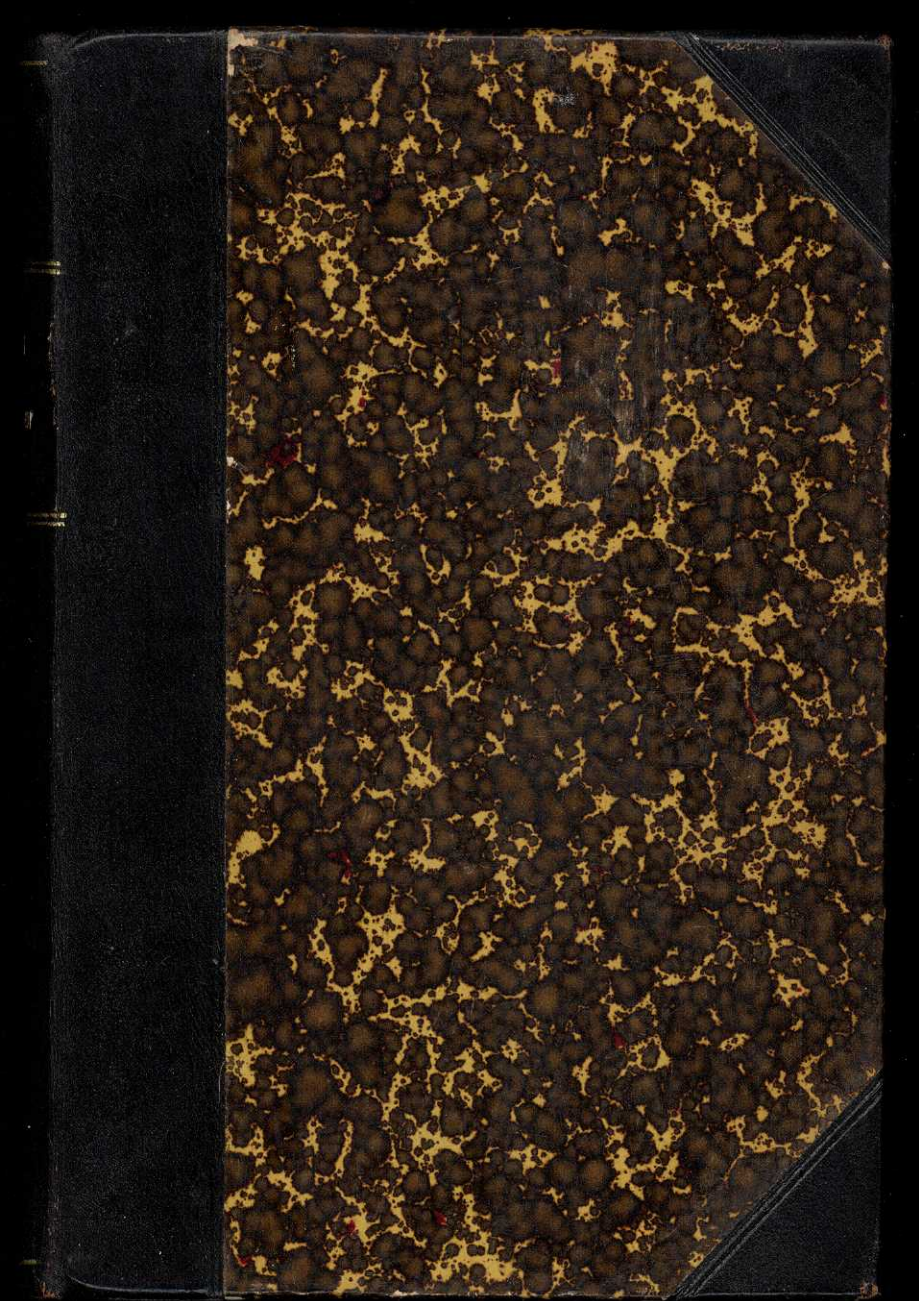

Det här verket har digitaliserats vid Göteborgs universitetsbibliotek och är fritt att använda. Alla tryckta texter är OCR-tolkade till maskinläsbar text. Det betyder att du kan söka och kopiera texten från dokumentet. Vissa äldre dokument med dåligt tryck kan vara svåra att OCR-tolka korrekt vilket medför att den OCR-tolkade texten kan innehålla fel och därför bör man visuellt jämföra med verkets bilder för att avgöra vad som är riktigt.

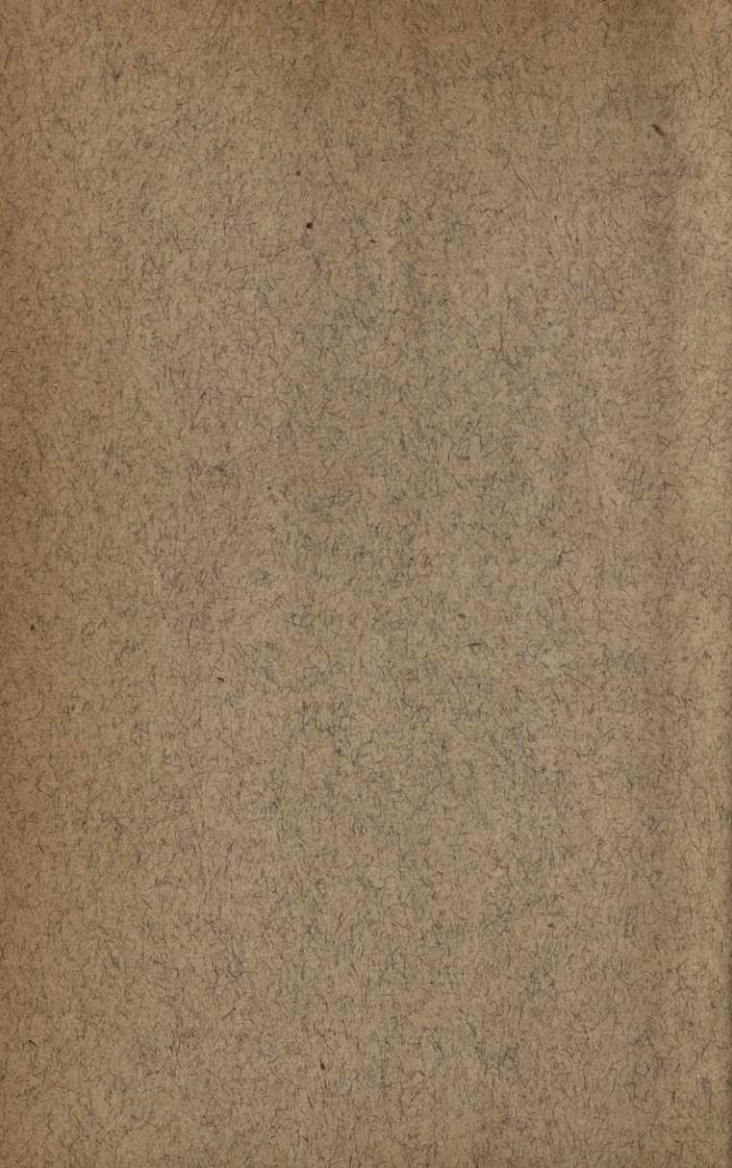
This work has been digitized at Gothenburg University Library and is free to use. All printed texts have been OCR-processed and converted to machine readable text. This means that you can search and copy text from the document. Some early printed books are hard to OCR-process correctly and the text may contain errors, so one should always visually compare it with the images to determine what is correct.

Litt.
Sv.

BERÄTTELSE

AF

CLAUDE GERARD,

från Ljungs stadt

SVENSKT ORIGINAL.

1. Dagdrifverier och drömmier.
2. En jägares historier.

STOCKHOLM.

ALBERT BONNIERS FÖRLAG.

STOCKHOLM.

ALB. BONNIERS BOKTRYCKERI 1872.

Förord.

Det är mera än femton år sedan de första af dessa berättelser, såsom följetonger, framträdde inför allmänheten. De flesta af dem äro ögonblickets barn, ofta skrifna för dagen, med afseende på tillfälliga händelser och förhållanden, och skola möjligen nu icke taga sig rätt väl ut inom permarne af en bok.

Femton år är en lång tid, som förändrar icke endast en författares, utan kanhända ännu mer den läsande allmänhetens tankar, uppfattning och smak; hvad som i går var en sanning, är i dag ett misstag och hvad man skrattade åt för femton år sedan, synes oss nu kanske ledsamt och platt.

Det är med kännedom om dessa hastigt vexlande intryck och tycken, som jag med en viss tvekan och oro ser dessa fantasier åter uppträda i världen, men då en förläggare velat åtaga sig risken, att der presentera dem, kan jag endast uttrycka en förhoppning, att han icke allt för mycket måtte hafva missräknat sig på det mottagande de skola komma att röna.

Då jag af titelbladets korrekturark ser, att der blifvit tillagdt: "Svenskt original", föranledes jag häraf,

att nämna anledningen till valet af det franska namnet "Claude Gerard" såsom signatur. Det skedde af ungdomlig beundran för en af Eugèn Sue's ädlaste och bäst tecknade karakterer med detta namn i hans roman "Martin eller Hittebarnet", och äfven för att göra pseudonymitetens slöja — hvilken vanligen är både genomskinlig och bräcklig — tillräckligt tät och varaktig, för att låta författarens verkliga person derunder helt och hållet försvinna.

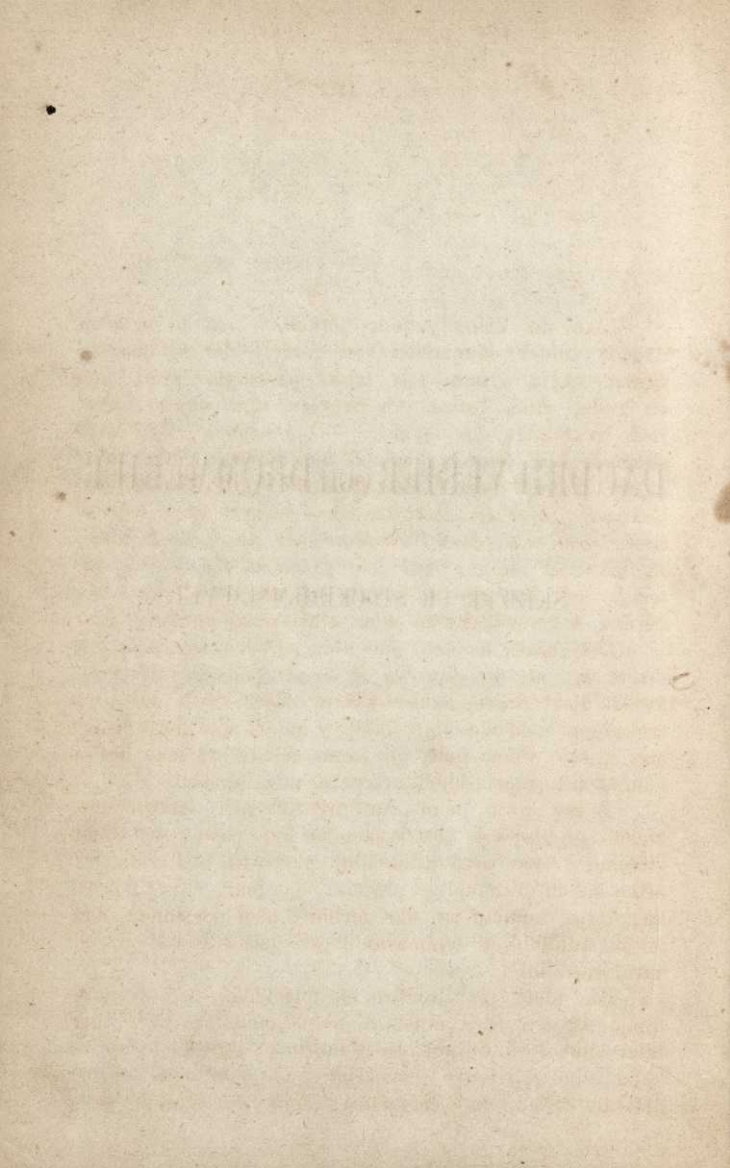
Ingenting är mera sant, än att "man aldrig är profet i sitt eget land". En författares lekamliga människa bör helst ingenstädes finnas till, och Sue's fantasibild, filosofen och skolläraren, "Claude Gerard" syntes mig därför en lämplig pseudonym.

Mars 1872.

Författaren.

DAGDRIFVERIER OCH DRÖMMERIER.

SKIZZER UR STOCKHOLMSLIFVET.

Qualis animo est, talis scribam.

Lika de kringflygande löfven — af höstvinden strödda under lönträdet, en gång under sommarens värma växta gröna och friska på samma gren, men nu röda, gula, bruna och brokiga, utan annan likhet med hvarandra än formen — så synes mig dessa bleknade blad som jag samlar och förenar. Bleknade? Ja, ty då fantasiens bilder framträda i ord, äro de redan bleknade. Det är blott tanken i själens djup, som är frisk, dess doft, dess förtrollning är flydd, då den fått en materiel drägt; den står i samma förhållande till ordet, som den målade bilden till originalet, detta må då finnas i verkligheten eller i målarens fantasi.

Det bästa är det, som aldrig blifvit skrifvet, och säkert är, att en stor del af dessa stackars författare, hvilka gjort fiasco, skulle vunnit edert bifall, om de åt er kunnat meddela blott hälften af det nöje deras drömmar gifvit dem sjelfva. Deras fel är att icke hafva kunnat lifligt och bjert uttrycka sina känslor.

Jules Janin, som sagt mycket goda saker, miss-tager sig likväl i mitt tycke, då han påstår att ordet "flaneur" är "ett fullkomligt parisiskt ord, för att uttrycka en fullkomligt parisisk passion". Hval ordet angår, så lemnar jag det derhän; men passionen, den är då fullkomligt hemmastadd och naturaliserad i vårt kära Stockholm också.

Gå blott på Norrbro en förmiddag, och ni skall finna ett par tjog minst af denna menniskorace. Jag talar likväl nu blott om flanörer i hattar; de andra kalla vi dagdrifvare, lätmaskar och oduglingar, ehuru det är fullkomligt detsamma; den utmärkande egen-

skapen är gemensam för dem alla — absolut sysslöshet. Ni har alls icke svårt att känna igen dem; deras gång och hållning, deras uppmärksamhet på allting gör dem lätt igenkännliga; allt hos dem ger tillkänna, att de hafva ingenting i verlden att uträtta, eller uträtta åtminstone ingenting. De flanera — se der deras bestämmelse och njutning i dag, i morgon och alla dagar, vinter och sommar, i regn och solsken!

Deras till utseendet så sömniga blickar hafva likväl förmågan att uppfatta allt omkring dem. Om ett nyförlofvadt par promenerar förbi, om en gumma med sin bakelsekorg faller öfver ända, två kuskar köra ihop sina vagnar, två pojkar komma i lufven på hvarandra, om en omnibus går sönder, eller en hederlig fru, vid nedstigandet derur, trampar i sin klädning, tappar sin stora pirat och är nära att sjelf falla bredvid, så klarna deras ögon och stråla af förtjusning och intresse, visst icke derföre att flanören känner någon skadeglädje — han har det bästa hjerta i verlden — men dylika händelser äro nödvändiga för hans tillvaro, gifva lif och färg deråt. Hvad skulle man flanera för, om ingenting hände? Det är ändå många dagar, som ingenting af allt det der inträffar, utan man får åtnöja sig med att beundra någon viss elegant dams vador, som man sett hundra gånger förut, och det är summan af flanörens observationer för dagen.

De hafva intet embetsrum på hvilket de behöfva infinna sig, deras embetsrum är öfverallt, deras hög-vakt eller hufvudstation är Norrbro, der ni finner dem lika säkert, som ni finner bronsbilderna i bazarens nischer. De hafva ingen älskarinna, som väntar dem, ingen hustru, och man skulle kunna tro, att de icke ens hafva något hem, ty vid hvilken tid som helst och på hvilket ställe som helst, skall ni finna, promenerande före eder, en kohort af dessa ständigt rörliga varelser.

Går ni på någon af teatrarne, på en konsert, på en källare, ett schweitzeri, eller är det sommar och ni åker ut åt Djurgården, Drottningholm, Haga eller

Stallmästargården; eller ni gör en enda gång i ert lif en längre lustfärd, hvart som helst — nåväl! ni skall öfverallt finna dessa lyckliga menniskor, bland hvilkas antal jag sjelf har nöjet att räkna mig.

Emellertid tror jag knapt att jag vågar rangera mig bland dessa eleganta flanörer af god ton, som endast igenfinnas på stadens fashionabla promenader, ty mig skulle ni kunna möta — i fall ni vågade er så långt — lika väl i gränderna på Söder och Ladugårdslandet, i bergen på Kungsholmen, på Nya vägen och i Österlånggatans gömslen som i alléerna på Carl XIII:s torg.

Det är likväl icke mitt eget fel. Dessa irrande utflykter bero helt och hållet af min nyckfulle följeslagare. Det är *han*, som leder mina steg till de mest aflägsna eller mest besökta gator, *han*, som hos den förbigående unga flickan låter mig under leendet upptäcka tårar och deras dolda orsak, som låter mig ana trådarna till en intrig i den tankspridda minen och de sammantryckta läpparne hos denne man, som spatserar så långsamt och stöter emot alla; som i den eleganta unga fruns blickar låter mig läsa oron att möta sin man i stället för någon annan, och i den bleke tiggargossens dåsiga ögon se en lång och sorglig historia, se det släktskapsband — hvarom de sjelfva icke hafva någon aning — som förenar denna smutsiga, slarfvinga och fräcka unga flicka med den tjocke herrn, åt hvilken hon utbjuder de föga aptitliga vofflorna i sin korg; se hjertats tomhet och köld och egoism, under den väl tillknäppta uniformsrocken på denne vackre och ståtliga unge man, som med så mycket behag för den unga damen vid sin sida, hvars barnsliga och förtroendefulla blickar stråla af sällhet och hopp, bygdt på ett hjerta, en kärlek, som aldrig funnits; se dragens skönhet och själens tankar hos den unga qvinna, som en gång i sitt hår burit den genombrutna kambit, hvilken den gamla försupna gumman der upptager ur ränstenen och lägger i den korg hon bär på armen, bland benknotor, jernbitar och papperslappar — fragmenter

af bref, som en gång varit värda ett menniskolif — och färglösa trasor, som en gång prydt en elegant balkostym.

Det är denne fantastiske följeslagare, som låter mig den långa vägen till hennes hem följa denna vederstyggliga gamla benplockerska, hvilken nu i samhället spelar samma rol, som de usla fragmenterna i hennes korg inneha bland massan af förnödenheter till vår bekvämlighet och lyx. Både hon och hennes vämjeliga fångst stå på lägsta trappsteget af elände och förnedring innan förintelsen och förvandlingen; och man tycker att hon sjelf hvilket ögonblick som helst är mogen att samlas af döden — denne grossör i benplockning.

Min konstige kamrat, som nyss visat mig det förgångna i stället för det närvarande i hennes trasiga korg, visar mig äfven serien af de orediga tankar, som en butelj bränvin framkallat hos henne sjelf, der hon sitter i sitt usla kyffe. Det är han, som leder mitt dagdrifveri, och det är slutligen han, som för mig dikterat dessa drömbilder — episoder ifrån Stockholms gator och gränder, palatser och hybblen.

Nåväl! Hvem är då denne besynnerlige flanör sjelf? frågar ni.

Jo, det är den störste, den outtröttligaste flanör jag känner, han heter på målares, bildhuggares, författares och poeters, med ett ord, alla stollars språk, *Fantasi*; men jag och andra förståndiga menniskor anse honom icke vara någon annan än den bekanta "*Le diable boiteux*", hvarom ni säkert hört talas.

I.

Nattlogi för ungarlar.

Det är vår. Vi äro i Maj månad; solen skiner så varmt på husväggarne. Lärkorna sjunga öfver de föga vårlika fälten, tupparne gala i gränderna utåt malmarne, positiverna äro i gång och alla de tecken, som Stockholmsbon känner, säga honom att våren nalkas; denna tjusande gudomliga tid, ständigt besjungen, ständigt ny, då solens strålar fulla af guld och lif väcka ömhet och trånad, tårar och sällhet, svärmeri, vemod, oro och lust för pojkestreck i ens sinne.

Aldrig äro qvinnornas kinder mera friska och rosenröda, deras ögon mera strålande, än då. Det är vårvindens förtrollning som lägger ett skimmer af ungdom öfver allt; till och med de, som under vintern sågo passerade ut, hafva återfått en viss glans och friskhet.

Skolpojkarne lufvas och stoja; mångelskorna och roddarmadamerna, som kölden under vintern gjort tysta och dufna, hafva åter fått sina båtar och sina tungor i gång. Polisen har fått något att göra, hästarne skena och hundarne, glömska af alla förordningar, begå den ena excessen efter den andra; det är muvemangernas tid.

Man skakar sömnen och dammet af sig; man tar ut sina dubbelfönster och inandas denna luft, som på en gång förlamar och berusar, som ovilkorligt väcker begär att handla, att verka, att prata, stoja, begå dårskaper, hvad som helst, blott icke sitta inne overksam.

Ja, lefve våren! . . . ungdomens tid och glädjens . . . Och lefve det sprittande, yra, tokiga *nöjet*, som föds af

allt och af intet, som, flyktigt, nyckfullt och bisarrt, icke har någon form, icke har någon färg, icke kommer när man gjort allt för att kalla det till sina glänsande fester, sina baler och supéer, icke dröjer en minut sedan dess vinge en gång är lyftad, som *käns*, men aldrig beskrifs, som sitter i den glittrande fradgan af champagnen, men flyr med den; som har kärleken, snillet, våren och ungdomen till bundsförvandter, som icke köpes med allt guld i verlden, men fins i vår-solens guld och i purpurvågorna af vårt eget blod. Då, om någonsin, är din tid, du gudomliga väsen, som så sällan besöker oss, klumpige, sömnige och töcknige nordbor.

Jag känner dig likväl nära mig i detta ögonblick, på sprittningen i mina ådror, i denna lyckliga sinnesstämning, som finner nästan allting värdt det gudomliga klingande skratt som väcker genljud. Ja lefve! sjufallt lefve! du tjusande etheriska väsen, hvars närvaro mera är en aning än en verklighet, och som — o ve! — försvinner liksom drömmen, då man uttalar ditt namn, och i det blixtrande ögat, på den rodnande kinden, der du satt, vanligen efterträdes af tårar.

Man kan känna kärleken i månader, kanske år, lyckan, sällheten till och med, men *nöjet* aldrig. Hos ingen dödlig har det ännu dröjt, det är ögonblickets barn och arfvinge. Sjelfva den vinlöfskransade gud, som bar ditt namn i Olympen, skulle, om han velat fånga dig, icke lyckats bättre än barnet, som vill fatta den granna såpbubblan . . . Lycklige de emellertid, som åtminstone någon gång sett färgspelet i denna bubbla, det finnes de, som icke ens ana dess tillvaro, ty en djurisk tillfredsställelse, ett ögonblickligt välbefinnande, är lika skildt derifrån, som fjärln gungande i blommans kalk är skild ifrån — en gris i ett dike.

Vår hufvudstad, liksom allt annat, har en sol- och en skuggsida. När man ifrån fönsterna af t. ex. det vackra galleri i kongl. slottet, som ligger i öfra våningen, just der det stora vapnet sitter, skådar ut öfver staden, öfver Strömparterren med sina gröna

popplar, Norrbro med sin brokiga hvimlande folkmassa, då middagssolen lyser och återkastas på soldaternas kaskar i den uppmarscherande vaktparaden, hör den lifliga glada musiken, ser musikanternas lysande uniformer, de små granna och glada barnen, som, ledda af sina sköterskor, beskåda de små trumslagarnes färdighet, de välklädda damerna, de nätta och sirliga tjänstflickorna, de vackra palatserna vid Gustaf Adolfs torg och den stora kungens bronsfigur midt derpå, Blasieholmen, strömmen med sina båtar, alleerna på Carl XIII:s torg, de aflägsna kyrkorna rundt omkring, massan af hus uppåt Ladugårdslandet och Kungsholmen, då ser man solsidan, den mest glänsande solsidan deraf.

Sjelfva krymplingen, som solar sig på strömparterrens trappstenar, och den trasiga qvinnan med sitt barn intryckt i hörnet af Norrbros stenbarrierer, fullända blott taflan, ge den omvexling och fylla sin plats.

Man förstår mycket väl att det öga, som härifrån skådar soldaterna, hvilka marschera dernere, finner att en liggande plym skall ta sig bättre ut, än en stående, ett bredt axelgehång i stället för ett smalt, en lans i stället för en sabel o. s. v., de äro blott figurer på taflan, ingenting annat, och ovilkorligt vill man att de må arrangeras så, att de göra bästa effekt.

Man förstår med ens denna kungarnes fordna blindhet och egoism, denna aristokratiska anda, som massan så ensidigt klandrar; man förstår att utseendet af allting i verlden beror på den synpunkt, hvarifrån det betraktas, och att om blickarne från dessa fönster jemväl uppfånga krymplingens trasor sådana de äro i verkligheten, det lidande uttrycket i den tiggande modrens ansigte och hungrens och sjukdomens spår hos barnet i hennes famn, så äro de i sanning skarpare, än deras, som stå dernere bredvid dessa föremål, och måste utgå från ett ädelt och varmt hjerta, eller en lifvigare fantasi kanhända... Hvad vet jag...

Nåväl! om man härifrån kan se Stockholm på solsidan, så tror jag knappt, att en bättre plats fins för att se dess skuggor, än ifrån den der trästolen,

placerad midt i rännstenen vid ett rankigt bord, fullt af osmakliga bakelser och pepparkakor.

Det är i hörnet af Storkyrkobrinken och Vesterlånggatan; här äro förträffligt förenade stadens instängda stinkande luft, dess skymning, smuts och trängsel med dess elegans. Hit våga sig, oaktadt gatans smalhet och smuts, ännu de eleganta damerna och herrarne, men också icke mycket längre.

Emellertid är det icke nog att man sätter sig ned på denna stol, för att se och känna hvad jag ville visa eder, man måste också föreställa sig att trästolen är ens egen, att dessa bakelser, detta bord, denna raggiga hund, denne bleke, sjuklige gosse med den spräckta krukan i handen, allt *tillhör* er; men också ingenting mera i världen; att det rykande outredda innhållet i krukan är eder middag, denna trasiga lärftsparaply ert tak, denna smutsiga halmmatta ert golf; och jag slår vad, att i samma ögonblick ni inbillar er allt detta, ser ni å vermeille skuggsidan af vår vackra solbelysta Mälarstad.

Det är, för att återkomma till hvad jag nyss sade, min öfvertygelse, att den varelse, hvilken t. ex. innehar i verkligheten den plats jag nu i inbillningen bjöd eder, visst aldrig sett och aldrig skall se en skymt af den gudomlighet hvarom jag nyss talade, och som just flydde mig vid dessa tankar.

Det är på min ära rätt försmädligt, men jag kan icke hjälpa det. Jag ämnade berätta er ett löjligt äfventyr; jag var vid ett så gladt lynne, jag hade öppnat fönstret och vårluften ingaf mig så många glada och lyckliga tankar; ibland dessa var äfven hågkomsten af min kusin, magister Tobias; jag skrattade ovilkorligt för mig sjelf, det var om honom jag ämnade tala, och något af de många pojkstreck jag varit med om att spela denna den hederligaste, besynnerligaste och mest originelle af alla kusiner och magistrar i kristenheten, då helt oförberedt jag kom att nämna det der gathörnet vid Storkyrkobrinken. Strax var kusin Tobias och det muntra lynnet på flykten. Jag har nu icke

längre någon lust att skratta; tvärtom, om jag skall säga något, så måste det just bli om den där frukt- och bakelsemångelskan, som sitter der med rännstenen porlande vid sina fötter.

Det var i höstas en ganska ruskig och otreflig qväll, som jag gick Vesterlånggatan framåt. Det småregnade och blåste kallt, och för hvarje gång, som jag klef miste eller halkade i smutsen och kände galoscherna fyllas af vatten, förargade jag mig öfver att ha gått ut i ett dylikt väder, ehuru det var en temligen vigtig affär, som föranlät mig att besöka en bekant inne i staden.

Jag hade icke hunnit längre än till Storkyrkobrinken, då ljudet af qväfda snyftningar väckte min uppmärksamhet. Jag såg mig omkring och varseblef en liten varelse, hopkrupen utmed väggen vid gathörnet under en grågul paraply, hvars flesta ben skilt sig från det våta och trasiga tyget. Bredvid stod en lykta med ett nästan nedbrunnet talgljus, hvars osande röda veke helt matt upplyste egarinnans figur, hvilken jag granskade. Det var en flicka om nio eller tio år, så ombyltad af trasor, att man endast såg hennes nästipp och de magra, smutsiga och blåfrusna fingrarne, som bemödade sig att sammanhålla de styfva hörnen af en bastmatta, hvilken hon begagnade som regnkappa.

“Hvarföre sitter du här och gråter vid lykta?” sade jag nästan skrattande, ty det föreföll mig bra kuriöst att välja en dylik ställning för att ge sina känslor luft.

Med en åtbörd af öfverraskning och undran släppte hon mattan och sköt undan den stora svarta bahytten, som sjunkit ned öfver ansigtet, för att kunna se hvem som tilltalade henne; och med detsamma försvann också det drag af löjlighet, som hennes första åsyn tycktes mig ega.

Det blekgula, lidande, men likväl behagliga ansigte med sina rödgråtna ögon, jag nu såg, väckte mitt deltagande, och jag upprepade min fråga i en annan ton.

“Ack Herre Gud, klockan är nio; ingen kommer och hjälper mig och jag kan icke komma hän!” började hon snyftande.

“Hvad hindrar dig att gå hem?” frågade jag förundrad.

“Inte kan jag gå ifrån bordet och stolen och alltsammans, då skulle morfar slå ihjäl mig... Jag fryser så fasligt och ingen mat har jag fått i dag alls. Kalle lofvade komma med soppa, om han kunde få några slantar; men inte kom han... Och så skulle han hjälpa mig hem med sakerna, som vanligt; men han kommer inte.”

Jag observerade nu först att hon hade ett gammalt klumpigt bord med en trästol ofvanpå, bredvid sig och en stor korg på andra sidan.

“Är det det här du skall ha med dig hem?” sade jag, mätande med ögonen bordets tyngd.

“Ja, det är jag alldeles tvungen till... annars får jag sitta här i natt.”

“Hvem är Kalle? Är det din bror det, som du säger skulle hjälpa dig?”

“Ja, det är min bror, men polisen har säkert tagit honom nu igen, för han gick och begärde; de gjorde så för lite se'n. Och nu är mor sjuk, så inte kan hon komma.”

“Nå, än din morfar som du nämde?”

“Ack, den fyllbulden, han bara slår oss!”

“Hvar bor du?”

“Åh, det är just icke så långt härifrån.”

“Nåväl, om några minuter kommer jag tillbaka; om du då sitter kvar ännu, så skall jag nog hjälpa dig på något sätt.”

Jag fortsatte min väg, men af hennes tröstlösa min och tilltagande snyftningar kunde jag se, att detta löftes uppfyllande egde mycket liten sannolikhet för henne.

En half timme derefter, då jag uträttat mitt ärende och kom ned på gatan igen, hade jag verkligen glömt

mitt löfte, men det kalla regnet, nu uppblandadt med snöflingor, som slogo mig i ansigtet, återkallade minnet af det stackars frusna barnet i gathörnet, och jag påskyndade mina steg, fullt besluten att föra henne till sitt hem och derunder kanske skaffa mig sjelf ett äfventyr.

Hon satt verkligen ännu qvar, men ljuset i lyktan var släckt och hon sjelf troligen insomnad, ty hon var nu alldeles tyst.

Emellertid kostade det mig mycken möda att få henne från det dyrbara bordet och stolen, som hon nödvändigt ville att jag skulle släpa med mig, och först efter många upprepade försäkringar, att jag skulle taga hela ansvaret på mig inför den fruktade morfar och ersätta honom sakerna, ifall han icke fann dem på sin plats, kunde jag förmå henne följa mig. Vi vandrade nu åstad i smutsen, och som den tunga, gamla paraplyn och korgen ännu mer fördröjde det arma barnets gång, hvars fötter, till hälften bara, voro stela af köld, så tänkte jag öfvertala henne att lemna äfven detta. Men härtill kunde hon omöjligt förmås, och först efter en ganska långsam vandring stannade vi i djupa mörkret af en portgång.

Vi hade gått Kåkbrinken uppför och vänt in på Prestgatan — denna smala, mörka och ständigt smutsiga gata, som med fullt skäl har ett så dåligt renommé, att kanske icke en enda af Stockholms eleganta damer någonsin satt sin fot på dess af alla möjliga orenligheter slippriga stenar.

Det var vid början af en gränd från denna gata, som min lilla följeslagerska stannade och steg uppför de tvänne ojemna stenarne, hvilka utgjorde trappan till ett högt gammalt hus till höger.

Här fanns ingen port, utan vi fördjupade oss obehindradt i en lång, smal och mörk gång, hvars ojemna stenläggning och oförmodade trappsteg upp och ned kommo mig att snafva vid hvarje steg. Några trappsteg förde oss ned på en gård och åter in i en mörk gång.

“Vill herrn nu stiga uppför den här trappan, som är mycket gentil och inte alls svår att gå uti; här bor också skomakaremästarns,” sade flickan, just i detsamma jag föll framstupa öfver första steget.

“Det fins ledstång på sidan, om herrn känner efter,” fortfor hon, som tycktes blifvit mera språksam och modig ju mera hon kände sig vara på egen mark; och jag klef på så fort jag kunde på de branta och nötta trappstegen, vägledt genom ljudet af min vägviserskas glappande tofflor i det ogenomträngliga mörkret.

Emellertid hade hon rätt, att denna första trappa var förträfflig, jemförd med de tvänne som återstodo, hvilka helt och hållet saknade steg på flera ställen, och der det var oafgjordt hvilket som var beqvämast, att, ignorerands trappan, äntra sig uppför det af smuts blanka och hala tåg, som tjenade till ledstång, eller att klättra på de bristfälliga och smala trappstegen.

Äntligen voro vi uppkomna, Gud vet huru, ty jag var alldeles yr i hufvudet, och några bultningar på en dörr, så hårda det arma barnets små frusna händer kunde åstadkomma, ljödo framför mig till tecken att vi voro vid målet.

Några minuter förgingo, hvarunder jag i tysthet beundrade hennes märkvärdiga förmåga att hafva kunnat praktisera upp korgen och paraplyn ända hit — ty hon använde just nu skaftet af den senare på dörren, för att göra sig hörd — då jag med tillhjälp af både händer och fötter haft svårt att stiga uppför.

Det tycktes emellertid som om ingen hört henne derinne, och blott en hög och ogenerad gäspning samt strax derefter ett qvidande läte alldeles vid mina fötter afbröt tystnaden omkring oss.

“Hvad var det?” frågade jag förundrad och icke vågande röra mig ur stället, af fruktan att trampa på den, som tycktes här hafva sin sängkammare.

“Åh, det är väl bara madam Hägglund, kan jag tro, som blifvit utkörd af sin man; är det ni, madam Hägglund?” fortfor hon med högre röst, men det osynliga väsendet, som borde vara madam Hägglund,

bevärdigade oss icke med annat svar än en sömning grymtning.

“Se, jag skall säga herrn, att hennes man är en sådan fyllbult, mycket värre än morfar, och ofta när han kommer hem och hon inte har någon mat åt honom, så kör han ut henne i fyllan, och då får hon sitta här ute på vinden öfver natten, och det kan då göra detsamma, för det är just inte bättre inne hos dem.”

“Nå, har ni bättre inne hos er då?” sade jag, halft leende åt hennes munvighet och åt min egen kuriösa belägenhet.

“Åh ja, det förstås att vi få ha det ordentligt, efter vi hålla nattlogi för ungarlar.”

“Ah, det var ypperligt, man kan säga att ni valt en förträfflig lokal,” sade jag, helt naturligt utbristande i ett högt skratt, som i förening med de fortsatta slagen af paraplyn mot dörren verkade att det innanför blef ljus, som lyste mot oss genom de stora springorna och ett stötande ljud hördes, liksom om någon stödd mot en käpp nalkats dörren.

“Herre Gud låte inte morfar vara full, för jag hör hans träben stöta så hårdt mot golvet,” hviskade flickan och tryckte sig ovilkorligt in till mig, “då slår han ihjäl mig; herrn ska kalla honom *herre*, för han har varit skeppare, annars blir han ond.”

Dörren öppnades i detsamma, och en reslig gubbe, hvars gestalt, ännu fullkomligt kraftfull, kunde väl ingifva respekt hos andra än barn, syntes på tröskeln. “Din satans unge,” började han sin inbjudande välkomsthelsing, då åsynen af mig kom honom att tvärt tystna och lät den lilla flickan helt hastigt tränga sig in i rummet, lemnande mig att presentera mig sjelf.

“Hvem är herrn? och hvad vill herrn?” frågade han, under det han lyste på mig med ljusbiten, som han höll mellan fingrarne, och beskådade mig från hufvud till fot.

Jag gjorde på samma sätt med honom, fast mera obemärkt. Det var en ovanligt vacker gubbe, klädd i en trasig sjömanskavaj, och, som det tycktes, alldeles

utan skjorta, ty hans breda håriga bröst var alldeles naket; detta plagg som vi anse för det mest nödvändiga syntes intet spår af, så vida icke några smutsiga trasor, hvilka framstucko i hålen vid armbågarna och hvilka lika väl kunde vara tröjans foder, skulle anses därför. Ett par byxor, hvars brister skulle kommit en fin dam att svimma, och den för sjömän outhärliga röda halsduken, hvilken här likväl representerades blott af några röda sammanhängande trasor, fulländade hans toalett och gaf en hög relief åt hans skäggiga och bistra ansigte, hvars verkligen ädla drag voro nästan skylda af smuts.

“Jag har kommit hit för att få nattlogi,” sade jag helt allvarsamt.

“Herrn söker väl ett sådant nattlogi, som inte fins här uppe... gå tillbaka ned igen i andra förstugan och ring på dörren, så blir herrn belåten,” svarade gubben buttert.

“Nej, tack,” sade jag leende, “jag skulle väl då bryta halsen af mig, jag blir här i natt och väntar att gå utför igen, tills det blir dager.

“Nå, då får herrn vänta också tills huset ramlar... ty på annat sätt lär väl dagen aldrig komma att lysa herrn utför de här trapporna.”

“Se så, släpp mig nu in,” fortfor jag, som fått det besatta infallet att verkligen stanna qvar. “Er lilla flicka har sagt att här är nattlogi för ungarlar, jag är kommen från landet att söka tjänst som inspektor, jag känner ingen i sta'n och tänker få vara här så länge... men ni är en bra ohöflig värd, som på detta sätt motar edra gäster i dörren.”

Under det jag talade tog jag ljusbiten ur gubbens hand och lyste omkring mig för att upptäcka den förmodade madamen, hvars gäspning jag nyss hört, och verkligen satt också vid mina fötter på golvet en qvinna, som stödde ryggen mot väggen och sof så djupt, att hon släppt ett litet barn, som hon förmodligen hållit i famnen, och hvilket nu med ansigtet mot golvet låg bredvid henne. Den arma lilla varelsen

liknade mer ett bylte af trasor än någonting annat, och då ljusskenet föll på denna grupp, utropade gubben liksom ovilkorligt, med en röst, som kunnat väcka en död:

“Madam der, ni har ju tappat er unge, vet ni icke om det! . . . förb. fyllkäring“ . . . fortfor han halfhögt under det den sömniga och drumliga modren tog upp barnet, hvars lilla gula och magra ansigte liknade ett liks, och i det han pekade inåt rummet, sade han sedan vänd till mig, i en mera inbjudande ton: “stig in då, efter herrn verkligen vill stanna.“

Detta rum, som nu dunkelt upplystes af ljuset, hvilket gubben med en egen skicklighet satte fast vid kanten af ett rankigt bord, var liksom deladt i två delar genom en stor, mycket sönderslagen kakelugn, som stod midt på väggen, på sneda och, som det tycktes, ganska skrala, svarfvade träfötter.

På ena sidan om densamma var ett slags sängplats, der en varelse tycktes ligga, hvilken jag i halfdunklet icke kunde urskilja, och bredvid hvilken den lilla flickan hukat sig ned och hviskande tilltalade; på andra sidan fanns ett litet lågt träbord, svart och smutsigt, uppfyllt af skomakareverktyg och gamla stöflar och skor; på en trästol bredvid hade gubben slagit sig ned, och inbjöd mig med en ännu halft fiendtlig min, att taga plats i en slags länstol, hvars stoppning och öfverdrag nu mera utgjordes af blotta fragmenter, synnerligen i sitsen, hvars genombrutna skick gjorde mig villrådig om dess egentliga bestämelse.

Midt emot på andra väggen funnos tvänne stycken bänkar eller britser, åtskilda genom en gammal kista med kullrigt lock, på hvilken en person, med ryggen utåt rummet, och ända upp till öronen insvept i ett trasigt täcke, tycktes sofva djupt, att döma af de ömsom dofva, ömsom skrällande snarkningsr, som då och då hördes derifrån. Och på kanten af det ena af dessa sängställen satt ännu en person, hvars långa skrangliga figur var liksom hopsjunken i flera afsatser. Hans

hufvud, ovanligt litet och platt ofvanpå, med glest, rött hår och skägg, och den långa spetsiga näsa, som hängde ned öfver munnen, gåfvo honom en frappant likhet med en stork. Han var sysselsatt att mot sitt förkläde af styft skinn sönderskära en ostbit i tärningar, som tillika med det bröd han höll i handen tycktes utgöra hans qvällsvard.

Mitt inträde hade för ett ögonblick afbrutit hans sysselsättning, hvilken han nu återtog med fördubblad ifver och ansträngning, ty osten tycktes vara mycket seg.

Jag hade med en blick uppfattat hela denna interiör, under det jag varsamt satte mig på den anvista platsen och stälde min hatt på golvet, ty bordet var öfverfullt af allehanda saker, potatisskal, sillben, utspildt dricka eller något annat fluidum, och syntes mig mindre lämpligt.

Gubben, som oupphörligt liksom bevakade alla mina rörelser, ropade åt den lilla flickan, att rödja af bordet, hvilket hon också helt ogeneradt verkstälde med blotta händerna, och aftorkade det sedan med sin egen klädningsärm.

Efter att ännu några minuter stillatigande ha betraktat mig, drog han ut en liten låda ur bordet, vid hvilket han satt, framtog derur en kritpipa, sopade ihop någonting, som mera liknade sopor än tobak, stoppade och tände pipan och drog ett par drag, hvarunder hans ansigte klarnade något och efter en minut antog till och med en leende min.

“Vet herrn hvad,” började han i en nästan förtrolig ton, i det han stödde båda armbågarna mot bordet och illparigt betraktade mig, “att herrn hvarken är någon inspektör, som söker tjenst, eller någon husvill, som söker nattqvarter.”

“Nå, hvad är jag då för en?” sade jag leende och nöjd att äntligen se hans motvilja minskas.

“Ja, fan vet; jag trodde först att herrn var en förklädd poliskonstapel, men det ser jag då nu att herrn icke är. Antingen är herrn väl eftersatt af slottskanslibetjenterna eller är herrn rätt och slätt en

stolle som går på äfventyr; men inte begriper jag ändå hvad herrn skulle här att göra, här finnes hvarken qvinfolk eller andra roligheter.“

“Låt gå för stollen då, så kommer ni sanningen närmast,“ sade jag skrattande. “Egentligen följde jag med hit för er lilla flickas skull, som satt och gret och frös i gathörnet och icke tordes gå hem därför att hon icke kunde medföra all den bråten af bord och stolar hon hade. Ni kan nu sjelf gå och hemta dem eller skicka honom som sitter der borta. Han kan då med detsamma hemta en butelj punsch, som jag skulle be att få bjuda er på.“

Min värd hade bestämdt icke riktigt rent samvete, ty vid mina ord tycktes hans misstänksamhet åter vakna; han teg några minuter eftersinnande, men slutligen tycktes tanken på trakteringen besegra hans betänkligheter, och han sade liksom öfvertalande sig sjelf:

“Nå ja! jag mins min själ väl galnare upptåg af baronen än detta. Jag tycker herrn ser just ut som en sådan der vildhjerna som han var. Inte tror jag herrn menar något ondt, inte; spring du, Hellström, så ger herrn dig allt en sup med; men si, om då herrn vill bjuda, så vore det så godt att ta en butelj konjak, för det är hvassare; det är bra länge sen jag drack en grogg; men skynda dig innan det stängs på bränvinsmagasinet.“

Den långa karlen eller, rättare, ynglingen, ty han tycktes knappt vara tjugo år, rätade upp sig så mycket rummets höjd tillät, och skyndade att uträtta sitt ärende.

“Det är en beskedlig gosse, det der; han arbetar der nere hos skomakarns och ligger häruppe liksom två af hans kamrater, som inte ännu äro uppe, ty de arbeta på beting. Det der är en timmerkarl, som ligger der, han är också tyst och beskedlig,“ fortfor gubben, som nu blifvit språksam redan i afvaktan på groggen, och pekade med kritpipan på den sofvande, som jag fann ingenting mindre än tystlåten åtminstone. “Men så har jag en förbannad skraddargesäll, som

måste ligga ensam i den der sängen, som egentligen är för två, bara för hans oregerlighet; för fylleri och slagsmål har han väl tjugo gånger varit i polisen, aldrig kommer han hem förr än morgnarne, och som sagdt är, han måste ligga ensam, ty jag är fördöme mig icke karl att hålla honom från att sparka sin sängkamrat. Jag skall säga herrn att det icke är så helt med honom i andra fall heller, för mästaren, som han arbetar hos, har allt saknat ett och annat, och så der, ser herrn, och det var icke utan att jag trodde herrn var ute för hans räkning," tillade han plirande med ögonen, liksom för att låta mig genomgå ännu ett litet prof innan han fattade fullt förtroende till mig.

Ett lifligt buller utanför dörren afbröt min uppriktiga försäkran, att skraddargesällen icke hade det ringaste att frukta af mig, han måtte hafva gjort hvilka snedsprång som helst.

Gräl och svordomar, interfolierade af barnets jämmertoner utanför, antydde att de ankommande råkat stöta på den sofvande madamen; dörren rycktes upp och tvänne snuskiga karlar med skinnförkläden inträdde; af deras nedsvärtade ansigten och den obehagliga lukt af rått läder, de medförde, kunde jag se att de voro den bortskickades kamrater, de båda skomakaregesällerna, hvarom gubben talat.

De tycktes högst förvånade öfver min åsyn och en af dem sade genast, under det han afdrog sin trasiga rock och satte sina trätofflor ifrån sig:

"Hvad har ni der för ett förnämt främmande, skeppar Jarl?"

"Jo det är en herre, ser ni, som jag var bekant med sedan jag var betjent i verlden, ni vet; han är inspektor ute på landet någonstans och är inne för att skaffa sig annan tjänst, och nu så vill han bli här öfver natten, och det må han gerna, bara jag hade ren säng att bjuda honom, men det är omöjligt."

"Åh, jag sitter förträffligt här några timmar," sade jag, som vägde mellan det pikanta i att här tillbringa en natt och derunder blicka in i tänkesätt och

lefnadsförhållanden, som voro mig obekanta, och det ovilkorliga obehaget af detta sällskap, den instinktlika böjelsen att så fort som möjligt fly detta snuskiga hybble, uppfyllt af de mest vedervärdiga ångor.

“Åh, hvad säng anbelangar,” sade den ene skomakaren artigt, “så, om herrn vill hålla till godo med vår der borta, så ligger nog kamraten och jag på golfvet, det kommer på ett ut.”

Den andre instämde deri, ty jag hade nu med ens, sedan Hellström återkommit med buteljen, blifvit ett föremål för allas välvilja och ehuru jag fullkomligt delade deras mening, att det kunde vara alldeles detsamma att begagna golfvet eller den erbjudna sängen, så undanbad jag mig likväl deras uppoffring.

Ett vinglas, hvars fot ersattes af en brödbit, och tvänne spräckta tekoppar, anskaffades. De båda sistkomna togo fram en kortlek, för att ytterligare muntra sig, och började ett spel på tumannahand, hvars namn och regler voro mig alldeles okända. Jag erbjöd dem hvar sin cigarr och förmådde äfven skepparen att utbyta sin infama tobak mot en sådan, och sedan jag borttagit en gammal tröja, som ersatte glaset i en af de små rutorna i fönstret, vid hvilket jag satt, och derigenom fått en smula frisk luft, en sak som likväl mera bestod i inbillningen än i verkligheten, ty fönstret låg utåt en smutsig gård, djup och trång som en brunn, ansåg jag mig hafva begagnat alla möjliga resurser, för att göra mitt provisionela nattlogi så drägligt som möjligt.

“Ni har er lilla dotterdotter hos er, skeppar Jarl?” sade jag, för att inleda samtalet med min värd, som i en brun stenskål tillagat en grogg åt sig, som han allt emellan försatte med litet mera af buteljens innehåll, hvaraf han tilldelat de andra ganska sparsamt, och nu sköt sin trästol emot kakelugnen, för att få ryggstöd och kunna i mera maklighet njuta af cigarens och konjakens förenade behag.

“Ja, ser herrn, det är så att jag försörjer mig nu med att lappa skor åt skomakaren der nere, och dottern min, som nu ligger derborta sjuk, hon brukar annars sitta vid gathörnet och sälja pepparkakor och sådant der, men hon har lungsot, stackare, och det är väl snart förbi med henne; hon har varit både grann och rik och rar, hon minsann, ska herrn tro, och inte har jag alltid heller sett ut så här. Nå nå, ondt och godt ska hållas, det går väl an för en, om en bara har fått något roligt och godt här i lifvet; men se när det är barå elände från början till slut, vet herrn, det tycker jag är hårdt, och då må fan lefva.“

En hes och uthållande hosta, som hördes från sängen på andra sidan kakelugnen, der den lilla flickan äfven krupit upp och lagt sig, afbröt honom; han steg upp och sade i det han bjöd den sjuka af groggen i skålen:

“Se här, Mariana, drick litet af det här, det skall göra dig godt, det bjuds inte alla dar.“

“Stackare, kan väl behöfva något som stärker henne, hon har inte ätit på flere dar,“ fortfor han vänd till mig i det han sträckte ut träbenet framför sig och satte sig ned.

“Er dotter heter Marianne?“ sade jag litet förundrad.

“Ja, herrn tycker det passar inte här, kan jag tro, och nog är det sannt, att när jag för fyrtio år sedan nämde det namnet, så var det icke i ett sådant här hybble.“

“Ni gjorde mig ett bra stort nöje, skeppar Jarl, om ni talte om för mig något, som ni upplefvat... Jag vet ingenting som roar mig mera än att höra gamla berätta om sin ungdom... Jag slår vad att denna natt då skulle för alltid fästa sig i mitt minne.“

“Åh, Gud vet om herrn kunde få något nöje af hvad jag minnes; jag är sextifem år, men har ännu icke hunnit träffa på något nöjsamt just.“

“Det *förflutna* har alltid ett mystiskt behag, just därför att verkligheten är försvunnen och icke mera

kan kontrollera fantasiens bilder . . . man beundrar aldrig så hvad man håller i handen, som hvad man aldrig kån nå, och intet perspektiv tar sig så förträffligt ut som minnets," sade jag halft för mig sjelf.

"Hva sa' herrn?"

"Jo, jag sade, att om ni vill berätta mig hela er lefnad, sådan ni nu minnes den, så skickar jag er en butelj rhum och en bundt cigarrer i morgon när jag kommer hem."

"Åhja, hvarför icke det . . . Det blir herrn, som förlorar på den handeln och icke jag," sade gubben skrattande och släckte omsorgsfullt cigarrstumpen, som han icke längre kunde hålla mellan läpparne, och inlade den i bordslådan. Jag bjöd honom en ny, den sista som var kvar i fodralet, och makade varsamt min bräckliga stol, som hade svårt att få alla sina fyra ben med sig, närmare intill hans, för att, oaktadt de tre spelarnes högljudda prat, som ofta öfvergick till ordvexling, kunna höra den berättelse, som, ehuru enkel, fäst sig i mitt minne genom det sätt på hvilket den framfördes.

Den börjades i en vårdslös, halft skämtsam ton, men allt som den fortgick, tycktes minnets makt omedvetet hänföra min värd; han fick en, visserligen rå, men just därför så mycket kraftfullare vältalighet, hvilken jag fåfångt skulle söka återgifva, och hans miner och gester skulle gjort heder åt en skådespelare.

"Min far var soldat under baron R—s gods och hette Jarl," började han. "Som liten pojke kom jag till herrgården som borstpojke för mitt hyggliga utseende, som de sade. Och när jag växte till fick jag bättre kläder och följde med betjenterna in i rummen för att lära mig passa upp . . . Det var en satans tid, som jag icke vill ha igen; jag hade förut fört spektakel och grålat med pigorna och stått mig bra; men nu hade jag fått för många herrar att lyda och skulle aldrig härdat ut, om icke gamla barons kammartjenare tagit mig i sitt beskydd ibland, och på det sättet gick då ett par år; jag blef lång och stark och kunde för-

svara mig, och samma sommar som jag blef nitton år, kom unga baron Ernst hem; han var löjtnant och hade icke varit hemma hos sin far på länge; mitt utseende behagade honom så mycket, att han tillbjöd mig komma i sin tjänst.

“Jag tyckte det började bli tråkigt att gå på samma ställe längre, jag hade burit tallrikar och torkat glas, så att jag var trött derpå, och läst alla romaner, som funnos i biblioteket och tyckte det skulle bli roligt att komma ut i världen, och fast jag visste att unga herrn var en rummelkurre och en svängare, så var han ändå en hederlig och beskedlig herre mot sitt folk.

“Nå, jag följde honom till Stockholm, der han brukade vistas hela vintrarna, och här började ett muntert lif, ska herrn tro; det är från den tiden jag minns att ungherrar kunna hitta på upptåg, så galna, att man kan tro dem ha mistat förståndet. Jag följde min herres exempel så mycket tiden räckte till, och när sommaren kom så reste vi ned igen, för att göra mötet, och det skulle blifvit lika långsamt och tråkigt för mig som för min husbonde, om jag icke kommit i bekantskap med en flicka, som . . . ja, som jag väl aldrig glömmet . . . jag har sett många qvinfolk sedan, både rika och granna, både hvita, svarta, bruna och grå, både klädda i siden och sammet och spritt nakna, men aldrig, vet herrn, tyckte jag någon kunnat förliknas vid regementskommissariens Karna-Elna . . . jag tror det kommer sig deraf, att när man riktigt fattar kärlek till någon, så sätter sig kärleken i ögonen lika så väl som i hjertat, och man tycker att den man håller kär är det fagraste vår Herre har skapat . . . nog tyckte jag så då, och jag tycker så ännu, ty det är som herrn sa' nyss, att när man tänker tillbaka på en sak, så är det som om man kikade i en panorama, allting ser så vackert ut och till och med bättre än det någonsin var.

“Jag smög mig om qvällarne öfver slätten, när tätluckorna voro stängda och alla sofvo, till det vackra Herrevads kloster — der låg kommissariens boställe —

och der, under häcken i trädgården, stod en bänk; der brukade Elna antingen sitta och vänta mig, eller också kom hon snart, och när jag satt der och såg på akasiernas vackra blommor, som svängde sina fina långa stänglar i luften, och näktergalen sjöng i bokträden öfver mig, då, vet herrn, då var det en fröjd, en sällhet att lefva, och rätt som jag satt, så knarrade sanden på gången och hjertat hoppade i bröstet på mig så hårdt, att jag liksom miste andan, och Elna kom i sin randiga kjol, sitt lilla lifstykke och sina hvita lintygsärmar, och föll mig om halsen.“

Gubben tystnade och höll handen öfver ögonen några sekunder, harskade sig sedan några tag, tände på cigarren, som slocknat, och fortfor:

“Nå, mötet tog snart slut, tyckte jag, men baronen var allt nöjd deråt, ty herrarne spelte hvarenda qväll, sedan exercisen var slut, och jag tror att baronen tappat mer än han skulle ha velat; dessutom kom det ett litet smalt bref med en utanskrift, som var så petig och fin, så det syntes att det var från ett fruntimmer. Jag märkte att baronen smålog, då han öppnade det. Jag vet ej hur, men det der leendet tycktes mig ändå icke betyda att det var honom mycket kärt; ty ser herrn, jag kände på mig, att om Elna kunnat skriva till mig, så hade jag haft en annan min, när jag bröt hennes bref... Vi reste, jag skildes från Elna, som jag tänkte snart få återse. Jag har aldrig sett henne sedan... Det var en ståtlig herregård vi kommo till, och en stålig matmoder också; det var en grefvinna, men namnet vill jag inte säga herrn. Hon hette Marianne, det är nog. Hennes man var helt nyss rest åt Köpenhamn för sin helsas skull, ty han lär varit mycket sjuklig, och när vi varit der blott dagen öfver, så visste jag redan, att det var hon, som skrifvit det der lilla brefvet till baronen. Om herrn aldrig varit i Skåne, så vet herrn inte hur man lefver der — jag menar sådant folk som vi — det vill säga,“ rättade gubben, “mitt herrskap. Jag tror inte kungen sjelf ska' kunna ha det mycket rarare; det var som

på ett hof. När grefvinnan red ut ibland på sin svarta häst — han hette Jason och hade ben så fina som ett rådjurs och en hals och en bringa och ett par ögon så vällustiga och så eldiga — som grefvinnan brukade säga — och näsborrar tunna, rörliga, ljusröda och mjuka som sammet, och det hvita skummet låg som snötappar vid de purpurröda remtygen — då tyckte man sannerligen, att skönare djur aldrig burit skönare börda. Jag ser grefvinnan för mig, hon var som en drottning, och hennes ögon blixtrade under skärmen af den svarta kastorhatten, som stjerner, och hennes långa sammetsklädning släpade nästan på marken; ja, nog var hon vacker, det är visst, och så tyckte också hela raden af förnäma herrar både från Skåne och Danmark, hvilka följde henne, som en uppvaktning; men jag tyckte att Elna i sin yllekjol var skönare ändå. En dag då det var mindre främmande än vanligt och hästarne voro framförda till trappan af slottet, stod jag i förstugan med baronens ridspö, handskar och hatt som vanligt, för att lemna honom då han kom ut. Jag hade nyss klädt om honom och han hade gått in i grefvinnans rum. Det dröjde emellertid mycket länge. De andra herrarne voro redan ute på borggården och stodo pratande tillsammans i en flock, hästarne började bli otåliga, de stegrade sig, skrapade upp sanden omkring sig, och stalldrängarne hade svårt att hålla dem, men ännu syntes icke grefvinnan och baron till. Äntligen slogos dörrarne upp och grefvinnan kom ut, men hennes ansigte var blekt och läpparne sammanpressade som af den högsta vrede; baron syntes bakom henne med en uppsyn, som mera vittnade om missnöje och dåligt lynne än något annat. Just som hon gick öfver golfvet, tappade hon sin näsduk, jag skyndade fram, upptog och räckte henne den.

“Hon stannade, såg skarpt på mig, beskådande mig från hufvud till fot, och nickade vänligt då hon mottog näsduken.

“Jag följde dem ut och såg grefvinnan med några ord aflägsna baron, som brukade hjälpa henne upp

på hästen, hvilken nu stod på bakfötterna och som stalldrängen omöjligt kunde hålla stilla; jag sprang för att hjälpa honom, och slutligen när hästen vid grefvinnans tilltal och smekningar stillat sig, vinkade hon åt mig att komma till henne, stödde sig mot min arm och svingade sig upp i sadeln; men dervid kom hennes ansigte så nära mitt, att jag kände hennes hårlockar mot min kind, och höll henne liksom i famnen för ett ögonblick, och dervid såg hon på mig med sina stora, svarta ögon så underligt, att jag blef alldeles förbryllad; det var som om benen icke ville bära mig, så rädd blef jag öfver att ha kommit den stolta grefvinnan — som aldrig såg på sitt folk en gång när hon tilltalade dem — så nära, och jag visste knappt till mig förr än allesammans voro borta.

“Jag vet min själ inte hur jag ska kunna tala om hvad som nu kommer, ty jag tycker sjelf det är så otroligt, så jag kan nog begripa, att herrn ska tro mig sitta här och ljuga, sådan som jag ser ut, smörjig och trasig, gammal och med träben till, men fan i mig är det icke sannt, att grefvinnan, den granna förnäma damen, som hade så många vackra herrar att välja på, blifvit riktigt kär i *mig*; från den dagen hände det sig så besynnerligt, att jag ofta träffade på grefvinnan ensam, än i korridorerna, än i salongen, än i parken, och alltid måste jag ömsom hemta en bok åt henne, knäppa hennes handske, eller knyta hennes skoband, och en gång då jag händelsevis gick en annan väg, än den vanliga, för att komma till domestikernas flygel, kom grefvinnan emot mig och tillsade mig att följa sig åt parken. Klockan var elfva och alla hade lagt sig.

“Jag följde henne helt förundrad på några stegs afstånd; likväl så hade jag börjat få besynnerliga tankar, ty qvinfolken, ser herrn, de ha en märkvärdig talang att göra sig förstådda, fastän de icke säga ett ord, och höga och låga äro ändå lika, och fast det föreföll mig som en galenskap, så började jag likväl misstänka sanningen, ty hennes ögon, ser herrn, de

talade så tydligt och så väl. Emellertid hade vi icke gått många steg, innan hon hastigt vände om, befalde mig gå, och gick in i slottet tillbaka, och jag skyndade mig också in i min kammare, ty jag var liksom rädd för henne; men hvad hjälpte det? — det som ska ske så sker det, brukade en turkisk matros säga, som jag var kamrat med en tid, och det är sannt också.

“En qväll så skickade mig baron helt sent med en biljett till grefvinnan; jag hade många gånger burit in sådana i grefvinnans rum och lemnat dem åt hennes kammarpiga, mamsell Sofi, men denna gång återkom Sofi genast och bad mig komma in till grefvinnan, hon ville sjelf säga mig svaret. Mitt hjerta klappade då jag följde Sofi genom de båda rummen, som förde till sängkammaren, jag hade alltid varit van att vistas i granna rum, men maken till dessa, hvilka jag förut aldrig sett, kan herrn icke föreställa sig. Väggarne vore fulla af taflor, så naturliga, att man tyckte konstant, att de vackra halfnakna fruntimmerna nickade åt en, och speglar så klara som vatten, och guld och siden öfverallt. Ja, det är väl, att de flesta af dem, som äro i det tillstånd som jag nu, aldrig sett eller ega begrepp om de rikas lefnad — ändtligen drog Sofi undan en dörrgardin af sammet och förde mig in“ — —

Gubben tystnade, synbarligen öfvervåldigad af de mest tjusande och smickrande minnen, och jag tänkte på damernas kapriser i kärleksväg, hvartill Diana, gudomlig i åminnelse, då hon glömde sig hos en simpel herde, väl gaf första exemplet, och fann derföre mindre underligt att en grefvinna i våra dagar fann behag i en vacker kammartjenare. “Nåväl! ni fann derinne den vackra Kalypso? Och jag slår vad att ni glömde Elna i sin randiga kjol, och, liksom Lidners ‘skolgosse’, fann svaret, som ni borde föra till er herre, för mycket ömt att kunna meddelas?” sade jag leende.

“Då vinner herrn sitt vad, ty jag glömde verkligen Elna, och jag glömde att jag lefde på jorden till och med; ser herrn, jag var ännu icke tjugo år, jag hade läst en bok som hette “Tusen och en natt“,

som är full af sagor, den ena grannare än den andra, och jag inbillade mig nästan att jag sjelf fick upplefva en af dem; alltsammans var som en dröm. Ifrån denna dag var jag likasom jag hade gått i ett rus, jag tänkte inte på något annat i världen än grefvinnan — jag var likasom ifrån vettet en tid bortåt.

En dag låg jag i parken med en gammal roman i handen, men läste inte en smula, utan bara tittade på himlen och var så underlig till mods; för vet herrn, det förekom mig som om jag blifvit fångad af skogsfrun, hvarom jag hört i min barndom, som om ett troll fått makt med mig, för *lika barn leka bäst*, säger ordspråket, och den förnäma damen tyckte jag ändå aldrig om i mitt hjerta, det tänkte jag der jag låg i slutningen på gräset under träden. Landsvägen gick i krok nedanför och stupade sedan utför en mycket brant backe, der man höll på att laga vägen, som här var murad under ända ned till borggården. Bäst jag der låg, hörde jag buller af vagnshjul och tänkte att det var herrskapet som kom hem, ty grefvinnans man hade nyss förut skickat hem ett spann holsteinska hästar, som grefvinnan och baron nu voro ute och åkte efter för första gången; just som jag tänkte det der, får jag se dem komma i full fart fram åt vägen; hästarne skenade och kusken sökte fåfångt att hålla dem, de hade hoppat öfver linorna och voro alldeles vilda. Gud vet hvad jag tänkte på, inte var det för grefvinnans skull, det vet jag, men det kom ett sådant mod på mig, att jag i en blink hoppade öfver staketet, som skilde parken ifrån landsvägen, och kastade mig framför hästarne och fattade de främsta i tygeln, just som vagnen i krökningen af vägen slog emot staketet.

Jag vet inte om de blefvo rädda för mig då jag så der kom nedhoppandes på vägen, men de ryggade tillbaka och stannade några sekunder, så att kusken hann att få håll på dem, eller hur det gick, det mins jag icke så noga; jag vet blott att jag sjelf rycktes upp och kastades med fart åt sidan och föll med hufvudet emot de stora hvassa nyss sprängda stenar,

som voro framförda till vägens lagning; jag miste både hörsel och syn dervid, och när jag vaknade, låg jag i min säng och Smeds-Olle, som kunde dra ut tänder och låta åder, och var liksom en slags doktor på godset, stod hos mig och hade skurit ett förb— hål i armen på mig.

Strax derefter kom Sofi och skulle höra om jag kommit till lifs igen; hon helsade ifrån grefvinnan och tackade mig för min raskhet och mitt mod, som hade räddat hennes och barons lif, och tillbjöd mig att komma i grefvinnans tjenst, och försäkrade att grefvinnan skulle "betrygga min framtid", som hon sade.

Det der sade Sofi i Smeds-Olles och flera af betjenternas närvaro, som kommit in för att se huru det var med mig. Jag bad Sofi tacka grefvinnan, men jag tänkte, der jag låg, att det ändå icke var för knuffen, som jag fått i hufvudet, som hon var så der ädelmodig.

Det dröjde ett par dagar innan jag kunde gå uppe, så yr i hufvudet var jag; slutligen en dag, sedan jag var bättre, ehuru jag, för plåsterlappen som låg öfver såret, icke kunde visä mig inne i rummen, gick jag ned åt parken och lade mig på en bänk utanför ett litet hus, eller paviljong, som det kallades. Solen baddade så varmt genom det randiga väftaket, som var utspändt öfver bänkarne här, och jag höll just på att somna, då jag genom fönstret, som stod öppet till paviljongen, hörde baronens röst.

Jag visste icke att herrskapet var derinne och ämnade gå min väg, men jag mådde så godt der jag låg, och se'n så tyckte jag att det lät som om baron varit ond, och äfven grefvinnans röst hade en sådan der skarphet, och de voro så artiga emot hvarandra i orden, som sådant folk alltid äro, när de i sitt sinne önska hvarandra åt blåkulla, att jag gerna ville höra hvad de sade, och lyssnade derföre under det jag låtsade sofva.

De talte emellertid länge, så sakta att jag ingenting hörde, förrän grefvinnan sade helt högt:

“Nåväl! min baron, res! det vore illa om ni längre skulle försaka ett parti, som tycks lofva er så stora fördelar. Lyckligtvis tyckas vi å ömse sidor vara belåtna att skiljas... Min Gud, man måste väl återvända till sin pligt... jag gratulerar er på förhand att få njuta äkta ståndets sällhet och missöden.”

“Jag tackar er, min grefvinna, men hvad missödena beträffar, så skall jag söka undvika dem.”

“Ah! ni tror det... Apropos! Er kammartjenare stannar qvar här; jag har tilljudit mig att taga honom i min tienst, jag vill sörja för hans framtid; hans raska handling förtjenar väl att man gör något för honom, det är en vacker gosse dessutom, och ni känner min svaghet att gerna se vackert folk omkring mig.”

“Som ni befaller. Han har för öfrigt växt och blifvit så grof, sedan jag fick honom, att han icke längre passar att ha inne; jag vill icke ha en jätte att frisera mitt hår. Man kunde lära honom köra, han passar bättre till kusk,” sade baron likgiltigt.

“Och nu skiljas vi som *vänner*; är det icke så?”

“Fullkomligt!”

Baron kysste hennes hand, och arm i arm såg jag dem aflägsna sig genom utgången på motsatta sidan.

Det är märkvärdigt, jag trodde mig längesedan ha glömt allt det der; och nu mins jag det tvärtom, ord för ord, det är som om jag hörde det precis i öronen på mig och ser för mig så klart hur grefvinnan brukade sitta i den öppna bersån af jasminer, som låg på den stora gräsplanen utanför slottet. Ack! ett sådant gräs, det var fint som ett sammet; ty herrn ska veta att man rullade en jernvält deröfver, för att få det rätt fint, och hela denna stora plan var omgifven af törnrosor i alla möjliga färger; det var en lukt om qvällarne, så att man kunde bli yr i hufvudet, och midt derpå var ett vattensprång, som var nio alnar högt; hvad det glittrade i solen och plaskade och sjöng,

jag ser det så väl; och sedan, hvad de kvinnorna voro tokiga, hur Sofi friserade mitt hår och svepte in mig i en sidennattrock, och hur de skrattade åt min förlägenhet; och en gång hade Sofi klädt ut mig i en riddardrägt, som väl begagnats till någon maskerad; den var af siden och sammet och guldbroderier, och grefvinnan klappade händerna af förtjusning, då jag fördes in. Ack, jag mins det så väl, hur hon gång på gång sade, att jag var den skönaste man hon någonsin sett.

“Min Gud, hvarför har ödet gifvit Kristian Jarl, kammartjenaren, en sådan figur, ett sådant ansigte? Ser du, Sofi, dessa hårlockar, svarta och mjuka som sammet, de skugga en panna, hvars like jag aldrig sett; och denna drägt, hur väl den passar honom, hur den visar dessa välformade ben, dessa aristokratiska händer, omgifna af spetsar, denna bruna ungdomliga kind, denna hals, hvad den är vacker emot tröjans sammet och den fina kragen. Min Gud! du sköne riddare, jag önskade att i denna stund, i motsats till Pygmalion, som gaf sin stenbild lif, gifva min lefvande bild förstening; du blef den vackraste bild man kunde se och skulle i evärlidiga tider pryda galleriet der ute. Du kan endast jämföras med min stolta Jason.“

Så der pratade grefvinnan och beskådade mig aldeles som en docka. Och vet herrn, det föll mig redan då före, att hon icke i grunden tyckte mera om mig, än hon tyckte om sin häst eller sin favorithund. Ja, ja, det var en tid det; jag kan knappast tro nu att det verkligen varit sanning; men så tog det snart slut också, och se'n så har det burit utför alltigenom tills jag nu sitter här.

Nå det var väl en tre veckor sedan baron var rest, som inspektorn gjorde ett kalas. Jag råkade till att dricka litet för mycket och måtte väl ha pratat några dumheter. Jag visste icke efteråt alls hvad jag sagt och fick aldrig reda derpå; men några dagar derefter bad grefvinnan mig följa med inspektorn till Malmö för att uträtta några kommissioner för hennes

enskilta räkning; jag följde med, och som vi blott hade tvänne mil hem, skulle vi återvända på qvällen.

Emellertid hade inspektorn många bekanta och deribland en sjökaptén, som sade att han var sista qvällen i land; han hade allt klart och ämnade segla under natten och ville därför muntra sig och dricka med oss. När jag sedan tänkte efter, så fann jag nog att de båda icke drucko för annat än för att fylla mig, hvilket också lyckades så bra, att när kapténen slutligen föreslog att vi skulle följa honom ombord, jag knappt visste hvad jag gjorde, och då jag slutligen ytterligare druckit ett glas i hans kajuta, somnade jag så hastigt der, att jag än i dag tror att de satarne lagt någon smörja i vinet.

Det säkra är att jag sof som en stock i aderton timmar, och när jag vaknade var jag redan långt utom Sundet.

Herrn kan begripa min förundran och förargelse. Ja, jag blir rasande än när jag tänker derpå, att fara af med mig som ett ök! Dj-n anamma! det var väl det besattaste som kunde hända en menniska med vett och förnuft. Men se, saken var, vet herrn, att jag hade hvarken det ena eller andra vid den tiden. Sedan så blef jag karl för min hatt, och det så att det hven i taklaget ändå.

Jag började med att rusa upp och på dörren, men den var stängd; då gaf jag den en spark, så att den flög i skallen på en pojke, som stod utanför, och innan jag hann uppför trappan, kom kapténen emot mig. Jag rusade på honom som en retad dogg, men han tog igen; fast jag var längre än han, så var han fast och tät som en ekstock och hade krafter som en tjur; han tog mig i kragen och gaf mig ett par hurringar så att rebben knakade, och kastade in mig i kajutan igen, se'n så stälde han sig framför mig och höll ett tal om att han icke var skyldig att snoka i hvar vrå af sitt fartyg innan han seglade, och om det hände att en fyllhund lagt sig att sofva der han icke hade något att göra, så fick han följa med och tacka

Gud att man icke vräkte honom i sjön . . . Jag var för mycket arg för att kunna få fram ett enda ord, och han fortfor därför i en mera beskedlig ton så här:

“Ser du, min gosse, så der säger jag så att alla höra det, men oss emellan så nekar jag inte till att jag visste om dig och lät dig sofva med flit. Din matmor måste vilja bli af med dig helt hastigt, efter du begått något stort fel, som jag inte vet. Men om du vill uppföra dig hyggligt och fattar smak för sjömansyrket, hvilket är det enda som duger för en dugtig karl, så skall hon icke glömma dig, efter hvad inspektorn sa’ . . . I din rockficka finner du i alla fall en skrifven lapp, som säger detsamma, kan jag tro . . . Se så, lugna dig nu och tänk på saken! Du har dessutom intet annat att göra, ty att bråka tjenar till ingenting och skulle bara bekomma dig illa. Vi äro icke så nogräknade eller blödhjertade på sjön, och värre kaxar än du ha blifvit spaka. I Livorno ska’ du få komma i land, men jag tänker du då redan hunnit vänja dig vid vårt lif och tycker om det.”

Kaptenen gick, och sedan jag legat en stund och kokat af harm, kände jag efter i rockfickan och hittade verkligen en sammanviken papperslapp, som blott innehöll dessa ord, skrifna af inspektorn:

“Grefvinnan har befalt mig lemna Jarl ombord på skonerten Johanna, förd af kapten Huld, som grefvinnan känner som en bra karl och dugtig sjöman, och hos hvilken Jarl kan lära sig yrket, och när han en gång kommer tillbaka, skall grefvinnan ytterligare sörja för honom, om han förhåller sig väl.”

Det var allt, det var så hon betryggade min framtid . . . Inte att jag just hade någon motvilja för sjön, men att inte fråga mig till först, utan kasta ut mig hufvudstupa, som en blind kattunge . . . Också grodde harmen i mig i flera dar, och jag ville icke göra någon nytta. Men se, kapten hade rätt; ombord der krusade man inte och jag skulle nog ha blifvit värre behandlad, om inte — som jag sedan fick veta — grefvinnan befalt att icke tvinga mig eller handtera

mig alltför illa och betalt kapten bra... men i Spanska sjön kommo vi ut för en storm som dugde, det var fråga om både fartyg och lif, och ifrån den dagen tänkte jag inte mera på att jag blifvit utvräkt mot min vilja... jag tyckte om att liksom vakna till lif och verksamhet, jag som i hela mitt lif förut endast latats och läst romaner... jag blef som en annan människa och tyckte att jag förut gått i sömnen blott... och när vi kommo till Livorno, så hade jag verkligen redan fått en sådan smak på saltvattnet, att jag följde med kaptenen, som var en hederlig och duktig karl, fast han var som hin håle sjelf, om han blef retad, vidare till Rio och först andra sommaren återvände jag hem.

Det var nu som om jag varit tio år borta i stället för ett, ty allting tycktes mig annorlunda. Jag var riktigt glad att ha kommit ifrån mitt förra lif och längtade bara att vi skulle bli klara att segla igen. På det sättet gingo två år. När jag då kom hem en sommar, så vaknade minnet af Elna hos mig igen, och medan vi lågo och lossade i Malmö, så begaf jag mig ut åt hennes trakt och fick höra att hon gift sig för ett år sedan... jag vet inte just om jag tänkte att gifta mig med henne, för en sjöman kan ingen hustru ha, qvinfolk finner en alltid i alla hamnar, och ens hem är skutan... och så äfventyrlig och vidlyftig hade jag också blifvit, så, fast jag förtjente bra, så gick det som det kom, men ändå så gick det mig liksom till sinnes att Elna var gift... Jag såg henne inte, utan vände om igen till staden, och när jag skulle gå ned till hamnen, så stod en vagn med fyra hästar på gatan; jag kände igen kusken, det var grefvinnans, och inne i vagnen satt en mamsell eller jungfru, som höll ett litet barn i sitt knä.

Aldrig har jag känt någonting så underligt som då, vet herrn... jag blef liksom yr i hufvudet, och ögonen vattnades på mig... jag gick fram till vagnen och helsade på kusken, men han kände icke igen mig genast, så grof och brun hade jag blifvit; han hade

aldrig sett mig annat än fint klädd, kantänka, och ville liksom inte kännas vid sjömanskavajen. Af honom fick jag veta att grefvinnan straxt efter mitt försvinnande rest till sin man i Köpenhamn, och våren derpå fått en liten fröken, och att herrskapet båda voro resta till ett utländskt bad, och blott lilla fröken med sin guvernant och sin betjening var hemma. Jag gick fram och såg på den lilla flickan, som var en förnämlig fröken . . . jag ville ha tagit henne i famnen . . .“

Gubben tystnade tvärt och stirrade framför sig, likasom han ännu i verkligheten sett det lilla barnet i den granna vagnen. Slutligen for han med handen öfver ögonen, rätade upp sig och fortfor i en helt annan ton:

“Ja, det går underligt till här i världen. Jag for min väg igen, och nu så frågade jag inte efter det gamla kalla Sverige för två styfver; intet hem hade jag der och inga anhöriga. Jag tog hyra af hvem som betalte bäst, seglade på alla haf, babblade alla språk och söp och slogs på alla verdens krogar, förtjente mycket och lefde upp hvar skilling när jag kom i land, hade många äfventyr, som nu ha rört ihop sig i ett virrvarr för mitt minne, och vågade lifvet väl hundrade gånger både på land och vatten, hade hvarken reda på år eller dagar — för ser herrn, när en seglar rundt omkring jorden och solen går upp när hon skulle gå ner, och det är stekheta sommaren när det borde vara vinter, så blir en allt en smula hvimmelkantig och har min själ inte lätt för att hålla reda på jul och påsk och sådant der. Först några år for jag med en engelsman, som förde frakter ifrån Havanna till London.

Der råkade jag i lag med en ostindiefarare, hvilken öfvertalade mig att följa med åt det hållet; jag tyckte det kunde ock gå an, och kom till en stad som heter Madras; men der sken solen än hetare; jag trodde hufvudet skulle spricka på mig, och fick en satans feber, som nära nog tagit döden på mig, samt låg så länge att briggen for sin väg och jag blef kvar,

och det gjorde att jag kom ihop med ett följe af snedögda, pomeransfärgade kanaljer, hvilka hade en fan så illa bygd skuta, som de foro omkring och gjorde några satans konster med i de der farvattnen. Jag förstod deras rotvälkska så dåligt, att jag icke hade begripit deras mening förrän vi kommo ut och jag fick vara med om saken. Visst inte var jag något helgon, men det der tyckte jag inte om, och skilde mig vid det gula packet så fort jag kunde.

Nu var jag ledsn vid deras sol, deras té och deras eviga risgröt, och alltsedan jag var så sjuk, hade jag åter tänkt på hemmet, och med en holländare for jag från Batavia tillbaka till London samt derifrån till Stockholm. Jag hade litet penningar, och lefde friskt och muntert en tid bortåt, samt kom i bekantskap med en flicka som tjente på en krog.

Jag sa' nyss att när man haft något godt i lifvet, så får man väl vara tålig med det onda sedan, men när man aldrig känt annat än elände, när hela vägen varit mörk och en aldrig sett en enda solglimt, som jag vill säga, så är det svårt, och se så var det med den stackarn.

Hon hette Lena och hade aldrig känt sina föräldrar; ifrån barnhuset kom hon till en sådan der madam, som gjorde allting för att kräket skulle dö, åtminstone tycktes det så; hon svalt så att det var bara ben och skinn på henne; blef öfverkörd på gatan en gång, sedan hon var något större; hade ena armen litet sned, ty den hade blifvit afbruten då hon var mycket späd, och ett stort ärr i pannan efter ett brännsår, som hon fått då hon fallit omkull med hufvudet mot spiseln och elden fattade i håret; hon var då blott årgammal och så klen, att hon icke kunde resa sig upp eller hjälpa sig sjelf alls.

Oaktadt allt det der så lefde hon ändå, och madamen, hennes fostermor, af hvilken hon aldrig fick annat än stryk och ovett, hade ett eget barn af samma ålder, hvilket hon skötte väl naturligtvis, och utgaf

för Lena, när hon gick att henta betalningen för henne.

På detta sätt blef den stackars ungen liksom lite fånig och tordes knapt tala en gång, och då hon sedan kom i tjänst på krogen, så tyckte hon det var ett riktigt himmelrike, ty hon fick åtminstone äta sig mätt, och deraf blef hon också lite klokare, men underlig var hon ändå i all sin dar.

Ibland tyckte jag hon var klokare än annat folk och ibland var hon för eländigt dum, grät och pep och blef rädd för allting och var riktigt tråkig och ful till på köpet; och hade hon inte haft sådana besynnerliga ögon, så hade jag väl aldrig kommit i bekantskap med henne; men de voro så klara och ändå ängsliga, att jag icke kunde låta bli att liksom ömka mig öfver henne, och sade några vänliga ord åt kräket, men inte var det min mening att hon skulle bry sig så mycket derom.

Nå emellertid så trodde hon att jag höll af henne, och fattade en sådan förgrufvelig kärlek till mig, så jag icke kunde slippa henne. Hon ville vi skulle gifta oss, och när jag icke ville, så bad hon att åtminstone få flytta till mig. Det var just inte i min smak heller, men jag hade inte hjerta att säga riktigt nej, och så en vacker dag kom hon med alla sina tillhörigheter hoplagda i ett knyte, och sedan så lefde vi tillsammans.

Det hade väl gått an, men pengarne voro slut, vintern började och det blef svårt att lefva; intet arbete kunde jag få, och visste icke hvad jag skulle ta mig till. Lena förtjente väl lite med att bära vatten och hjälpa en tvätterska i gården, der vi bodde, men det förslog icke långt; jag sålde min klocka och mina kläder och hade sedan icke flera tillgångar, och så kan jag inte neka till, att jag fått en sådan vana med grogg, att jag omöjligt kunde vara det förutan, och som jag hade ledsamt och icke kom mig att göra något, så hände allt att jag drack mer än jag tålte, i synnerhet i sällskap med andra sjögastar, som också gingo sysslolösa på landbacken öfver vintern.

Den stackars Lena svalt nog många gånger, för att ge mig det lilla hon kunnat skaffa, det kan jag förstå nu efteråt, men då tänkte jag icke derpå, och hon beklagade sig aldrig öfver min vidlyftighet.

Ett par af de der kamraterna, jag brukade vara tillsammans med, försörjde sig med att fiska och öfvertalte mig att följa med utåt saltsjön; jag tyckte om förslaget, och nu tillbragte jag hela veckorna ute på sjön, men förtjensten åts och dracks mest upp under vägen, och när jag kom hem, beklagade Lena sig öfver min ostadighet, och de der beklagelserna öfvergingo slutligen till gråt; jag tyckte hon hade icke med mig att göra och bad henne gå dit der hon kommit ifrån och lemna mig i fred. Det der var orätt af mig, helst som Lena stackare var i en sådan belägenhet att jag skulle öfversett med hennes gnäll; men jag var lite smord, det var saken, och vägde just icke mina ord.

Dagen derpå så for jag min väg igen och var längre borta än vanligt, och sedan vi återkommit till stan, så gick jag och dref omkring utan att gå hem, ty jag ville icke höra förebråelser igen; nå, det slapp jag också, ty när jag slutligen hade varit hemifrån hela tre veckorna och kom tillbaka, så var rummet tomt.

En käring låg och skurade golfvet åt dem, som skulle flytta dit, och af henne fick jag veta, att några dar efter sen jag gått hade Lena fått en flicka, och så snart hon var så bra att hon kunde gå uppe, hade hon gått ut och sedan icke hörts af. När grannarne väntat henne i åtta dagar, hade de anmält saken i polisen; barnet hade blifvit hemtadt till barnhuset, och de få möbler jag egde hade värdinnan tagit för hyran.

Just som jag åhörde allt det der, kom värdinnan sjelf och bekräftade gummans ord, men tillade, att hon alltid varit öfvertygad det Lena kastat sig i sjön, ty hon hade varit så underlig och sorgsen till sinnet sedan jag gick, och hon hade just nu hört af en polis-konstapel, att man hittat tvenne lik, hvaraf det ena

troligen var Lenas, efter den beskrifning på kläderna, som konstapeln gjort, och frågade om jag icke ville följa med till bårhuset, der liken förvarades.

Jag gjorde så. Det var verkligen Lena; vi kände igen hennes schal och klädning.

Det föll mig nu före som om hon dött därför att hon hörde, att jag icke brydde mig om henne, och det tror jag ännu.

Hå, det kunde ingen hjälpa't, det var som det var, och det bästa är att hon dog, stackaren, fastän hon icke var mer än tjugo år... det tänker jag icke så mycket på; men jag gick min väg och ville nu muntra mig litet, ty jag var kuslig till sinnes efter den der synen, och kom tillsammans med andra och gick och rumlade och dref i flera dar och glömde aldeles att hon skulle begravas, och när jag sedan kom och hörde efter, så var det för sent och de hade fört henne till anatomisalen, och ser herrn, *det* kan jag aldrig glömma.“

Den gamle teg åter en lång stund, och jag tänkte inom mig, att klokare och bättre menniskor än han göra precis på samma sätt: de plåga och förbittra lifvet för hvarandra med godt samvete genom tusen dagliga nålstygn, och karlarne åtminstone krossa ofta med mycket lugn genom sin hårdhet och likgiltighet dens hjerta, hvars hela lif berodde af deras ömhet; men om de efter döden icke gånge dem en "hederlig begrafning", så skulle det oro dem i hela deras lif.

Den flyktiga skizz af ett menniskolif, som jag nu hört, eger, med obetydliga variationer, sina tusen motstycken inom vår stad, och det sorgliga eländet — det mörkaste af allt i mitt tycke — den massa af vanvårdade barn, som antingen duka under eller växa till, för att i sin ordning vandra samma mörka, tanklösa och sorgliga stråt, som deras föräldrar trampat, glömmande till och med den kraftigaste instinkt i naturen, känslan för sina barn, föll tungt öfver min själ, och jag frågade mig sjelf, helt nedstämd till sinnes: äro väl mörkrets och ljusets, det godas och det

ondas, plågans och nöjets proportioner en gång för alla gifna? och skall väl samhället *alltid* komma att bestå af ett mörkt och grumligt djup och en grann, glittrande och solbeglänst yta? Äro filantropernas sträfvanden och drömmar blott en utopi, och ryckas kanhända några af *dem*, som logo i solskenet, i samma stund ned i djupet för att intaga *deras* plats, som man räddar derur?

Gubben fortfor ändtligen, sedan han stoppat de öfverblifna cigarrstumparne i kritpipan och tändt den:

“Jag for till sjös igen på sommaren, men först gick jag till barnhuset för att se min lilla flicka; hon hade fått en beskedlig amma, tycktes det, som tyckte om henne därför att hon var vacker — det gör mycket det, skall herrn tro, till ens framgång i verlden ifrån första början — och jag skref upp på en lapp hennes namn och nummer, jag tänkte ändock att en tid torde komma, då *jag* kunde gagna henne eller hon *mig*; men besynnerligt var det, att jag kände icke detsamma för *henne* som för den lilla granna fröken i vagnen, som aldrig skulle behöfva mig eller kännas vid mig; men så var jag heller icke *då* mer än 22 år, och detta var 10-år efter, och 10 år lägger ofta en bra tjock skorpa öfver hjertat, det har jag känt.

Jag for och flackade åt många håll, och först 20 år derefter tänkte jag på att slå mig till ro; jag hade nu samlat rätt bra med pengar och köpte mig därför en vacker skuta och tänkte nu göra egna affärer, sedan jag blifvit stadig; men fan var med i spelet, och första resan jag gjorde blef fartyget vrak, sedan masten slagit benet af mig. Ingen käft ombord blef bergad mer än jag, som kom upp på ett skär och låg der och kraflade i två dygn, tills en seglare tog mig ombord. Det förargade mig mest att det skulle hända i en sådan vattenpöl som Kattegat. På det sättet kom jag hit till Stockholm igen, utan en skilling, och fick af barmhertighet ligga på lasarettet, der de togo af benet och satte den här käppen i stället.

Kapten på fartyget, som tagit mig ombord, hade gifvit mig några riksdaler, som snart voro slut, och

se'n så började jag ett sådant der lif, som bra många föra, hvilka icke hafva något egentligt hem, intet arbete och intet att äta, och likväl lefva de, Gud vet hur . . . ty en behöfver bra *litet* för att *uppehålla* lifvet och bra mycket för att *njuta* det.

Det var vår, men ännu bra kallt. De mesta nätterna tillbragte jag under en stor sten, eller klipphäll ute i stadshagen, om herrn vet hvar den är — i sällskap med 3 eller 4 andra gökar, lika lyckliga som jag; deribland var också Hellström här, som nu ligger derborta och snarkar, han var då bara 7 år och följde med mor sin, ett nöt som söp och gick omkring för att samla ben och annat skräp och äfven knipa något bättre, om hon kom åt. Pojken plockade blåsippor, så länge de räckte, och band ihop kransar af lingonris, som ingen köpte, men det var också blott en förevändning att tigga, och ungefär samma industri slog äfven jag mig på; jag gjorde små blomsterspalierer, som jag bjöd ut, och för träbenets skull så fick jag ett par slantar om dagen, helst sedan sängkamraterna rådt mig att skära af byxen, så att benstumpen syntes.

Allt som luften blef varmare så mådde vi bättre, vi sluppo att frysa så mycket, och folket blef mera gifmilda af sig på sommaren, tyckte jag. Och ofta ute på Djurgården kunde vi samla, pojken och jag, hela 12 skilling om dagen hvardera; han måste då lemna modern sina pengar, som gaf honom några potatis eller ett stycke bröd i utbyte, men jag mådde temligen bra.

Två månader hade gått på detta sätt. Jag hade, besynnerligt nog, icke fallit i polisens händer, hvilken vid ett skall efter lösdrifvare fångat kamraterna och satt dem i en fattigförsörjning — bland dillströmmare, hvarifrån de just voro rymda, ty de påstodo sig fara sämre der; inte vet jag om de sade sant, men nog är det troligt att de icke fingo det bättre sedan; den ena hade då vattensot och var för eländig, så den behöfde de väl icke länge "försörja", som det heter. Det var just midsommardagen, jag satt vid vägkanten midt för franska värdshuset i solskenet och såg på de många

granna vagnarne med damer uti, som åkte förbi mig och öfverhöljde mig med damm, men också, ofta nog, släppte en silfverslant i min framräckta hatt, då kom jag att tänka på min lilla flicka på barnhuset.

Jag hade icke kommit ihåg henne förut och jag föresatte mig att dagen derpå gå dit och fråga efter henne. Hon var nu tjuogoett år, om hon lefde, och kanske kunde hon hjälpa mig något, ifall hon icke blifvit lika olycklig som sin mor. Just som jag tänkte det der, så skrattade någon bakom mig så högt, att jag vände mig om, och såg att det var ett ungt och vackert fruntimmer, som satt på balkongen till värds-
huset, bredvid två herrar.

De tycktes nyss hafva ätit middag, ty duken låg ännu kvar på bordet, och af de mandelskal och drufstjelkar, som den vackra damen roade sig med att kasta ned på marken, kunde jag förstå att de höllo på med deserten.

Då jag vände mig om, reste en af herrarne sig upp och höll ett tal, som jag icke kunde höra, men som måste varit mycket löjligt, ty både han sjelf och de andra skrattade alldeles omåttligt, och fruntimret kastade sitt glas, sedan hon druckit, på golvet så att det klingade, och herrarne gjorde strax så med, och ropade sedan efter nya glas och en ny champagnebutelj.

Jag steg upp och gick fram till trappan, der alla tre nu kommo ut för att sätta sig i en vagn, som i det-samma körde fram. Jag sträckte ut hatten emot dem, men den ene af herrarne knuffade undan mig, och den andre frågade om jag icke visste att tiggeri var för-bjudet. Den vackra damen deremot stannade ett ögon-blick, såg vänligt på mig och sade, vänd till sina båda följeslagare, i en glädtig och vårdslös ton:

“Mina herrar, jag tycker icke om att man är snäsigg emot fattiga, isynnerhet om de icke hafva mer än ett ben,” tillade kon skrattande och kastade i det-samma, med afsigt eller af misstag, ett visitkort i min hatt.

I detsamma rullade vagnen bort, jag såg blott hennes hvita parasoll som glänste i solskenet.

Sent på qvällen, då alla vagnar och omnibussar voro borta, och alla schweizerier stängda, satt jag på en bänk och funderade på hvar jag skulle lägga mig öfver natten; en lång tid hade jag fått ligga hos dal-kullorna nere vid bryggan, som tyckte om de många historier jag talte om för dem, men nu började kläderna nästan falla af mig, så trasiga voro de, och de der blygsamma damerna påstodo nu, att jag fick söka mig en annan sängplats, ty jag såg "för illa ut", sade de. Också var jag nu blefven en riktig hamnbuse. Slutligen så kröp jag under en hasselbuske och somnade, sedan jag en stund tänkt på det granna fruntimret, som kanske skulle gifva mig något hederligt efter hon lemnade mig sitt kort, hvilket jag tyckte var besynnerligt, ty der stod endast "Marianne; Lilla Trädgårdsgatan n:o..." och ingenting vidare.

Morgonen derpå i god tid, så rodde jag in till staden, ty ser herrn, sparsamhet har just aldrig varit min sak; jag hade 24 skilling i slantar på fickan, och då kunde jag väl kosta på mig ett par, för att slippa gå den långa vägen. Sedan jag på en krog fått mig en sup, och liksom hyfsat mig lite, så gick jag på Trädgårdsgatan och hittade mycket väl på huset, men en jungfru, som öppnade för mig, ville alls icke släppa mig in, och då jag sade henne, att hennes matmor bedt mig komma, lät hon mig ändtligen vänta i förstugan, ty hennes mamsell låg ännu.

Slutligen blef jag då insläppt, och pigan följde mig genom ett par rum in i en salong, och sade, i det hon gick sin väg:

"Se der sitter mamsell, säg nu ert ärende."

Det var ett rätt vackert rum som jag nu stod uti, fast det icke kunde jemföras med hvad jag i min ungdom sett; der var blommor i fönsterna, och tafior med glas öfver i granna ramar, och vid ett piano satt mamsell Marianne och klinkade mycket långsamt. Jag

stod en stund och väntade, och tyckte det lät icke vackert hvad hon spelte.

Ändtligen sprang hon upp och kastade noterna, som hon hade framför sig, på golvet, slog igen pianot så att det skrällde i hela huset, och sade helt förargad för sig sjelf, ty hon såg icke mig:

“Sådana dumheter, att vilja det jag skall lära mig spela; det blir då alls icke af! Sitta och hacka och klinka och slå rasande oupphörligt, det är för odrägligt, inte har jag tid med det; om han vill höra musik, så kan han ju taga in ett positiv i förstugan, så hörs det så vackert in i rummen och kostar bara några skilling.“

I detsamma fick hon se mig, då hon vände sig om och sade skrattande:

“Åh, se der! Gamla träbenet ifrån Djurgården. Jag tror att jag gaf dig ett kort, i stället för en sedel, det är väl derfore du är här; nå jag ska nu godtgöra misstaget, men säg mig hur du blifvit af med benet, det måtte gjort mycket ondt?“

Jag såg strax hvad för slags fruntimmer, mamsell Marianne var, ty jag mindes dem rätt väl sedan den tiden då jag var med baron Ernst i Stockholm, och derfore visste jag att sådana qvinfolk vanligtvis äro mycket beskedliga mot fattiga; de förtjena penningar så lätt, att de också helt lätt ge ut dem; och mamsell Marianne var så vacker i sin hvita morgonklädning med spetsar på, att hon måtte ha godt om pengar.

“Sitt ner der och berätta mig huru du miste ditt ben och huru du blifvit så här fattig, för jag tycker du ser så bra ut, att du visst också förr varit bättre klädd,“ fortfor hon vänligt, under det hon valde i en tallrik med konfekt, som stod på bordet, och stoppade en karamell i munnen.

“Det skall just roa mig att höra; jag vet icke hvad jag skall taga mig till i dag... jag är vid så dåligt lynne,“ tillade hon gäspande och lade fötterna upp i soffan der hon satt sig.

Jag berättade henne då, att jag haft ett eget fartyg, som förlist, att jag fått benet afslaget då masten sprang af, att jag nu egde intet och hade blott ett enda hopp, att möjligen återfinna min dotter, som lemnats in på barnhuset och som kanske kommit i sådana omständigheter, att hon kunde hjälpa mig något.

“Har du en dotter på barnhuset?”

“Nu har jag henne väl icke der, ty hon bör nu vara 21 år, om hon lefver.”

“Hvad namn och nummer hade hon?” sade mamsell Marianne, som så uppmärksamt åhört mig, att hon tagit den halfsugna karamellen ur munnen och höll den emellan fingrarna som en cigarr.

“Hon döptes till Maria, hade n:o 108 och kom dit den 2 Juni 1834; jag mins det mycket väl, fast jag förlorat sedeln som jag fick, der det stod.”

“Nå kors, det var då märkvärdigt,” sade Marianne och sprang upp ifrån soffan, tog en nyckelknippa, öppnade klaffen till en chiffonnier och letade i en låda bland handskar, band, gamla blommor och annat skräp, tills hon hittade ett smutsigt och trasigt papper, hvilket hon räckte mig.

Det var en alldeles likadan sedel som den jag haft; jag stirrade derpå några ögonblick, utan att förstå något.

“Begriper du icke att din dotter — det är just jag,” sade Marianne skrattande och räckte mig handen.

“Nå, jag kunde väl tro att om jag någonsin hittade rätt på min far — som just egentligen gjort mig det-samma — så skulle han ha en sådan kostym som din,” fortfor hon och granskade mig ifrån topp till tå.

“Men du heter ju då Maria?” sade jag förundrad och liksom litet rörd, “för blodet är ändå tjockare än vattnet, ser herrn.”

“Ja visst. Maria och Marianne det kommer på ett ut, men Marianne låter bättre. Jag hade väl icke hittat på det sjelf; men en af mina bekanta, en mycket hyggelig karl, tyckte att jag skulle kalla mig för Marianne, och sen så lade jag bort Maria.”

På det sättet återfann jag min dotter, som ligger der borta och dras med döden, efter hvad jag tror... Nåå, nu är hon fattig och eländig, men hon har ändock varit lyckligare än sin mor, hon har åtminstone haft en glad ungdom... Ser herrn, skilnaden i deras öde berodde af deras utseende. Qvinnor af vår klass äro antingen fula, och få ett öde sådant som Lenas, eller äro de vackra, och få det sådant som Mariannes."

Jag kunde icke neka inom mig att det låg mycken sanning i gubbens bittra ord; men jag svarade likväl:

"Ni glömmet att det också finns de, som hvarken äro fula eller vackra, och hvilka blifva gifta och lyckliga med sina män och sina barn."

"Som madam Hägglund, hvilken sitter derute; ja, hon är ordentligt gift och herrn såg huru lycklig hon ser ut."

Jag kunde visserligen invändt, att människornas okunnighet, laster och dårsaker skapa största delen af deras elände; men det der var ett alltför vidlyftigt ämne att nu afhandla med skeppar Jarl, och mycken sanning låg i alla fall kvar till grund för hans uppfattning. Jag nöjde mig derföre med att tåga, och gubben fortfor efter en stund:

"Vet herrn, jag tycker, när jag tänker på den der saken, att de stackars qvinfolken äro bra olyckliga, som det nu är.

"Men sant är det också, att de äro ena sqvaller-systrar, latmaskar och dåliga på många sätt, och fastän vi tycka att vi skulle kunna sköta oss sjelfva, så förderfva de oss också. Vore de bättre, så vore vi bättre med; men se, man kan icke heller begära att de skulle kunna ha lust dertill, då de jemt se dem, som äro flitiga och ärliga, ha det sämst."

Jag blef verkligen icke så litet förvånad vid åhörandet af skeppar Jarls upptäckt, hvilken vriden och vänd på mångfaldiga sätt fyllt hela böcker för långa tider sedan, på samma gång jag anade riktigheten deraf, att en stor sanning sällan bär någon frukt, förrän den blifvit funnen af hvar och en särskilt, och

en stor reform, icke grundad eller verkställd förrän nödvändigheten deraf bevisats genom *alla* sinnens benägenhet att mottaga den.

“Nåväl, huru kom ni sedan i de omständigheter, hvari jag nu ser er och er stackars dotter?” frågade jag, då gubben helt tyst fortfor att fundera på qvinnans förädling.

“Åh det gick som det brukar gå. Så länge Marianne var ung och vacker, så mådde vi väl; men hon blef sjuklig och ful, fick ansigtsros, eller hvad det var, som alldeles förstörde henne, och vi blefvo tiggare.”

“Men sådana fruntimmer kunna ofta få en tryggad ställning på sin ålderdom?”

“Ja, om de äro kloka och veta att begagna sin tid, men Marianne var alls icke klok. Många gånger förmanade jag henne att spara något af hvad hon fick, men hon uppsköt alltid dermed, och påstod att det icke räckte. Och sedan tog hon emot en hop unga pojkar, som förderfvade hennes rykte med sina visiter, och gjorde att den rike och förnåme gamla herrn, som underhöll henne, slutligen öfvergaf henne. Det är väl sant att en annan efterträdde honom, men hon gjorde åter på samma sätt, och slutligen, sedan hon länge legat sjuk, blef ingen annan råd än att sälja allt hvad vi hade, och Marianne hyrde en fruktbod, men det gick illa. Efter som hon blifvit uttagen ifrån barnhuset af en fru, som bakade bakelser, hvilka hon fick gå omkring med, så hade hon lite kunskap om sådant, och skulle nu försöka dermed, men äfven detta kunde ingen lefva af; då flyttade vi hit och jag började lappa skor. Marianne bakte icke längre bakelse sjelf, utan sålde i stället vid gathörnet åt en annan; men sjuk, som hon var, tålde hon icke att sitta ute i kylan hela vintern, utan blef sängliggande, så att flickan fått sitta der i stället och vi...”

Ett qväfdt rop bortifrån sängen afbröt gubben och drog våra blickar ditåt.

Jag trodde mig se ett spöke. Den sjuka hade rest sig och satt upprätt. Hennes långa hoptofvade

hår hängde omkring den magra och nakna halsen, ögonen voro glasaktiga och stela, och omkring de sammantryckta läpparne låg en blodfärgad frädga.

Rysande vände jag mig bort i första ögonblicket, men sansade mig genast och steg upp för att skynda till hennes hjälp; men innan jag hunnit till henne, föll hon tungt tillbaka på den hårda och smutsiga bädden.

“Vill ni icke att jag skall gå efter en läkare?” sade jag villrådig och förskräckt, ty jag hade aldrig förut sett någon dö, till gubben, som med ljusbiten lyste på sin dotters ansigte och lade handen på hennes hjerta.

“Det tjenar till ingenting . . . hon är redan död.”

“Men är ni säker derpå. Kanske hon plågas utan att kunna ge det tillkänna . . . att man kunde hjälpa henne ännu.”

“Jag har sett för många dö, för att icke kunna veta när lifvet är borta. Tror herrn man plågas med ett sådant ansigte,” sade gubben allvarsamt och pekade på dotterns slappa och hopsjunkna drag, som alldeles förlorat det ängsliga och spända uttryck de nyss egde.

Mina blickar dröjde några minuter vid denna döda qvinna, hvars födelse ej uppväckt någon rörelse af glädje, och hvars död icke tycktes uppväcka någon smärta, hvars förnedring varit vilkoret för de enda blommor hennes lefnad burit, och hvars själ lika dunkel och outvecklad, som den anländt till jorden, nu hade återvändt derifrån.

Vemodig vände jag mig ifrån denna sorgliga grupp af modren, som i fallet lagt sin tunga kalla hand på dotterns hufvud, hvilken sof inkrupen vid väggen, tungt och hårdt, båda i mörker, trasor och smuts. Det låga dunkla rummet, de sofvande karlarne, som längesedan slutat sitt spel och efter några sparkar och svordomar jemkat sig tillsammans två och två i sina otrefliga sängar, och slutligen gubben, som med armarne korslagda på bordet och hufvudet lutadt deremot, satt orörlig af sömn eller sorg, alltsammans syntes mig i

detta ögonblick så qvafv och hemskt, — att jag måste hafva luft.

Jag hade ju också fått min önskan uppfylld, jag hade tillbragt en natt i ett "logi för ungarlar".

Jag hade icke endast sett eländet och brottet i trasor och smuts, framkalladt af omständigheterna, jag hade äfven, till min förvåning, fått en aning om lasten i juveler och siden; och hjertats och sinnets uselhet föreföll mig långt större i senare, än i förra fallet. Den ena af dessa qvinnor, döende i mörker och fattigdom, ingaf mig medlidande, den andra i rangens och rikedomens förbländande ljus väckte äckel och afsmak.

Jag såg på min klocka, den var tre på morgonen, lade min portemonnä, som icke innehöll särdeles mycket, mellan gubbens händer, och fann att han verkligen somnat in, tog ljuset i utbyte, letade mig utför de lifsfarliga trapporna och kom lyckligt ut på gatan, medförande minnet af dessa taflor, målade grått i grått, med dödens effektfulla skugga i bakgrunden.

Två qvinnor.

Det är i afton mottagning hos excellensen G. Hela våningen är fullt eklärerad. En rad af ekipager rullar derifrån, ty man stannar qvar till supén.

För åtta dagar sedan var en stor och lysande bal, och konvenansen fordrar att man i afton komplimenterar värden och värdinnan därför, och med detsamma utför en miniatyrbild deraf. Toaletterna äro mindre lysande, arrangemangerna mindre pretentiösa, hvar och en känner sig mera hemmastadd och treffig. Flera af damerna hålla någonting i händerna, som de påstå vara ett arbete, och som åtminstone ger dem anledning att visa sina vackra händer utan handskar.

Herrarne försöka sig med mer och mindre lycka i konversationen, och man anser sig i allmänhet hafva roligt.

Klockan är 10, och samtalet, i synnerhet bland damerna, tyckes ha fått mycket lif. Man synes afhandla ett ämne, som intresserar alla och framkallar olika meningar.

I en fönstersmyg stå tvenne unga karlar, som emellertid tyckas finna hvarandras sällskap mera intressant än något annat, ty de stå helt isolerade och röja för tillfället ingen lust att deltaga i den allmänna konversationen.

Den ene är löjtnant Emerik, den andre hans kusin, baron H., nyss uppkommen från landsorten, der hans regemente ligger.

Bådas blickar äro fästade på ett ungt fruntimmer, som onekligen är den vackraste i sällskapet. Hennes

bruna hår är krusadt och uppstruket vid tinningarne, den glänsande och tjocka flätan sammanhålles af nålar med granathufvuden, och samma sorts stenar pryda hennes hals, armar och klädningslif samt kasta gnistrande purpurblixtar omkring sig, då hon vänder sig emot ljusskenet. Om uttrycket icke vore så utnött, skulle man kunna säga, att hennes läppar täflade i färg och hennes ögon i glans med granaterna. Hon var emellertid visst ingen regelbunden skönhet, och det var egentligen hennes utomordentliga liflighet, som gaf henne det förtjusande behag hon egde.

De båda unga människans samtal, hvilket fördes helt lågt, angick utan tvifvel henne, ty löjtnanten sade liksom upplysande:

“Ja, hon är verkligen den mest förtrollande qvinna i hela staden. Hennes koketteri har någonting så originelt, så pikant, att man blir alldeles förtjust deraf. Hon har ett sätt, så att man aldrig vet hvar man har henne; just som man tycker sig ha gjort några framsteg, som hon tyckes vara allrämest lifvad och med det mest lofvande leende besvarar ens förklaringar, så tystnar hon, hennes blickar bli matta, hon gör en rörelse af otålighet och förakt, som är nästan ohöflig, eller som åtminstone bringar en ur koncepterna. På detta sätt leker hon med alla sina tillbedjare, och de äro ganska många, ty hon är mycket på modet i vinter. Jag fruktar emellertid att det icke räcker länge.“

“Hvarför det?” sade baronen, som oupphörligt hade sina ögon fästade på den nyckfulla damen, hvilken hans kusin fann så pikant.

“Åh, därför att hennes rykte... Du förstår, hon är för mycket obetänksam. Jag kan gerna säga dig det; det var just hon, som var hjeltinna i den der historien jag talte om för dig i går.“

“Hvilken? Det mins jag icke; du berättade så många.“

“Mins du icke den, då jag i ett fönster såg ett fruntimmer, hvars utseende frapperade mig — men

jag kände då icke fru S., det är ett år sedan, hon var nyss kommen hit och gift — jag fixerar henne, hon småler och vinkar helt tydligt åt mig. Jag skyndar upp, det var naturligt. Hon kommer emot mig med utbredda armar; men då hon får se mig på nära håll ger hon till ett utrop af bestörtning: "Min Gud, jag tyckte det var min man!" springer in i ett kabinet och slår igen dörren om sig... Nå, hvad säger du derom?"

"Åh f-n! Men det kunde ju också verkligen varit så, att hon tog dig för sin man."

"Åh, tycker du det! Hennes man var bortrest, efter hvad jag vill minnas, och det var blott för att hjälpa upp saken, som hon sade *min man*. Att hon misstog sig, då hon vinkade, det är klart, men emellertid så är man icke utan allt hopp... I dag mig, i morgon dig, heter det."

"Men hon har någonting så oskyldigt i sitt ansigte, till och med sorgset ibland."

"Det är just det som är så lockande och som gör att jag f-n så gerna ville bli hennes *älskare*, men f-n så ogerna vara hennes *man*."

"Emellertid bör du icke berätta den der historien för någon annan, ty det är förb-dt orätt af en karl att bidraga till en stackars qvinnas tvetydiga rykte, då kanhända i grunden hennes enda fel är att vara en smula oförsigtig."

"Ja visst... tror du mig vara så indiskret? Jag har aldrig nämnt namnet för någon enda mer än dig och en två tre kamrater."

"Nå, då kan du ha lugnt samvete att hemligheten är väl bevarad," sade H. skrattande; "men hvem är det fruntimret till hvilket hon nu vänder sig, med de purpurroda banden? Hon är också på min ära förtjusande med sin min à la fru Juno."

"Ja, ser du, det är en qvinna, som man ej kan säga dylika saker om, som man icke ens vågar kurtisera, och det vill säga mycket. Också tror jag verkligen att om någonsin en äkta man kunde vara lugn för —

löjtnant Emerik förde betydelsefullt fingret till sin panna — så är det friherrinnan K:s man.“

“Verkligen! Hon är mycket vacker.“

“De båda damerna äro svägerskor, men det påstås att de just icke äro vänner. Friherrinnan, som är något för sträng kanhända, ogillar i hög grad sin svägerskas glädtighet och koketteri, säges det. Emellertid är den lilla frun ursäktad, ty hennes man är just icke heller så nogräknad och synes sällan bredvid sin unga fru... i afton till exempel... hvar tror du han är?“

“Hemma förmodligen, efter jag nyss hörde hans hustru berätta, att han led af en liten förkylning och redan gått till sängs då hon for hit.“

“Ah bah! Han är hos den vackra Louise, som jag visade dig i går — den der lilla blondinen, du vet — för att föra henne på balen; om några timmar råka vi honom der, det kan jag hålla vad om.“

“En nygift man med en så vacker hustru — på denna bal?“

“Åh, min Gud, hvad du gör dig oskyldig. För det första ha de ju varit gifta i nitton månader; kallar du det nygift? Och sedan inbillar du dig väl icke att han är den enda gifta man vi der få se? Då man är så ung som S., måste man väl ega rätt att utan klander roa sig. Men de der gamla krabaterna, grosshandlar A., major B., baron C. och flere, i hvilkas genialiska gråskallar idén till denna bal uppstått och som troligen bli de allra mest uppslupna och muntra, de förefalla mig en smula löjliga, det kan jag icke neka, och om de visste hur man skrattar åt dem... Det är verkligen otacksamt. Jag sade just det åt den lilla Charlotte, som egentligen ingifvit dem idén om balen, hvilken hon sjelf återigen hämtat från någon af Sue's gamla romaner. Hon är verkligen qvick, den lilla ungen, och narrade mig att skratta på de arma gubbarnes bekostnad, så att jag var nära att kikna... Vet du hvad hon sade bland annat?“

Löjtnanten närmade sig alldeles intill sin kusin och hviskade honom något i örat under halfqväfdt skratt.

“Det är rätt åt dem, dessa gamla narrar,” sade baron leende åt lilla Charlottes qvickheter, hvilka troligen icke voro af den fina sorten. “Det är verkligen rätt. . . en gammal man med familj, inte ha mera aktning för sig sjelf, än att i pojkers sällskap bevista en dylik tillställning.”

“Det kommer att kosta gubben bra, det vet jag; endast den kostym Charlotte skall bära, går till en summa som jag icke vågar nämna, men hon blir förtjusande, jag har gifvit henne mina råd. . . du skall få se hur den klär henne. . . de naturliga blommorna dertill kosta ensamt mera än mången liten skrifvarfru får till sin toalett för hela året. Emellertid skall du få se att det blir rasande treffigt. Man behöfver väl ruska upp sig en smula, få dansa, skratta och prata utan tvång, och se qvinnorna sådana de i sjelfva verket äro, utan konvensansens odrägliga snörlif. Dessa eviga baler och supéer comme il faut kunna qväfva en. Det just gläder mig att få visa dig alla våra vackra flickor tillsammans och i full parad.”

“Här äro så många i afton, som jag icke känner,” sade baronen, hvares ögon irrat omkring salongen, och som icke tycktes gifvit särdeles akt på sin kusins prat. “Den der långa karlen med svarta mustascherna, som står bredvid fru S:s stol, som nu tar upp hennes näsduk, hvem är det?”

“Åh, känner du icke igen Ellis B! Jag presenterade ju honom för dig härom dagen, en af mina kamrater. . . tusan så trefflig pojke, qvick och glad; en riktig Don Juan också. Man påstår att han med framgång gör sin kur för fru S., ehuru han sjelf blir ond när man talar derom. Just ett så mycket säkrare bevis på hans lycka. Han är riktigt på allvar kär, tror jag, ty härom dagen var det nära att han förgått sig och stält till spektakel nere i högvakten, då vi raljerade med honom, och sedan ha vi kommit öfverens om att aldrig mera nämna saken. . . Emellertid så såg jag

dem för några dagar sedan promenerande i Humlegården tillsammans . . . det var en händelse att jag kom att gå dem förbi. Tänk dig, i Humlegården midt i vintern, det är fullkomligt betecknande.“

“Åtminstone mycket oförsigtigt.“

“Åh, det är intet tvifvel . . . Tror du man ger sig af ända till Humlegården för att prata om väder och vind? Nej, min bror, fruntimmerna vilja allt höra något mera intressant om de skola följa oss så långt. Emellertid sågo de mig icke, och jag vill icke att det skall bli bekant. Men kom nu och låt oss gå fram för att höra hvad det är som damerna der borta prata om så ifrigt. Jag slår vad att det är någon liten skandal, ett litet, litet rykte, som redan fått fart, och som man nu hjälper till att rulla vidare, liksom barnen en snöboll, så att det växer och ökas och slutligen blir en lavin, som begrafver den det angår.“

“Och detta säger *du*, som sjelf skapat så många sådana *små* rykten,“ sade baron H., leende åt sin kusins ord.

“Jag! Hur kan du säga det?“ svarade Emerik förvånad och stött.

“Ja, det är verkligen så, tror jag, att *alla* anse sig lika oskyldiga vid dylika saker; den som upprepar det, den som förvärrar det, och till och med *den*, hvars obetänksamhet, misstag eller dumhet först gifvit det lif, *alla* känna sig sjelfva skuldfria, *alla* hafva handlat utan öfverläggning, utan att tänka derpå; de förundra sig blott *hur* det blifvit spridt, och *tvifla* slutligen icke ett enda ögonblick derpå,“ mumlade baronen halfhögt för sig sjelf, under det de båda kusinerna närmade sig till den grupp, der de båda vackra svägerskorna förde ordet.

“Nej, min bästa Ebba, du har orätt,“ sade den vackra friherrinnan K. lugnt — just som herrarne nalkades — till sin svägerska, hvars höga färg och strålande ögon bevisade, att hon nyss talat med ifver; “du har verkligen orätt. Hvar skulle gränsen bli för det passande, om *känslan* skulle bestämma den? I mitt tycke

äro konvenansens regler i detta fall långt mera ett värn, ett stöd, och, så att säga, en gärd af aktning för den dygdiga och väl uppfostrade qvinnan, och ett tryckande stängsel blott för den, som skulle vilja öfver-skrida detsamma.“

“Det är verkligen någonting bra vackert att höra sådana ord ifrån så vackra läppar, och om jag icke visste att ni hatar smicker, min friherrinna, så skulle jag säga, att det klär er så väl, att man likväl vore frestad tro er om en smula koketteri,“ sade en gammal mager herre, med kommandörsband öfver sitt insjunkna bröst, till friherrinnan, som satt bredvid honom, under det han långsamt öppnade sin gulddosa och förde en pris snus till sin näsa.

“Du må ha rätt i hvad du säger, men när nu dessa olyckliga skrankor äro öfverstigna, då synes det mig bra hårdt, att verlden icke skall taga i betraktande *bevekelsegrunderna* till detta brott,“ sade Ebba lifligt.

“Min bästa vän, vi känna en gång det straff som följer dylika förseelser, och detta straff är det allmänna föraktet. Nåväl! den qvinna som kan trotsa detta, är icke mera qvinna, har sjelf uteslutit sig ur societeten, hon vet det och bör icke beklaga sig, så mycket mer som hennes eget samvete bekräftar rättvisan deraf. Hvad är det som höjer oss öfver hopen, om icke våra seder och våra tänkesätt, strängheten — i fall du vill kalla det så — deruti är just vår heder, och ett fruntimmer som kan helt och hållet glömma hvad hon är skyldig sig sjelf, sin familj och sitt namn, kan man möjligen *beklaga*, men man *känner henne icke mera*, och det bästa man kan göra är att *glömma* henne,“ sade friherrinnan med en min af så mycken värdighet och öfverlägsenhet, hennes vackra ansigte fick en sådan prägel af renhet och djup öfvertygelse, att Ebba slog ned ögonen likt ett obetänksamt barn, och sade med en något osäker röst:

“Men, Mathilda, likväl skall jag alltid försvara och beklaga den stackars fru T., ty hon var aldrig

lycklig i sitt äktenskap, och hon älskade djupt och verkligt den der herr . . .“

“Tyst, min lilla Ebba, det här är ett alltför delikat ämne att afhandla så här i societeten,” sade halfhögt en gammal fru, som med oro observerat den uppmärksamhet detta samtal väckte, och nu hastigt bytte om ämne för konversationen.

“Hvad var det för en historia?” frågade ifrigt en gammal grefvinna, som var litet döf och icke hörde hvarom fråga var, sin granne, en annan fru, som hade alla sina sinnen högt uppdrifna, och hörde och såg vanligen en liten smula mer än andra till och med.

“Ack, min Gud! det alluderades på den der skandalösa historien som alla menniskor tala om, om den vackra fru T., som rymt ifrån sin man och flyttat till sin älskare — kan man tänka sig en sådan horrrör! — och nu, som det påstås, har älskaren i sin ordning farit sin väg och lemnat henne att i sin ensamhet välja emellan att dö af svält, ty hon har sjelf ingen förmögenhet, eller återvända till sin man, hvilken, som det påstås, icke mera vill se henne, hvilket man visst icke kan förundra sig öfver; emellertid är det en horribel skandal, hon var med i societeten, man visste om ingenting . . . Jag begriper icke hur en qvinna kan glömma sig så långt . . .“

“Ja ja, det var högst illa . . . att gifva saken en sådan offentlighet,” sade den gamla grefvinnan, som, ehuru äldre än berätterskan, likväl tycktes bättre begripa glömskan, och skakade betänksamt sitt hufvud. “Men ungdomen är nu för tiden så djerf och obetänksam, man trotsar alla bruk och seder, i min tid var man mera försigtig . . . en dam af stånd *flytta till* sin amang som en symamsell, åh! det är att vara dårhusmessig . . . om hon rest sin väg, men stanna här i Stockholm, hvad jag beklagar hennes anhöriga . . . i sanning, man kan med fru Lenngren säga: Blygsamhet, du sköna dygd, hvart i Guds namn tar du vägen . . .“

Tonerna från ett piano hördes i detsamma, man arrangerade en vals; de båda gamla damernas kon-

versation afbröts genom uppmärksamheten på de yngre, som nu passerade förbi dem ut i en annan salong.

“Hvad den friherrinnan K. är älskvärd, hennes sätt är ett mönster af behag och elegans, och ändå finner man intet spår af koketteri, ehuru ung och vacker hon är . . . Det ligger en värdighet och ett lugn i hennes hållning, som aflägsnar äfven den djerfvaste ifrån all otillbörlig beundran,” sade den gamla frun, då Mathilda vid löjtnant Emeriks arm gick förbi.

“Ja, det är sant, och hennes man är likväl tre gånger så gammal som hon; hennes mor var också ett förträffligt fruntimmer, hon var min salig mans kusin.”

“Hvad det är skada att hennes lilla gosse skall vara så klen . . . hon lider obeskrifligt deraf . . . om hon skulle mista äfven denne, liksom den lilla hon hade förut, det vore ett förfärligt slag, som jag fruktar hon icke kunde bära . . . hon är väl den ömmaste mor man kan se.”

Pianot tystnade, de dansande återkommo. Klockan var 12, rummen voro uppfyllda af denna varma atmosfär, tryckande genom blandningen af flere slags parfymer och genombrusade af detta orediga sorl, som för den, hvilken icke deltar deri, är så döfvande, men som åter är så fördelaktigt för den, hvilken har något att säga, som blott bör uppfattas af *en*. Midt i detta brus, denna salongsluft, detta ljusskimmer är känslan mera förrädisk, orden mera betydelsefulla, då de smyga sig fram, på en gång skyddade och bundna deraf.

Löjtnant Ellis tycktes förstå detta, der han står bredvid den vackra Ebba, hvars bild det klara glaset i trymån, vid hvilken hon sitter, återger nästan ännu mera förtrollande; hans läppar röras, han tycks bedja om något, ehuru orden äro ohörbara för alla.

Emellertid äro hans åhörarinnas ögon icke fästade på honom, de irra oroligt omkring och liksom söka någon, hvilken icke finns.

Dörrarne till matsalen slås i detsamma upp, supén är serverad. Den gamla grefvinnan, som icke ändrat

plats på hela aftonen, reser sig mödosamt, hon har tagit sig en liten lur på några minuter, likväl på ett fullkomligt passande sätt med öppna ögon, liksom "det gamla Göta lejon" — ett sätt att falla i dvala som gamla damer på supéer mycket bruka — hennes blickar falla på de båda unga midt emot vid trymån, det för-rådiska glaset visar henne Ellis' ömma och brinnande blick, hon skakar sitt hufvud liksom omedvetet, i det hon följer värdinnan, som i detsamma med några förbindliga ord nalkas sin "nådiga tant", ut i matsalen.

Hennes ögon äro emellertid icke de enda som sett Ellis' blick, der han med ryggen vänd åt sällskapet trodde sig alldeles obemärkt... Stackars Ebba, man hade sett denna blick, hvilken blef ännu en liten skugga på ditt redan dunkla rykte, men man såg icke din egen, hvilken uttryckte otålighet och harm.

Klockan är nu 1 på natten. Ebba sitter i sitt toalettrum, hon är klädd i en hvit nattdrägt, hennes hår döljes af den lilla mössan, hvars spetsburr ger hennes ansigte ett nästan barnsligt utseende, hennes kammarjungfru sätter ett par små röda tofflor på hennes fötter, önskar henne god natt och går sin väg. Men den unga frun sitter ännu qvar en stund, det är något som tyckes ganska lifligt upptaga hennes tankar, ty hennes händer äro sammanlagda i knät och ögonen stirra orörliga på ett enda föremål.

Slutligen stiger hon upp och går in i sängkammaren, hvars dörr står halföppen; derinne brinner en liten silfverlampa med skärm, så att rummet är blott svagt upplyst; bredvid sängen med sina hvita omhängen står en vagga, som hålles i sakta rörelse af en tjenstflicka, som sitter på en pall bredvid.

"Hur har det varit med lillan medan jag varit borta? Tror du icke hennes tand är framkommen?" sade Ebba och lutade sig ned öfver barnet som sof.

"Ja, Gud vet... kanske att den kommit fram, ty hon har allt skriket en lång stund, så der vid tiotiden,

sedan somnade hon och har sofvit godt ända tills hennes nåd kom, då hon rörde på sig litet,“ sade flickan sakta.

“Gå du och lägg dig nu... jag ringer, om hon skulle bli alltför orolig.“

Sköterskan gick och Ebba blef ensam. Hon makade pallen närmare till vaggan och satte sig derpå, knäppte samman händerna, och i hennes ögon, som hvilade på barnet, låg denna ängsliga, uppmärksamma och djupa ömhet, som blott en mors ögon kunna uttrycka; tårarne, som svällt och glindrat i de långa ögonhåren, rullade utför kinden, hon tryckte händerna hårdt emot bröstet och steg upp, hennes ögon föllo en sekund på den breda sängen, der likväl blott *ett* örn-gott fanns; hon suckade och vände sig bort.

I detsamma hördes en sakta knackning. Den unga frun spratt till, hennes kinder blefvo purpuröda och nästan andlös hviskade hon för sig sjelf:

“Det är han!...“ och skyndade med bevingade och ljudlösa steg genom ett kabinet, som låg utanför sängkammaren, och öppnade den dörr på hvilken man knackat.

Men med missräkningens sorgliga ton i sin röst utropade hon: “ah, är det ni, min tant?“ då densamma gamla frun, hvilken afbrutit hennes försvar för fru T. för några timmar sedan, inträdde.

“Ja, mitt barn, det är jag,“ sade den gamla damen, i det hon stängde dörren efter sig. “Som jag var säker att finna dig ensam, så ville jag tala med dig några ord, just nu då vi äro så ostörda.“

“Men, min tant...“

“Oroa dig inte, din man kommer icke hit,“ sade tanten med mycken bestämdhet.

Ebba teg och tanten drog henne ned bredvid sig i soffan i kabinettet. Detta lilla rum med sina doftande blommor, sina taflor och tusen småsaker var en förtjusande tillflyktsort för en ung qvinna, och nu, blott upplyst af det svaga skenet från den öppnade

dörren till sängkammaren, en passande plats för ett förtroligt samtal.

“Min lilla Ebba,“ började den gamla frun och tog Ebbas hand i sin, “jag har länge tänkt att uppriktigt tala med dig, men ämnet är så ömtåligt... Du är icke riktigt lycklig i ditt äktenskap, fruktar jag.“

Ebba gömde sitt ansigte mot soffkudden och teg; den gamla fortfor:

“Det gör mig så mycket mera ondt, som det var jag som protegerade detta parti... emellertid är Ferdinand hederlig och god, fast han är något lättsinnig och negligerar dig litet.“

“Litet! Ack, min Gud, jag har knappast sett honom på åtta dar; kallar tant detta litet, är han någonsin der jag är? Bryr han sig väl det minsta om mig?“

“Se så, mitt barn, nu öfverdrifver du ju saken. Man får icke pretendera att en man skall ständigt släpa sin hustru med sig... och om han äfven försummar dig, så hvilar ansvaret på dig sjelf att upprätthålla ditt anseende och din värdighet... ingen kvinna blir någonsin berättigad att lättsinnigt äfventyra detta...“

“Hvad menar tant?“

“Jag menar att ditt uppförande icke fullt motsvarar en värdig och ädel gift kvinnas, en mors...“

“Ack, tant!“

“Afbryt mig icke, jag vet hvad du vill säga, du älskar din man olyckligtvis alltför mycket — ty det passar lika litet att vara *kär* i sin man som i någon annan — du har trott dig genom att väcka hans svartsjuka kunna återväcka hans kallnade ömhet; du mins då icke hvad Benjamin Constant säger, att sådana bemödanden äro som att söka få *eld* i den redan kallnade askan; du riskerar ditt rykte vid detta försök, du skall helt och hållet förlora det, om du fortfar; din obetänksamhet, ditt lifliga lynne, din lust att behaga och din verkliga oskuld, som gör att du icke fruktar att andra skola *misstänka* det, hvarpå du sjelf

aldrig tänkt, skall bringa dig i förderf... Verlden inser aldrig att de qvinnor, som förtälet drabbar, ofta äro de minst brottsliga, det är därför jag vill varna dig, icke för det verkligt felaktiga, men för *skenet* deraf. Jag såg denna afton någonting som gjorde mig mycket ledsen... Ellis älskar dig, du måste aflägsna honom; måtte det blott icke vara för sent...“

“Men tant, jag håller af Ellis, han är min vän, min enda vän... Jag skulle aldrig älska honom så som jag älskar Ferdinand, men jag vill likväl icke mista Ellis, det är så ljuft att vara älskad, jag trifs bättre i det sällskap der jag råkar honom, ty det är en angenäm känsla att veta, att det ibland alla dessa kalla främmande menniskor fins *en*, hvars öga följer mig med ömhet och intresse, som finner mig vacker, som fäster vigt vid hvarje af mina ord, bevakar alla mina rörelser, icke med afundens och tadlets uppmärksamhet, utan med vänskapens deltagande.“

“Ebba, hur kan man vid tjugo år vara så barnslig... är det möjligt att du icke inser vådan af denna *vänskap*, som du kallar det, vådan för ditt rykte och kanske äfven till slut för ditt hjerta... hör mig, Ebba, du får icke mera mottaga honom här, annat än i större sällskap, icke promenera med honom ensam, icke mera tillåta honom visa en känsla för dig som förolämpar dig.“

“Ack, tant! det förefaller mig hårdt och orättvist hvad du begär... När jag blef Ferdinands hustru förestälde jag mig att han skulle bli mitt hjertas vän, min enda förtrogne, skulle dela mina känslor och intryck, min glädje och min sorg, vara mitt sällskap, mitt *allt*, med ett ord... nåväl! vi hafva nu ingenting gemensamt, vi bo under samma tak, vi bära samma namn, det är allt... jag är för honom ingenting mer och ingenting mindre än du och hvilken annan af hans bekanta som helst, utom det att han i mitt sällskap tillbringar minsta delen af sin tid, jag är *ensam*, och mitt hjerta fordrar likväl en *vän*... Han förstår mig icke ens då jag talar härom, han kallar mig romanesk

och ömkar mig som ett dåraktigt barn... Ack, tant, är jag det då verkligen? Är hjertats längtan och själens behof verkligen blott en barnslig villa, som jag sjelf med åren skall förakta?"

"Ja, mitt barn, åtminstone på det sätt, som du *nu* uppfattar den. Denne *vän* finner du åtminstone icke hos någon *man*... tro mig, Ellis skulle lika litet bli det, som din man är det."

"Men, tant, han tycks förstå mig, han sympatiserar med mig i så många fall, han är känslfull och genialisk, han..."

"Han är alldeles sådan som din *man* var, innan I blefven gifta. Min lilla Ebba, mins du hvad Don Juan säger: Hvad skall man väl säga en qvinna sedan man icke mera har något att *begära* af henne? Se der har du hemligheten förklarad, dessa ord anses såsom höjden af lättsinne och cynism, men omedvetet i djupet af sitt hjerta *tänker* hvarje karl detsamma, fast han icke säger det. Upphör att söka målet för din själs längtan på detta håll; misräkning och verdens tadel bli enda resultatet deraf."

"Men *hvar* skall jag då finna den?" sade Ebba smärtsamt och lutade sitt ansigte mot tantens bröst.

"Jag skall säga dig det en annan gång," sade den gamla högtidligt och lade sin torra hvita hand på Ebbas vackra hufvud; "olyckligtvis kan vårt hjerta sällan fatta detta mål förr än verlden fullkomligt förkrossat detsamma... der inne har du emellertid ett litet föremål för ditt hjertas hela kärlek... Jag är säker att du icke vill genom en nyckfull och obetänksam behagsjuka förolämpa ditt barns far och låta förtälet sudla det namn som hon — din dotter — skall bära."

"Tant! ack, tant, du har rätt... Förlåt mig!" utropade Ebba och kastade sig snyftande i tantens armar.

"Och du är icke hemma i morgon, när Ellis kommer?"

"Nej nej!"

“Det är bra; god natt, mitt barn!”

Den gamla frun stängde sakta dörren efter sig, under det hon mumlade för sig sjelf: “Gud låte det icke vara för sent!”

Det var likväl för sent. Verlden, som så lätt tror på ett felsteg, har deremot mycket svårt att tro på en uppoffring, och Ebbas förändrade bemötande mot den vackre löjtnanten blef blott ansedt som ett *bevis* på hennes fel. Detta förmodade fel hade visserligen icke väckt någon skandal, var visst icke bevisadt, men ingen tviflade likväl derpå, man hade ju förut sett hennes förtrolighet och vänlighet emot honom, och hvar och en kände dessutom den olyckliga Humlegårds-promenaden, tack vare löjtnant Emeriks vänskapsfulla förtegenhet.

Ebba, som ganska lätt afstod från sitt gryende tycke för löjtnant Ellis, och sin fantasi att i honom finna sitt “hjertas vän”, hade deremot icke lika lätt att afstå ifrån sin obetänksamhet och sitt koketteri i allmänhet. Hon ångrade sig och lofvade bättring väl hundrade gånger vid sin moderliga väns varningar, men detta fel var hennes natur och hennes lifliga lynnes, icke hennes hjertas; det botades aldrig, och den stackars Ebba blef i följd deraf en af dessa qvinnor, som man icke vet något *bestämdt* att tillvita, som fullkomligt väl tålas i societeten, men som få en olycklig ryktbarhet och hvilkas namn komma karlarne att småle på ett eget sätt. Kärleken till hennes man, i fall den blifvit besvarad, skulle troligen kommit henne att bli en förträfflig maka och mor, men nu i brist af huslig sällhet egde hon icke mod att afstå ifrån den lumpna ersättning, som den allmänna hyllning hon erhöll, gaf henne. Då hon icke kunde bli älskad af den enda hon sjelf älskade, kunde hon ej motstå begäret att söka väcka beundran hos alla och aflägsnade sig derigenom ännu mer ifrån sitt mål.

Det är åter afton. Baron K:s våning är tom och nästan mörk. Friherrinnan och hennes man äro på spektaklet, i salongen brinner ett enda ljus i kronan, och en lampa i tamburen, der tvenne betjenter, som på en soffa tagit sig en lur, nu, då klockan slår 10, morna sig till i afvaktan på sitt herrskap.

I friherrinnans sängkammare är hennes kammarjungfru sysselsatt att ställa i ordning för aftonen.

Det är en lång, smärt, ganska vacker flicka, klädd i en svart sammetsspens, som fördelaktigt visar hennes vackra växt, en ljusröd musslinskjol och ett litet garneradt förkläde. Nu är allt i ordning, den vackra flickan skjuter slutligen ett litet bord intill sängen, placerar derpå en bricka med vatten, en sockerskål och en liten slipad flaska med pomerans-essens, putsar lampan, som brinner i taket, slätar med foten ut fransen på mattan framför sängen, kastar ännu en granskande blick omkring rummet och derefter en i spegeln. Den bild hon der ser tycks ganska mycket behaga henne, ty hon småler ovilkorligt, och mumlar sakta för sig själf, i det hon med sin ganska hvita och vackra hand stryker det mörka håret slätare:

“Jag tycker minsann att jag är nästan lika vacker som friherrinnan själf... Det berodde bara på att jag fick klä mig lika dyrbart, och det skall jag också en gång, det är säkert.“

Ljudet af en tapetdörr, som öppnades bakom henne, kom henne i detsamma att vända sig om; den inträdande var en äldre qvinna, mera tarfligt klädd än den eleganta kammarjungfrun.

“Friherrinnan är icke hemkommen än?” sade denna frågande.

“Nej, det ser väl Lovisa... hvad är det om nu igen?”

“Lilla Frits har varit så dålig i dag igen, och som professorn sa' att han blott, om han blef *mycket* sämre, skulle ha af de bruna dropparne, så törs jag icke ge honom, innan jag frågat friherrinnan... Söta

mamsell Marie, glöm icke att be friherrinnan komma ned, när hon kommer hem.“

“Nej bevars!“ sade denna, som i detsamma hörde bullret af en vagn utanför och lyftade på gardinen för att titta ut.

“Mamsell glömmet 'et väl inte, för jag har så svårt att komma ifrån honom?“ tillade Lovisa ännu en gång, innan hon stängde dörren efter sig.

“Sådan dum människa! Hon tror bestämdt, att friherrinnan icke har annat att göra, än att sitta i barnkammaren beständigt, ty det skulle hon väl få göra, om hon kom hvar gång Lovisa anser det för nödvändigt... Men ammor äro då så pjåkiga,“ mumlade mamsell Marie, i det hon gick ut.

En halftimma derefter inträdde friherrinnan Mathilda. Hon kastade sin mantilj på en stol, innan Marie, som följde efter, hann aftaga den, och sig sjelf i en soffa, i det hon utropade med en min af förtret:

“Det är då alldeles horribelt hvad K. äter långsamt, man kan bli sjuk af att bara se derpå, och det är då också en idé han fått, att jag nödvändigt skall bevittna hans gamla tänders oduglighet... Men det är *sista* gången jag superar med honom... Eller också får man servera oss med endast sådant, som icke behöfver tuggas... Kom ihåg det, Marie,“ tillade hon skrattande och räckte fram sina små fötter åt Marie, som föll på knä för att snöra upp hennes sidenkänga.

I denna leende sjelfsvåldiga unga qvinna, som under skämt med sin kammarjungfru lät afkläda sig, skulle man haft svårt att igenkänna den stolta, kalla och stränga friherrinnan K. Men sant är likväl, att hon nu var tusen gånger vackrare, än man nyss sett henne på spektaklet och qvällen förut hos excellensens, under uttalandet af sina vackra tänkesätt, ty hur det än är, så *beundrar* man visserligen de dygdiga qvinnorna, men man *älskar* ända till galenskap dessa förtjusande yrhättor, som aldrig ens *nämna* det vördnadsvärda ordet *dygd*, men kanske oftare ha det skrivit i sitt hjerta.

“Hvad tänker du på, är det icke måndag?” utropade Mathilda, då Marie ämnade sätta ett par tofflor på henne, “tycker du icke jag haft tillräckligt tråkigt i afton, utan att jag nu skulle gå till sängs klockan elfva på qvällen . . . Skynda dig nu med ett changement à la Fauchon.”

“Ah, det är sant!” sade Marie leende och skyndade sig till en garderob, hvars dörr hon öppnade, och återkom genast med en ljusröd musslinskjol, en svart sammetspens och ett litet förkläde, alltsammans fullkomligt likadant som de kläder hon sjelf bar; ett par höga kängor aflackeradt skinn fulländade denna toalett, som gjorde den vackra friherrinnan till den mest förtjusande grisett.

Mathilda granskade sig mycket noga i spegeln, under det Marie knäppte af hennes hals en liten fint arbetad guldkedja med ett kors af juveler och ditsatte i stället ett svart sammetsband, sammanhållet med ett spänne af perlemor, kammade hennes hår och fuktade kammen med innehållet af en liten kristallflaska, hvilken inom några minuter förvandlade de vackra blonda lockarne till mörkbruna, och med en pensel doppad i samma fluidum förhöjde Mathildas fina ljusbruna ögonbryn till lika markerade och svarta bågar som kammarjungfruns egna.

Ändtligen var förvandlingen slutad och likheten så fullkomlig emellan de båda qvinnorna, hvilkas bilder syntes bredvid hvarandra i spegeln, att man trodde sig se tvenne tvillingsystrar. Växten, ställningen och dragen egde af naturen redan så mycken likhet, att hårets och ögonbrynnens färg blott behöfde öfverensstämma, för att göra ett misstag ganska lätt.

“Se så, nu stänga vi in den stackars friherrinnan här och låta mamsell Marie få en smula frihet under några timmar, att hemta frisk luft och låta sitt hjerta klappa utan tvång som andra unga människors . . . det är i sanning en lycka, att jag så här kan föreställa din person; emellertid tror jag knappt att det skulle gå lika lätt att förvandla kammarjungfrun till friherrinna,

som det går att göra friherrinnan till kammarjungfru," sade Mathilda leende, under det Marie hängde en kappa öfver hennes axlar.

"Nej, ty det är lättare att få det ljusa håret mörkt än det mörka ljust."

"Din egenkära varelse... du tror då allt består deruti... likväl tviflar jag på att du, äfven om du kunde, skulle vilja spela den odiöst tråkiga roll, som ödet tilldelat den stackars friherrinnan K."

"Hvem vet," mumlade Marie helt sakta, under det hon öppnade en annan tapetdörr, än den hvarigenom amman inkommit, och med ljuset, som hon höll i handen, belyste en liten smal och brant trappa be-lagd med mattor.

"God natt, mitt barn, sof godt, eller läs, eller spela friherrinna bäst du behagar, inom låsta dörrar likväl... du är väl säker att vagnen väntar vid hörnet?"

"Ja bevars!... skall jag inte öppna dörren der-nere?"

"Visst icke, der kunde vara någon i din kammare, och två mamseller Marie vore då för mycket," sade Mathilda glädtigt i det hon steg utför trappan.

"Ack, min Gud! jag hade så nära glömt att Lovisa var inne för en stund sedan och bad att friherrinnan skulle komma in till lilla Fritz i afton, hon tyckte honom vara sämre och..."

"Och det der säger du *nu*, då jag omöjligt kan gå in."

"Ack ja, jag förstår icke hur hon kan finna honom dålig i qväll, ty jag var derinne och då sof han så lugnt och godt; det kom sig väl deraf, som jag glömde säga något förut åt friherrinnan," sade Marie ursäktande.

"Åhja, det är väl icke så farligt, jag skall se till honom i morgon."

Marie stängde nu och reglade dörren innanför till sängkammaren, ty friherrinnan var nu utför trappan och inkommen i den lilla kammaren nedanför.

Mathilda skyndade sig att blåsa ut ljuset, som brann på bordet, drog floret för ansigtet och öppnade dörren till en korridor utanför, som var alldeles mörk.

Emellertid hade hon knappt gått några steg, innan en annan dörr öppnades och en betjent med en ljusstake i handen syntes.

“Jag skall öppna förstugudörren åt mamsell Marie,” sade denne artigt och närmade sig så att ljusskenet föll rakt på Mathilda, som nalkades.

“Tack, kära Fredriksson; men lemna ljuset qvar, ty annars kan någon af de andra komma ut, och som Fredriksson vet, så vill jag inte att friherrinnan skall få veta att jag är borta så här,” sade Mathilda med sakta röst och härmande Maries något läspande uttal.

“Nej, det förstås, och nog kan mamsell Marie lita på mig alltid, ehuru väl den dagen aldrig kommer då jag får något för min långvariga vänskap,” sade Fredriksson med ömklig röst, under det han sköt upp den tunga dörren, och Mathilda skyndade ut på gatan.

“Jag kunde ändå hota henne med att tala om hur hon lefver, och då tror jag aldrig att friherrinnan, som är så sträng och gudlig, ville behålla henne qvar, och se'n så vore det väl slut med att åka i hyrvagn ett par gånger i veckan,” mumlade Fredriksson för sig sjelf, under det han i mörkret återvände till sitt rum.

I ett annat rum i samma våning sofver man heller icke. En lampa, placerad på ett bord, belyser dunkelt de brokiga färgerna i en dyrbar matta, på hvilken en liten grann vagga med omhängen af grönt siden är stäld. En tarfligare säng, en byrå och några stolar fullända möbleringen.

På golvet går amman, som för ett par timmar sedan varit uppe hos mamsell Marie, och bär i sin famn en liten blek och afmagrad gosse om två år, hvars oroliga jämmer hon med hyssjningar och tämligen vresiga och otåliga rörelser söker tysta.

Hennes sömniga och dåsiga fysionomi och ruggiga hår, som tycks utvisa att hon vakat flere nätter, ursäktar emellertid till någon del denna brist på tålmod och mildhet emot det arma, sjuka barnet, hvars insjunkna ögon ändtligen slutas till en kort och orolig slummer. Just som hon lägger honom ned i den granna vaggan, öppnas dörren och en karl inträder sakta.

“Se så, Lovisa, skynda dig nu och kläd på dig, alla de andra äro redan gångna, utom Fredriksson, den mesen, som icke vill följa med,” sade den inträdande betjenten, som var fullt balklädd, i lackerade stöflar och gula glacéhandskar.

“Ja, kära Pettersson, jag tror aldrig jag törs. Om det skulle falla friherrinnan in att komma ned,” sade Lovisa tvekande, i det hon gick med betjenten in i ett annat litet rum, hennes eget, hvartill dörren stod öppen.

“Åh, det är inte farligt. Skulle hon komma midt i natten, då hon sällan kommer på dagen... Dessutom har jag sagt till madam Andersson, att hon sitter här i ditt ställe, och hon kommer strax.”

“Han är så dålig i qväll... han kan aldrig ha långt igen... och jag bad dessutom Marie att säga till friherrinnan... men det har hon väl glömt efter vanligheten, kan jag tro.”

“Ja, det kan du vara säker på... Skynda dig nu... det blir riktigt gentilt, skall jag säga dig, alla Cederhjelm kommer och excellensens och nästan hela vårt umgänge. Jag kan icke begripa den der nipper-tippan Marie, som skall hålla sig för fin att vara med. Gudbevars, hon tänker väl att bli friherrinna sjelf en vacker dag,” sade Pettersson skrattande, i det han gick ut igen.

Lovisa hade emellertid dragit ut alla lådorna i en brunbetsad byrå, der hennes garderob förvarades, och började kläda sig med mycken ifver framför en liten spegel med spräckt glas.

Den lille gossen hade flere gånger jämrat sig och ropat sakta; men i brådskan att snart bli klädd hörde hon ingenting och stod just färdig i citrongul tarlatansklädning och bukett på bröstet, då en mycket rödnäst och slarfvigt klädd madam inträdde.

“Ack, det var för väl att madam kom! Nu kan jag just vara lugn för lille Frits, medan jag går bort några timmar,” sade Lovisa och fäste en svart silkeschalett varsamt omkring hufvudet.

“Ja bevars, nog ska’ jag se till honom, det kan jungfrun vara säker om. Det är inte första gången jag pysslar om lille Frits.”

“Ja, om inte madam vore så beskedlig och löste af mig lite ibland, så kunde jag aldrig härda ut att vaka natt och dag och jemt sitta instängd... Se der på bordet har madam vatten med lite saft, som doktorn har sagt att han får dricka, annars så är det just ingenting att göra vid honom.”

Sköterskan gick och madamen satte sig tungt ned på en stol bredvid vaggan och stödde armbågarne emot knäna.

Lampan brann alltmera matt, den lille gossen jämrade sig oupphörligt och gummans enda synbara deltagande därför var att med foten då och då gifva vaggan en häftig knuff, för att sätta den i rörelse, och styrka sig sjelf genom grundliga klunkar ur en butelj, som hon hade med sig i klädningsfickan.

Då barnets oro emellertid tilltog, gick hon fram till bordet, tog en silfversked som låg der bredvid en droppflaska, och fylde den med en del af innehållet i buteljen, som hon medfört, drog undan gardinen för vaggan, reste upp gossen till hälften och hælde bränvinet hastigt i hans lilla torra halföppna mun.

“Det skall göra honom godt och ge honom ro att sofva,” mumlade hon, under det barnet med förvidna drag nästan i konvulsioner nedsjönk på kudden.

En half timme derefter voro gossens plågor öfver, ännu en gång famlade de små händerna förgäfv

efter en vänlig famn, läpparne rördes, en ohörbar suck sväfvade deröfver och lille Frits var död.

Lampan slocknade, oljan var slut, och madamen halkade under höga snarkningar ifrån stolen ned på golvet.

Klockan är elfva på förmiddagen, men gardinerna i den vackra friherrinnan K:s sängkammare äro ännu fördragna. Nu öppnas likväl dörren sakta och kammarringfrun inträder med tysta och varsamma steg.

“Hvad vill du? Hvarför får jag icke vara i ro?” sade Mathilda, missnöjd att blifva väckt.

“Ack, min Gud, friherrinnan har visst glömt, att det är sammankomst hos hennes majestät drottningen för “sällskapet för öm och sedlig modersvård” i dag klockan tolf. Gamla grefvinnan B. är redan här, för att hemta friherrinnan, hon väntar i salongen, och som jag vet att friherrinnan alls icke vill försumma . . .”

“Ack ja, det är sant, det hade jag alldeles glömt,” sade Mathilda och skyndade ur sängen.

“Fort! skynda dig med mina kläder; hon har väl icke väntat länge?”

“Nej, hon kom just nu, och jag sade att friherrinnan haft en orolig natt och först mot morgonen kunnat somna och var därför ännu icke uppstigen,” sade Marie leende.

“Det är bra; skynda dig nu att kamma mitt hår.”

Mathilda satte sig ned framför toalettspegeln och stirrade tankfull framför sig, medan Marie med en fuktig och mjuk svamp borttog den mörka färg som ännu syntes der och hvar skugga det blonda håret och minska dess vanliga glans.

Efter tio minuter var Mathilda klädd. Marie drog på en klocksträng, och straxt derefter syntes Pettersson med dufven och sömrig uppsyn öppna dörren och lemna Marie en liten bricka med en karafin friskt vatten.

Mathilda slog uti ett glas, drack och skyndade ut i salongen.

“Befaller inte friherrinnan sitt kaffe?” frågade Marie, som följde efter med hennes kapp och hatt på armen.

“Det hinner jag inte, det skall smaka bättre då jag kommer igen.”

“Bästa tant, ursäkta att jag dröjt... jag har i dag varit allt för sömnig.”

“Det gör ingenting, jag har varit tidigt ute, klockan är ännu endast half tolf. Jag hör att du icke mår rätt väl, du ser också en smula blek ut; hur är det, du har kanske vakat hos din lilla gosse? Det är icke rätt, du förstör din helsa.”

“Nej, det har jag verkligen icke. Jag har gudskelof en så förträfflig och pålitlig sköterska. Hur är det med lille Frits i dag?” fortfor Mathilda sakta till Marie, som satte kappan på henne.

“Förmodligen bra, ty jag har i dag icke hört något af Lovisa.”

“Se så, bästa tant, nu är jag färdig.”

“Du är en förträfflig qvinna, min lilla Mathilda... en annan ung fru skulle ligga på sin soffa, omgifven af droppflaskor — ty jag ser att du icke mår väl — men du försummar icke pligten att tänka på dem, som behöfva våra råd och vår hjälp för att kunna vårda sina barns fysik och moralitet... vi kunna icke begära af dessa stackars menniskor utan all...”

Slutet af denna harang gick förlorad för den lyssnande Marie, ty salongsdörren slöts i detsamma efter de båda fruntimmerna.

Marie gick tillbaka in i sängkammaren, der hon möttes af den högt snyftande och gråtande Lovisa, som berättade lilla Frits' död.

Bestört sprang kammarjungfrun fram till fönstret och såg vagnen rulla bort med hennes matmor.

“Ack, min Gud, hvarför kom icke Lovisa några minuter förr... nu far friherrinnan upp på slottet... ett sådant öde.”

Men Lovisa hade haft en lika orolig natt, som sin matmor och heller icke somnat förrän på morgonen; hon hade icke förrän nu upptäckt barnets död.

En vacker och solig förmiddag sommaren derpå var en mängd folk församladt vid Logårdstrappan, för att se ångbåten afgå till Lybeck och taga afsked af vänner och bekanta. Bland dem stodo de båda kusinerna baron H. och löjtnant Emerik.

“Se, der komma de båda vackra svägerskorna,” sade Emerik i detsamma en vagn stannade vid ångbåten. “Hvad sorgdräkten klär friherrinnan K.”

“Skola de resa med ångbåten?” frågade H.

“Ja, de ämna sig till något utländskt bad, har jag hört. Friherrinnan K:s helsa har lidit mycket, naturligtvis af den dubbla förlusten af man och son. Stackars qvinna, hon lär verkligen hafva älskat sin gamle fule man och sörjer honom mycket. Han var alltid sjuklig, och förlusten af deras lilla pojke grep honom så, påstår man, att han endast några veckor öfverlefde honom. Det är en bra vacker och rik enka.”

“Fru S. ser också blek och nedslagen ut, tycker jag.”

“Åh ja, hon borde också bära sorgdrägt, ty hon lemnar nu qvar här alla sina tröstlösa tillbedjare. Ser du hvilken uppvaktning, som väntat henne och nu nalkas vagnen. Hon kommer nu troligen att råka sin gamla flamma, Ellis B., som reste ut tidigt i våras. Kom nu och låt oss också bocka oss.”

De båda herrarne försvunno i trängseln, och några minuter derefter besvarade de med sina näsdukar afskedshviftningarne från den bortgående ångbåten.

“Stackars fru S., hon är bestämdt mindre lycklig än den beklagansvärda enkan,” mumlade baron H. i det han aflägsnade sig.

Lekkamraterna.

Nästan vid slutet af en bland Stockholms förnämsta gator är en återvändsgränd, som slutar med ett högt plank. Husen, som vid början af gränden nära den stora gatan äro temligen stora och vackra, blifva allt mindre och ruskigare ju längre uppåt man kommer. På ena sidan äro endast några få boningshus, resten utgöres af några långa och låga byggnader med jerngaller för de smutsiga och med spindelväf öfverdragna rutorna. Hvad derinom förvaras, kan man emellertid genom den starka lukten utanför ana; de äro förmodligen tobaks- eller snusmagasiner.

Bland boningshusen på denna sidan utmärker sig ett för sin besynnerliga byggnad och sitt ödsliga och förfallna utseende. Den ansenligaste delen deraf utgöres af taket, som i flera afsatser och med en mängd små oregelbundna gluggar, slutar med att öfverst vara helt smalt och fullsatt af skorstenar. De stora vindskuporna öka den oformliga tyngden ofvanför den enda egentliga våning huset innehåller, hvars stora fönster med små glasrutor blott äro tvänne alnar ifrån marken och låta den förbigående med lätthet se in i rummen.

Det ligger något hemskt och svårmodigt i denna gamla bygning, som icke minskas genom det mjelt-sjuka suset i de halfvissnade grenarne af en hängbjörk, hvilken genom någon vindens nyck, som ditfört dess frö, här uppspirat och tycks — förvånad öfver sin egen tillvaro på detta ställe, midt inne i stadens buller och töckniga atmosfer, — försöka blicka öfver alla dessa tak i hopp att åtminstone få en fläkt af skogens frisk-

het, som den aldrig känt. En rostig vindflöjel på en murken stång, fästad vid gafveln, blandar sitt gnisslande ljud med suset i björkens döende grenar och är ständigt af olika mening med dem om vindens riktning.

Om man går utanför detta hus, vid hvilken tid af dagen som helst, så skall man ständigt vid ett af fönstren se en gammal fru, hvars stränga och bleka ansigte, omgifvet af den gammalmodiga hvita mössans breda remsor, liknar en målning infattad i fönsterkarmens ram.

Detta ansigte synes så orörligt, att man väl kunde anse det för en bild, om man icke såg hennes knotiga hvita fingrar i ständig rörelse. Hon har en mängd gamla silkeslappar i en korg framför sig och är syssel-satt att repa upp trådarne deri.

Hennes fysionomi, drägt och ställning passa fullkomligt till hennes omgifning, ty allt i detta rum tycks vara lika gammalt som hon sjelf. Men som en skön och lefvande kontrast till denna ödslighet, ålderdom och tystnad, sitter vid hennes fötter en liten vacker svartlockig flicka. Hon tycks vara omkring sex år, hennes lilla finger följer utvisande raderna i en abebok, som hvilar i hennes knä och hennes stora mörkblå ögon vändas ofta ifrån boken för att med liflig otålighet riktas ömsom åt fönstret, ömsom på mormodrens ansigte.

Det är söndag. Korgen med silkeslapparne är bortflyttad och i dess ställe ligger Luthers postilla uppslagen på bordet, med skinnfodralet till gummans glasögon såsom märke mellan bladen. Hon sjelf har, upprätt och utan att ändra ställning, försjunkit i sin vanliga middagssömn.

Det ringer just nu till aftonsången. Septembersolens strålar falla snedt öfver taket midt emot och kasta en mjeltsjuk dager öfver den trånga gränden. Klockornas enformiga ljud utanför och knäppningen af det gamla vägguret derinne är det enda som stör tystnaden.

Den lilla flickan, som några minuter suttit försänkt i beundran öfver träsnittet med den populära tuppen

på titelbladet af sin bok, reser nu upp hufvudet, hennes lilla blomstrände ansigte antar ett uttryck af oro, nästan fruktan, som icke minskas då hon betraktar den gamla, hvars ansigte, alltid blekt och förtorkadt, nu sjunkit ned emot bröstet, och genom sömnen nästan fått utseende af ett liks. Denna tystnad, denna enslighet behagar icke det arma barnet, hon lägger sina små händer tillsammans med en ängslig åtbörd och ser sig rädd omkring. Men i detsamma hörs utanför fönstret det glada sorlet af flera barnröster, och liksom löst ur sin paniska fruktan, smyger hon sig på tå, med klarnadt ansigte fram till fönstret och tittar ut.

Fyra eller fem små söndagsklädda, d. v. s. trasgranna, barn ha stannat utanför; en af dem, en liten gosse om sju år med rena och fina drag, men blek, mager och spenslig, har sina ögon oafslåtigen fästade på fönstret och hans nickande besvaras tyst och lifligt af den lilla skönheten innanför. Slutligen drar han fram ur fickan på sin blus en liten skarlakansröd trähäst på en gräsgrön mark med trissor under och visar henne. Öfverraskad och förbländad af denna syn, gör den lilla flickan en oöfverlagd rörelse, pallen på hvilken hon klifvit upp faller öfver ända, hon sjelf är nära att göra detsamma och försvinner med ens för sin lilla tillbedjares blickar.

“Min Gud hvad du larmar, Amalia lilla,” sade den gamla frun, som blifvit uppväckt af bullret och nu långsamt och högtidligt återtog postillan och satte de nedsjunkna glasögonen till rätta.

“Ack, mormor!” utropade lilla Amalia, förtjust att se gumman vaken; “får jag inte gå ut på gården litet? Jag har icke varit ute i dag ...” det är så vackert väder.“

“Åh jo, solen är icke nedgången än ... det kan icke vara så kallt ... du må vara ute en halftimme ... ring på Lovisa, så får hon kläda på dig,” svarade den gamla eftertänksamt, liksom hon hade fattat ett viktigt beslut.

Amalia skyndade sig att draga på en klocksträng öfver soffan, och en gammal snyggt klädd piga, med ett trumpet och surmulet utseende, inträdde.

“Lovisa! jag får gå ut på gården, har mormor sagt,” sade Amalia ifrigt och sprang emot henne.

“Min Gud, hvad ska Amalia ute på den otäcka gården att göra, bara smutsa ned sig och speta upp på stegen, som står emot taket, för att falla ned och bryta benen af sig... då är det väl bättre att sitta här inne i ro och stillhet.”

“Nej! söta Lovisa, här är så ledsamt,” invände barnet med tårar i ögonen och hängde sig fast vid henne.

“Nå Herre Gud, inte förnekar jag er att gå, när hennes nåd gett lof,” sade Lovisa vänligare och förde lilla Amalia ut med sig.

“Kläd på henne väl, Lovisa! och se efter att hon inte faller och stöter sig eller smutsar sina kläder,” ropade den gamla frun efter dem.

“Söta Lovisa, tror du inte att jag törs gå ut på gatan och sätta mig hos Alfred på brädhögen, det är så roligt,” frågade Amalia och fästade sina mörkblå ögon så bedjande på sin följeslagerskas ansigte, när de kommit utom dörren.

“Ja, alltid kommer ni och ber mig att få leka på den otäcka brädhögen, bredvid ränstenen; jag kan då inte begripa hvad ni finner för nöje der; jag är säker att hennes nåd aldrig skulle tillåta er att gå utom porten, om hon kunde föreställa sig att ni hade sådana upptåg.”

“Goda, snälla Lovisa! bara denna gången. Alfred är der ute och har en så vacker häst att visa mig,” fortfor Amalia bevekande.

“Ja, det är just olyckan att jag aldrig kan neka er något... men om hennes nåd visste det,” knotade Lovisa, som tydligen, oaktadt sin skenbara ovänlighet, var ganska svag för lilla Amalia. “Se så, gå nu ned och sätt er hos Alfred der ute, men spring icke med de andra barnen ned åt grinden, hör ni det,” fortfor hon, tillknyttande banden på Amalias lilla hatt.

“Jag kan då se till henne emellanåt genom köksfönstret. Den der Alfred är en litdn snäll och anständig gosse . . . Stackars barn! hon har bra ledsamt att jemt sitta instängd här också,” mumlade Lovisa halfhögt för sig sjelf, i det hon stängde dörren.

Amalia sprang emellertid genom den smutsiga portgången ut i gränden, der barnen, församlade uppe i hörnet bredvid planket, höllo på att under högljudt prat och kif leka med små stenar och porslinsbitar.

Lilla Alfred, som både genom sitt utseende och sitt stilla väsende utmärkte sig framför de andra, skilde sig genast ifrån leken och sprang emot Amalia. Han har så mycket att visa henne, utom den eldröda hästen; han har också en porslinsbit med guldkant och en utklippt pappersdocka. Båda två vandra hand i hand upp till planket, som slutar gränden, der en hög af gamla bräder ligger uppstaplad, för att här i ro kunna tillsammans beundra dessa saker. Alfred berättar henne att han fått hästen af sin mor, som hvarje söndag besöker madam Lundin, hos hvilken han är inackorderad och som bor inne på gården hos Amalias mormor, och att han af en annan gosse bytt sig till pappersdockan för en mycket slät och vacker butelj-botten, som kunde nyttjas till trissa.

Den murkna brädhögen är emellertid icke blott i lilla Amalias tycke en angenäm hviloplats, ty tre stycken madamer i varierande söndagskostymer ha också slagit sig ned på detta sommarnöje, öfverskuggadt af planket och parfymradt af en bred ränsten, som, framsipprande sitt stinkande innehåll genom en stenmur, flyter förbi och fortsätter sitt lopp hela gränden utför.

De båda barnens halfhöga dialog afbröts emellertid efter några ögonblick genom ett utrop, som väckte deras uppmärksamhet. En af dessa söndagsfruar, som klädd i svart tyllmössa sitter öfverst på bräderna, har länge med ljudelig röst, och lugnt ignorerade sina många misstag läst *“Folkets Röst”* för de öfriga.

Det är ett mord, bogånget på en krog, berättadt på ett rått och vedervärdigt sätt, som väcker åhörarinornas

lifliga intresse och kommer de båda barnen att nyfikna och rysande lyssna med uppmärksamhet.

“Ja, jag har då aldrig estimerat sjömän,” utropade den ena qvinnan, när läsningen var slut, “de äro så vildsinta och farliga... När jag konditionerade på krogen Amerika hos min moster, så var der väl hundra slagsmål, och alltid var det sjömän som var värst.”

“Ack, det är för rysligt,” tillade den andra, som stickade på en grå ullstrumpa och hade en katt i knäet, “att så der riktigt skära halsen af en menniska... Husch!... bevara mig!”

“Nå, än att först slå ut ögat på honom, då...”

“Det var just här uppe på Oxtorgsgatan, och vi som visste af ingenting.”

“Jo, gudbevars, min flicka, som kom dit strax på morgonen för att köpa dricka, fick höra alltsammans af fru Pettersson sjelf; men hon visste ingenting om ögat, och sade att han stuckit honom i bröstet med en knif; inte syntes det då något blod på golfvet heller.”

“Det kan man väl veta att hon inte kunda taga reda på,” afbröt den läsande förtretad; “dom ska väl veta det allrabäst här i bladet.”

“Ja, det förstås,” medgaf den andra.

“Och att icke få rätt på honom... du min Gud, sådant öde!... Men si, det kom sig deraf att ingen polis fanns tillstädes just då. De ha ännu icke fått fatt på honom... Ja, ja, det gör mig just godt i alla fall att den der Lagerstam fick sin lön. Jag spådde honom det, när han i våras slog mjölkkrukan öfver mig, för det jag nekade honom längre kredit... en sådan der fyllbult och grälmakare... Gud, hvad man får slita ondt när man har en liten försäljning.”

De tre qvinnornas konversation intresserade icke längre de båda barnen. Den öfverdrifna berättelsen de nyss hört, uttalad med käringens skrällande och obehagliga röst, hade uppskakad deras inbillning; de sutto helt tysta qvar, ännu sedan qvinnorna aflägsnat sig och solen försvunnit bakom hustaken.

Det hade blifvit skymning i gränden, och klockorna, som förkunnade aftonsångens slut, genljödo genom luften så hemskt och högtidligt; rasslet af hängbjörkens grenar, som sopade emot väggen af huset, lät så hemlighetsfullt i deras öron; de tycktes liksom önska att gå sin väg, men suto ändå qvar och tryckte sig blott närmare intill hvarandra.

Man säger i allmänhet, att barndomen är en lycklig ålder; men jag vet icke om jag kan instämma deruti; vi vandra då uti en så trång krets, liksom den, hvilken går i mörkret med ett ljus i handen, han ser blott de allra närmaste föremålen. Barnets sorger anses vara så flyktiga, och det är sannt, men dess glädje är också så färglös och matt. Och om lidandet kanske kännes mindre bittert för ögonblicket, så lägger det ofta grunden till ett svårmod och en sjuklighet i lynnet, som fortfar ännu sedan orsaken upphört.

Så tycktes åtminstone vara förhållandet med Amalias lille lekkamrat. Hans bleka ansigte och stora melanholiska ögon, hans ytterliga magerhet och långa silkeslena hår gifvo honom en prägel af drömmeri, svårmod och lidande, som oemotståndligt rörde den som betraktade detta barn. Man såg att han var en af dessa arma varelser, födda i hemlighet utan samhällets tillåtelse, utan att någonsin ha känt en mors kärleksrika blickar hvila på sitt ansigte — denna sol, hvarförutan de små varelserna tyna liksom plantan i mörkret — och uppfödd hos en af dessa eländiga qvinnor, som lefva af en industri, hvilken hufvudstadens laster skapat; jag menar en "barnkär madam", hvars yrke är att mottaga ambarn och som vanligen lyckas att genom svält och vanvård döda dem inom några månader, då hon tillsammans med barnets mor, som anskaffar svepning och kaffe, gråter öfver dess "tidiga bortgång" och mottager genast ett annat för att behandla det på samma sätt.

Det är känt att knappast åttendedelen af dessa barn blifva vid lif. Lille Alfred hade emellertid varit

ett bland dessa ovanligt starka barn, der lifvet oakadt alla lidanden likväl icke släckts, men hans sjukliga utseende bevisade, att han ännu icke repat sig, ehuru han sedan ett par år varit hos en något mera mensklig och förständig vårdarinna.

Båda dessa barn utan någon likhet till det yttre — ty Amalias blomstrande kinder, starka, knubbiga kropp och svarta lockiga hår stodo i fullkomlig motsats till hennes lekbroders tynande gestalt — egde likväl gemensamt detta svärmiska uttryck i ögonen. Deras själar tyckas ursprungligen likna hvarandra och samma känslor en dag bli rådande i bådas sinnen.

Hon, den ända till öfverdrift vårdade lilla fröken, hvars ungdom skulle blomstra i salongernas prakt, och han, den bleke, förskjutne, namnlöse gatpojken, hvars lif skulle framläpas under fattigdomens, det stränga arbetets eller brottets tyngd och krogens nöjen, för att sluta i en barack eller ett fattighus, båda voro likväl i denna stund syskon, hos båda skulle, under lika yttre förhållanden, det svärmiska begrundande och poetiska i deras sinnelag utvecklas och blifva rådande.

“Jag tycker det är så ängsligt i qväll,” sade Amalia äntligen och lade sin arm omkring Alfreds hals och sitt hufvud emot hans axel, utan att i minsta mån stöta sig på hans snuskiga skjortkrage och illa lappade blus.

“Jag tycker så med,” svarade han sakta; “jag tycker ändå det är synd om den elaka sjömannen, för polisen skall hugga hufvudet af honom, när de få rätt på honom, sa’ fru Pettersson.”

Lilla Amalia svarade ingenting, hon fattade blott ännu hårdare om Alfreds magra hand, som hon höll i sin, och båda sutto tysta några ögonblick; det syntes tydligt att tankarne på hvad de nyss hört qvalde deras små förskrämda hjertan.

“Men vill du nu, ska vi gå in och leka på gården, der är trefligare,” yttrade äntligen Amalia, som omedvetet ville komma ifrån dessa föreställningar, och båda två vandrade hand i hand genom den mörka och orena portgången.

Denna gård, smutsig och illa stenlagd, med några grästorfvor der och hvar, var icke så trång som man vanligen finner dem i denna del af staden. Det lilla hus, der Alfreds fostermor tillsammans med en annan madam bodde, begränsade den midt för porten och der bredvid fanns ett annat hus, hvars stora, långt nedgående, fönster med små blyinfattade rutor gäfvode det utseende af att fordom hafva varit ett drifhus; nu begagnades det emellertid till vagnbod och flere stycken gamla vagnar och täcksläddar, öfverhöljda med linne-mattor, stodo såsom gigantiska spöken der inne i halfdunklet. Emellan båda dessa hus fanns ett plank af några alnars längd, med en liten port eller dörr, som förde ut till en annan gård. En illa vårdad trädgård, med några dverglika gamla fruktträd, anlagd på en hög stenmur eller ett slags terrass, hvartill en brant förfallen stentrappa ledde, infattade gården på denna sidan.

I stenfoten till vagnboden, invid den lilla porten, voro några stenar utfallna och lemnade ett tomt rum; här hade de båda barnen med brädlappar byggt ett hus, och samlat en mängd små porslinsbitar uppradade deromkring; och hit, till denna föga angenäma lekplats, stälde de nu sina steg. Amalia satte sig på den stora fyrkantiga sten, som utgjorde trappsteget till dörren på planket, och Alfred började inreda ett stall åt den granna hästen.

Men härtill fordrades i hans tanke en betydlig utvidgning, man måste lossa ännu en sten ur stenfoten, och detta var intet lätt arbete. Amalia måste hjälpa till; båda arbetade af alla krafter och slutligen, med tillhjälp af en gammal rostig knif utan skaft — hvilken Alfred hittat och förvarade bland den dyrbara samlingen af gamla knappar, glasbitar o. d. — lyckades de ändtligen lossa den stora stenen. Nu var öppningen tillräckligt stor, Alfred trädde in hela sin arm, och ändå kände han intet hinder, det behöfdes blott att man gräfde undan jorden och murbruket för att få riktigt snyggt och städadt.

Amalia fick emellertid i uppdrag att af de sparsamma grässtråna på gården samla foder åt hästen; men knappt hade hon aflägsnat sig förrän ett rop af hennes lille lekkamrat kallade henne tillbaka.

“Se hvad jag hittade, när jag rakade fram jorden!” utropade gossen och framdrog ett litet bylte, som barnen hjälptes åt att uppveckla.

Det var en smutsig och grof näsduk, lindad omkring en knif med benskaft, instucken i en slida af skinn.

“Fy, så smutsig!” sade Amalia, ryckande på sin lilla röda läpp, och lät näsduken falla till marken.

“Det är blod på den, tror jag?” inföll Alfred, betraktande de mörkröda fläckar, hvarmed den var betäckt.

“Ja, vi ska' icke bry oss om det der, för Lovisa har sagt att jag aldrig ska' ta i lappar, trasor och sådant, som legat på sophögen och är smutsigt.”

“Ja, men knifven är så bra att tälja med, den behåller jag; men tala icke om det, ty moster tror jemt att jag skall skära mig, men jag aktar mig nog,” sade Alfred och lade knifven bland de andra hittade sakerna, som han samlat i ett annat hål af stenvuren.

“Tyst? . . . Hvad var det?” fortfor han, afbrytande sig och lade örat lyssnande ned till muren. “Det lät som om någon suckat derinne . . . Hör du, Amalia?”

Lilla Amalia lade sig ned bredvid honom på marken och båda höllo andan för att lyssna.

“Det låter som om någon jämrade sig derinne under jorden, hör du det? . . . Hör nu igen!” sade Alfred med sakta röst.

“Ja, jag hör; men inte kan någon ligga i jorden, inte?”

“Vet du, Amalia, att jag kommer ihåg någonting,” sade Alfred med darrande röst, i det han reste sig upp och drog Amalia med sig, “som moster för länge sedan berättade, att de döde, som gjort något ondt, kunna icke ligga stilla och sova i ro i jorden, utan sucka och jämra sig och stiga upp nattetid, när full-

månen lyser, och vandra omkring... Tänk om det vore någon, som ligger begrafven här!"

"Men här är ju ingen kyrkogård," invände lilla Amalia, under det hon makade sig närmare intill gossen.

"Nej, det är sannt, men ändå ska jag säga dig att jag tror, att någon död går här på gården om nätterna. Moster sa' att det var er hvita katt, som jag såg i går qväll, men jag vet väl att det inte var någon katt."

"Hvad var det då?" hviskade Amalia, nyfiken och rysande.

"Jo, i natt då det var alldeles mörkt så kom jag att gå upp och se åt fönstret med detsamma, och då såg jag ett hvitt spöke, som kom ifrån vaguboden här och gick tvärs öfver gården till hörnet derborta. Det flög så lätt och fort och rörde knapt vid marken och försvann rakt i väggen. Men moster ville inte tro mig och sa' att jag drömt, när jag talte om det i morse."

"Alfred, söta Alfred, se derinne i vaguboden!" hviskade Amalia, andlös af rädsla. "Det rör sig under det hvita täcket der... Ser du hur det lyfter och sänker sig?"

Alfreds ögon följde riktningen af hennes blick, och antingen någon lefvande varelse verkligen låg i en af de gamla vagnarne under mattan, som betäckte den, eller draget ifrån någon sönderslagen ruta satte tyget i rörelse, eller inbillningen ensam åstadkom den, nog af, Alfred tyckte sig äfven se detsamma genom de dammiga fönsterrutorna.

I de båda barnens inbillniug, förut uppskrämd genom den berättelse de åhört och minnet af sagan om de döda, som "moster" omtalt, kunde det blott vara ett spöke, som nu gömde sig i den gamla boden, hvilken aldrig varit upplåst på flere år och dit aldrig någon gick.

I detsamma hördes Lovisas röst, som ropade lilla Amalia. Men liksom förstenade af rädsla, hade de båda barnen ovilkorligt omslutit hvarandra och, ma-

kande sig upp på stenen der de sutto, tryckt sig intill den lilla dörren mellan båda husen, och stirrande på fönstret tysta och orörliga, svarade de icke på Lovisas rop.

“Hvarför svarar icke Amalia?” sade den gamla pigan förtretad, då hon kom fram till dem.

Men den lilla flickan kastade sig snyftande i Lovisas famn och slog armarne krampaktigt omkring hennes hals.

“Hvad är det åt er, Amalia lilla? Har Alfred varit elak emot er?” frågade Lovisa, under det hon bar hem Amalia.

“Nej, nej, söta Lovisa!... Tag Alfred med, annars kan spöket taga honom!” hviskade den lilla uppskrämda flickan ifrigt, just i detsamma Lovisa stängde förstugudörren, utan att märka att Alfred med ängslig uppsyn ovilkorligt följt henne.

Den stackars gossen stod utanför stilla en stund, men slutligen, samlande allt sitt mod, smög han sig utmed väggen bort till dörren af det lilla ruckliga huset, som var hans hem. Fosterföräldrarne voro emellertid borta på söndagen, dörren var igenlåst och han slapp icke in, utan satte sig hopkrupen på trappsteget utanför, för att invänta dem. Det hade nu blifvit fullkomligt mörkt. Klockan slog 9 i Adolf Fredriks kyrktorn och sönnen hade slutligen segrat öfver förskräckelsen. Med hufvudet lutadt emot tröskeln, de små magra händerna hopknäppta och den lilla klena kroppen, ofullständigt bevarad emot höstqvällens kyla, då och då skakad af en rysning, sof lille Alfred likväl en tung och kvalfull sömn.

Om den okände far, som en gång gifvit honom lifvet, kunnat se honom i detta ögonblick, så vacker, så blek och skälfvande, så ensam och öfvergifven, med detta smärftulla drag kring sina slutna läppar, hvilket berättade hans redan genomgångna lidanden och antydde dem som framtiden förvarade åt detta förskjutna barn, så skulle kanhända denna framtid förändrats.

Alla dessa lättsinniga och tanklösa unga karlar, som befolka barnhusen och fängelserna eller fylla kyrkogårdarne med små utmärglade lik, om de blott en gång hade sett dessa små varelser, så skulle de kanhända i stället att vårdslöst och kallt till mödrarne kasta dessa penningar, som sällan blifva använda till sin bestämelse, då och då taga en timme ifrån sina nöjen, sitt arbete eller sin sysslolöshet, för att rädda dem undan det öde som nu drabbar dem.

Innanför det rum, i hvilket Amalia med sin gamla mormor brukade tillbringa hela dagarne, låg en lika tarflig och gammalmodigt möblerad sängkammare. Oaktadt det är sent, är detta rum ännu upplyst af en lampa med grön skärm, som skuggar den ländstol, i hvilken den gamla gumman sitter. Liksom alla gamla har hon svårt att finna sömnens njutning, som det tycks att naturen företrädesvis bort hafva förvarat åt ålderdomen. Och som hon icke heller ser att läsa vid eldsken, så är hennes ständiga sysselsättning, korgen med silkeslapparne åter framsatt på bordet framför henne. Straxt bredvid den gamla sängen, med omhängen af randig lärft, står en liten tältäng, hvarelse lilla Amalia, dubbelt vacker och blomstrande genom sömnen, hvilat. Hennes mörka ögonhår äro ännu fuktiga efter de tårar hon utgjutit under den orediga berättelsen om sin förskräckelse, men nu ler hon i drömmen och har glömt både den och den blekhet och synbara förfäran, som hennes barnliga fruktan åstadkom hos den gamla Lovisa, hvilken klädde af henne och med ifver förmanade henne att aldrig för någon annan nämna ett ord derom.

Klockan är 10. Det är så tyst i det gamla huset, att man kunde höra sitt eget hjerta slå. Barnets jemna och tysta andedrägt, knäppningen af gummans gamla guldur, som hänger öfver sängen, och raspet af nålen i den gamlas magra händer, med hvilken silkes-

trådarne skiljas ifrån hvarandra, äro de enda svaga ljud som örat kan uppfatta. Då och då sluter sig gummans skrynkliga ögonlock, hon faller i en slags slummer för några ögonblick, men börjar åter sitt enformiga arbete.

Hastigt spritter hon till, lyssnar och vänder hufvudet emot en tapetdörr, alldeles invid sängen, och mumlar:

“De råttorna, hvad de skrämma mig... nu husera de i de gamla rummen derute... och det må de, bara de inte äta hål på mitt valnötskåp!” Ett förnyadt buller afbröt hennes monolog; det lät som om en dörr öppnats, och i detsamma gick den lilla tapetdörren upp och slog emot väggen. Ett kallt luftdrag kom lampans låga att fläktas och spred en rysning öfver gummans magra lemmar, antingen af förskräckelse eller kyla.

Hon satt några minuter orörlig. En ganska obetydlig och vanlig händelse kan ofta verka en ovanlig rörelse hos oss, om den inträffar då vårt sinne är oroligt eller vår inbillning i rörelse. Så tycktes nu förhållandet vara med den gamla frun, ty hon stirrade ut i mörkret genom den öppnade dörren med en min af förfäran, som om hon sett ett spöke derute, och först efter en lång stund tycktes hon hafva samlat tillräckligt mod för att med möda resa sig upp och stänga dörren, för hvilken hon nu sköt en temligen stor och bastant regel innanför.

Lugnad genom detta försigtighetsmått, satte hon sig åter och sade, småleende åt sin egen rädsla och liksom för att motivera den inför sig sjelf:

“Jag måtte ha glömt att skjuta regeln för, då jag i går var derinne... eller kanske Amalia på lek dragit den ifrån... emellertid är det allt sant att jag bor bra ensam här med Lovisa och barnet... man vet att jag är rik... gränden är mycket tyst och enslig... och nere på gården finnas tvenne qvinnor och blott en karl, som tycks vara mindre modig än de... jag borde verkligen lyda min sons råd och låta någon bo i de gamla rummen... men, min Gud, då skulle de ju

sättas i ordning! Ingen menniska vill bo der, sådana de nu äro; de ha icke varit bebodda på fyrtio år... jag står icke ut med ett sådant bråk och oro...“

“Det var i alla fall besynnerligt att dörren öppnades, liksom genom ett starkt drag... om möjligen dörren till den gamla trappan skulle gått upp?... men det är omöjligt, reglarne äro så starka innanför... det har till och med samlat sig grus och jord utanför porten åt gården, ty den har icke varit öppnad på många herrans år... Om jag skulle gå ut och se efter likväl?... jag kunde då med detsamma ta in lite mera lappar; jag kan icke sofva nu på flera timmar, och lapparne äro slut... Kanhända också att det var katten som kommit in, och som nu går och smutsar ned mina sängkläder och sidentäckena, som äro så dyrbara och som Amalia en gång skall ha...“

Fullkomligt lugnad genom denna sista förmodan, steg gumman upp, tände en vaxstapel af silfver, som stod på nattduksbordet vid sängen, och gick med osäkra och af ålder och gikt darrande ben åt dörren, under det hon halfhögt fortfor: “Visst kunde jag ringa på Lovisa och låta henne gå... jag tror visst att hon är ärlig... men ändå... man bör aldrig sätta tjänstfolket i frestelse... der ligger så mycket smått i skåpet, som jag kanske icke skulle sakna... en sådan bit är så lätt att stoppa på sig.“

Hon öppnade dörren, och skyddande ljuslågan med handen, framskred hon långsamt genom en temligen lång gång, som ledde till en dörr, hvilken hon ämnade upplåsa med en af de blanka och nötta nycklarne på den stora nyckelknippa hon medtagit. Men till sin förvåning fann hon dörren redan upplåst och stående på glänt. Mer förvånad än oroad häröfver, trädde hon in i ett stort tomt rum, der den svaga lågan af hennes ljus blott spred en liten upplyst ring omkring henne, och hvars tomhet kom ljudet af hennes steg att återljuda, och fraset af hennes klädning, som släpade mot golvet, att låta doft och spöklikt. Hvem som i detta ögonblick sett denna lutande, mumielika

figur långsamt och tyst sväfvade fram i de ödsliga, obebodda rummen midt i natten, skulle säkert i minnet återkallat alla sin barndoms spökhistorier.

Emellertid riktade hon sina steg utan tvekan tvärs öfver rummet till en annan dörr till höger, hvilken gick in till ett kabinett utan andra möbler än två stora skåp och en stor säng fullpackad med uppstaplade sängkläder och täcken. Det var här som den förmodade katten möjligen kunde vara, och verkligen tyckte hon också, att sängkläderna voro rubbade och icke lågo i den ordning de borde. "Jag skall lägga dem tillrätta igen," tänkte hon, "men först skall jag taga lapparne," och vände sig till ett af de stora skåpen på väggen midt emot.

Detta skåp, med sina utskärningar, bildhuggeri och dörrar med infattade spegelglas skulle förtjust en älskare af antika möbler. Den gamla frun öppnade det också med en min af belåtenhet, liksom hon hade funnit nöje i dess egande och ännu mer i de olika och besynnerliga saker det innehöll. Bland korgar med lappar, garnspolar och nystan, bundtar med trasor utan allt värde och sinkade porslinskoppar, dockor och glaskläppar hörande till en sönderslagen plåtå, såg man silverbägare, ljusstakar och stycken af gammalt siden-damast i alla möjliga färger.

Äntligen, efter mycket val, hade hon samlat en tillräcklig hög af dessa trasor i sin korg och skulle just stänga dörren, då hon kom att kasta ögonen i spegeln derpå.

Den arma gumman hade så när släppt ljuset ur sin darrande hand, ty bredvid sitt eget bleka skrynkliga ansigte i glaset såg hon äfven ett annat, hvars ögon, orörliga och blodsprängda, stirrade emot henne. Det höjde sig alltmera; en lång skepnad, insvept i ett gulnadt och smutsigt lakan, reste sig långsamt och ljudlöst bakom henne ur den stora sängen; den tycktes tveka ett ögonblick men aflägsnade sig sedan tyst och hastigt genom det rum, hvarifrån hon sjelf inkommit, och vidare genom alla de andra, som lågo åt motsatta

sidan och hvilkas dörrar stodo öppna midt för hvarandra, så att hon fullkomligt väl kunde i spegeln se den ända tills den försvann i mörkret. Gnisslandet af en dörr och ett kallt vinddrag, som utsläckte hennes vaxstapel, bevisade att den dörr som här fanns och hvars reglar hon ansett så säkra, likväl blifvit öppnad.

Hon stod nu i mörkret och då hon skulle vända sig om för att gå tillbaka den välkända vägen till sina rum, vacklade hennes gamla osäkra ben, ännu mera darrande af skrämsel, och hon föll tungt och medvetslöst till golvet.

Kylan der ute på gården väckte emellertid lilla Alfred efter en stund — åtminstone tyckte han att han vaknade. — Ett prasslande ljud, liknande det af släpande steg, nådde hans öron; yrvaken öppnade han ögonen, men tillslöt dem genast igen af förskräckelse, ty samma långa hvita spöke, som han trodde sig hafva sett qvällen förut, såg han äfven nu, men kommande denna gång ifrån gafveln af boningshuset och försvinnande vid porten till vagnsboden. Rädslan och sömnyrseln gjorde det stackars barnet nästan sanslöst, och först en stund derefter kom han så småningom åter till medvetande, vid ljudet af tvenne personer som talade alldeles invid hans öra, som han tyckte, ehuru han icke rört sig ur stället och ingenting kunde se i mörkret.

“Gud i himmelen, att en sådan sorg skulle hända mig med min egen bror . . . men ditt vilda sinne skulle väl ha sitt straff . . . Gud trösta oss, vi bli olyckliga begge två.”

Dessa ord, sagda med en af snyftningar afbruten röst, voro de första som gossen kunde uppfatta, och han igenkände fullkomligt, i den talande, lilla Amalias sköterska, den gamla Lovisa.

“Anamma sådant pip . . . är det tid att beskärma sig nu . . . det vore bättre du hittade på något sätt att skaffa mig hän.” Den grofva röst, som lågt och

hviskande yttrade detta till svar, var deremot fullkomligt främmande för Alfred, som hopkrupen och förskräckt mot sin egen vilja lyssnade med denna skärpta och pinsamma förmåga, som en häftig sinnesrörelse ofta åstadkommer.

“Anfakta de satans ungarne, som skulle ligga och gräfva i muren, och nu käringfan till, som inte kunde ligga still i sin säng midt i natten, utan gå och stöfva som ett spöke, men jag skrämde väl själen ur henne, hoppas jag, med den här gamla vagnsmattan; det var lite knipslugt, tror jag, att spela spöke,” fortfor han med ett undertryckt skratt.

“Jesses, min Gud, att du kan skratta när olyckan hänger öfver oss, och vi säkert ha polisen här i morgon dag... jag var icke i stånd att hitta knifven som pojken tagit, han har säkert visat den för Lundinskan och hennes man och allihop. Gud hjälpe oss väl, det är ett underverk att du kunnat vara här så länge utan att bli upptäckt.”

“Ja, om bara den här skråman vore lite bättre läkt, så skulle jag gå när som helst, men jag kan inte räta ut den förbannade armen, och det röjer mig genast.”

“Det hjälper inte, du måste gå i denna natt, det bär så väl till, efter de äro borta der nere på gården.”

“Gå ja, det är lätt sagdt, men hvart? och utan pengar; visst har jag lite af min hyra innestående hos skepparen, men hvad gagnar det? Om du inte vore ett så'nt våp, så kunde jag här haft det bästa tillfälle att få mig lite hos den här gamla käringen, hon har allt sina murklor, hon, både i pengar och annat.”

“Gud vare oss nådig, vill du bli tjuf med, se'n du blifvit mördare, ty Lagerstam är död, han, jag har inte velat säga dig det.”

“Är han? Åh hå, det var dumt, men hvem kan hjälpa't. Det är, som du säger, bäst jag ger mig af

med allra första; men fan så godt gömställe var det i det här gamla råttboet, och inte kunde de söka mig midt inne i stan några steg ifrån krogen, der det skedde; det var fiffigt det... Ja, ja, Gud välsigne dig, Lovisa, för det du gjort mig den här väntjensten; det vore synd om du skulle bli olycklig för'et."

Öppnandet af porten åt gatan och bullret af steg och röster afbröt samtalet. Det var Alfreds fosterföräldrar, som nu ändtligen hemkommo från en lustfärd, der hemresan blifvit fördröjd genom, Gud vet hvad.

Gossen vaknade nu upp fullkomligt, vid det att någon omildt ruskade honom i armen och fostermodrens röst helt snäsigt utropade: "Kors, sådan vettvilling! Gå och lägga sig på gården och sofva! Kunde du inte ha gått in till madam Pettersson, när du såg att inte vi kom?"

Alfred såg sig omkring; han låg verkligen vid väggen af vagnshuset, i stället för på tröskeln till föräldrarnes hem, der han visste sig hafva somnat; förmodligen hade han i sömnen återvändt till sin och Amalias lekplats. Han reste sig upp och visste icke hur mycket han hade drömt eller verkligen hört och sett denna qväll.

Morgonen derpå hängde hvita lakan för fönstren i det gamla huset. Den gamla frun, som rådde om det, och som i så många år sutit vid fönstret och reparat lappar, var död. Hon hade dött om natten af slag.

Samma dag spridde sig i grannskapet ryktet, att den sjöman, som under rus och slagsmål på en krog så illa sårat sin motståndare, att denne dagen derpå affidit, och som polisen i flera dagar förgäfves efterspanat, vore gömd i det gamla vagnshuset. En noggrann eftersökning företogs, men brottslingen var redan försvunnen. Man anställde förhör med allt gårdens folk, men utan annat resultat, än vissheten om att han verkligen varit der.

Några dagar derefter stannade utanför porten en vacker vagn. En sorgklädd herre hoppade ur och

gick in, och efter ett par timmar syntes han åter, ledande vid handen lilla Amalia och följd af gamla Lovisa, som med förklädet torkade sig i ögonen.

Just som de skulle stiga i vagnen utropade Amalia hastigt:

“Alfred! Jag vill taga afsked af Alfred; söta onkel, låt mig gå in till Alfred!”

Den främmande herrn såg frågande på Lovisa, som upplysande sade: “Det är en liten fattig gosse, som bor här inne på gården och som ofta fått leka med Amalia; om herr majorn tillåter, skall jag följa lilla Amalia in till honom, ty han ligger sjuk.”

“Ja, gör det då, men skynda dig, Amalia lilla,” sade hennes onkel under det han steg upp i vagnen.

Den lilla flickan sprang tillbaka in på gården och bultade på dörren till det hus, der Alfred bodde.

En qvaf och otreflig luft slog emot henne i rummet, der den lille gossen låg i en snuskig säng, ett rof för en häftig feber. Han räckte sin lilla magra brännheta hand åt Amalia och log emot den enda varelse, som visat honom ömhet och som han sjelf älskade.

“Nu reser jag bort, Alfred, med min onkel, och det vore nog roligt, om jag bara fick taga dig med mig,” sade Amalia, med tårar i ögonen. “Du får så ledsamt, stackars Alfred, nu här hemma på den smutsiga gården.”

“Ja, nog var det ledsamt att du reser din väg, Amalia lilla; min moster har sagt, att när jag blir bra, så skall jag i lära till en kopparslagare, och det blir kanske roligt,” svarade Alfred, liksom för att tillfredsställa Amalia.

“Adjö, adjö!” ropade den lilla flickan i dörren, då Lovisa förde bort henne, och kysste på fingret åt sin lekbror, som hon nu såg för sista gången.

Men Alfred drog det trasiga täcket öfver hufvudet och gret, när han hörde vagnen rulla bort med Amalia och hennes onkel.

Sexton år derefter, samma natt som spöket i det gamla huset i gränden skrämt de båda barnen, for Amalia hem ifrån en bal. Strålände af siden och juveler, vacker och lycklig, gift för några månader sedan, satt hon omsluten af sin mans arm, då vagnen hastigt stannade och prat och svordomar utanför väckte de båda nygiftas uppmärksamhet.

Amalia nedsläppte fönstret och tittade ut. Det var fyra illa klädda karlar, som på en slags kärra drogo en grofhyflad svartmålad likkista. De hade kört fast emot hörnet och hindrade vagnen att komma fram. "Hvad är det?" sade Amalia förundrad.

"Åh, det är ett kadaver, som doktorerna på institutet ska ha," svarade en af karlarne, under det han ryckte loss kärnan, och vagnen for vidare.

"Det var besynnerligt hvad du betraktade den der unga herrn, som jag presenterade för dig på balen, du fann honom visst mycket vacker, ty du kunde inte slita dina ögon ifrån honom," sade Amalias man med ett tvetydigt leende, då de voro hemkomna.

"Ja, det har du rätt uti. Jag visste i början icke sjelf hvarför hans ansigte så mycket intresserade mig. Det väckte ett minne, som jag icke var i stånd att göra mig reda för, men nu vet jag det."

"Verkligen?"

"Ja, men detta minne behöfver icke oroa dig," tillade Amalia skrattande, "ty det var minnet af en liten lekkamrat om sju år. Det var besynnerligt hvad den der unga herrn på balen återkallade min lilla stackars Alfred, alldeles så borde han se ut nu, tycker jag. — Det förefaller mig, som om jag hade återsett honom denna qväll," — fortfor hon tankfullt, under det hon afknäppte de granna armbanden på sin arm.

Amalia hade rätt, hon hade verkligen på sätt och vis återsett sin barndoms lekbror, fast hon icke visste derom, ty det var hans lik, som var inneslutet i den svarta kistan på kärnan.

IV.

Sjutton år och tjugotre år.

Approche de plus près ceux, que ta main déchire,
Et le bon mot, qui t'a fait rire,
Te coutera souvent des pleurs.

“Ja, han är dålig och flyttades i går till lasarettet. Jag följde honom dit. Han bad mig helsa dig och säga...”

Föjer tystnade tvärt, vände sig om och skiftade färg. Förundrad öfver afbrottet i hans svar på min fråga efter en af våra gemensamma bekanta, som jag hört vara sjuk, utstötte jag ett frågande: “Nåå?” men såg på min väns tankspridda och frånvarande min, att jag måste vänta till en annan gång på fortsättningen af hans meddelande.

Vi stodo båda midt på golfvøt i kammarrådet B:s salong bland en mängd andra karlar. Det var supé hos kammarrådet; klockan var tio; hela förmaket var fullt af damer, då dörren bakom oss öppnades och ännu ett fruntimmer, följdt af en lång, bleklad herre, inträdde. Det var detta fruntimmer som med sin åsyn tycktes förbrylla Föjer.

Fritz Föjer och jag hade varit bekanta sedan barndomen. Han var en treflig och glad kamrat, omtyckt af alla såsom särdeles musikalisk, och af ett behagligt utseende och sätt att vara. Emellertid hade han synt mig mycket förändrad sedan någon tid. Hans lynne hade blifvit retligt och besynnerligt, han drog sig ifrån sina bekanta och tillbragte sin tid Gud

vet hvar, ty då man kom för att besöka honom, var han aldrig hemma.

För en fem eller sex år sedan voro hans affärer mycket derangerade, men nu var hans far död, han hade ärft en tämligen betydlig förmögenhet, hvaraf troligen icke mer än hälften återstod honom; men detta var likväl tillräckligt för att lefva komfortabelt. Det kunde således icke vara dåliga affärer, som vållade denna förändring; hvad var det då?

Jag hade för längesedan gjort den erfarenheten, att det mer eller mindre behagliga lynnet hos nästan alla mina bekanta berodde ständigt på kassans mer eller mindre tillfredsställande beskaffenhet, men här kunde ju icke detta vara fallet.

Ofta kan en omständighet, som i sig sjelf är ganska obetydlig, väcka vårt intresse endast därför att vi icke genast inse orsaken dertill, och det var kanske lika mycket nyfikenhet som deltagande — ty vår vänskap grundade sig mera på vanan och det dagliga umgänget, än egentligen på några sympatier — som kom mig att fundera på anledningen till Föjers dystra lynne.

Den hastiga och omisskänliga förändring jag nyss sett i hans ansigte vid åsynen af detta fruntimmer, lät mig nu helt naturligt komma på den tanken: *han är kär.*

Föjer hade väl haft tjugo af dessa små äfventyr, som med högst obetydliga variationer äro hvarandra lika; men i min tanke kunde han aldrig *älska verkligt*, ty han, liksom de flesta af vårt kön, älska och äro för mycket sysselsatta med sitt eget jag, för att kunna känna kärlek för någon annan.

Emellertid hade jag kanske bedragit mig; jag hade kanske orättvist stält honom bland antalet af dessa färglösa, tanklösa, beskedliga hvardagsmänniskor, så lyckliga för sig sjelfva, så oförargliga för andra, men så litet intressanta. Nu tilldelade jag honom i hast en helt olika roll; min inbillning förledde mig genast, trots vår gamla bekantskap, att gå till en annan ytterlighet och att i min arme vän se offret för en

djup, men dold passion, hvarigenom min vänskap och mitt deltagande för honom fördubblades.

Jag ville således taga i närmare betraktande föremålet för denna förmenta kärlek och närmade mig därför förmaksdörren.

Ehuru jag alls icke observerat den inträdande damens anletsdrag när hon gick förbi oss ute i salongen, igenkände jag henne likväl på den rosenröda klädningen. Det var i sanning ett vackert fruntimmer, och klädd med denna utsökta smak och elegans, som låta oss känna ett verkligt nöje vid granskningen af alla de förtjusande detaljerna i ett fruntimmers toilett, denna förtrollande harmoni, hvilken bevisar lika mycket skönhetsinne som koketteri och som förädlar det senare genom det förra.

Den vackra qvinnan vände i detsamma sina mörkblå ögon — hvilkas utmanande eld nästan förbländade mig — åt dörren der jag stod, och jag insåg genast att det var fullkomligt förlåtligt, att bringas ur koncepterna af denna blick.

Emellertid tycktes hennes ansigte icke vara mig obekant. Det återkallade någon hågkomst, som jag icke förmådde reda, och jag höll just i tankarne revy med alla dem af mina bekanta, med hvilka hon kunde ega någon likhet, då någon i detsamma slog mig på axeln.

“Jag tror du fallit i så djup beundran, att du hvarken hör eller ser,” sade leende en af mina bekanta, hvars helsning jag icke hört.

“Ja, det är sannt; jag tycker mig aldrig sett ett vackrare fruntimmer, än den der damen i röda klädningen. Känner du henne?”

“Det är också flera än du, som har denna smak, och det förundrar mig verkligen att du är så trivial att du delar alla andras förtjusning, du som ständigt vill vara originel.”

“Jag förlåter din sarkasm; men säg mig nu hennes namn om du behagar.”

“Nå väl, hon har ett ganska plebejiskt namn, hvilket likväl så ofta nämnes att jag tycker du borde

hört det. Med hennes ofantliga förmögenhet hade det likväl berott af henne sjelf att få ett som låtit bättre, att bli friherrinna, grefvinna eller Gud vet hvad, i stället för gemål åt den der bleke, sjuklige brukspatron Helleving, som står derborta och nyser i sin näsduk, alldeles tillintetgjord af snuset, som hans granne bjudit honom. Det är då icke möjligt att hon tagit honom af tycke, stackars flicka; hon var så ung när modren gifte bort henne, ty han var också mycket rik och hennes kusin dessutom.“

“Nå, du förträfflige pratmakare,“ sade jag leende, “berätta mig då hvem den vackra frun älskar, efter hon icke älskar sin man, ty en qvinna med sådana ögon har bestämdt ett varmt hjerta, och ett varmt hjerta saknar sällan något föremål för sin värma.“

“Du resonnerar mycket logiskt; men det är emellertid mera än jag kan upplysa dig om; jag tror verkligen icke att hon älskar någon, men hon kom också hit först i höstas; de bo annars i någon landsort, jag vet icke hvar — och hon har ännu icke hunnit välja, förmodar jag, bland alla dem som lägga sin hyllning för hennes fötter. Det var fan till bock Föjer gjorde, som icke förekom kusinen, i fall det var sant som han påstod för några år sedan, kort innan hon gifte sig, att partiet berott af honom.“

“Ah, är det Augusta B.!“ utropade jag nästan högt vid min väns sista ord. “Den lilla tafatta, illa klädda flickan. Det är omöjligt.“

Jag hade nu förklaringen öfver mina dunkla reminiscenser vid den vackra qvinnans åsyn, och med detsamma stod så klart framför mig minnet af en afton för sex år sedan, just här i samma salong; jag var då mycket ung, och denna afton hade gjort ett visst helsosamt och varnande intryck på mig.

Föjer, som var många år äldre, och hvars affärer då voro temligen kinkiga, beslöt, sedan hela hans uppfinningsförmåga på andra utvägar var uttömd, att söka göra ett rikt gifte. Augusta B. var då nyss utkommen i societeten, hon var blott sjutton år och den

rikaste flicka man kände. Föjer, hvars lefnadssätt aldrig gått till excesser eller väckt skandal, hade i allmänhet ett godt rykte om sig. Man kände hans fars förmögenhet; hans yttre fördelar dessutom gjorde det ganska troligt att han skulle kunna lyckas vinna den rika arftagerskan.

Han blef presenterad i huset, och några månader derefter förtrodde han mig att hvad flickan beträffade var han åtminstone fullkomligt säker på sin sak.

Vi bodde tillsammans och det var just under det vi klädde oss till en bal hos kammarrådet, som han berättade mig sin sannolika framgång och tillade: "Du får se henne i afton. Hon är en liten snäll flicka, nyss kommen ur pensionen, hon rodnar i hvart ögonblick ända ut till örsnibbarne, ser ingenting ut, men har ibland en viss naivetet, som är rätt täck, och jag skall kanske komma att hålla rätt mycket af henne."

Jag hade då de mest romantiska ideer om kärlek och äktenskap och fann Föjers sätt att se saken högst besynnerligt, och honom sjelf ett beklagansvärdt offer för sina daliga affärer, hvilka till hvad pris som helst borde repareras.

Senare på aftonen, en stund efter det vi kommit på balen, sade Föjer, i det han vidrörde min arm: "Se der ser du mina förhoppningars föremål: det är hon och hennes mor som nu komma in."

Jag vände mig om och såg endast en stor, korpulent fru om 40 år, utstyrd med möjligaste högsta lyx af juveler, sammet och plymer, och först då hon passerat förbi oss, upptäckte jag hennes dotter, som gick bakom.

Denna väl snörda, stela och något tafatta varelse gjorde just intet behagligt intryck på mig.

Den ljusa, obestämda, i grågult skiftande färgen på hennes klädning förhöjde hvarken hennes hy eller hår, som, tjockt i sig sjelft, nu var öfverlastadt med hvita törnrosor, hvilka läto hennes hufvud se allt för stort ut och gaf något simpelt och färglöst åt hela hennes person. Med ett ord, hon var fullkomligt

smaklöst klädd, så som man ofta får se mycket unga flickor, hvilka i sin oskuld äro helt och hållet okunniga om toalettens verkan och tyckas nästan hafva gjort allt för att minska eller dölja de behag naturen förlänat dem. Det der böra vi emellertid visst icke beklaga oss öfver, ty derigenom blir vår hyllning mera rättvist fördelad, och våra hjertan skulle naturligtvis sättas i ännu större vådor, om den unga flickan kunde, till behaget af sina sjutton år, lägga den trettioårigas ofta beundransvärda behag i sätt att kläda och föra sig.

Emellertid då Föjer närmade sig henne, kunde jag icke annat än beundra skönheten och glansen i hennes ögon, som mötte hans, på samma gång jag måste dela vissheten af hans förhoppningar.

Vid sjutton år kan man icke särdeles förstålla sig. Hennes djupa rodnad och förvirring bevisade tillräckligt det intryck den vackre löjtnanten gjort på hennes hjerta.

Straxt derpå såg jag henne med denna min af öfversvinnelig lycka, som blott den första kärleken lägger på vårt ansigte, brydd och varm vid Föjers arm passera förbi mig ut i salen, der en vals redan var börjad. Jag följde efter, stälde mig vid dörren bland en hop andra karlar och märkte, just som de båda valsade förbi, att Augustas skoband gått upp och släpade, och några sekunder derefter flög den lilla skon med utomordentlig fart tvärs öfver golvet.

Det löjlige i denna lilla händelse kom nästan hvar och en att småle; men troligen märkte ingen mer än jag den flyktiga rodnaden på Föjers panna, då han, delande de andres leende, skyndade att återföra rymmaren till sin egarinna, och Augustas förlägenhet, då hon på blotta strumpan skyndade in i ett annat rum.

Hvem har icke någon gång i sitt lif känt den oemotståndligt tryckande verkan, som ett helt sällskaps blickar utöfva; den paniska förskräckelsen för åtlöje, en förskräckelse, som med allt skäl och i ordets egentliga mening kunde kallas *spökrädsla*, och som, i likhet

med denna under vissa förhållanden, vid en viss sinnestämning kan helt och hållet beherrska oss.

Vi harmas deröfver, vi öfvervinna den till det yttre, vi trotsa den kanske till och med, men inom oss äro likväl våra känslor kufvade under det intryck vi röna. Det obehag, den ångest vi känna, sträfvar förnuftet fåfängt att bortresonnera, åtminstone så länge vi äro unga. Hvar och en föraktar dessa små ouppräkneliga bagateller, hvaraf sällskapslifvet består, men ingen enda skulle vilja fela deremot, eller förglömma någon af dem. Hvar och en särskildt i detta stora sällskap har ingen särdeles auktoritet för oss, är af ingen vigt; men der sitta de allesammans, på en gång åskådare och skådespelare, domare och dömde i den representation, som får namn af bal eller supé; och sällskapslifvets hela inre idé har ofta förefallit mig som en ständig sträfvan att söka rangera sig sjelf till det ena partiet och undvika det andra.

En distraktion, ett dumt eller förhastadt yttrande, ett obetydligt missöde — så obetydligt, att vi blygas att tänka derpå — har låtit oss för några ögonblick göra en löjlig figur, och förargelsen deröfver plågar och förödmjucar, och visar oss med hånande säkerhet, hur beroende vi äro af alla dessa menniskor, i sjelfva verket så likgiltiga för oss.

Den stackars Augusta gjorde visst icke alla dessa anmärkningar, men hon kände i sitt hjerta bitterheten af att vara föremålet för alla dessa leenden omkring henne, i det hon skyndade bort.

Hvad är icke den första balen för en ung flicka? Hvilken berusning i detta sorl, detta granna hvimmel af spetsar, siden och blommor, detta ljussken, denna dansmusik! Hvilken hänförelse, att sjelf få sväfva fram i denna förtrollande hvirfvel! Hjertat slår, kinden brinner, och i det strålande ögat ser man att då, om någonsin, sitter nöjets flyktiga Gud och ler.

Om då på denna bal finns ett föremål, som hon redan utmärkt framför alla, hvars blotta närvaro är ett nöje, hvars blick följer och omger henne, hvars

hviskningar stafva för henne kärlekens abc och vid hvars arm hon förs i detta hvimmel, då — ni medgen det säkert, mina damer, äfven om ni nu redan dansat på hundrade baler — då var denna bal för er en fullkomlig lycksalighet.

Det var en dubbel illusion, ni veten det *nu*, både kärleken och nöjet äro flydda, ha kanske lemnat bitterhet och agg qvar i ert hjerta, men *då*, då njöten ni likväl deraf i fulla drag och voro lyckliga i några timmar.

För oss karlar existerar sällan eller aldrig en dylik barnslig glädje. Vi ega icke qvinnornas lätt-rörliga lynne, fåfånga, behagsjuka, kärlekstrånad, liflighet och oskuld, och det är dessa egenskaper förenade, som göra den första balen så förtjusande.

Balen är dessutom skapad för qvinnorna; vi äro der endast ett bihang, endast ett medel eller vilkor för deras triumfer, och det är troligen därför som karlarne sällan der ära roade. Jag vet till och med flere af mina bekanta, som på en bal anse sig för verkliga martyrer.

Bland dessa var äfven Föjer, och han hade äfven något skäl dertill, ty han var en af dessa påräknade dansörer, hvilka liksom icke ega rättighet till någon hvila, utan att se både värd och värdinna i ögonblicket öfverfalla dem med oemotståndliga tillbud, att presentera minst tio sittande damer.

Jag gjorde just dessa reflexioner, och anmärkte inom mig Augustas och Föjers olika uppfattning af denna bal, då han tog min arm och sade:

“Det är förfärligt ansträngande att dansa sju qvällar å rad, och spela älskare till på köpet i trettio graders värme. Kom så ska vi försöka om det icke är svalare derinne hos gubbarne som spela.”

Vi gingo, följda af en lång och uttrycksfull blick af Augusta, som nu glömt missödet med den tappade skon, och njutande af nöjet att dansa, af tanken att vara älskad, var nöjd med sig sjelf och hela verlden,

och leende bakom sin bukett troligen fann denna afton alltför kort.

Det var emellertid skrifvet i ödets bok, att denna bal icke skulle sluta utan att för henne utmärkas af ännu en olycka.

Då kottiljongen efter supén var slut och hon återkom till sin plats, tappade hon sin näsduk och böjde sig hastigt ned för att upptaga den; hennes kavaljer gjorde detsamma i samma afsigt, bådas hufvuden stötte häftigt tillsammans, Augusta reste sig, tog ett steg baklänges, trampade i sin långa klädning och föll handlöst ned i en stol som lyckligtvis stod bakom henne.

Äfven denna lilla scen, så obetydlig då den beskrifs, hade en så komisk effekt, att äfven jag, som verkligen rördes af den arma flickans dödliga förlägenhet, dock hade svårt att undertrycka min skrattlust.

En stund derefter, då nästan alla voro gångna och Föjer och jag helt ensamme utkommo i tamburen, sade han leende:

“Nå, hvad säger du om min lilla flamma?”

“Åh, hon är icke illa... Men de hvita tårrosorna i hennes gula hår liknade getingbon, och i fall detta var hennes debut i societeten, så var den icke särdeles lycklig,” svarade jag skrattande och med denna tanklöst elaka ton, som man så ofta nyttjar utan att göra sig samvete deröfver.

“Ja, hon har endast ett par gånger visat sig förut... hon förstår inte alls att klä sig; jag fruktar att hon är en ohjelpig gås, och i sin mors gedigna smak har hon heller intet lyckligt föredöme; mais quel parti à prendre, ou se plonger ou se pendre? “deklamerade Föjer äfven skrattande och i samma ton.

“Att låta sina skor dansa bredvid sig är en konst som icke tar sig väl ut, och att sedan trampa i kjolarne och falla öfverända är ännu sämre. Stackars liten, hon tappade också alldeles hufvudet och var nära att, till råga på olyckan, börja gråta,” fortfor han ännu småskrattande, under det han tände sin cigarr.

I detsamma inkom en vaktmästare och sköt upp en dörr bredvid, som stått halföppen. Det var ett toalettrum för fruntimmerna, och straxt innanför stod Augusta med kappan till hälften svept omkring sig. Hon hade hört hvarje ord. Jag såg det på hennes blekhet, och det uttryck af smärta, harm och förödmjukelse, som lästes i hennes ansigte.

Det var troligen hennes första erfarenhet af den verlds sätt att döma och reflektera, hvaruti hon inträdt. Det kalla och grymma lättsinne, som der gör hvar och en till offer för, och hvar och en till utdelare af dessa nålhvassa förödmjukelser, som åtminstone i ungdomen göra oss en så bitter smärta, hade här känts dubbelt sårande, då det kom ifrån den hon älskade, hade kanske helt och hållet krossat hennes unga hopp om sällhet.

Dessa tankar trängde sig oemotståndligt i min själ, vid åsynen af Augustas bleka ansigte, då dörren öppnades och tillslöts, och inpräglade denna afton i mitt minne.

Föjer hade vändt ryggen åt dörren; han var nu redan ute i förstugan och hade ingen aning om den verkan hans yttrande haft.

Någon tid derefter, då jag en afton fann honom vid ett infamt lynne och frågade honom om orsaken, berättade han mig att han friat till Augusta B. och, till sin stora harm och förundan, fått ett afgjort *nej*.

“Och detta,” tillade han förbittrad, “af flickan sjelf, modren hade alls ingenting emot partiet... jag trodde icke mina sinnen... men qvinnorna födas med list och koketteri, du såg sjelf hennes blickar och miner... och nu, utan några skäl... hon *kunde icke älska mig*, det var allt.”

“Nå, men det tycker jag var nog.”

“Fan ock; du såg ju hur hon bemötte mig... jag hade kunnat ge mig dj-n på att hon var kär i mig... det är något sqvaller, något förb. prat hon fått höra.”

Föjer var i hög grad förbittrad och glad att få bryta ut inför mig. Jag funderade på om jag skulle upplysa honom om hvad jag förmodade vara orsaken

till hans misslyckade frieri, men som det ingenting skulle tjenat till, så teg jag.

Kort tid derefter reste mor och dotter till sina egendomar och vi talade icke mera om Augusta och Föjers planer på ett rikt gifte.

Nu hade sex år förgått, jag återsåg i afton den lilla tafatta förlägna flickan förvandlad till den mest förtjusande, öfverlägsna och eleganta qvinna, och såg min stackars vän lika kär och förvånad vid hennes åsyn, som hon då i sin barnsliga oskuld visat sig vid *hans*. Jag såg i hennes blixtrande ögon historien om det sjuttonåriga, förödmjukade hjertats strider, tårar, undertryckta kärlek, samt planer till hämd, och nu dessa planers fullbordan; triumfen i de vackra läpparnes trotsiga och stolta leende, men äfven, o ve! i ögats ofta fuktiga glans en aning om att straffet kanske icke skulle räcka länge; ty i någon vrå af qvinnans hjerta sitter ändå alltid qvar, hur undanträngd han blifvit, en liten alf, som vid första tillfälle tittar fram och hviskar om den första kärlekens minnen.

Var det hon?

I min barndom såg jag ofta en gammal kapten vid flottan, hvars största nöje bestod uti att berätta historier, hvilkas orimlighet täflade med salig Münchhausens; han ljög nämligen beständigt med den mest oförskämda bonhommi och säkerhet, och med en konsekvens och ihärdighet, som slutligen gjorde honom sjelf fullkomligt öfvertygad om sanningen af hvad han berättade.

Jag förargades då många gånger, på samma gång jag icke kunde afhålla mig från skratt åt den gamla tjocka kaptenens löjliga och grofkorniga "skepparlögner", men nu gör jag honom i tankarne rättvisa på hans döda mull, ty troligen var ej hans afsigt att bedraga någon. Det var *hans allt för rika fantasi* som lurade honom sjelf; hans egentliga fel bestod uti att muntligen meddela andra dess utflygter.

Jag har kommit till detta milda omdöme genom egen erfarenhet, ty det har händt mig, att någon tillfällighet som mött mig, någon händelse af obetydenhet, några ord, något sammanträffande, kanske i sig sjelft utan någon sällsamhet, har genom denna sjelfsvåldiga, på en gång sanna och förrädiska målare, som kallas fantasi, i en hast fått sammanhang, bildat en hel fullständig tafla, som rullats upp och skimrat framför mig med sanningens hela noggrannhet, naturlighet och glans. Jag har funnit nöje i att blicka derpå, införlifva mig med alla dess detaljer och slutat med att nästan tro på hvad jag sett.

Nåväl! det är på detta sätt som en liten episod i mitt dagdrifvarlif för några år sedan framstår för mig, hvilken jag nu vill berätta. Jag skulle likt gamle kapten B. kunna svära mustiga eder på att alltsammans är sant, men jag vill vara mera betänksam och ärlig, och säga som det verkligen är, att jag på min ära icke vet hur mycket deraf som är sanning och hur mycket dikt, ty båda delarne finnas deri, det är säkert; eller också kan det senare ju vara en uppenbarelse, en aning om rätta förhållandet; vi kunna ju antaga detta.

Det var en ganska varm och solig eftermiddag, då jag vandrade den långa vägen mellan Djurgården och Kungsholmen, och dervid råkade en bekant, som händelsevis hade samma väg och således med sitt sällskap kom att något upplifva min tråkiga promenad i dammet och värman.

Hans första ord voro:

“Nå, jag skall berätta dig något bra besynnerligt, men du vet kanske redan derom?”

“Nej, jag vet om ingenting, annat än att jag är nära döden af värme,” sade jag matt och likgiltigt.

“Men då vågar jag visst icke omtala det för dig så här oförberedt midt på gatan... du går verkligen med mycket vacklande steg, jag fruktar du faller ned för mina fötter af sorg och bestörtning.”

“Åh jo, bemanna dig och säg ut... jag skall försöka att taga saken så kallt som möjligt här i solmaset.”

“Nåväl! men det är allvarsamt — jag ångrar den ton jag nyss antog — jag hade nyss fått veta det, och var riktigt sorgligt stämd när jag råkade dig,” återtog Ernst med förändrad röst, hvilket litet upplifvade mig och ingaf mig en smula nyfikenhet.

“Det kunde jag alls icke se... men du har nu preludierat tillräckligt och kan, utan fruktan att öfverraska mig med din nyhet, komma fram dermed,” sade jag leende.

“Du mins väl den vackra Hilda R.?”

“Om jag mins henne, som var min förtjusning i vintras... hon hade ett så pikant drag af melankoli och valsade charmant... vi valsade också tre gånger å rad på en bal hos öfverstelöjtnant S.”

“Det var just därför jag trodde mig behöfva någon försigtighet vid meddelandet af min nyhet till dig.”

“Nå, är hon förlofvad? är hon gift eller är hon död? Jag vet icke att det kan hända en flicka något mera.”

“Man skulle knappt tro det, men likväl är det något annat.”

“Men hvad är det då?”

“Hon är försvunnen...”

“Försvunnen?”

“Ja, fullkomligt, utan spår, som om hon sjunkit genom jorden, eller röfvats af ett spöke, liksom “Skön Imogène i visan.”

“Du skämtar, hon är väl bortrest?”

“Om hon är bortrest, så vet åtminstone ingen menniska derom. Jag råkade nyss hennes bror och fick veta detta af honom; hela familjen är i förtviflan och bestörtning, man har icke den minsta aning om hvart hon tagit vägen.”

“Men när har man då senast sett henne?”

“En piga är den sista, som tror sig sett henne gå ut genom porten en afton, endast insvept i en schal. Hon har varit mycket sorgsen och nedstämd en tid, utan att man vet någon orsak, och man fruktar nu att hon kastat sig i sjön.”

“Men har man då icke sökt henne öfverallt?”

“Jo, naturligtvis... Man har till och med sagt till i polisen. Det tycks att man åtminstone skulle fått reda på hennes lik, i fall hon vore död, men det är i dag åtta dagar sedan man saknade henne, och man har icke kunnat få den minsta ledning till hennes upptäckande.

Vid orden “åtta dagar sedan” föll en hastig hågkomst mig in; jag hade nemligen en afton, då jag gick hem vid 11-tiden, sett en vagn hålla vid Djurgårds-

bron, och just som jag passerade förbi, stack ett hufvud ut genom fönstret, men så väl insvept i en schal eller slöja, att jag blott kunde förmoda det tillhöra ett fruntimmer, som tycktes vänta på någon. Jag fästade alls ingen vikt dervid, men då jag gått ett stycke, vände jag mig om och såg då att kusken stigit af och öppnade vagnsdörren för en lång karl, som kom ifrån Djurgården och hastigt steg in i vagnen, sedan han sett sig omkring, liksom för att förvissa sig det ingen fanns i närheten. Straxt derefter vände kusken åt sidan och körde andra vägen åt Ladugårdsgärdet.

“Aha, ett rendezvous i vagn!” sade jag för mig själf och fortsatte min väg utan att vidare tänka derpå.

Jag kan just icke gifva något skäl, hvarför jag nu kombinerade denna mycket vanliga och obetydliga händelse med Ernsts berättelse, om icke därför att det också var åtta dagar sedan.

“Det var således i fredags qväll hon gick bort?” sade jag efter en stunds tystnad.

“Ja, det vill säga pigan, som icke tillhörde familjen, trodde sig igenkänna Hilda i en person, som omkring 11-tiden gått ut, men de kläder denna bar, efter pigans utsago, tyckas icke öfverensstämma med dem Hilda hade på sig. Föräldrarne, som varit borta på aftonen, saknade henne icke förrän morgonen derpå, då man kom upp i hennes kammare och fann hennes säng obegagnad, hvilket tycks gifva anledning att förmoda, det hon gått ut redan på aftonen. Alla hennes saker voro för öfrigt i fullkomlig ordning, ingenting saknades. Det enda som kunde vara anmärkningsvärdt var att kakelugnsluckorna voro öppna, och att en hop aska i kakelugnen samt rökluften i rummet bevisade att papper nyss blifvit uppbrända. Hon hade sagt sig icke må rätt väl om qvällen och därför blifvit hemma, då föräldrarne gingo ut, samt en stund derefter gått in i sina rum, som var i öfra våningen, och tillsagt att vid deras återkomst underrätta dem att hon redan gått till sängs.”

“Det var besynnerligt. Hade hon icke skrivit, icke sagt något annat? Det tycks således icke varit någonting öfverlagdt?”

“Nej, troligen icke, ty den stackars brodern trodde bestämdt, att hon fått något anfall af sinnesförvirring och derunder tagit lifvet af sig. Hon har ofta på senare tiden talat om att hon ville dö, att hon var ledsen vid lifvet och dylikt. Du mins att familjen bodde på Djurgården i fjol somras, och alltsedan de flyttade in till staden hade hon icke varit frisk, utan lidit af en besynnerlig trånsjuka, som läkarne ingenting kunde göra vid; man ämnade nu resa till något bad med henne.”

“Det var kanske någon olycklig kärlek... symptomerna tyckas likna hvad jag hört om sådana sjukdomar. Vet man icke om hon älskade någon, om hon blifvit enleverad kanske?” sade jag, funderande på hyrvagnen vid Djurgårdsbron.

“Nej, det är ingen anledning dertill... sådant skulle man nog hafva märkt... dylika saker kunna aldrig fullkomligt döljas, ehuru man sjelf inbillar sig det.”

“Det är sant,” medgaf jag, och vi fortsatte vår väg helt tysta en stund, hvar för sig, troligen sysselsatte att lösa gåtan af den unga flickans försvinnande.

Ernst ledsnade emellertid först härvid, och sade tvärt, inkommen på ett annat ämne:

“Vet du, det är fan så synd om den stackars Frank. Han är alldeles förbi i sina affärer.”

“Jag har icke sett till honom på länge, jag trodde honom vara bortrest. Han skulle ju få en plats utåt saltsjön?”

“Nej, deraf blef ingenting. Jag var hos honom i går, han var i ett förtvifladt lynne; om några dagar är han husvill, och den gamle gubbkanaljen hotar att sätta in honom.”

“Nå, det vore då en lycka, efter han eljest blir husvill,” sade jag skrattande.

“Hur kan du tala så förb. hjertlöst, hela hans framtid blir ju förstörd, om ingen hjälper honom nu, han har ju hvarken huld eller skydd.”

“Du har rätt,” afbröt jag allvarsamt, “men hvad skall man göra; tror du att gubben antar vår borgen ännu en gång; det förundrar mig verkligen att han någonsin gjorde det.”

“Låt oss försöka ändå. Om han nu blott kunde få ett par hundra riksdaler, så reder han sig allt; han har en annan plats på förslag vid ett bruk.”

“Jag skall gå till honom . . . hvar bor han?”

“I Yttersta tvärgränd på Söder, numro två.”

“Det var fan till väg . . . då får jag vänta tills det blir svalt i qväll.”

“Gör det, det var hederligt af dig, du kan åtminstone trösta honom, medan vi söka att finna någon utväg för honom.”

Ernst skildes i detsamma från mig och jag fortsatte ensam och tankfull min väg hem.

Om aftonen samma dag, just som jag satte mig ned i båten för att fara öfver till Ragvaldsbro, kom mig roddarmadamernas högljudda och snäsiga fråga: “Nå ska’ herrn vara med eller ej?” att se mig om efter den på hvilken vi väntade.

Det var en liten gubbe, snuskig och skäggig, med den långa näsan alldeles hängande öfver den insjunkna munnen, och dessa egna starkt utpräglade drag, som alltid omiskänneligen förråda juden. Han var fattigt och dåligt klädd i en bucklig, brun och ruggig hatt, trasiga stöflor och en gammal svart trådsliten rock. Jag hade svårt att förstå hvad han gjorde, ty han stod alldeles krokig och nedlutad invid brokanten, men slutligen upptäckte jag att han bemödade sig att upptaga en liten kopparslant, som fallit ned och satt sig fast i en springa på bron. Som en mycket liten kant af slanten syntes, hade gubben svårt att få tag deri för att rycka upp den. Ändtligen lyckades det, men i detsamma hade båten stött ut från bron. I brådskan

att hinna med snafvade han, föll i sjön och sjönk i början som en sten.

I båten funnos, utom jag, endast en jungfru med en korg på armen och några gesäller eller lärgossar, hvilkas första bestörtning förvandlade sig i ett högljudt skratt, då juden strax derefter med hufvud och axlar öfvertäckta af gammal kork, papperslappar och flytande sopor af alla slag, som här invid bron ständigt betäcka vattnet, syntes och fattade tag i brokanten.

Deras skratt smittade äfven madamerna, ingen gjorde någonting för att hjälpa den arma gubben, hvars icke särdeles farliga belägenhet också föreföll tämligen löjlig.

Förargad öfver deras tanklöshet och seende att juden icke utan hjälp kunde komma upp, hoppade jag i land och grep honom i kragen, men det gamla möra tyget i hans rock kunde icke uthärda detta våld, och med rockkragen i handen var jag nära att falla baklänges, till förökande af pojkarnes munterhet. Slutligen efter en bättre afpassad hjälp, i förening med hans egna bemödanden, lyckades jag få upp honom på bron, der han, drypande af vatten, skakade äggskalen och korken af sig, och starkt brytande på tyska tackade mig för mitt bistånd, i det han räckte mig tre af sina krokiga fingrar, ty mellan de andra två höll han ännu slanten, som nära kostat honom lifvet. Jag skyndade tillbaka i båten och såg den genomvåta juden, inställande sin tilltänkta öfverfart, skyndsamt taga vägen öfver Flugmötet inåt Nygatan.

En timme derefter kom jag samma väg tillbaka. Jag hade varit hos Frank och skulle nu efter hans anvisning uppsöka en viss gammal gubbe, känd som procentare, hos hvilken jag förr en gång varit och som bodde i en gränd inne i staden. Jag letade mig uppför två branta och mörka trappor till en lika mörk förstuga, trefvade länge, innan jag ändtligen fann ett snöre, och ringde, men utan att vinna någon uppmärksamhet. Jag vände om igen till första våningen för att få någon underrättelse, men äfven här voro alla

dörrar stängda, ingen menniska syntes, och här funnos inga ringsnören en gång.

Högljudda röster och barnskrik ledde likväl nu min uppmärksamhet åt en annan sida; jag följde ljudet, gick öfver den smala, smutsiga förstugan eller portgången, hvilket det skulle föreställa, och inkom på en gård, som tycktes begagnas helt och hållet till soplår. Två madamer i häftig dispyt om ett ämbar, hvilket båda sökte rycka till sig under en ström af ovett, accompanieradt af en liten smutsig pojkes skrik, stodo midt på gården och syntes icke särdeles benägna att lemna mig någon upplysning om den jag sökte.

Emellertid gjorde jag ett försök att skrika öfver detta larm, i det jag frågade om sekter Brandt bodde i huset, alldeles invid den ena madamens öra och med en röst, som — tack vare mina lungors styrka — kom henne att i förskräckelsen göra ett tvärhopp, hvarvid hon släppte det omtvistade ämbaret och lemnade den andra karingen tillfälle att hastigt undkomma dermed genom en dörr midtemot.

En ursinnig blick, som troligen ytterligare blifvit förklarad genom ord, om icke brådskan att förfölja sin flyende fiende hade förmått henne att rusa efter denna, blef det enda svar jag fick på min förfrågan.

Emellertid kom en beskedlig smedpojke, hvilken nära blifvit omkullskuffad i dörren af den uppretade madamen, just i detsamma ut och försäkrade mig, att hela det huset, som jag gått igenom, var endast begagnadt till magasin och att ingen bodde der.

Emellertid var jag säker att en gång förut hafva varit der och funnit den jag sökte; dessutom fanns ju verkligen en ringsträng deruppe. Jag begaf mig alltså ännu en gång uppför de långa mörka trapporna och ringde, så att det genljöd i hela huset, och verkligen efter några minuter hörde jag steg innanför, dörren öppnades och en gammal qvinna syntes.

Jag frågade efter sekter Brandt, och sökte med detsamma få komma in genom dörren, hvilken gumman

endast öppnat så mycket som behöfdes för att sticka ut hufvudet.

“Han är död för tre månader sedan, det måtte väl herrn veta, då det har stått i tidningarne,” svarade den gamla qvinnan snäsigt.

Jag beklagade min försumlighet att icke hafva sett detta och tillade: “Det var ledsamt, ty jag var skyldig honom pengar och skulle nu vilja betala dem . . . i fall jag hade några,” fulländade jag meningen helt tyst för mig själf.

“Jaså! ja det går nog an ändå, ty herr Naphtali har öfvertagit hans affärer; var så god och stig in.” Gumman makade åt sig, släppte mig in och stängde dörren.

“Om herrn är god och sitter ned . . . jag skall säga till herr Naphtali,” fortfor hon med en vida vänligare ton än förut, i det hon med snabba och vak-samma blickar öfverfor hela det lilla eländiga och illa möblerade rummet, liksom för att förvissa sig att ingenting fanns, som antingen kunde väcka ett alltför starkt begär hos mig, eller kanske icke borde ses af främmande ögon. I synnerhet tittade hon tvänne gånger bakom en gammal trasig och sned skärm, der några gamla kläder hängde, innan hon kunde besluta att lemna mig ensam med dessa dyrbarheter.

Hon tycktes tveka ännu, och ämnade visst företa ännu en mönstring af de halta stolarne, det snuskiga bordet och ett gammalt hörnskåp, de enda möbler som funnos derinne, då en häftig ringning, som tycktes komma ifrån en annan sida, äntligen afgjorde saken.

“Jag skall strax komma tillbaka och säga om herr Naphtali är hemma,” försäkrade hon, då ännu en ringning hördes.

“Ack, det är någon som vill in i boden . . . vi ha en liten lumphandel åt andra gatan; jag är ensam att sköta den, men jag kommer strax.”

Jag försäkrade henne att jag skulle hafva tålmod och ämnade sätta mig ned, men alla benen på stolen

böjde sig åt en sida, och beslöt således att på stående fot invänta den värde herr Naphtali, som åtminstone i sitt mottagningsrum icke tycktes bry sig om sina gästers bekvämlighet.

En tredje ringning, ännu häftigare, genljöd i hela huset, sedan gumman redan stängt dörren och lemnat mig ensam.

Det är någon som har mycket brådtom att sälja lumpor, tänkte jag, i det jag gick fram till fönstret och ämnade titta ut; men gränden var så smal och fönstret satt så högt upp, att jag endast kunde se midt öfver ett magasinsfönster med jerngaller på en sotig eller smutsig vägg.

Jag vandrade hvisslande fram och tillbaka i det lilla rummet och satte mig slutligen på bordet, sedan alla fyra stolarne befunnits lika odugliga.

Jag hade väl suttit här en qvart och af sysslöshet granskat hela det lilla rummet, som alls icke erbjöd det ringaste af intresse; det enda anmärkningsvärda var en ny och elegant karlhatt, stäld vid dörren. Den tycktes icke öfverensstämma med den öfriga garderoben på väggen, och jag funderade på om den kunde tillhöra herr Naphtali sjelf eller möjligen någon fattig fan, kommen i samma ärende som jag.

Emellertid föreföll det mig som om det tålmod, jag så obetänksamt utlofvat, sattes på ett alltför hårdt prof. Jag hoppade ned ifrån min upphöjda plats, gick till dörren, för att ropa på den gamla mamsellen och säga henne, att jag icke kunde vänta längre, utan skulle komma igen en annan gång. Men dörren var reglad utanför; hon måste hafva fruktat att bli förföljd. Jag knackade ett par slag med käppen på dörren, men utan någon framgång.

Nåväl, jag går min väg; det är ju nästan mörkt; klockan är öfver nio; jag fruktar att både gumman och hennes värde herr husbonde gått till sängs, tänkte jag och försökte öppna den dörr, hvarigenom jag kommit in. Men till min harm och förvåning var äfven den stängd.

“Hvilken markatta!” utropade jag helt högt, “hon har stängt in mig,” och i förargelsen gjorde jag allt det buller på dörren jag förmådde, på det att man måtte höra mig, men det var som om hela huset varit obebodt, ingen menniska hördes af.

Jag lyssnade, allt var tyst; jag gick ett par steg på det sneda och gropiga golvet, öfvervägande den angenäma natt jag skulle komma att tillbringa i detta eländiga rum, utan en stol att sitta på, ty i min första vrede och häftighet tog jag för afgjordt, att huset verkligen var obebodt, att mamsellen stängt sin bod och gått sin väg samt helt och hållet glömt mig.

Mina blickar, som hundrade gånger mönstrat de gamla möblerna, stannade slutligen vid skärmen och de gamla rockarne der bakom.

Tänk om gumman ändock gömmer något intressant här, efter hon tittade med sådan oro och uppmärksamhet dit, innan hon gick, tänkte jag och beslöt att undersöka herr Naphtalis garderob, medan jag väntade på hans ankomst; men rummet var skumt och bakom skärmen alldeles mörkt.

Jag knuffade den åt sidan så bullersamt som möjligt och stälde mig förargad och tanklös att beskåda dessa gamla paltor, hvilka syntes kunna skryta med att vara dubbelt så gamla som jag. En gammal nattrock, trasig och blank af smuts, hängde främst, och ur den öppna fickan på sidan framstack ett papper. Jag tog det utan att tänka derpå, det var ett öppnadt och hopskrynklat brev.

Just som jag kastade ögonen derpå, besinnade jag att det var högst indiskret, att icke säga något mera, att i andras rum läsa andras brev; men å andra sidan tyckte jag mig liksom vara på fiendtligt område; man hade nedrigt stängt in mig och jag kunde då rätt väl ega rättighet att läsa ett gammalt brev, om det roade mig; så tänkte jag *då* i vredesmod, ehuru jag nu är långt ifrån af samma mening.

Emellertid gjorde jag först ännu ett försök att öppna dörrarne, men utan framgång, satte mig sedan

på bordet igen, för att vid det sparsamma dagsljuset kunna läsa, öppnade och slätade ut brefvet, i det jag förtrytsamt mumlade för mig sjelf: "någon obetydlig lumpaffär, som jag får det oskattbara nöjet att upptäcka i den här skrifvelsen."

Det var emellertid icke så. Brefvet var skrifvet på tyska, tämligen illa både stafvadt och stiliseradt, samt innehöll ungefär följande:

"Min far!

Ni har väl hundra gånger hört att jag behöfver pengar, men ni har likväl icke behagat bry er derom, och ni vet likväl att jag *måste* ha dem, det blir annars ni sjelf som får ångra er snålhet och envishet. Det råd ni gifvit mig, med afseende på giftermål och fördelen deraf, får ni ursäkta, att jag alls icke kan följa. Jag vill icke gifta mig, och allraminst om jag derigenom skulle öfvergifva mitt nuvarande lefnadssätt, det enda i verlden som duger och som passar mig; det är dessutom omöjligt att förmå henne upptäcka vår förbindelse för föräldrarne, och att jag, enligt edra råd, skulle låta *betala* min tystlåtenhet vore afskyvärdt; man har väl heder i bröstet också, och för öfrigt älskar jag flickan verkligt. Jag säger er derfor, att det är *ni*, som får skaffa pengar, och jag råder er att icke på hvad sätt som helst röja henne. Om hennes vistelseort blir bekant, så kom ihåg, att jag icke kan misstänka någon annan än er, och i detta fall blir det jag, som tänker behandla *edra* hemligheter på samma sätt. Om ni icke innan middagstiden i morgon kommer sjelf ut till mig, eller skickar pengar, skall jag i morgon afton hafva äran besöka er. Er alltför ödmjuke son

A."

Jag såg ännu en gång på adressen; den var till "herr Josef Naphtali".

"Hm, det var ett rätt mystiskt bref det der," sade jag för mig sjelf, i det jag åter sammanvek papperet och stoppade ned det i den gamla nattrocken. "Herr Naphtali tycks hafva en son, som vet hvad

han vill, och som har "heder i bröstet", som han sjelf säger."

Detta bref hade för öfrigt väckt en hop underliga tankar i mitt hufvud. Ernsts berättelse om Hilda R:s obegripliga försvinnande hade legat i mina tankar hela eftermiddagen; jag föll därför i ögonblicket på den föreställningen att det just var om henne detta bref handlade. Ja, jag blef fullt öfvertygad derom ju mera jag tänkte derpå, ehuru jag icke hade några skäl till denna förmodan, men hvad behöfver man skäl och förnuft för sina idéer vid tjugo år?"

Jag tog fram brefvet igen, för att se när det var skrifvet. "I går; verkligen i går; för fan, det är icke underligt att jag är instängd och gömd här nu, ty troligen har herr Naphtali just i detta ögonblick visit af sin herr son; kanske var det till och med han, som ringde så häftigt för en stund sedan; endast en älskare, som behöfver pengar, kan hafva så brådtom." Jag gömde brefvet igen och ämnade åter försöka göra mig hörd på något sätt, då hastigt ett par byxor, som hängde bredvid nattrocken, långsamt och behagligt sträckte sina tomma ben emot mig, liksom förda af en osynlig balettmästare.

Helt förbluffad tog jag ett steg tillbaka, men insåg genast att något vinddrag förorsakat deras ställning å la dansören Pettersson, vände mig om och såg, hvad jag väl redan förut sett, att den ena fönsterrutan i det smutsiga fönstret var utslagen. Det fanns således någon stor springa eller dörr der bakom; jag upplyfte de oroliga plaggen och såg verkligen en tapetdörr, som stod halföppen.

En garderob kanske! Men man hänger väl icke sina kläder utanför garderoben; dessutom kunde då väl intet drag uppstå, nej, troligen ledde denna dörr ut till förstugan eller något annat rum, hvarigenom jag kunde komma ut; men det var alldeles mörkt, och en elak lukt slog emot mig, då jag tittade in.

Lyckligtvis hade jag tändstickor i mitt cigarrfodral, jag skulle snart kunna se hur det såg ut derinne. Jag

tillstår att jag nu inom mig önskade att icke bli utsläppt, innan jag hunnit undersöka det mörka rummet. Jag lyssnade ännu en gång vid de andra dörrarne, ingen människa hördes. Hvad hade kunnat hända den gamla mamsellen, som icke kom tillbaka, då hon likväl tycktes så ogerna lemna mig ensam?

Rätt förnöjd, ty detta liknade sig ju till ett äfventyr, tände jag eld på en sticka och lyste innanför den ominösa dörren.

Min nyfikenhet blef emellertid icke särdeles belönad. Rummet, som syntes hafva varit ett gammalt kök, ty en spis fanns i ena hörnet, var stort, utan fönster och uppfyllt med stora högar af trasor, gamla murkna ben och jernskräp.

Herr Naphtali, som troligen var lumphandlare, nyttjade påtagligen detta rum till magasin. Midt emot var likväl en dörr med glasruta på och en gammal trasa hängde deröfver som gardin.

Jag trampade försigtigt ut den sista gnistan af den utbrunna stickan, som nätt och jemt lyst så länge att jag kunnat göra dessa iakttagelser, tände en ny, och letande mig fram mellan högarne af lumpor och ben, kom jag till denna dörr, lyfte undan trasan och tittade ut.

I början kunde jag ingenting se, ty äfven der var mörkt, men slutligen upptäckte jag en ljusning, då mina ögon något vant sig vid mörkret, och tyckte mig igenkänna samma förstuga, i hvilken jag kommit upp. Det var emellertid omöjligt att komma ut, ty dörren var stängd innanför med en stor jernbom och hänglås, liksom om man förvarat de mest dyrbara saker i stället för detta gemena skräp.

Den andra stickan var nu längesedan utbrunnen, jag tände ännu en och vände om tillbaka, då jag hastigt hejdade mig; ty just som jag klef öfver en mindre lumphög — de flesta räckte ända upp till taket — höll jag på att nedstörta i en öppen lucka på golfvat, som jag icke sett.

I detsamma slocknade min sticka och brände mig i fingrarne; medan jag ett par gånger förgäfvades sökte tända en ny, nådde ljudet af röster mitt öra. De kommo nedifrån, men voro på för stort afstånd för att jag skulle kunna urskilja orden.

Jag hade nu fått eld igen och såg att en lång och brant trappa ledde ned genom luckan, och ämnade ropa nedåt, då i detsamma några ord, mera högt och redigt uttalade, förmådde mig att stanna och lyssna några ögonblick.

Det samtal jag nu hörde fördes på tyska, men en högst obegriplig tyska, en slags plattyska, en patois, hvaraf jag endast kunde förstå ett och annat ord.

Den ene af de talande tycktes vara upprörd af vrede eller sorg, eller båda delarne, och allt hvad jag kunde fatta var att samtalet rörde någon som nyss dött, och en gång tyckte jag mig höra orden: "De äro båda döda".

Hvad den andre svarade förstod jag alls icke, ty han mumlade endast helt lågt några ord; men att de talande icke voro ense, hördes af den högre röstens häftiga och vredgade ton.

Det bref jag nyss läst, och hvilket jag glömt för några ögonblick i hoppet att finna något rätt intressant i det mörka rummet, påminte jag mig nu, och det föll mig in att det just var herr Naphtali och hans son, hvilkas samtal jag hörde, ehuru orimligt det borde hafva förefallit mig, att någon mottog besök nere i en källare, eller hvad det kunde vara här under. En oemotståndlig lust att se dessa personer, innan jag ropade åt dem, intog mig emellertid, och jag steg därför sakta ned några trappsteg.

Der var likväl också fullkomligt mörkt och blott ett svagt sken på temligt afstånd ledde mina blickar dit. Den tafra, som här visade sig för mig, upplyst af det dunkla skenet från en lykta, stäld på golfvet, var rätt egen och har noggrannt fäst sig i mitt minne.

En liten hopkrupen gubbe satt nedhukad på golfvet och letade och ref ifrigt bland en stor hög af dylikt

skräp, som uppfylde rummet ofvanför; han kastade trasor och benknotor om hvartannat med allt större brådska, och då han allt emellanåt lyfte upp lyktan för att bättre kunna se, igenkände jag den gamle juden, hvilken jag för ett par timmar sedan hjälpt upp ur vattnet.

Hans långa, krokiga näsa, röda ögon, stripiga och ännu våta hår, med ett och annat fiskfjäll och potatis-skal uti, vedermälen efter det oangenäma bad han nyss fått, och efter hvilket han icke tycktes ansett nödigt att snygga sig, tog sig nu i lyktskenet alls icke fördelaktigare ut och gjorde kontrasten emellan honom och hans kamrat ännu mera påfallande.

Denne var en lång och kraftfull ung man, till hälften vänd från trappan, der jag stod, så att endast den vackra profilen af hans ansigte blef synlig. Ögats glans, hårets blåaktiga svärta, samt för öfrigt, oaktadt hans verkliga skönhet, en viss likhet med den lilla, fula juden, gjorde likväl begges stamförvandtskap tydlig.

Den unge mannen talade länge och ifrigt, utan att jag brydde mig om att söka förstå hans rotväliska, sysselsatt som jag var, att iakttaga effekten af de båda figurernas ställning och utseende, och i synnerhet att påminna mig hvar jag förut sett detta vackra, bruna ansigte och denna välbildade och kraftfulla kropp.

Gubben tycktes heller icke höra på honom, utan mumlade för sig sjelf, under det han fortsatte sitt sökande.

Äntligen hördes ett klingande ljud bland trasorna; någonting lyste till mot ljusskenet och tycktes kasta ett återsken i gubbens nu glindrande ögon. Det var en stor bundt af skedar och gafflar af silfver, omknutna med ett band.

Den unge karlen tycktes emellertid alls icke intressera sig för gubbens fynd, utan tämligen omildt ruskande honom i armen för att påkalla hans uppmärksamhet, fortfor han att häftigt tilltala honom.

“Hvad angår det der mig; sköt dig sjelf, när du har blifvit så rasande finkänslig att du icke vill göra

som jag säger. Föräldrarne äro rika och högmodiga; om du behandlat saken rätt ifrån början, så hade du icke behöft nu stå här och tigga pengar af din fattige far, som med svett och möda och ständig fara får förtjena hvar skilling. Det kristna packet gör allt för att preja oss, och nu hade du det bästa tillfälle att låta dem betala," sade gubben, med samma tyska brytning, som jag förut hört vid båten, i det han utbredd en gammal, smutsig och urblekt schal på golvet och deruti lade skedarne tillsammans med flera andra saker af samma metall, hvilka han letat fram under tras-högarne, och hvars nya glänsande utseende bjert afstack emot hela omgifningen och nogsamt visade, att dessa vackra och dyrbara saker kommit ifrån och varit ämnade en annan plats än det mörka lumpmagasinet.

"Lemna mig i fred, du hör ju att jag icke har tid med dig; det här måste nedsmältas ännu i afton, om jag skall kunna sofva lugnt," fortfor han, då några grofva tyska kötteder af hans son, åtföljda af ännu en kraftig ruskning, som skakade hela den lille juden, hindrade honom i hans bestyr. "Om hon är död, så är det ju så mycket bättre; jag kan undra hvar du annars skulle gjort af henne med dina ridderliga tänkesätt," tillade han försmädligt, i det han knöt ihop schalens fyra hörn och reste sig upp.

I samma ögonblick hade den unge karlen vändt sig om och blifvit mig varse, der jag stod i trappan.

"Hvem är der?" ropade han med något främmande uttal och med en röst som alls icke lät vänlig.

Jag tillstår uppriktigt att min ställning i detta ögonblick föreföll mig ingenting mindre än behaglig, i synnerhet då jag såg gubbens runda ögon lysa der borta i ljusskenet af på en gång ilska och förskräckelse. Han hade, vid det oväntade afbrottet, kastat sig handlöst framstupa öfver sitt knyte och tycktes med en slags vild beslutsamhet vilja skyla det med sin egen kropp, under det den andre hastigt och hotande närmade sig till mig, som i honom nu mycket väl igen-

kände herr Alexander Zimara, som gjorde alla möjliga konster på fyra osadlade hästar i manegen på Djurgården.

Både konstberidaren och den gamle tjuvköparen, hvars utseende i detta ögonblick för mig fullkomligt bevisade hans yrke, hade ett så hotande och beslutsamt utseende, då de troligen båda ansågo sig öfverraskade under komprometterande omständigheter, att jag med fullt skäl kunde frukta att åtminstone bli mörbultad här nere i märkret.

Det var emellertid icke första gången min pojaktiga obetänksamhet och lust för äfventyr bragt mig i en oangenäm ställning.

Jag öfvervägde hastigt min belägenhet och ropade nu i min ordning med hög röst:

“Är det någon här, så var god och kom hit... Jag har haft den oturen att sedan mera än en timme vara instängd i ett rum här uppe och oaktadt allt mitt bultande och ropande icke kunnat väcka någons uppmärksamhet... Slutligen finner jag en öppen tapetdörr, tror mig kunna komma ut den vägen och är i stället nära att bryta halsen af mig, då jag helt hastigt i märkret kommer ned genom en lucka här... Om herrn nu vill vara så artig och släppa mig ut, eller säga mig hvar jag kan träffa herr Naphtali, som skall bo här i huset, så är jag mycket tacksam,” fortfor jag i en halft munter, halft förargad ton, under det herr Alexander lyste på mig med lyktan, som han tagit upp från golvet.

Troligen något lugnad vid åsynen af min person och afhörandet af förklaringen öfver mitt ofrivilliga uppträdande, hade juden emellertid rest sig upp och helt behändigt kastat en hög lumpor öfver det dyrbara knytet.

“Det vore väl besynnerligt om herrn skulle ropat och vi icke skulle hafva hört det, innan herrn kunde hinna komma hit i det här skräphålet,” sade Alexander med misstänksam och hotande ton, under det han lyste

mig tillbaka uppför trappan genom det öfra rummet in i kammaren der jag väntat så länge.

Jag berättade skrattande min långa väntan på den gamla mamsellen, som lofvade snart återkomma, den öppna dörren bakom skärmen, och min förhoppning att slippa ut den vägen, då ljudet af röster nedifrån kom mig att stiga ned och ropa.

Herr Alexander syntes ändtligen belåten med min förklaring, helst han troligen var öfvertygad att jag, äfven om jag lyssnat till hans ord dernere, icke kunnat förstå dem, och gubbens hemligheter icke särdeles tycktes bekymra honom.

Dörrarne voro lyckligtvis ännu stängda deruppe till bevis för min utsago, och först efter några slag af herr Alexanders kraftiga näfvar återkom den gamla qvinnan, med mössan på ena örat och förskräckelsen målad på sitt ansigte.

Hon följdes af juden, som gått ut en annan väg ur magasinet, och, i det han presenterade sig för mig som herr Naphtali, kastade de mest vredgade och förkrossande blickar på den arma qvinnan, hvilken troligen glömt af mig, ehuru hon med darrande röst sökte urskulda sig för sin husbonde.

“Herrn hörde ju att jag måste ta emot Rodinskan, som kom med lumpor, hon hade så fasligt brådtom. Rodinskan,” upprepade hon med tonvigt, men ingenting tycktes blidka den uppretade juden, som visande på dörren sade:

“Det är icke första gången mamsells slöhet och glömska stält till spektakel, men jag hoppas det skall vara den sista; gå ut så länge, vi få talas vid sedan. Adjö med dig, Alexander; dock nej, vänta i sängkammaren,” fortfor han till konstidaren, som fattade hatten, hvilken förut fästat min uppmärksamhet, och följde mamsellen ut genom dörren.

Vi blefvo ensamma och jag framförde nu mitt ärende, hvilket jag nästan glömt, och dels kanske till följd af den obetydliga hjälp jag gjorde honom för några timmar sedan, och ännu mera i afsigt att för-

binda mig, i händelse jag sett eller hört något i det mörka magasinet, var juden oändligen honnett och medgörlig. Den gamle sektern, med hvilken jag förut uppgjort denna affär, tycktes endast hafva varit judens ombud; saken fick en för Frank lyckligare utgång än jag vågat hoppas, och helt belåten med mitt äfventyr vände jag mina steg hemåt, då klockan slog elfva i Storkyrkotornet.

Tvänne dagar hade gått, under hvilken tid jag nästan icke tänkt på något annat än den gamle juden, konstridaren och den försvunna unga flickan. Dessa tre personer hade jag nu en gång kommit att förena i min föreställning och jag kunde icke få ur mitt hufvud, att det varit herr Alexander Zimara, hvilken enleverat Hilda, och att det varit om henne han talat med juden. Men han sade ju att hon var död, och det kunde jag alls icke antaga i sammansättningen af hennes historia.

Det var på aftonen klockan sju. Jag hade med ett par bekanta gått ut åt Norrtull, och slutligen hamnat vid Stallmästargården, men sedan jag druckit ett glas sodavatten, fann jag det odrägligt att på en hård och smal soffa, i ett litet qvalmigt rum, uppfyllt af cigarrök, punschlukt och flugor invänta den sexa, som de andra nödvändigt ville vi skulle förtära. Jag tog min hatt, lofvade att återkomma om en stund och gick ut.

I det samtal jag hört mellan juden och Alexander och hvaraf jag förstod så obetydligt, hade jag hört namnen "Hagalund" och "Lindstugan" nämnas flere gånger. Jag fästade just ingen vikt dervid då, men efteråt, då jag erinrade mig detta, föresatte jag mig att vid tillfälle gå ut i trakten af Haga och söka få reda på, om det verkligen fanns något ställe med namnet Lindstugan, ty jag ansåg ganska troligt att här kunna få någon ledning för eller bekräftelse på mina gissningar. Just nu föll det mig in att verkställa denna

föresats, och förtjust i föreställningen att ega ett mystiskt mål för mina ströfverier, att företaga ett slags upptäcktsfärd, började jag min promenad, utan några betänkligheter öfver kamraternas möjligen fåfänga väntan på min återkomst.

Det var en vacker afton, jag gick allt längre utan att tänka derpå, och hade redan gått förbi Solna kyrka och fördjupade mig i skogen bortom Katrinedal, utan att hafva träffat någon som jag kunde fråga efter det ställe jag sökte, då anblicken af en liten koja frapperade mig genom sitt täcka och alldeles ensamma läge. En stor lind öfverskuggade den lilla gröna gården och kastade sina doftande blommor ända in i en liten potatestäppa, som invid fönstret hade en blomsterrabatt med ringblommor och granna gula liljor.

En liten flicka med lingult hår och bara fötter satt vid grinden och lekte helt ensam. Jag gick fram till henne, tjusad af, jag vet icke hvad för barndomsminnen, vid den landtliga taflan, och i det jag bröt en qvist af trädet, hvars grenar hängde ända ned till marken, frågade jag den lilla flickan hvem som bodde här och hvad stället hette, ehuru jag tyckte att dess namn var gifvet af naturen, och att jag följaktligen hade funnit just hvad jag sökte.

Barnet berättade mig då helt afbrutet, ty hon lemnade icke sin ifriga sysselsättning att lägga små stenar i rader, att hennes far var död, att hon och hennes mor bodde der ensamma, och att modren nu var gången för att mjölka.

Det var allt hvad hon visste, och sedan jag pratat en liten stund med henne, gick jag öfver den lilla gården för att fortsätta vägen vidare inåt skogen åt Hagalund, ty stugan var stängd och ingenting tycktes här bekräfta mina förhoppningar om någon upptäckt.

På andra sidan af huset var ett enda fönster bredvid spismuren, som syntes utanpå väggen; det stod öppet och hvita jalousier fläktade ut derigenom. Ehuru den lilla flickan försäkrat mig att ingen fanns hemma, föll det mig likväl in att se in i rummet; jag

klef därför öfver den lilla blomsterrabatten, lyfte upp gardinen, såg en liten, mycket tarflig, men snygg kammare, och midt på golfvet på tvänne stolar en svart likkista. Locket var ännu icke pålagdt, utan låg på golfvet bredvid.

Som mina tankar ständigt vid minsta anledning med en särdeles envishet återkommo till samma ämne, drog jag icke i betänkande att klifva öfver den låga fönsterkarmen och in i rummet, för att se den döde. Men väl inkommen i kammaren, kände jag en obehaglig känsla af det opassande i mitt uppförande, en underlig beklämning intog mig, och helt tvekande och med blottadt hufvud nalkades jag kistan.

Hur lättsinnigt och muntert stämd man än kan vara, så gripes man likväl ögonblickligen af det imponerande i dödens anblick, dess tunga luft trycker ovilkorligt med domkraft ned vårt friska ungdomliga öfvermod, och utan tvifvel fordras det en ytterlig försoffning för att blifva ligkiltig i dess grannskap.

Åtminstone verkade denna så oväntade syn midt i sommarens friska lif och grönska, och i qvällens milda välluktande luft, som på alla sidor omgaf den lilla kojan, med sin skärande, att jag så må säga, onaturliga kontrast, häftigt på mitt sinne.

De nedsläppta gardinerna gjorde rummet halfskumt, jag lutade mig ned öfver kistan, och såg en ung qvinna med ett nyfödt barn bredvid sig, nästan alldeles doldt af den hvita svepningen. Och denna qvinna... Jag kan ännu icke afgöra om lifligheten i min egen inbillning lånade verkligheten drag, som den icke egde, eller om det i sjelfva verket var den unga försvunna Hilda R. jag såg framför mig.

Nog tyckte jag mig *då* med fullkomlig visshet, i det bleknade, förvissnade ansigtet igenkänna hennes drag, hårets färg, och i synnerhet en liten brun födelsefläck på hakan, som, då jag nu såg den hos den döda, påminde mig med säkerhet att Hilda hade en dylik.

Jag hade visst icke varit närmare bekant, eller just intresserat mig för denna unga flicka, men då jag

sist såg henne, var hon så vacker, så full af lif och ungdom i den granna baldräkten; vi dansade och skrattade tillsammans, jag fick en blomma ur hennes bukett. Minnet af denna afton stod så lifligt och friskt som från gårdagen framför mig, dansmusiken ljud ännu i mina öron, och nu låg hon här i denna lilla ensliga aflägsna stuga, kall, blek och vanställd, okänd och öfvergifven.

Var det möjligt att hon flytt från hem och föräldrar, för att dö här? Dock, om så var, så såg jag ju förklaringen deröfver i detta lilla barn, som hon ännu i döden tycktes vilja dölja, och tyst inom mig bad jag hennes skugga tillgifva mig den obetänksamhet som kommit mig att vilja upptäcka hennes hemlighet.

Sorgfälligt lade jag svepningen ännu högre upp omkring henne, fästade den blommande grenen, som jag ännu höll i handen, i kistan vid hennes fötter och aflägsnade mig tyst samma väg som jag kommit.

Den lilla flickan på gården var borta, stugans dörr var ännu stängd, ingen menniska syntes till, och tankfull och vemodigt stämd gick jag vidare, utan att tänka på hvart det bar, förr än jag stod vid ingången till en kyrkogård.

Helt förundrad, ty jag visste icke att här fanns någon sådan, gick jag in. Den kabalistiska inskriften, som jag blott kunde gissa mig till, på den första likstenen jag såg, sade mig likväl strax, att det var "Guds utvalda folk", som här hade sin begravningsplats.

Kyrkogårdar hade den tiden ett slags lockande intresse för mig; i dessa mer eller mindre lyckade inskriptioner läste jag så mycket mellan raderna och roade mig att i inbillningen återgifva form och lif åt det multnade stoftet under torfvån, som jag stod på, då jag läste dess namn och ålder.

Sedan man sjelf sett någon älskad varelse begrafvas, finner man i dessa inskrifter så mycken smärta, så många tårar, att man vill qväfvas deraf; och hjertat sammanpressas vid läsningen af dessa utgjutelser af hopp om återseende, dessa förtviflade ansträngningar

att nedtysta snyftningarne; hvarje ord deraf ljuder i ens öra som ett skrik, en protest emot döden, en bön till himlen, en bild af vanmakten i den drunknandes hand, som griper efter halmstrået, eller kanske att just smärtans höjd bevisar hoppets säkerhet. Med ett ord, ens eget hjerta har ett sår, som vidröres om man nal-kas dessa ställen, och man undviker dem därför.

Så var icke då förhållandet, och jag roade mig att gå ifrån den ena grafvården till den andra och söka påminna mig den lilla smula hebreiska jag lärt, för att tyda alla dessa Israels barns dygder och för-tjenster.

På detta sätt förgick tiden, det började mörkna och jag ämnade gå min väg, då ett liktåg, bestående af endast fyra personer, som buro en svart kista mellan sig, inkom på kyrkogården.

Jag drog mig åt sidan bakom några buskar då de passerade förbi, och mina blickar föllo genast på några lindlöf och blommor, som vid nedersta ändan af kistan stucko fram mellan locket. Det var den gren jag nyss lagt vid Hildas fötter, jag kunde icke tvifla derpå, det var henne de buro till grafven i den tysta qvällen, ehuru det icke fanns något namn på likkistan.

Med ifrig nyfikenhet granskade jag bärarne: de två första voro judar, som jag aldrig sett, men de båda andra voro den gamle Naphtali och Alexander Zimara; jag kunde icke misstaga mig derom, bådars utseende var alltför utmärkt, jag igenkände dem fullkomligt väl.

De gingo tvärs öfver kyrkogården bort till andra sidan, der jag nyss sett en uppkastad graf. Jag ville icke blifva sedd, för att icke ytterligare väcka misstankar hos dem, och gick därför sakta derifrån; jag hade dessutom blifvit tillräckligt öfvertygad om sanningen af mina föreställningar i afseende på Hildas försvinnande, genom åsynen af dessa båda personer, som här i skymningen bland de mystiska grafstenarne gåfvo en hemlig fristad åt denna okända, namnlösa qvinna, som undkommit verdens dom.

Jag vände mina steg emot staden igen, men ihågkommande mitt löfte att återkomma till Stallmästaregården, tog jag vägen dit, ehuru de som der skulle vänta mig, troligen redan gått derifrån, men jag hoppades att der påträffa någon omnibus eller åkare.

Emellertid hade jag icke följt vägen, utan gått, som jag tyckte, en genväg snedt öfver Haga park och kom fram vid stranden af Brunnsviken, men troligen hade jag förvillat mig i mörkret, ty ehuru jag gått tillräckligt länge för att redan kunna vara vid värds-
huset, syntes det icke till.

Jag stannade och såg mig omkring, jag kunde alls icke igenkänna hvar jag var. Månen speglade sig i vattnet, lyste på den gungande säfven vid stranden och de våta stenarne, vinden for susande genom det dallrande asplöfvet öfver mitt hufvud, det var just en sådan tid och ett sådant ställe, som stegrar känslan och inbillningskraften till det yttersta, men som nästan alltid gör dess bilder och intryck fantastiska, mörka och sorgliga.

Förtjust öfver den vackra tafla jag hade framför mig och med sinnet uppfyllt af tanken på de dunkla scener jag nyss sett, kastade jag mig ned i det daggiga gräset vid sjön.

Likväl hade jag icke legat här i tio minuter, förrän ett sakta prassel i buskarne väckte min uppmärksamhet, och en liten krokig och mörk menniskofigur framträdde varsamt, stannade i skuggan och såg sig omkring. Efter några sekunder gick han fram emot stranden, och när månskenet nu med sin fulla glans belyste honom, igenkände jag ännu en gång den lille judgubben.

“Åter denne gubbe! Drömmar jag eller är jag vaken? Denna figur spökar då ständigt för mig,” tänkte jag förundrad, seende honom glida, tyst och hastigt som en ande öfver gräset. Och sakta resande mig upp, följde jag efter honom, tills månskenet hindrade mig att osedd gå längre. Emellertid var jag honom tillräckligt nära för att iakttaga alla hans rörelser.

Han stannade nere vid stranden och tycktes besinna sig, såg sig omkring flere gånger och tog slutligen fram någonting under rocken, som jag icke kunde urskilja hvad det var, och försigtigt klifvande på de hala stenarne, som lågo vid stranden, gick han ut så långt han kunde komma och kastade det i vattnet.

Förvånad och misstänkande juden för nästan hvad som helst, var jag färdig att springa fram; men seende att hvad det än kunde vara, som han på detta sätt tycktes vilja befria sig ifrån, så sjönk det icke, utan låg qvar och flöt vid den långgrunda stranden samt stannade, gungande på vattnet, vid grenarne af en pilbuske som växte der.

Juden vände nu om igen och aflägsnade sig med skyndsamma steg inåt skogen tillbaka.

Jag dröjde en stund, tills jag var öfvertygad att han var tillräckligt långt derifrån, och gick sedan ned för att se hvad det kunde vara som gubben gjort sig den mödan att gå ända hit med, för att låta det upptagas af den förstkommande. Klifvande på stenarne, liksom han gjort, och med tillhjälp af en lång käpp, som jag sökt upp på stranden, var det lätt att få det till mig.

Jag vet icke hvad jag förestälde mig att det kunde vara, men det var med en viss tvekan jag lutade mig ned för att beskåda det hemlighetsfulla fyndet, nästan fruktande att få spela samma rol, som gubben Konjander i Blanches bekanta pjäs.

Min förundran minskades icke då jag fann att det var ingenting annat än en liten fruntimmershatt, ännu rätt elegant, ehuru något våt och tillskrynkad, samt en långhalsduk af blå crêpe fastknuten dervid.

Hvarför hade juden lagt hit detta? Dock, svaret på denna fråga framstälde sig genast.

Det tycktes som ödets gudinna, hvilken skall vara den mest nyckfulla dam, visst icke på, men öfver jorden, just roat sig med, att dessa dagar låta mig genom fullkomligt sammanhängande, ehuru skilda detaljer bli delaktig af en historia, hvares sista scen jag

nu hade bevittnat, och ana en hemlighet, som den arma unga qvinnan beseglat med sin död.

“Nåväl, jag inser judens mening och delar den, ehuru troligen icke af samma skäl; må dessa saker här bära ett tyst, men falskt vittne inför världen, på det din verkliga graf för alla må bli okänd,” sade jag för mig sjelf, under det jag åter kastade den lilla hatten i vattnet vid pilbuskarne, och aflägsnade mig derifrån, försänkt i högst djupsinniga betraktelser, det försäkrar jag, öfver den oändliga börda af lidanden och tårar, som människornas fördomar lagt till dem, naturen redan tilldelat oss.

Jag hann emellertid icke långt i dessa reflexioner, förrän ljussken lyste mot mig mellan träden. Stallmästaregården var helt nära, fast jag icke kände igen stället nere vid sjön. Kamraterna voro ännu qvar, de hade träffat flera bekanta, man hade spelat kort och ämnade sig nu hem; jag kom just lagom för att följa med.

Några dagar derefter, då jag råkade Ernst, sade han bland annat:

“Nå, vet du, nu har man fått visshet om Hilda R:s död. De stackars föräldrarne voro nästan nöjda att veta något bestämdt om henne, ty ovissheten är i alla fall det värsta af allt.”

“Har man då funnit hennes lik?” frågade jag med liflig nyfikenhet.

“Nej, men man vet att hon drunknat i Brunnsviken, ty man har helt nära Stallmästaregården i sjön funnit kläder som tillhört henne.”

“Ah, jäså!” sade jag, nöjd att judens listiga afsigt lyckats.

VI.

Hånden.

“Hans namn, hans rätta namn var Lucifer.“

“Nå, ä' ni icke färdiga ännu? ... Glöm icke din schal, Isabella ... vi gå förut, tror jag, och lemna de förlofvade att komma efter ... var så artig och gif mig er arm, löjtnant Albrekt ... se så ...“

Den som yttrat detta, var en fyratioårig dam af ett ganska behagligt utseende, med detta lugna och fryntliga leende, denna trefliga embonpoint, som utgöra behaget hos fruntimmer af denna ålder. Hennes följeslagare, en mager, gul, rödskäggig och lång karl; med skarpa ögon och ett illparigt leende, syntes vara lika gammal, men var likväl i sjelfva verket ett helt tiotal yngre.

Båda vandrade sakta på den lilla sandade väg, som mellan björkar och albuskar ledde ned från ett vackert landtställe vid Mälaren, till stranden af denna sjö, som lugn och klar låg och blänkte i solskenet.

“Min nådiga friherrinna, ni fatigerar er verkligen, vi gå alldeles för häftigt ... Kanhända skola vi dröja här på bänken ett ögonblick?“ sade löjtnant Albrekt, och såg sig tankspridd och oroligt tillbaka.

“Åh, ingen fara, vi gå ju helt långsamt ... och jag ser redan båten dernere ...“

“Ja visst ... Men fröken Isabella torde kanske vilja upphinna oss ... ty om jag icke misstar mig, så affekterar hon just icke att jouera af ensamheten med sin fästman ...“

“Hvarför icke det? Jag deremot skulle tro, att man icke kunde ha ett angenämare sällskap än sin tillkommande mans ...“

“Visserligen . . . men, ursäkta min indiscretion, det syns verkligen som fröken Isabella . . .“

“Isabella känner ännu sin fästman så litet, ehuru de äro kusiner . . . det är naturligt att hon är litet blyg, just därför har jag flyttat ut på ländet, på det att de unga, en månad före sitt giftermål, må här i lugnet och ensamheten lära känna hvarandra . . .“

“Men denna förbindelse tycks emellertid iflere fall vara mindre passande . . . deras lynnen.“

“Ah, min bästa löjtnant Albrekt! Jag smickrar mig med att hafva uppfostrat Isabella så, att hon icke har något lynne . . . det är en sak som är fullkomligt öfverflödig. Och man kunde nästan säga detsamma om Thure . . . de passa aldeles magnefikt . . . denna förbindelse skall en gång utgöra Isabellas lycka, liksom den redan utgör min stolthet. Utan det namn och den utomordentliga förmögenhet som Thure eger, har han tillräckligt många goda egenskaper för att bli den mest älskvärda äkta man.“

“Om fröken Isabella delar denna öfvertygelse är emellertid ovisst.“

“För ingen del. Isabella har tyvärr ingen förmögenhet — nästan hela vår familjs egendom ligger i det ofantliga fideikommisset — hennes hjerta är fritt, och om en månad, då bröllopet blir, är jag öfvertygad att hon skall älska sin fästman lika högt som han älskar henne.“

Löjtnanten log sarkastiskt och bugade sig blott till tecken af bifall.

Friherrinnan märkte hans misstro, och öppnade munnen för att tillägga något, då ett halfhögt skratt strax bredvid dem gaf löjtnantens gula kind en skiftning af rödt och kom friherrinnan att vända sig ditåt.

En ung flicka, som trädde fram hufvudet mellan löfven och lade fingret på läpparne med en glädlig och skalkaktig min, kom dem båda att stanna. Och man skulle alls icke förundrat sig om äfven en gubbes förtorkade kind för ett ögonblick färgats vid åsynen af detta lilla hufvud, så vackert var det.

“Min Gud, Isabella, hvar kommer du ifrån?” utbrast friherrinnan förvånad.

Isabella böjde undan grenarne och steg fram på vägen. Vid åsynen af hela hennes höga och smärta figur tyckte man att hon väl vann i skönhet, men förlorade i behag. Det friska leendet hade försvunnit från hennes läppar, de mörkblå ögonen blickade stelt och kallt, och man såg att detta barnsliga skratt, som nyss undfallit henne, icke var vanligt, att en viss stelhet och köld snarare låg i uttrycket hos denna sköna och ståtliga qvinna, som syntes vara oåtkomlig för all varmare känsla.

Isabella var vacker, men saknade helt och hållet detta *något*, hvarom Lamartine talar: “hvilket gör skönheten idealisk och till en lockande retelse”; som, der det finns, aldrig förfelar att utöfva en oemotståndlig verkan, som käns mera än det syns, som förstås af alla, men likväl är omöjligt att beskrifva, som gör qvinnor utan skönhet förföriska, och de vackra berusande, som, med ett ord, i blicken, i leendet, i rörelser och ord är ett återsken, en uppenbarelse af själens rörlighet och värma derinom.

Allt detta saknade Isabella, hon var en Galathea, som icke funnit och, som det syntes, aldrig skulle förstå att finna sin Pygmalion.

“Hvar har du Thure? Vi trodde er ännu qvar i salongen, och nu kommer du, som det synes, från sjön?” återtog friherrinnan frågande.

“Ack, jag sprang ifrån Thure, som ännu går deruppe och letar efter min schal... han är för odräglig med sina barnsliga omsorger.”

“Barnsliga omsorger... hur kan du uttrycka dig så opassande?” sade modren missnöjd.

“Käraste mamma, jag menade intet ondt dermed... Det föreföll mig blott så löjligt, att sedan han slutat leta efter schalen, han troligen börjar leta efter mig, ty i sin ifver märkte han icke att jag gick ifrån honom, och emellertid kunde vi hinna både bort och hem.”

“Jag tillstår, att du uppför dig rätt illa emot din fästman, Isabella.“

“Men som friherrinnan sjelf många gånger anmärkt, är Thure sjelfva godheten, och det är utan tvifvel endast för att bereda honom tillfälle att visa detta, som fröken ibland pröfvar hans tålmod lite,“ anmärkte löjtnanten.

“Och löjtnant Albrekt är sjelfva sinnrikheten, och han visar det utan att man behöfver bereda honom tillfälle dertill,“ sade Isabella spefullt.

“Seså, min vän... vänd nu om och säg Thure, att vi vänta honom.“

“Lilla mamma, skulle jag vända om i värman? Det står jag aldrig ut med,“ utbrast Isabella skratande och kastade sig sjelfsvåldigt på bänken.

“Se der kommer han... Jag höll just på att banna Isabella, som sprungit sin väg utan att säga dig till, min kära Thure,“ sade friherrinnan, vänligt räckande handen åt en liten fet, blond och rödlett karl, med ett godt och jovialiskt ansigte, och klädd i nankin från topp till tå, kommande med hela famnen full af schalar fram till dem.

“Ja, min Gud, jag letade verkligen, och frågade alla människor hvart du tagit vägen... att göra mig ett sådant spratt... der kunde jag ha gått ännu,“ sade Thure helt andtruten, med en öm och förebrående blick på Isabella, som fläktade sig med näsduken och alls icke gaf akt på sin fästman.

“Tycker inte tant att det drar kallt? Här har jag en schal, och Svensson kommer straxt efter med kappan... jag tror det kanske är bäst att medtaga dem i fall vi få regn, det mulnar der borta, tycker jag.“

“Himlen är ju alldeles klar... jag fruktar kap-porna kommit med endast för molnen på din egen panna vid frökens flygt,“ sade Albrekt skratande.

“Se här, min älskade, svep om dig den här... Du kunde annars lätt förkyla dig på sjön... du skall vara rädd om din tillkommande mans tillkommande lilla

hustru," fortsatte Thure och svepte med envis ömhet en schal äfven om Isabella, oaktadt hennes motstånd.

"Min Gud, kära Thure, du uttrycker dig då för fatalt . . . aldeles som en bodbetjent," utbrast Isabella med en föraktlig rynkning på ögonbrynen och kastade af sig schalen.

"Ja, det der var i sanning mera välment än lyckadt," vidtog Albrekt skämtande och såg på Isabella, som likväl hvarken märkte detta, eller den stränga ogillande blicken från modren. Hon vandrade små-sjungande och svajande med parasollen förut och ignorerade fullkomligt de andra.

Snart var hela sällskapet placeradt i den lilla båten, som väntade dem. Thure hade sjelf klädt den med blommor till sin fästmö's ära, som i dag firade sin nittonde födelsedag. Friherrinnan låtsade en utomordentlig öfverraskning och komplimenterade sin måg för hans smak, löjtnant Albrekt gjorde sig lustig öfver den gigantiska krans af stora pioner, som utmärkte Isabellas plats, och Thure sjelf, full af förtjusning, presenterade sin fästmö en utvald bukett, som han med mycket besvär hållit dold under rocken, och försäkrade i sitt hjertas välmening att Isabella satt som en "gudinna i en blomsterkorg".

Svensson, som ankommit med kapporna, sattes vid årorna. Isabella upptog en bok och fördjupade sig snart så deri, att den stackars Thure knappt kunde få ett enda ord af henne och derföre i stället började att prata med sin vänliga svärmor, och nöjde sig helt anspråkslöst att blott med förtjusta blickar betrakta sin sköna fästmö, som lik en praktfull blomma, så frisk och orörlig, satt midt för honom.

Löjtnant Albrekts små klippska ögon njöto äfven af samma syn, men skyggt och förstulet under skyddet af sin halmhatt, och cigarren, som han höll mellan fingrarne, slocknade mer än en gång, så upptagen tycktes han vara af något annat än röka.

"Hvar befaller tant att vi nu landa?" frågade Thure efter en stund.

“Jag vet just inte . . . hur tycker du, Isabella?”

“Det gör mig alldeles detsamma,” sade Isabella likgiltigt, såg upp ur boken, halfqväfde en gäspning bakom sin bukett, sträckte fram sina små fötter undan klädningen med en matt och sömning rörelse och lockade på en liten hund, som följt henne och nu med hufvudet hvilande på hennes kjol, låg utsträckt på botten af båten.

Oaktadt hennes mors försäkran, att det mest angenäma sällskap i världen är ens tillkommande mans, så tycktes Isabella ha ganska tråkigt.

“Nå väl, då kunna vi gå i land här en stund . . . se så vackert här är,” fortfor friherrinnan, pekande åt stranden med parasollen, “en alldeles obobodd holme, tror jag . . .”

“Ack, men se, mamma, så otrefligt!” utropade Isabella, då båten svängde om en udde för att söka en landningsplats, “der ligger förut en stor otäck fyrkantig båt, och der uppe bland bergen hvimlar det af gemena grå varelser, som se ut som mullvadar . . . nej, hit vilja vi icke . . .”

“Det är Essingen,” upplyste Svensson, “och fästningsfångar från Långholmen, som spränga sten . . . men det är icke farligt, ty bevakningen är med dem.”

“Fästningsfångar,” upprepade Isabella och kastade en skygg blick åt stranden.

“Ah, ja så . . . Essingen . . . Nå, men det kunde vara intressant att ta de der figurerna i närmare ögonsigte,” sade löjtnant Albrekt och kastade cigarrstumpen i sjön.

“Ja, låt oss gå i land och se hvad de göra,” instämde Thure.

“Men de arma varelserna kunde kanske känna sig generade af vår nyfikenhet,” invände friherrinnan tvekande.

“Generade . . . min nådiga friherrinna, ni väljer verkligen ett ord, som bra litet kan tillämpas på dylikt pack,” sade löjtnanten skrattande.

“Ja, mamma, jag förenar mig med löjtnanten i det fallet, sådana menniskor äro visst icke generade af någonting.”

“Men man bör vara skonsam och grannlaga äfven i det minsta, emot olyckan och eländet,” återtog modren i en vacker guvernantston.

“Emot olyckan, ja, men icke emot brottet,” sade Albrekt och fastsatte lorgnetten i ögonvrån, för att se bättre.

“Ja, här tror jag det vore malplaceradt... gif mig din hand, Thure, så gå vi i land,” sade Isabella, som redan rest sig upp när båten kom in till stranden.

Grefve Thure hoppade i land, så brådskande, att han nära nog fallit framstupa, och räckte handen åt sin leende fästmö, som tog hans arm och gick upp bland de utsprängda klippblock och oregelbundna stenmassor, som på denna sidan af den lilla holmen betäckte stranden.

“Jag undrar hvad de allesammans göra deruppe, de äro så sammanskockade,” sade Isabella och rigtade sin dubbelkikare ditåt.

“Vill du gå dit?” frågade Thure, som helt belåten öfver sin fästmöes meddelsamhet gerna gått i elden om det gällt.

“Nej, vänta ett ögonblick, ser du der, den der långa karlen, som nu kastar af sig sin grå rock; hvilken besynnerlig fysionomi han har.”

“Han ser hemsk och elak ut.”

“Ja, fy då... men se nu... min Gud! Hvad betyder det?... de springa alla sin väg... de komma hit... just den elaka långa menniskan springer till oss med full fart... Thure, jag är rädd,” sade Isabella ifrigt och tryckte sig intill sin fästman.

“Åh, min engel, var icke rädd... det är visst icke farligt, ser du icke soldaterna sitta derborta helt lugna... men vi kunna ju återvända till båten om du vill?”

I sjelfva verket hade alla fångarne med skyndsamt sprungit undan ifrån det ställe, der de förut

stått, och den af dem, som Isabella utmärkt "såsom lång och elak", ställde verkligen sina steg rakt emot de båda förlofvade, hvilka han alls icke tycktes märka, förrän han stod endast några steg ifrån dem.

Då stannade han plötsligt, vid åsynen af grefve Thure, betraktade honom med ett eget uttryck af förvåning, bitterhet och hat, som utbyttes mot en lika uttrycksfull beundran, då hans ögon föllo på Isabella. Alla dessa känslor vexlade så hastigt och voro så lifliga och bestämda i hans ansigte, att man icke kunde misstaga sig derpå.

Derefter, liksom återkommande till sig sjelf, aftog han sin grå mössa, närmade sig hastigt och sade brådskande:

"Mitt herrskap, här spränges sten . . . det är just nu laddadt, skottet brinner af i ögonblicket, skynda er undan."

Isabella, mer bestört öfver det sätt, hvarpå detta sades — öfver kontrasten mellan språket och dräkten hos denne man, som med höguret hufvud och nästan befallande hållning stod framför henne i den grofva, osmakliga och förnedrande fångkostymen — än öfver den fara, för hvilken han varnade, stod orörlig och gaf först vika för den förnyade ryckningen af Thures arm, som drog henne med sig.

Emellertid vände hon sig ännu en gång om och såg, att fången stod qvar och följde dem med ögonen, men hon såg äfven till sin förskräckelse, att den lilla hunden, som följt henne och sprungit förut, hunnit fram till det ställe, der sprängningen skulle ske och nu under ifrigt skällande gräfde med framtassarne i jorden, borrhade in nosen och brydde sig alls icke om sin matmors förnyade och ångestfulla rop.

"Bry dig inte om honom, söta Isabella," bad Thure orolig, "vi måste skynda oss undan ännu ett stycke . . . stenarne kunna flyga långt ibland."

"Men han blir säkert krossad . . . Bajard! Bajard!" upprepade hon allt ifrigare, full af ångest för sin lilla

älskling, hvilken med sådana djurs vanliga dumhet och olydnad icke rörde sig ur fläcken.

Den långa karlen kastade en blick på Isabellas ångestfulla ansigte, en annan på den lilla hunden, och ilade derefter, snabb som vinden, tillbaka, fattade honom i sina armar och skulle vända om, då en förfärlig knall nästan betog den unga flickan och hennes förskräckta fästman sansen och insvepte både hunden och hans oförsigtige räddare i ett tjockt moln af rök.

Flere stenar slogo ned der Thure och Isabella förut stått och visade att varningen kommit i rättan tid.

Allt detta hade skett inom några ögonblick, så att friherrinnan och löjtnant Albrekt ännu icke hunnit fram, och nu först vid knallen fingo en aning om den fara, hvori de båda förlofvade möjligen kunnat råka.

Den förskräckta modren slöt Isabella, under oupphörliga exklamationer, i sin famn, vid Thures berättelse, och löjtnanten lyckönskade honom ironiskt att ha varit så nära att få dö, eller åtminstone få ett ben eller en arm afslagen vid sin älskades fötter.

“Men min vackra Bajard . . . han är säkert död,” klagade Isabella och såg bedröfvad tillbaka åt det håll, der ännu röken sväfvade öfver trädtopparne.

“Nå den arma satan, som sprang tillbaka efter honom då? Just som skottet brann af såg jag honom bestämdt vackla, och jag tyckte att han föll omkull,” sade Thure medlidsamt och slog med näsduken dammet af sina lackerade stöflor, “men, min själ, ser jag rätt, så kommer den raske karlen der med din Bajard i famnen.”

“Ja, verkligen . . . en af fångarne kommer der med din lilla hund!” utropade friherrinnan glad och vände sig till sin dotter, men Isabella hade redan sett sin favorit och sprungit emot honom några steg.

“Min Gud! så romantiskt . . . se karlen blöder; någon liten stenflisa har rispat honom i ansigtet, och nu borde han förstå att knäböjande lägga den räddade skatten för frökens fötter,” sade löjtnant Albrekt skratande och pekade på fången, från hvars panna och

svarta hår det droppade blod, som färgade den grofva och smutsiga skjortan öfver hans bröst.

Isabella, som skyndat emot honom och sträckt ut armarne för att mottaga sin hund, hvilken halfdöd af förskräckelse låg helt darrande och hopkrupen, hejdade sig ovilkorligt och drog sig tillbaka då denne man, smutsig och blodig, kom henne så nära.

För Isabella, den fina, bortskämda, stolta och högmodiga damen, som knappt sett männer utan frack och glacéhandskar, var han icke en menniska, utan en kolossal, fruktansvärd och vämjelig uppenbarelse, som kom henne att rysa då hon nu betraktade honom.

Detta halfflånga skägg, som betäckte hälften af det bleka och vilda ansigtet, dessa lågande ögon, detta hoptofvade hår, klubbigt af svett och blod, dessa stora nakna fötter, instuckna i oformliga och klumpiga skor, dessa kläder, grofva, smutsiga och genomdränkta af svett till följd af värmen och arbetet, dessa muskulösa, håriga och halfnakna armar, som nästan vidrörde det tunna musslinet i hennes klädning, då han böjde sig emot henne och ville lägga den lilla hunden i hennes famn, allt väckte en ögonblicklig känsla af vämjelse och afsky, som i hela dess vidd uttalades i hennes ofrivilliga rynkning af ögonbrynen och hennes afvärande rörelse med handen.

Fången tycktes emellertid icke förstå denna rörelse, han närmade sig ännu en gång och först då Thure utropade: "Släpp ned hunden på marken, min vän, du ser väl att fröken icke har lust att komma i beröring med din respektabla person," sköt hans ögon en blick af vrede på grefven och en annan ödmjuk och frågande på Isabella.

Men då hon tog ännu ett steg tillbaka, förändrades hans ansigte plötsligt, ett leende, så hemskt och fruktansvärdt, att Isabella ovilkorligt vände sig bort, flög deröfver och blottade en hel rad af lysande tänder.

Som en fjäder lyfte han den lilla hunden öfver sitt hufvud och i nästa ögonblick låg den död, utan ett ljud, krossad emot berget, vid den förskräckta flie-

kans fötter. I detsamma grep hans stora hand om hennes arm och lutande sig tätt intill henne, så nära, att hans stripiga hår blandades med hennes glänsande lockar, hviskade han något i hennes öra, som gjorde hennes kind först brännhet och derpå snövit, och då han i detsamma, träffad af Thures upplyftade käpp, släppte hennes arm, föll Isabella afsvimmad till marken.

“Du ökar min skuld till dig . . . men jag svär, att en dag betala dig,” mumlade han och fäste på den stackars skrämde Thure en blick, som kom håren att resa sig på dennes hufvud. Löjtnant Albrekt, mera modig, ville fasthålla den djerfve fången, men en kraftig stöt kastade honom flera alnar ifrån stället, och med några hastiga och djerfva språng var brottslingen försvunnen bakom buskarne.

Alltsammans hade skett så hastigt och oförberedt, att alla stodo förstummade ett ögonblick. I det nästa kallade den förskräckta friherrinnans rop om hjälp bevakningen till stället, men fången var borta och man kunde endast trösta de båda uppretade herrarne med löfte att straffa honom.

“Det är n:o 51, Otto Sköld, den karnaljen, som man aldrig kan få någon bugt på . . . han är ständigt vild och oregerlig . . . men jag skall anmäla honom, och han skall få en soppa kokad åt sig,” försäkrade den artige och välvillige korporalen för vakten, under det han hjälpte Svensson att stöta båten ifrån land.

Isabella kom snart till sans igen, men alla friherrinnans frågor om hvad den gemena menniskan sagt henne, framkallade endast en rodnad på hennes kind och den försäkran att hon ingenting mindes.

“Men, min Gud, kan du icke påminna dig något . . . det skulle vara intressant att veta, tycker jag,” upprepade friherrinnan och svepte schalen omsorgsfullare omkring sin bleka dotter.

“Nej, mamma! Han var utan tvifvel vansinnig och jag vill söka att glömma hela detta obehagliga äfventyr på min nittonde födelsedag,” svarade Isabella sakta och lutade sitt ansigte i händerna.

Grefve Thure suckade och bet på sin käppknapp. Hans fästmö var nu naturligtvis mera tyst och otillgänglig än någonsin, och det var icke hopp, att hon snart skulle bli glad igen, ehuru han föresatte sig att redan dagen derpå skaffa henne en annan hund, ännu vackrare än den stackars Bajard, som med sin död på ett så ledsamt sätt illustrerat hennes födelsedag.

Isabella satt blek och tyst, hennes läppar rördes omedvetet utan ljud, hon tycktes i minnet upprepa samma ord — ord, som hvarje gång kommo henne att rysa.

Friherrinnan hade vapörer och mätte illa af skrämelsen, löjtnant Albrekt såg orolig och missnöjd ut, och alla hemkommo i det dåligaste lynne i världen.

Hvar och en Stockholmsbo vet, att i Stockholm finnes en plats, som kallas Packartorget *). Det är till och med icke många kanske, som icke någon gång gått öfver denna fula och otrefliga vrå af staden, begränsad af små ruckliga hus och till största delen upptagen af ett fyrkantigt högt plank, som döljer inom sina väggar, Gud vet hvad för mysterier.

Men troligen är det icke många deremot, som gifvit akt på ett af de fula husen till höger, när man går förbi Bianchinis hörn ifrån Carl XIII:s torg.

Detta hus har en stor port eller dörr, sned och murken, uppnött och ojemn ned till af stenarne utanför på gatan, hvilka på en gång tjena till rännsten och tröskel, hänger den på sina stora rostiga gångjern och är merändels uppslagen emot väggen och visar en annan dörr innanför på hvars grå och maskstungna bräder man upptill utsågat två ojemna fyrkanter och der tvenne spräckta och gröna glasbitar, öfverhöljda med dam och spindelväf, föreställa fönster.

Denna dörr, som tycks datera sin födelse lika långt tillbaka som sin kamrats, är deremot endast halföppen,

*) År 1856.

så vida det är vackert väder, om det deremot är kallt och ruskigt, så är den alldeles stängd.

Emellertid kan den som har lust, lätt öppna dess dåliga lås och finna bekräftelse på den annons, hvilken är uppspikad på den yttre dörren, och som lyder så: "Här upphandlas jernskrot, lump och kreatursben".

Det är således ett af dessa afyttringsställen der den stora massan af Stockholms proletärer, som man vanligen benämner hamnbusar och benplockerskor, tömma sina stulna och hittade förråder af de sista smulor, hvilka ännu gifva en misstanke om möjligheten att ega något värde, och som innehafva allra lägsta graden af alla de oräkneliga artiklar, på hvilka menniskor satt ett pris.

Det är en slags marknad eller börs, der dessa trasor utan form och färg, dessa rostiga och krökta spikar, dessa murkna och bruna benknotor utbytas emot några kopparslantar och dessa slantar sedan emot några supar.

I Stockholm gör man affärer af alla slag, och alla dessa eländiga varelser — de uslaste bland de usla — som ni ser ligga inkrupna i porthvalf, i trappor och rännstenar, alltid utrustade med en gammal korg på armen, de göra affärer här; de finna här afsättning på sina vämjeliga varor och se med klappande hjertan hur den smutsiga vågen, som afgör värdet deraf, stiger eller sjunker.

Sommaren är förbi, det är nu i November månad. En tjock och kall dimma har hela dagen legat tung och ogenomtränglig öfver staden. Nu har den sjunkit allt djupare och blifvit ännu kallare, ty det är redan sent; klockan slog just nu 7 i Jacobs kyrktorn.

Lyktan i hörnet ser ut som en liten röd prick i dunklet, och genom de smutsiga rutorna på dörren i lumpmagasinet, skymtar ett matt och nästan omärkligt sken.

Der innanför upplyser ett långvekadt talgljus, som står snedt i en stor smutsig och nedrökt lykta, blott dunkelt ett stort och lågt rum, eller rättare en bod,

rundt omkring hvars väggar äro uppstaplade högar af trasor, som sprida en vedervärdig stank, jernskräp af alla slag, samt murkna och färska ben och knotor.

Midt i taket hänger en gammal våg, svart af ålder och smuts, hvilken nu är nedtyngd af de båda lefvande varelsor, som dväljas härinne, ifrån bittida på morgonen till sena qvällen.

Den ena af dessa varelsor är en gammal brungrå hund, hvars tofviga och långa ull ser maläten och otreflig ut; man urskiljer knappt hvarken ögon eller öron, och hela hunden, som han ligger der hopkrupen, liknar fullkomligt en af trashögarna i miniatyr. Den andra varelsen är en gammal käring, om hvilken man kunde säga alldeles detsamma, ty hennes klädning, schal, hatt och ansigte hafva samma smutsbruna och obestämda färg.

Båda två skulle man nästan vid första påseendet kunna tro endast vara en fantastisk formation af lumpor, så orörliga och enfärgade voro de.

På den andra vågen, som sväfvade i luften, just lagom högt för att tjena till bord, stod lyktan och lyste med sitt röda och obestämda sken på de smutsiga bladen af en nästan permlös bok, som gumman höll mellan sina magra och bruna fingrar.

Hennes blå och tunna läppar rörde sig, hon läste mumlande, lutande det skrumpna ansigtet nära boken, för att kunna se, och tycktes vara djupt försjunken i innehållet deraf.

Sjuslagen ifrån tornet väckte henne äntligen ur sitt dvallika tillstånd, hon såg upp, trädde in fingrarna i lyktan och nöp af den långa ljusdanken, snöt sig sedan helt ogeneradt med samma fingrar, hvilka lemnade qvar på hennes tunna näsa en icke otydlig skuggning, och räknande klockslagen, mumlade hon under det hon gned de frusna och stela händerna för att uppvärma dem något.

“Jaså, sju... ja, nu kommer då ingen i qväll... det är just inte mycket med handeln vintertiden... om sommaren kan dom gräfva bättre i sophögarna...”

fy fan! så den der hästskallen derborta i vrån grinar ... hvad nu, hvad är det Kurre?“ fortfor hon och såg sig omkring, då den gamla hunden sagta reste sig upp och med ögonen riktade åt dörren morrade doft i halsen.

Och verkligen tycktes det icke som om ett blekt ansigte hade spejande tittat genom rutan derborta.

Gumman famlade ifrigt på vågen omkring lyktan efter sina glasögon, men fick endast tag i en ullstrumpa, som hon i häftigheten drog stiekorna ur och med en halfhög ed lade ifrån sig igen, trädde derefter handen i en kruka, hvilken innehållit hennes middag och fann slutligen glasögonen som lågo qvar i hennes knä.

Med näsan högt i vädret, för att hålla dem qvar, spanade hon nu åt dörren för att utröna hvad Kurre kunde morra öfver.

“Husch! Hvad var det? ... kanske min egen skugga ... jag tycker här är så styggt i qväll i den här gamla boden, och ingen menniska kommer här heller ... jag kan gerna stänga och gå min väg,“ fortsatte hon och reste på sig, men satte sig ned igen då hunden, som tyst och långsamt nalkats dörren och satt nosen vädrande i springan, nu lät höra ett ängsligt och doft tjut.

“Hvad fan kommer åt hundrackan i qväll! ... Kurre! Kurre! Kom hit din fähund, du ... Jesses! Hvem är der? ... Nu var det bestämdt någon som tittade i rutan ... Hvad dj-n är det för spektakel att gå och titta så der? ... Kom in, om der är någon,“ fortfor hon, beherrskande sin ögonblickliga skrämsel, och lade bandet i glasögonen öfver hattkullen, för att få dem att sitta stadigare.

Dörren sköts i detsamma sakta upp och Kurre rusade skällande högt upp på bröstet af en lång karl, klädd i en gammal trasig sjömanskavaj, en mössa med fränsliten skärm och byxor så korta, att de lemnade halfva benet bart.

Ställets herrskarinna var emellertid allt för van att mottaga dylika kunder, för att det minsta förvånas öfver hans ruskiga kostym, det var icke heller hans

bleka och skäggiga ansigte som väckte hennes misstro, det var egentligen Kurres ohöfliga och alldeles ovanliga beteende, som skrämde hans matmor.

“Hör ni icke... har ni blifvit döf? Locka den satans hunden till er, annars sticker jag ihjäl honom... han skäller ju så att han väcker alla människors uppmärksamhet,” upprepade den inträdande med befallande ton, sedan han stängt dörren efter sig, och liksom till bekräftelse på sin hotelse höll han en knif, som blänkte mot ljusskenet, i ena handen under det han med den andra sökte hålla den uppretade hunden ifrån sig.

“Jesses, hvem är ni?... hvad vill ni med knifven?... jag ropar på hjälp,” skrek den förskräckta gumman ifrigt och reste sig upp.

“Jag tror ni är lika galen som er hund... vill ni tiga,” utropade mannen häftigt, slungade med en kraftig spark hunden åt sidan, fattade gumman i armen och lade sin breda hand öfver hennes mun.

“Har ett år då så kunnat förändra mig att min egen mor ropar på hjälp när jag visar mig... känner ni mig inte... säg? fortfor han och vände sitt ansigte emot ljuset, som endast matt och oredigt upplyste honom.

“Carl Otto!... är det du?... är det möjligt!” utropade gumman och drog djupt efter andan. “Hur har du kommit hit?... det var ju...”

“Sex år, ja... men det blef bra långt att vänta,” sade sonen och skrattade torrt, “gå nu och stäng dörren der borta och kom med mig in, jag har något att tala med er om.”

Gumman reste sig tyst, gick bort och sköt för de gamla rostiga riglarne, tog sedan boken och stickstrumpan i sitt förkläde, fattade lyktan med andra handen och gick förut åt motsatta sidan af boden.

“Akta dig för vigterna der i mörkret... och för benhögen sedan... vänta, så skall jag öppna dörren.”

“Hör nu först, bor smedsenkan qvar hos er ännu?... då kan jag inte gå in, hon känner igen mig,” sade

sonen och hejdade gumman, som knuffade på dörren, hvars af fukten utsvälda fogningar icke ville ge med sig.

“Nej bevars, hon flyttade i våras, jag bor alldeles ensam nu, sedan affärerna gått litet bättre . . . här finns ingen i gården som sett dig förr.”

Dörren gick äntligen upp och båda två gingo öfver en temligen lång, men smal och smutsig gård, fram till ett litet, men ännu uslare hus än det hvarifrån de kommit, läste upp en dörr och stego uppför en kort och brant trappa. Gumman famlade i sin kjolsäck rätt på nyckeln, och nu var man inne i en liten, mörk och snuskig kammare, der möglet satt i högar på väggar och tak, golvet var nästan uppruttet och denna qväfvande och ohelsosamma lukt af fukt och snusk, som är egen för dylika kyffen, slog emot de inträdande.

“Säg mig nu hur du kommit ut,” såde gumman, under det hon tog ljuset ur lyktan och satte det i en gammal tennstake, tog af sig hatten och fäste schalen för fönstret som rullgardin, samt ur kjolsäcken framdrog några brödbitar och en liten platt och rund flaska af grönt glas, som hon lade på bordet.

Sonen tycktes emellertid icke ha hört hennes fråga; han hade kastat sig i en gammal soffa, hvars gammalmodiga och bastanta trävirke hade trotsat tiden bättre än det gröna sidendamast, hvarmed hon varit klädd, och hvaraf nu endast några bleknade trasor qvarhängde vid kanterna. Han satt orörlig, med armarne stödda emot bordet och ansigtet gömdt i händerna.

Gumman upprepade sin fråga, men då hon icke heller nu fick svar, tog hon helt trankilt den lilla flaskan och satte för munnen, drack en klunk, och räckande den åt sin son, fortfor hon:

“Tag dig först en sup . . . det kan väl behövas i det här rusket . . . så får du litet mera mod . . . ja så, det är sant, du super inte bränvin . . . men det gör du dumt i . . . det är, min själ, det enda, en har att glädja sig med. Hör på, Carl, säg mig nu hvad du ämnar ta dig till?” återtog hon och ruskade sonen lindrigt i

armen; men Carl hör henne icke, han sitter lika tyst och orörlig.

“Han sofver, den drummeln . . . och säger mig inte ett ord.” Gumman förde flaskan ännu en gång till sina läppar, och antingen bränvinet nu gjorde henne ömsint, eller minnet deraf att denne trasige, förvildade man, med sina grofva och härdade lemmar, och de otvetydiga spåren af nöd och brott i sitt bleka ansigte, en gång varit ett spädt, oskyldigt barn, som hvilat vid hennes bröst och leende speglat sina klara ögon i hennes — vaknade i hennes själ, alltnog, hon böjde sig emot honom, strök håret från hans panna och såg på honom med ett uttryck, som med ens gjorde hennes ansigte tio år yngre. Man såg i detta ögonblick, att det var sorg, hat, nöd och utsväfningar, mer än åren som lagt skrynkorna derpå, och att denna qvinna en gång varit vacker till och med.

Carl sof emellertid icke. Hans ögon voro väl halfslutna, men genom den tjocka svarta fransen af hans ögonhår stirrade han ned på bordet framför sig.

Detta bord hade, liksom soffan, tydligen tillhört en helt annan tid och icke varit ämnade för det usla rum, der de nu utgjorde snart sagdt hela möbleringen; det var rundt, hade varit lackeradt, förgylt och måladt i kinesisk smak. Af förgyllningen och lackeringen funnos nästan inga spår, men ännu syntes på dess skifva en och annan halft utplånad blomma, som fordom med sina bjerta färger och stela onaturliga former utgjort dess prydnad.

Just på en af dessa blommor hvila Carls ögon, och nu föllo tvenne klara tårar ned på deras förbleknade blad . . . Besynnerligt att denna varelse eger tårar . . . Ack, det var icke han . . . det var barnet, engeln i hans själ, hvilken länge, under årtal, slumrat och nu vid åsynen af dessa nästan utplånade blommor — hvarmed dess första barndomsminnen sammanhängde — hade skakat sina vingar och rest sitt hufvud under kroppens eller passionernas domning . . . kanske var det en aning i modrens bröst om barnets flyktiga åter-

komst... kanske var det dess varma andedrägt som värmdes hennes hjerta, utan att hon själf förstod eller reflekterade deröfver.

I dessa båda klara tårar, som ligga glänsande som små silfverglober i ljusskenet, skimrar nu för Carls inbillning en hel verld af minnen.

Han hör tonerna af ett piano. Det är melodien af en marsch, som något osäkert och långsamt spelas af en vacker svartlockig gosse. Han känner den ljumma och angenäma atmosfären i ett elegant rum, känner mjuka mattor under sina fötter och det milda doftet af blommande heliotroper... ser sin mor, en trettiårig skön qvinna, som ligger utsträckt i den sidenklädda soffan... och der... hvem kommer in der genom dörren?... en högvext man med gråsprängda lockar och stolt hållning... han går fram till pianot, klappar den vackre gossens hufvud och berömmar hans framsteg...

Ack! Det är hans barndoms hem, som han ser, denne gosse är han själf... denne man är hans fader.

Drömmen är förbi. Carl störtade upp, skuffade undan det lilla bordet... sträckte ut armarne och skakade sina knutna näfvar... gned sig i ögonen liksom för att vakna, utstötte en suck och föll tungt tillbaka i den gamla soffan.

Hans mor, som emellertid alldeles tömt den lilla flaskan, hade en stund setat och vaggat fram och åter på sin stol och slutligen fallit i en slags halfslummer, hvarur hon häftigt väcktes af det buller, hennes son åstadkom.

"Jaså, det var sant det... du har rymt, var det icke så?... och nu ville du tala med mig, innan du lemnar staden," sade gumman långsamt och samlade sina minnen.

Carl stirrade på henne, som om han icke förstått ett ord, men slutligen återkommande till ögonblickets verklighet, mumlade han sagta:

"Ja, jag ville tala med er... ni måste hjälpa mig."

"Säg, kära barn... hvad kan jag göra?" frågade gumman, som nu var fullkomligt vaken och redig igen

“Jo, ser ni, det är en kamrat, som jag tänker göra sällskap med... han har litet pengar, vi ska åka... han har pass och allt är i ordning; men jag har inga andra kläder än dessa... det vore väl en småsak att skaffa sig, men jag vill komma härifrån så fort som möjligt... det är ändå ett par dagar, som jag hållit mig gömd hos en bekant... och ni finner väl, att man icke kan komma någonstädes i denna kostym,” sade Carl, med ett ironiskt leende, betraktande de usla trasor, som knappt skylde honom.

“Ja, det förstås... du ser för uslig ut... var det icke annat... det kan jag då, Gud ske lof, tjena dig med... jag köpte just i går en alldeles gentil klädning för ett rampris... alltsammans nästan nytt... det var då en riktig lyckträff, som nu kommer väl till pass.”

“Men bara de icke äro stulna... det kunde ställa till spektakel, i fall fan vore lös... och jag vill akta mig för sådant så länge.”

“Åh nej... jag tror icke det, jag känner menniskan som sålde dem... det är en fattig stackare... de ha varit hennes mans... jag tror de ska passa dig bra... vänta lite!”

Gumman tog ljuset och öppnade dörren till en liten mörk skrubb eller garderob, hvarifrån hon straxt derefter utkom med en hel mängd gamla kläder på armen.

“Se här... jag menar detta är inte dumt,” fortfor hon och tog än en rock, än en gammal väst, än ett par urmodiga pantalonger och höll dem med en viss stolthet så, att det dåsiga talgljuset på det mest fördelaktiga sätt skulle belysa dem.

Hennes son tycktes emellertid icke dela hennes tanke om deras värde, ty han betraktade dem med missnöjda blickar, under det han mot armen hvässade en gammal rakknif, som han uppdragit ur tröjfickan.

“Och detta är allt hvad ni har att bjuda på?... det är ju ideligen sommarkläder... hur fan skall jag kunna bli försvarligt klädd med detta... har ni inga ytterplagg?”

“Nej . . . jag sålde just häromdagen en präktig syrtut . . . ska du då nödvändigt vara klädd alldeles som en herre?”

“Sådan fråga! . . . tycker ni väl, att man utan att väcka uppseende kan fara vintertiden i nankinsbyxor och sommarrock.”

“Vänta, nu har jag det . . . det hänger en varg-skinnspejls derinne, som jag tagit i pant . . . han har hängt der så länge, att malen väl icke lemnat många hår kvar . . . den kunde du kanske ta?”

“Nå, då går det an . . . skaffa mig nu en smula vatten och såpa,” återtog Carl, som fattat tag i en liten spräckt spegel, hvilken hängde på väggen och nu sökte befria sig från den rikedom af svart tofvigt skägg, som betäckte mer än hälften af hans ansigte. Men knifven var slö och skägget styft, det var intet lätt arbete och framkallade de fasligaste eder och grimaser, innan det någorlunda lyckades.

Ändtligen var den besynnerliga toiletten slutad. Det var icke mer en hamnbuse, en trasig kringstrykande tiggare, med fysiologi af en bandit, som stod der, men det var någonting som tog sig nästan ännu sämre ut. Man kunde vid anblicken af denna resliga figur, i de tunna benkläderna, den korta barslitna rocken och de illa stärkta skjortkragarne, icke afhålla sig ifrån på en gång ett leende och en smärtsam känsla, så högst opassande voro dessa dåliga kläder, så skärande var kontrasten emellan hans utseende och hans kostym.

Man tyckte att de förra trasorna och det vilda skägget passade tusen gånger bättre . . . han väckte då fruktan och afsky, men nu medlidande och åtlöje.

Det finns menniskor, som i sina anletsdrag, sina uttryck och hela sin figur bära en ovedersäglig stämpel af underlägsenhet, hvilken aldrig kan utplånas, och man tycker då, af en öfverlagd känsla, att deras dräkt och ställning böra stå i öfverensstämmelse dermed, andra deremot, som naturen påtryckt ett lika outplånligt drag af finhet och intelligens och då man ser dem

i armodets trasor, eller den gömda nödens barslitna kläder och pinande förödmjukelser, lider man, och ens känsla revolterar emot en kanske inbillad orättvisa.

Gumman fann emellertid sin son förträfflig i denna hoplappade kostym, hon lyste med ljuset på hans ansigte och hvarje särskildt plagg som han iklädt sig och utropade slutligen i rörd ton:

“Ack! Så skulle du alltid vara klädd... nu känner jag igen dig.“

“Ni misstar er,“ afbröt Carl och skrattade bittert, “det är så länge se'n ni sjelf var passande klädd och ännu längre sedan ni såg mig sådan, att ni glömt hur det ser ut.“

“Min Gud! Hvad du är lik din far... just nu... Hvad han var stolt och vacker vid dina år... det var just vid den tiden han tog mig till sig... ack, det var en tid af lycka... jag tänkte den skulle räcka alltid... du var också fjorton år, när han gifte sig... i fjorton år lefde jag som en grefvinna, och du uppfostrades som en liten prins... och nu... o, min Gud! hvilken skillnad... men det är också ditt eget fel... om du varit ödmjuk och lydig i stället för vild och stursk, så hade han säkert gjort något för oss innan han dog.“

“Tyst, tyst för dj-n!“ utbrast Carl. “Har ni icke ännu glömt att reta mig med den gamla trallen... tycker ni, att jag ser ut att i ödmjukhet äta de smulor man kastar åt mig... Nej, nej, millioner gånger nej!... Då jag ej fått bära det namn, som är mitt... då den kast jag tillhör, både genom börd och känslor, förskjutit mig... då jag ej fått blifva hvad jag egde kraft och förmåga till... hvad återstår mig?... mig, Parian, den fördömde?... fästningsfången, förbrytaren... som blott med våld tog hvad man ej ville ge mig af min egen omätliga förmögenhet... Jo, hatet återstår... detta oändliga hat, som fyller hela min själ... som blifvit min religion, mitt mål.“

Carls ögon blixtrade, hans händer knöto sig och hela hans varelse syntes växa och höja sig i den lilla

kammarens halfdunkel. Man såg af flammen i hans ögon, att här var en af dessa tusende, hvars stora och kraftfulla själ, missledd af passionerna eller illa burna orättvisor, förfelande det mål, hvartill naturen ämnat dem, förbränna sig sjelfva och falla offer för sina egna förvillelser.

En af dessa olyckliga, som yra af jäsningen i sin egen hjerna, och hänförda af sin ögonblickliga känslas kraft blifva brottsliga, der andra menniskor blott begå ett fel, låta det ena brottet följa det andra, bli sina medmenniskors och sin egen afsky och sluta ofta sjelfva af förtviflan ett lif, som varit ett oupphörligt och olyckligt misstag.

“Se här, min gosse . . . stilla dig nu . . . här är vargskinnspelsen,” sade modren, liksom medlande mellan det förflutna och det närvarande; men det behöfdes icke, Carls paroxysm var redan stillad, han höll handen öfver ögonen och mumlade sagta:

“Ödmjuk . . . ah! en gång var jag ödmjuk . . . hvartill tjente det? . . . de äro sig alla lika . . . alla, alla af denna förbannade, förblindade kast . . . äfven hon . . . en qvinna . . . men lika godt! . . . Det finns äfven för mig en njutning, en sällhet på jorden . . . den heter *hämnd!*“

De sista orden voro blott en hviskning på hans läppar. Gumman hörde ingenting och fortfor:

“Se här . . . du blir sannerligen så prydlig i den sköna pelsen . . . han är långt bättre än jag trodde, se så . . . han passar dig mycket bra . . .“

“Nu slår klockan . . . hvad var det? Åtta! då är det tid att gå . . . farväl! farväl, min mor!” sade Carl, med en viss darrning i rösten, “Gud gifve jag väl vore ur den förb. staden, ty här är jag jagad som en hund, sen går det som en dans . . . och aldrig ser ni mig återkomma, om icke med black om benen . . . farväl!” Han räckte handen åt gumman, som följt honom ut och nu, med handen skuggande ögonen, emotskenet af gatlyktan, såg honom försvinna som ett fantom, i den tjocka dimman.

Hon vände sig om, torkade sina röda ögon med den yllne schalsnibben och läste igen porten. Det var ett afsked mellan mor och son.

I Norrland, denna sköna provins, som Geijer med lika vackra ord som toner besjungit, ligger en gammal herrgård, hvars stora nästan slottslika byggning väl är något förfallen till sitt yttre, men invändigt saknar ingenting af vår tids elegans och bekvämlighet.

Den ligger enstaka, långt ifrån alla grannar, ehuru endast en half mil ifrån allmänna landsvägen, och man hade svårt att förstå hvad som förmått greve Thure, att af alla sina många vackra egendomar välja just denna, den mest aflägsna och ensliga, till vistelseort öfver sommaren.

Om han varit nygift, så kunde det så varit — ty då lär man vara belåten med ensligheten — men det är nu andra sommaren af hans äktenskap. Han har varit gift ett helt år, en tillräckligt lång tid för äkta makar i stora verlden att hinna ledsna vid hvarandra och önska en smula omvexling.

Också voro det unga herrskapets alla vänner och bekanta rättvisligen förvånade öfver detta val. Pluraliteten trodde det härröra ifrån en af den vackra grefvinnans många nycker, och en obetydlig minoritet antog grefvens ännu lika varma kärlek till sin hustru såsom orsaken dertill.

Emellertid hafva de nu bott der redan i tre månader, man är i början af Oktober, sommaren är ju förbi, det är kallt, löfven hvita af frost om morgnarne, rönnbären lysa röda och mogna, snöriporna, talgoxarne och domherrarne plundra redan dess glödande klaser och ännu kan Isabella icke förmå sig att lemna detta dystra och ensliga ställe, der forsens då söker öfverrösta suset i de höga granarne, och björkarnes gulnade löf lägga sin fuktiga matta för hennes fötter.

Hennes mor längtade till Stockholm tillbaka, hennes man påminner ofta om affärd, men likväl är man

ännu kvar...hvad är det då för en magnet, som fångslar den kalla, nyckfulla Isabella der?

Det är afton. I en stor, fyrkantig salong, der månskenet, som skiner in genom de höga fönsterna, strider med de nästan slocknade glöden i en stor spisel, sitter just nu Isabella alldeles ensam.

Det är fullkomligt tyst, man hör blott de taktmässiga slagen af den gammalmodiga, klumpiga och förgyllda pendylen på väggen öfver soffan. Månen upplyser blekt och spöklikt några gamla porträtter i ovala ramar, några högryggiga stolar, klädda med damast, ett rundt bord midt på golvet, samt speglar sig i de slipade lampetterna på väggarna.

Så hade den unga frun setat öfver en timme, tyst och orörlig, dold af skymningen, men om man kunnat se hennes ansigte, skulle man funnit att, om hon var orörlig till det yttre, voro hennes tankar så mycket mera i rörelse.

Isabella har undergått en så synbar och fullständig förändring, att man knapt skulle igenkänna henne. Hon som förr knapt tycktes hafva inrymt en lifligare tanke i sin själ, fråu hvars kalla och lugna yta allt återstudsade, syntes i detta ögonblick vara rof för den häftigaste rörelse.

Hennes kinder brinna purpurröda, hennes halfslutna ögon blixtra ömsom af vrede och den mest passionerade ömhet, hennes läppar röra sig, hennes fingrar, som omedvetet fara åter och fram genom de vackra lockarne, tilltrassla dessa på ett ganska grymt sätt. Hon har lagt upp fötterna i soffan, stöder hufvudet mot armen och i samma ställning som ett sjelfsvåldigt barn, var hon i detta ögonblick mer än vacker, hon var förtjusande.

Hennes läppar hviska oupphörligt i alla möjliga tonarter ett och samma ord...det är ett namn, som ömsom tycks framkalla hennes vrede, ömsom kärlek och förtviflan...kanske är det hennes mans...hon hviskar det så tyst att ingen, utom kanske den det tillhör, skulle kunna uppfatta det.

“Han vill resa . . . resa! O, min Gud! . . . Nej, nej, det får han icke, det skall icke ske!” utropade hon slutligen helt högt och reste sig till hälften upp.

“Hvad befaller grefvinnan?” frågade en gammal betjent, som helt tyst inkommit och oredigt uppfattat de sista orden.

“Ingenting . . . ingenting, min vän,” skyndade sig Isabella att svara.

“Hvad är klockan, Svensson?”

“Half nio.”

“Är inte grefven återkommen ännu?”

“Inte ännu . . . men jag tycker mig nu höra en vagn, det är säkert han.”

“Se efter hvem det är . . . och bär in ljus.”

Svensson gick och Isabella sprang upp, så snart dörren var stängd efter honom. Äfven hon hade hört bullret af en vagn, som körde in på gården; hon skyndade till fönstret, lutade sitt lågande ansigte mot rutan, liksom för att afkyla dess glöd, och blickade forskande ut i qvällsskymningen. Hvad hon såg tycktes emellertid icke lugna henne, hon tryckte handen hårdt mot hjertat, strök sig öfver pannan flera gånger med ett uttryck af otålighet, stampade sakta med foten, liksom vredgad att icke kunna beherrska den rörelse, som lik en förtrollning höll henne fången, och skyndade slutligen, lik en ertappad brottsling, då buller och röster hördes utanför dörren, in i ett annat rum.

Dörren slogs i detsamma upp, Svensson inträdde med ljus, och efter honom följde Isabellas mor och grefve Thure, hvilken gick sakta och haltande, samt stödde sig emot en tredje persons arm.

Denne var en högväxt, axelbred man om tretiofem år, med djerfva, markerade drag, korpsvart hår och mustascher, eldiga ögon samt högdraget och befallande maner. Hans blickar flögo liksom sökande omkring rummet och stannade slutligen på Isabellas qvarglömda näsduk, hvilken han med likgiltig min tog i det han satte sig.

Denna näsduk var fuktig af tårar; ett leende af tillfredsställelse och triumf drog öfver hans ansigte, han strök sina mustascher med välbehag och lekte tankspridd och vårdslöst med den tunna parfymerade trofeen.

“Hur är det, min bästa Thure? Jag tycker du haltar mera i qväll... Jag är rädd att åkningen icke bekommit dig väl,” sade friherrinnan i moderlig ton, under det hon placerade sig i soffan, “och er, herr baron, måste jag banna; klockan är nu nio, och ni hade icke lof att dröja ute med vår patient så länge i qvällskylan,” fortfor hon, vänd till gästen.

“Åh nej, banna honom icke, han rår alls icke därför... vädret är så vackert, och jag fann det så skönt att åka i skogen,” afbröt Thure välvilligt.

“Nu låter ni förleda er af er artighet att förnärma er sanningskärlek, och samlar med detsamma glödande kol på mitt hufvud,” sade baronen leende.

“Ja, kunde jag icke vara säker derom,” återtog friherrinnan, hotande med fingret, “ni är alltför litet rädd om er egen helsa, baron Otto, för att kunna vårda andras.”

“Jag? Min friherrinna, hur kan ni säga det? Jag är, på min ära, för mycket egoist, för att icke också sköta min helsa.”

“Åh, man har sina spioner, och får då veta ett och annat,” fortfor friherrinnan skämtande.

“Jag tillstår, att det vore bra intressant att få höra hvad dessa spioner tro sig veta,” sade baron Otto i samma ton.

“Åhjo, man vet till exempel, att baron för sin ohejdade och — tillåt mig säga — oförståndiga jagtlust, ganska ofta tillbringar hela nätterna i skogen i en gammal förfallen lada, som saknar nästan både väggar och tak... sådant är bra orätt denna tiden, då dimman om nätterna är så kall och farlig.”

Det såg ut som baron Ottos kind hade blifvit en smula blek vid dessa ord, sagda i den mest vänliga

och skämtsamma ton, men kanske var det det matta, blåaktiga lampskenet som förorsakade denna villa.

“Ser ni att jag har rätt . . . ni finner er ertappad,” fortfor friherrinnan skrattande, då baronen dröjde ett ögonblick att svara.

“Ja, jag erkänner det verkligen . . . men också är här i detta förtjusande Norrland en jagtmark, som man får leta efter,” återtog han i glädlig ton, “eller hvad säger grefven?”

“Jag, arma satan, som varit invalid nästan allt se'n jag kom hit . . . hvad skall jag veta derom?” sade grefve Thure och blickade upp ur tidningen, hvori han läste.

“Ja, min Gud, hvad det var för en olycklig händelse . . . är du säker på att det var en karl, som skrämde hästen då vagnen stjelpte?”

“Lika säker derpå, som jag är säker på att denne karl skulle mördat, eller åtminstone mörbultat mig, om ödet icke i detsamma sändt baron här till min räddning . . . en fredlig bonde ligger icke gömd på detta sätt, och försvinner icke just då han föranledt en olycka, och hans hjälp behöfdes . . . ännu mer, jag är fullt öfvertygad, att det var en af det tjufband, som så länge grasserat häromkring med en djerfhet och en lokalkänedom, som är förvånande.”

“Ja, i sanning, vi stå alla i en förbindelse, som aldrig kan afbördas, till er, herr baron“ . . . friherrinnan räckte baron Otto sin hand med en gratiös hjertlighet.

“Och denna förbindelse ökar baron för hvarje dag, han stannar här och med sitt sällskap gör vår enslighet angenäm,” tillade grefve Thure artigt.

“Min Gud, hvad skall jag svara på allt detta? Ni öfverhopar mig med en godhet, som jag är alldeles oförtjent af . . . jag reste för mitt nöje, jag hade intet egentligt mål, ödet tillåter mig att med min blotta ankomst skrämma en stråtröfvare på flykten . . . Olyckligtvis kunde jag likväl icke förekomma, att er häst blifvit rädd, vagnen stjelt omkull och ni, herr grefve, vrickade er fot . . . det var naturligt, att jag förde er

hem... och en angenäm surpris... en oväntad lycka för mig, stackars främling, att finna detta hem så angenämt — här bugade baronen sig artigt för friherrinnan — att jag ännu icke, oaktadt ganska viktiga affärer, kunnat slita mig härifrån. Emellertid måste äfven nöjet sluta... Jag har alltför länge låtit hänföra mig deraf... och senast i nästa vecka måste jag med saknad och tacksamhet lemna det vackra Norrland.“

“Då hoppas jag likväl, att vi göra er sällskap, herr baron... eller hur, Thure? Jag tycker det skall bli rätt skönt att få gå i vinterqvarter i Stockholm igen,” sade friherrinnan vänd till sin måg.

“Jag är en alltför artig äkta man, att icke i detta fall rätta mig efter min hustrus önskan,” svarade Thure skrattande.

“Då få vi nog dröja... jag begriper icke Isabellas kärlek för landet i år... hon som förr aldrig trufdes der,” sade friherrinnan litet knotande och sträckte sig efter patiencekortet, som hon började utlägga på bordet.

“Min Gud, hvad Isabella dröjer länge i sina rum i afton... tycker inte mamma det... hör, Svensson, hvad är klockan?... få vi inte té snart?” sade Thure otåligt, vänd till betjenten, som sysslade vid ett bord bort i rummet.“

“Mamsell väntar endast på grefvinnan för att servera det,” svarade Svensson bugande.

“Nå, vet du om grefvinnan kommer snart?”

“Jungfru Charlotte sade, att grefvinnan skulle komma i ögonblicket.“

Den beskedlige Svensson hade också knapt utsagt sista ordet, innan dörren öppnades och Isabella kom in, eller, för att nyttja ett mycket utslitet men likväl uttrycksfullt ord, sväfvade in; ty hon var så skön, att man väl kunnat tro sig se en fé, som af en nyck sänkt sig ned bland de dödliga.

Hennes strålande ögon, leende läppar och genomskinliga hy, hennes klädsel så retande och dock så blygsam, hennes gång, hennes sätt, allt visade att kärlekens allmakt gjutit lif i denna så vackra bild; i

allt, i hvarje ord, hvarje blick låg denna utesägliga förtrollning, som en älskande qvinna omedvetet sprider omkring sig och sjelf är underkastad.

Grefve Thure, ännu lika förtjust i sin hustru som i sin fästmö, gick emot henne, kysste hennes hand och sade henne några platta och välmenande artigheter.

Baronen bugade sig vårdslöst och förtroligt som en hvardagsgäst, och Isabella gick att sätta sig bredvid sin man i soffan.

“Du har dröjt så länge i dina rum, min engel... baron och jag ha varit hemma en hel timme, tror jag,” sade Thure och lutade sig ned mot sin hustrus små händer, med denna förtroliga hjertlighet, som blott är en äkta man tillåten.

“Ja, det är sannt... och likväl vill jag slå vad, att grefvinnan funnit sin mans frånvaro mer än ledsam... här är en liten rymmare, som jag uppfångat, och som sqvallrat om utgjutna tårar,” sade baronen skratande och kastade mellan sina båda händer den hoprullade näsduken, som han under hela tiden setat och lekt med.

Isabella, hvars ansigte redan förut fått en högre färg, vid åsynen af sin näsduk i baronens händer, blef nu purpurröd, en hastig blick af på en gång vrede och bönfällande kärlek blixtrade från hennes halfsänkta ögon och bevisade, att hans kalla och skningslösa skämt träffat hennes hjerta.

“Är det möjligt att du gråtit af ledsnad efter mig, Isabella, min engel?” frågade grefve Thure, rörd och smickrad, “ja, har jag inte rätt, då jag ofta sade den spefågeln Albrekt, att Isabella älskade mig mycket mer, än hon ville visa?”

“Det är märkvärdigt, hvad tiden förefaller lång på landet” sade friherrinnan med en missbelåten ton och samlade åter ihop korten.

Isabella gick bort till pianot, och de båda herrarne fördjupade sig i en hög af tidningar, som låg på bor-

det. En stund derefter anmälde Svensson, att supén var serverad. Grefve Thure ansågs som konvalescent och borde lägga sig tidigt, och strax efter maten aflägsnade han sig.

Baronen tillbjöd sin arm såsom stöd och följde honom till hans rum. De båda damerna voro ensamma.

En stund sutto båda tysta. Isabellas fingrar rörde sakta och drömmande tangenterna på pianot; de toner hon framlockade, uppenbarade hennes känslors förvirring och oreda. Fåfångt bemödade hon sig att ordna och beherrska dem. Ack! Isabella älskade sedan en månad, för första gången, och med den häftiga, despotiska och passionerade kärlek, som ständigt håller sitt offer liksom i ett rus. Det var ej mera tid att kämpa emot denna känsla, som liksom en våldsam ström döfvade och ryckte henne med sig, det var endast det instinktliska medvetandet om det brottsliga deri, som kom henne att lamt och ögonblickligen söka hejda sig.

Och denne främling, som hon tillbad utan att känna, som så grymt utöfvade sin makt, som ständigt höll hennes själ fångslad, antingen hans sarkastiska skämt förödmjukade, eller hans ömma, eldiga och hänförande ord gjorde henne lycklig, han upptände hennes vrede, han sårade hennes stolthet hvarje dag; hon grät, hon afskydde, hon hatade honom . . . och en blick, en suck, en passionerad förklaring, och Isabella var åter hans slafvinna som förut. Aldrig har en qvinna älskat mera besinningslöst, och aldrig har hon blifvit hårdare straffad.

“Baronen reser i nästa vecka,” sade friherrinnan helt tvärt, när Isabella några ögonblick upphörde att spela.

Hennes dotter spratt till . . . dessa enkla ord sammanpressade hennes hjerta, det var öfver innehållet af dem hon hela tiden grubblat . . . hennes mor tycktes endast helt högt öfversätta hennes egna tankar.

“Och sanningen att säga,” fortfor friherrinnan, då hon icke fick något svar, “är jag rätt glad deråt; denna menniska oroar mig på ett oförklarligt sätt . . . det ligger något tryckande i den atmosfer, som omger

honom... jag skulle kunna säga, att jag är rädd för honom.“

“Och likväl är mamma mer än vanligt ärtig och vänlig mot honom,” sade Isabella och steg upp från pianot.

“Ja, kära du, man kan icke vara annat... ehuru han ofta bemöter oss allesammans på ett sätt... ja, man kunde säga, ett impertinent sätt... en öfverläghenhet, ett gäckeri, som lindrigast sagdt är malplaceradt.“

“Men gör mamma honom icke orätt nu?”

“Nej, jag har verkligen tyckt mig märka något sådant... emellertid kan det vara misstag, men åtminstone är han en bra bisarr och egen människa... har du icke märkt hans besynnerliga omsorg att undvika alla frågor om sina slägtrelationer och sin födelseort... samt ännu mer, hans kuriösa och märkvärdiga okunnighet i flere saker, som en bildad människa måste känna.“

“Men detta har han ju själf förklaradt... hans uppfostran har blifvit vårdslösad... det är ofta fallet med rika arftagare, i synnerhet om deras börd står i öfverensstämmelse med deras förmögenhet... det tycker jag icke man kan undra öfver.“

“Nå, deri kan du ha rätt... Thure tycker emellertid om honom... och det var rätt lyckligt, att han fick något sällskap i den här ensligheten, hvartill din besynnerliga smak dömt oss.“

“Bästa mamma, domen är nu upphäfvden,” sade Isabella skrattande, “jag har redan talat med Thure om vår afresa.“

“Nå, det gläder mig, ty ensligheten har aldrig varit min sak. När man icke är van vid sitt eget sällskap, så finner man det obeskrifligt tråkigt... God natt nu, mitt barn... om jag skall få sofva, så måste jag passa på just denna tiden mellan elfva och tolf... God natt!“

Friherrinnan kysste sin dotter på pannan och gick åt dörren, men just som hon skulle passera förbi det ena fönstret, stannade hon hastigt, med ett lätt anskri.

“Hvad var det, bästa mamma?,... mår du illa?” frågade Isabella ifrigt och skyndade till henne.

“Nej, min Gud! jag blef endast skrämmd... kanske var det min egen skugga, men jag tyckte att någon helt hastigt tittade in genom rutan, der mellan gardinen.“

“Mamma misstog sig säkert... eller kanske någon af domestikerna voro ute i trädgården.“

“Nej... det var just det som skrämde mig, att jag tyckte det var en okänd karl.“

“Det bevisar bäst att mamma tog felt; här fins ingen, som icke mamma sett förut.“

“Men vet du, Isabella, detta var kanske blott en inbillning; men det kommer mig emellertid att tänka på alla de djerfva inbrottsstölder, som föröfvats här i trakten... Man påstår, att det är ett helt, ordentligt organiseradt tjufband... fönsterna äro så lågt vid marken, och inga luckor finnas... det är verkligen vådligt, i synnerhet som Thure för några dagar sedan fick en ansenlig penningremiss ifrån sina inspektorer både på Gärdvik och Hulta.“

“Men, söta mamma, hvem skulle väl veta derom... jag har icke vetat det en gång,“ sade Isabella leende åt sin mors farhågor.

“Ja ja, emellertid får Mari ligga inne i mitt rum medan vi äro qvar här... jag skall säga till att man löser bandhunden... och i morgon skall jag bestämdt erinra Thure, att flytta penningarne ur den chiffoniern, som står i hans kabinet... husch! det här välsignade bondlandet är i alla afseenden för fatalt... Man är utsatt för verkliga faror... Gudskelof att du ändtligen beslutat dig resa ifrån denna ödemark... Godnatt... ännu en gång.“

Friherrinnan nickade och tillslöt dörren efter sig.

Isabella stod qvar, liksom villrådig om hon skulle gå in i sina rum eller dröja. Vissheten att se Otto återkomma, qvarhöll henne med oemotståndlig makt, och likväl, då hennes mor gått och hon blef ensam, intog henne en barnslig, oförklarlig rädsla, som omedvetet bjöd henne fly.

En tung och kall bäfvan lade sig öfver hennes själ, hennes kalla händer darrade, då hon ville stödja

sig mot soffkanten, och hennes eget bleka ansigte i spegeln midtemot skrämde henne. Ljusen på bordet tycktes henne brinna med en så orörlig och matt låga, deras sken förmådde icke upplysa det stora rummet, från hvars mörka hörn hon tyckte sig höra ett spöklikt prassel, såsom när vinden om hösten leker med de torra löfven. De gamla porträtterna i sina ramar betraktade henne så listigt och grimacerade i dunklet, och då gardinernas veck rördes af draget ifrån fönstren, fruktade hon att få se förfärliga gestalter framtråda derifrån... med ett ord, Isabella var under inflytelsen af dessa dunkla och oförklarliga aningar, hvilka hastigt som blixten, utan någon yttre eller synlig orsak, förlama vår själ med en isande fasa, liksom om en osynlig makt ett ögonblick för våra ögon öppnade framtidens bok... vi förmå icke klart tyda dess mystiska hieroglyfer, men instinkten säger oss, att de innehålla något förfärligt.

Dörren öppnades i detsamma, tysta och snabba steg närmade sig henne, men den unga qvinnans paniska förskräckelse hade nu nått sin höjd, och med ett qväddt skrik stötte hon ifrån sig Otto, hvars armar omslöt henne, och sjönk blek och med slutna ögon ned på soffan.

“Isabella! Isabella, hvad är det... förskräcks du för mig?” hviskade han med denna ömma och låga röst, som icke sinnena men hjertat uppfattar, och som sällan förfelar sin magiska verkan.

Isabella igenkände den också. Det svarta moln, hvars skugga nyss spridt mörker öfver hennes själ, försvann som en rök, för att med ens låta bilden af den hon älskade stråla i all sin förföriska glans. Hon uppslog ögonen och lät dem med berusning hvila på hans ansigte, hon lindade armarne om hans hals och upprepade hans namn, liksom drömmande och tycktes i detta ögonblick ha glömt allt för öfvermåttet af de känslor, som fylde hennes hjerta.

Det var nu Otto, som i sin ordning gjorde sig lös och steg upp.

“Isabella!... besynnerliga varelse,” sade han all-

varsamt och med sorgsen röst, i det han lät sina stora svarta ögon melankoliskt och svärmande dröja vid hennes ansigte, "skulle man icke i detta ögonblick tro att du älskade mig..."

"Och du, Otto... du skulle tvifla derpå..."

"Tvifla derpå... Ah! ni kvinnor af den förnåma verlden äro er då alla lika... hvad är kärleken för er?... ett tidsfördrif... några dagars nöje, som man ledsnar vid och glömmer... en liten intressant episod i den tomma och brokiga dröm ni kalla lif... Ah! en dåre är den, som lägger sitt hjerta, sin själ för edra fötter, ni trampar leende derpå, och märker icke huru detta hjerta skälfver i dödsryckningarne dervid..."

Ottos vackra ansigte vanställdes af en så grym och hånfull bitterhet, att Isabella sträckte händerna mot sin älskare och utropade med lika mycken ömhet som förebråelse:

"Otto, Otto! är det åt mig du säger detta? mig, som glömmade det brottsliga i att älska dig, icke eger en tanke, en känsla för något annat än dig... som säkert skall dö af sorg då du reser... och som i hvarje dröm om natten, hvarje tanke om dagen skall återfinna din bild, för att evigt sakna dig." Isabella betäckte sitt ansigte med sina händer och sjönk ned mot soffkuddarne.

Otto stod stum, ett ögonblick och betraktade med ett gåtligt uttryck den unga kvinnan, som så skön i sin smärta, låg snyftande framför honom. I hans ansigte tycktes medlidande, bitterhet och hat strida, men ej en skynt af kärlek låg deri.

"Isabella," sade han slutligen, långsamt och sakta, "sluta med detta hyckleri... antingen älskar du mig icke, eller... älskar du mig *så* som jag vill bli älskad med en kärlek, som icke vet af något annat än sig sjelf... för hvilken alla betänkligheter, alla småaktiga konsiderationer, all falsk stolthet viker bort, som dimman för solen... för hvilken inga offer gifvas, ty sjelfva offret är sällheten. Om du så älskar mig är du *min*... det är *jag* som är din make, ty det är kärleken

och icke vigseln som göra människorna till makar... om du älskar mig så, då faller jag till dina fötter tillintetgjord af lycka...men, nej! nej! jag vet det ju redan...du är en alltför väl uppfostrad qvinna och alltför dygdig maka; en dam, alltför strängt bunden vid konvensen och för blindt tillgifven dess fördomar, att med en sådan kärlek såra den...Farväl! farväl, Isabella! Din mans gäst ser du ännu några dagar, men *Otto* återser du aldrig ifrån detta ögonblick.

Otto vände sig om för att gå, men i samma ögonblick halkade Isabella ned ifrån soffan för hans fötter, som hon omfattade. I hennes ansigte, ännu öfverhöljdt af tårar, och i hennes blick, som fästades på honom, läste Otto sin seger.

Ett leende af tillfredsställelse och triumf flög blixtnabbt öfver hans ansigte, han böjde sig ned, upplyfte sin älskarinna i sina armar och öfverhöljde hennes ansigte med kissar.

Den lilla bordstudsaren i Isabellas kabinett slog tre timmar efter midnatt, dess fina och klara slag störde blott för några sekunder tystnaden derinne, men denna tystnad var icke sömnens och enslighetens, det var kärlekens och nattens. Allt i detta lilla rum andades friskhet och lif, de glänsande och mjuka gardinerna, hvars purpurfärg återspeglades af det klara glaset i den slipade, gammalmodiga spegeln, blommorna i den stora vasen, hvilkas doft uppfylde atmosfären, tycktes luta sina vackra hufvuden tillsammans och hviska ljufva hemligheter åt hvarandra; de små amorinerna i det målade taket med sina koger och kransar, blickade ned så skälmska och syntes leka deruppe bland rosorna, och lampans rena och stilla låga belyste jemt och klart den vackra gruppen i den lilla, låga soffan.

Isabellas hufvud hvilade mot Ottos bröst, de nedfallna lockarne skylde nästan hennes ansigte, hennes lilla hand omslöt af hans, hon andades jemt och sakta och låg så orörlig som om hon sofvit.

I hennes älskares ansigte, som lutades bakut mot soffkanten, vexlade uttrycken deremot oupphörligt, han tycktes vara rof för en häftig inre strid, han andades tungt, och lyssnade med oro och spänd uppmärksamhet på ett sakta, men ofta upprepadt buller, hvilket sedan en stund hörts oredigt och på något afstånd.

Hvar gång detta buller urskiljdes tydligare spratt han till, och den arm, som låg omkring Isabellas lif, darrade märkbart.

Slutligen nådde ett klingande ljud, som af sönderslaget glas hans öron, och några minuter derefter slog man ett sakta slag på fönstret af kabinettet.

“Det är gjordt,” mumlade Otto sakta och drog ett djupt andetag.

“Otto! Otto!” hviskade Isabella och reste sig upp, väckt af bullret och den rörelse hennes älskare gjorde; “du ser så kallt och underligt på mig, du vänder dig bort... låt mig se ditt ansigte.”

“Ah, hvarför se på mig... du skall då endast dela Psyches öde, hvilken i samma stund hon upptäckte hvem hennes älskare var, hade förlorat honom för evigt,” mumlade han sakta och drömmande.

“Jag förstår dig icke, Otto.”

“Åh, det tror jag nog, min grefvinna,” sade Otto med helt och hållet förändrad röst och reste sig upp; “ni förstår mig ej, men det är tid att lemna er en förklaring... Mins ni kanhända, på Essingen, en fästningsfänge, som, för att göra er ett nöje, med egen lifsfara räddade er hund?... Ser ni här det ärr, som denne fånge då erhöll.”

Otto strök upp håret och visade ett djupt trekantigt ärr i pannan.

“Och till lön därför visade ni honom ett så djupt förakt, en så gränslös afsky, att ni ej ens ur hans armar ville mottaga hunden... mins ni också den ed, som denne fånge då hviskade i ert öra?... den lydte så, att ni en dag *sjelf* på knä skulle tigga om lyckan att slutas i hans famn. Den var djerf denna ed, icke sannt? den ansågs af er för vansinnig... men ödets

gudinna är mäktig, hon åtog sig fångens hämd... det är icke baron Otto, som mottagit den sköna Isabellas kyssar, det är fästningsfången, tjuften, den förrymde, efterlyste, fruktade, afskydde numro femtifyra, Otto Sköld. Ah! hin onde sjelf skulle icke ha lyckats bättre... Och för att komplettera historien bör ni veta, att denne föraktade är er egen svåger, min vackra grefvinna. Er man, denne lumpne stackare, i hvars ådror säkert finnes mjölk i stället för blod, är min bror... min faders yngre laglige son... han som tagit mitt namn och min förmögenhet... åh! det är ju en alltför vanlig historia, för att behöfva någon förklaring; i detta ögonblick hafva två af mina kamrater brutit sig in i hans kabinett... det är jag som gifvit dem anvisning på hvad de der skulle finna... det har lyckats, de vänta blott på mig... men tyst, jag hör buller... man kommer hit... Farväl, min grefvinna, farväl!“

Men Isabella hörde honom ej, hon hade stirrat på honom som en vansinnig, tills hon helt och hållet förlorat sansningen.

Otto närmade sig intill henne och mumlade under det han betraktade hennes bleka ansigte:

“Ah! om jag så hade hämnats på dem alla... men, hvad är det som rörs i min själ?... Hvilket är jag mest i denna stund, djefvul eller menniska?“

Buller och hastiga steg hördes utanför, man ropade Isabellas namn, hela huset var i rörelse, nu först vid tjuftvarnes flykt hade man vaknat.

Snabb som blixten lyfte Otto hakarne af fönstret, men, liksom drifven af en oemotståndlig makt, kastade han ännu en blick på Isabella, tog ett steg tillbaka, böjde sig ned och förde kanten af hennes klädning till sina läppar.

I nästa ögonblick var han försvunnen. En gäll hvissling och straxt derefter hofslagen af en häst var allt, som afbröt tystnaden utanför. Höstnatten insvepte i sitt skyddande mörker både häst och ryttare.

VII.

Den försvunne hökaren.

Det låg för flera år sedan vid Surbrunnsgatan ett litet trähus af ett temligen ruskigt och förfallett utseende. Det hade tillhört en gammal enka, vid hvars död det såldes för nästan ingenting till en hökare, som vid den tiden drog sig ifrån affärerna och ville i ro njuta sina mödors lön.

Herr Kutting var sextioåtta år och ungar. Hans skinande ansigte lyste i såpbubblans alla färger, och hans lilla figur hade nästan såpbubblans runda skapnad; han var, med ett ord, den dag han inflyttade i sin nya bostad, den mest trefliga och välmående hökare man kunde se.

Men ett halft år derefter var han sig icke lik; de blanka kinderna hade fått en gråaktig färgton, hans mage, som haft en "fast och vacker rundning", enligt hans eget uttryck, hade blifvit slapp och hängande, hans ögon voro matta och hans forna munterhet och belåtenhet voro försvunna.

Hvad var nu orsaken till denna sorgliga förändring?

Herr Kutting sjelf var lika okunnig derom som alla andra. Han hade låtit måla karmarne gröna kring de små fyrkantiga fönstren på sitt nya hus, han hade stöttat upp det lutande planket, som afstängde den lilla gården ifrån gatan, och satt nya gångjern på porten, som förut haft endast en krökt och rostad spik att lita sig till, han hade ställt ett gungbräde i trädgården

— en liten tilltrampad fläck med några mariga, halft utgångna syrenbuskar på ena sidan, en soplår på den andra och grannarnes mer eller mindre behagliga tvättkläder och trasor upphängda på planket i fonden — han hade slutligen uppställt en hel barrikad af tomma silltunnor utanför sitt fönster, såsom ljufva minnen af sin hökarbod och sin forna verksamhet, och till och med medfört sin gamla katt, som i mer än tio års tid suttit på hans disk och med sina plirande ögon observerat hans kunder, men oaktadt allt detta var herr Kuttings trefnad försvunnen.

Grannskapets gummor ansågo sig emellertid hafva fullkomligt väl reda på orsaken till den nye egarens vantrefnad, ty efter deras påstående förde det gamla huset olycka med sig åt hvem som bodde der, och allt sedan den förra egarinnans man, en liten stilla och menlös skräddare, för tjugo år sedan hängt sig i ett päronträd i trädgården, hade enkan icke fått några hyresgäster, ty oaktadt skräddaren fått en kristlig begrafning och päronträdet blifvit borthugget, så att endast stubben stod qvar, så såg likväl hvarenda människa, som ville titta ut genom fönstret vid midnattstid under nymånen, trädet stå qvar och skräddaren hänga dinglande i dess grenar.

Det var ju alls icke treffligt, och ehuru man väl kunde låta bli att se dit, så visste man likväl, att det icke stod rätt till omkring huset, och oaktadt man med visshet ville veta, att den lille mannens envisa upptåg att hänga qvar utanför sin forna boning, enkannerligen var tillståndt för att plåga hans enka, hvars elakhet sades varit orsaken till hans sjelfmord, så var det likväl svårt att dela hennes straff och till och med få brorslotten deraf, ty hon sjelf tycktes mindre generad af spöket än någon annan.

Sanna förhållandet var emellertid verkligen, att det lilla grågula huset fått ett dåligt rykte om sig, och att egarinnan bott der helt ensam till sin död.

Det tycktes likväl vara billigt, att den lille skräddaren då skulle lemna gården i ro, när han icke

mera hade något skäl att hänga upp sig om nätterna under nymånen, och många af grannskapets gamla och unga sqvallersystrar påstodo också, att han verkligen försvunnit, men huru det än var, så återfick icke den nye egaren det goda hull och den skinande färg han egt vid sin ditkomst.

Tvärtom, han blef allt mera melankolisk och gråblek, och hvad ännu mera var, den gamla katten tycktes icke finna mera trefnad än hans husbonde; hans ögon började rinna, hans hår föll i tappar, och snart täffade de båda gamla vännerna med hvarandra i ruggighet och vantrefnad.

Emellertid, om den stackars exhökaren och hans katt, genom sin sorgliga belägenhet vitsordade det gamla husets vanrykte, så fanns likväl ännu en invånare, som tycktes gifva dementi deråt.

På södra gafveln var ett litet vindsrum, som den rike hökaren välvilligt upplåtit åt sin brorson för den nedsatta hyran af femtio riksdaler riksmünt, ett rum, som efter herr Kuttings mening var värdt dubbelt, enär det hade tapeter på nästan hela den ena väggen, icke saknade mer än ungefär hälften af golftiljorna och till på köpet hade en kakelugn, ehuru den icke kunde eldas, samt en skrubb i väggen, hvilken kunde användas som garderob.

Det var dessutom så mycket mera ädelmodigt af herr Kutting, att låta brorsonen bo der, som denne var en "eländlg stackare", en komplett odåga, som gäckat alla sin farbrors både stränga och milda bemödanden att bilda honom till en duglig hökare.

Den unge herr Jakob Lind hade kommit upp ifrån landsorten, för att, då fattigdomen och fadrens död afbröto hans studier, stå i sin farbrors bod, och detta under de mest lyckliga auspiciër, som någon ung man någonsin kunde begära, nämligen att i en framtid blifva sin rike farbrors kompanjon och arfvinge.

Men hvem kan mäta ungdomens oförstånd och otacksamhet? Efter en pröfvotid, som farbroderns tålmod och välvilja utsträckte till ett helt år, befanns den stackars Jakob rent af oduglig.

Under detta år hade han vållat sin farbror så många förluster, obehag och förargelser, att den lille hökaren hundra gånger trodde sig skola spricka af harm och grämelse och ännu kände sig uppröras af en rättmätig vrede, då han tänkte på, huru den ständigt tafatte och tankspridde Jakob gifvit de fina jungfrurna härsken lax och dåligt smör och de bästa varorna deremot åt barnungar, som togo dem på kredit, huru han låtit osten mögla och sedan *skänkt* bort den, låtit laken rinna från sillen, tappat smöret på golvet och satt fast sina fötter deri, smetat såpan på fingrarne och aldrig kunnat lära sig att gifva vågen den bestämmande knuffen, utan vägt för frikostigt och glömt att fordra betalning, under det att han i stället ritade figurer på disken med en kritbit och till och med öfverraskat sin förgrymmade farbror med dennes väl lyckade porträtt, då gubben helt hastigt kom för att väcka honom ur hans artistiska distraktioner.

Endast släktskapen skyddade honom från att icke ögonblickligen blifva bortkörd, men man kan icke begära, att den äfven skulle skydda honom ifrån handgripliga tillrättavisningar och dräpande tillmälen.

Då profvoåret äntligen var slut, hade Jakob blifvit så tunn och torr och gråblek, som en stockfisk i herr Kuttings bod, och han sadé en dag helt ödmjukt och med nedslagna ögon:

“Farbror, jag härdar icke ut längre . . .”

“Inte jag heller,” svarade den uppretade hökaren. “Du må packa dig härifrån . . . du skulle ruinera mig inom ännu ett år . . . du duger icke till hökare, du har intet geni, och det fordras i en hökarbod.”

“Det är sannt,” sade Jakob sorgset.

“Du är tjugo år, hvad skall det bli af dig?”

“Jag skall arbeta.”

“Arbeta, på hvad sätt då? . . . Kanske du tänker sätta dig att sudda med en kritbit eller klåttra med en blyertspenna, som du här gjort?”

“Ja, jag skall bli målare . . .”

“Du, min Gud och skapare, att vilja bli målare, då man kunde bli hökare . . .”

“Men hvarför inte?”

“Ett sådant eländigt yrke, som räcker endast halfva året, och hvilken lukt sedan...”

“Räcker det bara halfva året?”

“Ja visst, tror du någon låter måla sina dörrar eller fönsterkarmar om vintern?”

“Men, farbror, jag tänker icke måla fönsterkarmar utan tafflor.”

“Mjuka tjenare, allt bättre och bättre!” sade herr Kutting förbittrad och vände sin brorson ryggen.

Alla dessa obehag, som den unge slägtingen och tilltänkte kompanjonen förorsakat honom, hade emellertid nedstämt den lilla muntra hökarens sinne, och som han äfven började känna några ålderdomskrämpor, gick han därför med beredvillighet in på en af sina forna bodbetjenters förslag, att öfverlemna åt denne sin bod och draga sig tillbaka från affärslifvet.

Unge herr Geschvinder, som varit en stor favorit hos sin patron, egde alla de egenskaper, som den stackars Jakob saknade, och hade nu som egen handlande i ett par år i nästa gathörn konkurrerat med sin förre husbonde.

Patron Kutting köpte skräddarens lilla gård och flyttade dit med sin katt och sin gamla hushållerska och f. d. älskarinna, jungfru Lotta Pettersson.

Någon tid derefter, då han började känna sig ensam i sin nya bostad, och hans vrede mot Jakob något lagt sig, tillät han denne att flytta upp på vindsrummet, och genom den gamla hushållerskans bemedling blef brorsonen äfven snart en medlem af det lilla hushållet, ehuru den gamle hökaren aldrig förlät honom och vid alla tillfällen återkom till den oduglighet och vanvördnad han visat för handeln och den otacksamhet, hvarmed han afvisat sin lycka.

Emellertid var Jakob, vindskammarens invånare, den enda af familjen, på hvilken det lilla huset icke tycktes inverka ofördelaktigt, ty han syntes nu långt mera lycklig och belåten än förr i farbrodrens hökarbod.

Det var på våren en söndagsmorgon, just då klockorna i Johannis klockstapel ringde till gudstjenst, som den stackars exhökaren klef ut på sin förstuguqvist och kände sig mera nedslagen och betryckt än vanligt.

Solen masade så varmt på silltunnorna utmed väggen, och den skarpa, välbekanta ånga, som de sprede omkring sig, tycktes liksom upplifva hans sinne en smula. Han insöp med en vemodig förnöjelse den minnesrika doften, slöt ögonen och sjönk ned, med händerna hopknäppta öfver magen, på sätet bredvid dörren, drömmande om talgljus och såpfjeringar, ostar af alla färger, lax i tunnor och den delikataste anjovis i kaggar.

Hela den hänförande taflan af hans lilla mörka bod på Holländargatan, genomdränkt af en evig saltfukt, som hvarken sol eller luft förmådde torka, stod i ett nu för hans inbillning.

Han var åter i sin ungdoms blomma, bakom sin disk, ett mål för pigornas smickrande skämt och hulda småleenden och kastande omkring sig dessa mustiga qvickheter och ordlekar, som under mera än femtio års tid gjort honom så gouterad af alla hans kunder, hvilkas bifall fylde hans hjerta med fåfångans triumf, på samma gång den flottiga penninglådan under disken fylldes med klubbiga kopparslantar och smutsiga sedlar.

“Jag måste dit tillbaka!... Jag kan icke lefva utan min bod och min verksamhet,” utropade herr Kutting med ens och sprang upp så hastigt, att den gamle katten, som hoppat upp i hans knä, för att dela hans minnen, med ett jammerskri föll handlöst ned på trappan,

Sanningen hade som en blixträffat den svårmodige hökaren; saknaden af hans förra lif och omgifning var den verkliga orsaken till hans aftyning och ledsnad.

“Jag var en narr, som kunde tro att en människa kan lefva nöjd utan att uppfylla sin bestämmelse... men det var den lufvern Geschvinder, som öfvertalade mig att lemna affärerna och sitta sysslös här i mina bästa år... Nej, det är slut... Jag kan icke lefva på detta sätt... Jag vill hafva en hökarbod att stå uti,

så länge jag lefver," fortfor herr Kutting allt mer och mer entusiastiskt, sköt upp sin gamla mössa öfver pannan, trädde händerna häftigt i rockfickorna och vände om in i huset med raska och trotsiga steg.

Den slutsats, hvartill herr Kutting kommit, att människan för att vara nöjd måste följa sina naturliga anlag, är ett axiom, som hela världen erkänner, men som likväl rätt ofta förbises på bekostnad af både glädje och gagn.

"Stina Lotta!" ropade herr Kutting med en röst, som sinnesrörelsen gjorde mera rosslig och bullersam än vanligt. "Hvar håller du hus?"

"Stina Lotta!" fortfor han, öppnande dörren till höger i förstugan och tittade in med en viss försigtighet i ett litet kök, der en stor och bastant qvinna om femtio år stod framför spiseln, kringhvärfd af ångorna från kaffe och biffstek.

"Hvad står på?... Hvarför skriker patron sitt eviga Stina Lotta, som jag sagt, att jag aldrig "extimerar" mig att svara på, när jag heter Lotten," svarade hushållerskan förargad och svängde med eldtången på ett rätt afskräckande sätt.

"Lotten lilla, menar jag, det förstås, sätt fram frukosten åt mig genast! Jag måste ut!" återtog patron med inställsam röst.

"Hvart skall patronen taga vägen på söndagsmorgonen?"

"Jag skall gå till Geschvinder, jag vill tala med honom genast."

"Jaså; han håller väl icke på att slå vantarne i bordet heller... eller hvad är på färde?" frågade jungfru Lotten blickad, under det hon lade locket öfver en karott och med tillhjälp af förklädet fattade tag i de heta kanterna deraf, för att följa sin husbonde in i den lilla matsalen.

"Nej, bevars, men jag vill råka honom innan han går ut."

"Nå, då är det minsann bäst att skynda sig, ty Geschvinder är väl icke den, som på en söndag dröjer

länge hemma," sade hushållerskan försmädligt, medan hon hastigt kastade en skrynklig duk öfver det lilla brunmålade bordet vid fönstret och hemtade ifrån en rankig skänk diverse spräckta och brunbrända koppar och tallrikar för frukosten.

"Men, Gudbevars, hvad går åt patron? Han är ju alldeles hvitgrå om näsan och vänder ögonen ut och in!" utropade hon häpen och skyndade i detsamma förskräckt fram till soffan, der herr Kutting sjunkit ned, fattad af en häftig svindel.

"Bevare mig väl, jag tror han dör," fortfor hon ängsligt och hælde en hel karaffin ättika i sin husbondes röda söndagsperuk, med den lyckliga verkan, att han om några minuter reste upp det nedsjunkna hufvudet och pustade efter luft.

"Hur är det? Hur mår patron? Ack, ack, hvad han skrämde mig... huru står det nu till?" frågade hon deltagande, och torkade sig i ögonen med det sotiga förklädet.

"Åh, nu är det öfver, men blodet steg mig åt hufvudet... jag blef för häftigt upprörd der ute bredvid silltunnorna."

"Hvad var det då?... Såg patron något hemskt på morgonen i blanka solskenet? Det kan jag väl aldrig tro!" återtog hushållerskan förundrad.

"Ja, ja, jag är icke mera ung... jag känner det... jag skulle icke kunna sköta mig som förr i boden," mumlade herr Kutting för sig sjelf, utan att ge akt på Lottas frågor och utrop.

"Det är bäst, att allt får bli som det är... Geschvinder får behålla boden," tillade han suckande, steg långsamt upp och gick med stapplande steg fram till bordet.

"Se der kommer just Geschvinder, som patron ville råka. Nå, det var ju lyckligt," återtog hushållerskan hastigt och tittade ut genom fönstret.

"Det gör detsamma... jag vill honom ingenting," sade herr Kutting modfäld och satte sig ned igen med bedröfvad min.

I detsamma rycktes dörren upp, och en ung herre visade sig på tröskein, i hela glansen af ett "bodlejon" på söndagen.

Den spritt nya och glänsande hatten satt ännu kvar på hans skinande, nyss brända lockar, hans svullna och röda händer voro inklämda i guldgula handskar, och öfver hans mångfärgade väst glittrade en urkedja, som täflade i skrytsam grannlåt med kråsnålen, hvilken sammanhöll hans skjorta, af samma färg och styfhet som ett karduspapper.

Han svängde käppen öfver hufvudet, flaxade med en silkesnäsduk och gjorde mera buller och bråk, under det han inträdde, än man skulle kunnat tilltro tio personer.

"Morgens, morgens farsgubben! Hur står det till med helsan och kärleken på morgonqvisten? Förb. mig kommer jag icke lagom att få med af gamla Lottas frukostrisp . . . Ypperligt, ypperligt! Nu skall man smörja kråset . . . eller hvasa mutter lilla?" utropade herr Geschvinder, under det han tog i den surmulna hushållerskan, svängde om med henne, oaktadt hennes motstånd och arga blickar, och struttade sedan fram till herr Kutting, alltjemt låtande käppen cirkulera mellan fingrarne på ett ganska vådligt sätt för hans patrons näsa.

"Nå, hur går affärerna? Är rörelsen lika god i min gamla bod?" frågade herr Kutting med matt röst, då Geschvinder ett ögonblick hemtade andan.

"Sanningen att säga, så har den minskat något på senaste tiden."

"Det kunde jag tro . . . det kunde jag tro," afbröt gubben med ett leende, liksom af stolthet och belåtenhet.

"Den drummeln Gösta flyttade, som farbror vet, och bönderna sakna honom, han hade så godt munläder och kunde prata så bra, men vi ska nog arbeta upp oss igen, har ingen fara," fortfor den elegante hökaren, gnuggande sina händer och kastande sig i soffan.

“Jaså, Gösta har flyttat, det var en dugtig pojke; hvart tog han vägen?”

“Åh, han tänker bli sin egen, men det går väl i putten, hoppas jag, och han stannar väl på bysis om ett år. Men jag skulle nu skutta hit för att fråga Jakob, om han ville vara med om en liten rolighet i qväll; vi äro några glada gossar, som tänka oss ut till Djurgårdsbrunn på maskeraden.”

“Maskeraden... Stopp, min gosse, hvad är det för galenskaper..., tror du jag lemnat dig boden och lagret på kredit för att du skall föra ett sådant lif... slösa bort pengar på tid och rummel och...”

“Se så, farbror, hedersknyffel, blif nu icke ond... man är väl tvungen att lefva efter sitt stånd för att hålla krediten uppe. Hvad tusan, jag står ju veckan ut som en bandhund i boden, då måtte en väl få bestå sig en liten muntration på söndagsqvällen. Mins inte farbror, huru farbror sjelf brukade säga den tiden jag var farbrors enda bokhållare: Jonas, sade farbror, nu slår klockan sju och jag går och tar mig en tuting på källaren här bredvid, för det behöfver jag för min helsa; — och sedan, när jag stängde boden, just som farbror kom hem så rödmosig och belåten och vi gingo in för att ställa i ordning i källaren eller magasinet... Åh, jag ser farbror än, sittande på stockfiskhögen och utdelande befallningar åt bodkarlen eller mig... och jag, som farbror vet, har ett så poetiskt sinne, jag deklamerade “Sitter på högen, högättad höfding“, för se farbror liknade ackurat kung Ring, som Bellman beskriver så skönt.”

“Du har då icke förlorat konsten att prata, du, åtminstone, det hör jag,” sade gubben, småleende mot sin vilja vid minnet af den tid, som Geschvinder framkallade.

“Ja, se nu, farbror, hvad mig ankommer, så går jag aldrig annat än på “opris“ en stund i schangtilt sällskap; och nu i qväll tänker jag taga Jakob med mig, så att farbror kan veta att det går honnett till.

Au revoir, som tysken säger, nu qvistar jag upp till målaren i vindsgluggen.“

Den elegante hökaren flög ut genom dörren, och patron Kutting strök sig fundersamt om hakan.

“Han har hållit sig uppe i två år, hans ställning tycks vara bra nog... men i alla fall skall jag vara försiktig... jag vill icke förlora en skilling på honom... icke en skilling...”

“Jag tycker patron kan dricka sitt kaffe i rappet, medan Geschvinder är deruppe, för jag har icke kokt så mycket att det räcker åt den der ohyfsade snålvargen också,” sade jungfru Lotta, som i detsamma kom in med en liten snedbent kaffepanna och satte ned den på bordet.

“Just det, Lotta lilla, jag ämnade just ropa på dig... slå i åt mig,” sade gubben belåten och drog ifrigt sin stol närmare bordet.

Det lilla vindsrum, dit herr Geschvinder med bullrande fart stälde sina steg, var det sämsta och bristfälligaste i hela det bristfälliga och ruckliga huset, och likväl ingaf dess anblick, åtminstone i detta ögonblick, då vårsolen upplyste det med sina varma strålar, en viss känsla af trefnad och välbehag, som var helt och hållet motsatsen till det intryck man rönte af den egentliga våningen der nere, der icke endast de grofva och orena golfven, de flottiga tapeterna, de nedrökta taken och spräckta rutorna väckte obehag, utan äfven de ovårdade möblerna och den fullkomliga bristen på ordning och smak vittnade om invånarnes låga vanor och bildningsgrad.

Ehuru golftiljorna i vindskammaren lågo lösa, vägarna voro öfverklustrade med tidningspapper och möblerna utgjordes af ett simpelt omåladt bord, en enda trästol, en kista och en säng i det allra tarfligaste skick, så var likväl alltsammans rent och snyggt, och de blommande pelargonierna i fönstret och den lilla buren med grönsiskan der bredvid gäfvo det dåliga rummet ett treffligt utseende.

Ett staffli, uppställt vid ena väggen, på golvet bredvid en portfölj med en hop teckningar, etyder och utkast, en gammal cigarrlåda, full med oljefärger, en porslinstallrik till palett och några penslar nedstuckna i en droppflaska fulländade för öfrigt den lilla skrubbens möblering.

Egaren till dessa torftiga effekter var ingen annan än den misslyckade bodbetjenten, den stackars Jakob, som just nu står framför sin första halffärdiga tafla, betraktande den med drömmande och missnöjda blickar; och i sanning den turkblå himlen, de erg-gröna träden, den osäkra teckningen och den granna och hårda färgen i detta hans första försök tyckas icke heller ingifva några stora förhoppningar om hans talang.

Som han nu står, skulle emellertid hvar och en funnit mera behag i betraktandet af honom sjelf än hans tafla, ty sällan får man se ett mera fint och ädelt ansigte, en mera smidig och behaglig gestalt, ehuru dragen kanske äro för mycket veka och qvinliga, hyn för blek och sjuklig, och växten allt för litet kraftfull för en tjugo års yngling.

Så hade han stått orörlig, lutad öfver ryggstödet af stolen nära en qvart; slutligen fylles hans ögon af tårar, han vände sig bort och mumlade halfhögt:

“Ack! jag skall kanske inte duga bättre till målare än till hökare . . . Och likväl vet jag och ser inom mig, huru det skulle se ut, men . . . hvad jag ser liknar icke det jag kluddat . . .“

I detsamma hördes Geschvindärs klumpiga språng i trappan; Jakob slängde bort tårarne och skyndade att pådraga en gammal blus af blått lärft, som hängde öfver sängkanten, för att skyla sina trasiga skjortarmar.

Dörren kastades upp med en fart, så att den slog tillbaka i väggen, och Geschvinder störtade in, blåsande en sky af dålig cigarrök framför sig.

“Morgens, min bror, morgens! Hur larfvar du dig fram här i ditt kyffe? . . . Hundra millioner lössläppta käringar! Hvad du ser bleknäster ut!“ utropade han storskrattande, under det han, snafvande på det ojemna

golfvet, rusade fram, slog omkull stafflit och trampade midt igenom duken på tafflan.

“För sju tusan, så himmelsbefängdt!” fortfor han, hoppande på ett ben, under bemödande att lösgöra sig från den sönderslitna duken och ramen, som fastnat likt en snara om benet.

“Sådan fördömd otur... Det här var väl ditt mästerverk, kan jag förstå... men du ritar snart ett annat eller hur, hederspascha?... Jag har kommit för att bjuda dig på en liten rolighet... Det blir intet knussel ska' du se... Det är Pettersson och Bergström och Strömberg, riktiga hurrabasar och muntergökar, som du vet... och fyra flickor också, riktiga tjufungar, och särskild omnibus hafva vi bestält för vår egen räkning... Det är till maskeraden, ser du, vid Djurgårdsbrunn, som vi ämna oss. Flickorna skola bli alla lika klädda i tarlatansbyxor och korta kjolar, alldeles som dansöser, med blomsterkransar och sådant der... Det skall bli rasande roligt, må du tro... Och supé ska' vi hafva efteråt med “champis”, det hafva flickorna fått lof på... men nämn icke detta för gubbstrutten der nere. Jag var nog dum att i hastigheten säga honom mitt ärende till dig, och han började brumma genast; likvisst nämde jag ingenting om flickorna och tyllbyxorna och champagnen...”

“Raska dig nu, så gå vi först ett slag på Norrbro och höra vaktparaden, det ser så gentilt ut, och sedan bjuder jag dig på middag på “opris”. Det tror jag skall smaka, när man har lefvat på gubben Kuttings vattvälling hela veckan, hvaba?”

Geschvinder gnuggade händerna, skrattade, hängde sin hatt på fågelburen, knackade af cigarraskan öfver den skrämde grönsiskan och satte sig sjelf upp på bordet.

“Tack ska' du ha...” sade Jakob dröjande, under det han helt varsamt befriade den stackars flaxande fogeln ifrån hatten och samlade upp bitarna af sin förstörda taffla, “tack ska' du ha, men sådana der nöjen äro icke i min smak, som du vet... och icke heller

är jag så klädd för att gå i sällskap med dig och dina vänner på Norrbro . . .“

“Åh, strunt, får jag se din rock . . . Är det den der . . . Det var en trådsliten baddare . . . Se så, för fan, nu ryckte jag armén ur den . . . den var fastsatt med knappnålar. Ypperligt, ypperligt!“ Geschvinder skratade med full hals och vände sig om, för att litet emellan spotta i blomkrukorna bakom honom, men Jakob ryckte rodnande rocken till sig och hängde den tillbaka på väggen.

“Vet du hvad vi göra? Du går hem till mig först och klär om dig, jag skall göra dig fin som en grefve, skall du få se . . . för då man har schaber, så har man också kläder tillräckligt, äfven för en vän kan du förstå . . . Sätt fast rockärmen och kom nu bara . . .“

“Nej, tack! Jag mår icke bra i dag . . . och tänker icke gå ut alls . . . jag har fått lof af mästaren att göra litet arbete för egen räkning på söndagen; dessutom . . .“

“Såden förb. kruka du kan vara . . . Hvad är det för arbete? Det är väl alla de der baljorna, som jag stupade omkull öfver der ute på vinden, kan jag tro . . .“

“Ja, de skola målas åt krogfrun midt öfver . . . Jag har lofvat henne att få dem snart.“

“Sådan sillmjölke till karl du är . . . Kan inte käringen vänta . . . Man skall vara fiffig och pudra och prata för sina kunder, vet jag . . . lofva den ena och lura den andra och vara toujour sedan, det är saken . . . Se på mig bara! . . . Nå, kommer du med eller ej?“

“Nej, har jag sagt . . .“

“Så stanna hemma, din smulgråt . . . och lita på att det dröjer, innan jag bjuder dig . . . jag kan också inte sjelf begripa, hvarför jag, som har ett poetiskt sinne och är en sådan der glad ungdom, bryr mig om dig, som icke har tecken till lyftning eller smak, intet hufvud, intet geni . . . jag, som är som en eld, och du, som aldrig blir annat än en drummel . . . jag kan inte begripa det . . .“

“Ja, i sanning, inte jag heller,” sade Jakob småleende.

“Nå, det är då detsamma . . . Den, som nu bara kunde schappa härifrån utan att bli vidare kalfatrad af gubben dernere,” mumlade Geschvinder, under det han så tyst, som det var honom möjligt, stängde dörren efter sig och smög fram öfver den skräpiga och halfmörka vinden utanför.

Så snart han lemnat rummet, sjönk Jakob med händerna för ansigtet ned på sin säng, och af hans tunga och häftiga andetag skulle man kunna tro, att han grät.

Ett häftigt buller i trappan, som bevisade, att Geschvindens afsigt att obemärkt komma ut, helt och hållet misslyckades, kom Jakob emellertid att genast se upp, och ännu med tårarne i ögonen skrattande utropa:

“Den olycksfågeln, nu har han åter igen råkat ut för madam Olssons baljor, som han väl i grund förderfvar för mig . . .“

Dörren öppnades i detsamma ännu en gång, och jungfru Lotta visade sig, bärande en liten bricka på armen.

“Se här, min stackars gosse, kommer nu äntligen hans kaffe, han är väl alldeles utsvulten, kan jag tro . . .“ sade hon vänligt, stälde ned den lilla buckliga brickan på bordet och gick fram till Jakob, som ännu satt på sängkanten.

“Jag kunde icke smyga mig upp, förrän patron satte sig att se i Dagbladet.“

“Ja, men Lotta, det pinar mig, att du så der trakterar mig emot farbrors vilja, det vet du . . .“ sade Jakob förebrående, under det han likväl kastade begärliga blickar på den lilla sotiga kaffekokaren och det skrupna smörbrödet på brickan.

“Pinar! Det tycker jag just . . . Han skulle väl pinas värre, om han skulle lefva vid de eländiga smulor, som den snåle gubben ger mig lof att bära hit upp, och som då icke en rätta kunde bli mätt af . . . Jakob

skall väl betänka, att det är hans köttsliga farbror, fast ingen kan tro det, efter som patron tyckte, att namnet Lind var för simpelt, utan skulle kalla sig Kutting, när han blef sin egen . . .“

“Jag tycker då, Lind är mycket väkrare,” sade Jakob, liksom frågande, under det han flyttade stolen till bordet och angrep den välvilliga Lottas anrättning.

“Ja, så tycker jag med . . . fast Kutting, gudbevars, låter liksom lite förnämare . . . Hur går det? Jag tror han orkar icke med brödet . . . Ja, det är allt bra torrt och hårdt . . . Aldrig får jag köpa annat än gammalt bröd, eftersom det kostar mindre förstås . . . Men ser icke Jakob, att det ligger en liten smörbit bredvid på tallriken? . . .“

“Jo, tack, kära Lotta, men jag märker, att jag icke har någon aptit i dag . . .“

“Hå, kors . . . Hur kommer det till? Han brukar väl fnaska i sig allt hvad jag kan ge honom . . . Då har väl den der gemena Geschvinder varit här uppe och förargat honom, kan jag tro . . . Den skojaran kom sättandes utför trappan midt ibland fru Olssons baljor, som han sparkat med sig — jag kan icke för mitt lif tåla den odågan — aldrig är han annat än nedrig och näsvis emot folk . . . Jag trodde, jag skulle spricka af förargelse hvar enda dag, den tiden han var bodpojke, för alla de chikaner han gjorde både mig och katten stackare, och om patron visste, huru han än i dag nyper katten i svansen, när han kan komma åt, så . . .“

“Ja, men Geschvinder är egen handlande han och gör goda affärer . . . och har fina kläder . . . då jag deremot är en stackars målargesäll, som icke ens är så klädd, att jag kan gå ut på söndagen . . .“ sade Jakob häftigt, i en ton midt emellan harm och sorg.

“Ja, ser Jakob, nog var det dumt alltid att icke vilja bli hökare . . . och att rita upp patron på hans egen disk sedan . . . det var då icke rätt gjordt . . .“

“Men jag menade intet ondt dermed . . . han förföll mig så originel . . .“

“Orinel!” upprepade Lotta fundersamt, “ja så, det kan väl vara, men därför så miste också Jakob hoppet att själf få boden en gång... Det hade varit att bli riker karl på några år...”

“Det hoppet hade jag aldrig... jag säger Lotta, att jag ville förr dö än lefva bland silltunnor och smörbyttor hela mitt lif...”

“Åh, hå! Det duger allt det, minsann...”

“Men jag blir sjuk, bara jag tänker derpå...”

“Så han pratar... Han må väl förr bli sjuk af att tänka på sin dåliga rock och sin fattiga mor...”

Jakob sänkte hufvudet och svarade ingenting.

“Jag har hört patron säga, att det bara kommer ifrån henne, att inte Jakob kan finna tycke för handel och vara som en annan människa,” fortfor Lotta, “för hon skall hafva varit ett sådant der fint fruntimmer, som ingenting duger till, förstås...”

“Hvad säger du, Lotta... Duger hon inte till något? ... Om du visste allt hvad hon gjort sedan min far dog, och vi kommo i fattigdom...”

“Se så, blif icke så eldröd i ansigtet... Inte vill jag säga något ondt om hans mor, men nog brås Jakob på henne och har fått sina tankar och tycken med sig ifrån modersmjölken... Det rår han icke för...” tillade Lotta tröstande, under det hon sopade tillsammans brödsnulorna på bordet, tog brickan på armen och beredde sig att gå.

“Men se der ligger ju hans rock, med ena armen ursliten... Bevara mig väl, gif hit den nu, så skall jag laga den åt honom!”

Den välvilliga gamla qvinnan tog rocken med sig, stängde dörren, och Jakob var åter ensam.

Först beskådade han sin förstörda tafla och kastade den sedan suckande i en vrå, gick derpå fram och tillbaka med armarne i kors öfver bröstet några minuter och stannade slutligen framför fönstret i ett slags medvetslöst drömmeri.

Siskans qvitter och blommornas doft i det varma solskenet förenade sig med klangen af klockorna, som

nu ringde samman i Johannis kyrktorn, att föra hans tankar tillbaka till hans landtliga barndomshem och hans mor; dessa minnen, som äfven hos den lyckligaste menniska föda saknad och vemod, ty afståndet förlämnar dem en glans och ljufhet, som ökas med hvarje år vi aflägsna oss ifrån dem, och slutligen qvarstå de såsom den enda friska och gröna fläck bland lifvets senare bittra och förtorkade minnen.

Den stackars Jakobs kind blef allt mera blek, och tårarne, som samlats i hans ögon, rullade slutligen stora och tunga utför hans kind.

De mörka och tunga vågor, som i detta ögonblick häfde sig i den fattige och ensamme ynglingens själ, förde på sin yta alla de kvalfulla känslorna af gäckade, ungdomliga förhoppningar, förödmjukelser, hvarom han aldrig drömt, tvång och lidanden, hvarpå det ungdomliga öfvermodet icke ens kan tro, men som fattigdomen, denna grymma och allsmåktiga tyrann, innan kort inpräglar i sinnet, önsknningar och försakelser, drömmar af purpur och guld, och smutsfärgad jernhård verklighet, alltsammans förenadt till en känsla af outredt qual, som nedtyngde hans själ. Hvem som nu sett uttrycket i Jakobs ansigte och hela gestalt skulle funnit föga anledning att rangera honom bland antalet af dessa lyckligt utrustade, som "slå sig fram" i lifvet, och efter tusen strider och knuffar ändtligen ernå en tryggad ställning.

Då den gamle hökaren i sin förbittring entledigat sin brorson från den plats han så välvilligt gifvit honom i sin bod, hade Jakob i första förtjusningen öfver sin frihet anmält sig och blifvit antagen som elev vid målare-akademien, men snart fann han, att äfven med den största entusiasm och ifver att rita näsor och öron, händer och fötter, man likväl nödvändigt måste hafva mat och tak öfver hufvudet.

Det var då, när hans lilla handkassa var slut, som han blef biträde åt en målare i grannskapet, hvil-

ken lyckligtvis behöfde honom, och på detta sätt kunde han åtminstone lifnära sig tills farbroderns vrede hunnit lägga sig och han blef erbjuden det knappa kosthåll, som gubben ansåg tillräckligt för en "målarpojke".

Tiden gick emellertid, Jakobs verkliga anlag för konsten gjorde sig gällande, och den lilla förtjenst han skaffade sig genom att stryka dörrar och fönsterkarmar, ämbar och baljor ökades slutligen genom att måla porträtter för billigt pris åt traktens förmögnare handverkare, hvilka, förtjusta öfver att få se sig klädda i frack och styfva skjortkragar, med tegelröda kinder, ljusblå skäggbotten och stirrande ögon, alls icke prutade på det dessutom mycket blygsamma priset.

Att hela veckan igenom sitta på väggen söndagsklädd inom förgylld ram, var någonting så angenämt och smickrande, att Jakobs industri lyckades förträffligt.

Mer än ett år hade förgått på detta sätt, den luggslitna rocken hade väl icke ännu kunnat utbytas emot en ny, ty hyran för rummet måste allra först betalas, men Jakob bekymrade sig icke mycket om sin toilett, han tillbragte sin mesta tid på akademien, försjunknen, så att säga, i sin konst och lefvande detta lif af sällhet bland drömda idealer, som är den verkliga konstnärens privilegium — det enda företräde här i världen, hvilket människorna aldrig afundas oss och som vi fått i ersättning för lifvets materiela njutningar.

Det var åter sommar, midt i den varma augusti månad.

Patron Kutting satt åter på trappan af sitt lilla hus och njöt af lukten ifrån sina gamla silltunnor.

Han hade helt nyligen haft ett anfall af slag i harmen och förskräckelsen öfver sin favorit, den eleganta herr Geschvinders cession och förlusten af några tusen riksdaler, värdet af lagret, som han lemnat honom på kredit.

Det var därför icke underligt, att den gamle hökaren förlorat ännu mera af sitt goda hull och blifvit ännu mera vresig och sparsam.

Herr Kutting satt tyst, med nedlutadt hufvud, så att hans slappa gråblå kinder hvilade emot den flottiga rockkragen och stirrade tanklöst på granskapets små barn, som stojande och skrattande lekte på gatan framför staketet.

“Tyst, ungar! Ni skrika ju så, att man kan bli döf... Packa er härifrån!... Hvad har ni här att göra, just framför min port?” ropade han vresigt och hotade med käppen.

Men barnen läto icke störa sig, och herr Kutting nedsjönk åter i sina tankar mumlande:

“Den kanaljen Geschvinder... Det var första gången i mitt lif jag lånat någon människa något, och den sista blir det... Men jag skall lagsöka och sätta in honom... Om det bara inte kostade så mycket... Kanske det är bättre att vänta... Den skojaran lofvade att ställa allt till rätta... Tig, ungar! säger jag... Om ni icke går härifrån, skall jag komma ut och klappa er bruna och blå...“

Men barnen voro alltför vanda vid hans hotelser för att bry sig derom, och en af de små trasvargarne klättrade till och med upp på staketet och räckte lång näsa åt den vredgade hökaren.

“Skall du bryta sönder mitt staket, din gemena ostyring?” ropade herr Kutting förbittrad och reste sig upp med lyftad käpp, hvarvid hela barnskaran skrattande tog till flykten, för att om några ögonblick återkomma.

“Jag skall skicka polisen att jaga bort de tjuvingarne, de förarga mig till döds... Stina Lotta! Stina Lotta!” ropade herr Kutting jämrande, vänd emot förstugudörren.

Den gamla hushållerskan kom ut i förstugan; hon hade på senare tider “cederat” all pretention på att få heta “Lotten” och brydde sig icke vidare om att gräma sig öfver den saken.

“Kör bort de nedriga ungarne och spring sedan genast till vaktkontoret och skaffa en konstapel, som säger till deras föräldrar att stänga in dem!... Jag

uthärdar icke längre, jag vill vara i fred på min egen gård..." pustade herr Kutting, stötande häftigt med käppen emot trappan.

"Se så, patron, lugna sig nu!... Patrons gröt är färdig, och klockan är half åtta," sade Lotta helt lugnt, som hvarje dag hört samma klagan och samma befallning.

"Gör som jag säger, Stina Lotta, eller packa dig själf din väg för alltid!"

"Herre Gud, patron vet ju, att de välsignade ungarne äro som en flock sparfvar. Om man jagar bort dem hundrade gånger, så komma de lika ofta tillbaka. Patron kan väl tåla att se dem, de göra ju intet ondt!"

"Göra de intet ondt, när de bryta sönder mitt dyra rödfärgade staket, sparka upp dammet på gatan, så att jag får hosta och kan qväfvas, göra otäcka miner åt mig och stoja och knuffas, enkom för att förorätta och ofreda mig?" fortfor patron, under det han följde Lotta in i den lilla skumma salen, der flugorna surrade som i en bikupa och svärmade omkring hans tarfliga supé, framsatt på det bruna bordet, utan duk eller serviet, ty tvätten var alltför dyr, och duktyget slets ut onödigtvis.

"Jag tyckte det var en half kotlett qvar sedan middagen," sade patron, under det han satte sig ned vid det otrefliga bordet och granskade den lilla skålen med mjölgröt, som tillika med en tallrik dålig mjölk utgjorde hela anrättningen.

"Nej, det var blott en munsbit, och den fick katten."

"Ja, så går det... Om man har en smula, så är det alltid någon, som tar vid det... Jag undrar just, hur mycket du drar för den snyltgästen Jakob..."

"Kors, så patron kan säga... Det finns minsann knapt så mycket, att jag själf kan bli mätt; mycket mindre skulle jag nu för tiden hafva något åt Jakob, stackare..."

"Ja, se att du nekar, det förstås... Men jag var just uppe på hans rum i dag, och jag kände med visshet, att der luktade lök."

“Det kan väl hända; han brukar sjelf köpa hem lite mat åt sig.“

“Jag har förbjudit dig att snilla undan något åt honom... Jag har minsann icke råd att underhålla en sådan der herr artist, som var för förnäm för mitt yrke... Jag är säker på, att han fick den stekta potatesen, som blef öfver i går... Men jag säger dig, Lotta...“

“Och jag säger patron,“ afbröt jungfru Lotta, hvars tålmod nu var slut, “jag säger patron, att jag vill icke längre tåla patrons snålhet och kält, jag lemnar huset i denna qväll... Jag har, gudskelof, min syster att komma till så länge, och jag behöfver icke längre uthärda chikaner och hotelser och försmädelser för hvar dag.“

Jungfru Lotta var eldröd i ansigtet och fruktansvärd att skåda, med sina korslagda senfulla armar och sina gnistrande bruna ögon. Patron ändrade hastigt ton, han hade nått gränsen för sin makt och var nu angelägen att försona sig med sin outhärliga och verkligt trogna tjenarinna.

Samma scen hade hundra gånger upprepats, och för hvarje gång hade Lotta lugnats med anspelning på det testamente till betryggande af hennes ålderdom, som patron uppsatt till hennes förmån, men som hon likväl aldrig i verkligheten sett.

“Gud, hvad man får uthärda för den gamla smulgråten, som kanske slutligen icke ger mig ett öre, när allt kommer omkring, för alla de år jag trälät och knogat åt honom!“ mumlade Lotta för sig sjelf, då hon bar ut grötskålen.

“Alla förena sig att ruinera mig, om de kunde... men, gudskelof, jag har mina styfrar i säkert förvar, det enda som är säkert, och som ingen skall komma åt...“ sade gubben helt sakta i sin tur, när hushållerskan stängt dörren efter sig.

“Morgens, hedersplanta! Prins Hamlet kunde man kalla dig, sådan förb. ömklig min har du!...“ utro-

pade Geschvinder, slående Jakob på axeln med en kraft, som kom denne att vackla.

“Är det du, Geschvinder?” sade Jakob, som satt helt ensam på en bänk i Humlegården samma eftermiddag och tankfullt betraktade det promenerande söndagsherrskapet framför sig.

“Ja, visst fan är det jag, känner du icke igen mig?”

“Du har icke synts till på länge...” sade Jakob likgiltigt, under det Geschvinder satte sig ned bredvid honom och blåste ut ett ofantligt cigarrmoln.

“Nej, ser du, det har haft sina randiga skäl, jag har hållit mig en smula kacherad... men nu har jag fått ackord med mina kreditorar och skall snart rangera mig igen... Bara jag kom till rätta med gubben Kutting, den gnidaren!... Han, som har den minsta fordran, är den argaste... Olyckan var, att jag, som är storartad i allting, icke kunde fördrå knussel och småaktighet i affärer... Jag hade åtagit mig en leverans på en vacker summa... Den skulle gifvit mig en liten nätt vinst, om den lyckats, men de krukorna kasserade alltsammans... Jag hade ändå icke sparat på dusörer... Men det der har du icke hufvud att förstå... I alla fall skall jag snart komma på fötter igen... Den, som har blick för affärer och geni som jag, så...”

Geschvinder knackade sig på pannan och kastade benen öfver hvarandra med en stolt och utomordentligt belåten min.

“Tänker du verkligen att åter börja handel?”

“Göra i viktualier, säga vi affärsmän... Ja, det beror på...”

“Om någon vill låna dig penningar igen, förmodar jag...”

“Åh, just icke det... Jag har många relationer och utvägar... Jag har också mycket anlag för teatern, som du vet... Du minns, att jag alltid vill deklamera, och poesi är mitt lif... Jag känner en vaktmästare vid teatern, som säger, att jag kunde bli första älska-

ren hvilken dag jag ville . . . Han har hört mig deklamera både i sällskapet Abed och "Hökarnes lilla jordiska låda", der vi haft några tillställningar; men att bli en sådan der Kupido, som alla fruntimmer slitas om, det är knäfveln så tröttsamt . . . Jag kan icke bestämma mig för saken."

"Ja, det är sannt . . ." sade Jakob leende.

"Ack, hvilken balsamitisk afton! . . . "Qvällens festmoln gullet kransa, tolfvorna på ängen dansa", alldeles som Bellman så skönt säger, tycker du icke det? . . ." sade Geschvinder suckande och vände näsan rätt upp i vädret, så att cigarraskan for ned öfver ansigtet på honom.

"Du är odräglig med dina bakvända citationer . . ."

"Bakvända permissioner . . . Hvad är det du säger?" utropade Geschvinder förskräckt och tittade hastigt ned på sina ben, under det han torkade askan ur ögonen.

"Adjö med dig!" sade Jakob och steg upp.

"Nej, vänta, hvart går du?"

"Åh, jag tänker att gå ned till Riddarholmen och se ångbåtarna komma . . ."

"Hvad är det för nöje . . . Kom, så gå vi in hellre! Jag bjuder dig på ett glas punsch eller en tuting . . ."

"Nej tack, adjö!"

"Sådan tvärvigg du alltid är . . . Adjö då . . . Får du icke höra af mig, så vet du, att jag sitter på bysis eller har schappat till Amerika," sade Geschvinder skrattande och hviftade med näsduken.

"Hvilket språk! . . ." mumlade Jakob, höjande på axlarne och aflägsnade sig, under det Geschvinder hvisslande och svängande med käppen styrde sina steg till paviljongen.

Af en slags omedveten kärlek till hemmet brukade Jakob ibland, då han hade tid, gå ned till Riddarholmen för att se de båtar anlända, som kommo ifrån hans hemtrakt, och detta anspråkslösa nöje hade han nu påmint sig, såsom en förevändning att komma ifrån den vänskaplige, men obehaglige hökaren.

Klockan slog 7, då han kom ned till hamnen och blandade sig i hvimlet af dagdrifvare, bärare och vagnar, som på den varma söndagsqvällen stodo väntande för att samla sig vid landgången till hvarje ankommande ångbåt.

Det hade just nyss en båt lagt till, och Jakobs blickar irrade likgiltigt öfver dem, som trängdes på landgången, då hans uppmärksamhet fästes vid en ung flicka, som med ängslig och villrådlig uppsyn sökte försvara sin lilla nattsäck emot tvenne efterhängsna hamnbusar, under det hon tryckte intill sig en liten långhårig hund, som, delande sin egarinnas oro, arg och förskräckt på samma gång, visade tänderna åt de enträgna bärarne.

Hon var så ung, så vacker och så ensam och tycktes så generad och brydd i folkträngseln, att den blyge Jakob kände sig jmförelsevis helt modig och hastigt gick rakt fram till henne. Han lyfte på mössan och frågade, om han icke kunde vara henne till tjänst på något sätt, efter hon tycktes vara ensam och obekant i Stockholm.

Den unga damen betraktade honom ett ögonblick, och ehuru hans tarfliga drägt icke särdeles utmärkte honom framför de kringstående bärarnes, tycktes hon likväl genast inse, att han icke tillhörde deras klass.

Hon rodnade litet och sade tvekande:

“Jag är verkligen alldeles ensam... Jag ämnar mig till en moster, som är bosatt här... Jag trodde hon skulle skickat någon att mottaga mig, men...”

“Vet ni hvar hon bor, så kunde jag få nöjet att följa er dit kanske?...“

“Ja, hon bor vid Sibyllegatan...”

“Åh, det är ju alldeles i samma trakt som jag sjelf bor... Får jag icke bära er nattsäck?”

Den unga flickan krusade litet af artighet, men som hon icke vågade släppa hunden, hvilken hon påtagligen ansåg för en långt större skatt än nattsäcken, och verkligen hade svårt att sköta båda delarne, så lemnade hon slutligen sina obetydliga reseffekter åt

den tjenstaktige Jakob, och några minuter derefter vandrade de unga bredvid hvarandra, helt belåtna, som det tycktes, med den slump, som fört dem tillsammans.

Jakob hade nu godt tillfälle att granska sin skyddslings toilett, som i elegans icke tycktes mycket öfverträffa hans egen; och då han såg hennes lilla fula hatt, den urblekta kappan och den visserligen snygga, men temligen tarfliga klädningen, så tröstade han sig öfver missödet att sjelf vara klädd i mössa, alla andra brister att förtiga.

Ungdomen, den oerfarna och oskyldiga åtminstone, är vanligen öppenhjertig, och innan de hunnit halfva vägen till den aflägsna Sibyllegatan, visste Jakob redan, att hans nya bekantskap hette Thea Letth, och hörde med odeladt intresse på den gamla historien om förlusten af en far, förstörda affärer, sorg och fattigdom.

Allt detta var hans egen historia, och den unga flickan tillade, att då hon fåfängt sökt en plats som guvernant, hvartill hennes uppfostran gjorde henne duglig, hon nu med tacksamhet antagit en mosters tillbud att vistas hos henne.

Denna mosters både person och lefnadsställning voro henne obekanta; hon visste blott, att hon var enka, och som hon trodde, i goda omständigheter.

Man hade nu hunnit till Carl XIII:s torg, och Jakob föreslog, att man borde hvila der några minuter. Det var nu hans tur att meddela sig, och båda funno öfverensstämmelsen i deras korta lefnadsöden helt förunderlig; ingendera af dem misstänkte, att minst hälften af hela Stockholms ungdom skulle kunnat berätta alldeles detsamma.

“Mamsell Thea, vi äro nu på Sibyllegatan,” sade Jakob en stund derefter, “men innan vi hinna till ert blifvande hem, så låt mig bedja er om en sak.”

“Mycket gerna, och var säker, att jag beviljar den, om det är möjligt, ty jag är öfvertygad, att min artige följeslagares begäran icke kan vara opassande,” sade Thea småleende.

“Nej, visst icke, men mycket viktig för mig . . . Låt icke detta vara sista gången vi råkas! Hvarje söndagskväll går jag ned till Carl XIII:s torg, låt mig hoppas att någon gång få återse er der.”

Jakobs mörkblå, melankoliska ögon fästades så ärligt och bedjande på henne, att Thea nickade leende och räckte honom handen.

“Här är det . . . Det var detta numret!” utropade hon i detsamma och stannade midtför ett litet gult trähus, med en hög trappa upp till dörren.

Jakob granskade noga sin nya väns blifvande hem, och vid åsynen af talgljus, hängande på trådar i fönstret, bredvid högar af bröd, glasburkar med karameller, trådnystan, tobakskarduser och smörklimpar, behöfde han icke se den blåmålade brädlappen öfver dörren, som innehöll förteckningen på alla de olika saker, som funnos till salu innanför, för att veta, att här hölls den mångsidiga handel, som innefattas i ordet “mjölkmagasin”.

“Jag undrar, om man skall gå in här?” sade Thea och betraktade villrådig dörren till brödboden, som i detsamma pinglande öppnades för en liten gosse, hvilken försigtigt höll framför sig en porlinsaskål full af mjölk.

“Hvem skall jag fråga efter?” sade Jakob, närmande sig till gossen, som nu kommit ned på gatan.

“Fru Pheffersathe, om ni vill vara så god . . .”

“Det var ett besynnerligt namn . . .”

“Åhja, moster lär ha varit gift med en tysk harpspelare . . .”

“Kan du säga mig, om fru Pheffersathe bor här i huset?” sade Jakob, då gossen kommit midtför dem.

“Ja, bevars! Gå in i brödmagasinet!” svarade denne, utan att våga lyfta ögonen ifrån mjölkskålen.

“Ni får underrättelse om henne här,” sade Jakob, steg upp för trappan och öppnade dörren för Thea, som med klappande hjerta steg öfver den höga och ojemna tröskeln.

En qväfvande luft, uppfylld af matos och snusk, slog emot de inträdande och föranledde Jakob att lemna dörren oläst, under det Thea med förvånade blickar granskade det lilla trånga rummet, afdeladt genom en disk, öfverfull af bröd och bakelser, pannkakor, mjölkfat, karameller, äpplen och cigarrer.

Det viktigaste derinne var emellertid egarinnan sjelf, en korpulent qvinna, som för ögonblicket var sysselsatt att ur en tunna på golfvet tappa dricka i en kruka och således visade för de inkommande endast ett par kolossala ben, i bristfälliga svarta strumpor, uppbärande en rotunda af fabelaktiga dimensioner.

Vid dörrklockans ljud reste hon sig hastigt och råkade dervid stöta till en hylla, der en korg med rödlök var placerad, och löken ramlade som en hagelskur öfver hennes hufvud och spred sig rundt omkring boden, på disken och i mjölkfaten.

Då hon nu vände sig om, hade man tillfälle att beundra den mest imposanta qvinna, som någonsin egt ett mjölkmagasin. Hennes klädningsärmar voro uppskjutna och visade hennes tjocka mörkbruna armar, och den feta och bruna halsen skyldes högst ofullständigt af en svart tylltrasa, som i egenskap af halsduk eller krage var sammanfäst under hakan. Hennes stora och breda ansigte, illustrerad af mörkbruna vårtor, fullsatta med långa hårstrån, blef ännu mera barskt och martialiskt af de stora svarta mustacherna på hennes öfverläpp och det krusiga svarta håret, som sammanhölls af ett sniljät, med stora rosetter af dammiga och flottiga sammetsband.

“Ursäkta, mitt lilla fruntimmer, hvad skulle det vara?” frågade hon med en röst, som stod i full harmoni med hennes manhaftiga figur, under det hon, helt behändigt, med sina tjocka fingrar uppfiskade löken, som simmade i mjölken, slickade af dem grädden och kastade dem tillbaka i korgen igen.

Den förbluffade Thea framstammade sin fråga, om någon fru Pheffersathe bodde i huset, och tillade, att det vore hennes moster.

“Fru Pheffersathe, det är just jag sjelf!” utropade den ofantliga frun, med ett leende af utomordentlig sjelfbelåtenhet.

“För böfveln! Skulle det vara Thea Letth? Kors bevara mig! Jag väntade dig icke så tidigt, jag ämnade just nu kasta på mig en hatt och springa ned till Ridдарholmen ... Hur har du tagit dig hit? ... Kom, så får jag pussa dig, min dufva! ...”

Och den arma förvånade Thea trycktes kraftigt mellan sin mosters armar och försvann nästan i hennes feta famn, under det hon fick en smällkyss midt på sin rosenmun, som jagade en rysning utefter Jakobs ryggrad.

“Hvad skall *han* ha, som har burit din nattsäck, du har väl ackorderat med honom?” fortfor hon och letade bland slamrande kopparslantar i lådan under disken.

“Jaså, det var bara artighet! ... Nå så mycket bättre ... Fast han ser ut som han gerna kunde behöfva betalning ...”

“Adjö, adjö! Tack ska' han ha ... Vänta! Herrn glömmer sin hund,” fortfor hon och knuffade med foten Theas lilla favorit emot dörren, der den rodnande Jakob ännu stod kvar, dröjande och liksom tvekande om han verkligen skulle lemna sin skyddsling ensam i den förskräckliga mosterns våld.

“Det är mamsell Theas hund,” sade han och kastade ännu en afskedsblick på den unga flickan, som tycktes aldeles handfallen och syntes lika benägen att fly som Jakob att stanna kvar.

“Hvad knäfveln, kommer du släpandes med en hundracka med dig? ... Det var då inte mycket förnuftigt, när man tänker stanna hos någon ...”

Fru Pheffersathes fysionomi antog ett ännu mera bistert uttryck, och den förskräckta Thea stammade förlägen:

“Min goda moster, ursäkta! Jag visste icke ... jag trodde icke ...”

“Nå, nå, han behöfver icke bli gammal här ...

Sådana der onyttiga kräk är bäst att göra sig af med, det blir en vinst för dig, min flicka, att slippa honom..."

"Men Tilly är mig så kär!" hviskade Thea med tårar i ögonen och lyfte upp hunden.

"Kär!... Sådant pjunk förstå vi oss icke på här... Vi ha nog af ätare ändå... Det skulle väl vara en galenskap att föda en hund; jag har en gris, och det kan löna sig..."

"Om mamsell Thea skulle vilja tillåta mig att taga honom i förvar så länge?" sade Jakob blygt och med en ton, som röjde hans deltagande för den unga flickans smärta och förskräckelse öfver hundens blifvande öde.

"Ack, herr Jakob, så god ni är!... Jag är säker, att ni vill vara vänlig emot honom," sade Thea, förtjust att i detta kritiska ögonblick finna en räddning för sin älskling, hvares lif tycktes hänga på ett hår, och med en blick af den högsta tacksamhet lade hon hunden i den rodnande Jakobs famn.

"Herrn kan gerna sälja honom, om det så bär till, så har han någon ersättning för sin beskedlighet emot Thea," sade fru Pheffersathe buttert, under det Jakob åter närmade sig dörren.

Den stackars Thea skiftade färg och utsträckte ofrivilligt handen efter sin hund, som oroligt sökte göra sig fri från sin nya husbondes armar.

"Nej, aldrig!" utropade Jakob, med en så trovärdig röst, att den unga flickan, som dessutom icke hade annat val, med tårade ögon nickade till afsked, då dörren slöts efter Tilly och hans beskyddare.

"Lovisa! Kom hit och se efter boden!" skrek fru Pheffersathe, med en röst, som om hon ropat i en lur, och fattande nattsäcken med ena handen och sin systerdotter med den andra, tillade hon:

"Se så, kom nu min pulla, så få vi talas vid och lära känna hvarandra en smula... Vi skola nog bli sams, om det bara är gry i dig, för pjåsk och drumlighet tycker jag icke om."

Jakob hade med hunden i famnen aflägsnat sig, helt hufvudyr af det äfventyr han så oförmodadt råkat ut för. Med dröjande steg och tryckande det lilla djuret intill sig med en ömhet, som han sjelf icke begrep, vandrade han de långa dammiga gatorna till sitt hem.

Tanken på den vackra Theas svarta ögon och fina hy, hennes röda läppar, hennes friska klingande skratt och slutligen hennes återhållna tårar lemnade honom icke ett ögonblick, och hon syntes honom så mycket mer förtjusande, som den fasliga mostern utgjorde bakgrunden af den tafla hans minne målade.

Klockan var nio och solen redan nedgången, då han kom till baksidan af herr Kuttings trädgård. För att slippa gå rundt omkring kvarteret, gick han in genom en liten port på planket, som vanligen brukade vara stängd innanför, men som nu händelsevis stod öppen, och då han gick igenom trädgården, såg han att gardinen redan var nedsläppt i farbroderns rum, hvares fönster låg åt denna sida, men att han hade ljus tändt innanför. Det släcktes i detsamma, och Jakob reflekterade icke vidare deröfver.

“Så sent han kommer hem! Hvar har han varit hela eftermiddagen, kära Jakob?” sade gamla Lotta, som stod i förstugudörren.

“God afton, Lotta! Se sådan liten kamrat jag fått!” sade Jakob glädtigt, utan att besvara hennes fråga och lyfte upp hunden emot henne.

“Tyst, tala icke så högt! Patron sofver redan...”

“Nej, visst icke, jag såg ljus i hans rum.”

“Så konstigt! Aldrig kan han lägga sig midt på ljusa sommarqvällen utan att tända ljus... Först tänder han det i några minuter, så släcker han det för en lång stund, och så tänder han det åter i några minuter... Och det för hvarenda qväll, alltsedan vi flyttade hit,” sade Lotta fundersamt.

“Han har väl fått den vanan att vakna igen, sedan han först somnat... Men se då på min lilla hund! Är han icke vacker?”

“Hå kors, sådan liten byting! . . . Hvad skulle Jakob med den? . . . Det blir bara ett trätofrö för patron, och så kommer katten att rifva ögonen ur honom.”

“Åhnej, jag släpper aldrig ut honom utan att vara med sjelf. . . Men har du inte litet mjölk åt honom? Han är så varm och törstig.”

“Mjök! Tycker han det? . . . Visst har jag ett glas som jag gömt åt Jakob; mera har jag icke, utom en sillbit, som han kan få. . .”

“Åh, det var skönt! Då tar jag sillen, och Tilly får mjölken. . .”

Lotta knotade öfver delningen, ty det var egentligen hennes egen lilla mjölkportion, som hon sparat, men som hon icke vågade motsäga Jakob af fruktan för buller, så smög man sig helt tyst in i köket, der den utlofvade mjölken fanns.

Några minuter derefter gick Jakob, tyst som en katt, uppför trappan till sitt rum, och Lotta stängde dörren åt gården för natten.

Men för första gången kunde Jakob icke somna i sin rankiga säng. Han hade aldrig känt sig så lycklig och glad, så nöjd med lifvet, ty på detta hittills så torftiga lif hade kärlekens första solstråle fallit, och allt det, som för några timmar sedan syntes honom så blekgrått och kallt, det glänste nu i leende rosenskimmer, utan att han sjelf insåg orsaken dertill. Han hade blifvit vidrörd af denna himmelska trollpacka, som hastigt gör svart till hvitt, månen till en ost, och osten till måne, med ett ord, förbyter allt både utom och inom oss och efter hvars och ens behof ger hvar och en af oss, förr eller senare, en släng af den slef, hvarmed hon sammanrör sin berusande trolldryck.

Hundra gånger lyckönskade sig Jakob, att i den lilla hunden ega en underpant på att snart få återse dess egarinna, ehuru gamla Lottas spådom om denna hans skatt fullkomligt slog in.

Redan dagen derpå, när den stackars Tilly helt varsamt vågade sig ned på gården, öfverfölls han med ens både af herr Kutting och hans katt. Deras förbittring kunde endast liknas vid den förvåning de båda kände öfver den nykomnes oförskämdhet att våga sig inom deras område, och det var med möda Jakobs hastiga mellankomst räddade den lilla hundens ögon från kattens klor och hans ben undan hökarens käppslängar.

Denna första batalj efterföljdes emellertid af hundra skärmytslingar och grundlade i den lilla modiga hundens bröst ett hat, som kom honom att ständigt trotsa sin beskyddares vaksamhet, för att smyga sig ned och öfverfalla den inslumrade katten eller nagga den oberedde herr Kutting i hälarna. Jakob insåg, att det skulle bli ganska svårt att bibehålla den anförtrödda skatten vid lif och hela lemmar, på samma gång den betydligt ökade farbroderns missnöje och grälaktighet emot honom sjelf.

Emellertid var Tilly blifven honom alltför kär, för att han icke skulle tåligt uthärda hvarje obehag, för att få behålla sin gunstling och sin enda vän, utom gamla Lotta.

Ändtligen hade den långa veckan gått till ända, det var åter söndag och Jakob vandrade, darrande af glädje och otålighet, till Carl XIII:s torg, i förhoppning, att Thea icke längre skulle dröja att förvissa sig om sin lilla favorits välbefinnande, men helt nedslagen fick han vända tillbaka, utan att detta hopp uppfylldes, och söndag efter söndag en hel månad gick det på samma sätt.

Den svartögda skönheten syntes icke till, och mången gång måste den bedröfvade Jakob betrakta hunden, för att öfvertyga sig, att icke den vackra Thea varit en uppenbarelse af hans fantasi endast, och hela scenen den minnesrika söndagsqvällen varit en dröm.

Slutligen blef honom denna väntan alltför lång. Han öfvervägde just i sitt sinne, om det icke skulle vara ganska passande att, trotsande fru Pheffersathes

möjligen bistra mottagande, gå hem till Thea, för att låta Tilly helsa på sin matmor, då en röst, som han alltför väl kände igen, bakom bänken der han satt, sade helt sakta:

“God afton, herr Jakob!”

Jakob rusade upp, och den lilla hunden flög, tju-tande af glädje, i famnen på Thea, som smekte honom tillbaka.

Ändtligen hade då Jakob återsett den, som knapt ett ögonblick vikit ur hans tankar, sedan första gången han såg henne, men huru förändrad syntes hon honom icke! De runda kinderna hade bleknat, de skalkaktiga ögonen sågo matta ut, och hela hennes hållning och sätt voro förändrade och mera allvarliga.

“Ni känner icke igen mig, tror jag? Ni betraktar mig så noga...” sade Thea småleende och satte sig på bänken med Tilly i knäet.

“Ack, jo! Men ni har varit sjuk?”

“Åh, nej, icke just det...”

“Hvad då? Säg mig allt... berätta mig huru ni finner er!... Ack, mamsell Thea, kanhända att jag är alltför djerf... Ni känner mig så litet... Men... men jag har tänkt på er hvarje stund, sedan vi skildes... Jag har talat till er i inbillningen och tyckt, att ni svarat mig... Det är, som vi skulle vara gamla bekanta...”

“Så tycker äfven jag... Jag har ingen vän här... Ni var som en vänlig och god bror emot mig, så fort ni fick se mig, och därför...”

“Låt mig förblifva det, dyra Thea!... Om ni visste, huru ensamt och sorgset mitt lif var, innan jag råkade er!... Men nu, om ni vill tillåta mig att vara er vän, så synes det mig helt annorlunda. Berätta mig nu hvad ni gjort hela denna långa tid, sedan jag lemnade er i brödboden!”

“Åh, Jakob, huru skall jag kunna beskrifva för er det på en gång komiska och plågsamma i min belägenhet denna qväll?” sade Thea med tårar i ögonen och leende på läpparne. “Om jag säger er, att jag

lidit under denna tid mer, än jag trodde mig kunna uthärda, så skulle ni kanske tro mig, men då jag beskriver orsaken till dessa lidanden, så skall ni skratta åt mig, jag är säker derpå . . .“

“Thea, hur kan ni säga så?”

“Derför att jag skrattar sjelf, på samma gång jag gråter.“

“Nå, men så säg mig då . . .“

“Jag vill börja med den första qvällen, då moster tog mig med sig upp i sin våning, som hon kallade två små rum, det första möbleradt som sal med några rottingstolar, ett stort porträtt af herr Pheffersathe med sin harpa framför sig, alldeles som kung David i de gamla psalmböckerna; midtför på andra väggen en stor grann tebricka och i ett hörn den verkliga gamla harpan, som salig Pheffersathe trakterat, bevarad icke af ömhet, utan af brist på köpare. — Det andra rummet var mosters sängkammare. Min första blick föll der på en ännu ouppbäddad säng, ett kaos af grofva, smutsiga kuddar och lakan, och då jag vände mig derifrån, såg jag ett slags toilett, en samling af små, mer eller mindre trasiga porslinspjeser, pomadburkar och flaskor, öfverhöljda af dam och hårtussar, sönderbrutna och smutsiga kammar, ett par ergiga messingsstakar med sneda ljus på hvar sin sida om en spräckt spegel, alltsammans omgifvet med draperier af en gulnad flors-trasa, en butelj med ett talgljus i fönstret, i ena hörnet en öppen komod och i det andra en hög med smutsiga kläder och på spjället en knippa rökt korf. Tänk er, hvilken ensemble och hvilken luft sedan i detta mörka instängda rum, hvars fönsterrutor voro dunkla af flugsmuts och dam!“

“Se här, mitt gryn, kommer du att bo med mig! . . . Jag har icke nu mer än *en* säng, men vi sänjas nog, du ser icke ut att taga mycket rum,“ sade moster och sparkade undan en tom buteljkorg, som stod midt på golvet.

“Jag var nära att qväfvas af öfverraskning och förskräckelse.“

“Tag nu af dig hatten och gör dig hemmastadd! . . . Der i dragkistan får du lägga ned dina kläder . . . Jag skall nu laga, att vi få oss litet mat . . . Jag behöfver Gudskelof inte knussla på maten, fast jag inte tål onyttiga ätare. Det är den som ger oss håg och krafter att lefva och sträfva . . . Har man sin goda mat, så är allt annat bara lappri,” fortfor moster, och jag tänkte inom mig, att det nog syntes att all annan trefnad var henne ett lappri.

“Om du genast vill hjälpa mig litet medan du väntar,” återtog hon, “så kan du ta de der buteljerna, som stå i vrån, och lacka dem på korkarna och skrifva på dem . . . Der i fönstret står ett ljus, och i bordslådan har du skrifsaker . . . Du kan väl skrifva bra, ty syster Anna säger, att du gått i en riktig pension . . . Du skall skrifva så, som du ser att jag gjort förut på ett par stycken; “Sojia“ står der . . . det är sojia, ser du, som jag kokar och har i boden, alldeles ypperlig sojia, som går friskt åt till krogarne här-omkring . . . Det skall du få lära dig i morgon dag till och med . . .”

“Men får jag icke gå ut med buteljerna i andra rummet?” hviskade jag förkrossad.

“Nej, för lefvande lifvet! Jag är mycket proper af mig och vill inte ha något skräp i mitt bästa rum . . . När du har buteljerna i ordning, så sätt dem i korgen, som står der!”

“Moster gick, och jag blef ensam . . . Ack, Jakob, ni kan icke tro hvad jag kände mig olycklig! . . . I hvilken förskräcklig rättfälla tyckte jag mig icke hafva fallit! Det perspektiv af min framtid, som nu stod för mig, syntes mig outhärdligt . . . Denna kvinnas tycken och vanor skulle jag underkasta mig, i detta hem skulle jag stanna, så olikt det jag lemnat, ehuru tarfligt detta var. I sanning, efter den första bedöfningen kände jag en oemotståndlig lust att fly, lika godt hvart, endast jag undkom denna afskyvärda omgifning.”

“Det skulle ni också hafva gjort, Thea,” sade Jakob med lifligt deltagande.

“Åh, ni talar, liksom ni inte kände fattigdomens makt,” återtog den unga flickan med bitterhet. “Ser ni, det var helt enkelt omöjligt... Min mor hade med möda kunnat gifva mig respenningar hit, hela min återstående kassa inskränkte sig till ett par riksdaler. Hvart skulle jag komma dermed, och äfven om de varit tillräckliga för att kunna återvända, tror ni, att jag velat beröfva min stackars mor den glädje hon kände öfver att tro mig i ett godt och komfortabelt hem, räddad ifrån brist och beroende, hos en syster, hvilken hon älskat, och som hon mindes såsom en något själf-rådig, men god och vacker sjuttonårig flicka? Ack, min stackars mor, hur skulle hon i den obildade, smutsiga fru Pheffersathe, med språk och utseende af en mångelska, kunna igenkänna denna syster?... Nej, Jakob, jag gjorde hvad som var bättre än att fly, jag underkastade mig nödvändigheten, och jag beslöt ifrån detta första ögonblick, sedan jag fattat mitt beslut, att använda allt mitt förstånd på att söka förbättra min ställning och all min själsstyrka på att utvärda hvad som icke kunde förbättras...”

“Första frukten af detta beslut,” fortfor Thea leende, “var att söka öppna fönstret, för att kunna andas, och sedan detta med mycken svårighet lyckats, och jag suckande funnit att vinsten deraf var ringa, ty det låg inåt en liten gård, der en rad med soplårar var placerad tätt invid väggen nedanför, flyttade jag med resignation fram de suddiga sojabuteljerna, framletade ur en flottig och gensträfvig bordslåda en eländig penna och ett trasigt uttorkadt bläckhorn och fullgjorde efter bästa förmåga det uppdrag jag fått, helt förtjust att med buteljkorgen få en anledning att komma ut ur den förskräckliga sängkammaren.”

“Just som jag slutat och utkom i salen, inträdde moster genom den motsatta dörren, företrädd af en slarfvig piga, hvilken bar en liten bricka med vår supé, som bestod af mjölk, bröd och ett fat med rykande, varm grynkorf, som spred en ingenting mindre än behaglig lukt.”

“Moster slog sig ned vid bordet i salen, der vi

lyckligtvis fingo stanna, ty ehuru dammet låg som en tjock matta öfver allt och golvet visst icke varit skuradt under hela sommaren, syntes mig detta rum jemförelsevis som ett paradís.

“Lovisa du, tag hit likörflaskan, som står der i skåpet! Man kan väl behöfva en liten schnapps ofvanpå korfven,” sade moster till pigan, som stannat kvar och beskådade mig med oförstald nyfikenhet; “vill icke du, Thea, äfven ha en liten tår, efter du kommer från resa?... Salig Pheffersathe ansåg det alldeles nödvändigt, när man reser,” fortfor hon, räckande mig glaset, som tydligen icke innehöll annat än bränvin, färgadt med litet körsbärssaft.

“Så pjåkig du är!... Men när du fått stå i kalla boden i vinter, så ska’ du få se, att du nog lär dig att det är nyttigt... Smakar inte korfven dig heller?... Så fet och delikat som den är!... Jag skall säga dig, min docka, att om vi skola bli sams, så får du icke ha några förnäma miner och fasoner, utan taga seden dit du kommer... Så har jag fått göra. Så länge salig Pheffersathe lefde, så voro vi än här och än der, mest utrikes och ibland allehanda folk, må du veta... När han dog voro vi just tillsammans med en italienare, som visade apor och hundar... Det var hundar det, må du tro, som dugde... Men i alla fall kunde jag aldrig lida dem, alltsedan en pudel bet mig i vaden, och ehuru jag var bjuden ett ganska vackert engagement vid Citellis sällskap, sedan jag blef enka, för min stora armstyrka och min basröst, så reste jag ändå hem till Sverige igen... Jag slog mig på att hyra ut rum åt resande, och det gick mycket bra i många år, men... när olyckan är framme, så skall man ha sin del deraf, det slår icke felt... Jag trodde väl, att mitt hjerta var begrafvet med salig Pheffersathe, men de kárlarne... ack, de äro aldrig annat än falska och nedriga!... Kom ihåg det, min docka!”

“Moster hade, brytande på tyska och vaggande af och an på stolen, meddelat mig den temligen långa berättelsen om sina vexlande öden, och huru hon

ändtligen funnit sig föranlåten att hålla mjölkmagasin på Sibyllegatan. Slutligen tog hon ännu ett glas ur den så kallade likörflaskan och steg upp för att gå till sängs.“

“Detta var slutet af min första qväll i Stockholm. En stund derefter, då jag till hälften afklädd nödgades inta min plats på sängkanten bredvid moster, önskade jag af uppriktigt hjerta, att det äfven varit slutet på mitt lif,” sade Thea skrattande. “Lyckligtvis somnade hon snart, och jag smög mig ut, för att på en stol i andra rummet tillbringa natten.“

“Ack, Thea, hvad jag beklagar er, hvilken opasande och pinsam ställning för er!” sade Jakob, som, långt ifrån att deltaga i Theas skratt, syntes verkligt rörd. “Det är alldeles som när jag var tvungen att stå i hökarboden . . . Jag trodde jag skulle bli tokig af vantrefnad.“

“Åh, vänta Jakob! När ni hört mig till slut, så skall ni icke så mycket beklaga mig . . . De första dagarne voro svåra, det är sannt, alla dessa snuskiga göromål, som jag måste förrätta, och hvarvid jag var helt och hållet ovan, och i synnerhet obehaget af min omgivning gjorde mig sjuk till själ och kropp, men ni känner mig icke, om ni tror att jag som ett får skulle passivt underkasta mig allt detta . . . Nej, jag uppbjöd först all min förmåga att kunna *behaga* moster, och en förståndig flicka, som föresätter sig något dylikt, misslyckas aldrig . . . åtminstone då det är fråga om en gammal gumma, som i sjelfva verket icke är så elak,” tillade Thea, med ett skälmskt utseende.

“Nå väl, jag lyckades öfver min förhoppning. Efter några dagar var den ruskiga sängkammaren åtminstone luftad, ren och snygg, den rökta korfven och sojabuteljerna voro förvista derifrån, jag hade fått en egen, om också mycket bristfällig säng, den slarfviga Lovisa, hvars tycke jag också vunnit genom några små presenter ur min tarfliga garderob, måste sopa och skura, allt under det jag lyckades öfvertyga moster, att det endast var *hennes eget* stora ordningssinne, som

härigenom måste tillfredsställas. Smickrande hennes fåfånga och dragande fördel af den makt jag vunnit öfver henne, nyttjar jag den nu, lika mycket till hennes eget välbefinnande som mitt, och i denna stund är mitt lif hos henne åtminstone drägligt.“

“Hvilken klok och hurtig flicka ni är, Thea!... Kanhända borde jag hafva handlat på samma sätt,“ sade Jakob eftersinnande. “Jag var just i samma belägenhet som ni.“

“Det skulle säkert icke skadat er... Ni hade dermed gagnat er sjelf och tillfredsstält er farbror!“

“Det hade varit klokt... men falskt.“

“Ni tycker då, att mitt handlingssätt varit sådant?“

Jakob teg och såg villrådig ut.

“Hör på, vet ni hvad jag tycker? Jo, att ärligheten icke behöfver vara *dum* och tårmild och alls icke behöfver bestå i att utan förbehåll uppenbara alla sina intryck. Det hade visserligen varit fullt uppriktigt af mig att visa, hvilken plåga och vedervilja jag kände, men derigenom hade moster fått samma afsmak för mig, som jag hade för henne: jag hade antingen blifvit en martyr eller hemskickad till min mor, der jag förut gjort fåfånga försök att försörja mig; nu deremot har moster fattat välvilja för mig och jag för henne, och den stackars gumman har blifvit en smula uppryckt ur sin smuts, sitt slarf och sina infama vanor.“

“Hur kan ni kalla fru Pheffersathe för en *stackars* gumma,“ sade Jakob leende.

“Det är sannt, hon ser icke beklagansvärd ut, men i alla händelser anser hon mig nu för en verklig skatt, och hvarje dag försäkrar hon mig, att hon “alldeles skapat om mig“, att jag under hennes ledning blifvit en “rar flicka“, och att hon aldrig känt en sådan trefnad och tillfredsställelse, som sedan jag kommit till henne... Det är visst sannt, att jag får stå vid spiseln och koka soja, sylta lingon och baka pannkakor och sedan sälja ut allt detta i boden, men man skall något göra för sin utkomst,“ sade Thea

muntert och klappade lilla Tilly, som blott tryckte sig ännu närmare intill henne och låtsade sofva, för att icke blifva nedsläppt på marken.

“Men emellertid glömmen ni edra talanger, Thea, och för ett lefnadssätt som icke passar er...”

“Det som är nödvändigt, är alltid passande, och hvem vet, det kan väl komma en dag, då mina talanger, som ni kallar dem, kunna bli af samma värde för mig, som det i dag är att sköta ett mjölkmagasin. — Den största vishet är att kunna rätta sig efter förhållandena.”

“Min Gud, Thea, jag tycker ni är nästan alltför förståndig, för att icke vara mera än nitton år...”

“Ja, jag tycker nästan så sjelf,” sade Thea skratande, “men jag vill trösta er med, att det egentligen är alla min mors lärdomar, jag nu upprepat till min egen uppbyggelse och för bättre minnes skull.”

“Ni tänker då icke sjelf detsamma?”

“Jo visst, men, ser ni, *tanken* är en sak och *handlingen* en annan, som bra ofta faller sig rätt svår. Jag söker emellertid äfven tillämpa dessa lärdomar så mycket jag förmår... Men, min Gud, klockan slår nu åtta. Så länge vi suttit här! Jag vågar icke dröja längre... Adjö, herr Jakob! Adjö, Tilly! Ack, vet ni, jag misströstar icke att till och med kunna få återtaga Tilly... Deraf ser ni, huru allsmäktig jag blifvit...”

“Åh, tror ni, att jag tviflar på er allmakt?... Men nyttja den icke för att återtaga hunden!... Jag skulle icke kunna lefva utan honom.”

“Hvilken öfverdrift af er, den fullkomliga uppriktighetens försvarare!... Se så, tag honom nu, annars följer han mig.”

“När får jag återse er? Skall jag vänta lika länge?”

“Åhnej, jag blir allt mera oberoende med hvarje dag och kan nu gå ut nästan när jag vill, det vill säga, när jag har tid.”

“Jag har ingen annan tanke än på detta återseende, det är min största glädje.”

“Det är äfven min,” sade Thea okonstladt.

“Adjö, herr Jakob!”

“Adjö!”

Ju mera Jakob under hemvägen tänkte på Thea, desto mera förtjusande fann han henne. Just det friska och praktiska i hennes förstånd, som bjert kontrasterade mot hans eget melankoliska och veka sinne, var det kanske som mest behagade honom. Spåren af lidande i hennes unga ansigte, som tydde på mera känslighet än hon ville visa, gjorde detta ansigtes skönhet ännu mera intagande i hans ögon, och denna sällsamma rörlighet som lät henne utbrista i skratt, medan ögonhåren ännu voro våta af tårar, och i ord och miner sammanblanda skämt och allvar, sorg och munterhet på ett sätt, hvilket helt och hållet förbryllade och hänförde Jakob, utan att han kunde göra sig reda för, om han gillade eller ogillade henne; men hvad han fullkomligt väl visste, det var, att han älskade henne och aldrig skulle kunna älska någon annan.

Om den vackra Thea under tiden gjorde samma upptäckt om honom, är osäkert, men det vissa är, att de hädanefter oftare möttes, och att de ruskiga och kalla höstqvällarne icke hindrade dem att hela timmen hålla sig varma i hvarandras sällskap spatserande fram och åter i Humlegårdens alléer, der de funnit en närmare och mera obemärkt mötesplats.

Det var naturligt att man icke behöfde lång tid, innan man förklarar sig för hvarandra, och det hopplösa i en framtida förening med en elev vid målarkademien, som först nu målade sitt första prisämne, undgick visst icke den förnuftiga Thea, men när hafva väl någonsin dylika svårigheter jagat kärleken på flykten?

Man hoppades på någon utomordentlig händelse, någon otänkbar lycka, som skulle kunna nedfalla öfver

deras hufvuden, och under tiden älskade de hvarandra och funno lifvet mycket angenämt, trots fru Pheffer-sathes mjölmagasin och den svältkur Jakob måste underkasta sig i sin kalla och dragiga vindsskrubb.

“Ack, min Gud, så vackert han målar, Jakob!” sade jungfru Lotta, som med händerna sammanlagda under förklädet, stod beundrande framför Jakobs half-färdiga tafla. “Hvem skulle väl kunna tro något sådant den tid han kluttrade ned disken i hökarboden med krita? . . . Och nu ser han också ut som en riktig herre, sedan han fick de der nya kläderna . . . Det var nu också en lycka att få måla både fru Olsson och hennes man och alla deras barn också så lika, så fru Olsson sa’ mej, att alla som se taflan, kunna ackurat känna åtskils hvart barn.”

“Nej, verkligen?” sade Jakob, som stod vänd mot väggen och bläddrade i en portfölj.

“Hvem tycker du detta liknar då?” tillade han leende och höll en aqvarell, som han tagit ur portföljen, framför Lotta.

“Åh, kors i alla mina dar!” utropade Lotta, på en gång smickrad och förlägen, då hon igenkände sig själf, med händerna under förklädet, alldeles i samma ställning, som hon just nu stod.

“Jag skall måla det i olja och hänga det öfver min säng, när jag får tid,” sade Jakob och stoppade ned papperet igen.

“Nej, Jakob, min gosse, det går aldrig an!” invände Lotta, rörd ända till tårar.

“Jo visst, men se så, nu har Tilly kommit ut igen, den elaka bytingen!” utropade Jakob hastigt, kastade på golfvet palett och pensel, som han nyss fattat, och störtade ned utför trappan till förstugan, derifrån hundskall och tjut, blandade med kattens fräsande och herr Kuttings vredgade hotelser, hördes.

“Sådan krabat till hund, som aldrig kan låta bli att springa ned, för att reta katten med sin åsyn och nagga patron i hälarne!” mumlade Lotta förtrytsamt och torkade sig i ögonen med det ständigt sotiga för-

klädet, under det äfven hon begaf sig ned, för att medla fred emellan de stridande och söka stilla sin husbondes vrede, som vid hvarje dylik skärmytsling gaf sig luft i hotelsen att låta Jakob flytta och att dränka hunden.

“För två skilling grädde, mamsell lilla!”

“Ett par franska bröd, mamsell!”

“Mamsell, ett halfstop mjölk!”

“Jag har mycket brådtom, mamsell!”

Så ljud det oupphörligt i Theas öron, blandadt med kopparslantarnes skrammel mot disken, der hon stod i brödmagasinet en mörk och ruskig december-morgon.

Det dunkla och röda skenet af ett talgljus upplyste ofullständigt den lilla boden, alla hennes kunder och henne sjelf, der hon stod, med det svarta håret bortstruket bakom öronen, en liten röd silkeshalsduk knuten under hakan och med sömnen ännu liksom qvarsittande i de långa mjuka ögonhåren.

Det var just nu den allrahetaste kaffetiden, då grannskapets alla madamer, barn och jungfrur skulle hafva grädde och bröd. Den lilla boden var fullproppad med folk, och den långa bagardrängen, med brödsållet i handen, måste lyfta det öfver deras hopträngda hufvuden, innan han kunde stjelpa dess innehåll i korgen bakom disken.

Han räckte Thea den smutsiga kontraboken, under det ett par murare, som ätit pannkakor och druckit porter, skrattade och skämtade på ett sätt, som kom den stackars flickan att rynka ögonbrynen och skifta färg, under det hon vexplade och räknade, mätte mjölk och valde ut bröd med en snabbhet och säkerhet, som vittnade om att en god vilja kan göra underverk på kort tid.

Klockan slog åtta, det började dagas och trängseln upphörde. Thea gick att oaktadt kylan öppna dörren, för att minska den osunda atmosfären derinne, trip-

pande på tå så nått som möjligt öfver det smutsiga golfvet.

Just som hon öppnat dörren och vände sig om, lades en arm omkring hennes lif, och en skrällande röst utropade:

“Kors för sju tusan mirakler, så lyckligt att äntligen en gång få tag i mamsell Thea!...”

“Herr Geschvinder!” utropade Thea förskräckt, men tillade genast med lugn röst, ehuru vredens rodnad färgade hennes kinder:

“Var så god och uppför er passande, eller jag ropar i ögonblicket på Lovisa.”

“Jaså, endast Lovisa!... Gamla Pfefferdraken ligger väl ännu, kan jag tro... Ursäkt mig, dyrkade Thea, men det var ett förb. godt infall af mig att qvista in hit, när jag gick förbi... Jag tänkte som så, att fastän jag köpt flere af mamma Pepparsates gemena cigarrer, än jag står ut med — bara för hennes hänryckande sötunge till systerdotters skull, så måste jag ändå göra mig ärende ännu en gång med att köpa en på morgonqvisten... Och se det lyckades! — Nu fick jag äntligen återse mitt lifs blänkande morgonstjerna... Och dyrkade englabild, om ni bara ville lära känna mig!... Min yttre hydda är rakt ingenting mot mitt inre... Jag har nu för alltid öfvergifvit det låga stoftet af en smutsig viktualierörelse och slagit mig på kryddkramhandel, som är mera schangtilt...”

Thea hade emellertid retirerat bakom den skyddande disken, hvars alla brödhögar och tallrikar med karameller och bakelser bildade en tillförlitlig barrikad mellan henne och hennes beundrare, som tagit sitt parti och slagit sig ned på en fjerding med bruna bönor, och harangerade ifrån denna osäkra tron sin tillbedda.

“Om ni bara ville lära känna min själ och mitt inre lif,” fortfor Geschvinder, gestikulerande öfver mjölkfaten framför sig.

“Om ni visste hur jag ryker och glöder, hvilka känslor jag har för det gudasköna och poetiska i jordelivvet... Jag är icke skapad för en låg ställving, jag har en flygt i mina tankar som en örn...”

“Men var så god och vicka icke omkull fjerdingen, som ni sitter på!” sade Thea förargad, under det hon samlade upp karamellerna, som Geschvinder med sin rockärm sopat ned från tallriken.

“Alla verser, som jag läser, så mins jag dem strax... Jag har ett minne som en häst. Hör bara detta, som i synnerhet är min förtjusning, och som jag jemt läser upp för mig sjelf, när jag går förbi kringlorna i ert fönster:

»Smörkringlans panna,
Du höga Nord,
Jag får ej stanna
Uppå ditt bord,
För dig att stamma
Jag vill, min själ,
Du jätteamma, farväl, farväl!»

“Det passar ju alldeles in på fru Pheffersathes figur. Du jätteamma, farväl, farväl!” upprepade han med stegrad pathos, och Thea instämde skrattande: “Farväl, farväl!” då i detsamma den bräckliga fjerdingens laggar spredos åt alla håll och den inspirerade Geschvinder blef sittande på golvet i en hög af bruna bönor.

I samma ögonblick syntes fru Pheffersathes stora bruna ansigte i dörren, och Thea tillade, ännu skrattande:

“Se så, deklamera nu edra verser för jätteamman sjelf!”

“Jag tror, jag kommer just lagom att aflösa dig, mitt socker, efter du fått en kund, som jag vet du helst vill bli af med... Hvad knäfveln ligger herrn der och sprattlar efter?... Hvad är detta för spektakel?” röt fru Pheffersathe med en min, som lät hvarenda vårta i hennes bistra fysionomi darra af

vrede och kom den olycklige Geschvinder att helt och hållet glömma sina poetiska citationer och genast rusa på dörren, så fort de rullande bönorna tillåto honom att komma på fötter.

Den förargade f. d. hökaren skyndade gatan framåt till sin nya principal, ty han hade nu, berömvärdt nog, nedstigit till den underordnade rangen af bodbetjent hos en kryddkrämare i trakten af fru Pheffersathes mjölkmagasin.

Han hade emellertid icke kommit långt, innan han mötte Jakob, som blek och upprörd gick mycket fort och tyktes vilja undvika sin pratsamme vän.

Men Geschvinder var icke den, som hvarken observerade Jakobs utseende eller hans synbara missnöje med sällskapet, utan hängande sig fast vid hans arm, började f. d. hökaren genast att urladda sina upprörda känslor.

“Rasande treffigt att träffa dig!... Jag behöfver just en vän att öppna mitt hjerta för...”

“Men jag har brådtom och...”

“Åh strunt! En oljesuddare, som du, har väl inga jern i elden... Dessutom kan jag vända om och följa dig, så få vi språkas vid...”

Jakob gjorde en grimas, och Geschvinder fortfor, lutande sig intill honom:

“Ödet har alltid varit min lott, som du vet... Och nu tänker jag gifta mig... Kan du tro det?... Jag, som ständigt haft en flicka för hvart finger, nu bryr jag mig icke om det för en vittnen... En enda, en enda perla rör om mitt hjerta... Vet du hvad det hände en dag för ett par månader se'n? Jag kom den här gatan; klockan kunde väl vara fem på eftermiddagen, jag var just kallad bland herrar sångare — ty du vet, att jag har röst — i sällskapet S. P. B. eller “Små påstrukna brackor“, som det egentligen betyder, fast icke de lägre graderna få nys om betydelsen... Nå, vi skulle samlas som vanligt, men jag... jag kom aldrig dit, ty jag fick tag i en flicka... det förstås, jag fick bara se henne, men det var nog för min

romantiska själ... Ack, en sådan madonna! Hon var vit och svart som en kanin.“

“Fläckig således?...“

“Tyst, ska' du få höra... Med ögon och hår och allt hvad som fordras, för att man ska' finna henne vara en kvinna... en kvinna, som man aldrig kan glömma, och som man vill offra sin frihet och sitt lif för... Så gick det med mig; jag var icke i stånd att få tala vid henne den gången, det vill säga, hon svarade icke, ehuru jag förföljde henne ända till hennes hem, som jag trodde... Men den tjuftungen, det hade bara varit ett knep för att undkomma... jag gick i flera dar omkring der och spånslog, men aldrig fick jag vidare se henne i den trakten... Nå, äntligen, en hel månad derefter så återfinner jag helt oförmodadt min sköna i ett mjölmagasin...“

“Hvad, i ett mjölmagasin?“

“Ja, men hvad gör det?... Jag är egentligen icke högmodig... det skulle vara dumt... Men hör nu på... Det är min afsigt, min obrottsliga mening, att göra henne till min maka... Jag har länge nog fladdrat som en fjärl... Denna flicka skall bära mitt namn... Hvad säger du derom?“

“Tror du, att hon vill det då?“

“Det är just knuten det... Jag kan icke få henne att höra på mig med allvar... att lära känna mitt inre... Jag har flera gånger gått in i magasinet i afsigt att lägga mig alldeles i dagen och visa henne allt... Men ödet är en händelse, som du förstår, och nästan alltid har jag träffat på fru Pheffersathe.“

“Fru Pheffersathe! Hvad säger du?“

“Ja visst, hon heter så, det är hennes moster eller faster, men hvarför stannar du?“

“Men flickan då, hvad heter hon?“

“Hon heter Thea... Thea Pheffersathe, kan jag tro.“

“Nej, Thea Letth... Och det är henne du vill göra till fru Geschvinder?“

“Ja, det är just min önskan... men känner du henne?“

“Ja, vi ha varit bekanta länge.”

“Så lyckligt! Har jag icke rätt, att ödet alltid varit min lott? Hedersknyffel, efter som du nu känner henne, så tala vid henne om mig... men så att hon icke förstår, att det är jag som är i fråga, ty då vill hon icke höra ett ord.”

“Men hvad vill du då, att jag skall kunna säga henne?”

“Allt, allt hvad du vet... Att jag är en tojour och gentil karl, att jag har en själ... en själ i synnerhet, som sväfvar i den höga rymden och föraktar stoftjorden... Att jag spelar guitarr... Ack, det var just det jag ville säga henne nyss, då den fördömda fjerdingen sprack sönder derinne...”

“Hvad för slag?”

“Åh, det var en händelse, som jag satte mig öfver och icke vidare tänker på... Men säg henne, att jag har en röst, som kunde göra min lycka, att jag ämnar gå in vid teatern, i fall hon skulle vara lika högstämnd som jag och mera värdera Thalias tempeltorn än en kryddkramhandel... Säg henne...”

“Åh, tig nu! Jag säger henne icke ett ord af all denna smörja,” afbröt Jakob, förargad och för första gången repande mod inför sin påflugne vän.

“Hvad säger du?” utropade Geschvinder, helt förbluffad.

“Jag säger, att jag icke ämnar plåga Thea Letth, som är min fästmö, med dina dumbheter.”

“Dumbheter... din fästmö!... Är du blifven alldeles förkollrad?”

“Nej, alls intet! Adjö med dig!”

De voro just nu midt för det intressanta brödmagasinet, och Jakob var med ett par hopp uppför trappan och försvunnen.

Geschvinder stod qvar utanför, alldeles förbryllad af denna morgons synnerliga otur.

Han funderade ett ögonblick på att också gå in och ställa till en scen med de oförskämda älskande, men tanken på ett möte med den fruktade fru Pfeffer-

sathe, kom honom att kufva sin vrede och helt beskedlig aflägsna sig, mumlande de mest osammanhängande och patetiska utrop och anathemer, som hans "högtsväfvande själ" ingaf honom.

Hvad var det emellertid, som kunnat föranleda den blyge Jakob att våga sig in i den älskades hem, der han alltsedan den första aftonen af Theas ankomst aldrig varit?

Det fordrades dertill en händelse af icke ringa vigt, och en sådan hade också i sjelfva verket inträffat.

Morgonen förut, just i dagningen, medan Jakob ännu höll på att kläda sig i sin lilla mörka och kalla kammare, knackade det på dörren, och nästan i samma ögonblick inträdde jungfru Lotta.

Hennes utseende föreföll Jakob besynnerligt och allvarligt, och hon sade straxt, under det hon såg sig omkring i rummet, med häftig och osäker röst:

"Är icke patron här?"

"Hvad tänker du på? Skulle farbror vara här hos mig så bittida på morgonen!"

"Nå, men hvar är han då?"

"I sin säng, förmodar jag . . ."

"Nej, visst icke, han har icke legat i natt."

"Hvad menar Lotta?" sade Jakob och betraktade förvånad den gamla hushållerskan, som blek och handfallen sjunkit ned på den enda trästolen och lagt händerna i kors, med en förtappad min.

"Har farbror icke legat i natt, säger du?" återtog han, då Lotta icke svarade.

"Nej, icke här i huset åtminstone."

"Hvad har då hänt . . . Har han kanske fått ett anfall af sin svindel igen?"

"Ja, hvem vet? . . ."

"Men så berätta då hvad *Lotta* vet . . ."

"Jag vet ingenting."

"Hvad är det då frågan om?"

“Patron är försvunnen . . .“

“Försvunnen?”

“Ja, jag har sökt honom öfver allt i hela huset, på gården, i trädgården, öfver allt, till och med i alla skrubbar och kontor som finnas . . . Jag har frågat madam Ström, som bor i lilla kammaren, men allt förgäfves.“

“Han har väl då gått ut åt sta'n . . .“

“Gått ut åt sta'n? . . . Han skulle då gått genom lyckta dörrar i går qväll, sedan jag stängt porten och hängt nyckeln inne hos mig som vanligt . . .“

“Och har du den ännu derinne?”

“Ja visst! . . . Det var väl det första jag såg efter . . . Den hänger qvar på sin spik, och porten var läst i morgse, då jag kom ut.“

“Det var besynnerligt, men är du säker, att farbror var inne i går qväll, när du stängde den?”

“Skulle jag icke vara säker derpå . . . Jag drog ju af hans stöflor som vanligt och såg hans ljus genom dörrspringan, sedan jag gått ut, och hörde honom regla dörren innanför, som han brukar.“

“Nå, men regeln var ju nu frändragen? Således måste han hafva gått ut?”

“Nej, se det är just det konstiga, att regeln ännu var för dörren, då jag kom.“

“Hur kom du då in?”

“Jo, när jag kände att dörren icke gick upp, så ropade jag utanför och frågade, om icke patron ville ha eld, som vanligt, men då ingen svarade, så trodde jag att han sof, efter klockan ännu icke var mer än sex; jag väntade då en stund, men när han andra gången icke heller svarade, så blef jag rädd och trodde honom ha fått sin svindel eller annars vara sjuk och gick tillbaka i köket efter en knif, för att skjuta in i springan och peta upp regeln; men Jakob kan tänka sig min förundran, då patron alls icke fanns i rummet och icke hade legat i sängen, ty den var orörd, och hans stöflar stodo bredvid så, som jag stälde dem, men tofflorna voro borta och ljuset med.“

“Besynnerligt! Han kunde väl icke gått ut i tofflor — och ljuset sedan . . .”

“Ja, är det icke konstigt?”

“Har Lotta verkligen sökt öfver allt . . . i garderoben också?”

“Åhja, det förstås, så mycket mera som dörren dertill stod öppen . . . Men jag är så mycket säkrare att han var hemma i går qväll, en hel timme efter det jag gått ifrån honom, som jag såg ljuset ännu lysa genom den otäta dörren, då jag en stund, sedan jag lagt mig, måste gå upp, för att släppa in katten, som blifvit qvarglömd ute i förstugan.”

“Nåväl vi skola nu gå ned. Kanhända han återkommit från sin hemlighetsfulla färd . . . Res på sig! Lotta sitter på min väst . . . Se så, kom nu!”

Den gamla hushållerskan följde Jakob ned för trappan och in i gubbens rum.

Det var tomt, som Lotta sagt, och för öfrigt allt i samma ordning som qvällen förut. Ingenting utom stöflarne vid sängen och nycklarne, som sutto qvar i hans gamla brunmålade pulpet, bevisade att han varit derinne.

“Men tycker inte Jakob, att det är underligt, att nycklarne sitta qvar der?” sade Lotta betänksamt. “Patron brukade aldrig ens för en minut lägga dem ifrån sig . . . Skulle han nu gått sin väg och lemnat pulpeten oläst?”

“Jag begriper verkligen ingenting,” sade Jakob, helt och hållet konfunderad.

“Jakob har väl hört alla besynnerliga rykten, som äro om det här huset?”

“Åhja, men hvad har det med farbrors försvinnande att göra?”

“Hm, tänk om någon tagit honom?”

“Åh, jag har aldrig hört, att gamla gubbar bli enleverade,” sade Jakob leende.

“Men det har jag,” mumlade Lotta rysande och tittade sig rädd omkring.

“Jakob!” utropade hon hastigt och gick fram till fönstret. “Se, hakarne äro icke påsatta! Månne han gått ut härigenom?”

“Nej, det är santt!... Men det ser ut, som de aldrig varit påsatta... Fönstret sitter så hårdt, det är fasttorkadt i posten, jag kan ju knapt öppna det... Det har visst icke varit öppnadt på mycket länge... Men i alla fall kunde han hafva kommit ut denna vägen.”

“Men, du min skapare, skulle han väl hafva frivilligt gått ut i tofflor, med ljus i handen, midt i natten i trädgården?”

Jakob svarade ingenting, han granskade den lösa marken nedanför, men inga spår kunde upptäckas och lika villrådiga som förut lemnade de båda rummet.

Man sökte ännu en gång i hvarje skrubb och vrå i hela det lilla huset, men intet spår af den stackars Kutting kunde upptäckas, han var försvunnen, som om jorden uppslukat honom.

Man väntade hela dagen förgäfvades att han skulle återkomma, och Lotta gjorde efterfrågningar i grannskapet, men ingen hade sett den ringaste skymt af honom, och dessutom brukade han aldrig gå ut, sedan vintern kommit.

Hvart hade väl den lilla hökaren kunnat taga vägen? Lotta bråkade sin hjerna med de orimligaste gissningar, afbrutna af tårar och sorgliga aningar, att hon aldrig skulle få se hvarken sin gamla husbonde eller det utlofvade testamentet.

Alla grannskapets madamer infunno sig för att trösta henne och fälla mystiska yttranden om det gamla päronträdet i trädgården, skraddarens historia och gårdens dåliga rykte, som nu syntes till fullo bekräftadt.

Det var nu detta, som Jakob på den mulna decembermorgonen skulle meddela Thea, och tillika ämnade han rådfråga henne, hvad han borde företaga för att möjligen återfinna den stackars gubben eller få någon kunskap om hans öde.

Man kommer icke med en dylik nyhet till en fru, som håller brödbod, om hon också heter Pheffersathe, utan att bli väl mottagen, och den nyfikna och prat-samma "jätteamman" omfamnade Jakob, när han slutat sin märkvärdiga berättelse, och bjöd honom på frukost.

Aldrig hade han kunnat finna ett mer gynsamt tillfälle att göra hennes närmare bekantskap och låta henne förstå sin ömma låga för hennes systerdotter. Fru Pheffersathe hade i berättelsen om den gamle Kuttings hemlighetsfulla försvinnande funnit ett sätt att blifva intressant och öfverlägsen inför sina kunder åtminstone i åtta dagar.

På hennes inrådan satte Jakob, sedan man fåfängt väntat ännu några dagar, polisen i rörelse, men utan resultat.

Några nattsvärmare, som gått förbi den gamla gården, påstodo sig hafva sett någonting röra sig i trädgården vid elfvatiden, men om det varit en hund eller en människa i nedlutad ställning, kunde de icke afgöra.

En gumma, som också gått förbi vid samma tid, trodde sig hafva sett en person komma gående öfver gården, men denne person, i fall det verkligen var någon, syntes henne längre och smalare än den gamle hökaren, hvilken hon mycket väl kände, men staket-spjälorna hindrade henne att rätt säkert i mörkret kunna urskilja någonting, och alltsammans kunde också varit endast inbillning, så mycket mera som ingen af gårdsfolket varit ute, och grinden åt gatan varit stängd.

En annan gumma, hvars fönster låg åt herr Kuttings trädgård, tyckte sig hafva sett ett dunkelt sken, liksom från ett ljus i en lykta derinne, hvilket hastigt lyst och försvunnit, men både denna och de andra uppgifterna syntes mycket osäkra och sväfvande, påtagligen tillkomna för att hafva något att meddela i denna mystiska sak, och ledde icke till någon upptäckt.

Den lilla trädgården var dessutom snart genom-sökt. Den var knapt fyrtio fot i längd, och utom de mariga syrenbuskarne och stubben efter det ominösa

päronträdet, fanns ingenting annat än ett litet halft nedrasadt svinhus i ena hörnet, fullt med murkna brädlappar, tunnband och tegelstensbitar, och en katt skulle icke en gång kunnat gömma sig der.

Det går ännu i dag, som man vet, mycket väl för sig att alldeles spårlöst försvinna i vår kära hufvudstad, och för en trettio år sedan eller mer var det förmodligen ännu mera utförbart.

Det vissa är åtminstone, att den gamle Kutting var och blef försvunnen. Man antog att han under någon hastigt påkommen yrsel eller medvetlöshet gått ut genom fönstret och på ett eller annat sätt omkommit. Och dermed glömde man bort hela saken.

Det vill säga, grannskapets sqvillersystrar bibehöllo den alltid i minne såsom ett intressant bidrag till det lilla gula husets hemlighetsfulla och afskräckande historia.

Efter någon tid, och då inga närmare eller andra arfvingar funnos, tog den lycklige Jakob den lilla gården i besittning tillika med ett par tusen riksdaler, som gubben haft insatta i sparbanken; men deruti bestod också hela hans förmodade stora förmögenhet.

Alla som känt honom påstodo sig veta, att han samlat mycket penningar under den långa tid han haft handel, men utom hans gamla silfverklocka och några tiotal riksdaler, förvarade i den gamla pulpeten i hans sängkammare, fanns icke vidare ett öre, och lika litet någon disposition till förmån för hans gamla hushållerska eller några papper af hvad beskaffenhet som helst.

Den stackars Lottas sorgliga aningar om sin förre husbondes glömska och otacksamhet voro fullt berättigade, ty oaktadt allt sökande fann man i hans lådor ingenting annat än några gamla räkningar och en trasig visbok.

“Jag kunde nog tro det!... Den gamle girigbuken ville bara narra mig att stanna qvar, för att slippa ge mig mina löner, som jag icke fått ut sedan många år,” snyftade Lotta förbittrad.

“Se så, Lotta, trösta dig nu!” sade Jakob deltagande. “Du stannar ju hos mig, och vi bo här tillsammans, som vi ha gjort förut. Inte har du så ofta svultit för min skull, för att vi nu skulle skiljas åt... Hvad som nu är mitt har äfven du del i, och vi komma nog öfverens.”

“Han är en hederlig gosse, Jakob, det vet jag nog, men han har just inte så mycket att dela med sig, tycker jag... Det förefaller mig ändå bra besynnerligt för alla de gånger jag oförvarandes kommit in och sett patron sitta och räkna stora bundtar med penningar... han blef alltid ond för jag kom, men jag såg det likväl... Jag kunde väl tro, som barnungarne derute sade i går, att hin onde tagit den elake gubben lifslevfande och alla hans penningar med...”

“Tyst, Lotta! Säg icke så... Det gör mig ändå ondt om honom, fast han aldrig gjorde annat än grälade på mig.”

“Än mig då?... Och ändå mins jag nog en tid, fast det är längesedan, då han hade godt om söta ord minsann... Jag var ung då kantänka... Ack, den gamle, snåle mullvaden!... Om jag kan begripa, hvar han gjort af alla sina pengar...”

“Åh! Han har tagit dem med sig, i fall han verkligen hade några, och rest till Amerika kanhända,” sade Jakob skrattande.

“Han säger något, Jakob! Tänk om han skulle ha rymt, bara för att komma ifrån mig?” utbrast Lotta, häpen öfver denna nya idé.

“Det hade då varit mycket brådtom, efter han gett sig af i nattrock och tofflor...”

“Och nära sjuttio år gammal... Nej, nej, det är aldrig möjligt!” mumlade Lotta skakande på hufvudet.

“Hur som helst, så ha vi nu detta lilla huset och tvåtusen riksdaler dessutom... Ack, Lotta, så lycklig jag är!... Jag skall snygga upp allting härinne och göra trädgården i ordning och köpa möbler alldeles nya och vackra, och kläder åt oss båda två och bohag

och allt hvad ett litet ordentligt hushåll behöfver. Du ska' hjälpa mig och sedan... sedan..."

Jakob rodnade af fröjd vid den tysta fortsättningen på sina drömmar, sprang upp och dansade om med Lotta på golvet.

"Sedan ja, så har han då icke mycket öfver att lefva på," sade Lotta, som icke kunde låta bli att äfven småle af förnöjelse öfver Jakobs planer.

"Två tusen riksdaler, det måtte väl räcka bra länge!... Och sedan så ska' jag arbeta..."

"Arbeta ja... En stackars målare som han, som kanske får sälja en tafva om året..."

"Jag har sålt tre i år, jag ber..."

"Som tillsammans ha inbragt honom tvåhundra riksdaler. Det är just en vacker inkomst för året..."

"Men du glömmar mina ritlektioner..."

"Som han får tolf skilling i timmen för... Nå, nå, blif icke ledsen! Nog kunna vi två dra oss fram, bara han vill vara nöjd med gamla Lottas sällskap..."

"Ja, men när jag har eget hus och dessutom ett kapital, så..."

"Ska' han väl också ha en hustru, förstås... Jag har nog sett hvaråt det lutar... Men jag tror, det går aldrig för sig utan nöd och bekymmer..."

"Nå ja, det är jag ju van vid... Man kan väl så gerna ha någon att dela nöden med som att bära den ensam..."

Stackars Jakob, han visste icke ännu, att nödens börda, när den delas af dem vi älska, blir tiodubbelt tyngre, och öfverlemnande sig åt behofvet att älska och vara lycklig och begagnande sig af det tillfälliga lilla andrum han fått af sitt öde, hvilket hittills legat tungt öfver hans ungdom, stod han nu i begrepp att, vid tanken på den vackra Thea, likt tusen andra, suspendera sitt förnuft och på vinst och förlust öfverlemna sig åt sin känsla.

Det var just tre år efter den qväll, då den gamle hökaren försvunnit, en kall och regnig eftermiddag i slutet af November.

Blåsten hven omkring knutarne af det lilla huset på Surbrunnsgatan, syrenbuskarne svajade sina nu aflöfvade grenar ängsligt öfver de små vissnade blomsterlanden i den lilla trädgården, som på sommaren varit full af blommor och till och med haft en grön-målad bänk.

Regnet dref skurvis emot rutorna, och den nya förgyllda vindflöjeln med Theas och Jakobs förenade namnchiffer gnisslade fram och tillbaka på spetsen af gafveln.

Klockan var endast fem på eftermiddagen, men det var redan alldeles mörkt, och de sparsamma oljelyktorna återgäfvo sitt röda dunkla sken i regnpussarne på den ödsliga gatan.

Då syntes en qvinna med snabba steg närma sig staketet omkring det lilla nymålade huset, öppna grinden och, klifvande på tåspetsarne, gå öfver gården, som liknade en liten sjö med regnvatten, och stanna på den öfverbygda trappan.

Trots den kalla blåsten aftog hon här sin kapp och skakade vattnet af den, innan hon gick in, och famlande på dörren till höger, i den mörka förstugan, öppnade hon den slutligen och inkom i det rum, som förr varit Lottas, och som nu var möbleradt som en liten snygg salong.

Just som Thea, ty det var ingen annan än hon, som återkom till sitt eget hem, öppnade dörren från förstugan, syntes gamla Lotta med ett ljus i handen inkomma från andra sidan.

Då skenet föll på Theas ansigte, såg man att detta ansigte var blekt och magert, och hennes svarta ögon sågo större och mera allvarsamma ut än förr, på samma gång hela hennes figur syntes längre, men mindre rak och prydlig.

“Hur är det, Lotta? Han är väl icke sämre?” frågade Thea genast, med dämpad och orolig röst.

“Åhnej, just icke det... men han har frågat efter Thea flere gånger... Det är så sent...”

“Ja, jag hade en lektion i samma trakt klockan fyra... Jag skulle icke hafva hunnit hem och tillbaka igen, och så skulle jag i dag få pengar der för månaden...”

“Har Thea fått några?... Det var då just lagom, ty vi ha icke en vedpinne kvar och det är bra kallt i sängkammaren... Jakob har klagat öfver håll igen.”

“Se här, kära Lotta, skaffa då genast... På brödmagasinet får du köpa huggen ved...”

Thea drog häftigt fram en liten plånbok ur sin klädningsficka och räckte Lotta.

“Men den är så dyr der...”

“Det kan icke hje pas. Skynda blott!... Jag är så grufligt frusen; du har väl intet varmt åt mig?”
fortfor Thea, under det hon aftog hatt och handskar och lade dem på bordet.

“Ja, jag kan väl tro det... Då man ännu ingen middag fått och varit ute i den gemena blåsten... Jag tänkte nog på Thea, men här fanns ingenting att göra eld med; de sista stickorna tog jag för att värma lille Konrads välling för en stund sedan.”

“Nå, så gör det ingenting, jag blir snart varm ändå,” sade den unga frun undergifvet och gned sina stela händer emot hvarandra.

“Men jag hör Tilly tjuta någonstädes; den stackarn har visst blifvit utestängd,” fortfor Thea och öppnade dörren åt förstugan.

“Ack, den elaka hunden, det är i handkammaren han är... Så snart han kan, så smyger han sig dit för rättornas skull, men nu hörde han Thea komma och vill ut igen.”

“Jag skall öppna för honom.”

“Nej, det kan jag göra, gå in nu, ty jag hör att lille Konrad är vaken, och då väcker han också sin far.”

Lotta gick ut, och Thea öppnade varsamt dörren till den lilla sängkammaren innanför.

Thea och Jakob hade nu varit gifta i två år, och ännu älskade de hvarandra lika mycket, om icke ännu mer än den dag, då moster Pheffersathe eklärerade hela sin "våning" och inbjöd de förnämsta af sina kunder och vänner, att bevista sin systerdotters bröllop.

Men tyvärr hade gamla Lottas förutsägelser om bekymmer och nöd för längesedan börjat gå i fullbordan. De penningar, som Jakob i sin oerfarenhet ansåg kunna räcka så länge, de voro i det närmaste medtagna, då det lilla huset blifvit uppsnyggadt och hans bosättning ordnad. Lotta hade fullkomligt rätt: en ung artists inkomster äro icke stora, och Theas hundra försök att på olika sätt kunna bidraga till deras uppehälle, kröntes just icke heller med någon särdeles lycka.

Lilla Konrads ankomst och nu slutligen Jakobs sjukdom förbättrade icke ställningen, och den modiga Thea kände sig mången natt, då hon satt uppe och sydde, bra ängslig och beklämd om hjertat, vid tanken på framtiden.

Det lilla rum, dit Thea nu inträdde, var upplyst af en tarflig blecklampa med grön skärm, hvars dämpade sken föll på en vagga, hvarifrån en liten knubbig pojke just i detsamma höll på att praktisera sig ned i golfvet, hvilket också lyckades så, att han med ett skrik föll hufvudstupa och drog alla kuddarna öfver sig, innan den framskyndande modren hunnit hejda honom.

Barnets skrik och den lilla hundens glädjetjut, som i detsamma blifvit insläppt af Lotta, väckte Jakob, som låg i sängen på andra sidan af rummet.

"Hvad är på färde?" hviskade han matt och sträckte fram den hvita afmagrade handen för att draga undan sänggardinen.

Thea tog gossen i sina armar och skyndade fram till sin man.

"Hur är det, Jakob? Har du sofvit något?" sade hon ömt och lutade sig ned emot honom, under det

att lilla Konrad tröstade sig med att lufva hunden, som slickade hans ansigte.

“Du har varit så länge... Tiden förefaller mig odrägligt lång,” sade Jakob hostande och med otålig röst.

“Det var för mina spel-lektioner, som du vet... Det är en sådan otur, att de flesta skola vara ända upp på söder...”

“Ja!... Ack, ja, jag vet... Min stackars Thea!...”

“Åh, beklaga mig icke för något annat, än att på det enda ställe, der jag hade tvenne barn att undervisa, der äro de nu sjuka, så att jag fått upphöra tills vidare... och det just nu, då vi behöfde det så väl.”

“Ack, hvad jag gjorde orätt i att gifta mig med dig, för att låta dig dela mitt eländiga lif!” sade Jakob suckande.

“Tyckte du då, att jag förut hade ett så afundsvärdt lif?” sade Thea med ett bemödande att återfinna sin forna muntra och sorglösa ton.

“Du behöfde åtminstone icke försörja någon annan än dig sjelf,” återtog Jakob med bitterhet.

“Bara du blir frisk, skall jag icke ens behöfva göra det... Du målar din stora tafsa färdig och får sälja den, och då hafva vi nog att lefva af ett helt år.”

“Men om jag icke får sälja den...”

“Då går jag till moster Pheffersathe och söker att få låna af henne, tills bättre tider komma...”

“Nej aldrig, Thea!... Mins du icke hur missnöjd hon var att mista dig, hur många bittra ord hon sagt mig för min fattigdom och mitt dåliga yrke?”

“Det får man glömma, min älskade!... Behofvet gör oss ödmjuka... Mina spel-lektioner räcka nätt och jemt till att lifnära oss, och när du blir frisk, måste man betala doktorn...”

“Det vore långt bättre, att jag lemnade dig för alltid... Du, så ung och vacker, skulle snart finna någon, som kunde göra dig lyckligare än jag...”

“Jakob, vill du ändtligen bedröfva mig?”

“Nej, men jag vill säga hvad jag hundra gånger tänkt, att en fattig konstnär har ingen rätt till någon

annan lycka än sin konst, och griper han i sitt vainsinne äfven efter kärlekens fröjd och hemmets trefnad, så krossar ödet både honom och den han älskar . . .“

“Du har rätt; äfven jag har tänkt något sådant . . . En hustru är en börda, som trycker honom till jorden, binder hans snilles och hans fantasys vingar och tvingar honom att arbeta för bröd, i stället för att göra sitt namn odödligt . . . Om du, hellre än att gifta dig, hade använt ditt lilla kapital för att resa till Italien, så hade både din konst och din helsa vunnit derpå . . . Jag sökte öfvertala dig dertill, du minnes det nog . . . Men jag hade icke styrka att motstå dina böner och min egen kärlek . . . Himlen straffar mig nu kanhända, genom att se dig duka under för fattigdom och ansträngningar . . .“

Thea böjde sig ned öfver Jakobs hand, som hon höll i sin, ett ögonblick gifvande vika för sin sorgsna sinnesstämning, men i det nästa reste hon sig åter, tryckte lilla Konrad intill sig och sade glädtigt:

“Låt oss icke förlora modet, Jakob! . . . Du skall snart bli frisk, och då är allt bra . . . Vi äro unga och älska hvarandra, vi äro båda kloka och arbetsamma, och det är tillräckligt för att åtminstone förtjena lifvets nödtröft . . .“

“Se här kommer jag nu med varmt kaffe åt Thea, stackare! Det kan hon väl behöfva,“ sade Lotta, som i detsamma inkom och med en viss stolthet nedsatte en liten bricka på bordet vid sängen.

“Åh, så herrligt, varmt kaffe och färskt bröd och smör!“ utropade Thea med strålande ögon och ett barns lifliga förnöjelse.

“Men hvarifrån har du fått kaffet i en hast?“

“Åh, när man bara har pengar, så . . . Men nu skall jag också sätta på en brasa i kakelugnen.“

“Men bara du hushållar . . .“ Betänk, att hvad du fick är allt hvad jag eger, och att en hel månad förgår, innan . . .“

“Ja, ja, tänk nu icke på det, utan drick sitt kaffe i ro! . . . Jag skall nog knoga på styfrarne.

Blott den, som sjelf varit rätt hungrig och frusen, kan föreställa sig med hvilket välbehag Thea njöt af Lottas anrättning, sedan hon först förmått sin man att åtminstone smaka derpå.

“Det är så varmt och godt! . . . Tycker du icke, att det smakar bra?”

“Åhjo,” sade Jakob matt, “men jag skulle tycka mera om litet saft, om du hade någon, att hälla i vatten . . .”

“Jag tror verkligen, att jag har litet i en butelj derute,” sade Thea, som nu slutat att äta och steg upp, under det Lotta med lilla Konrad i knäet, satt kvar vid bordet.

“Om du icke användt den, Lotta, så står den i handkammaren invid fönstret . . .”

“Nej, men som vi inga matvaror ha derute, så hängde jag upp lilla Konrads rentvättade kläder, så att man knappt kan komma fram . . . Om Konrad går till mamma, så skall jag gå ut och se efter saft åt pappa . . .”

Lotta ville flytta gossen i Theas knä, men den lilla herrn blef alls icke belåten, att bli störd i njutningen af sitt kaffe och höll sig skrikande fast i Lottas kläder.

“Tyst, tyst, jag går sjelf!” sade Thea, rädd att hennes man skulle bli oroad.

“Tänd ljuset, som står der borta, och akta att icke kläderna falla ned!” sade Lotta förmanande, under det hon begagnade téskeden som en murslef, för att få lilla Konrads mun riktigt full med blötta skorpor.

Thea gick, och Tilly, som med spetsade öron följt alla hennes rörelser, skyndade att smyga sig med ut genom dörren.

Skyddande ljuset med handen, öppnade Thea dörren till den forna lilla salen på andra sidan förstugan, der Jakob nu inrättat sin atelier. Här stod hans staffli midt på golvet med den halffärdiga taflan på, och rundt omkring på golf och stolar lågo kringströdda skizzer och etyder, portföljer med teckningar, gips

figurer, gamla taflor och ofullbordade utkast, i denna kära oordning, hvarförutan en målare icke kan lefva.

Thea betraktade den påbörjade taflan ett ögonblick med sorgsen min, under det Tilly sprang till andra dörren och satte sig väntande vid tröskeln.

Den så kallade handkammaren var ingenting annat än den gamle Kuttings fordna sängkammare, ehuru nästan i samma skick som då. Den gamla bruna pulpeten, hans trebenta tvättställning och de fula kolorerade stentrycken i flugsmutsiga ramar voro ännu qvar.

Lotta hade öppnat fönstret för att torka kläderna, och då Thea öppnade dörren midtemot, blåstes ljuset ut af draget.

Hon hoppades emellertid att finna hvad hon sökte ändå, och famlade fram mellan de hvita kläderna, som fläktade emot henne; men fåfångt rörde hon om bland gamla medikamentsflaskor, tomma krus och annat skräp; hon kunde icke hitta saftbuteljen.

Förtretad vände hon tillbaka igen och var redan nära dörren, då Tillys dämpade tjut kom henne att spritta till af förskräckelse.

Hon hade icke märkt, att hunden var med, och då hon nu hörde honom krafsa på golvet under ett doft och undertryckt tjut, som lät hemskt och obehagligt i mörkret, uppstod en sällsam idé i hennes hjerna; hon kände en kallsvett på sin panna och, ifrigt lockande på hunden, skyndade hon ut tillbaka i ateliern, som om hon varit jagad af andar.

“Så häftigt Thea kommer i dörren,” sade Lotta förebrående. “Och så blek hon är! Jag tror, hon sett gamla patrons vålnad derinne,” fortfor den gamla skämtande, då Thea satte sig ned vid bordet, utan att yttra ett ord, och med det utsläckta ljuset i handen.

“Hur var det? Hittade du saften?” sade Jakob med feberaktig otålighet.

“Ljuset slocknade för mig... Jag skall gå tillbaka...” sade Thea långsamt och med en min af tankspriddhet, som väckte Lottas förvåning.

Hon tände ljuset och gick åter ut. Lotta klädde emellertid af den lilla gossen, lade honom, och dukade af bordet, under det hon då och då satte vaggan i rörelse för att få barnet att somna.

“Hvad Thea dröjer länge!” sade Jakob missnöjd och vände sig oroligt, då dörren i detsamma öppnades och hans hustru syntes.

“Här är verkligen litet hallonsaft... Jag hittade slutligen buteljen,” sade Thea, gick fram till sängen, hælde i sin mans glas och blandade vatten deri.

“Finner du den bra?... Skall jag slå i mera...” Thea satte sig ned på stolen bredvid honom, men bibehöll alltjemt ett utseende af sinnesrörelse och tankspriddhet, som väl undgick hennes man, men som förundrade Lotta, och då barnet några minuter derefter somnat, steg Thea upp och gick ut igen, i det hon gaf Lotta en vink att följa sig.

“Hvad är det åt er, Thea? Ni ser så besynnerlig ut,” sade Lotta, lysande med ljuset på sin unga matmors ansigte.

“Jo, vet du, det är en tanke som fått makt med mig sedan en half timme... Jag kan icke lösslita mig derifrån... Kom nu med mig in i handkammaren, så skall du få se något...”

“I handkammaren? Men ni vet ju, att jag icke tycker om att gå dit om qvällarne... Det var patrons sängkammare... Och alla i grannskapet så pratade de så mycket om spökerier och sådant der...” sade Lotta missnöjdt.

“Jag vet det, och just därför...”

“Gud bevara mig!... Skulle ni ha sett något?”

“Nej, ingenting annat än hvad äfven du sett många gånger... Men jag har aldrig uppfattat det såsom i qväll. Kom med mig!”

“Nej, jag vill ingenting se,” sade Lotta rysande. “Patron var just ingen god människa och listig och egennyttig... Det förefaller mig ofta, som om han vore kvar derinne än, efter jag aldrig vet, huru han skulle kommit derifrån...”

“Det är just hvad som också fallit mig in . . .“

“Bevara mig, hvad säger ni, Thea?“ afbröt Lotta, bleknande af förskräckelse, och sjönk ned på en stol i den lilla salongen, der de båda qvinnorna stodo.

“Du har så ofta berättat mig den sällsamma historien om gubbens försvinnande, men jag har aldrig tänkt så mycket på det besynnerliga deri . . . Kom nu med mig ditin! . . .“

“Gud vare mig nådig! . . . Hvad tänker ni på? . . . Just nu, då ni skrämmer mig så . . . Tänk om han verkligen skulle vara gömd derinne!“

“Det är just detta jag vill förvissa mig om . . .“

“Men, Thea, är ni alldeles ifrån förståndet?“

“Ja, jag tycker sjelf, att det är en galen idé, men i alla fall . . .“

“Husch, ni skrämmer lifvet ur mig! Skulle gubben i tre år? . . .“ Lotta afbröt och såg sig förskräckt omkring.

“Se så, sansa dig nu och kom med mig!“

“Jag tyckte, det hördes något så besynnerligt ljud . . .“

“Det var Tilly, som är qvar derinne . . .“

“Men jag darrar, så att benen icke bära mig.“

“Kära Lotta, var nu icke barnslig, tag min arm, se så!“ Thea tog den gamla hushållerskan under armen och drog henne med sig.

“Se der, Lotta! . . . Är det icke besynnerligt, att Tilly ännu står qvar der borta och liksom lyssnar med spetsade öron?“ sade Thea, då de båda inkommit i handkammaren.

“Nå, var det endast för att visa mig hunden, som ni fört mig hit?“ sade Lotta förtretad och med ens glömmande sin rädsla, “det gör han ju ständigt . . . Han är så tokig efter råttor, att han tjuoter och krafsar i springorna på golvet, det har ni väl sett hundra gånger . . .“

“Ja, det har jag verkligen sett . . . Han smyger sig jemt med hitin . . . Men, som du vet, så är det godt om råttor i hela huset, och det synes mig därför bra

besynnerligt, att Tilly alls inte intresserar sig för andra råttor än dem, som äro i detta rum, och just under denna del af golvet . . .“

“Ja, men så har han alltid gjort . . .“

“Kan du minnas, om han gjorde så medan gubben bodde här?“

“Åh, tycker ni det, att han då skulle vågat sig hit in i patrons sängkammare? . . . Då skulle han väl blifvit ihjälslagen, stackare, ty ni skall veta, att patron kunde icke tåla hunden och grälade jemt på Jakob, för att han födde ett så onyttigt djur . . .“

“Men sedan då? . . . Under det ni sökte efter gubben, lyssnade hunden äfven då och kraftrade så der?“

“Hm, det kan jag icke minnas . . . Vi gåfvo icke akt på honom, och sedan stängdes rummet och begagnades aldrig förrän Jakob gifte sig . . . Men hvarför frågar ni mig detta?“

“Jo, ser du, för en stund sedan, när jag var härinne i mörkret och Tilly skrämde mig med sitt oförmodade tjut — ty jag visste icke om, att han var med — så föll det mig hastigt in, att detta ängsliga tjut kunde gälla något helt annat än råttor . . .“

“Hvad menar ni?“

“Att hundens instinkt låtit honom upptäcka, hvad vi alla här fåfängt sökt, att hans hat och förskräckelse till och med öfverlefver föremålet därför, med ett ord, att under golvet der borta torde vi återfinna den stackars gubben, hvars hemlighetsfulla försvinnande ingen kunnat förklara.“

“Du store Gud, Thea! Ni har då föresatt er att skrämma lifvet ur mig i qväll?“ jämrade sig Lotta, stödjande sig emot väggen och torkande med förklädsnibben sitt fuktiga och askgrå ansigte.

“Äfven jag ble. i det der ögonblicket, här i mörkret, lika dåraktigt rädd som du nu är, ty jag inbillade mig, att hunden såg någonting, som icke var synligt för mig, men straxt derefter kom den mera rimliga och naturliga tanken, att det icke var synen, utan lukten som ledde hunden . . . När jag nu återkom hit, så klef

jag upp på tunnan der borta, för att räcka upp att söka på hyllorna efter saftbuteljen, och då jag hoppade ned, svigtade golfvet under mig så starkt, att jag fruktade komma ned i källaren . . .“

“Källaren? Här finns ingen källare . . .“

“Nej, här finns ingen källare, och därför syntes det mig så mycket mera besynnerligt, att golftiljorna gungade så der . . . Och det var just på det ställe, der Tilly brukar stå och lyssna på råttorna . . . Jag lutade mig ned och undersökte golfvet; det finns ingenting anmärkningsvärdt, och det är endast en enda plankan som svigtar, när man klifver hårdt derpå . . . Ser du just här!“

Thea, med ljuset i handen, gick några steg fram och trampade så tungt hon förmådde på en af golf-tiljorna nära ytterväggen.

“Det var just der som patrons säng stod,“ sade Lotta, som hemtat sig något, och höll sig tätt intill sin unga fru.

“Stod hans säng här vid väggen?“

“Ja, inte alldeles invid väggen, för patron tyckte, att den var så kall, utan han hade den litet frändragen . . . just så här . . .“

“Det är den andra plankan från väggen, den skulle då just varit bakom sängen.“

“Patron brukade alltid lägga sina orena kläder der bakom i en hög . . .“

“Hvilken faslig vana!“

“Ja, han ville så ha det; jag fick aldrig ta dem derifrån, han lemnade sjelf ut dem till tvätt.“

“Nå men, Lotta, lågo de der qvar om morgonen, då han saknades?“ frågade Thea med en domares skarp-sinnighet och intresse.

“Ja . . . nej, det var rätt, han hade helt nyss lemnat bort sitt linne . . . Der fanns blott en enda skjorta och den hade kommit under sängen.“

“Den låg icke på det lösa brädet,“ sade Thea helt sakta för sig sjelf, med en mycket djupsinnig min på sitt barnsliga ansigte. “Lotta du, gif mig eld-

gaffeln der i vrån, så skola vi söka att lyfta upp den här lösa plankan... ty jag är nu fullt säker, att den går ganska lätt upp.“

“Men, kära Thea, skola vi icke vänta till i morgon? Jag tror, jag skulle dö, om...“

“Ack, skynda dig nu!“ afbröt Thea ifrigt.

Lottas i hög grad väckta nyfikenhet var till det minsta lika stor som hennes vidskepliga rädsla, och, ehuru motvilligt, räckte hon likväl Thea den begärda eldgaffeln, som nu af de båda qvinnorna användes som bräckjern i golfspringan.

“Ser du, Lotta, att den kan lyftas upp, der finns ingen enda spik uti den!“ sade Thea, helt röd af ansträngning, då plankan verkligen utan särdeles svårighet kunde rubbas.

Snart hade de med förenade krafter fått den lös, allt under den lilla hundens tydligt visade intresse för saken, och nu sköts den undan och lät de nyfikna och darrande qvinnorna se ett mörkt hål, som tydligen var djupare, än om golfvet endast hvilat på vanlig fyllning.

Den modiga Thea tvekade litet, innan hon vågade lysa ned i djupet, och Lotta hade blifvit alldeles redlös af återvaknad rädsla för det mystiska gömställe de här upptäckt.

“Låt oss gå härifrån, Thea!“ bad hon ångestfullt och retirerade långsamt och baklänges till dörren. “Lys icke dit ned! Ni skall ångra er...“

Men Thea var af dessa trotsiga naturer, som i sin egen ofrivilliga svaghet eller fruktan se blott en eggelse till motstånd, och Lottas ord besegrade, i stället att öka, hennes ögonblickliga rysning.

Hon såg på hunden, som uppmärksamt tittade ned i hålet, med de långa krusiga öronen, hängande öfver kanten, men utan lust, som det tycktes, att söka komma ned, och då hans matmor nu närmade sig, drog han sig i stället tillbaka till henne.

“Sådan gemen fuktig och förskämd luft det stiger upp!“ sade Thea, hastigt öfvervinnande sin tvekan, och höll ljuset ned till öppningen. “Lotta! Här finns

en trappa . . . skola vi gå ned?" utropade hon häftigt. "Men för öfrigt kan jag ingenting se, ty ljuset lyser endast mig sjelf i ansigtet . . . Det vore dessutom klokast att ha en lykta.

Lotta svarade ingenting, hennes sinnesrörelse hade verkligen nått den grad, som väckte Theas medlidande och äfven fruktan att se henne nedfalla afsvimmad. Den unga frun måste åtnöja sig med den upptäckt hon redan gjort, och skjutande brädet till rätta igen, tog hon den förstummade Lottas arm och lemnade rummet.

Emellertid var det naturligt, att Thea icke kunde sofva mycket denna natt. Hon vågade icke så hastigt meddela Jakob sin upptäckt och sin misstanke derom, af fruktan att uppröra och oroa honom, isynnerhet som den kunde vara utan all betydelse. Ett tomt håll under golfvat, bildadt af den undansjunkna fyllningen, var kanske allt hvad som fanns, och det vore derföre bättre att vänta med allt meddelande deraf, tills hon sjelf fick undersöka stället.

Väntan och eftertanke äro emellertid oftast en god sak, och då Thea hunnit fundera på saken till dagen derpå, insåg hon att det vore klokast, att en poliskonstapel efterskickades, som verkstälde denna undersökning, likväl i all tysthet, så att sqvallret icke åter skulle få det lilla vanryktade huset till föremål för tusen osanna och öfverdrifna historier.

Lyckligtvis var Lotta bekant med en dylik ordningens tjänare, och dagen derpå uppsökte hon honom och meddelade honom, på sin matmors begäran, hvad som händt.

Den gamla hushållerskans paniska förskräckelse var nu "med nattens skuggor" helt och hållet försvunnen, och hennes brinnande nyfikenhet och intresse voro ensamt rådande; hon kunde derför icke afhålla sig att meddela först en och annan bekant, som hon händelsevis råkade på gatan, och sedan konstapeln sjelf, hvilken just varit en af dem, som för tre år sedan

fåfångt sökt den gamla Kutting, den besynnerliga upptäckten under sängkammargolfvet samt hennes egna och hennes matmors gissningar derom.

Theas förhoppningar att kunna hålla saken tyst voro således redan i början gäckade, och inom en timme derefter visste således hela grannskapet deromkring, att man under golfvet i den försvunne högarens rum återfunnit icke allenast honom själf, utan äfven alla hans penningar.

Och så förhöll det sig också verkligen. Man fann nedanför den lilla fuktiga, halfmurkna trappan, som Thea qvällen förut upptäckt, en källare eller rättare ett hål i jorden och dernere liggande på knä vid en stor jernbeslagen kista den stackars gubbens skelett, ännu kringsvept af de murkna, af klibbig fukt sammanhållna trasorna af hans gamla nattrock.

Kistans tunga lock låg nedfallet öfver hans hufvud som en guillotine och hade troligen förorsakat hans död. Ljusstaken, som han förmodligen släppt vid fallet, låg ännu qvar bredvid honom, men ljuset så väl som hans egen lekamen hade tydligen blifvit råttornas rof. Det återstod nu icke mera än hans benrangel att begrafva.

Den mögliga kistan innehöll icke endast smutsiga och hopklubbade gamla sedlar i tusental, utan äfven värdepapper till ett betydligt belopp och dessutom guld och silfver och förklarade tillräckligt den gamla girigbukens dervaro.

Hans besynnerliga vana att alltid tända ljus, äfven midt i sommaren, en stund sedan Lotta trodde honom insomnad, äfvensom att sängen icke fick skjutas intill väggen, hade nu erhållit sin förklaring. Han hade tydligen hvarje qväll gått ned för att inventera sina samlade skatter och öfvertyga sig, att de voro i säkerhet, och, af fruktan för något oförmodadt besök i sitt rum under tiden, alltid lagt brädet tillbaka öfver öppningen, medan han dröjde dernere, en sak, som också bevarade hans hemlighet så väl, att man först efter tre år återfann hans ben och penningar. Troligen skulle denna upp-

täckt icke ens hafva skett så länge det lilla huset stod orubbadt, om icke hundens besynnerliga instinkt att uppsöka sin forna fiende föranledt densamma.

Det var alldeles som i sagorna, den gömda skatten blef upptagen, för att tillfalla gubbens enda lagliga arfvinge, och den lycklige brorsonen lät icke gamla Lotta blifva lidande därför, att det utlofvade testamentet aldrig fanns.

Då våren kom, följde den gamla hederliga hushållerskan Jakob och Thea till Italien. De ville icke skiljas vid sin gamla vän, och hon föredrog att lemna sitt fädernesland och alla sqvallersystrarna på Surbrunnsgatan, hellre än att lemna de enda vänner hon egde.

Jakob, som nu icke längre behöfde måla för bröd, blef kanske därför aldrig annat än en utmärkt dilettant, men hans son, den lilla Konrad, hvilken liksom sina föräldrar, aldrig lemnade sitt nya fädernesland, blef en konstnär, hvars namn är berömdt, ehuru det blifvit oigenkänligt för svenska öron.

Om en händelse skulle låta denna lilla historia komma för hans ögon, skall han igenkänna den berättelse, som gamla Lotta i hans barndom många gånger upprepat för honom, då hon visat honom den sten, som betäcker lilla Tillys graf i trädgården, och han skall påminna sig, att han sjelf en aftonstund i Rom vid ett glas sorbetto meddelat den åt en resande svensk, som i sin ordning har berättat den för läsaren.

EN JÄGARES HISTORIER.

BY JAMES H. HORTON

Man behöfver just icke vara utrustad med särdeles mycken fantasi, för att ändock se en hel hop brokiga bilder vandra fram i sin hjernas *laterna magica* under långa, ensamma vandringar i djupa tysta skogar.

Med bössan på axeln, litet mat i skjutväskan och min kloka "Caresse" — ömsom med nosen i marken och hviftande svans, beskrifvande stora cirklar omkring mig, ömsom återkommande för att i mina ögon läsa, eller af något ord höra, att jag gillade och intresserade mig för hennes bemödande, att upptäcka en orre, en morkulla, eller en beckasin — har jag ofta hela dagarne vandrat i skogsmarker, så vilda, romantiska och otillgängliga, att de skulle utgjort en målares förtjusning, liksom de utgjort min.

Suset i granarne, sorlet af någon liten skogsbäck, som rasslat öfver stenarne, ormvråkens melankoliska läte, der han högt uppe i luften kretsar omkring, under spaning efter något rof ned i mossan, hackspettens slag emot den murkna trädstammen, ringdufvans kutter, eller tjäderns tunga vingslag, se der de enda ljud, som nått mitt öra och afbrutit tystnaden; men hvilken harmoni ligger det ej i dessa ljud, hvilken känsla af frihet och välbehag fyller icke ens hjerta, då man inandas denna rena luft, genomdränkt af ångorna ifrån det solvarma barret eller löfvet; hvilket angenämt drömmeri invaggar icke ens själ i ett slags slummer, som lemnar inbillningen frihet i sin fantastiska "clair voyance".

Ofta blir man vittne till helt romantiska små händelser och får själf en rol deri. Genom den otvungna beröringen med menniskor, hvars hela lif tillbragts långt ifrån de stora städernas tvetydiga civilisation och afgjorda förderf — verkliga Robinsöner i sina enstaka kojor — får man isynnerhet ett begrepp om deras, ofta poetiska vidskepelse. Denna vidskepelse, som — likt grekernas — befolkar hvarje källa, hvarje bergsklyfta med varelsor, onda eller goda, tjusande eller förfärliga, har något så lockande, att man omedvetet själf så småningom smittas deraf i sitt föreställningssätt.

Huru ofta under dessa vandringar, då jag kastat en blick på min tarfliga kostym, grof och bizarr, ofta sönderrifven af grenarne och nedsmutsad af kärrens dy, har jag icke funnit lika mycken olikhet mellan min egen person, den tid jag, med pretention på elegans, flauerade på Stockholms gator, som mellan dessa gator med sitt buller, damm och smuts och den friska skogen omkring mig... Tre år äro förgångna sedan dess och de "Drömmerier" jag då uppritade äro troligen, af de allra flesta, som möjligen läste dem, länge sedan glömda, men hur blygsam man än är, måste man likväl, för att kunna skrifva, hoppas på sympati hos någon.

Det är för denna inbillade varelse jag nu framlägger en brokig väf, der ränningen utgöres af skogsboarnes berättelser och egna fantasier och inslaget blir de verkliga episoderna och äfventyren i ett jägarlif. Hurudan denna väf kan se ut, vet jag icke; det är troligt att den närmast liknar de så kallade "trasmattorna", der silkeslappen ligger bredvid yllekluten, den kolsvarta bredvid den hvita, och så i en oändlig sammanblandning... Nåväl! Hvad mer? Jag undrar om icke hvarje enskild menniskas lif, och hela historiens långa brokiga tafra ser ut som en dylik nyckfull trasmattlik väfnad?

En dram i skogen.

Det var vid sextiden en eftermiddag i Juli 1857, då jag alldeles uppgifven af värme och trötthet kastade mig ned i mossan under en stor kullblåst gran.

Jag hade nästan oupphörligt gått omkring i skogen sedan bittida på morgonen, då jag åkande i en gammal jagtvagn ankommit till ett litet torp, hvarifrån vägen vidare, till den skogspark, hvartill jag ämnade mig, var ofarbar.

En skogvaktare, som mött mig vid torpet och åtföljt mig hela dagen, hade då vi voro på hemvägen, och hundarne fått upp en räf, lemnat mig, sedan han visat mig ett godt håll. Jag hade stått der öfver en timme, men räfvens bugter blefvo allt mera vidlyftiga, skallet hördes icke mer, och jag beslöt att öfvergifva jagten och söka rätt på skogvaktarens stuga, som under ett par nätter skulle blifva mitt herberge.

Just som jag kastade bössan på axeln, nåddes mina öron likväl af det aflägsna och ojemna skallet, som närmade sig allt mera. Öfvertygrd att räffen skulle passera mig förbi, för att inkomma i det bergsgryt, som skogvaktaren utvisat, lagade jag mig i ordning att skjuta, då hundarne i detsamma tystnade tvärt. De hade tappat spåret. Deras gnisslande och gälla tjut några minuter derefter, bevisade mig att räffen haft en annan ingång och var i säkerhet.

Rädd att hundarne, som voro unga och ovana, skulle i sin ifver klämma sig fast i det vidsträckta grytet,

återkallade jag dem, och vände nu mina steg åt det håll der jag skulle finna en gångstig, som borde föra mig till det provisoriska hemmet.

Men antingen hade jag oriktigt uppfattat skogvaktarens vägvisning, eller gick jag i tankarne och hade förbisett den lilla gångstigen; allt nog, efter nära tvenne timmars vandring i den mest otillgängliga och vilda skog, afbruten af kärr och mossar, fann jag att jag gått alldeles vilse.

Förargad och uttröttad, kastade jag bössa och skjutväska ifrån mig, och sedan jag följt de flämtande hundarnes exempel och släckt min törst i det gulbruna vattnet vid kanten af ett kärr, hvartill jag kommit, sträckte jag ut min trötta lekamen i skuggan under de nedhängande grangrenarne.

Värmen och tröttheten tillslöto mina ögon med en oemotståndlig kraft, och jag somnade så tungt, som jag tror blott en jägare kan sofva.

Jag vet icke hur länge jag legat, då hundarnes sakta morrande tätt invid mitt öra väckte mig. Jag blickade upp, ännu utan att röra mig och utan redigt medvetande af hvar jag befann mig.

Solen hade sjunkit ned långt bakom den bergskulle, på hvilkens sluttning jag låg, den lyste endast på topparne af de höga granar, som växte der och hvar i de djupa remnorna af det mossbeklädda berg, hvilket låg framför mig, men lemnade kärret nedanför, med sina höga tufvor, öfverväxta af pors och odonris i den djupaste skugga.

Jag följde helt mekaniskt hundarnes spända blickar och såg någonting mörkt, som rörde sig högt uppe vid en håla i berget på andra sidan kärret midt för mig, men i samma ögonblick försvann.

De båda hundarne lågo alldeles orörliga, med ögonen fästade på denna punkt och morrade endast helt sakta. Några minuter förgingo, jag trodde mig hafva sett en ekorre, eller kanske till och med en räf, men i detta fall skulle hundarne icke legat stilla; möjligen var det också endast den lossnande barken på

en förtorkad trädstam, hvilken i fantastiska former krökte sig framför den smala mörka öppningen af remnan i berget.

Jag ämnade resa mig upp, då i detsamma ännu en gång någonting syntes röra sig bakom trädstammen, inuti öppningen, utan att jag kunde urskilja hvad det var, ty afståndet var allt för stort. Tvenne mörka föremål skymtade fram, de rörde sig hastigt och brådskande, men deras konturer voro så otydliga att jag icke kunde göra mig något begrepp om dem. Det var utan tvifvel tvenne personer derinne, men hvad kunde de hafva för sig, den ene lutade sig ned flera gånger, och hvarje gång hviftade något hvitt, liksom dufvor flugit derinne, och sedan försvunno båda.

Jag höll mig orörlig och tystade med ett tecken hundarne, väntande med återhållen andedrägt och redan lössläppt fantasi, att få se några dvärgar, skogsrån eller dylikt slutligen framkomma. Efter en temligen lång stund, under hvilken jag oupphörligt haft mina blickar riktade på samma ställe, och då jag nästan misströstade att få se någonting vidare, skymtade åter något fram ur mörkret, och nu syntes tydligen hufvudet af en ung karl, eller rättare gosse, som försigtigt framträdde mellan de torra grenarne.

Jag kunde nu, då han kom fram i dagsljuset fullkomligt väl se honom; det låg i hans ansigte ett uttryck af ångest och spänning, som frapperade mig. Hans hufvud var obetäckt, och det långa bruna håret hängde oredigt ned i pannan. Fasthållande sig med ena handen i trädstammen, klef han långsamt helt och hållet fram ur hålan. Jag väntade att få se äfven den andra figuren derinne framkomma, men ingenting syntes mera till, den var försvunnen eller dold derinne i mörkret. Gossen stannade orörlig i flera minuter, och såg sig uppmärksamt omkring med oroliga och rädda blickar; och som han nu stod liksom fastklämd och med detta ängsliga uttryck i sitt ansigte, föreföll mig den hvitblekta knöliga gamla trädstubben såsom ett jättebenrangel, hvilket höll honom omfamnad. Alltsammans

förekom mig såsom en scen ur de många trolldagarna från min barndom, så tyst och förstenadt stod den framför mig.

Slutligen syntes han lugnad af den djupa stillheten i en skogstrakt, der sannolikt högst sällan någon menniska satt sin fot. Både jag sjelf och mina hundar lågo så nedtryckta i mossan och det höga lingonriset, och dessutom skymda af den kullblåsta granens långa grenar, att han icke kunde upptäcka oss. Han släppte sitt tag och gled hastigt utför den branta och kala bergväggen ned till kanten af kärret, alltid stödjande sig med den ena handen, under det han, gömdt under tröjan tycktes ifrigt fasthålla någonting med den andra. Jag följde alla hans tysta och snabba rörelser, med det spända och lifliga intresse, som man stundom känner, utan att kunna just göra sig reda derför.

Åter stannade han och tycktes lyssna, men ingenting utom fåglarnes qvitter afbröt tystnaden. Jag betraktade honom nu nogare; det var en ovanligt vacker gosse om högst 18 år, men hans ansigte var magert och blekt och i hans ögon lyste en underlig och vild glans, som lät mig falla på den tanken att jag hade en däre framför mig.

Han klef nu på tufvorna ut i kärret, rakt åt den sidan der jag låg, och en sällsam obehaglig fruktan intog mig att bli upptäckt. Den var emellertid öfverflödig, ty, kommen till midten af kärret stannade han, framtog det han hade burit under tröjan, hvilket liknade ett stort mörkt paket eller knyte och släppte det varsamt ned i vattnet. Jag hann icke göra mig någon föreställning om hvad det kunde vara, ty det sjönk ögonblickligen och blott några bubblor på vattnet utvisade hvar det låg.

En minut stod han lutad deröfver, i den nästa reste han sig upp, slog armarne tillsammans öfver bröstet och sträckte sedan händerna hopknäppta uppåt, med en så värtalig rörelse, att jag fullkomligt tyckte mig förstå, att, hvad det än var, som han anförtrott

åt det tysta vattnets dyiga djup, det varit honom en tung börda, hvarifrån han nu kände sig befriad.

Med raska steg vände han sedan tillbaka igen, klättrade upp för berget ett stycke, men återvände icke till hålan, utan fasthållande sig i grenar och buskar på sluttningen, fortsatte han vägen till höger ifrån mig så långt jag kunde se honom. Snart försvann han likväl i den tjocka skogen, skymd af dess stubbar och grenar.

Jag låg ännu en stund orörlig. Det föreföll mig som om jag hade drömt. Det vissa är att denna händelse, som jag alls inte kunde förklara på något enkelt och naturligt sätt i den sinnesstämning, hvori jag då befann mig, gjorde ett besynnerligt intryck på mig, och jag kände icke den ringaste böjelse, att söka få reda på, hvarken hvad den stackars gossen, med så omisskännelig ångest gömt, eller hur den der remnan uppe i berget kunde se ut på närmare håll.

Jag vet knappt någonting mera obehagligt än att mot sin vilja af slumpen göras till vittne af saker, som man alls inte vill hafva att göra med; eller åhöra förtroenden, som icke varit ämnade för ens öron, eller af en tvetydig beskaffenhet. Nu föll mig visst icke in, att hvad jag åsett var af någon brottslig art, men den ängsliga rädsla gossen visat, och den öfvertygelse, han tycktes hafva egt, att ingen menskelig varelse sett honom, ingåfvo mig den naturliga känslan att också aldrig förråda hans kanske mycket oskyldiga hemlighet.

Men i ensamhet och utan yttre förströelser, verkar redan den obetydligaste händelse, som afbryter den dagliga enformigheten, på ens inbillning, och den vackra gossens hemlighetsfulla uppförande ville icke lemna mina tankar, förrän det upprepade "Poo! Poo!" som genljudade i skogen och nådde mina öron, afbröt mina funderingar.

Jag besvarade ropen, och en stund derefter syntes min beskedliga skogsvaktare, som, misstänkande att jag gått vilse i en trakt der jag inte förr varit, gått ut att söka mig. Vi hade ännu en dryg half mil fram

till hans stuga, ty jag hade troligen gått rundt omkring i skogen.

Just som vi klättrade utför en berghäll ljud ett vallhorns melankoliska toner ett stycke ifrån oss, och en röst så klar och fyllig, att jag ovilkorligt stannade af förundran, sjöng derefter:

»Hvar ska' vi bo på denna jord,
På dessa jordelanden.»

“Det är den der Henrik, som är ute och galer igen,” sade skogvaktaren med ett vresigt och föraktligt uttryck, i det han löste hundarnes koppel, som fastnat om en stubbe, då han såg att jag lyssnade till sången.

“Hvem är Henrik? Han har en ovanlig röst,” sade jag, då jag upphann min ledsagare, som kommit några steg förut.

“Åh, det är en vallpojke, som de ha ner i byn, en odugling, en later en.”

“Men som har en röst, hvilken kunde göra hans lycka.”

“Åhja; sjunga och tuta i lur, det kan han allt... jag ska' säga herrn, att gå vall det är då att förderfva barn, de få sådana underliga funderingar.”

I detsamma hade vi kommit fram till sångaren, som halft vänd ifrån oss, satt med sin näfverlur uppkrupen på en stor mossig sten, hvarifrån han kunde öfverse en hel hjord af kor och getter, som gingo spridda rundtomkring.

“Sjung om din visa igen för mig, så skall du få den här slanten,” sade jag glädtigt i detsamma vi kommo fram till honom.

Gossen vände sig om, aftog sin mössa och reste sig upp, men jag tog nästan ett steg tillbaka af förvåning, ty ehuru hans hår nu var bortstruket ifrån pannan, och hela hans ansigte hade ett helt annat uttryck, så igenkände jag likväl fullkomligt densamme jag för en timme sedan sett i kärret, sänkande ned det hemlighetsfulla knytet.

Hans likgiltiga och lugna min vid min åsyn bekräftade min öfvertygelse, att han icke hade den minsta misstanke om min närvaro då, och sedan han ett ögonblick beskådat mig med denna ovilkorliga nyfikenhet, som ett främmande ansigte alltid väcker hos ett vallhjon i dess ensamhet, vände han sig till skogvaktaren och sade med en viss tvekan:

“Jag har inte sett till er, Hellström, på länge... hur mår Maja?”

“Det angår dig inte,” var dennes föga artiga svar, i det han vände sig om och tillade: “det börjar skymma på, jag tänker herrn är trött och vill gerua komma i säng.”

Jag gaf honom rätt, och nickande åt gossen, som börjat hopsamla sina getter, aflägsnade vi oss, ehuru jag väl skulle haft lust att språka mer med honom, ty jag visste nu, att det åtminstone icke var en dåre jag sett, om också hans utseende och uppförande för en stund sedan kunnat gifva mig anledning att misstänka detta.

Hans blygsamma fråga och skogvaktarens vresiga svar förklarade också för mig, hvarföre denne förut haft så föga smiekrande omdömen om den stackars vallpojken, och då jag kommit bredvid Hellström, som hunnit ett stycke framför mig, sade jag skrattande:

“Jag slår vad, att Hellström har en vacker hustru eller dotter, som heter Maja; eller hur?”

“Hustru min är död för många år sen... men en dotter har jag, det har herrn rätt i... men om hon är vacker eller ej, det vet jag inte, och det kan just göra detsamma också,” tillade han med en mistrogen min och betraktade mig förstulet.

“Huru kan Hellström säga, att det är detsamma om en flicka är vacker eller ej... för fan, det är just hufvudsumman af hennes förtjenster... jag är säker, att hon åtminstone tycker så sjelf...” fortfor jag i samma ton af en pojkaktig lust, som helt obetänksamt föll mig in, att retas med den stackars Hellströms faderliga misstänksamhet.

Men då jag dervid såg hans buttra fysionomi, med ett högst bedröfligt och förfäradt uttryck, vändas emot mig, ångrade jag mig straxt, på samma gång jag förstod, att hans Maja verkligen måtte ega erkända behag, och tillade helt allvarsamt och trovärdigt: "Men jag kan nog förstå att det kan oroa en far, som bör vaka öfver henne."

"Ja, ser herrn, det är alldeles rätt taladt . . . och jag ska' säga, att det är som så, att den der Vall-Henrik, den kan jag inte lida . . ."

"Han tycker väl om Maja, kan jag tro?"

"Ja, se de ha gått i skogen här tillsammans sedan de voro barn, och hon har derföre fattat ett så förfasligt tycke för honom, så nu står det aldrig te', att hon vill se på Erker en gång."

"Hvem är Erker då?" frågade jag, temligen obetydligt intresserad för någon annan än just den stackars Vall-Henrik.

"Jo, se det är en annan karl det . . ." återtog skogvaktaren, som icke tycktes begära bättre än att inviga mig i sina familjeförhållanden och framtidsplaner. "Han är enda sonen till nämndemannen i byn, och gubben, far hans, rår om gården sjelf och är gammal. Erker har allt ett godt öga till Maja, om hon inte vore så katig och obstinat emot honom och det kunde väl ge sig, om en bara kunde bli af med Henrik; nu har jag då gett Erker en finer pik om det der, så att Henrik får väl se sig om och flytta sin väg i höst . . . han är nitton år och stor och stark och kunde väl längese'n ha fått sig en ordentlig tjenst, men se han vill inte bort för Majas skull, kantänka . . ."

"Men hvad har ni då emot Henrik?"

"Åh, Jesses, han är ju bara vallpojke, han har icke kläderna på kroppen, en stackare som kom drifvande med mor sin och gått kring socknen och tiggat, tills för många år sen de togo honom till att gå vall för byn . . . och så ska' jag säga herrn, han har ett argt och styggt sinne, och stursker är han, och jemt så går han i lag med en skojare, som bor i en jord-

kula på andra sidan mossen; en som de kalla Sotar-Olle, för han är just som en tattare så svart, och har inte annat för sig än att tälja slefvar och träskedar; men han är då en näfvertjuf, det vet jag kontant; och träna, som voro huggna i vintras, det var ingen ann än han som tagit dem, fast han är så illsluger, så jag inte varit karl te' komma på honom me'et... Och ser herrn, tåcket sällskap en har, tåcken är en, det säger jag... Jag har nog talat för Maja om'et, och det går henne till sinnes, det ser jag, men se hon är så bedårad, så hon bara gråter... Men se der kommer hon nu," tillade han, afbrytande det förtroliga meddelandet af sina bekymmer, då vi i detsamma hade hunnit fram till en uthuggning i skogen, nu beväxt med unga björkar, der hans stuga låg helt pittoreskt nedanför bergslutningen.

En ung flicka, med en mjölkbytta på hufvudet, klef öfver inhägnaden kring stugan, med fullkomligt lugn blottande sina nakna ben ända upp till knäet, och gick mot dörren. Vid fadrens vänligt tillropade: "god afton!" vände hon sig om, lyfte byttan ned på förstugubron och neg för mig.

Och i sanning, mången sämre skönhet har väckt oro hos en far, och svartsjuka, osämja och krångel hos sina beundrare, än den som nu så frisk och rodnande i aftonskymningen log emot mig. Jag aktade mig emellertid för att med den minsta min förråda min öfverraskning, utan nickade så allvarsamt och faderligt åt henne, att den beskedlige Hellström, som troligen väntat att få se ett annat uttryck i min fysiologi — ty det finns väl knappt en enda karl, hur flegmatisk han än må vara, som icke ögonblickligen förråder sitt intresse för en ung flickas vackra ansigte — helt förnöjd aftog sin gamla mössa och bad mig vara välkommen.

Snart hade Maja dukat fram en qvällsvard af varm potatis, fläsk, stekt eller rättare svedt vid en ofantlig ris-eld, mjölk och smultron. När man tillbragt hela

dagen i skogen, är man alldeles icke granntyckt, och anrättningen syntes mig förträfflig.

Det anvisades mig den så kallade "kammaren", ett litet rum på ena sidan i förstugan, som i hvardagsvis aldrig begagnades, der ett rusande doft af halftorrt björkris, hvarmed spiseln var fullsatt, i förening med en värme, som säkert steg till 40 grader, gjorde mig alldeles yr i hufvudet.

Med mycket besvär öppnade jag det lilla fönstret, som troligen aldrig förr rört sig på sina gångjern, så fasttorkadt var det, och kastade mig halft afklädd på sängen, hvars bruna ylletäcke hade en lukt, som för ingen del var angenäm.

Så trött jag var, blef det mig likväl omöjligt att somna, ty genom det öppna fönstret hade nu en hel här af myggor inkommit och anföll mig med ett ursinne, som var lika omöjligt att underkasta sig, som att afvärja.

Sedan jag legat en stund, och min otålighet stigit till sin höjd, tog jag mitt parti att påkläda mig igen, steg ut genom fönstret och gick öfver det lilla inhägnade potateslandet för att i den mjuka torra mossan under granarne på andra sidan åtminstone få mera svalka och frisk luft, och troligen bättre vara fredad för mina plågoandar. Men det var emellertid icke mitt öde att somna ännu på en god stund, ty knappt hade jag beredt mig ett förträffligt läger, förrän det prasslande ljudet af lätta och hastiga steg hann mitt öra, och straxt derefter framskymtade den dunkla figuren af en karl, i hvilken jag, oaktadt mörkret, tyckte mig igenkänna Vall-Henrik.

Han gick varsamt ända fram till gärdesgården, hvilken jag nyss klifvit öfver, och stannade der med armbågarne stödda deremot och hufvudet lutadt i händerna. Det var ungefär tio steg från det ställe der jag låg, och jag hörde honom flera gånger sucka djupt.

Jag vet icke hvad det var, som i så hög grad väckte mitt intresse för denne yngling, kanhända hans vackra ansigte — ty detta är något som man mot sin vilja och bättre vetande aldrig kan vara fullt likgiltig

för — kanhända också den art af hemlighetsfullhet, som jag inbillade mig vara förenad med hans person, nog af, jag kände i detta ögonblick ett deltagande för honom, som jag icke kan beskrifva, och jag var fullt öfvertygad om, att dessa tunga smärtsamma suckar från ett så ungt hjerta hade någon annan orsak än blott kärleken till den vackra Maja, hvars boning han tycktes kommit, för att under tystnad och nattens dunkel betrakta.

Det måtte emellertid legat någon magnetisk dragningskraft i hans ofrånvända blickar, ty snart såg jag stugans dörr öppnas och Maja komma ut.

Hon smög sig sakta längs utmed den mörkaste sidan af gården till det ställe, der Henrik stod. Jag såg honom hjälpa henne öfver den låga gärdesgården, och hand i hand gingo båda fram några steg mot det ställe, der jag låg, och satte sig några alnar ifrån mig. Det var blott en stor enbuske, som skilde oss åt och dolde oss för hvarandra.

Jag erkänner, att jag makade mig fram en smula, ty jag inbillade mig, att jag skulle få höra några ord till förklaring öfver hvad jag sett i skogen; och i detta ögonblick och på denna tid var mitt sinne i hög grad stämmt för mystiska intryck, och skulle för tillfället hafva sympatiserat med hvilken vidskepelse som helst, tror jag; åtminstone skulle jag med intresse kunnat åhöra detsamma, som jag en annan gång, på ljusa dagen, med friskt och vaket sinne, skulle ansett allt för lumpet att ens skratta åt. Och hvem har icke någon gång känt något deråt? Det är omständigheterna kanhända, som skapa vår karakter eller åtminstone lägga färgton deröfver; nåväl, med ännu mera skäl skulle man kunna påstå, att vår sinnesstämning gifver händelserna sin färg; åtminstone är detta till otrolig grad förhållandet med ett lifligt och nyckfullt lynne. Samma sak som den ena gången rör oss till tårar, kommer oss en annan gång att skratta; hvad vi ena gången finna vackert, förefaller oss en annan gång lumpet och platt, och der vi den ena gången finna

nöje, der gäs pa vi af ledsnad en annan; med ett ord, den som har olyckan att ega ett sådant lynne, har aldrig någon garanti för, eller på förhand någon kunskap om, huru han kan komma att uppfatta de händelser, som möta honom.

Den förnuftige, lugne och praktiske mannen skall anse detta för en paradox, men det finnes tyvärr många, som icke ega dessa egenskaper, flyktiga, lättrörda, opraktiska människobarn, som ohjelpigt äro offer för stundens intryck, och dessa skola i tysthet gifva mig rätt.

Det vissa är emellertid, att jag lyssnade med uppmärksamhet till de hviskningar, som genom buskens grenar hunno mig, men kunde på en lång stund icke uppfatta någonting annat, än att det var Henrik ensam, som förde ordet, tills Majas utbristande snyftningar afbröto honom.

Af hennes svar, som väl sades mycket lågt, men likväl med qvinnans mera klangfulla röst, och således var lättare att uppfatta, kunde jag nu likväl förstå, att de båda kommit öfverens om att genom några på ett visst sätt lagda grenar, vid ett öfverenskommet ställe i skogen, gifva hvarandra ett tecken, när de ville råkas, och att Maja, då hon på eftermiddagen plockat bär och kommit till detta ställe, hade funnit denna mystiska "skutala" betyda, att det var något mycket viktigt Henrik ville säga henne, och att detta viktiga nu varit hans beslut att begifva sig från orten och söka tjenst och bergning långt derifrån.

Båda två hade nu under samtalets ifver höjt rösten, och jag hörde hvarje ord, då Maja afbruten af snyftningar sade:

"Aldrig, aldrig ska' jag förgäta dej, det kan du förlita dig på. Men inte kan jag heller tro, att du skulle kunna köpa någon stuga, och kor och får och allt det der, som du säger, det vill fälle så många årslöner till, att håret hunne gråna på oss."

"Ja, men ser du, jag hörde när jag var liten och gick omkring med mor min, att jag skulle ha en mor-

bror i Grenna, som var rik, och jag tänkte först söka upp honom . . . och så har Sotar-Olle lofvat mig att . . .“

“Sotar-Olle,“ afbröt Maja med omiskännelig förskräckelse, “nämna honom aldrig för mig, jag kan inte lida'n, och det är mig en hjertesorg, att du är bekant med honom . . . Det är aldrig rätt med honom . . . Du vet hvad de sa' om honom, när han flyttade hit, att det stod i beviset att han suttit på fästning. Och ser du, det tror jag också riktigt för sannt, för så ser han ut, och härom dagen, då far skickade mig efter bandknifven, som han hade lånt, så tänkte jag han skulle skrämma lifvet ur mig.“

“Hvad då för, hvad gjorde han mot dig?“ utropade Henrik ifrigt.

“Åh, inte gjorde han något, inte, men se det var så, att när jag kom till dörren af hans kula, så var den stängd . . . och far säger, att han jemt sitter instängd derinne när han är hemma, så att en inte kan slippa in på en lång stund, och ett stort riktigt jernlås har han för dörren, när han är ute, det är fälle bra onödigt här i bygden . . . Men nu så var dörren bara stängd, som jag tyckte, så att jag gaf den en knuff, men det måtte väl ändå ha varit en hake innanför, som han inte riktigt hade lagt på, för det tog först emot en smula, men se'n for dörren upp på vid gafvel, och när jag tittade in, så stod Olle med ryggen åt mig och ref i en hög med papperslappar, som han hade på bordet. Nå, det var väl inte något farligt, men Jesses min Gud, hvad han såg ut, när han vände sig om. Papperet skjutsade han ned, så fort som en blinkar, i en kista, som stod öppen, och så ryckte han bössan från väggen med detsamma och vände den rakt åt mig, och skrek: “stanna“. Och ögona lyste i hufvudet på honom, som på en varg under ett stenrös. Jag blef så förskräckt, så jag sprang ut igen, men då kom han straxt efter och hade lagt bort bössan, och skulle vara så kärvänlig och sa', att han bara ville skrämma mig.“

“Men såg du inte hvad det var för papper han hade?” frågade Henrik med, såsom jag tyckte, så sväfvande röst, som om han haft svårt att andas.

“Åh, jag tyckte, det var gratulationer, som han fälle höll på att skrifva . . . du vet han är okristligt slängder med versar och prentar ut dem sedan; du gaf mig ju en i fjol, som han har prentat ut.”

“Ja, det är sannt . . . Ja, gu' har du icke rätt i det . . . det var gratulationer, det är just alla namnsdagarne i nästa vecka,” sade Henrik med naturlig röst och tydlig tillfredsställelse.

“Ja ja, det må väl vara, men jag tror honom inte om godt, och ska' jag säga hvad jag tänker, och det tänker far med, så är det så, att han har tjufgods derinne i sin kula, för annars behöfde han inte stänga dörren så väl; tycker inte du också det?”

“Jo, visst tycker jag det är underligt . . . men Olle har ett sådant trolskt sinnelag, och vet så många saker . . . han är aldrig af sån't folk som vi . . . han tycker bäst om ensamheten . . . en kan aldrig bli klok på honom . . . och om han stulit något, så är det då inte här på trakten, ty ingen har saknat något.”

“Nej, det är sannt . . . aldrig har vi mistat något . . . för min silfverfingerborg, som kom bort, den hittade jag på igen under dragkistan . . . Men se, hvad jag vet, det är att alla menniskor äro rädda för honom, och att du på sistone blifvit så tungsinter till humöret, sedan du började vara i lag med honom.”

“Det har du rätt i,” sade Henrik suckando, “aldrig tror jag, att jag kan bli menniska mer . . . Men du ska' ju hålla mig kär ändå?” fortfor han med bönfällande ångest och brast i gråt.

“Herre Gud, hvad är det åt dig . . . du måtte väl aldrig låtit Olle locka dig till någon elakhet, eller ha' något trollkuckel ihop med honom, som de säga han har för sig, för det blef min död, det tror jag förvisst,” utbrast Maja förskräckt.

“Nej, nej, men jag är så sorgsen i själen,” svarade Henrik sakta och gråtande.

“Säg mig hvad det är . . . hvad har han sagt åt dig?” frågade Maja ömt och lutade sig intill honom.

“Jag kan icke säga det. Jag vet det icke sjelf.”

“Jo, det är något som ligger dig på samvetet, jag är säker på det,” fortfor hon bedjande.

Ett prassel bakom mig i buskarne, som jag förut en gång hört, men icke fäst någon uppmärksamhet vid, väckte nu min förundran. Jag hade böjt undan grenarne, så att jag kunde se Maja och hennes älskare, och vid ljudet af detta prassel såg jag Henrik spritta till och se sig omkring med ängslan. Maja, som ingenting hört, lade armen om hans hals och såg bedjande och frågande på honom, men han tycktes nu hafva besegrat sin rörelse, ty han svarade med lugnare ton, under det han lösgjorde sig från hennes arm.

“Jag säger dig ju att det ingenting är . . . jag blir så missmodiger ibland, det är alltsammans.”

Maja skakade tviflande och bekymrad sitt hufvud och sade sakta: “Du har mig väl inte mycket kär, då du icke kan säga, hvad som betungar dig . . . men jag ska' inte pocka på dig så mycket, du säger mig väl till slut hvad det är . . . Att det kommer från den elaka Olle och hans hemskefulla tal och funder, det är jag då säker på; lofva mig bara, att du nu inte mera bryr dig om honom, tills du går dina färde; jag skall bli mycket gladare, när jag vet, att du är skild från honom.”

“Men då är jag också skild från dig,” sade Henrik suckande.

“Se här ska du få något, som mor min satte på mig när hon lefde, och jag var ett litet kräk; det ska' vara godt emot allt ondt och trolldom och sådant, ty inuti ligger ett litet papper, som står något kraftigt skrifvet på, det ska' du bära på dig till åminnelse af mig, medan du är borta,” sade Maja och löste med detsamma från sin hals ett band, hvarpå hängde ett stort hjerta af silfver, som hon knöt omkring Henriks hals, med ett utseende af andakt och rörelse, som gjorde hennes vackra ansigte riktigt sublimt.

Och hvad är det väl annat än kraften af vår egen känsla och tro, som afgör verkan och värdet af alla andliga skyddsmedel, i bönen eller reliknen; vi tro ju icke mera på de sistnämnda, men jag för min del bugar mig djupt för dessa materiella småsaker, fästade på barnets eller älskarens bröst, med den djupa känslan af en mors välsignelse eller en älskarinnas ömhet.

“Ja, det är så godt jag säger dig afsked med detsamma då . . . jag har talt vid nämndeman, och jag kan gå min väg när jag vill,” sade Henrik, som reste sig upp och tog Majas hand mellan sina.

“Det dagas ren, och far kunde vakna . . . Adjö! Adjö med dig! Jag är så säker att intet ondt skall komma vid dig, om du bara behåller hjertat oskadadt,” sade Maja med en verkligt rörande enfald och omedveten sanning, under det hon bättre stoppade in den lilla klenoden under hans väst, och båda två gingo hand i hand tillbaka till gärdesgården, den Maja klef öfver, skakade ännu en gång hvarandras händer och skildes åt.

I detsamma drogs min uppmärksamhet, ännu en gång, åt andra sidan, der ett sakta rassel liksom af fotsteg hördes; jag vände hufvudet deråt, buskarne tycktes röras något, men jag kunde ingenting upptäcka; det var troligen en fågel blott. Henrik stod qvar tills Maja försvunnit inom stugans dörr; sedan vände han sig om, torkade ögonen med afviga handen och gick långsamt bort åt samma håll, hvarifrån han kommit.

Jag låg qvar, och arrangerade mig så beqvämt jag kunde, för att somna i den mjuka mossan. Några minuter, kanske qvart, förgingo, då jag spratt upp ur min första slummer vid ljudet af ett skott. Det var långt bort, men jag misstog mig icke; knallen träffade, ehuru aflägsen, ganska tydligt mitt öra.

“Det var en tidig jägare,” mumlade jag för mig själf; men i detsamma for en sällsam tanke genom min själ, som gjorde mig alldeles vaken.

Jag hade ju nyss sett ett älskande par i nattens dunkel, en sofvande far, och . . . nu hörde jag kanhända

en lurande rivals skott... det vore ju alldeles i sin ordning, så skulle det hafva gått till på teatern, om scenen varit der; jag skulle sannerligen icke fått se den bättre uppföras, åtminstone icke så oskyldigt, ty aldrig hade väl ett kärleksmöte slutat mera ärbart än det jag nyss bevittnat.

Emellertid är de blodtörstiga rivalernes tid försvunnen, gudskelof; jag log åt min egen extravaganta fantasi, och lade mig ned igen; men Henriks och hans vackra älskarinnas figurer sväfvade för mig; jag kunde icke straxt somna igen, och sammansatte därför, helt hastigt och ovilkorligt, den ena romantiska förklaringen efter den andra på scenen i kärret, hvilken förklaring jag hoppades få under samtalet vid mötet, men som alldeles uteblef, och således troligen var lika litet känd af Maja som af mig.

Min nyfikenhet hade inte blifvit tillfredsstäld, snarare ökad genom Sotar-Olles namn. Det var tydligt att detta namn spelade en stor rol i Henriks historia, och var orsaken till hans suckar och oro; men af hvad beskaffenhet deras gemenskap var, derom kunde jag, oaktadt mina många olika gissningar, icke fatta någon bestämd tanke.

Mina funderingar blefvo likväl allt mera dunkla och dimmiga, och öfvergingo snart till verkliga drömmar, hvarur jag väcktes genom en känsla af kyla, som daggen, hvilken genomfrängt mina kläder, och den efter midnatten svalare luften förorsakade. Jag steg upp och gick tillbaka in i den lilla kammaren, genom fönstret igen, utan att höra något ljud, som förrådde att stugans invånare voro vakna; och sedan jag lyckats stilla hundarnes bullersamma glädje vid min återkomst, somnade jag äntligen och vaknade icke förr än skogvaktaren öppnade min dörr.

“Nu kan jag då säga att herrn sofvit som en karl,” sade Hellström med ett visst gäckande smålöje, “klockan är straxt 8.”

“Hvarför har ingen väckt mig?” utropade jag, något förtretad öfver min långa sömn; och besinnande,

att det nu blef mycket varmt att vandra två mil, till en underjägares boställe, dit jag bestämt mig att gå, synnerligast för att skjuta andungar, fortfor jag:

“Det finns ju en genväg till Olssons boställe, eller hur?”

“Ja bevars, men nog är den svår, och lång i alla fall, men tvärs öfver skogen till B—s gästgifvargård är just inte långt och derifrån kunde herrn få skjuts.”

Jag fann att hans förslag var det bästa och sedan jag druckit ett glas mjölk — ty det kaffe, hvilket Maja i välmening ville uppvakta mig med, hade en så stark lukt af eichoria, att jag icke brydde mig om att pröfva dess smak — begaf jag mig på väg med de kopplade, otåliga hundarne.

Ingenting finns i mitt tycke, som motsvarar nöjet af en vandring i skogen, och för hvarje gång är mig denna rena luft, detta otaliga fågelqvitter, der bofin-kens klara drill och trastens vexlande toner utmärka sig, en ständigt ny förtjusning.

Det är då som man känner denna, än sprittande friska glädje i sjelfva känslan af ungdomen och lifvet, än det vemodiga drömmeri, som gör ens öga fuktigt och ens sinne vekt. I hvarje andedrag, som fyller ens lungor, ligger en vällust, och man måste ovilkorligt stämma in i fåglarnes kör och ge sitt hjerta luft i sång och jubel.

Ja, det finns intet lif så herrligt som jägarens, dessa rop, dessa skott, detta hundskall, som genljuda i skogen och upprepas af eko. Det är ett intresse, en spänning, hur lifligt, hur friskt, emot spelets till exempel. Här, liksom der, beror allt af ens iakttagelseförmåga, ens skarpsinnighet och hazarden, men då man efter spelets retelser är dufven, matt och otreflig, får man efter jagten en sömn, en matlust och en helsa som en varg. Och sjelfva döden, detta bleka spöke, så vidrigt för den friska, kraftfulla glada menniskan, den kommer här med kulan eller haglet i en blink, snabb, oväntad och utan att lemna smärtan och plågan tid att spela någon rol... Hur ofta har jag icke med den ännu

varma fågeln i min hand, afundats hans död. I det ena ögonblicket sång och frihet, lefnadslust och fröjd, i det nästa . . . slut, glömska, död . . . död utan ångest, tvifvel, frågor, lidande aftyning, dessa människoslägtets furier, som ingen filosofi, ingen själskraft mäktat besegra.

Solstrålarne, som föllo sparsamt ned genom de täta grenarne, hade ännu icke hunnit torka daggen på mossan derunder, och nattens svalka låg ännu kvar i den täta skuggan. Med lätt hjerta och lätta steg klättrade jag, snarare än gick, den obanade väg, som skogvaktaren visat mig, ömsom öfver mossiga kullerstenar, sammanförda i en massa om hvarandra, ömsom öfver trädstammar, som blåsten vräkt omkull för länge sedan, nu murknade och öfverdragna med den allt förhärjande och döljande mossan; det var icke den smygande uppmärksamme jägaren, det var snarare något af skolpojke i mina rörelser, som styrdes af önskan att snart upphinna B—s gästgifvaregård.

Just som jag klef öfver en rishög, steg vattnet högt upp på min stöfvel, och då jag lyfte upp foten, för att få fäste på en tufva bredvid, föll mig något hvitt i ögonen, som låg i vattnet, till hälften doldt under odonriset, som växte högt rundtomkring.

Jag lutade mig ned och upptog till min förvåning ett bref. Det var brunt af vattnet och alldeles genomblött. Sigillet var brutet, poststämpeln äfvensom adressen voro, ehuru något utplånade af vattnet, likväl fullkomligt läsliga. Jag höll det i handen en minut, obeslutsam om jag skulle medtaga det eller låta det ligga. En hastig blick omkring mig, i afsigt att finna ett säkert fotfäste, ty vatten och djup dy omgäfvade mig öfverallt, visade mig genast, att jag kommit till samma kärr, som dagen förut mottagit vallgossens hemlighet i förvar.

Hastigt stod alltsammans klart för mig. Jag tyckte mig nu veta allt. Sammanställningen af de fragmenter jag hört och sett var lätt att göra, men denna sammanställning förvirrade mig till den grad, att jag helt

villrådlig blef stående med ena foten i rishögen och den andra i vattnet.

Nästan alla mina bekanta öfverensstämma uti en särdeles förbittring öfver alla lagbrott i allmänhet och tjufverier isynnerhet. De lifvas af ett intresse, ett nit och en ifver att bringa dem i dagen, och få dem bestraffade, som kommit mig på den tanken, att de egentligen varit födde till poliskonstaplar. Det der är utan tvifvel ett berömvärdt nit, men jag bekänner, att jag alls inte delar detsamma, tvärtom, jag hyser en afgjord motvilja, en verkligt panisk förskräckelse för alla upp-täckter och inblandningar i dylika saker.

Länsmän och fjerdingmän, stämningar och domstolar, och hela kriminalväsendet, från början till slut, skänker jag visst min hela aktning, men skulle hellre göra stora uppoffringar, än få något personligt med dem att skaffa.

Det var naturligt att jag, med denna inrotade motvilja, skulle känna mig, i första ögonblicket, helt illa till mods vid min oväntade upptäckt.

“Den stackars pojken,” mumlade jag, i full öfverensstämmelse med den idé, som öfvergått till trosartikel, nemligen, att brott är olycka, den *största* olycka, mera värd att beklaga än straffa, och under det jag gick omkring det ominösa kärret för att komma på rätta vägen igen, var medlidandet med den arme Henrik min enda tanke, och det funna brevet, i och för sig, intresserade mig icke alls.

Emellertid, då jag betraktade det nogare, och såg att det tydligen varit särdeles omsorgsfullt försegladt, ty för att öppna det hade man måst sönderslita kuvertet rundtomkring, så att brevet knappast qvarhölls deri, intog mig en särdeles nyfikenhet att läsa det, och jag ansåg mig rätt väl kunna tillfredsställa densamma, så mycket mer som jag fast beslutat att förstöra det.

Jag satte mig också ned helt makligt på en träd-stam, uppvek brevet och ämnade taga kännedom om dess innehåll, då smällen af ett skott bakom mig och

en kulas hvinande tätt invid mitt öra kommo mig att springa upp, med en ovilkorlig känsla af bestörtning.

Jag stoppade brefvet i bröstfickan och lyssnade orörlig. Om skottet kommit mitt hufvud så nära af våda, skulle jägaren snart bli synlig, eller åtminstone något ljud tillkännage hans närvaro, men inte ett ljud hördes, ej det minsta prassel, som kunde beteckna en människas grannskap, kunde jag, med den mest spända uppmärksamhet, erfara; allt var tyst, och till och med de lyssnande småfågelnarne sutto förstummade af smällen. Jag uppgaf några jägarrop, men intet svar följde, och ett ögonblick ämnade jag släppa hundarne, hvilka oroliga af skottet ryckte i kopplet, men det skulle tjenat till ingenting, de egde ingen instinkt att uppsöka människor.

Förbittrad och upprörd öfver denna tystnad, som icke lemnade mig några tvifvel om att jag sjelf varit denna hemlighetsfulla jägares mål, ty mina rop skulle ovilkorligt höras på längre afstånd än han hunnit aflägsna sig — rusade jag fram i den riktning, hvarifrån skottet kommit, och sökande rundtomkring, uttrötade jag mig förgäfves. Först då min vrede något svalnat, insåg jag, att den som vågat detta, säkerligen bättre än jag kände, antingen något säkert gömställe, eller någon bättre väg för flykt i denna obanade och vilda trakt än öfver de moras och vindfallen, som vid hvarje steg hejdade mig.

Emellertid hade jag kommit alldeles ur den kosa, jag borde följa, och det dröjde länge innan jag återfunnit den. Solen baddade varmt, och den ifver och den spänning, som ett äfventyr alltid medföra, den öfverretning, som lifvat mig under mitt fruktlösa sökande, hade nu efterträds af ett slags matthet, som helt och hållet förjagade min glädtiga sinnesstämning, och då jag med rätt släpande och långsamma steg just i middagshettan anlände till gästgifvaregården, syntes det mig så motbjudande, att genast sätta sig på en vagn, för att i dammet fortsätta vägen, att jag i stället lade mig på en smal och hård soffa i ett af de små rummen, för att hvila ett par timmar.

Men då själen är i verksamhet, får kroppen just ingen hvila. Jag genomgick åter i tankarne de äfventyr som mött mig, och ehuru jag tyckte mig se ett fullkomligt sammanhang dem emellan, och alltsammans ganska enkelt och naturligt, kunde jag likväl icke hindra min ständigt vakna inbillning, att på alla möjliga och omöjliga sätt utstoffera dessa, troligen helt simpla företeelser. Jag påminde mig nu också, att jag, just då jag ämnade mig öfver kärret, innan jag ännu funnit det olyckliga brefvet, hört ett rassel i buskarne, som jag förmodade härröra af någon ekorre eller fågel, och icke fäste någon uppmärksamhet vid, men som jag nu ansåg kommit från någon, som observerat mitt fynd, och ansett det tillräckligt viktigt för att låta det kosta mitt lif.

Hvem var denne någon? Jag tyckte mig vara säker derom. Sotar-Olles namn sväfvade på mina läppar, ty aldrig ett ögonblick föll det mig in, att den, som lossat detta skott, kunnat vara Henrik.

Nåväl, så har jag då varit bra nära denna så afundade död, tänkte jag småleende; men emellertid så är jag rasande nöjd att hafva undgått den, och härmed somnade jag in och glömde alltsammans.

Då jag vaknade, dröjde det några minuter innan jag kom ihåg hvar jag befann mig. Flugorna surrade på de smutsiga rutorna, och värmen i det lilla rummet var qväfvande; jag tittade ut genom fönstret, på gården gingo svinen och skubbade sig under några fränspända vagnar, ett par sömniga hästar, hängande på tre ben, stodo i ett skjul, och der bredvid en fyra eller fem karlar, inbegripne i besigtningen af en silfverklocka, som de långsamt vände på alla sidor, den ene efter den andre, med utomordentlig dåsighet. Slutligen stoppade en af dem ned den i västfickan och vände sig om. Jag vet icke just hvad det var som fäste min uppmärksamhet på denne, om icke den ovanligt mörka hyn, som icke sammanstämde med det röd-

aktiga håret, men jag tänkte genast: "Se der är Sotar-Olle," under det jag icke kunde afhålla mig ifrån ett leende öfver min egen tankegång, som verkligen var temligen sväfvande.

Det var emellertid icke utan en viss tillfredsställelse, som jag — då jag ropat på pigan, begärt kaffe och friskt vatten, och liksom händelsevis frågat henne, hvem den rödhåriga karlen der nere på gården vore — fått min förmodan bekräftad genom hennes svar.

"Åh, det är en som heter Olle, de kalla honom för Sotar-Olle . . . han går här jemt och byter klockor."

"Har han varit här förut i dag? För jag tyckte det var honom jag mötte i skogen i förmiddags," sade jag helt likgiltigt.

"Javars, han har varit här alltsedan i morse, tror jag."

Jag ville nödvändigt veta, om han verkligen tillbragt hela dagen vid gästgifvaregården, och bad derföre flickan tillsäga hållkarlen att komma upp.

Då denne inkommit, och jag tillsagt om förspänning och fått löfte om en fjedervagn, gjorde jag honom samma fråga, under förevändning att jag tyckt mig se den der Olle i skogen, der jag hört skott, och trodde att han sköt fågel nu under förbjudna tiden, men hållkarlen tycktes vara temligen säker, att han sett honom här hela dagen, och min misstanke var således ogrundad.

Den qvarstod likväl; ty det är ofta så, att man fasthåller sina idéer med en märkvärdig envishet, långt efter sedan förnuft och eftertanke kullkastat dem.

Då jag kom ned på trappan, var vagnen framkörd, och Olle stod bredvid och samspråkade med skjutsbonden.

Med afsigt betraktade jag honom helt likgiltigt, han aftog sin mössa, men tycktes undvika min blick, och tog i detsamma tömmarne från den andra karlen.

"Är det du som skall skjutsa?" frågade jag öfverraskad.

"Ja, se hästen är min, men Olle är så beskedlig och tar hem den åt mig, efter som han har en liten

uträttning der på trakten," sade den andre och lyfte på mössan.

Det var alls ingenting att invända emot, men fortfarande i mina misstankar, kände jag en obehaglig känsla dervid, och helt mekaniskt flyttade jag, i det samma jag uppsteg i vagnen, min jagtknif från skjutväskan till bröstfickan inom rocken.

Olle satte sig upp bredvid mig, och vagnen rullade af. Under den första fjerdedels timmen voro vi, som det tycktes mig, sysselsatta att observera hvarandra under tystnad; men då hans förstulna sidoblickar ständigt mötte min godmodiga och lugna blick, tycktes han slutligen helt likgiltigt sköta sina tömmar och ignorera min person.

Då jag nu betraktade honom på nära håll, föreföll mig hans utseende ännu mera besynnerligt och att antingen håret eller hyn voro falska. För öfrigt skulle man nästan kunnat säga att han var en vacker karl, om icke en nervös ryckning i öfverläppen och ögonens uttryck gifvit hans ansigte ett obehagligt och oroligt utseende.

"Du bor väl nära B—s gästgifvaregård?" frågade jag slutligen för att inleda ett samtal.

"Åh, inte just så nära... Jag har gjort mig en jordkula i skogen en half mil derifrån," svarade han, utan att vända ögonen ifrån hästen.

"Nå, då hjälper du väl till med skogstjufverierna om vintern kan jag tro?" sade jag skrattande.

"Åh fan, det lönar sig inte... för skogvaktaren skulle komma på en straxt," svarade han i samma ton.

"Ja, men det var fan hvad de ha huserat ändå... jag såg det nu... Och så finns här väl en hop backstugusittare, som går och skjuter... jag hörde nu i förmiddags skott, men var inte i stånd att träffa på den som sköt."

Jag observerade honom oförmärkt vid dessa ord, men ingenting utvisade att han fäste någon vikt vid dem, han svarade blott helt lugt:

“Åh, vet herrn, här finns just ingen som har någon bössa, mer än Petter Nilson i byn, och han bryr sig inte om sådant der . . . Och ingen enda har någon hund, så att en kan ingenting få . . . visst har jag fått ett par fåglar i snara ibland, men det händer inte ofta.”

“Ja, men nu var det någon som sköt, det är säkert.”

“Åh, det är fälle inte så säkert.”

“Hvad menar du med det . . . jag hörde det ju sjelf.”

“Ja det förstås, att herrn hörde det, men,” sade han, och afbröt meningen med ett försmädligt leende.

“Det var inte tjugo steg ifrån mig.”

“Nå, då var det fälle underligt att inte herrn fick rätt på skytten,” inföll han med samma ton.

“Jag tycker verkligen så med, men han gömde sig väl af fruktan för ovett.”

“Ovett! Det tror jag inte biter på den, som sköt efter herrn.”

“Sköt *efter mig!*“ utropade jag alldeles förbluffad, “är du rasande,” fortfor jag, med flit visande den förvåning jag verkligen erfor, icke öfver hans kunskap härom, men öfver att han tillstod den. “Hvad vill du säga, jag förstår dig inte . . . vet du hvem som sköt, och att det skulle vara på mig?” fortfor jag med ett mistroget leende.

Han kastade en hastig blick på mitt ansigte och sade: “Inte kan jag säga att jag vet hvem det var, men jag tänker som alla andra . . .”

“För fan, så säg då hvad de der andra tänka; du blir allt mer och mer obegriplig,” sade jag halft förargad, halft otålig, och verkligen bragt något ur min fattade mening om hans delaktighet i saken.

“Jo, ser herrn, jag skall säga att de tror, att det inte allt är så riktigt rätt i skogen.”

“Det tror jag nog man kan se af alla de nyhuggna stubbarne,” sade jag skrattande.

“Jaha, visst ja, men det är inte det jag menar.”

“Nå, hvad menar du då? Det är väl skogsrått

kan jag tro, som ni vill skylla edra synder på, det är förb. beqvämt åtminstone, bara någon ville tro derpå.“

“Ja, ja herrn kan gerna skratta,” inföll han med förnärnad uppsyn, “men det är dagsens sanning, att många fler än herrn har hört skott i skogen, alldeles inpå sig och tyckt att en kula pipit rakt förbi örat på dem, utan att de någonsin kunnat få rätt på skytten.“

“Men jag är säker att du sjelf aldrig hört det, eller varit utsatt för en dylik fara?” sade jag förargad och fixerade honom skarpt.

“Jo, en gång,” svarade han sakta och liksom med en ovilkorlig rysning.

Om han spelar komedi med mig, så gör han det åtminstone förb. bra, tänkte jag inom mig, och fortfor: “Berätta mig hur det gick till då, om jag skall kunna tro dig.“

“Det var just ingenting att berätta,” sade han motvilligt.

“Var det längesedan?”

“Ja, nog kan jag tala om'et,” återtog han tvekan- de. “Det var så, att jag hade raskat upp allt ris rundt kring stugan hos mig, och jag tänkte som så, att jag just kunde ta och hugga mig en liten gran till bränsle; men hvar gång jag gick ut i det ärendet, och skulle se efter om jag kunde få vara i fred, så råkade jag på Hellström, så det blef intet af; men en qväll så hade jag då förvissat mig om, att ingen fanns i närheten, som kunde höra't; jag hade sett ut ett träd, som stod bra, och tänkte lägga moss öfver stubben, så den inte skulle lysa i fall någon skulle gå förbi ... men se, det blef inget hugg af.“

“Nej, det förstås, för annars berättade du väl inte saken för mig,” sade jag skrattande och misstroget.

“Äh, för den skull så,” tillade han lite föraktligt.

Det vissa är verkligen, att skogsåverkan är något, som man aldrig kan få dylika människor att anse för tjufveri, och den plikt och det tilltal de ådraga sig väcka alltid deras högsta förbittring. För skogsbon har tillgreppet af skog samma lockelse som lurendrejeriet för

vestra kustbon, och skogvaktare stå i alldeles samma förhållande till de förra, som kustbevakningen till de senare. Båda dessa slags lagbrott anses i allmänhet för inte särdeles vanhedrande, och det äfventyrliga, ofta romantiska deri, göra dem så frestande, att jag vet flera, som jag tror lika mycket för nöjet som vinsten bedrifva detsamma. Det är inte ovanligt att höra dem med en verklig förtjusning beskrifva och skryta med sin fintlighet, lycka och djerfhet vid dessa bedrifter.

Sotar-Olles uppriktighet var därför ingenting ovanligt för mig, och som jag för länge sedan uppgifvit hoppet att förmå dylikt folk se saken ur sin rätta synpunkt, så måste man taga sitt parti, att med suspende-rande af all personlig fiendskap, liksom soldaterne i olika arméer, i all vänskaplighet strida för hvar sin sak.

Det var därför utan någon synlig ovilja jag bad honom fortsätta.

“Ja, som sagdt var, den granen fick stå i fred för mig,” fortfor Olle, “för just som jag satte yxan till roten, så small ett skott så nära mig, att jag, som inte var beredd på’et, hoppa till dervid, och kulan riktigt hven förbi örat på mig och borrhade sig in i trädet invid mig, så att barken flög mig i ögonen. Jag blef så perplexer att yxan föll mig ur handen, för jag ska’ säga herrn, att när man är på vippen att bli skjuten som en hare, så tror jag inte att någon meniska kan riktigt behålla kurasjet, i första blinken åtminstone.” Härvid tyckte jag att han åter kastade en förstulen forskande blick på mig, och jag sade därför helt lugnt:

“Det tror jag med, ehuru jag aldrig erfarit något sådant,” ty jag kunde aldrig inbilla mig, att det skott jag hörde i förmiddags hade minsta afsigt på mig. “Nå, fick du inte veta hvem som skjutit... med kula skjuter man väl icke, utan att se sitt mål bestämdt?”

“Aldrig hittills har jag fått veta hvem det var; jag trodde i förstone att det var skogvaktaren, och tänkte inom mig att han skulle få betala det... för när en blir arger, ser herrn, så är man inte så nog-

räknad... men hur jag sökte, så fanns inte lefvande lif rundtomkring... och några da'r derefter, så fick jag veta att skogvaktaren varit just i qvällningen på den tiden hos Petter Nilson i byn... Det var inte förr än jag gått rundtomkring en lång stund, som jag kom ihåg att jag hade hört detsamma hända andra, och att fan har sitt spel just vid det stora kärret mellan bergen, ett stycke ifrån der jag var; då kröp det liksom en kall kåre öfver ryggen på mig och jag vände om igen... för till att söka efter fan, det är inte värdt."

"Nej, det är sannt... men om han åtagit sig att på ett sådant sätt vakta skogen, så ville jag väl söka rätt på honom likväl och tacka honom," sade jagskrat-tande. "Och du tror nu att det var *han*, som sköt efter mig... en verklig friskytt i sanning. Lyckligtvis måtte han sigta bra snedt, efter han ständigt skjuter miste."

"Ja, det är fälle bara för att oroa och skrämma folk kanske... liksom allt annat trollytg, så rår det väl inte riktigt öfver en kristen menniska; men en blir hemsker till sinnet i alla fall," sade Olle med en så trovärdig enfald, att jag aldrig skulle fallit på den tanken att misstänka hans uppriktighet och dumhet, om jag icke hade hört Majas berättelse om sitt besök i hans koja.

Hans uppförande dervid syntes mig icke harmoniera med den rol af godmodig enfald, som han nu spelade. Om det emellertid, såsom jag inbillade mig, var han sjelf som uppträdde så der mystisk i skogen, så var hans hela uppförande och berättelse endast afsedd att borttaga mina möjliga misstankar, likasom jag, å min sida, sökt öfvertyga honom att jag aldrig hyst några. Hvilken af oss, som nu lurat den andre, var mig emellertid mycket oklart.

"Vi ska fälle stanna vid stugan här?" sade Olle, väckande mig ur mina funderingar, i det han höll in hästen. "Om herrn ska' till Olsson i Jordstorp, så kan han icke åka längre, för härifrån går en gångväg öfver hagarne dit."

Jag steg ur, betalde honom skjutspenningarna och klef öfver diket vid vägen, för att gå in i stugan och få riktig anvisning om den gångstig jag borde följa.

Då jag vände mig om, såg jag Olle fortsätta vägen framåt, och ihågkom, att den rätta skjutsbonden sagt, att Olle hade ett ärende åt det håll dit han skulle skjutsa mig.

“Det var besynnerligt att jag icke redan är framme; klockan är sju och gumman i stugan försäkrade mig att det var blott en half timmes väg till Jordstorp,“ tänkte jag, då jag efter en timmes vandring ännu icke såg någon stuga. Jag hade likväl följt en ganska trampad och tydlig gångstig hela tiden.

I detsamma hörde jag ljudet af en koskälla, och tvenne kor, pådrifna af en liten barbent flicka, kommo emot mig. Jag frågade henne om jag hade långt fram till skogvaktarns torp.

“Åh, det har herrn längese'n gått förbi, det ligger på andra sidan om fallet,“ var det svar jag fick. Förargad öfver mina ständiga distraktioner, såg jag mig omkring och fann att landsvägen skymtade fram mellan buskarne på blott några stegs afstånd. För att få ett bättre begrepp om hvar jag befann mig, gick jag fram till vägen, klef öfver det dammiga diket upp på densamma och såg mig omkring.

Just i detsamma kom ifrån andra sidan en karl hastigt fram ur buskarne och ämnade sig också ut på vägen, men halkade på kanten af diket och föll framstupa. Käppen, som han hållit, for ända fram till mina fötter, och den ena handen sträckte han framför sig i dammet. Jag vet icke hur jag kom att kasta ögat på denna hand, den hade ett stort ärr nedanför tummen.

Under det jag åkte, hade jag händelsevis observerat att Sotar-Olle hade ett alldeles likadant ärr på samma hand; frapperad af denna likhet, betraktade jag mannen noga, då han reste sig upp.

Det tycktes icke alls vara någon likhet dem emellan för öfrigt. Detta var en vandrande gesäll med sin kappsäck på ryggen, ganska snyggt klädd, med mörkt hår och ljus hy. Men just emellan denna hy och detta hår syntes mig samma onaturlighet, som mellan Sotar-Olles rödaktiga hår och mörka hy, ty dennes ansigtsfärg var just af den egna färgton, som rödhåriga personer ega. Emellertid liknade han icke Olle, men deremot — ja, jag var säker derpå — han påminde utomordentligt mycket om Vall-Henrik, oaktadt jag icke kunde säga hvaruti det bestod. Det var med ett ord en så sällsam blandning af båda, eller rättare, han hade en faux-air af dem båda, ehuru jag icke kunde föreställa mig att de liknade hvarandra.

Han syntes först bestört vid min åsyn, men afdamade sedan helt lugnt sina kläder, lyfte på mössan och aflägsnade sig fram åt landsvägen. Jag såg efter honom några ögonblick, och var icke i stånd att säga, om min inbillning, som under hela dagen sysselsatt sig med dessa båda personer, helt och hållet gäckat mig, eller om verkligen någon annan likhet än ärret på handen existerat. "Skulle jag nu kanhända hafva sett den mystiske Olles *verkliga* hy tillsammans med *falskt* hår, liksom jag för knappt mer än en timme sedan trodde mig se hans *rätta* hår och falska hy," mumlade jag för mig sjelf.

Hvisslande vände jag tillbaka in i skogen samma väg jag kommit, och var snart vid torpet dit jag ämnade mig. Medan jag här under qvällsvarden satt och pratade med skogvaktaren, föll mig hastigt i tankarne det bref jag hittat och hvares läsning så oväntadt blifvit afbruten. Så snart jag blifvit ensam, sökte jag fram det ur min skjutväska, dit jag i brådskan stoppat det samma, men ovilkorligt såg jag mig omkring i det lilla rummet, för att förvissa mig att icke ännu en gång bli störd, innan jag uppvek det. Och ehuru endast en rad med yllekjortlar, vadmalsrockar, förkläden och tröjor hängde på väggen midt för mig, tyckte jag nästan att Olles illpariga ögon tittade fram deremellan.

Emellertid flyttade jag stolen fram till fönstret, för att vid aftonskymningens sparsamma dager kunna se brefvets innehåll. Det var adresseradt till en "lagman och riddare", hvars namn var alldeles bortrifvet, äfvensom bestämmelseortens; sjelfva brevet var deremot oskadadt, mycket långt och tätt skrivet, jag uppvek det och läste i all sköns lugn följande:

"Heders-Bror!

Jag tackar dig för brevet af den 16 dennes, och ditt hjertliga deltagande i sorgen öfver min hustrus död. Jag ser deri ett prof på din gamla trofasta vänskap. Min kära Olivia var sjuklig och pjunkig i all sin dar, du vet att vårt äktenskap aldrig varit föranledt af något särdeles tycke å någondera sidan, och jag skulle derföre vara en hycklare — och du känner att detta fel just icke tillhör mig — om jag sade att sorgen öfver henne vore mig särdeles svår. Vår sammanlefnad var ganska lycklig, och skulle kanske äfven blifvit mera kärleksfull och förtrolig, om himlen välsignat oss med barn, men som det nu var, så inskränkte sig våra ömsesidiga känslor till en blott passiv välvilja, tillräcklig likväl för att nu låta mig känna rätt mycken saknad och tomhet i mitt hem.

Det är i anledning af den ensamhet jag känner, som jag nu vill tala vid dig i ett ämne, som jag vet icke är dig helt och hållet främmande, och som i många, långa år med djupt bekymmer legat mig på hjertat, och nu på min ålderdom och vid påminnelsen om döden, med ny styrka vaknat.

Emellertid förefaller mig den sak, hvarom jag vill rådfråga dig i detta ögonblick, så plågsam, så nedsättande för mig, att jag omöjligt kan helt direkt komma dertill; jag tycker mig vara nödsakad, att i ditt minne återkalla något af vår ungdom, för att dymedelst hos dig finna någon ursäkt, någon förmildring af mina fel. Du påminner dig nog hur ofta du på skämt sade: "För dig har luften allt för mycket syre, du lefver alldeles för fort." Och jag svarade dig skrattande, att i skarpsinnigheten af ditt bedömande af min person

såg jag redan beviset för din tillkommande öfverlägsenhet som domare.

Nåväl, vi hade båda rätt. Jag har verkligen lefvat för fort. Du, trenne år äldre än jag, är ännu i din fulla kraft, då jag redan är en skröplig gubbe, som med brådskande steg nalkas grafven, dit du först om ett tiotal af år, lugnt och stilla, i god ordning, såsom du utträttat allt i detta lifvet, skall sakta halka ned.

Jag har nästan ända hittills oupphörligt trott och hoppats på en menniskonaturens förvandling; en förnuftets och viljans förmåga att omskapa karakteren; jag tror det icke mera. Menniskan är i sin dödsstund, hvad hon redan vid förståndets gryning var; de fel, de böjelser, de passioner, som äro oss medfödda, utrotas aldrig. De mildras, de bindas och tyglas, men qväfvas ej. Så länge hjertat slår och hjernan förnimmer, är själens *färg*, att jag så må säga, densamma; liksom den röda blomman, hvilken vuxit upp ur jorden, aldrig kan bli blå eller gul.

Häftig, passionerad, fåfång och ärelysten, har jag varit, hvad man kallar — en lättsinnig varelse — en sådan, som vanligen är omtyckt af alla, oaktadt sina stora fel och negativa dygder — men likväl har jag varit tillräckligt förnuftig och hederlig, för att aldrig tycka om mig sjelf. Ständigt hänförd af min känsla, har jag alltid i motsats till regeln handlat *först* och tänkt *sedan* och i följd deraf begått flera dårskaper än jag skulle hinna uppräknat. . . Utrustad med för mycken ordnings- och rättskänsla för att kunna gilla eller ens glömma mina förvillelser, för mycket svag, lättrörd och liflig, för att beherrska dem, har jag ständigt fallit ur den ena ytterligheten i den andra, och aldrig känt mig lycklig. Med själen uppfylld af ett ideal, hvars skönhet aldrig förminskats, har jag förtärts af en längtan, som blifvit mer brinnande, ju längre jag känt mig aflägsnad derifrån . . .

Nu är jag gammal, men åren ha endast obetydligt minskat blodets hetta och pulsens snabbhet. Om jag kunde åter genomlevva mitt lif, skulle all den erfarenhet

jag samlat, alla de obehag, och den ånger jag känt, tjena mig till ingenting, jag är öfvertygad derom — ty det lilla fickurets knäppningar bibehålla ju samma takt, så länge verket går, och det är fåfångt att förmå det härma väggklockans gravitetiska sekundslag. Det är mig omöjligt att ändra min natur, men det torde vara möjligt att, åtminstone till någon del, kunna godtgöra de dårskaper, hvartill denna natur förledt mig, och det är detta, hvaruti jag vill bedja om din hjälp och dina råd.

Dårskaper, säger jag . . . ja, det är så världen kallar dessa handlingar, begångna af ohejdade passioner i stundens sinnesyra, i tanklöst lättsinne, då man förnedrar sig sjelf genom *dårskaper*, som genom sina följder blifva *brott*.

Du minns utan tvifvel den vackra Charlotte, hvars åsyn, en afton på spektaklet, hos mig uppväckte en så häftig kärlek — man har kommit öfverens att kalla denna känsla så, för att slippa nämna dess rätta namn. Du hade ofta sett mig upptänd af denna blixtnabba förtjusning, denna förbländning och åtrå, hvilkas häftighet icke tillät förståndet spela någon rol i de befängda fraser eller dyrköpta tragedier de tillstälde; du fäste derföre föga vikt vid denna nya — flamma — och först då jag lyckats få reda på hennes namn och hem, sade du mig helt allvarsamt dessa ord, som jag ännu minns:

“Du tänker visst icke ett ögonblick ens, att göra henne till din hustru, men hon skall säkert bli en hederlig handverkares, om du lemnar henne i fred, lyd mig denna enda gång och återse henne icke mera.”

Men jag lydde dig inte.

Min förbindelse med Charlotte skänkte mig verkligen den största lycka världen gifvit mig; hennes naturligt goda förstånd och takt, hennes innerliga kärlek och mildhet kommo mig mången gång att blygas öfver mitt handligssätt, på samma gång de rörde och behagade mig, och på den son hon skänkte mig, slösade jag

all den rena och verkliga kärlek, som jag borde hafva egnat mitt barns mor.

Jag hade längesedan vaknat ur mitt häftiga kärleksrus, och det var blott för den lilla gossens skull jag besökte min forna älskarinna. Jag vet inte om hon känt mina många otroheter, men hon hade aldrig förebrått mig därför. Emellertid hade jag fattat tycke för en ung flicka af min egen samhällsställning; mina vänner trodde att jag ämnade gifta mig, och jag trodde nästan så sjelf; ryktet härom hade äfven kommit till Charlotte, och då jag en dag besökte henne, förebrådde hon mig denna min afsigt.

Då man känner sig hafva orätt, blir man ofta lättast uppretad, och man försvarar alltid en dålig sak med dåliga argumenter. Våra ord blefvo bittra å ömse sidor, och då jag i en oförlätlig tanklös råhet inlade några föraktliga yttranden om henne i mitt försvar, såg jag henne blekna och hastigt förstummas.

Jag ångrade mig väl genast, men gick likväl min väg, utan att med ett försonande ord söka utplåna det djupa och smärtsamma intryck mitt lättsinne åstadkommit.

Det dröjde temligen länge innan jag åter gick till henne; det är så ledsamt att erkänna sig hafva sagt en dumhet, isynnerhet inför den man anser sig öfverlägsen — då jag slutligen kom upp der hon bodde, ringde jag förgäfves. Ingen öppnade; och slutligen då jag fick reda på en madam, som varit hennes städerska, berättade mig denna, att Charlotte för mera än fjorton dagar sedan rest bort.

“Rest bort!” utropade jag förskräckt.

“Ja, rest bort, det är säkert, ty mamsell sålde alla sina saker, och till och med sina kläder,” försäkrade madamen.

Jag kunde icke tvifla. Och efter alla spaningar under flera månaders tid, var jag säker att hon icke mera fanns i Stockholm. Hon var borta, utan ett ord till underrättelse hvar jag skulle återfinna mitt barn,

min Henrik, som jag aldrig hade älskat så högt som nu, då jag förlorat honom.

Och aldrig sedan har jag fått den minsta upplysning om hvarken henne eller gossen. Hon var spårlöst försvunnen, och ehuru jag tid efter annan i alla tidningar insatt förfrågningar och utfäst belöningar för möjliga upplysningar, har jag aldrig fått några riktiga, och endast hennes död tyckes mig kunna förklara denna tystnad.

Det är nu tolf år sedan och gossen skulle nu vara nitton år.

Under min sorg och mina samvetsqual för det barn jag älskade, vaknade äfven hågkomsten af ett annat, som jag aldrig sett. Många år, innan jag såg Charlotte ännu i min första ungdom, hade jag genom erläggandet af inlösningssumman till barnhuset trott mig gälda den öfverlagda synden af detta barns födelse, och sedan i hvimlet af nöjen, arbete och verldsliga bestyr aldrig tänkt derpå. Och huru många handla icke på samma sätt. Med denna summa är allt godtgjort.

I barnhuset, denna beqväma sparbank, skynda vi att inkasta frukten af våra synder och borde också, om vi egde en smula hjerta och förstånd, utfå vår rättmätiga ränta af samvetsqual. Om vi gifvo oss tid att i inbillningen följa fortgången af dessa arma öfvergifna varelsers lefnad, deras vanvårdade barndom, deras ungdom i okunnighet och förderf, och deras slut i fängelset . . . jag är öfvertygad att ansvaret för dessa olyckliga förfelade menniskolif skulle falla tungt på hvar och en, som visste sig vara upphofvet dertill, liksom det med blytyngd ännu i detta ögonblick tynger på mig . . .

Då jag i mina tankar genomgick den följd af nöd, faror, lidande och förderf, för hvilka Charlottes barn var utsatt, denna späda, lilla vackra varelse, som jag nyss hållit i mina armar, smekt och älskat, så kände jag en ångest, som jag icke kan beskrifva, och faderskärleken, en gång väckt, kom mig då att förbanna den glömska, hvare jag hittills lemnat hans mor.

Efter mycket besvär lyckades jag verkligen att komma den äldre sonen på spåren. Jag besparar dig beskrifningen på alla de detaljer af hans barndom, som jag fick kunskap om. Han hade aldrig varit utom Stockholm, hade senast haft tjänst hos en åkare, och var då jag återfann honom, vid 18 år, häktad för stöld.

Min betjent, en gammal trotjenare ur mina föräldrars hus, hade med outtröttligt nit skaffat mig alla dessa upplysningar. Jag var nyss tillfrisknad efter en svår nervfeber, och det var första gången jag lemnade mina rum, då jag begaf mig upp i poliskammaren för att åhöra ransakningen med den, som jag visste vara min son.

Det var en spenslig yngling, förfärligt blek och mager, med gulaktig vattusigtig hy, blyfärgade ringar kring sina skygga och listiga ögon, rödaktigt hår, samt ett fräckt språk och djerfva manér; med ett ord, en vanlig eländig, rå åkardräng. Jag tyckte likväl, att han så mycket liknade mig sjelf, att jag helt förfärad fruktade, att alla närvarande skulle märka detsamma. Äfven färgen på hans hår bekräftade för mig hans identitet, ty ehuru jag hade ett mycket svagt minne af hans mor, så visste jag dock, att hon haft sådant hår.

Och denna arma varelse, som så ung, genom hvarje ord ådagalade sin förtrolighet med nöd och brott, så djerf, så slug, med en kropp redan utmärglad och försvagad af svält och fylleri, iklädd den grofva fångdrägten, som kanske var den bästa han någonsin burit, denna var — min son.

Genom hvilken uppfostran, hvilken behandling, hvilka exempel hade han blifvit sådan han nu var; hvem hade ställt honom på denna plats, ett mål för samhällets förakt, för alltid utstött derur, förnedrad, förlorad, med hat och bitterhet i sin själ, der ingen enda god och ädel känsla fått komma till klarhet? Hvem? Hvem bar skulden för denne olyckliges brott? frågade jag mig sjelf, och det syntes mig att alla de tusende lättsinniga, försoffade fäder, borde liksom jag göra sig samma fråga och få samma svar...

Han dömdes till fästning för tredje resan stöld. Hans blick hade ingen enda gång träffat mig, och jag tackade ödet därför.

Jag gick hem i en besynnerlig sinnesstämning. Aldrig ha mina tankar varit mera orediga, och det var mig ett slags tröst, då en af våra gemensamma vänner, Robert L. kom att besöka mig. En genialisk filosof och "fritänkare" i alla möjliga afseenden, som du vet. Han kom snart in på sitt favoritämne: den menskliga naturens låghet. Det var med en verkligt hungrig begärlighet jag slukade hans qvicka paradoxer.

Men då han gått, var mitt hjerta lika tomt. Min bättre menniska framträdde åter och fördömde mig ohjelpigt. Minnet af den bleke, utsvultne och förhårdade ynglingen stod ständigt för mig, och den frågan: "Hvad kan jag *nu* göra för honom?" framstälde sig oupphörligt utan att jag kunde besvara densamma. Den öfvergick slutligen i feberfantasier, ty om morgonen hade jag, genom förkylning eller sinnesskakning, fått ett recidiv och sjuknade åter ganska farligt.

Det var först efter flera månader, som jag åter tillfrisknade. Och medan jag, ännu som konvalescent, funderade på medel att rädda den olyckliga fången till ett bättre och lyckligare lif, får jag en dag se genom tidningarna, att han sjelf, på sitt sätt, löst detta problem, derigenom att han rymt.

Jag blef frisk och inträdde åter i verldsbullret den tillfälliga stämning i min själ, som kroppens sjuklighet och svaghet åstadkommit, flydde med dem. Jag blef åter en af hufvudstadens egoistiska världsmenniskor, som ständigt äro jägtade af nöjen, affärer eller embetsmannagöromål; hvilkas välbefinnande uteslutande beror af deras matsmältning, hvilkas moral är konvensansen, hvilkas skönhets- och ordningssinne bestämmes af polisen, hvilkas andliga behof äro — inga, och således åt himlen egna ingen annan tanke än den, om det skall bli solsken eller man bör hafva paraply.

Jag glömde väl icke fullkomligt mina båda söner, men jag sökte förjaga minnet af dem, tröstande mig

med att mina obehagliga erinringar, i detta fall, gagnade till intet. Några år derefter gifte jag mig, men som jag sagt, detta barnlösa äktenskap skänkte mig ingen glädje.

Nu har åter minnet af det förflutna vaknat i min själ, och föreställningen att möjligen kunna återfinna dessa båda varelser vill icke lemna mig. Det är därför jag vänder mig till dig, lika mycket i din egenskap af min gamle trofaste vän, som af erfaren jurist och skarpsinnig domare.

Det förefaller mig, tyvärr, såsom ganska möjligt, att du i denna sistnämnda egenskap skulle kunna lemna mig några upplysningar. I alla händelser hemställer jag till ditt omdöme, om icke en varsamt stilerad efterlysning i kyrkorna på landet skulle kunna lemna något gynsamt resultat, ty troligen vistas båda, om de lefva, bland sådant folk som icke läsa några tidningar.

Jag sänder här innelyckt en beskrifning på båda, så noggrann som mitt minne kan erbjuda. Jag behöver icke anbefalla dig en grannlagenhet i dina efterspaningar, som jag vet att din klokhets och din vänskap derförutan inger dig; jag förblifver nu som förr din tillgifne

gamle vän

R. S.“

Jag hoplade brevet långsamt och satt en lång stund försänkt i djupa tankar. Denna läsning hade ovilkorligt framkallat så sorgliga reflektioner, att jag kände mig riktigt illa till mods. De förhållanden, som här vidrördes, voro — jag visste det — så föga ovanliga, att de måhända kunde anses tillhöra trefjerdedelar af hela Stockholms manliga befolkning, men denna gamla syndares karakter — hvilken jag af dessa flyktiga drag tyckte mig förstå — och hans tankar väckte min lifliga sympati, ty man blir alltid förtjust, då man återfinner något som man själf har tänkt.

Jag genomläste uppmärksamt den korta beskrifningen på de båda personer han sökte, och ansåg derigenom den tanke, som genast fallit mig in, bekräftad, att jag funnit dem båda två. Det var visst sannt, att

Henriks namn och ålder samt Sotar-Olles röda hår icke voro några afgörande omständigheter, men den tro man hade om den senares förra lefnad, samt den andres ankomst till byn med sin fattiga mor, som straxt der- efter dog — hvilket skogvaktaren berättat — samt bådas besynnerliga tycke af hvarandra, förenade sig hos mig till den bestämdaste öfvertygelse.

Det var midnatt, innan jag kunde rycka mig ur mina funderingar, huru jag skulle använda detta bref, som ödet fört i mina händer, då jag hvarken visste af hvem det var skrivet — ty tvenne initialer utgjorde hela underskriften — eller till hvem det var ämnadt. Dessutom hade jag den bestämdaste motvilja för att upptäcka att jag någonsin funnit det, ty det skulle, i min tanke, just vålla dessa varelsers ofärd, hvilkas lycka det afsåg.

En tupps gälla morgonhelsning straxt bredvid mitt fönster påminde mig slutligen, att jag om aftonen känt mig mycket sömnig och trött, och att det vore tid att ändtligen gå till sängs.

Då jag andra morgonen omkring klockan åtta kom tillbaka till B—s gästgifvaregård, anmärkte jag, att på gården var en ovanlig samling af folk, och det var med en sällsamt obehaglig känsla jag midt deribland igenkände länsmannen, hvars kostym och myndiga uppsyn bevisade, att han var ute "å dragande kall och embetets-vagnar". Han hade nedstigit från sin gamla gröna chäs-kärria och stod mycket bredbent i dammet bredvid fjerdingsmannen, som, iklädd stor vadmalsrock och galoscher i värmen, äfven antagit en mycket högtidlig min, i känslan af sin höga värdighet.

Med en beklämning om hjertat, som om jag haft det mest dåliga samvete i verlden, gick jag fram och frågade hvad som var å färde, efter jag såg "kommis- sarien" ute så bittida på morgonen.

Den tillfrågade begärde icke bättre än att få upp- lysa mig derom. Det var nemligen så, att man nu ansåg sig kommit på spåren det djerfva poströfveri,

som skedde redan i fjol höstas ett par mil härifrån på G—s allmänning, och som man icke fått minsta spänning på. En liten vallflicka ifrån ett torp i grannskapet hade i går kommit till prosten med en sönderskuren och genomvåt postväska, ännu full med sönderrifna bref, hvilken hon hittat vid kanten af ett kärr i skogen.

Bref och väska voro befunna desamma, som då kommit bort, och som flickan tillika förut en gång på våren hittat flera skrifna papperslappar helt nära den så kallade Sotar-Olles jordkula, men då icke omtalat eller ansett det anmärkningsvärdt, så var nu länsman- nen på färd för att undersöka både kärret och den misstänkte Olles koja.

Den artige kommissarien erbjöd mig att åka med honom för att deltaga i "nöjet", och ehuru min första känsla var att neka dertill, kände jag på samma gång en besynnerlig dragningskraft till ett äfventyr, hvars början jag redan förut kände, och hvars utveckling jag nu troligen skulle få bevittna.

Jag tackade och satte mig alltså upp bredvid honom. Den lilla gula hästen satte sig i lunk, och chäsen gup- pade af på den steniga vägen.

"Man påstår," sade jag, sedan vi åkt några mi- nuter, "att den der Olle är en modig och vildsint karl, det torde nog hända, att han icke godvilligt vill låta visitera sin koja."

"Jag har nog tänkt på det, och derföre tyckte jag också att herrn gerna kunde följa med... herrn är ung och stark och har sin bössa med sig."

"Jag tackar så mycket, men jag skulle önska att få förblifva en passiv åskådare, och kommissarien är en så modig man, att han ingen annan hjälp behöfver än de här båda, som åka bakom," sade jag, visande på fjerdingssmannen med en annan bonde, som i en liten trilla åkte efter oss."

"Ja, det förstås... men, men om det behöfs, om herrn skulle få se kungens ombud, lagens sändebud ligga... ligga under och kanaljen komma, komma..."

“Och lägga sig ofvanpå,” ifylde jag skrattande åt hans högtidliga och stammande tal.

“Ja, alldeles det . . . då måtte väl herrn känna sin pligt och . . .“

“Ja, bevars, om det skulle komma dertill . . . men det vore väl fan till karl, som ni tre inte skulle kunna sköta.“

“Ja ja, men ser herrn, när man har hustru och barn så . . . vill man inte få sig ett knifstyng eller så,” sade kommissarien, som var mycket fet och ovig, och hvars mod tycktes sjunka, allt som vi nalkades trakten af den fruktade Olles hemvist.

Just som vi stego ur — ty vi kunde icke längre åka — för att gå fram till kojans, lugnade honom likväl den medföljande bonddrängen med den anmärkningen, att ingen sett till Olle sedan den qvällen han skjutsade mig, och att han troligen vore borta.

“Kom han inte tillbaka med hästen?” frågade jag öfverraskad, ty åsynen af den vandrande gesällen föll mig in.

“Nej vars; han kom inte hem sjelf, utan skicka Sven Larssons pojke, som han råkade, hem med skjutsen . . . han brukar gå bort åt andra trakter och vara borta länge ibland.“

Jag var nu fullt öfvertygad, att gesällen verkligen varit Olle, som haft någon anledning att frukta en upptäckt och begifvit sig af i god tid, troligen i anledning af brefvet, som han sett mig påträffa i skogen. Jag tillstår, att jag blef ganska belåten med denna vändning i saken, för Henriks, den stackars ynglingens skull, som han narrat att deltaga i sitt skurkstreck.

Drängens förmodan var också riktig. Olle var icke hemma. Dörren till hans koja var endast tillstängd, och der inne var tomt. Likväl tycktes allt vara i samma skick, som han alltid haft det. En omvänd tunna, som tycktes tjena till bord, en afsågad stockända midt i kojans, betäckt af spånor, der han helt nyss tycktes hafva suttit på en rankig trästol bredvid och täljt träskedar, hvilka ännu ofärdiga lågo derpå tillsammans med en knif och en liten yxa, och en gammal kista,

som var läst och väl jernbeslagen, utgjorde allt hvad som fanns i den låga kojan, hvilken var ingräfd i sjelfva jorden och täckt med granris.

Då man icke fann Olle sjelf, voro allesammans mycket ifriga att undersöka hans torftiga hem, der ingenting misstänkt kunde upptäckas, annat än den lästa kistan, som gäckade alla försök till visitering.

Emellertid upptäckte fjerdingssmannen längst bort i väggen af kojan en liten dörr, sammanfogad af några brädlappar, som endast var tillstängd med en i jorden instucken pinne, som tjente till hake; den öppnades, och efter något sökande i mörkret, framdrog han en gammal trasig tröja; det var allt hvad som fanns.

Den undersöktes naturligtvis, och i ena fickan funnos några gamla knappar, en bit tuggtobak, en krökt spik och en liten mycket smutsig börs.

Kommissarien, som mycket ifrigt undersökte alla dessa effekter, framdrog ur börsen en bucklig silfverring, utan allt värde, och ett litet nött och smutsigt papper, hopviket i mååga delar.

“Vill herrn vara så god och se hvad det här papperet kan innehålla, för jag ser inte utan glasögon,” sade han och lemnade mig detsamma, under det han vände tröjan på alla håll, för att möjligen finna något mera.

Jag gick fram till fönstret och läste den gulnade och smutsiga papperslappen, det var en dopattest för gossen Frans Theodor, född den 7 Mars 1827, och intagen på stora barnhuset i Stockholm under n:o 220.

Jag kunde icke undertrycka ett utrop af öfverraskning, det var samma namn och samma årtal, som uppgafs i bilagan till det bref jag qvällen förut med så mycket intresse läst. Det var således sannt, Olle var denne samme eftersökte son — ty någon annans dopsedel var väl icke troligt att han förvarade.

“Se här en nyckel!” utropade länsmannen i detsamma, och framdrog en sådan ur andra fickan af det ruskiga plagg han höll framför sig. “Den hör till kistan, det är säkert,” fortfor han förtjust.

De andra båda trängde sig omkring honom, under

hans försök att öppna, med en ifver och nyfikenhet, som om de hoppats få se den gamla kistan innehålla de största märkvärdigheter i världen.

Den gick också slutligen upp, och alla tre voro nära att komma på hufvudet ned deri.

“Gå undan, Nils Person, ni hindrar mig,” sade länsmannen otåligt, och knuffade till fjerdingmannen.

“Hvad har du här att göra,” utbrast denne, och skuffade i sin ordning undan drängen, som likväl icke kunde förneka sig att sträcka sig öfver de andra för att titta ned i den intressanta kistan, sedan han dragit sig tillbaka ett par steg.

Men efter mycket sökande, sedan man kastat om hvarandra åtskilliga gamla kläder, en sprucken fiol, ett gammalt bläckhorn, en butelj utan hals, en smutsig gammal bok utan permar och en liten burk med blanksmörja eller annan svärta, måste man medgifva, att icke det ringaste förekommit i Olles usla hemvist, som bekräftade den misstanke om poströfveri, hvilken fästats vid honom.

“Det synes att han ämnar snart komma hem igen, efter han lemnat allting så här efter sig,” sade länsmannen snusförnuftigt.

“Ja visst,” sade jag småskrattande och öfvertygad inom mig, att han med full afsigt att aldrig återkomma just lemnat allt på detta sätt, utom möjligen den gamle börsens innehåll, som han kanske glömt.

“Men det var sannt, hvad stod der skrifvet på papperslappen?” frågade länsmannen då vi gingo ut ur kojan.

“Det var en dopattest, men som icke tycks vara Olles, om detta är hans rätta namn,” sade jag och lemnade honom pungen, som jag ännu höll i handen.

“Jag skall i alla fall förvara den; det kan ingen veta om den icke kan lända till någon framtida upplysning, ty den här Olle har i alla fall alltid synts misstänkt med sitt ostadiga vistande än här och än der.”

“Det finns väl ingen annan här i trakten, som man kan misstänka?” frågade jag.

“Nej, sannerligen inte; visst bo på andra sidan

skogen några qvastbindare, som väl icke äro ansedde för så nogräknade, men de äro gamla och utlevade och kunna icke gerna misstänkas för poströfveri. Nej, om det skett af någon här i närheten, och man måste väl förmoda det, efter som de gömt väskan i skogen här — så vet jag ingen mera misstänkt än Sotar-Olle. Har han verkligen gjort det, så är han åtminstone slug, ty aldrig en sedellapp af de par tusende, som röfvades, är någonsin sedd här omkring.“

“Kommissarien tänker väl nu begifva sig dit, der man funnit brefven?“

“Ja visst, ja, det har fallit mig in att de ha sänkt väskan i kärret, der flickan hittat densamma, fast tyngden troligen lossnat, så att den flutit upp; och som det var tvenne postväskor, så hoppas jag att den andra kan ligga qvar. Jag har derföre skaffat mig en liten dragg för att undersöka kärret med; den ligger i chäsen under sätet; skynda dig du, Petter, att taga rätt på den och kom med oss,“ fortfor han, vänd till drängen.

Jag komplimenterade honom för hans skarpsinnighet, och vi begåfvo oss af genom skogen till det anvisade kärret, som jag allt för väl kände. Fruktande med skäl att något der skulle upptäckas, som komprometterade den stackars vallgossen, ville jag åtminstone icke meddela min egen kunskap om saken, så mycket mindre som den i alla fall var högst obevislig.

Klockan var elfva när vi kommo till stället. Solen baddade varmt, och länsmannen och hans följeslagare svettades i sina tjocka kläder och påminde mig oupphörligt, att icke gå så fort, på det de måtte kunna hinna med öfver stenar och trädrötter.

Tvenne korpar sutto på en tufva midt i kärret och höjde långsamt, liksom ovillige att lemna sin plats, på sina tunga svarta vingar och flögo upp i en gran straxt bredvid, då vi kommo. Jägare äro ju alltid vidskepliga, och hvad mig angår, har jag en hemlighetsfull motvilja, jag kunde säga bäfvan, för vissa, helt oskadliga djur, isynnerhet grodor och korpar; det var derföre med en slags obehaglig aningsfull känsla jag

följde de båda fåglarnes tunga flygt, och såg dem slå sig ned bredvid, liksom för att observera hvad deras ovälkomna störare ämnade taga sig för.

Sedan kommissarien hvilat sig och pustat ut några minuter, samt både han och hans följeslagare aftagit sina tunga rockar på min försäkran, att deras värdighet ingenting kunde lida af att midt i djupa skogen presentera sig i skjortärmarne, började man undersöka kärrets djup. Petter afdrog sina stöflar och gick ut på tufvorna, stötande med en lång stake i vattnet, men staken sjönk ned så lång den var, ty dyn var mycket djup och lemnade föga hopp att någonting, som var försänkt deri, skulle kunna återfinnas.

Jag hade kastat mig ned i skuggan under samma omkullfallna gran, der jag för tre dagar sedan somnat in, och vid mitt uppvaknande blifvit vittne till scenen i grottan och i kärret, obeslutsam om jag skulle fortsätta min väg till det lilla torpet på andra sidan skogen, der min vagn väntade för att återföra mig till hemmet, eller stanna en stund för att se hvad man kunde finna under sina eftersökningar.

Min motvilja både för det sällskap, stadt i sin embetsutöfning, i hvilket jag befann mig, och för möjligheten att blifva inblandad som vittne i denna sak, bjöd mig att lemna dem på egen hand, men intresset och nyfikenheten höllo mig å andra sidan qvar.

“Känner du ingenting annat än dyn?” frågade kommissarien, som vågat sig ut på tufvorna och stod nedsjunken i vattnet till högt upp på benen.

“Jag kan inte så noga säga; visst tycker jag det tar emot för staken här på ett ställe,” svarade Petter betänksamt och stötte omkring, “om jag skulle försöka att sänka ned draggen här?”

“Se der!... Men akta dig, att du icke förlorar den.” Kommissarien kastade ut den till Petter, som, sedan han uppfångat densamma, sänkte den ned och drog den sakta, hoppande fram och åter på tufvorna.

“Det är väl rötter och torf den fastnar i... nej, se der, hvad är det?... en trasa... en halsduk.”

Petter hade verkligen uppdragit någonting rödt, som han nu löstog från krokarna och höll utbredd i händerna. Kommissarien sträckte sig fram för att mottaga det, och jag reste mig ovillkorligt upp och närmade mig honom för att också beskåda fyndet.

“Det är en röd bomullshalsduk . . . dragga vidare, min gosse . . . dragga vidare, det är tydligt att här finns något mera,” sade kommissarien, som i ifvern klef miste och sjönk ned i vattnet ända till knäna.

“För fan! Nils Person, kom hit och hjälp mig, jag tror här finns ingen botten, jag sjunker.”

Sedan jag hjälpt fjerdingssmannen att få den tunga kommissarien upp på en stubbe igen, tog jag halsduken och beskådade den; dess färg väckte hos mig ett obestämdt minne, men jag kunde icke reda det. Det paket jag sett Henrik nedkasta här, var utan allt tvifvel en postväska, inknuten med någon tyngd i ett kläde, men det hade icke denna färg, det visste jag fullkomligt säkert, nej, det var någon annan dunkel föreställning, som sammanband sig med en röd duk. Jag hann icke längre i mina erinringar, innan ett nytt utrop från de andra ute i kärret vände min uppmärksamhet dit igen.

Denna gång var det en klumpig sko, som Petter ryckt upp, och som nu flöt på vattnet.

Hastigt som blixten intog en förfärlig föreställning min själ. Dessa båda klädesplagg och de båda korparne, som suttit i kärret när vi kommo — de sutto ännu kvar deruppe i granen och tycktes med sina lurande blickar beskåda Petters bemödande, att bringa i dagen hvad deras fina lukt redan förut upptäckt — jag fann deri ett sammanhang, som jagade en ovillkorlig rysning öfver mig, och då den förskräckte drängen, klifvande baklänges i detsamma utropade med en röst, som fasan gjorde helt darrande:

“Åh, Herre Gud fader! Här ligger ett lik!” så var det just detsamma jag sjelf ämnade säga.

I sjelfva verket syntes också öfver vattnet den nakna foten af en menniska. Krokarna i draggen hade

fastnat i en blårandig linnebyxa, och då Petter drog på tåget, lyftes benet upp till vattenbrynet.

De tre karlarne i kärret sågo bestörta på hvarandra. Nils Person torkade sig ifrigt i pannan med sin lilla rutiga näsduk, och kommissarien trampade så häftigt på den murkna trädstubben, att den föll alldeles sönder, och han ännu en gång sjönk ned i vattnet.

“Hvad vill det här säga? Vi komma hit för att söka en postväska och vi finna ett lik,” sade kommissarien med komisk pathos, då han åter blifvit bragt på det torra, “hvad säger herrn om den här saken... hvad skall man tänka?”

“Att här ligger ett lik, man kan ännu åtminstone icke tänka annat,” sade jag, oaktadt min fasa, nästan leende åt deras löjliga och förbluffade miner.

“Ja, ja! Jag har då alltid hört berättas om det här kärret och skogen häromkring... både fan och troll grassera här... och mormor min, berättade hur hon en qväll, just här...”

“Bry dig nu inte om att berätta sagor,” sade jag, afbrytande Petters värtalighet, hvilken nu kommit till oss, och lemnat både dragg och stake, “utan låt oss hjälpas åt att draga upp hvad som finns i detta besynnerliga kärr. Det är troligen någon som klifvet ned sig och drunknat.”

“Ja, det förstås, att herrskapsfolk inte vill tro på någonting,” mumlade Petter stött, “men nog är det säkert, att mycket fanstyg finns här... Har inte Nils Person också hört, om friskyttan, som de kalla, hvilken skjuter efter folk så kulorna hvina en om örona? Jag skulle aldrig vilja nämna't om vi icke voro så många och solen sken, för se...”

“Tycker inte kommissarien, att vi skola göra några försök att få upp liket?” sade jag, otålig öfver deras prat och obeslutsamhet, och helt och hållet gifvande vika för den önskan jag kände, att få någon redapå det äfventyr, i hvilket jag blifvit delaktig och hvilket tycktes bli allt mera dunkelt och inveckladt.

Emellertid var detta försök långt svårare än jag

kunnat föreställa mig, ty antingen hade liket fastnat mellan några rötter, eller var det nedsänkt och qvarhållet genom stenar. Det var först efter mycket bemödande, och sedan vi lagt ut några stockar på tufvorna att stå på, som vi kunde få det loss, så att det flöt upp till ytan af vattnet.

“Hvem kan det vara?” sade kommissarien och lutade sig öfver den döde, som nu var helt och hållet synlig, “han tycks inte legat här så länge.”

“Herre Gud, jag tror att det är Vall-Henrik; jag tycker mig känna igen hans kläder,” sade Petter medlidsamt.

Den röda duken — ja, så var det, omkring Vall-Henriks solbrända hals hade jag sett den — och nu — der på hans nakna bröst blänkte ännu det stora silfverhjärtat, som Maja i afskedets stund skänkt honom. Det ljumma vattnet i kärret hade naturligtvis gjort honom oigenkänlig, men hjertat, fasthållet af bandet kring hans hals, var för mig ett tillräckligt bevis. Jag stod alldeles bedöfvad af sinnesrörelse och korsande tankar:

“Men han, som så väl kände hvarenda buske i skogen och tufva i kärret, skulle han gå och sätta fast sig här?” sade Nils Person fundersamt.

“Han har icke heller satt fast sig . . . han är mördad, se här,” sade kommissarien och vek undan hans tröja.

“Skjuten!” utropade jag häpen och lutade mig ned för att bli fullkomligt öfvertygad, ty jag hade förut icke betviflat att han, förtviflad öfver delaktigheten i Olles brott, dränkt sig sjelf.

“Hvem har kunnat hafva någon anledning att mörda den stackars gossen?” sade kommissarien betänksamt.

“Sotar-Olle,” svarade jag tyst inom mig sjelf, och påminde mig i detsamma det skott jag hört om natten sedan Henrik och Maja skiljts från hvarandra.

“Har man saknat vallgossen?” frågade jag Petter, som stod helt bedöfvad med mössan i handen och ref sig i hufvudet.

“Ja se, låt mig se, det var i tisdags qväll som jag talte med honom, han sa' mig då, att han talt med

nämndeman om, att han skulle gå och söka rätt på en morbror, som han trodde sig ha någonstans. Sedan har ingen sett till honom, men jag hörde dem säga i byn, att de tyckte det var underligt, att han inte tog sina kläder med sig, och inte heller tog riktigt afsked af någon innan han gick.“

Kommissarien hade emellertid rådslagit med Nils Person och man beslöt, att ännu ytterligare söka efter den försvunna postväskan, men för mig hade nu hela äfventyret hunnit sitt sorgliga slut, och deras efterspaningar intresserade mig icke vidare. Hufvudpersonerna i den dram, som under dessa tre dagar så hastigt utveckladt sig, dels för mina ögon och dels i min fantasi, voro nu försvunna från scenen. Jag tog afsked af kommissarien, som helt förbryllad öfver den hemska utgång hans expedition fått, skakade min hand under många gissningar om mordets möjliga sammanhang med poströfveriet och exklamationer om hela sakens outgrundlighet. Styrkande honom i hans misstankar mot Sotar-Olle, som troligen, i fall han anträffades, kunde lemna något besked om både det ena och det andra af dessa brott, upptog jag min bössa och skjutväska och begaf mig på hemvägen.

Åsynen af Henriks vanställda lik hade emellertid verkat så djupt på mig, att hvarken fåglarnes sång, linnéans doft omkring mig eller solens strålar förmådde skingra den mörka och tunga sinnesstämning denna syn framkallat. Förgängelsen, förvandlingen se vi visst öfver allt, i alla former, alla stadier omkring oss, men den mest upprörande för vår känsla är likväl den jag nyss haft för ögonen; man har liksom så svårt att tro det någon gemensamhet finnes mellan den unga friska lefvande varelse man sett för få dagar sedan, och detta vidriga lik man har framför sig. Och likväl var ju intet tvifvel, att det var han. Alltsammans syntes mig fullkomligt klart. Olle hade undanröjt en medbrottsling, eller rättare ett verktyg, hvars samvetsqual väckte hans fruktan. Den ene brodern hade påtrugat den andre sitt olyckliga lifs laster och förderf, och

slutligen lagt den förfärliga bördan af hans död till sina öfriga synder. Han hade sjelf blifvit ett medel att hindra den möjliga förändring i bådas lefnadsställning, som riktiga framkomsten af det bref jag bar på mig skulle åstadkommit, och kastat sig sjelf i en afgrund, hvarur ingen mensklig makt mera kunde rädda honom.

Egnande en medlidsam suck åt den stackars gubbe, som aldrig skulle få någon underrättelse om dessa så länge glömda och förskjutna barn, hvilkas öde hans fantasi troligen icke kunde måla sorgligare än det i verkligheten blifvit, förstörde jag hans bref såsom nu fullkomligt onyttigt.

Och djupt genomträngd af det omätliga onda, som den förbisedda pligten, att uppfostra och vårda de barn man gifvit lifvet, åstadkommer, vandrade jag långsamt framåt. Om hvar och en kände vigten af denna pligt, som hvarje djur fullgör af instinkt; kände sanningen af, att ingen försummelse kan vara mera brottslig, ty ingen medför större olyckor, och att barnens fel och laster till största delen komma på föräldrarnes ansvar; om man djupt kände detta, skulle följderna bli den lyckligaste och största förändring i människoslägtets öden.

Det är nu många år sedan jag gjorde alla de der sorgliga upptäckterna under min tillämnade jagt, men minnet deraf står ännu klart för mig. Jag jagade aldrig mer i denna skog, och en obehaglig känsla intog mig hvarje gång jag passerade densamma. Jag vore nära att dela folkets tro, att det spökar kring det olyckliga kärret, ty Henriks mördare är ännu icke upptäckt. Man har aldrig återfunnit Sotar-Olle, hvilken väl försedd med pengar troligen lemnat landet.

Den vackra Maja begrät sin käraste på detta lyckligt "förståndiga" sätt, som människor i allmänhet bruka, hvilket tillät henne, att året derpå blifva den "välbergade" Eriks raska och muntra hustru.

En gubbes minnen.

För fem eller sex år sedan kom jag en eftermiddag med bössan på ryggen, svettig och trött, men i gladt lynne öfver en lycklig jagt, i full fart utför den branta slutningen af en tätt och vildt skogbevuxen höjd. Mossan kanade undan för mina fötter, grenarne slogo mig i ansigtet, men en skad-skjuten fågel, som höll på att undkomma, kom mig att helt besinningslöst rusa utför, för att rädda den stackarn undan en långsam död.

Emellertid hejdades jag hastigt vid åsynen af en ung karl, liggande alldeles vid mina fötter helt orörlig.

Han sof icke, men tycktes likväl icke märka det buller jag förorsakat med min ankomst.

“Se der en, som sannerligen måtte rätt djupt begrundad *naturens hemligheter*,” tänkte jag, under det jag nästan klef öfver honom, och med detsamma höll på att falla framstupa öfver hans bleckportör, som låg bredvid i gräset.

Då först lyfte han upp hufvudet och såg på mig med en blick så lugn, eller rättare slö, att jag ovilkorligen frapperades deraf; han öfverraskades icke öfver mitt häftiga uppträdande, det var som om han legat der i djupa skogen och väntat, eller rättare, som om han inte såg mig, oaktadt hans ögon riktades på mitt ansigte.

Jag lyfte på mössan och med ett “ursäkta!” fortsatte jag min väg, men då jag ett par famnar derifrån

funnit hvad jag sökte, vände jag mig om och såg honom nu resa sig upp och komma efter.

Han helsade nu småleende på mig och jag blef straxt nöjd, att i hans små grå klara ögon finna det han åtminstone syntes uppfatta, att en menniska stod framför honom.

“Jag kom i så häftig fart utför backen, och såg er inte. Ni låg i mycket djupa tankar, kanhända ryckte jag er helt ofrivilligt ned ifrån en himmelsfärd,” sade jag ursäktande.

“Det gjorde ni verkligen. Men den hade räckt länge nog. Man måste återvända till jorden och söka sig ett nattherberge,” sade han leende.

“Ni är ute och botaniserar; det var en tid, då också jag sysselsatte mig dermed; ryckte upp med rötterna allt hvad jag kunde; specificerade, klassificerade och torkade och pressade; men nu har jag kastat hela mitt herbarium på elden, och endast bibehållit en helt allmänlig kärlek till allt, som växer på och pryder vår sköna jord.”

“Vår sköna jord? Ni finner den då skön?”

“Ja visst; det är åtminstone den allra bästa värld vi känna,” sade jag skrattande, och stoppade den skjutna fågeln med möda i den redan fulla skjutväskan.

Han såg på mig med samma drömmande och tankspridda min som jag förut anmärkt, och sade efter några ögonblicks tystnad, liksom för att rycka sig ur den tankegång, hvori mina ord försatt honom:

“Jag har gått mycket i dag, jag vet verkligen icke hvar jag i detta ögonblick befinner mig.”

“Jag kan nästan säga detsamma. Men om ni tillåter skall jag bli er ledsagare. Ni talte om att söka ett nattherberge, och om ni skulle vilja dela det som under några nätter varit mitt, så gör ni mig ett nöje.”

“Jag tackar er rätt mycket.”

“Vänta, jag måste säga er, att det endast är en kolares riskoja.”

“Så mycket bättre; ni ser att jag är stadd på en botanisk fotvandring, och således långt ifrån att försmå ett dylikt nattläger, i synnerhet i godt sällskap.“

“Emellertid om ni är trött, så är jag ledsen, att vi troligen äro temligen långt derifrån, och ännu längre ifrån den skogvaktarestuga, som jag tror är den enda människoboning på mera än en half mil här omkring.“

“En half mil! Ni måtte anse mig för en dålig vandrare, då ni tror mig afskräckas af en dylik väg. Emellertid, innan vi börja vårt kamratskap, så tillåt mig säga er mitt namn: Jag är medicine kandidat och heter Konrad Dürer.“

Jag sade honom mitt namn tillbaka och tillade:

“Det är inte lika berömdt som edert, men — det kan möjligen i en aflägsen framtid bli det.“

“Åh, ni tänker på Albrecht Dürer... Min farfar var verkligen tysk, men jag tror mig icke hafva den ringaste släktskap med den store målaren,“ sade han.

“Hvad är det der för ett djur?“ fortfor han pekande uppåt och stannande tvärt, “ni, herr jägare, bör väl kunna säga det.“

Vi befunno oss nu i en dal, der löfskogen efterträdt den mörka och djupa barrskog jag nyss genomvandrat, och då jag såg mig omkring, förtjustes jag af det ställes romantiska skönhet dit vi kommit; rundt omkring reste sig de höga barrträden, och tvenne små sjöars klara vatten afspeglade dem mellan näckrosornas blad; en rät uthuggning i skogen uppför den höjd, hvarifrån jag kommit, visade mig, då jag följde med ögat Konrads utsträckta hand, den något klumpiga träbilden af en springande hjort, som aftecknade sig mot den rödaktiga aftonhimlen.

“Det der vildbrådet vore då icke svårt att träffa, tror jag,“ fortfor han, sedan han med tillhjälp af en kikare betraktat den några ögonblick.

“Vi äro troligen längre ifrån vår risikoja, och närmare bättre boningar än jag förmodade. Den der groteska prydnaden kommer mig på den tanken, att

vi helt nära hafva den stora egendomen Agdor, som jag vet skall finnas här i trakten, men som jag trodde ännu långt aflägsen. Jag har, liksom ni, gått längre i dag än jag förmodade. Ja, utan tvifvel, se der skymtar något hvitt mellan träden; som, hvad det än är, likväl bövisar att vi icke längre befinna oss i någon vildmark," fortfor jag och vände mina steg till det föremål, som jag nyss upptäckt, utan att kunna bestämma hvad det egentligen var.

Marken blef mera jemn och upphöjd, och snart stodo vi helt förundrade vid en grafplats, instängd med jernkedjor mellan granitstolpar, der ett högt hvitt monument af marmor höjde sig.

Medan vi läste namnen på denna mer än sextio-åriga grafsten, och den långa raden på den dödes uppräknade egendomar, sjönk solen ned och augustiqvällens skuggor sänkte sig omkring oss.

Jag vet icke hvarför, men det är en sällsam känsla af ödslighet och melankoli, som intager mig, då jag så der står framför en grafsten. Dessa okända namn, som klinga helt betydelselösa för andra, hviska ibland i mitt öra inom några minuter en hel lefnads-historia, på samma gång jag aldrig kan qväfva en ofrivillig känsla af medlidande, ett sorgligt leende öfver dessa barnsliga och fåfänga bemödanden att förlänga en döds minne. Det förefaller mig som om bland gräsmattan under mina fötter det ena strået ville resa ett monument öfver det, som nyss vissnat. För betraktaren är det ena det andra fullkomligt likt; då strået vissnar, är gräsvallen likväl kvar, den *levande* människan är den *dödes* bästa minne.

"Här finns intet enda varmt och kärleksfullt ord på denna sten. Endast de stela namnen och titlarne och den stora rikedom; det har inga tårar fallit på denna graf; så mycket bättre," mumlade jag halft för mig sjelf, i det jag vände mig om, men spratt ovilkorligt till vid det tydliga ljudet af en suck, som helt nära intill tycktes gifva dementi åt mina ord.

Jag såg mig omkring, det kunde icke vara Konrad, ty han hade redan gått derifrån och stod för långt borta, och jag ansåg mig redan villad af vindens ljud i hängbjörkarne deromkring, då en mycket lutad och otydlig gestalt långsamt framträdde från de höga, halft utgångna syrenbuskar, som varit planterade bakom grafstenen.

Jag ansåg den nästan som ett foster af min inbillning, så ljudlöst och långsamt rörde den sig, så obestämda syntes mig dess konturer, och slutligen stannade den och höjde sig långsamt till en i mitt tycke ovanlig längd.

Det var emellertid blott för ett ögonblick, som skymningen och öfverraskningen icke tilläto mig urskilja, att det var en gammal gubbe, som, stödd mot ett spanskt rör med en stor guldknapp, stod framför mig, och helt vänligt, ehuru med en något förundrad min, lyfte på sin gråa tygmössa.

Jag helsade tillbaka och frågade om vi icke voro helt nära Agdors herrgård.

Det var, såsom jag förmodat, den forna egarens graf, vid hvilken vi stodo, icke långt ifrån sjelfva gården.

Den vänlige gubben var icke svår att inleda i ett samtal, och berättade oss, att han var född och uppfödd samt lefvat hela sitt långa lif på denna egendom, först i sin ungdom såsom bokhållare, och nu sedan många herrans år såsom inspektor, intendent och husbonde tillika, ty den nuvarande egaren hade icke på många år varit der.

Då han hörde hvilka äfventyrare vi båda voro, bjöd han oss hjertligt att följa hem med sig, och då han tillade: "jag har icke mindre än tvänne våningar att logera er uti. och skall anse såsom ett alldeles ovanligt nöje att få sällskap vid min toddy i afton," — biföllo vi med största tacksamhet, helt belåtna med utsigten att få njuta af lagad mat och bäddade sängar, en lyx, som vi båda icke åtnjutit på flere dagar.

Ledsagade af gubben kommo vi snart till en lång allé af gamla lindar, så höga och täta, att vi nästan gingo i fullkomligt mörker; vid alléens slut var en stor grön gård, och en mörk byggnad med ett högt tak i tvänne afsatser, hvars tyngd tycktes färdig att krossa hela huset, framstälde sig helt dystert och gammalmodigt för våra blickar. Månen, som nu kommit så högt att den kunde sända några af sina bleka strålar genom löfvet på de sekelgamla kastanierna kring gården, gjorde hela stället blott ännu mera ödligt och spöklikt.

Jag har alltid haft den mest afgjorda sympati för dylika gamla herrgårdar, och det var med ett slags halft bäfvande förtjusning jag stannade och såg mig omkring, liksom väntade jag någon rätt intressant och mystisk uppenbarelse. Den gamle inspektorn i sin grå rock med högt uppstående krage och stora slipade stålknappar, som blänkte i månskenet, sina nankinsbyxor, manschetter och uppstrukna och sammanknutna hår, passade så väl till sin omgifning, att jag full af glädje öfver den lyckträff som fört oss hit, utropade:

“Åh, hvad detta är förträffligt!”

“Ja, tycka icke herrarne att här är vackert? Jag söker också att hålla i ordning så mycket som möjligt, men gångarne vilja så fort bli öfverväxta med gräs, och buxbomen, som eljest är en långsam växt, har vuxit så att häckarne blifvit lemligen höga,” sade gubben helt belåten med det uttryck han såg i mitt ansigte, och pekade med käppen åt andra sidan, der en vidlyftig trädgård och park vidtogo, som räckte ända ned till sjön.

“Varen så goda och följn med nu, jag är säker att ni är trötta och hungriga. Jag hoppas min gamla Lisa icke har en alltför dålig qvällsvard,” fortfor han och vände sina steg till en liten flygelbyggnad, som låg så gömd under träden, att vi icke förut blifvit den varse.

“Här nere har jag haft mina rum i mer än sextio åt; stora byggningen står alldeles tom, der har ingen

bott på mer än trettio år, men der är alldeles likadant som då salig hennes nåd dog.“

“Stig in, stig in! Vi ska ha oss en toddy, medan Lisa kokar kräftorna, som jag sjelf fångade i går qväll.“

Han öppnade dörren för oss på ena sidan i förstugan, och gick sjelf åt den andra, för att med Lisa göra sina anordningar för vår ankomst.

Det dröjde en stund innan han återkom, och vi hade god tid att så mycket som månskenet tillät taga hans rum i betraktande.

Det yttres alla väggar voro fulla af gamla bössor, elghorn, torra räf- och ekorrskinn, några uppstoppade och malätta fåglar, bulvaner, fisknät och metspön. Några sällsamt formade stenar och snäckor lågo i ett hörn och i taket hängde, dinglande för luftdraget, ett slags prydnad af flätad halm och en hel knippa med halftorrt spenatfrö. som skymde nästan halfva fönstret i det låga rummet.

Det inre hade ett mera prydligt skick, här stod gubbens säng, af nästan fyrkantig form, med randigt omhänge fäst kring fyra stolpar, en soffa klädd med fordom rödt, nu mycket afnött saffian, en länstol och ett skrifbord, på hvilket en hel rad med tallricar stodo, der säd af alla slag skulle gro mellan fuktadt gråpapper; på väggen hängde en stor urdyna med förbleknadt broderi och orden “Souvenir de M. L.“ emellan en uppslagen hängande almanack och en nåldyna, fullsatt af synålar med långa trådar uti; en liten piphylla och ett skåp med böcker var allt som våra granskande blickar för öfrigt kunde upptäcka i detta lilla rum, der lukten af lavendel, utbredd i fönsterkarmen, ett halffärdigt fisknät och en uppslagen bok på det lilla nattduksbordet med porslinsskifva, gafvo mig, såsom jag tyckte, en hastig, men klar öfersigt af den varelses långa enformiga lif, tycken och vanor, som bodde här.

“Jag gick fram och såg i den uppslagna boken; det var “Le Vaillants resa i Afrika“ med flera an-

märkningar i kanten, och på första bladet stod anteknadt huru många gånger den varit genomläst, och detta var icke mindre än sju. Jag ämnade just uttrycka min förvåning häröfver, då gubben, åtföljd af en madam eller gammal piga, bärande den omtalade toddyn, återkom.

“Här är ju alldeles mörkt, vi måste ha ljus, Lisa! Jag ska säga herrarne, att det är någonting mycket ovanligt, att jag så här dags ännu befinner mig på fötter. Klockan är snart tio.”

“Lisa du,” fortfor han, då denna återkommit med ljusen, “den ene af herrarne får ligga i blå och den andre i röda gästrummet deruppe; der är ju allt i ordning, endast Stina bäddar sängarne och öppnar fönsterna, ty der är väl något qvaf luft, det är länge sedan der vädrades.”

Lisa syntes mindre belåten, men svarade ingenting och vislogo oss ned kring bordet, der gubben tycktes med särdeles förnöjelse vara värd.

“Det är i qväll trettio år sedan salig hennes nåd dog; jag brukar alltid på den qvällen gå särskildt upp till grafven; hon gjorde mig mycket ondt, men äfven godt. Hon uppfostrade mig och jag hade henne att tacka för allt hvad jag är eller varit,” tillade han tankfullt, under det han slog i sitt glas.

“Hon var två gånger gift och öfverlefde båda sina män, tror jag, efter hvad jag såg på grafstenen,” sade Konrad.

“Ja, hon var en fattig fröken, som först gifte sig med den rike brukspatronen, hvilken var öfver trettio år äldre än hon. Hennes sista man deremot var tjugo år yngre än hon. Det var en vacker och ståtlig herre och vänlig och mild tillika. Men hon var en sträng och stolt fru; det fanns ingen själ på hela godset, som icke slog ned sina blickar för hennes mörka hotande ögon. Men frid med hennes stoft, de döda må hvila i ro! Visst förde hon en sträng, men också en lysande regering.”

Gubben klingade med sitt glas mot mitt, som jag var tvungen att föra till läpparne, ehuru toddy är mig en vedervärdig dryck, och tillade leende:

“Ni såg troligen min gamla hushållerskas missbelåtna min vid min tillsägelse om bäddning åt er i stora byggningen?”

“Jag märkte det verkligen, och det gör mig ondt att vi förorsaka besvär och...”

“Nej! Nej!” afbröt han, “tro icke att hennes missnöje kom deraf, hon är den vänligaste människa i världen. Nej, skälet, ser ni, är det att folket har en inrotad tro, att hvar gång porten öppnas till det gamla huset, så sker någon olycka på godset; det är därför som jag har ganska svårt att få rummen vädrade en gång hvar sommar.”

“Men om erfarenheten bekräftat denna tro, så ber jag er att låta oss ligga i något rum här i flygeln, eller till och med på en höskulle; vi äro båda alltför vana vid dåligt nattläger, för att fästa mycket afseende dervid,” sade jag icke utan en hemlig saknad.

“Ni måtte väl icke anse mig dela denna dumma tro,” svarade gubben skrattande; “och vet ni väl hvad för olycka, som sist hände? Jo, en gammal gumma, ett inventarium sedan salig herrskapets tid, som nu gjorde qvastar och vispar och dylikt, dog samma dag. Jag kan inte anse det för annat än en lycka för henne; annars har det råkat hända, att en häst brutit benet af sig, en ko sjuknat eller något dylikt, och därför fann jag för några veckor sedan, då rummen skulle städas, gamla Lisa, trots sina styfva ben, med tillhjälp af ett bord och en stol utanför, inkrypande genom ett uttaget fönster.”

“Nå, och olyckan uteblef denna gång?” frågade Konrad.

“Olyckan uteblef verkligen, och nu är Lisa helt olycklig öfver, att den olycksfulla porten, oaktadt hennes försigtighet, skall öppnas.”

“Men jag föreslår då, att vi begagna samma väg som hon, för att lugna hennes farhågor.”

“Hvad säger ni, skulle jag tillåta det, och derigenom hylla och bekräfta en dylik löjlig vidskepelse?” sade gubben med en myndig och något förtretad ton; “tvärtom, jag är rätt glad att få visa henne och allesammans här, att jag alls icke fäster någon vikt vid dessa tillfälligheter, som säkerligen hade inträffat i alla fall.”

“Men är man ändå icke skyldig jungfru Lisas mening någon liten eftergift?”

“Alls inte i detta fall. Se så, nu tala vi icke vidare om den saken; ni behöfva alltför väl att sofva godt i natt, då ni i flera nätter bivuakerat så godt som under bar himmel; jag skall sjelf följa er upp, och Lisa skall öppna åt oss,” sade han med ett slags belåtet trots, som jag misstänkte till någon liten del härröra af toddyn.

Lisa, åtföljd af en annan yngre qvinnovarelse, inkom i detsamma med vår supé, som uppdukades i yttre rummet. Den var alldeles förträfflig, och vår aptit gjorde också full rättvisa åt hennes kokkonst. Jag kände mig verkligen, då vi slutat, så vänskapligt stämd mot jungfru Lisa, att jag gerna af artighet för hennes åsichter skulle krupit genom fönstret till min sängkammare, om vi icke varit åtföljda af gubben, som i qväll tycktes anse för en hederssak att få den ominösa dörren öppnad.

“Se så, nu skall jag sjelf gå med och visa herrarne vägen till sina sofrum; klockan är snart elfva, det är tid att komma i säng. Du, Stina tar ljusen och följer med,” sade gubben, då vi rest oss upp från bordet.

Men Stina, pigan som passat oss upp vid bordet, stod qvar vid dörren och rörde sig icke ur fläcken, förrän jungfru Lisa, som också stannat inne, steg fram och med en viss förlägenhet sade:

“Ja, vet spektorn, det är så, att jag inte kunnat förmå Stina att gå upp ensam och bädda, och jag hade sjelf alls inte tid att följa med. Det andra tjenstfolket ligger redan, och om någon också varit uppe,

så kunde jag icke få någon af dem att gå upp i byggningen så här sent.“

“Kommer ni nu fram med edra dumheter igen! Ni borde skämmas för er barnslighet. Det blir således jag, eller de främmande sjelfva, som få bädda åt sig, i fall ni icke ens vågar följa med oss,“ sade gubben med dämpad vrede.

“Nej, nej, det ska då inte ske, jag följer med, gudbevars! det är snart bäddadt,“ ropade de båda qvinnorna öfver hvarandra, under det Stina fattade ljusen på bordet och Lisa letade bland en hop nycklar på väggen vid fönstret.

“Nå, gudskelof, ni vågar då fullgöra ert halsbrytande värf, under beskydd och bevakning af tre karlar,“ sade gubben med ett gäckeri, som tycktes alldeles gå förloradt för de båda, åt hvilka det var ämnadt.

“Det har icke någon menniska legat deruppe, sedan jag kommit till gården, och det är tjugo år sedan,“ sade Lisa och vände sig om, just som hon skulle öppna dörren; “skulle det inte kunna gå an att herrarne låge i mitt rum?“ fortfor hon, i hopp att ännu kunna undgå den fruktade vandringen upp till stora huset.

“Jag säger det för herrarnes egen skull,“ tillade hon, då inspektoren icke svarade.

“Nå ja, det beror naturligtvis på herrarne sjelfve; saken är, som ni troligen kan se af de här båda stolarnes förskräckta ansigten, att de äro fullt öfvertygade om att det spökar deruppe i det gamla huset, och i fall någon af er delar deras åsichter om sådana saker, så kunna vi visserligen få ett, om också dåligt, nattläger någon annan stans.“

“Jag försäkrar herrn, att det är bättre att ligga hvar som helst än der uppe,“ sade Lisa och fattade mig ifrigt i armen, “jag tänkte att spektorn nog visste det sjelf, men jag vet inte hvad det kommer åt honom i qväll.“

“Min bästa jungfru Lisa, om det inte är annat som förorsakar er motvilja att släppa oss in, så var så god och stanna här; vi skola mycket väl reda oss sjelfva, det är icke första gången vi stält våra sofrum i ordning, och spökerna skola sannerligen icke hindra mig att njuta af inspektorens gästfrihet.”

“Och icke mig heller,” sade Konrad skrattande, “min Gud, ni gör oss ju riktigt nyfikna, jag skulle icke lätt kunna afstå ifrån nöjet att visa er min fullsöfda och oskadda person i morgon.”

“Ja, nu åligger det oss sannerligen att rentvätta det gamla husets rykte,” sade jag i samma ton, under det vi gingo utför förstugubron ut på gården.

Lisa mumlade något, som jag icke hörde, och gubben sade otåligt:

“Det är bra, det är bra; låt oss nu komma snart i säng, ty jag känner mig mycket sömnig.”

Det var så lugnt att ljusen, som pigan bar, brunno lika stilla som inne i rummet, då vi gingo öfver den stora gården, der månen klart och stilla försilfrade det långa daggiga gräset och de höga, med små rutor infattade fönstren i den gamla byggningen midt emot.

Vi hade nästan hunnit till andra sidan af gården, då en ugglas, uppskrämd af ljusskenet, kom nedflaxande från ett af de stora träden och skrämde den stackars Stina, så att hon i förskräckelsen kastade sig handlöst på mig, som gick bakom henne, och släckte de afbrutna ljusen emot mitt bröst, under det jag sjelf var nära att falla öfverända med hennes bastanta person i mina armar.

Litet förargad gjorde jag mig fri från omfamningen och torkade talgen och sotet af min väst, under det hon helt skamflat vände tillbaka och på inspektorens tillsägelse hemtade en lykta, hvars ljus bättre kunde bibehållas under alla möjliga äfventyrligheter.

Äntligen voro vi åter i ordning och gubben öppnade med någon ansträngning den gamla ekporten, med skurna klumpiga sirater, som tungt och gnisslande vände sig på sina gångjern, under Konrads och mina

skämtsamma anmärkningar, hvilka blott besvarades af förvirrade blickar från Stina, Lisas täta sućkar och den gamle inspektorens fullkomliga tystnad.

Vi gingo genom en stor förstuga, klädd med mycket fläckadt och afnött gyllenläder, uppför en bred trappa, föregångna af Konrad, som tagit lyktan ur Stinas darrande hand, och uppkommo till en annan förstuga eller kanske biljardsal, ty en biljard stod på ena sidan och queuer, gamla vapen och taflor hängde kring väggarne.

Gubben tog nu lyktan och gick förut genom en temligen lång korridor, som utan någon dörr ledde ifrån ena hörnet af biljardsalen, och öppnade slutligen en af de många dörrar, som upptogo hela gången.

Ett prasslande ljud, förmodligen af råttor, störda i sin ensamhet, förorsakade åter igen de båda qvinnorna en så ytterlig och löjlig förskräckelse, att både Konrad och jag utbrusto i ohejdadt skratt.

Emellertid sansade man sig åter, de iordningställda och medtagna ljusen tändes, och sängarne bäddades, hvarunder jag, som slagit mig ned i en gammal mjuk länstol, tog min omgifning i närmare betraktande. Det var ett högt rum med ljusblå vattenfärgstapeter med speglar eller fält, hvaruti bilden af ett antikt hufvud, rätt bra måladt i grått och hvitt, syntes. Möblerna voro af mycket groft hvitbottnigt kattun med smala blomsterstänglar och flygande fjärilar. En slipad spegel i fordom förgyld ram, ett gammalt kopparstick, föreställande nymfer öfverraskade i badet af en faun, och några andra små taflor med fåglar, lagda af naturliga fjädrar och verkligt konstmessigt utfördt, prydde för öfrigt väggarne. En dörr förenade detta rum med ett annat nästan likadant möbleradt. Här förestälde möbeltyget hela landskap och scener med gömda herdar och sofvande herdinnor i djerfva attityder, och på väggarnes tapeter upprepades oupphörigen målningen af en liten rödbrun kines, som med en ofantlig parasoll struttade utför en besynnerli

bergskulle, för att hoppa öfver ett tomt svalg till ett snedt tempel, som flög i luften midt för honom.

När allt var i ordning följde vi, trots gubbens invändningar, honom och qvinnorna tillbaka utför trappan, mottogo deras olycksanande "godnatt", stängde porten efter dem och återvände till våra rum.

Det var visserligen sent, men ingendera af oss kände någon lust att sofva, och sedan vi släckt ljusen, öppnade vi fönsterna och läto den ljumma luften och månljuset strömma in.

Konrad och jag hade icke sett hvarandra mer än några timmar, men vi tyckte oss båda finna så många beröringspunkter i våra tycken och känslor, vi utvexlade helt ofrivilligt våra minnen och våra mer eller mindre riktiga och skarpsinniga iakttagelser, och på sådant sätt framstår historien om hela ens lif. Jag fann genast att min nya vän var en ännu större svärmare och drömmare än jag sjelf — han var också flera år yngre och i sin verldsåskådning var han en sväfvande och orimlig mystiker.

Den fragmentariska berättelsen om hans förflutna lif, ömsom målad med minutiös noggrannhet i klara, bjerta färger, ömsom endast i några otydliga drag, stod likväl tydlig och bestämd inom en kort stund framför mig.

Den egde, hvad honom sjelf beträffade, ingenting anmärkningsvärdt.

Hans far, som varit läkare, var död för tvenne år sedan, och hade lemnat hans mor och honom sjelf i små omständigheter. Emellertid hade han en morbror, som faderligen bemött honom och i hvars hus han vistats största delen af sin tid. Denne morbror hade många barn, men bland dessa fanns en blåögd sjuttonårig yrhätta, och här var nu den i hans eget tycke högst märkvärdiga epoken i hans lif. Han älskade sin lilla kusin med en mycket vördnadsfull och blygsam kärlek, men hans fattigdom och det högst aflägsna hoppet att någonsin kunna bjuda henne ett hem, utgjorde naturligtvis molnet på hans ungdoms-

himmel. Ett moln som i parentes sagdt erfarenheten en gång borde lära menniskorna, att det, likt andra moln, alltid på ett eller annat sätt skingras. Emellertid stod han för ögonblicket under molnets skugga, och det var mig alldeles omöjligt att kunna få en enda solstråle till honom, egentligen därför att han just var i denna ungdomens lyckliga tid, då den fullkomliga obekantskapen med *verklig* sorg låter oss, för effektens skull, söka antaga ett sken deraf.

Jag tillstår att jag icke synnerligen fäste mig vid denna "epok" i hans lif, ty någonting i hans berättelse derom lät mig misstänka, att det var snarare känslan än föremålet, som spelade en rol i hans hjerta; deremot förekom en annan episod, som intresserade mig mera.

Han hade nämligen straxt efter sin fars död i hans skrifbyrå, der han sökt efter några papper, funnit en lönlåda och i denna låda en mängd bref sammanbundna i ett paket, sin fars dopattest samt några blad skrifna på tyska af hans farfar.

Dessa blad, tillika med brefven, som voro skrifna af ett fruntimmer, bevisade att ett ömt förhållande egt rum mellan hans farfar och detta fruntimmer, samt att hans far var frukten af denna förbindelse. Ingenting i dessa bref gaf någon upplysning om hennes namn eller samhällsställning; att hon var gift var det enda man kunde se, äfvensom att hon måtte varit rik, ty hon beklagade sig ofta öfver den köld och stolthet, som icke tillät hennes älskade att mottaga det underhåll hon velat anslå åt deras son.

Att hans farfar icke tycktes hafva bibehållit någon särdeles ömhet för sin sons mor, syntes påtagligt både af de blad han sjelf skrifvit, hvilka voro ställda till sonen och innehöllo bekräftelse på hans oäkta börd, likväl utan att angifva hans mors namn — och af hennes bref; äfvensom att han aldrig måtte mottagit något af hennes rikedom, ty både hans far och farfar hade lefvat i små omständigheter.

“Hm, det der är ju riktigt romantiskt,” sade jag, då Konrad slutat. “Och du vet således inte alls hvad din farmor kunnat vara för en dam? Du kan ju således härstamma från en grefvinna eller friherrinna med det allra ädlaste namn?”

“Och med de allra sämsta seder; det qvittar mig aldeles lika hvad namn hon bar i denna verlden, och nu äro hennes adliga eller oadliga ben längesedan multnade.”

Ett ljud, liksom ifrån något musikaliskt instrument helt tätt intill oss, afbröt Konrads ord och kom oss att spritta till.

Vi sågo undrande på hvarandra och lyssnade; det lät som knäppningar på en zittra eller gitarr.

“Hvad kan det vara? Det är i nästa rum här-intill,” sade jag, sedan ljuden efter några minuter upphört.

“Jungfru Lisas spöken, ingenting annat; vi behöfva sannerligen en påminnelse om dem, ty vi ha ju haft den ohöfligheten att helt och hållet glömma dem under utbyte af våra helt triviala förtroenden.”

“Om du vill, skola vi göra en promenad genom detta gamla hus just nu och kanhända få upplysning om hvad det är för en gengångare, som spelar zittra midt i natten.”

“Det är jag med om; skall jag tända ljusen!”

“Nej, nej, månljuset är det bästa ljus.”

“Men du borde tagit din bössa med.”

“Åh, så ohöfligt; tror du man träffar andar med blyhagel? Den står dessutom qvar nere hos inspektoren.”

Just som jag i gycklande ton sade detta och gick emot dörren, öppnades den helt långsamt framför mig, innan jag ännu hunnit dit, och samma toner eller knäppningar vi förut hört, ljödo nu genom den öppna dörren mera tydligt.

Jag bekänner, att jag ovilkorligt tog ett steg tillbaka i stället för framåt, och en helt barnslig känsla kom orden att fastna mig i halsen för några sekunder; denna dörr, som långsamt öppnades, liksom för att

låta någon inträda, hade i ett ögonblick alldeles förbryllat mig.

“Tillstå, Konrad, att vi äro alla smålänningar inför vår herre, åtminstone nattetid; jag var ett ögonblick precis lika klok som jungfru Lisa, hvars rädsla vi funno så löjlig,” sade jag och vände mig till Konrad, som stod lika orörlig som jag sjelf.

“Jag tillstår det, och det för en oläst dörr, som luftdraget från fönstret öppnar,” svarade han skrattande.

“Nåväl! Emellertid äro vi nu stämda för att finna något mystiskt i dessa rum, och det är ett skäl mera att genomvandra dem.”

Vi gingo ut i korridoren, som var fullkomligt mörk, och kommo snart till den stora försalen; här funnos tvenne dörrar på samma sida som trappan midt emot oss. Till höger lyste månen genom tvänne höga fönster åtgården och till venster på motsatta väggen var, som det tycktes, stora ingången till våningen genom en dubbeldörr med utskurna sirater och ett stort messingslås. Det var denna dörr vi först försökte öppna, men den var stängd och nyckeln urtagen; med lika liten framgång undersökte vi den andra. Vi kommo icke längre än till biljardsalen, i hvilken vi voro, och möjligen ned i undra våningen, som troligen icke innehöll annat än kök och domestikrum.

“Det tycks som vår upptäcktsfärd skulle få ett hastigt slut; vi komma ju ingenstans,” sade Konrad misslynt, under det han försökte titta genom nyckelhålet på stora dörren.

“Vi kunna väl kanske komma ned i köket och handkamrarne; men spökande stekgrisar, kalkoner och kökspigor äro då ingenting att försaka sin nattro för; jag tror vi lägga oss nu, ty jag är verkligen sömnig.”

Återkomna i våra rum, stängde jag dörren ordentligt, och sedan jag äfven öfvertygat mig att dörren i Konrads rum var stängd, lade jag mig och somnade djupt och tungt.

Jag vaknade vid ljudet af steg utanför min dörr. Gud vet hur länge jag annars skulle sofvit; solen sken in genom fönstret, jag såg på klockan bredvid mig, den var half åtta. Jag låg så skönt att jag icke kunde förneka mig att ännu i några minuter liggande reflektera öfver behaget af mjuka kuddar, fina lakan, spetsar och lätta sidentäcken.

“Ack, hvad jag älskar de båda ytterligheterna: den ena dagen all lifvets lyx och förfining, den andra en risikoja och lite sur mjölk,” utropade jag helt högt för mig sjelf, då Konrad i detsamma inträdde.

“Åh, du är redan uppe, det var du som gick utanför? Hvarför väckte du mig icke? Du har varit ute, dina stöflar äro redan våta och sandiga?”

“Jag tänkte verkligen väcka dig, men du sof så godt och det var så tidligt.”

Innan jag var riktigt klädd, knackade jungfru Lisa på dörren och frågade, sedan hon kommit in, om vi ville dricka kaffe med inspektoren. Jag gycklade med henne öfver vår djupa sömn och hennes dåliga spöken, och som hon nu var helt modig, så skrattade hon med, men försäkrade mig emellertid, att ingen på hela godset skulle våga ensam gå in i stora byggningen efter klockan 9 på qvällen.

“Men jag tycker likväl att man bör få andra tankar härom, då vi nu haft en sömn så ostörd och angenäm, som det är möjligt,” sade jag, i det jag påtog mig min rock.

“Ja, nog ser jag på herrns muntra ansigte, att han sofvit i ro, men Gud vet om den andre herrn der kan säga detsamma, om man frågar honom på samvete,” sade Lisa och fäste sina små bruna ögon forskande på Konrad.

Jag följde leende hennes blick och ämnade fortsätta mitt gyckel, men förstummades verkligen öfver blekheten och det besynnerliga uttrycket i hans ansigte. Han försökte att småle, men detta leende var så tvunget och förvirringen i hans drag så tydlig, att jag förvånades öfver att jag icke märkt det förut.

“Du mår icke bra; säg, Konrad, hvad fattas dig?” sade jag, fullt öfvertygad om hans illamående.

“Jag har en stark hufvudvärk. Jag brukar ofta vara plågad deraf, men det går snart öfver.”

Lisas misstrogn min visade att hon bibehöll sin mening, och hon mumlade något om maran, gastkramning, eller hvad det var, under det hon följde oss ned till inspektorens rum.

Gubben hade nu afskakat den dystra och betänksamma minen han hade aftonen förut, när vi skildes åt, och sade vänligt:

“Ni äro ju båda två fullkomligt sjelfständige, och kunna tillbringa er tid hvar ni behaga; den ene är botanist, den andre jägare, och jag försäkrar er, att egorna häromkring skola erbjuda er båda sysselsättning; I veten nu, att man sofver rätt godt i den gamla byggningen, och således kunnen I gerna stanna några dagar hos gubben; det händer icke ofta, att han får glädjas åt unga glada ansigten och ett muntert skratt.”

“Ni förekommer verkligen *min* önskan åtminstone, ty jag ämnade just bedja er att ännu en natt få taga er gästfrihet i anspråk,” sade Konrad med en riktigt feberaktig brådska, som kom mig att helt förundrad se upp ifrån min kaffekopp.

“Jag tyckte mig verkligen i går märka, att här i trakten är en ovanligt rik flora,” tillade han lugnare.

“Det var hederligt, och hvad säger ni, herr jägare,” sade gubben och vände sig till mig.

“Hvad skall jag säga annat, än att jag med tacksamhet dröjer till i morgon åtminstone; jag skulle finna ett särdeles nöje uti att få göra mig litet bekant med trakten häromkring, som är ovanligt romantisk, och äfven sjelfva herrgården, och den gamla byggningen isynnerhet, som väcker en sådan förskräckelse,” sade jag leende.

“Mycket gerna, jag skall med nöje visa er rummen, de äro troligen mycket litet anmärkningsvärda för er, men *jag* bibehåller ännu sedan den tid, då jag som barn, med hälften beundran och hälften vördnad

beträdde dem, ett slags ovilkorlig förkärlek och respekt, att jag så må säga, för deras gammalmodiga prakt.“

“Jag tackar, och som jag i alla fall försofvit mig och alldeles försummat jägarens tid, så skulle jag föreslå, att vi nu strax började vår promenad.“

Den gamle inspektoren tog sin mössa ifrån spiken vid dörren, sin käpp och sin pipa, och bad oss följa sig.

“Men taga vi icke er tid allt för mycket i anspråk, en inspektor vid en stor herrgård brukar icke vara sysslolös,“ sade Konrad tvekande och liksom afböjande.

“Åh, jag är numera sedan flere år blott ett gammalt inventarium; endast namnet af min forna befattning har jag bibehållit; den verkliga inspektoren är en rask fyrti-årig karl, min släkting, som sedan dagningen varit på fötter.“ Gubben gick rak och siratlig förut och vi följde efter, men det föreföll mig som om Konrad icke gillade mitt förslag, han tyktes oupphörligt färdig att stanna, och syntes så försjunken i tankar, att jag slutligen, då vi flera gånger fått dröja för att invänta honom, frågade om han kanhända föredrog en botanisk utflygt på egen hand, och bad honom icke genera sig för min önskan att genomvandra det gamla huset.

Han besinnade sig verkligen ett ögonblick, men tyktes ändtligen fatta sitt beslut, och räckande mig handen sade han:

“Du känner mig så litet, du skulle kunna tro att jag är en löjlig narr eller en fantast, det var det jag tänkte på.“

Jag tillstår att jag verkligen var nära att tro något sådant, ty jag kunde inte utfundera, hvarföre dessa tankar just nu behöfde öfverväldiga honom; och troligen såg jag helt förundrad ut, ty han tillade straxt med sin vanliga ton och utseende:

“Se så, låt oss gå, det roar mig lika mycket som dig; gubben har redan öppnat dörrarne och väntar på oss.“

I nedra förstugan ledde glasdörrar ut till trädgården på andra sidan; de voro nu förstängda med

dörrar utanför, som gubben öppnade just då vi stego in; solljuset strömmade in och en bred förfallen stentrappa, på båda sidor öfverväxt med vild humla, syntes utanför.

“Här inne var min mors rum,” sade han och pekade på en dörr till venster. “Här bodde hon så långt jag kan minnas tillbaka och här dog hon också; hon var hushållerska eller “oldtfru“, som hon kallades; de öfriga rummen på nedra botten äro blott domestikrum, kök och dylikt,” fortfor han och gick uppför trappan.

Innanför stora dörren, som vi qvällen förut hade funnit stängd och som gubben nu öppnade, fanns en stor matsal med klumpiga skinnklädda stolar och slipade spegellampetter på väggarne; derefter följde en rad af rum, som troligen på sin tid framställt en ovanlig prakt och elegans. Det tjocka och tunga sidentyget i gardiner och möbler bibehöll ännu sin färg och glans, och afbröt starkt emot de klumpiga hvitmålade eller illa förgyllda stolarne och sofforna.

Denna instängda luft, dessa porslinskrukor och tapeter, ömsom med blomsterguirlander, ömsom med skogs-scener, med hundar, jägare och vildsvin, eller herdinnor och lamm, förekommo mig så intressanta och försatte mig genast med alla dessa småsaker, som helt nyss tycktes varit i bruk, till den tid, då menniskor lefde och vistades här, då dessa rum voro ett hem, att jag knappt behöfde den beskrifning af hvart och ett, som den gamle inspektoren med särdeles nöje, såsom det syntes, gaf oss allt som vi passerade genom dem.

Jag vände mig till Konrad för att få se mina tycken delade, men hans blickar irrade helt förströdda och likgiltiga omkring, utan att möta mina.

“Det här var salig hennes nåds kabinett; här skötte hon sin korrespondens, eller läste flera timmar hvarje förmiddag,” sade gubben och öppnade dörren till ett litet rum, som hade mycket malättna damastklädda väggar med fordom förgyllda lister. Ett litet lackerad

bord med förgylda sirater, några högryggiga stolar med urblekt broderi, samt en liten pulpet, helt simpelt brunmålad, voro hela rummets möblering.

Då gubben drog upp den tjocka gröna rullgardinen för fönstret, som gjort rummet nästan mörkt, fästes min uppmärksamhet på en tafla, som hängde midt på väggen bland några landskap i vattenfärg; det var en interieur, målad i olja, der ett fruntimmer, klädt à la bergère, höll en zittra i knäet; en långhårig liten hund låg på mattan vid hennes fötter, och i bakgrunden till hälften dold af ett nedfallande förhänge syntes en karl, som tycktes antingen smyga sig in eller ut ur den skönas rum; af bådas utseende antog jag likväl, att han gick sin väg.

Det låg en sanning och naturlighet i dessa båda ansigten, som frapperade mig, och öfvertygad att det var porträtter och icke fantasibilder, sade jag:

“Hvem föreställer detta fruntimmer?”

“Det skall vara hennes nåd sjelf, men den der drägten passar henne inte, och jag tycker det liknar henne icke mycket,” svarade den gamle.

Jag betraktade taflan nogare, och fann verkligen att gubben hade rätt; detta ansigte med sina svarta djerfva ögon, sin höga panna och trotsiga mun, som nu hade ett liksom tillkonstladt leende, hade bättre passat till en amazon än en herdinna.

“Och den der herrn der, som synes i dörren, det var en tysk målare som länge vistades här, det är just han sjelf som målat taflan; dessutom finnas derute i stora förmaket flera dörrstycken af honom, och der skola herrarne också få se hennes nåds porträtt mycket mera likt, i sin vanliga frisyr, och robe,” sade gubben, men afbröts i detsamma af Konrad, hvilken stannat vid dörren, och pekande rätt framför sig, utropade:

“Och hvem är då detta?”

Jag följde med blicken Konrads utsträckta finger och såg öfver den lilla pulpeten ett annat, helt litet porträtt, äfven i olja. Det var en man om fyrtio år, med brun hy, krokig näsa, ögonen tätt tillsammans och

ett listigt obehagligt uttryck kring sina tunna läppar. Han var klädd med ett slags baret på det krusiga svarta håret och en kappa helt pittoreskt, à la Don Juan, kastad öfver axeln.

“Ack! Det der, det var ingen hederlig människa, det är jag öfvertygad om,” svarade gubben suckande, “det var en doktor, en utlänning, som herrskapet hade med sig hem, då de varit utrikes, medan gamla herrn lefde, jag var då mycket ung, men jag minnes honom mycket väl.”

Ett djupt andedrag och en besynnerlig vacklande rörelse af Konrad, liksom om han varit färdig att falla, kommo mig i detsamma att skynda fram till honom: han var ännu blekare än förut och hade ett så besynnerligt utseende, att jag helt orolig fattade honom i armen och frågade, om han mådde illa.

“Nej, nej! Låt mig vara, det är den satans hufvudvärken,” sade han med en otålig och afvärjande gest.

“Luften här inne är också mycket qvaf,” fortfor han, med synbar ansträngning att återhemta sig.

“Det är sannt, vi skola skynda oss ut, vi kunna ju gå hit sedan.”

“Nej! Jag vill nödvändigt se hela huset här; se så, jag mår bättre nu.”

“Det här är stora förmaket,” återtog gubben, som varit sysselsatt att öppna dörren till nästa rum och icke gifvit akt på oss.

“Här vigdes mamsell Laura och äfven min stackars Malin; den dagen glömmar jag aldrig; jag trodde hennes nåds ögon skulle genomborra mig; här just stodo kullerstolarne.”

Gubben hade gått fram midt på golvet i det stora dystra rummet, hvars alla väggar voro fullsatta med gamla porträtter i naturlig storlek, och stod tyst, försjunken i sina minnen några ögonblick.

“Förlåt mig,” fortfor han, vändande sig till mig, “jag kan aldrig komma in i dessa rum, utan att minnet af forna dagar öfverväldigar mig; det är också så sällan jag går hit; se här äro hela familjens porträtter;

alla dessa på denna väggen äro gamla herrns förfäder; se dessa matronor i besynnerliga drägter och de här gamla rådsherrarne, eller hvad de voro för något i världen, de äro holländare, ty gamle herrn var icke född i Sverige, han kom hit ifrån Antwerpen, och här är hennes nåds slägt; jag tycker de hafva ett noblare utseende; der sitter hon sjelf öfversållad med juveler, sträng och ståtlig, som hon var i lifstiden, mellan sin första man, som älskade henne, och den andra unga vackra, som *hon* älskade. Och der hennes dotter med sitt blonda hår och milda ansigte; hon liknade i intet fall sin mor, och var icke heller älskad af henne; hon är målad i sin granna bruddrägt som ni ser, och . . .“

Gubben, som helt belåten med det intresse jag visade, stannade framför hvar och en under det han nämde dess namn, ämnade troligen berätta mig en hel episod ur den vackra unga qvinnans lefnad, hvars fina drag väckte min beundran, då han afbröts af Konrad, som med korslagda armar stod orörlig framför den gamla fruns porträtt och aldrig tycktes tröttna att betrakta det.

“Hur gammal kunde hon vara, när detta målades?“ frågade han lifligt, under det han fortfor att helt tankfull beskåda porträttet, hvars kalla stolta drag hos mig icke väckte något intresse.“

“Jag skall straxt säga eder det,“ sade gubben och försökte, sedan han makat fram en stol, öfver hvars guldgula sidenöfverdrag han aktsamt lade sin lilla rutiga näsduk, att uppstiga, men log melankoliskt, då han misslyckades, och sade:

“Jag glömmer så ofta mina stela åttio-åriga ben; vill ni sjelf vända taflan om, så står det på baksidan när det målades.“

Konrad steg upp på stolen och läste, sedan han lyftat porträttet något ifrån väggen, helt högt originalets namn och födelseår och slutligen årtalet 1765.

“Det är då jemt nittio år gammalt,“ sade jag.

“Ja, och nederst vid kanten skall målarens namn stå; jag mins det inte nu; det är densamme, som

målat sig sjelf och henne på den lilla taflan derinne i kabinettet.“

“Frans Dürer!“ läste Konrad halfhögt.

“Ditt eget namn!“ sade jag leende, utan någon reflektion öfver denna tillfälliga likhet.

“Min farfars!“ utropade Konrad, i det han släppte taflan tillbaka emot väggen och steg ned igen.

“Ah!“ utbrast jag förvånad; och ihågkommande hans berättelse aftonen förut, var jag nära att tillägga ännu något mera; men teg likväl med den indiskretion jag ämnade uttala.

Konrad stod tyst några ögonblick och stirrade liksom medvetslöst på porträttet; han strök sig flera gånger öfver pannan och mumlade halft för sig sjelf:

“Sällsamt, sällsamt; det förekom mig likväl, som om hon varit blind.“

“Blind!“ utropade den gamle inspektoren och spratt till med ett slags förskräckelse; “blind, det har jag aldrig sagt; hvarföre säger ni det;“ tillade han förundrad; men då Konrad icke svarade och synbarligen stod i djupa tankar, fortfor han i förändrad ton:

“Ni har måhända hört talas om denna familj förut; nåväl! hon var verkligen blind i nära tio år, innan hon dog, men det fanns ingen som visste det utom jag och hennes gamla kammarpiga, och jag hade heligt lofvåt henne, att aldrig så länge hon lefde omtala det för någon, ehuru alla visste att hon såg illa, tror jag ingen misstänkte, att hon var stenblind; emellertid hade det blifvit mig en sådan vana att söka dölja detta, att jag öfverraskades, då ni visste det,“ tillade han leende.

“Men hur visste *du* det? Du har ju aldrig känt eller hört talas om dessa personer, som sitta här rundt omkring, och tyckas riktigt mönstra oss ryfikna främlingar,“ sade jag, förvånad öfver Konrads besynnerliga sinnesrörelse och beteende hela denna morgon.

“Emellertid är detta ingen dröm; jag återfinner dem båda; ni säger att hon verkligen var blind, det är likväl underbart,“ sade Konrad med en afbruten, långsam och tankspridd röst.

Den gamle inspektoren och jag sågo på hvarandra; jag visste icke hvad jag skulle tro om min nya vän, som jag egentligen alls icke kände; det förekom mig nästan, som hans hjerna icke vore riktigt klar, och jag såg att gubben tänkte detsamma.

“Förlåt mig, mina vänner, jag står i tankarne och pratar så osammanhängande och oredigt, att I sannerligen kunnen få en slät tanke om mitt sunda förnuft; jag skall straxt förklara mig; men låt mig först se om jag icke vet ännu en annan sak, än att den stolta damen der var blind. I det lilla kabinetten vi nyss lemnade finnes en tapetdörr straxt invid kakelugnen; den är tillstängd med en regel och leder till en liten garderob, som för ut i en lång smal gång, vid hvars slut är en dörr och der innanför är en sängkammare.”

“Ni har då varit här förr, ni vet...”

“Tyst! Låt mig säga er hur detta rum är möble-radt; der finnes en stor blå och hvit kakelugn, på hvars krans står en hop gammaldags porslinsfigurer; på ena sidan hänger en zitra i ett urblekt bredt sidenband; ett bord med blå och hvit porslinsskifva står under fönstret och derpå ligger en stor broderad syprung; i denna pung finnes tusen småsaker, tillhörande ett fruntimmers sybehör, men i en liten svarfvad träask finnes en messingsnyckel; jag är icke säker på till hvad den hör, men troligen passar den till låset på det kinesiska lakerade skrin, som står i kabinetten härinne på den lilla pulpeten; förofrigt finnes i detta rum — jag menar sängkammaren — en sparlakanssäng med blått och hvitt omhänge, en messingsbeslagen dragkista, ett toilettbord med spegel och en mängd askar, lådor och dylikt af silfver, en puderpung och så kallad pudervippa hänga bredvid, och vid sängen på nattduksbordet står ett glas med jasminer, hvilkas lukt uppfyller hela rummet.”

Konrad höll upp ett ögonblick; han hade talat mycket fort och likasom feberaktigt; hans förra blekhet hade efterträds af en stark rodnad och hans ögon hade detta orörliga och glanslösa uttryck, som feber-

patientens. Jag betraktade honom med verklig oro, fullt viss att han yrade.

Den gamle inspektoren hade fattat om en stolskarm och förde näsduken flera gånger öfver ansigtet liksom häftigt upprörd.

“Han beskriver detta rum sådant det var för femtio år sedan; nu felas många af dessa saker. Åh, min Gud, hvad hans utseende i detta ögonblick påminner om ett ungt fruntimmer, som var mig mycket dyrbart; äfven hon hade ofta ett sådant uttryck i sina ögon.“ Gubben talade helt sakta, vänd till mig, och jag ämnade gå bort till Konrad, då denne fortfor med samma utseende af att anstränga sitt minne:

“På golfvet ligger en liten dyna af rödt sammet.“

“Den är för Mignon,“ mumlade gubben.

“Och i ena hörnet är ett väggur, ljusblått, lackerad med blomsterguirlander.“

“Alldeles, alldeles.“

“Jag skulle kunna tillägga, att vid sängen står ett par röda tofflor med höga klackar och inom förhängena . . . men, nej! nej! Jag har tillräckligt pröfvat edert tålmod; jag ser att min beskrifning är sann. Nå väl, låt oss nu gå dit.“

Konrads utseende och ton voro nu åter fullkomligt lugna och naturliga.

“Men du har ju redan varit der,“ sade jag villrådig och förundrad öfver dessa afbrott emellan förnuft och feber.

“Nej! Jag har icke varit ur mitt rum; jag tror det åtminstone; men mellan den der sängkammaren och det rum der jag legat i natt är troligen någon gemenskap, ehuru jag icke kunnat öppna den tapetdörr som finns.“

“Jag kan icke minnas det; den var åtminstone aldrig begagnad,“ sade gubben, som sökte återhemta sig från sin förvåning och rörelse öfver Konrads noggranna beskrifning på hans forna matmoders sängkammare för femtio år sedan.

“Låt oss nu emellertid gå den väg jag beskrifvit,” sade Konrad och vände tillbaka till kabinetten.

Der fanns verkligen en dörr vid kakelugnen, som jag alls icke märkt, men den var stängd utanför, vi kunde icke öppna den.

“Nå väl! Var så god och för oss den väg ni tro- ligen ämnat gå till sängkammaren, och som är alldeles obekant för mig;” återtog han och vände om igen.

Gubben gick tyst förut och vi följde efter honom ännu några rum, tills vi kommo ut i samma sal eller förstuga vi först kommit upp uti, och i slutet af vänin- gen på andra sidan om denna sal, utgörande ett hörn af den gamla byggningen, igenfann jag verkligen det rum jag nyss så omständligt hört beskrivas.

Konrad gick fram midt på golvet och lät sina blickar granskande och långsamt hvila på hvarje sak derinne.

“Den röda dynan finns då icke, de många lysande toiletsakerna af silfver icke?”

“Dem fick herr Klaes straxt efter hennes nåds död,” sade gubben upplysande, och bekräftande Konrads beskrifning.

“Och icke heller glaset med jasminerna, som luk- tade så starkt,” fortfor han långsamt.

“Jasminernas tid är längesedan förbi, vi äro nu i Augusti, eller kanske det är femtio-åriga jasminer, hvar- om du talar,” sade jag skrattande.

“Jag vet det sannerligen icke sjelf, allt nog, jag kände deras doft, och de röda tofflorna och...”

Konrad närmade sig den gamla sängen, han tve- kade synbarligen; det var midt på den varma, soliga förmiddagen, men jag tyckte mig se en lätt rysning krusa hans bleka kind, och det var liksom hans röst hade varit litet darrande, då han vände sig till mig och sade:

“Vill du vara god och draga upp rullgardinen, här är nästan skumt.”

Jag gjorde som han bad, solljuset strömmade in, Konrad drog undan sänggardinen, som han höll i han-

den, en hög säng, öfverbredd med ett konstigt stickadt täcke af hvitt sidensars, syntes. Den hade troligen icke varit rörd på mycket länge.

Konrad drog ett djupt andetag liksom om han väntat få se något helt annat, och vände sig liksom belåten till gubben, som tankfullt betraktade den gamla klockan i hörnet, hvilken längesedan upphört att visa tidens gång, liksom för att bekräfta dess stillastående i dessa gamla, öde rum.

“Den der hvita skinnpungen der och fjäderruskan äro sådana du sagt, och zittran, hvars strängar vi hörde ljuda i går qväll, förmodligen rörda af luftdraget, ty jag ser fönstret en smula öppet, men den hemlighetsfulla sypungen med nyckeln uti, hvar är den?” sade jag, som fullföljt Konrads visitering.

“Den finns verkligen någonstädes; jag tror den ligger i sybordet under porslinsskifvan,” sade gubben leende.

“Hvart leder denna dörr?” frågade Konrad, som vred på låset till den enda dörr som fanns i rummet, utom den hvarigenom vi inkommit.

“Den går ut i samma korridor, hvartill gästrummen på andra sidan äfven hafva utgång, likväl icke det innersta, der ni låg.”

“Det ligger således här inom denna vägg; hjälp mig att undersöka den, jag är säker att här finns en ingång till mitt rum.”

Jag brydde mig icke om att fråga hvarföre, utan följde i stället hans önskan; jag besiktigade den och strök med handen utåt hela väggen, men utan att finna någon dörr.

“Jag tror verkligen att ni bedrar er denna gång, herr clair-voyant,” sade gubben, som med intresse följde våra bemödanden.

“Alldeles inte; här sitter en liten messingsknapp, det är en regel, men den är icke lätt att röra,” sade Konrad, hvars fingrar verkligen omfattat en sådan.

Jag försökte äfven med lika liten framgång, den var helt och hållet fastrostad och troligen icke rubbad

ur sitt läge på många herrans år; först med tillhjälp af en bastant knif, som jag bar i rockfickan, kunde vi skjuta upp den och bända upp en tapetdörr, så väl dold i väggen att det varit omöjligt att upptäcka dess fogningar.

Då vi väl öppnat den, funno vi emellertid blott ett litet dammigt och mörkt mellanrum eller skrubb, och ännu en dörr, stängd med en rostig jernhake. Då vi fått upp den och knuffat upp dörren, kommo vi verkligen in i det rum, der Konrad legat om natten.

“Det var besynnerligt att jag inte kan påminna mig att jag sett dessa dörrar förr,” sade gubben fundersamt.

Emellertid måste vi gå tillbaka igen för att stänga dem, ty på denna sidan fanns intet medel att hålla dem tillslutna.

“Nu vända vi om samma väg igen, ty jag vill stänga dörrarne efter oss,” sade gubben, när vi återkommit i sängkammaren. Konrad och jag följde honom, sedan Konrad ännu en gång öfvertygat sig att dörren ifrån nämnda rum till korridoren var läst.

“Den der dörren har jag sjelf stängt liksom alla andra, men jag har nyckeln här, i fall ni nödvändigt vill gå ut den vägen.”

“Nej bevars; jag ville endast vara fullt öfvertygad, att den icke kunde öppnas;” sade Konrad och följde efter oss, som redan voro i nästa rum.

Snart hade gubben omsorgsfullt läst alla dörrar bakom oss, och vi stodo åter i den yttre salen eller förstugan.

“Denna korridor löper förbi alla rummen genom hela husets bredd, ifrån sängkammaren ända till det lilla kabinettet.”

“Ja, som ni säger; och nästan hvarje rum har en tapetdörr dit ut.”

Så snart vi kommit ut i fria luften igen, och seende att Konrad tycktes hafva öfvervunnit både sin hufvudvärk och sina fantasier, bestormade jag honom

med halft allvarsamma, halft gycklande frågor om hans besynnerliga uppförande.

“Min Gud, hvad du är nyfiken,” sade han leende, men fortfor, då den gamle inspektoren syntes betrakta honom med en viss misstänksam skygghet, “jag är verkligen skyldig er en förklaring öfver den sinnserörelse jag icke kunnat beherrska; denna förklaring är emellertid så dunkel och sällsam, att jag omöjligt kunde begära att ni skulle sätta tro dertill, om jag icke förut hade bevisat mina “fantasier“, om ni så vill, öfverensstämmelse med verkligheten.“

“Nå, låt oss höra dessa fantasier, jag brinner verkligen af otålighet, och börjar nästan tro att gamla Lisa hade rätt,” sade jag och tog hans arm.

“Nej icke nu — jag ser att inspektoren är mycket trött — utan i eftermiddag; vi göra nu en promenad omkring i skogen, om du så vill; jag behöfver komma liksom på litet afstånd ifrån mina egna intryck.“

Gubben nickade bifallande och bad oss snart vara välkomna åter till middagen, och Konrad drog mig med sig genom den gamla öfverväxta trädgården ut i skogen.

Den gamle inspektoren hade stoppat sin pipa och satt sig helt belåten i sin länstol, som jag burit ut i den skuggiga lindberså, der Konrad och jag lågo utsträckta i gräset. Lisa bar bort kaffebrickan och tillsades att återkomma med punsch, som likväl på vår begäran ändrades till bärsaft, såsom mera passande i värmen, och gubben sade glädtigt, medan han smackade för att upplifva den nytända elden i pipan:

“Se så, herr doktor, nu tillhör det er att berätta oss hur ni visste, att min gamla matmor hade röda tofflor, hennes favorithund en sammetsdyna och dylika saker, som ni borde vara minst sextio år för att kunna veta, eller också hafva varit nära bekant med familjen.

“Jag är emellertid blott tjugu, och hörde eller såg denna familjs namn i går för första gången på grafstenen deruppe,” sade Konrad leende.

“Men så förklara dig då; det har händt dig något besynnerligt i natt; du har drömt.”

“Jag vet icke om jag har drömt, jag kan icke förklara hvad som händt mig. Jag berättar det blott, så som det står för mitt eget minne.”

“Du vet att vi sutto länge uppe i går qväll.”

“Ah! Jag förstår,” afbröt gubben leende, “ni sutto och skrämde upp er inbillning med gamla Lisas sagor om det gamla huset.”

“Visst inte,” inföllo vi på en gång, “vi tänkte icke det ringaste derpå, vi talte om helt andra saker.”

“Emellertid tillstår jag, att jag ett ögonblick tänkte på Lisas rädsla, när dörren öppnades och vi hörde tonerna af zittran,” sade jag.

“Hörde ni verkligen dessa toner?” frågade gubben allvarsamt. “Man påstår att hennes nåd ännu om qvällarne spelar derinne, som hon brukade göra i lifstiden, men jag har aldrig hört det; nå, min hörsel har varit dålig i många år,” tillade han i en ton, midt emellan skämt och allvar.

“Vi hörde dessa ljud och de förundrade oss ett ögonblick, men det var lätt att gissa till verkliga förhållandet, att något stränginstrument fanns i närheten, hvilket berördes af luftdrag.”

“Hm, hm, det kunde så vara. Nåväl, ni hörde dessa toner?”

“Ja, och sedan vi skiljts åt, tänkte jag en stund ännu derpå, men somnade likväl snart,” fortfor Konrad, “eller trodde mig åtminstone ha somnat, då jag häftigt spratt till och vaknade vid beröringen af något kallt, som sakta for öfver mitt ansigte. Jag reste mig till hälften och tyckte att någonting bredvid min säng med detsamma sväfvade åt sidan, utan att jag genast fick något begrepp om hvad det kunde vara. Månen sken klart och upplyste rummet fullkomligt, emellertid gled i detsamma någonting förbi fönstret och skymde det ett ögonblick, i det nästa såg jag klart och tydligt ett långt fruntimmer i en slags peignoir eller puderkappa af fint hvitt tyg, hvilken räckte ned ett stycke öfver

en vid kjol af sidensars med broderier af gult silke eller guld. Hennes hår var friseradt och pudradt. Hon tyktes vara mellan fyrtio och femtio år; hon var mycket blek, hade stora mörka ögon, men dessa ögon, ehuru klara, voro fullkomligt orörliga och uttryckslösa, hela hennes ansigte hade något stelt och strängt, med ett ord det var den fullkomliga bilden eller rättare originalet till det porträtt af den stolta herrskarinnan på detta ställe, som ni visade mig i förmaket deruppe; endast att den som då stod i månljuset framför mig var blekare och något äldre. Hon stod alldeles orörlig i några minuter, och jag erkänner att en kyla och förlamning utbredde sig öfver hela min varelse, så att jag ofrivilligt sjönk ned på kudden tillbaka, ehuru jag icke kunde skilja mina blickar ifrån denna sällsamma uppenbarelse. Slutligen sänkte hon hufvudet liksom begrundande, utsträckte handen och vinkade åt mig.“

“Du skrattar kanske åt mig,“ förtfor han, vänd till mig, “I skolen kanske båda finna mig i hög grad barnslig och löjlig, och jag tillstår, att jag sjelf i detta ögonblick icke rätt kan återkalla mina känslor, men sanningen är likväl den, att jag vid denna stela vink ifrån — hvad skall jag kalla det, en skugga, en ande, ett irrbloss kanhända, ifrån min egen hjernas rubbade mekanik — alltnog, den kom blodet att kännas som snö i mina ådror, och likväl, då denna vink mera befallande upprepades, så kände jag mig sakna kraft att icke lyda. Jag reste mekaniskt på mig, men min kropp var tung som bly och det fordrades hela styrkan af en utomordentlig panisk fruktan, för att bringa mig på fötter. I samma ögonblick, som jag rörde på mig, vände hon sig om och gick emot dörren, men hon sträckte händerna framför sig och famlade emot väggen bredvid under det hon gick. Emellertid svepte jag sängfilten omkring mig och följde efter, men stannade tvärt och kände att kylan i mitt blod kunde ytterligare stegras, då jag tätt vid dörren varseblef ännu en varelse, som tyst och orörlig, lång och rak, stod der i skuggan. Jag vet icke om den funnits der förut,

ty, med mina blickar oupphörligt stirrande på den kvinliga gestalten, hade jag kanhända icke märkt denna. Då fruntimret var endast ett steg ifrån honom, gick han fram tvärs öfver golfvet till väggen midtför; och när månljuset nu upplyste hans gestalt, såg jag att det var en mycket lång karl, klädd i en rödbrun rock med stora förgyllda knappar, pudradt hår med hårpung och örlockar, stora manchetter, krås, knäbyxor med stora spännen och en lång broderad väst af gult siden, med ett ord klädd i en fullständig dräkt sedan förra århundradet. — Äfven hans ansigte var mycket blekt, men jag tyckte det liknade *edert*, herr inspektor, så mycket som en yngling kan likna en gubbe; han hade en svart musch på venstra kindbenet, och hela hans utseende bar en tydlig prägel af sorg och djup nedslagenhet.“

“Men, min Gud, det är mig sjelf ni beskriver, så var jag klädd . . . Ack, jag minns den minsta småsak sedan den tiden. Jag har ännu denna broderade väst, den är mig ett dyrbart minne af henne. Jag var då ung; det är sällsamt i sanning,“ sade gubben, som lutat sig fram emot Konrad och följde hvarje ord i hans berättelse med den största uppmärksamhet.

“Då denna figur kommit fram till väggen, öppnade han en dörr, och ännu en innanför, lät damen passera och följde sjelf efter. Jag kan icke förklara mina känslor, liksom jag icke kan redogöra för hela det verkliga eller drömda uppträdet, men vid åsynen af ynglingens ansigte kände jag den förlamande verkan af fruntimrets åsyn minskas, nyfikenheten och intresset vaknade, och om jag gått ur min säng, tvingad af en panisk fruktan, så följde jag nu helt frivilligt efter de båda hemlighetsfulla nattvandrarne. — Då vi kommit genom dessa dörrar, voro vi inne i sängkammaren. Jag stannade straxt innanför dörren, och hade nu några minuters tid att granska detta rum, medan den gamla damen, alltjemt famlande framför sig, gick öfver golfvet fram till fönstret, öppnade och urstjelppte innehållet i den sypung, som låg der. Letande bland alla de saker den innehöll, noggrannt kännande på hvar och

en, öppnade hon slutligen en liten ask och framtog en nyckel, under det ynglingen gått till en dörr midt emot och nu öppnade densamma. Det var den dörr, som nu var stängd, och hvilken ni erbjöd er att öppna, om jag ville gå den vägen. Fruntimret, som stått lutadt öfver bordet, reste sig upp, vinkade åter åt mig och ämnade gå till dörren, men midt på golfvet låg en röd sammetsdyna, och just som hennes fötter nästan vidrörde densamma, skyndade ynglingen fram och förde den med foten åt sidan, så som man skulle göra för ett barn eller en blind; hon tycktes icke märka det, utan fortsatte sin väg och gick ut genom dörren.

I korridoren, hvaruti vi nu kommo, var mörkt, så att jag ett ögonblick förlorade dem ur sigte, men straxt derefter hade de hunnit fram till biljardsalen, som jag mycket väl igenkände, då vi passerat den ett par timmar förut med er och jungfru Lisa, och här sken månen åter klart. Jag skyndade efter de båda figurerna, som ljudlöst sväfvade fram, och på andra sidan åter försvunno i gångens mörker. Jag saktade mina steg, villrådig om jag ännu längre skulle följa dem, men i detsamma öppnades åter en dörr längst bort och skenet af ljus strömmade ut derifrån. Jag skyndade då fram och såg dem gå in i det lilla kabinett, som först uppväckte den sinnesrörelse och bestörtning, hvilken jag icke kunde dölja för er, när vi i förmiddags besågo rummen deruppe, och jag igenkände det sedan min nattliga promenad.

Ynglingen, som endast tycktes vara fruntimrets ledsagare, stannade innanför dörren utan att stänga densamma, och jag, som vid åsyn af ljusskenet ifrån kronan i taket, ihågkom den sällsamma figur jag sjelf borde göra, insvept i filten som en beduin, stannade — ty man måste väl hafva aktning för damer, äfven om de sakna både kött och blod — utanför dörren i garderobens mörker. Det tycktes nemligen vara en liten garderob, hvarmed gången slutade.

Jag såg emellertid fullkomligt väl hela det upplysta rummet, och då hon gick fram, alltid med hän-

derna sträckta framför sig, såg jag juveler blixtra på hennes smala hvita fingrar och kring hennes hals en fin svart snodd, på hvilken tätt upp i halsgropen ett litet svart kors hängde.“

“Ja, ja, det är rätt, hon bar det ständigt och begrafdes dermed,“ sade den gamle inspektoren halfhögt.

“Hon höll i ena handen den lilla messingsnyckeln och tycktes ämna sig till pulpeten, som stod midt för henne. Emellertid vände hon sig om och vinkade ett par gånger liksom förut, men jag var nu mera modig och stannade det oakadt utanför dörren. Framkommen till den lilla byrån famlade hon derofvanpå och tog ett temligen stort skrin, detsamma som jag såg derinne stå på samma plats, men just i samma ögonblick, som hon ville sätta nyckeln i låset för att öppna detsamma, stod en annan gestalt bredvid henne. Jag vet icke hvarifrån den kommit, jag hörde inga steg, ingen dörr öppnas, men ljuslågorna flämtade mycket, liksom af ett starkt drag.

Det var en något lutad, men likväl högväxt man om femtio år, eller kanske äldre, med krokig näsa, mörkbrun hy, svarta skarpa ögon och något elakt och listigt i sin uppsyn, jag skulle af hans drag trott honom vara jude, om icke hans längd varit så ovanlig för denna nation. Han var helt och hållet svartklädd, men snitten på hans kläder var densamma som på ynglingens, och hans svarta krusiga hår var endast helt lätt öfverströdt med puder; han hade ett brokigt band i knapphållet af sin frack, likt ett ordensband, och hans venstra arm hängde stel och liksom lam utmed sidan.“

“Det var doktor Testa,“ mumlade gubben liksom omedvetet, afbrytande Konrads berättelse och som det tycktes glömmande de år, som förgått sedan han sjelf såg dem han nu hörde beskrivas. På mig gjorde denna gubbens sällsamma och oväntade bekräftelse en verkan, som jag icke kan beskriva, ty det är icke ofta, som i vårt lif inträffa händelser, hvilka lemna vårt

förnuft helt och hållet overksam, och suspendera allt omdöme.

“Denna gestalt bugade sig artigt för fruntimret, som stelt och rakt stod med skrinet mellan sina händer, och lade sin ena hand tungt på hennes arm. Vid denna beröring svigtade hennes knän, skrinet skakades i hennes darrande händer, och hennes läppar rördes hastigt, liksom hon uttalat häftiga ord; men intet ljud nådde mina öron, ehuru endast tio eller tolf alnar skilde oss åt. Äfven hans tunna läppar rördes, som om han svarat lika häftigt, men lika ljudlöst, allt under det hon signade ned alltmer under tryckningen af hans hand. Slutligen lutade han sig fram och hviskade, under ett vedervärdigt grin, någonting i hennes öra.

Damen släppte skrinet, det föll till golvet, men äfven nu hörde jag intet buller, det föll som i bomull. Ynglingen skyndade fram liksom till hennes hjälp, men den svartklädde mannen rätade i detsamma upp sig, förvred sitt ansigte på ett förfärligt sätt, en blåaktig låga flög ut från hans halföppna läppar, hans hår och hela hans person tycktes stå i lågor, och de båda andra gestalterna flydde förskräckta åt dörren, der jag stod.

Gripen af en slags yrsel skyndade jag förut gånge framåt, tills mina förlamade ben icke längre buro mig, det svartnade för mina ögon, jag föll i vanmakt ... eller kanske att jag vaknade, jag vet icke hvilket, men det vissa är, att då jag kom mig för, låg jag i korridoren insvept i sängfilten utanför den stängda dörren till det yttre af våra rum.

Jag steg upp och gick in; du sof lugnt och godt, solen var redan uppe, jag kastade mig på sängen, fåfängt bemödande mig att afgöra om jag drömt eller icke. Som jag icke kunde somna, klädde jag mig och gick ut. Alla dörrar voro stängda, liksom qvällen förut, jag kunde icke komma någonstans, annat än ut till försalen och nedför trappan. Jag måtte således ha drömt, det är naturligt, men en sällsam dröm var det åtminstone,” sade Konrad och strök sig öfver pannan liksom han nyss vaknat.

“Ja, i sanning, sällsam,” sade gubben, “ty jag har i verkligheten sett och deltagit i den scen ni nyss beskrifvit.”

“Hvad säger ni? Denna gestalt i eld och lågor, en uppenbarelse af hin onde, naturligtvis?” sade jag litet gäckande.

“Det vet jag icke, men att han fullkomligt liknade den beskrifning, som den unge herrn der nyss gjort, det är fullkomligt säkert.”

“Och ni kände denna person?”

“Ja; det vill säga, han vistades här i detta hus under ett helt års tid och kallade sig doktor Testa.”

“Och ni såg honom brinnande, på detta sätt?”

“Inte då, men han återkom efter ett par år, och då passerade denna scen, alldeles sådan och på samma ställe som herr Dürer sett den i natt.”

“Men det är ju alldeles omöjligt...”

“Jag tyckte så också den tiden... nu är jag för gammal att fundera på sådana saker. Emellertid läste jag, just häromdagen, i tidningarne om en konstmakare, som visar sig för pengar uppe i Stockholm, och då tänkte jag verkligen, att han var ändå knappt skickligare än doktor Testa.”

“Min bästa herr inspektor, ni skulle göra mig det allra största nöje, om ni ville berätta mig något om denna familj, hvars herrskarinna och förnämsta medlem gjort mig den äran att redan i egen person presentera sig för mig,” sade Konrad bedjande; och äfven jag förenade mig i denna önskan.

“Ni sade oss i går, att endast tvenne barn eller släktingar i tredje eller fjerde led efter denna gamla fru nu lefva; det kan således icke vara indiskret att tala om hvad som passerat för mer än ett halft sekel sedan, dessutom är jag ju redan, som det tycks, just utkorad af gengångarne i detta gamla hus,” fortfor han leende.

“Gengångare... ja väl... äfven jag är en gengångare ifrån dessa gamla tider... ni har väl hört, att då man ser en lefvande menniskas vålnad, så har denna

icke många dagar igen att lefva?“ sade gubben melankoliskt.

“Jag har verkligen hört denna gamla saga, men då skall man se henne sådan hon verkligen synt i lifvet, och icke sådan hon var för femtio år sedan.“

“Jag tycker det skulle vara ett nöje för er sjelf att ännu en gång, genom berättelsen derom, i minnet genomlefva ert förflutna lif.“

“Åh ja, hvarför icke . . . de besynnerliga sakerna, herr Konrad, berättat, ha verkligen fört mina tankar tillbaka med en ovanlig klarhet . . . i afton är det emellertid alldeles för sent. Det är redan skumt och jag ser Lisa der på förstugubbron, som vill säga oss att maten är färdig. Kom, mina herrar!“ Gubben reste sig upp och vi följde honom helt tysta och tankfulla.

“Jag kommer bestämdt att vaka hos dig i natt,“ sade jag, då vi åter om aftonen voro inkomna i våra rum.

Konrad slog upp fönstret och satte sig ned, med handen under kinden, och såg ut öfver den månbelysta gamla trädgården.

“Brukar du ha sällsamma drömmar? Är du sömngångare? Har du kanske varit magnetiserad och är clair-voyant?“ fortfor jag helt allvarligt.

“Ack, min Gud! Nej! Intet af allt detta!“ svarade han, leende åt mina lifliga frågor.

“Säg mig, om du tror eller någonsin har trott på någon gemenskap mellan oss och andeverlden, eller om du ens tror på tillvaron af någon sådan verld?“ frågade han tillbaka, sedan vi suttit tysta i några minuter.

“Det synes mig lika förmätet att svara nej, som ja . . . emellertid har ingenting synt mig mera dumt och löjligt än dessa otaliga mer och mindre platta historier om syner af längesedan döda människor, som gå och syssla med sina lumpna bestyr, ehuru jag å andra sidan finner det temligen naturligt, att okunniga och tanklösa människor ha svårt att tänka sig någon

annan verkningskrets och något annat intresse än hvardagslivets.“

“Jag tycker nästan som du; emellertid påminner du dig Bulwers Zanoni! Jag finner dessa fantasier om varelser, som befolka den oändliga rymden, oförnimbara för oss, under vanliga förhållanden, mycket lockande... man kunde tänka sig de dödas andar på detta sätt, under vissa årtusenden, sväfvande omkring det klot, der de en gång dvalts i kroppsliga former, för att efter ett fulländadt stadium i deras tillvaro inträda i en annan cirkel. Att mycket sällsamt finnes, som vi af brist på kunskap kalla *öfvernaturligt*, då vi, i fall vi verkligen kände naturen, skulle finna det fullkomligt enligt dermed och blott vara en följd af dess lagar, är temligen säkert, ty huru skulle man annars förklara det genom alla tider utsträckta andeskåderiet. Det har utan tvifvel funnits någon yttre orsak dertill i förening med vissa människors mottaglighet... Du vet, att när vi se något, är det lika nödvändigt, att syn-nerven för den uppfattade bilden till hjernan, som att ögats spegel mottager bilden. Emellertid, vid ett slag öfver pannan, se vi ljus och lågor, om också ögat är slutet eller vi befinna oss i djupa mörkret.“

“Och du vill kanske bevisa, att vi *verkligen* kunna se något, som egentligen icke finnes?“

“Det är ju redan bevisadt; ty det faller dig troligen icke in att betvifla min sannfärdighet, om jag stöter mitt hufvud emot fönsterkarmen här och försäkrar dig, att det “blixtrar för ögonen“, som man säger, oaktadt du sjelf ingenting ser.“

“Nåväl, det är sannt, ty ljuset kom af slaget, men icke af ett yttre verkligt ljus.“

“Verkligt! Hvad är verkligt? Allt, allt är ju individuelt: sanning och yllfarelse, dygd och last, ljus och mörker, hvad som synes hvitt för den ena, är svart för den andra... ljuset som jag såg var *verkligt* för mig.“

“Och det är på detta sätt du söker förklara hvad du såg i natt... den förklaringen kan gälla för vanliga

feberfantasier; men den sällsamma likheten med hvad som verkligen passerat, det synes mig i alla fall innebära något öfvernaturligt.“

“Hvem vet! Det faller mig något in: Ljuset, som likväl genomfar rymden med oändlig hastighet, behöfver ju tusentals år att ifrån aflägsna stjernor hinna till oss! Nåväl! Sedan detta ljus börjat sin färd, skulle stjernan kunna försvinna och årtusenden, sedan den upphört att existera, skulle vårt öga ännu se dess sken! Om på samma sätt återskenet af de varelsers existens, hvilkas kroppar längesedan upplösts i atomer, ännu under vissa förhållanden kunde inverka på våra syn-organer eller genom något annat sinne kunde uppfattas i vår hjernas mystiska djup... dessa skuggor kunde ännu kringsväfvva på samma ställen, dessa atmosfäriska aftryck ännu kvarstå, liksom de antediluvianiska djurens i klipporna... liksom luftens underbara hägringar, som fjerran bort ifrån originalen medföra sina spegelbilder och visa dem såsom *öfvernaturliga* framtidstecken för de förskräckta människorna... vårt släkte är ungt i jemförelse med det klot hvar på det uppkommit; hvad som för århundraden sedan betraktades som de mest hemlighetsfulla trollerier, är i dag den vanligaste sak; ännu några århundraden, och hvem kan säga hvad vi då veta? De äldsta traditioner, sägner, hvilka framstå såsom godtyckliga, obevisliga hugskott, de ordspråkslika gamla påståenden och uppgifter, som tyckes vara omotiverade och utan allt värde, har vetenskapen sedan igenfunnit sanningen af och grunden för; hvem vet om det icke kan gå på samma sätt med det mest föraktade “käringskrock“ och det nu så förkastade andeskåderiet... allt hvad i en människas tanke kan uppkomma eger möjligen någon sanning, någon motsvarighet i naturen... Liksom på det lilla inskränkta schackbrädet, förändringarne äro oändliga, likaså äro förändringarne och föreningarne af naturens grundämnen det i ännu högre grad; dess vexelverkan, dess resultater känna vi blott till en tusendel; hur många okända facer återstå?“

Konrad tystnade. Han hade talat så långsamt och lågt, som då man helt omedvetet klär sina tankar i ord; dessa tankar, afbrutna, osammanhängande, innehållande ganska ringa "sundt förnuft", såsom man kallar det, d. v. s. användbart och helsosamt inskränkt förnuft, gjorde likväl i månens skimmer och qvällens tystnad ett oemotståndligt intryck på mig. Hans eget bleka och ungdomliga ansigte, nu mer än någonsin öfvergjutet af det svärmiska och drömmande uttryck jag vid hans första åsyn anmärkte, bidrog äfven att gifva intresse deråt.

"Du säger ingenting om upptäckten af din farfars namn på taflorna derinne? Tror du verkligen att han målat dem?" sade jag, sedan vi länge suttit tysta, försänkta i tankar.

"Ja, det är sannt, det var då en *verklig* sak och ingen dröm. Det var hans namn, som stod vid kanten."

"Ja visst, dertill kan jag vittna, men ett namns likhet är endast en sannolikhet, ingen visshet."

"Åh ja! Men det är likväl mycket troligt: Han var en fattig målare utan rykte, och jag trodde verkligen icke att han egde så mycken talang, som dessa porträtter utvisa."

"Denna tyska målare hade vistats länge här; tänk om den der gamla frun varit din farmor?"

"Väl möjligt," sade Konrad likgiltigt.

"Nåväl! I så fall är det därför, som hon uppenbarar sig för dig; blodet är alltid tjockare än vattnet."

"Nej, godnatt! Jag är sömnig," sade Konrad uppstigande, synbarligen ohågad att fortsätta detta ämne.

"Har du något emot att jag lägger mig på soffan inne hos dig?"

"Tvärtom; jag önskar ingenting hellre än att få veta om jag verkligen går i sömnen."

Klockan var sju andra morgonen. Vi hade sofvit såsom murmeldjur, ostörda af både lefvande och döda; men vaknat tidigt och gått ut. Nu stod jag och lad-

dade om min bössa, allt emellanåt uppgifvande ett rop åt Konrad, som sökande en "mycket rar" växt, hvilken han trodde skulle finnas i närheten, hade lemnat mig och gått åt ett annat håll i skogen.

En klar och ungdomlig röst, som sjöng och drilade helt ogeneradt och föraktande alla regler, nådde i detsamma mitt öra; jag såg mig om och såg en ung flicka belastad med tvenne stora korgar komma fram mellan buskarne. Vid min åsyn stälde hon ned korgarne på marken, strök tillbaka hufvudklädet och neg. Jag besvarade småleende och mycket siratligt hennes kompliment och frågade hvad hon hade i korgarne och hvart hon ämnade sig.

"Åh! Det är lingon, som jag skall bära hem," sade hon rodnande och litet förlägen öfver min helsning.

"Har du plockat allt det der?"

"Ja visst, jag och lilla Sven."

"Hvem är lille Sven?"

"Det är bror min, vet jag."

"Det var mycket lingon det der; hvad skall du göra med en sådan mängd?"

"Kors, så dum herrn är; jag skall sälja dem i stan."

"Hur långt är det till stan?"

"Det är fyra mil, men vi har en oxe så att vi behöfva inte bära dem; jag har väl lika mycket till derhemma, det blir inté lite pengar ska herrn se. Jag och Sven plockade i fjol för tre riksdaler."

"Åh, det var fasligt."

"Ja, men i år blir det inte så mycket. Far följer med, vi fara i morgon."

"Jaså, din far lefver?"

"Ja, men mor är död för längesen; far är torpare under herrgården och har mormor hos sig."

"Jaså!" sade jag, leende åt hennes godmodiga meddelanden, under det jag med ett verkligt välbehag mönstrade denna välformade, friska ungdomliga varelse, der själen lika frisk och naturlig tycktes framlysa ur de klara mörkblå ögonen.

Jag är icke bland dem, som svärma för "landtlifvets oskuldsfulla behag", ty då man har i verkligheten sett dessa "behag" på nära håll, så vet man att de reducera sig till ett oklart och halfvakat själstillstånd, der råhet, tanklöshet och en halft omedveten elakhet äro rådande, och en snuskig ovårdad kropp, som hårdt arbete ofta vanstält; de äro, med ett ord, allting utom behagliga. Om man derföre någon gång påträffar en varelse, som hvarken nöden eller lasten ännu vidrört, så vacker, så frisk och modig, som denna unga flicka, då blir man ännu mera hänförd deraf, än af någon annan uppenbarelse i naturen, der felfrihet och harmoni — efter våra skönhetsreglor — äro rådande.

Det var också med fullkomligt samma känslor som jag nyss förut hade beundrat traktens skönhet, som jag granskade hennes solbrända, men vackra, bara armar och ben.

Hon tog sig så väl ut på gångstigen framför mig, med sin korta randiga kjol och sitt lilla lifstycke.

"Tänker herrn sig fram till herrgården, så går han rakt galet," sade hon efter några minuters tystnad, då hon såg att jag följde efter henne.

"Åh nej! Jag ämnade följa med dig för att få litet vatten, i fall du icke bor för långt härifrån."

"Det går an; för der ser herrn taket på vår stuga; ta mig katten ä icke klockan åtta, för der kommer Lillmaja," fortfor hon häftigt, vid åsynen af en liten åtta- eller tio-årig flicka, som med en korg och en katekes i handen i detsamma framkom ur skogen och förenade sig med oss."

"Jag har gått i skogen sen dagningen ser herrn, och alldeles glömt se efter hvad tiden led."

"Hur kan du se det? Har du klocka med dig då?"

"Klocka! Tycker herrn det; det må en väl inte behöfva, då solen lyser. Nu är väl mormor bra ond; jag tvättade väl potatesen och stälde grytan i spiseln, men nu har hon fått tända eld... för fars skull, ser herrn, som kommer och ska ha frukost, och nu kommer alla skolbarnen med detsamma." Helt andtruten

af sin häftiga gång, kunde hon likväl icke låta bli att meddela mig sina farhågor, öfvertygad, som det tycktes, om mitt intresse därför.

Jag tillbjöd mig att bära den ena korgen för att lätta hennes gång på den steniga och ojemna vägen.

“Ja, kors om herrn vill ta dem båda två, så kunde jag springa förut,” sade hon helt gladt och satte hastigt båda de tunga korgarne ned för mina fötter.

Innan jag hunnit svara någonting, hade hon sprungit sin väg, följd af den lilla flickan med katekesen.

Nästan förargad öfver min artighet flyttade jag bössremmen öfver andra axeln för att kunna bära båda korgarne, och följde efter.

Helt svettig satte jag dem ned vid den öppna stugdörren och gick in. Derinne satt vid ett bord, längst upp vid det lilla fyrkantiga fönstret, en gammal gumma med händerna hopknäppta på knäet, ett par stora runda glasögon uppskjutna i pannan och det grå håret alldeles uppstruket och omknutet med ett band. Sex eller sju små barn stodo rundtomkring, äfven med hopknäppta händer, ty en af dem läste högt Fader vår.

Jag stannade utanför dörren; det halfdunkla rummet, hvars små fönster icke mycket dager insläppte, denna gamla och dessa barn, som representerade början och slutet af det lif, hvars fattiga och enformiga historia jag tyckte låg så melankolisk framför mig, under det jag omedvetet eftersade de ord, som, på en gång enkla och omfattande, innehålla detta samma lifs tröst och rättesnöre. Den gamla präglade nu in dem i barnens minne; skulle hvart och ett af dessa ord i deras hjertan växa upp och bära tusen blommor, af längtan, tvifvel, kärlek, misströstan, hopp och tröst; med ett ord, väcka deras religiösa lif, eller ligga kalla och ofruktbara på läpparne blott? Troligen skulle de bilda några dunkla torftiga begrepp; torftiga liksom det yttre lif de gingo till mötes, der lidandet lyckligtvis är lika matt och lindrigt som njutningarna äro ringa.

“Lena! Har du gett grisen något?” ropade gumman, omedelbarligen sedan bönen var slut, med en ganska sträng röst, hvilken kom den vackra flickan, som sysslat med någonting uti köket på andra sidan förstugan, att skyndsamt fatta ett ämbar, som stod på golvet, och gå ut dermed.

“Ack, Herre Gud, jag får be herrn så mycket om ursäkt, för mormor sa’ att det var så ohöfligt, att be herrn bära korgarne,” utbrast hon i en ångerfull ton vid min åsyn.

Jag lugnade henne och satte mig ned på trappan i afvaktan på det begärda vattnet.

“Skulle inte herrn vilja ha lite mjölk? Jag kommer straxt tillbaka,” fortfor hon, gående bort till en liten inhägnad på andra sidan om stugan.

Jag hade emellertid icke suttit der i många minuter, innan jag såg henne återkomma i fullt språng, med en sådan förskräckelse och sorg målade i sitt ansigte, att jag helt förundrad frågade henne om orsaken, men fick intet svar. Hon sprang förbi mig och rusade in i stugan, afbrytande en liten gosses mycket knagliga lexa, med utropet:

“Mormor, mormor! Jag tror att grisen är död!”

Aldrig har ett dödsfall kunnat väcka större sensation. Gumman reste sig häftigt upp och gaf derigenom alla barnen anledning att rusa ut genom dörren. All skoldisciplin var upphäfd och man pratade högt öfver hvarandra. Den vackra Lena grät, och gumman öfverhopade henne med frågor om förmodade försummelser i grisens vård, och helsade knappt på mig, då hon kom ut, så brådtom hade hon att sjelf öfvertyga sig om olyckan.

Alla barnen följde efter för att bli vittnen till det intressanta skådespelet, som gjort ett så oväntadt och välkommet afbrott i den “tungsamma” läsningen, och jag kunde icke förneka mig samma nöje.

Der låg verkligen en halfstor gris helt känslolös utsträckt på marken och tycktes icke röna något infly-

tande af att gumman vände honom omkring, än på den ena, än på den andra sidan.

“Spring du, Petter, öfver mossen till Olle i Kärret, och hör om de icke ha lite “orsten“ eller rödfärg,“ sade gumman ifrig och bekymrad. “Jag hade litet svinsmörja i ett papper, men jag vet aldrig hvart det kôm,“ fortfor hon, gående tillbaka in i stugan, under det ett af barnen sprang sin väg med full fart att söka bot hos Olle i Kärret.

“Ack, om herrn visste någon bot för svin?“ sade Lena snyftande.

Jag skulle verkligen hafva velat haft någon sådan kunskap, då jag såg hennes tårar.

“Kan inte herrn hitta på något?“ fortfor hon bedjande, i det hon gick tillbaka igen och betraktade helt tröstlös föremålet för så mycket deltagande.

Jag betraktade grisen närmare; han var icke död, men man märkte knappt att han andades. Jag visste icke hvad jag skulle hitta på, men tyckte att som han var alldeles utan hopp, så kunde man gerna, liksom läkare bruka, experimentera med honom. Jag letade i min skjutväska — jag visste egentligen icke efter hvad, utan endast för att visa min goda vilja och intresse för olyckan — men hittade ingenting annat än en förglömd och hårdnad bit medvurst. Emellertid då jag såg flickans vackra ögon med det mest oroliga och spända intresse följa mina rörelser, tog jag och borrhade ett hål i medvursten och fyllde det med krut, samt stoppade alltsammans i halsen på grisen.

Jag hade svårt att hålla mig för skratt, när jag såg flickans andäktiga min under operationen; och då jag sedan bad henne hålla kallt vatten öfver honom, sprang hon till källan så glad och hoppfull, att jag nästan ångrade att med mitt pojkaktiga tilltag hafva väckt en förtröstan, som genast skulle bli tillintetgjord.

Emellertid ville jag icke bevittna hennes felslagna förhoppning, utan gick tillbaka till stugan der alla

barnen fulla af förtjusning, pratande och stojande kommo ut, hemförlofvade i anledning af den stora händelsen. Gumman stod lutad öfver en öppnad kista, hvars lock hvilade på hennes hufvud, under det hon ifrigt letade bland kläderna deri.

“Det var som jag trodde, smörjan finns inte, jag fick den af Skräll-Stina för två år se'n,” sade hon, utan att vända sig om, förmodligen i tanke att det var flickan som kom in, allt under det hon rörde om bland sakerna i kistan.

Jag sade henne några deltagande ord och ämnade föra vattenkrukan, som jag fann på en bänk vid dörren, till mina läppar, för att sedan gå min väg, då Lena kom springande under utropet:

“Han lefver, mormor! Han rör på sig!”

Gumman slog igen kistan och gick ut, och jag stod helt förbluffad öfver den oväntade utgången af kuren.

Några minuter derefter, då jag ämnade gå ut genom grinden till inhägnaden, som utgjorde den lilla gårdsplanen framför stugan, kom Lena tillbaka, förd af tacksamhet mot mig, som hon tillskref grisens räddning, och fattade min hand.

“Aldrig i världen vet jag hvad jag ska kunna göra herrn, som gjort mig en så stor tjänst,” sade hon med rörd och glädjestrålände min.

“Tycker du att det var en så stor tjänst?” sade jag leende.

“Ja, det tror jag! Far skulle ha blifvit någe ond, och ledsen se'n... Vår enda gris...”

“Tror du grisen tar sig nu då?”

“Ja, han reste sig upp och går, fastän han är lite vinglig på benen; men mormor slog mera vatten öfver honom och nu tänker jag han blir nog bra.”

“Nå, det var skönt. Adjö med dig. Du skulle väl kunna ge mig en kyss till afsked, efter jag gjort dig en sådan tjänst,” sade jag skrattande och halft på narri, för att se huru långt hon skulle vilja sträcka sin vilja.

“Ack ja, det kunde det visst vara värdt, men... men jag skulle tycka det vore bra svårt.”

Föga smickrad af den uppriktiga motvilja hon visade, sade jag:

“Nå, om du finner det så svårt, så får jag väl låta mig nöja ändå.”

“Ja, ser herrn, det kunde då snart vara gjordt för mig, men... men jag har en fästman;” hon rodnade starkt och lutade ned det vackra hufvudet, som jag i detta ögonblick fann verkligen förtjusande.

“Redan, och du är väl icke mer än sexton år?”

“Åhjo, jag blir sjutton i höst.”

“Nåväl, det är rätt; behåll dina kyssar för honom. Farväl med dig, vackra barn,” sade jag, tillfreds med hennes vägran, som så väl öfverensstämde med hennes oskyldiga utseende; nickade ännu en gång åt henne, som neg på andra sidan grinden, och fördjupade mig i skogen igen.

En stund derefter hade jag återfunnit Konrad och berättade honom skrattande mitt äfventyr och hur jag spelat läkare för en afdånad gris.

“Du gick emellertid miste om arvodet för din konst; så brukar det också ofta gå, tror jag,” sade han i samma ton.

“Och lika rättvist, om jag inte bedrar mig; när utgången blir lycklig, så tror jag verkligen att läkaren har föga del deri.”

“Hur kan du säga så; man har hunnit långt i medicinen.”

“Åh ja, så långt, att man vet hur ganska ringa man förmår.”

“Nåja, det är redan mycket, jemförelsevis emot förr.”

“Jag är säker att den der vackra flickans utkorade är en ovanligt ful och drumlig bonddräng.”

“Du tänker åter på henne. Kanske skulle du verkligen velat ha den kyss hon nekade dig?”

“Nej, det var sannerligen icke min mening.”

“Men du finner emellertid hennes smak orimlig,

som nekar dig hvad hon utan tvifvel med nöje skänker den der ovanligt "drumliga drängen."

"Orimlig, nej visst icke. Jag finner den lycklig. Om jag skulle tänka mig, att det der vackra barnet kunde fatta tycke för mig eller dig, så skulle det ju vara ganska olyckligt."

"Hvarför det? Någon bildning, några års vana vid en annan omgivning, sättet och pligterna i en annan samhällsställning, och både du och jag skulle ödmjukt buga oss för den sköna damens leende."

"Ja visst; men frågan är om hennes lycka. Tror du väl att hon vunne på bytet; hon står nu på ett steg af den långa trappan af olika förhållanden i lifvet, som synes mig det lyckligaste af alla, der behoven stå i det jemnaste förhållande till önskingarna, brödet till arbetet; der både kropp och själ ega hvad de behöfva och åstunda. För den förra ett hem, en potatestäppa och en ko, för den senare, en andlig potatestäppa, att jag så må säga, en inskränkt krets af begrepp om pligt och belöning, omgärdade af en faders armar — lyckliga, lyckliga varelse! Låt henne deremot stiga några steg högre upp på trappan och det torftiga hemmet tillfredsställer icke längre hennes yttre behof; väggarne omkring det lilla templet i hennes hjerta ramla; hon ser den tomma rymden omkring sig och skall kanske icke stiga upp så många steg ännu, att hon någonsin skönjer en hvilopunkt för sitt bäfvande hjerta, i stället för det klumpiga lertemplet, som förr gaf henne trygghet och skydd."

"Ja, du har rätt, äfven jag har alltid funnit den förståndiga bergade arbetsklassen lyckligast. Med den *förståndiga* menar jag likväl den, som verkligen eger och *älskar* sitt "lertempel" som du säger. Det finnes kanske flere fritänkare på de lägre trappstegen än någonsin på de högre, och de, som stå dernere i smutsen, likna icke dem, som stå deruppe i ljuset; de förra äro förblindade af egenkärlek, af låghet och laster, de senare äro förblindade af solens strålar, som de ännu icke hunnit lära sig att uthärda."

“Kanhända!“ Emellertid, för att återgå till den vackra Lena, så tror jag sannerligen att du för henne befarade en olycka, som alldeles icke är vanlig för unga vackra qvinnor; de stiga gudskelof icke så högt att de bli solblinda af något annat än sin fåfänga. Enda skilnaden, i händelse hon förflyttades i andra lefnadsförhållanden, vore kanhända, att hon blefve en nolla och en fjolla klädd i blonder och siden, i stället för i en ullkjol.“

“Min Gud, hvilken tanke du tyckes ha om qvinnorna i hvad kostym som helst!“

“En tanke, som du kanhända skulle dela, i fall du närmare kände eller hade reflekterat öfver en elegant dams, en bildad, väl uppfostrad flickas lif.“

“Och det skulle då vara en fjollas.“

“Förlåt mig, dessa epiteter voro kanhända allt för ohöfliga, jag utbyter dem gerna emot hvad du sjelf skulle vilja använda, då jag beskrifvit för dig ett sådant fruntimmers lif.“

“Nåväl! Låt höra; jag tillstår att jag icke närmare eller förtroligare känner ett enda ungt fruntimmer.“

“Hennes ungdom förgår,“ började Konrad, halft på skämt, halft allvarsamt, “under fortsatta jägtande “lektioner“, ty under några få år måste hon proppa i sitt hufvud en resumé af den bildning och de talanger, som fordras för en “god uppfostran“. Hennes lilla hjerta sofver emellertid “den rättfärdiges sömn“, ty det har hvarken tid eller tillfälle att vaka. Vid sexton eller sjutton år är hennes yttre och inre menniska fulländad, det vill säga, hon kan deltaga och har inträdt uti sällskapslifvets himmelrike, kan bedöma sin egen och andras toilett, och för hvarje bal hon bevisar, lär hon sig några flera intetsägande, meningslösa ord att tillägga till de vanliga fraserna. Hvad hennes inre angår, så har det hårdt anlitade *minnet* nästan förqvåft alla andra själssegenskaper och liknar nu det bästa fullproppade visthus, af hvars brokiga, hopradsade förråd hon likväl, i vanligaste fall, hvarken förstår att göra sig gagn eller glädje. Några år förgå, lektionernas tvång är

längesedan förbi, men sällskapslifvets alla mångfaldiga bestyr och pligter, i förening med några husliga omsorger, ålagda af en omtänksam mor, "ty man måste väl, såvidt tiden tillåter, tänka på sin framtid", upptaga alltjemt hennes tid; hon är ständigt sysselsatt, hon har hvarken tid eller behof af någon sjelfkänedom, någon tanke, någon reflektion. Hon har nu hunnit högsta graden af societetslifvets fordringar, hon är "en för söt", för älskvärd flicka, ty hon kan föra en konversation under flera timmar, utan att komma i kollision med någon annans tankar, utan att man egentligen vet *hvad* hon har sagt. Hon har aldrig försummat en visit, aldrig begått ett misstag, eller ett fel emot mode eller etikett, med ett ord, hon är alldeles klanderfri.

Under denna lyckliga period tror hon med säkerhet att hennes hjerta vaknat. Hon gifter sig med den som anhåller om hennes hand — nota bene om han kan tillbjuda henne ett någorlunda komfortabelt hem — får sina föräldrars välsignelse och en mängd broderier af alla sina vänner.

Hon blir maka och mor, utan att hon fäster synnerlig vikt dervid. Ingenting förändras, hon blir *hvad* hon var, *hvad* hon danats till: en varelse, hvars hela verld och alla intressen ligga utom henne. Har nu mindre än någonsin behof af något annat, ty för att kunna egna en nödtorftig tillsyn åt sina barn och sitt hushåll och likväl icke försumma sin toilett och sina vänner, så, ehuru knapphändigt hon än uppfyller sina husliga pligter, blir hennes tid i alla fall fullt upptagen. Hon klär sig, hon gör förmiddagsvisiter, efter hon ändock "måste hafva liten motion och frisk luft"; hon måste göra större och mindre "bjudningar" och omöjligt försumma dem hon sjelf får tillbaka; hon är medlem af filantropiska sällskaper, hon intresserar sig för hela verlden; hvardagslifvets lumpnaste mest småaktiga sqvaller lika väl som sällskapslifvets simplaste tilldragelser taga hennes uppmärksamhet i anspråk; huru skulle hon kunna hafva tid med sig *sjelf*, huru känna någon tomhet, någon saknad? Nej, nej trefallt

lyckliga varelses. Om eder kan man säga med skäl, "att ingen skall kunna taga eder glädje ifrån eder", ty så länge ni lefven, skolen ni aldrig sakna hvad som utgör edert intresse och edert nöje. Ni öken edra omsorger och edra pligter med edra uppväxande döttrars; ni blifven enkor och fällen tårar i bredfällad kammarduksnäsduk, men verlden och "vännerna" återstå och ni trösten er. Ännu i ålderdomen förbehåller verldens fåfängliga "bråte" sitt behag för edra ögon, om ni också måsten se den genom glasögon; och ni kläden er och sqvallren med mera ifver än någonsin."

"Hör då upp, för all del," sade jag skrattande, "du öfverdrifver. Skulle alla qvinnor vara sådana, så skulle vi ju aldrig kunna hoppas att finna den ringaste sympati hos våra blifvande hustrur."

"Vi skola troligen också aldrig finna den."

"Men undantag finnas väl. Du får väl vara så pass rimlig att medgifva det åtminstone!"

"Utan tvifvel finnas de, ehuru jag icke har den lyckan att känna någon, men var öfvertygad, att mängden liknar den beskrifning jag gjort, naturligtvis med några gradationer för olika lefnadsvilkor: den ena gör präktiga kalaser, den andra håller små kafferep, den enas sqvaller rör köket och gathörnen, den andras salongerna; men tro mig, samma ytlighet och småsinne, samma brist på lyftning och förstånd råda i alla fall hos dem alla — dess bättre för dem."

"Hvilken människokänedom ni utvecklen, mina unga herrar," sade en röst bakom oss, och när vi vände oss om, stod den gamle inspektoren och betraktade oss med icke så liten ironi i sitt ansigte.

"Ni har pratat så högt och gått så långsamt att jag godt kunnat följa både edra steg och ert samtal; ni har valt ett ämne, som synes er särdeles intressant vid edra år, jag minns det mycket väl. Emellertid finnes väl knappt ett föremål på denna jord, som varit underkastadt så olika bedömanden som de stackars qvinnorna," tillade han.

“Ja, det är högst naturligt, hvar och en känner efter sin erfarenhet,” sade Konrad litet förlägen.

“Nå, nu lemna vi dem i alla händelser i sitt värde och vända hemåt, ty frukosten väntar och jag tycker I bören vara rätt hungriga.”

Han öppnade med detsamma den höga jerngrinden till trädgården och gick förut.

“Ni måste nu uppfylla ert löfte och berätta oss något om den familj, hvori ni tillbragt hela er lefnad. Det är ett så passande tillfälle just nu, då er kaffekopp är urdrucken och er pipa nyss stoppad,” sade Konrad, då eftermiddagen åter församlat oss i den gamla bersån,

“Jag försäkrar er, att jag känner samma otålig-
het att höra er, som då jag i min barndom fått löfte om en saga,” tillade jag, och småleende biföll gubben vår begäran.

“Jag fruktar emellertid att I skolen finna er bedragna; ty det är alls ingenting underbart och sago-
likt jag kan berätta er; det är endast de ömsom dunkla, ömsom klara minnena ifrån forna dagar; några scener, några fragmentariska drag ur några varelsers lif, som redan länge varit stoft.”

“Det första minne, som jag eger, rörande dessa personer,” fortfor han efter några minuters tystnad, “är det af en söndagsafton. Jag hade fått komma hem till min mor, som var husförestånderska här, på besök. Jag var då tio år. Jag satt vid hennes öppna kammarfönster och såg ut åt den terrass, som ligger framför glasdörrarne. Hela familjen var församlad der. Jag ser dem ännu efter nära sjuttio år så klart och tydligt allesammans. Det är besynnerligt, att ens äldsta minnen äro de bäst bibehållna. Kanhända därför att grunden, hvarpå dessa ljusbilder fasttryckas, då är renast.

Midt framför mig på en trädgårdssoffa satt patron sjelf, “gamle herrn”, som han sedan blef kallad; han var då mycket fet, och de många berlockerna i hans

urkedja, hvilken hängde öfver hans stora mage, var i mina ögon det anmärkningsvärdaste på hans person; han läste på ett mycket litet tidningsblad, och höll den stora sjöskumpipan fastbiten mellan tänderna. Emellertid vände han ögonen mycket ofta derifrån och bort till andra sidan, der hennes nåd satt. Hon var då, i mitt barnsliga tycke, det vackraste fruntimmer jag hade sett, elfuru hon säkert var närmare fyrtio än tretio år. Hennes himmelsblå klädning var mycket urringad, och hennes hals var alldeles bar och dess hvithet föll ännu mer i ögonen genom de nedfallande snibbarne af en liten svart spetshalsduk, som låg öfver hennes frisyra och var knuten under hakan. Den vida kjolen var litet uppdragen och lät mig se hennes runda och fina smalben, med den glänsande silkesstrumpan öfver, och hennes fot i en spetsig ljusblå sko med hög svart klack; hon höll en liten tjock bok uppslagen i handen, men såg aldrig deri, utan lutade sig baklänges emot stolsryggen och höll sina ögon halfslutna och orörliga framför sig.

“Några steg ifrån henne på gräsvallen satt en ung karl, med fina drag, blek hy och långt, ljust, opudradt hår; han hade något sorgbundet och sjukligt i sitt ansigte; men, min Gud, när jag nu återkallar i mitt minne hans bild, så tycker jag, att han fullkomligt liknade er, herr Konrad,” sade gubben, i det han reste sig upp och betraktade Konrad, som rodnade och blef förlägen för hans granskning.

“Det är väl möjligt, ty troligen är det min farfar ni nu beskriver, eller var icke denne unge man den tyska målaren, hvars taflor ni visade oss deruppe, och hvarpå jag igenkände min farfars namn, Frans Dürer,” sade Konrad.

“Dürer? Ja mycket rätt, så hette han; hans namn hade alldeles fallit mig ur minnet; var det er farfar, hm, hm?” Gubben tystnade och tycktes inkommen i en annan tankegång; slutligen fortfor han efter några minuter:

“Ja, det var den unga tyska målaren; han höll en

zittra i knäet och sjöng någonting, som tycktes oroa den gamle herrn, ty han hostade helt högt flera gånger, och gick slutligen fram och afbröt sången med någon fråga till sin tankspridda fru.

En mycket lång och mager karl, djupt nedlutad öfver en bok, satt på en bänk straxt vid trappan och framför honom red på en käpp en liten gosse af min ålder fram och tillbaka i sanden. Det var herrskapets äldsta barn och hans informator. Just som jag med lifligt intresse följde den lilla gossens bemödanden att likna en stegrande häst, hördes bandhundens grofva skall på gården, och en kammarjungfru, som höll en liten ljuslockig flicka i handen, kom ut på trappan för att säga, att en vagn syntes i allén.

Jag skyndade mig in i köket, för att genom dess fönster, hvilka lågo åt gården, få bevittna de främmandes ankomst; men jag hann likväl att se, att hennes nåd såg missnöjd ut, och i det hon reste sig upp, kastade en blick på sångaren i gräset vid hennes fötter, som syntes mig besynnerlig.

Det var icke underligt att hon ville höra den vackra visan till slut, tänkte jag, och klängde mig upp på bordet vid fönstret, just då en klumpig täckvagn körde fram till trappan.

Ett mycket blekt, sorgklädt fruntimmer steg ur, då betjenten öppnat vagnsdörren, och straxt derefter lyfte han ned en liten flicka, hvars hvita hy och himmelsblå ögon syntes mig likna en engels. Ack, hon blef också mitt lifs engel, arma Malin; aldrig har en lifstidsfånge inträdt i ett säkrare, mera tryckande fängelse, än det hon nu, med så leende läppar, inträdde uti.

Den främmande damen var hennes nåds syster, som varit gift med en dålig man, hvilken nyss dött med förstörda affärer, och lemnande sin hustru och sitt enda barn i den djupaste fattigdom.

Jag såg den lilla flickan ännu ett ögonblick, då hon hoppande följde sin mor uppför trappan. Jag drömde om henne om natten; det var den första gången, men ej den sista hon var föremålet för mina drömmar.

Sommaren derpå fick jag återkomma på några dagar. Hennes nåd var då bortrest, hennes helsa hade varit klen, hon skulle besöka någon brunn.

Den lilla flickan återfann jag, hon hade stannat kvar hon sin moster, för att uppfostras tillsammans med mamsell Laura. Patron sjelf var mycket förändrad, han hade haft ett anfall af slag, och gick endast med möda och stödd emot en käpp, och då hans fru hemkom, tycktes mig äfven hennes utseende hafva undergått mycken förändring. Hon var mycket blek och hennes sätt hade blifvit mera strängt och befallande än någonsin. Derföre, när den stora lyckan förkunnades mig af min tacksamma mor, att jag blifvit utsedd att dela unge herr Klaes' lekar och studier, för att med mitt sällskap möjligen upplifva hans klena lärdomshåg och uppväcka hans täflan, så blef jag mera förskräckt än förtjust.

Några år förgingo, hvarunder lusten och nöjet att lära, i förening med Malins och Lauras vänskap, ersatte mig de många bittra förödmjukelser jag led genom den underordnade plats, hvarpå den stränga frun ständigt visste att ställa mig; genom den rol af "souffre-douleur" för min lekkamrat, som pålades mig, och genom hans högmod och dåliga hjerta.

Jag var intet bortklemadt barn, född af en fattig mor, och uppfostrad hos ett fattigt folk; den hårdhet och stränghet, som drabbade mig sjelf, gingo temligen lätt att fördraga, men Malins många tårar och ständiga förskräckelse för sin hårda moster, sönderslet mitt hjerta.

Huru ofta har jag icke, inkrupen i häcken under sängkammarfönstret, lyssnat till hennes snyftningar och den stränga fruns bannor och till och med slag. Hur ofta har jag icke vid källan i parken badat hennes rödgråtna ögon, och sökt trösta och ingifva det staccars barnet något mod. Likheten i vår ställning och våra barnsliga sorger förenade våra hjertan, redan innan vi sjelfva gjorde oss reda derför. Dessa år voro visst rika på tårar, men också på fröjd; de äro ännu min lefnads strålande tid, ty barndomen fattar glädjen

i flykten och njuter deraf, utan att ens behöfva vänta tills tårarne efter den sista smärtan ännu hafva torkat.

En enda sällsam tilldragelse sedan denna tid står ännu för mitt minne. Det var den första hösten jag kom hit till herrgården, ett par månader sedan hennes nåd hemkommit ifrån sin brunns-sejour; en temlig ruskig och blåsig qväll, då min mor skickade mig ett ärende till ett torp på andra sidan skogen. Det ligger temligen långt härifrån, det var redan skymning, då jag gick hemifrån och i skogen var nästan alldeles mörkt. Stugan, till hvilken jag ämnade mig, låg utmed en grind vid stora landsvägen, men som jag kände vägen fullkomligt väl, valde jag gångstigen genom skogen såsom mycket kortare.

Emellertid då jag uträttat mitt ärende och kom ut ur skogen, var det så mörkt att jag nu fruktade gå vilse, och som just i detsamma en stor resvagn stannade vid grinden, öppnade jag den och fick det hos en pojke vanliga infallet att hoppa upp bakpå för att åka med till vägen, som tog af till herrgården. Ingen gaf akt på mig i mörkret, endast skjutsbonden satt på kuskbocken, och vagnen rullade fram helt långsamt på den smutsiga vägen, och stannade slutligen alldeles, sedan jag hört någon genom vagnsfönstret säga några ord åt den som körde.

Helt förskräckt öfver att bli upptäckt och få banor, var jag villrådig om jag skulle hoppa ned och springa min väg, men som ingen steg ur, kröp jag i stället ihop bredvid hösäcken, som var bunden bakom och förblef stilla.

Några minuter förgingo och månen, som hela tiden varit skymd af tunga moln, tittade nu fram deremellan för att nästa ögonblick åter betäckas af de i hastig fart jagade skyarne.

Jag såg likväl att något rörde sig vid milstolpen, som står i skogsbrynet, och en qvinna, klädd som en vanlig bondhustru, framkom och gick upp på landsvägen. Vagnsdörren öppnades i detsamma och hon steg in. Vagnen, på hvilken dörren slogs igen, förblef

emellertid stående stilla, så länge att jag beslöt hoppa ned och fortsätta vägen till fots, då vagnsdörren åter öppnades och samma qvinna steg ur, men sade i det samma några ord med en röst, hvars hårda uttal alltför ofta jagat mitt hjerta upp i halsgropen, som man säger, för att jag icke skulle igenkänna den. Andlös af rädsla och förvåning, tittade jag fram så mycket jag vågade, och tyckte mig i månens sken äfven igenkänna hennes nåds ansigte under det stora hufvudklädet.

Hon stod qvar och sade ännu något med en på en gång både sorgsen och vredgad röst till den, som satt i vagnen, men orden uppfattade jag icke, lika litet som jag igenkände den röst, som svarade. Slutligen syntes ett hufvud framlutadt genom vagnsdörren, och på det långa ljusa håret trodde jag mig igenkänna den tyske målaren, som sjöng så vackert den der söndagsaftonen sommaren förut. Han höll i sina armar något, som liknade ett bylte, ett paket, eller, som jag sedan äfven inbillade mig, ett litet barn; qvinnan tog det, tryckte det intill sig, lutade sig öfver detsamma, som om hon vidrört det med sina läppar, lemnade det sedan tillbaka in i vagnen och skyndade nästan springande tillbaka in i skogen.

Den ljushårige herrn, som satt i vagnen ropade flere gånger åt skjutsbonden, som insomnat, och vagnen sattes slutligen åter i gång.

Jag följde med, tills jag igenkände vägen till herrgården, då jag hoppade af; de resande fortsatte vägen der förbi utan något uppehåll, och jag skyndade mig hem, undrande öfver, hvem den der qvinnan likväl kunnat vara, ty ansigtet och drägten kunde jag icke förena. Om aftonen berättade jag mitt äfventyr för min mor. Hon syntes mycket bestört och fundersam, men försäkrade mig, att hennes nåd varit hemma, och att det var en mycket tokig och opassande inbillning af mig, att finna en torpargumma likna henne, samt förbjöd mig strängt att någonsin för hvem det än måtte vara omtala denna dumma historia.

Jag gjorde det heller aldrig, så mycket mindre som jag snart glömde hela händelsen. Det var först långt efter, vid hennes död, jag åter påminde mig densamma.

Herr Klaes hade rest till universitetet, mamsell Laura var skickad i en pension i Stockholm för att fullända sin uppfostran, men Malin stannade kvar i sin fångenskap såsom lektris och sällskap åt hennes nåd, och som den gamle bokhållaren dött, hade jag efterträtt honom, likväl med vida mera vidsträckt befattning. Här fördes under dessa år ett mycket bullersamt och lysande lif; här var ständigt främmande, eller voro herrskapet på resor vid brunnar eller bad, hvarvid Malin antingen medföljde, eller skickades in till staden till några gamla tanter, der hon tillbragte ett lika tvunget och beroende lif som under mosterns uppsigt.

Gamle herrn, som blifvit allt svagare — han var också nära åttio år — tycktes emellertid icke vara särdeles belåten med detta lefnadssätt, och vi förundrade oss därför alla i huset när hennes nåd förkunnade, att läkaren ordinerat ett utländskt bad för honom och att resan skulle genast företagas.

Malin skulle i den tredubbla egenskapen af sällskap, systerdotter och kammarjungfru medfölja. För öfrigt skulle endast patrons gamla betjent medtagas.

Qvällen förut hade Malin smugit sig ut i parken och vi togo afsked af hvarandra; vi lofvade hvarandra en evig trohet; hvad mig angår så . . . Dock, stackars Malin, jag har aldrig tillräknat dig ditt brutna löfte; det anade mig, att jag aldrig skulle återse henne, och i sjelfva verket gjorde jag det icke heller. Det var icke hon som återkom.

Jag trodde jag skulle dö af sorg och saknad när de voro resta — den tiden var också en sådan resa ansedd för långt mera än nu — och hade icke min mor funnits för att trösta och intala mig mod och hopp, så hade jag väl aldrig stannat kvar här på detta ställe, der allt påminde om henne, och som syntes mig så

tomt och dystert; men jag var endast nitton år, och efter någon tid började jag hoppas på deras återkomst. Något bref var icke att tänka på, och i de bref, som med långa mellantider ankommo till inspektoren, var Malin naturligtvis aldrig nämnd. Det var bestämdt att resan skulle räcka ett helt år, men det dröjde till andra hösten, således flera månader längre, innan bref om återkomsten anlände.

Hvad jag tydligt minns den qväll de kommo! det var just vid denna tiden. Godsets folk hade vid alla grindar rest upp äreportar af löf och blommor. Hela stora trappan var som en enda ofantlig blomsterbukett. Som vi förmodade att det skulle bli mörkt innan de voro komna, hade vi anbragt marschaller utåt hela allén och rundtomkring gården.

Alla rummen voro eklärerade som till den största fest, och i Malins lilla kammare hade jag sjelf satt de vackraste blommor som funnos.

Vi voro alla högtidsklädda, allt folket var samladt på gården för att mottaga dem och mitt hjerta slog allt hårdare för hvarje minut som förgick.

Ändtligen hördes buller af vagnar, och med detsamma intog mig en ångest, som jag icke kan förklara. All glädje var flydd, det förekom mig, som om jag önskat fly undan, men benen ville icke bära mig; jag var nära att qväfvas och för att hålla mig uppe måste jag fatta tag i dörrkarmen, vid hvilken jag stod.

Min mor, i spetsen för hela tjenstpersonalen, kom i detsamma ut och stälde upp sig nedanför trappan; aldrig hade det syntts så tungt att rangera mig till denna löntagande skara; jag sansade mig likväl och när vagnarne körde fram och folkets inlärdade välkomstrop ljödo, hade jag återkommit i min förra sinnesförfattning.

I den första vagnen åkte hennes nåd och Malin. Hennes nåd steg först ur, hon var sig fullkomligt lik. De sista åren hade hon liksom föryngrats och nu, i den utländska något ovanliga dräkt hon bar, skulle man knappt hafva tagit henne för mer än tretiofem år,

ehuru hon var tio år äldre. Hon vände sig genast om, då hon kommit ned ur vagnen och räckte handen med ett slags omsorgsfull ömhet, som jag aldrig sett hos henne, åt det unga fruntimmer, som suttit bredvid henne. Kunde den vara åt Malin, hvilken hon alltid behandlat som ett tjenstehjon, denna artighet? Jag hade också svårt att igenkänna denna blomstrande unga flicka, ifrån hvilken jag gråtande skilts för mer än ett år sedan, i den bleka, tynande varelse, som långsamt och liksom halfsofvande steg ur vagnen.

Hon stödde sig emot sin moster under gåendet uppför trappan, och då det starka skenet ifrån marschallerna rundtomkring upplyste hennes ansigte, syntes hon som en vaxbild, så genomskinligt och orörligt var hennes ansigte, så stela och mekaniska hennes rörelser. Ingen rörelse hos henne utvisade hvarken att hon såg eller igenkände mig. Min häpnad och bedröfvelse måtte emellertid varit alltför synliga, ty hennes nådsade hastigt med sin vanliga högdragna ton:

“Nåväl! Min kära Jakob, vår ankomst tyckes hafva förvånat dig mera än som är passande,” och derpå vändande sig till min mor, fortfor hon: “Malin har varit sjuk, som ni ser, hon är ännu mycket svag, men jag hoppas att hon snart skall vara återställd; låt nu Beata taga vård om henne och föra henne till sitt rum, det vill säga till blå gästkammaren, så att hon är mig nära,” tillade hon hastigt, då kammarpigan ämnade föra Malin till hennes vanliga lilla kammare på nedra botten.

Jag var så förvånad både öfver Malins besynnerliga utseende och öfver min matmors ovanliga omsorg och uppförande emot henne, att jag nästan icke gifvit akt på att Anton, den gamle betjenten, hoppat ned ifrån kuskbocken på den andra vagnen och nu hjälpte sin herre ur. Patron deremot tycktes ovanligt rask; han hälsade vänligt och gladt på oss alla, som aldrig trott oss få återse honom, och gick med temlig lätthet uppför trappan. Jag ämnade slå igen vagnsdörren, då i detsamma ännu en person hoppade ur vagnen.

Det var en man om tretio eller tretiofem år, lång och mager, med mörk hy, svarta ögon och hår; men jag kan icke beskrifva honom, ty i hvarje hans drag, i hela hans figur fanns någonting så sällsamt och eget att han på alla gjorde samma intryck som på mig, ehuru kanske icke i lika hög grad. Jag kände en motvilja blandad med rädsla, som jag icke kan beskrifva, och då hans glindrande ögon mönstrande hvilade på mig, och han uttalade några för mig obegripliga ord, så tog jag ovilkorligt ett steg baklänges.

Han grinade så att hans hvita tänder lyste i eldskenet och sprang upp för trappan så lätt och tyst, som om han sväfvat.

Soupén var serverad och herrskapet gick nästan straxt ut i matsalen, men gamle herrn var mycket trött, han åt nästan ingenting, talade några ord med inspektoren och mig och aflägsnade sig straxt. Den främmande herrn deremot åt och talade med en liflighet, som alldeles satte mig i förvåning. Ehuru jag icke förstod franska så mycket, att jag begrep hvad han sade, fann jag likväl att det var detta språk, på hvilket han och hennes nåd samtalade; allting på bordet och i rummen, möbler, taflor och lyxartiklar, allt tycktes vara föremål för hans uppmärksamhet, ingenting undgick hans qvicka kringflygande blickar; han gestikulerade och pratade med en ifver, som var verkligt tröttsam att åse.

Innan hennes nåd gick in i sina rum, tycktes hon fråga honom om någonting, och hon nämnde ett par gånger Malins namn. Han sänkte då rösten något och svarade med några mera långsamma och sansade ord, som jag velat gifva allt i verlden för att förstå.

Om aftonen fick jag af Anton, som — sedan han först någorlunda tillfredsställt det öfriga tjenstefolkets nyfikenhet — följt mig till mitt rum, veta att den besynnerlige herrn var en italiensk doktor, som hette Testa, hvilken åtföljt herrskapet nästan under hela tiden de varit borta. Han hade mycket hastigt och lyckligt botat gamle herrn, som återigen fått ett slaganfall och

låg som död, straxt efter sedan han kommit till det bad han skulle begagna. Både hennes nåd och patron hade då fattat så mycket förtroende och vänskap för honom, att han som deras läkare följt dem öfverallt.

Hvad Malin angick, tycktes Anton vara besvärad af mina frågor. Han visste icke om någon egentlig sjukdom, som hon haft; hon hade länge varit blek och mycket svag, men ibland var hon alldeles frisk. Jag fick med ett ord ingen upplysning om just den person, som låg mig närmast om hjertat, och jag märkte tydligt, att Anton i allmänhet visste mera än han ville säga mig. Så mycket fann jag emellertid, att den besynnerlige doktorn icke behagade honom mera än mig.

Några dagar förgingo, hvarunder jag väl sett Malin promenerande i trädgården tillsammans med sin moster och doktor Testa, men jag hade aldrig haft tillfälle att tala med henne. Hon syntes friskare, men hade likväl ännu icke synts vid bordet. Mattiderna voro de enda tillfällen jag hade att beträda öfra våningen eller träffa någon af familjen, och mitt hopp att då få se henne hade hittills alltid varit fåfängt. Emellertid hemkommo Klaes och Laura, och ett stort kalas, till hvilket ortens alla ståndspersoner voro bjudna, skulle fira familjens hemkomst.

Klaes, en lång och spenslig yngling, var stel och tyst, bemötte mig höfligt och kallt, som sina föräldrars bokhållare, men tycktes helt och hållet hafva glömt vår barndoms kamratskap och de många hårluggar och stutar, jag fått för hans skull. Hans syster deremot, yr och glad som fordom, hade ingenting bortlagt af den vänliga och förtroliga ton hon nyttjat emot mig. Hon var nu sexton år och af den mest blomstrande och ljufva skönhet.

Då jag såg de båda flickorna gå bredvid hvarandra eller sitta i en liten berså, som låg alldeles under kontorets fönster, der jag arbetade, tänkte jag ofta, att Malin skulle vara lika vacker, om hon icke vore så blek och såg så sorgsen ut.

Dessa stunder var det mig omöjligt att arbeta, dagsverks-journaler och räkningar skötos åt sidan, och gömd bakom gardinen stod jag orörlig för att lyssna till deras prat och åtminstone få betrakta den som var mig kär. Lauras högljudda och glädtiga joller var lätt att urskilja, men Malins tysta enstafviga svar voro nästan omöjliga att uppfatta. En gång sade Laura: "Jag tycker det är synd om den stackars Jakob, som ständigt skall sitta instängd på kontoret deruppe, ty jag ser på honom, att han skulle lika gerna nu som förr vilja vara hos oss... Men *du* Malin tycks alldeles ha' glömt den stackars gossen, som egnade dig en sådan öm och trofast hyllning i er barndom," tillade hon och fäste sina skalkaktiga ögon på Malins ansigte.

Då såg jag liksom en svag färgskiftning på Malins kind, och hon upprepade tankspridd och liksom drömmande: "den stackars Jakob".

Några minuter derefter, midt under Lauras barnsliga prat om den tillämnade festen som skulle bli dagen derpå, reste Malin sig häftigt upp, tryckte händerna emot hjertat och en mörk rodnad strömmade öfver hennes ansigte och hals.

"Hvad fattas dig? Mår du illa?" sade Laura orolig, då Malin med en suck sjönk ned på bänken igen.

"Ja! min Gud, känner du icke, hur qväfvande och tung luften är? Låt oss gå in," svarade Malin med häftighet, helt olika hennes förra slöhet.

"Ja, du är verkligen sjuk, kom, kom!" Laura tog hennes arm och förde henne med sig åt bersåens utgång.

"Nej, icke den vägen; låt oss gå ut häråt," fortfor Malin och drog Laura med feberaktig brådska genom häcken utåt en liten bakgård, der de båda flickorna försyunno.

Jag stod kvar, förundrad öfver Malins ständigt besynnerligare uppförande. Hvad kunde det vara för en sällsam sjukdom, som ömsom uppenbarade sig i en sorgbunden likgiltighet för allt, ömsom i ett dylikt feberanfall? Just som jag bedröfvad ämnade sätta mig ned vid pulpeten igen, hörde jag steg knarra på sandgån-

gen, och doktor Testa inträdde i bersåen. Han såg sig omkring liksom han sökt någon, smålog, eller rättare, grinade på ett otreffligt sätt och nickade bortåt häcken, der flickorna försvunnit, höjde derpå fingret upp emot mitt fönster och gjorde en grimas, som lät mig ovilkorligt taga ett steg tillbaka, ty aldrig har jag sett en så blixtnabb och fullkomlig förvandling. Det var ingen menniska, det var en apa som stod der utanför. Han sköt hufvudsvålen öfver pannan, förlängde hela sitt ansigte, krökte ryggen och lät sina hvita långa tänder framlysa ur den neddragna munnen; med ett ord, hans utseende var så vederstyggligt, att jag kände en rysning löpa öfver min rygg, ehuru jag visste att han omöjligt kunde se mig, ty sjelfva fönstret till och med var fullkomligt doldt af träden utanför.

Straxt derefter hörde jag middagsklockan ringa och skyndade upp i matsalen. Der uppe stod doktorn, artigt lutad öfver Lauras stol, sysselsatt att visa henne några kopparstick, som han höll i handen, och då jag nu för första gången hörde honom tala svenska, tyckte jag att det låg ett verkligt behag i hans främmande uttal och till och med i hans sätt och utseende; jag vet icke, om det kom af kontrasten emellan hans person, sådan jag nyss sett den framför mitt fönster, och den jag nu såg, eller om han verkligen egde konsten att antaga alla skepnader. Jag fick emellertid öfvertygelse om det senare qvällen derpå.

Det var den omtalade festen, hvaråt Laura så mycket gladt sig. Jag hade tagit min plats på en stol mellan skänken och kakelugnen, hvarifrån det roade mig att observera både de ankommande och familjens medlemmar. Jag minns ännu så väl denna qväll, ty hela detta gamla hus och alla dess invånare visade sig då i sin högsta glans. Hennes nåd var så grann och så ståtlig, Laura så glad och förtjusande, och den främmande doktorn i sin eleganta dräkt, den vackraste karl, med det mest fina och angenäma sätt, jag någonsin sett. Det fanns, i mitt tycke, visserligen i hans ansigte någonting, som föreföll mig obehagligt och misstänkt,

en ögonblicklig grimas, en blinkning, en min, som förderöfver och liksom visade det verkliga ansigtet under den vackra masken, men jag tror, att ingen såg det mera än jag; han var föremål för allas uppmärksamhet och var utan fråga aftonens "lejon", som man nu för tiden säger. Och Malin, ack hvad hon var vacker; aldrig hade jag sett henne sådan. Då hon inträdde i salen, bredvid sin kusin, tycktes mig att hon helt och hållet fördunklade Laura, ehuru hon var mycket enklare klädd.

Hon var som förvandlad. Jag igenkände hvarken den rädda, förtryckta unga flickan, med sin lutande ställning, -sina nedslagna blickar och osäkra hållning, som jag förr älskat så högt, och hvars trohetseder jag mottagit; och icke heller den besynnerliga, bleka och aftynade varelse jag sett sedan hennes hemkomst. Hennes kinder voro åter blomstrande, hennes blickar strålade och hennes hållning var så rak och ledig, så full af behag, att jag nu för första gången beundrade hennes höga och smärta växt. Men hvem hade framtrullat denna förvandling, hvad var orsaken dertill? En aning, en dödande smärta genomför min själ. Ack, man behöfver ingen verldserfarenhet, ingen finare bildning, intet djupt förstånd för att bedöma den man älskar; uppenbarelsen af denna hittills dolda skönhet sade mig att Malin var förlorad för mig; och då jag följde hennes irriga, spanande ögon omkring salen, såg henne liksom förbländad tillsluta dem, då de funnit sitt mål, såg hennes häftiga och djupa andetag, och den darrning, som genomför hela hennes varelse... O, då tyckte jag att det mörknade för mina blickar, för att aldrig ljusna mer.

Och detta mål, denna varelse, som så förtrollat, så förändrat min blyga älskarinna, det var doktorn, den vedervärdige grimaserande italienaren. Jag trodde mig drömma, och likväl var intet tvifvel derom.

Jag såg ju hennes ögon oupphörligt liksom fasthängande vid hans ansigte, såg henne ständigt i hans närhet, följande honom såsom skuggan öfverallt, och

detta uppförande, så olikt Malins, väckte lika mycken harm som sorg inom mig; jag beslöt att närma mig henne, att tala med henne, trots alla dessa granna herrar och damer. Det var ju också ganska lätt; man skulle just nu göra en promenad i den eklärerade parken, och der i skymningen af någon häck eller någon aflägsen gång borde jag väl kunna träffa henne obemärkt och allena. Men jag hade med allt hastigare steg, allt mera blossande kinder och bultande hjerta snart genomvandrat hela parken, mönstrande hvarje qvinlig varelse, utan att kunna finna henne, och icke heller den förhatlige doktorn.

Jag tyckte mig nära att qväfvas; de färgade lyktorna i träden dansade rundtomkring för mina ögon, jag måste stanna och stödja mig emot ett träd för att icke falla. Det förekommer mig nu nästan såsom en saga hvad jag berättar, så onaturlig och dåraktig förefaller denna ungdomens hetta och själsspänning de sjutio årens tunna och kyliga blod. Ögonblickets barn, instinktens, naturens arma slafvar, djur, intet annat än djur äro vi, som försöka att bedraga oss sjelfva med en inbillad sjelfständighet, en fri vilja; lika omöjligt som det då, vid nitton år, var mig att beherrska, att bortkasta den smärta, hvaraf jag led, lika omöjligt är det mig i dag att återkalla densamma; jag beskriver den blott med minnets hjälp såsom ett genomgången sjukdomsfall.

Nåväl! Jag hade knappt stannat, förrän ett prassel i buskarne bredvid mig väckte min uppmärksamhet, och straxt derefter hörde jag några ord häftigt uttalas.

Jag förstod dem ej, det var italienska, och då jag sakta böjde undan grenarne af albuskarne bredvid mig, såg jag doktorn, som stod alldeles ensam, helt tydligt belyst af lyktskenet straxt bredvid. Han såg orolig och missnöjd ut och såg sig noga omkring, liksom han fruktat att någon af de promenerande skulle komma. Emellertid hade han talat till någon, och darrande af sinnesrörelse vågade jag smyga mig fram

några steg, och såg ett stycke ifrån honom på gräsvallen Malins rosenröda styfkjol framskymta. Hon stod så i skuggan att jag icke tydligt kunde se hennes ansigte, men hon sträckte armarne emot doktorn på ett bönfällande sätt och böjde sig framåt, ehuru hon icke rörde sig ur stället. I detsamma gick han fram ett par steg och gjorde några besynnerliga rörelser med händerna i luften, tog åter några steg och upprepade samma åtbörder, i det hans läppar rörde sig likasom han framhviskat någon hemlig besvärjelse, hvilken icke nådde mitt lyssnande öra.

En djup suck ifrån Malin kom mig att spritta till; hon vacklade, famlade med händerna likasom efter något stöd, och sjönk ned på knä. Doktorn gick hastigt ända fram till henne, strök med händerna ett par gånger öfver hennes ansigte och skyndade derefter med brådskande steg derifrån.

Jag hade stått såsom fastnaglad, men nu skyndade jag fram. Malin låg nedböjd, såsom det tycktes alldeles känslolös, på gräset, och glömmande alla de stridiga känslorna inom mig, upplyfte jag henne, tog henne i min famn, stödjande hennes hufvud mot mitt bröst och slösande på henne alla de deltagande och kärleksfulla ord, som så ofta i hennes barndom hämmat hennes tårar.

Efter några ögonblick uppslog hon ögonen matt och tryckte sakta min hand. Jag var alltför öfverväldigad af förundran, vrede och förskräckelse för att gifva mig tid till besinning, eller kunna vänta på en förklaring öfver den sällsamma scen jag sett, utan öfverhopade henne genast med den massa af frågor, som sväfvade på mina läppar.

Men hon såg sig blott omkring med förundran, tycktes i början alls icke förstå mitt i sanning också orediga tal och mindes ingenting af allt som tilldragit sig hela denna afton. Då jag förebrådde henne den kärlek hon visat för den besynnerlige främlingen, gjorde hon en rörelse af förskräckelse och afsky, som var så sann och naturlig, att jag mindre än någonsin visste

hvad jag skulle tänka. Då jag full af harm och smärta talade om hennes uppförande emot honom, dolde hon ansigtet i sina händer och snyftade konvulsiviskt. Alla mina frågor, mina ångestfulla böner besvarade hon blott med suckar, och resande sig slutligen upp från stenen der vi suttit, torkade hon tårarne från de åter bleka kinderna, bad mig lemna henne, aldrig mera tänka på henne, utan anse henne som död och icke begära en förklaring, som hon aldrig skulle kunna gifva mig.

Förgäfves voro mina tårar och min smärta, förgäfves mina bemödanden att qvarhålla henne; jag såg henne nu åter, lutad och svag, sjuk och tynande; min enträgenhet plågade henne endast, och full af förtviflan slet jag mig derifrån och sprang upp på mitt rum.

Emellertid skeno ljusen ifrån fönsterna i stora byggningen i mina ögon, sorlet och musiken derifrån ljödo i mina öron och väckte en feberaktig vild åtrå att likasom ännu mera öka den plåga jag kände; jag måste åter dit, jag måste se och höra hvad som tilldrog sig dernere.

Då jag gick igenom rummen för att obemärkt skaffa mig en plats i stora förmaket, der hela sällskapet var församladt, stannade jag vid ljudet af Malins namn, som hennes nåd nämnde i kabinettet.

“Jag har gjort som ni befallt,” sade doktor Testas röst straxt derefter helt sakta, likasom till svar på någon fråga af hennes nåd.

“Det var nödvändigt; hon komprometterade både er och sig sjelf,” svarade hon åter lika sakta.

Doktorn sade några ord på italienska, och hennes nåd svarade: “Det var högst oförsigtigt af er;” hvarpå jag såg dem båda gå ut genom dörren framför mig till det öfriga sällskapet.

Som jag icke hade mer än ett enda intresse, en enda tanke i detta ögonblick, så hänförde jag ofrivilligt dessa ord till den scen jag nyss sett i parken, utan att likväl kunna det ringaste reda mina tankar derom.

Den tiden spelade pantlekar en stor rol i sällskapslifvet. Man hade börjat en sådan, och just som

doktorn inträdde, kom Laura, röd och varm, med barnslig liflighet emot honom och utropade:

“Åh! Det var förträffligt att ni kom, doktor Testa. Det är jag som är domare, och jag vet icke, hur jag skall hitta på något rätt svårt uppdrag åt den här öfvermodige herrn, som påstår sig skola fullgöra hvad jag än må ålägga honom.” Skrattande fattade hon den unga herrns hand, som stod bredvid henne, hvars förälskade blickar jag förut hela aftonen sett följa henne och som sedan också blef hennes man, “ni måste hjälpa mig, doktor,” tillade hon ifrigt.

“Hur kan ni vara så obetänksam, herr baron; vet ni icke att vi arma dödliga icke kunna disponera hvarken öfver vår vilja eller vår förmåga. Jag är fullt öfvertygad att hvad än mamsell Laura dömer er till, skall ni *icke* kunna verkställa det,” sade doktorn skämtsamt.

“Akta er, herr doktor, jag kunde taga er öfvertygelse som en förolämpning,” sade den unga baronen rodnande.

“Ja, inte sannt, vi skola hitta på någonting, som kommer hans öfvermod på skam, men det måste emellertid icke vara något fullkomligt omöjligt, så lyder regeln,” återtog Laura.

“Förlåt mig, men det är icke någon annans dom än *eder* jag underkastar mig,” återtog baronen, synbarligen förargad öfver doktors inblandning i leken.

“Det är rätt. Mamsell Laura dömer helt ensam, och jag ber henne till och med ålägga er någonting mycket lätt att utföra, och jag vill likväl, om ni behagar, hålla vad, huru högt som helst med er alla, mitt herrskap, att baron icke skall uppfylla hennes önskan,” sade doktorn med samma skämtsamma och något försmädliga ton, i det han såg sig omkring i rummet.

“Låt vadet bli oss emellan, om ni behagar,” återtog baronen, med ungdomens lätt antända och illa beherrskade vrede i sin röst.

Nästan hela sällskapet hade samlats omkring dem, intresserad af doktors ord, och skrattande uppmanade man Laura, ömsom att hitta på något mycket lätt, för att gifva doktorn dementi, ömsom motsatsen, för att bevisa riktigheten af hans första anmärkning.

Baronen hviskade några ord helt sakta till doktorn, som bugade sig och sade, också helt sakta:

“Jag är icke rik, men, som ni behagar, jag går in derpå.”

Jag tyckte mig se en blyxt af glädje i doktors ansigte, som helt och hållet kontrasterade mot hans ord, i hvilka snarare låg ett tveksamt och tvunget medgifvande till det troligen höga vadet.

Att baronen också uppfattade dem så, kunde jag se af hans triumferande min, då han förde Laura fram till den stol, hvilken man framsatt midt på golfvet.

“Nåväl! Nåväl! Låt höra!” upprepades i korus omkring henne, men den unga flickan sänkte hufvudet i handen, och jag såg på hennes min, att det var sin unge beundrare hon ämnade gynna.

“Jag tycker nästan, att i doktors vad ligger mera öfvermod än i baronens, och därför dömer och ålägger jag eder, herr baron, att helt enkelt *bjuda mig ett glas vatten*,” sade Laura slutligen, upplyftande hufvudet och talande med komisk värdighet, i det hennes skälm-ska blickar flögo ifrån doktorn till baronen.

Den senare flög glädjestrålände öfver golfvet, för att slå i ett glas vatten ur karafinen, som stod på spiselkransen.

“Akta er nu, herr baron. Jag fruktar att just lättheten af ert uppdrag kommer er att misslyckas deri,” sade doktorn allvarsamt, just i samma ögonblick, som glaset halkade af brickan och klingande föll i golfvet, då baronen med ifver skyndade fram till Laura.

Ett allmänt skratt blef följdén, och baronen ropade förtretad på en betjent, som skyndsamt hopsamlade bitarne, under det han sjelf slog vatten i ett nytt glas.

“Ni har vunnit ert vad, om ni så vill, men jag

anhåller, att nu få mera varsamt bjuda mamsell Laura vatten," sade han.

Jag hade alldeles obemärkt stannat straxt innanför dörren, och observerade allt med den sysslolöse åskådarens noggrannhet. Doktorn stod helt nära mig och jag märkte att han höll sina ögon fästade ömsom på baronens ansigte, ömsom på den fläck på golvet der vattenglasets nyss fallit, med en skarphet och ihärdighet, som gjorde hans ögon liksom gnistrande, och att i hela hans ansigte låg en spänning, som likväl för ögonblicket försvann och lemnade rum för det vanliga glädtiga och likgiltiga uttrycket, då han svarade:

"Mycket gerna, det var er häftighet som hindrade er nyss."

I detsamma hade baronen, som nu mycket aktamt höll brickan med glaset framför sig, hunnit midt under ljuskronan på samma ställe som nyss, då han halkade på det våta golvet och släppte glaset ännu en gång.

"Bravo, herr doktor! Bravo!" ljöd det rundtomkring, och skrattande trängde man sig omkring den olyckliga baronen, som röd af harm utropade:

"Ert vad är längesedan vunnet, ni hade fullkomligt rätt, man är icke herre öfver alla tillfälligheter, men mamsell Lauras befallning hoppas jag likväl kunna fullgöra, om jag också misslyckats tvenne gånger." Baronen gick bort och slog i ännu ett glas.

"Och ni skall misslyckas äfven nu," sade doktorn lugnt.

"Ännu ett vad, kanhända?"

"Ännu ett vad, om ni så vill."

Alla stego åter tillbaka för att lemna baronen rum; det blef alldeles tyst i rummet, leken hade antagit ett besynnerligt allvar och man betraktade baronen, hvilken nu med ena handen fasthöll glaset, under det han långsamt gick öfver golvet med en viss högtidlighet. Jag såg på doktorn, han hade närmast sig några steg, hans läppar voro hårdt hoptryckta, han fixerade åter den stackars vattenbäraren på samma sätt, och

jag tyckte att han hade samma uttryck i sitt ansigte som jag förestälde mig en passionerad spelare, hvilken riskerar en ofantlig summa på det kort som drages, borde hafva.

Lauras blossande ansigte visade tydligt, huru gerna hon skulle velat springa fram, för att mottaga det ominösa vattenglaslet, som nu var blott några alnar ifrån henne.

Baronen hade försigtigt undvikit den våta fläcken på golvet, och ämnade just med ett par steg skynda förbi doktorn, hvilken han derigenom närmat sig, då hastigt någonting föll ned framför hans fötter, han intrasslade sig deri och föll nästan framstupa, ännu fasthållande en bit af det tredje sönderslagna glaslet.

“Jag ser att jag måste vika för er, min allvetande herr doktor; men det är emellertid en besynnerlig tillfällighet, att en näsduk faller för mina fötter just då jag skall gå fram,” sade baronen och kastade en vredgad blick på doktorn, i det han upptog och lindade den nedfallna näsduken om sitt af glasbitarne sårade finger.

“Ni tappar er egen näsduk, jag finner det inte alls besynnerligt,” sade doktorn leende, och vändande sig till hela sällskapet, hvares prat och anmärkningar om saken sammanblandade sig till ett fullkomligt sorl, tillade han:

“Ni finner det alla oväntadt, att jag kunde så säkert förutsäga baronens missöde, men ingenting är mera naturligt, ty just därför att jag profeterade derom, att han blef ond och upprörd, var han icke fullt herre öfver sina rörelser, och detta gälde naturligtvis i ännu högre grad om de sista, än om det första försöket.”

Man gaf doktorn skrattande rätt, och han fortfor: “Till hvilken grad föreställningen, inbillningen verka, har kanhända ingen ibland eder, mitt herrskap, gifvit akt på, men jag kan försäkra er att det är ofantligt.”

“Åh, men vänta likväl något med ert påstående, eller gör några inskränkningar deri för olika personer; jag tror icke att jag t. ex. skulle delat baronens öde,

ty jag har en helt obetydlig portion af fantasi," sade Klaes skrattande.

"Tillräcklig likväl för att ibland beherrska er."

"Då måtte ett sådant tillfälle icke ofta inträffa i mitt lif."

"Möjligen icke ofta, ty jag påstår icke att man alltid är lika disponerad därför, men troligen skulle det kunna inträffa i afton."

"Herr doktor, ni frestar mig verkligen att liksom baronen ingå ett vad med eder."

"För att tappa det liksom han."

"Jag har svårt att tro det; men på hvad sätt skall jag kunna bevisa er att jag har rätt?"

"Ingenting är lättare; om man får ålägga er ett lika enkelt uppdrag, som det hvori baronen nyss misslyckats, och ni riktigt fullgör detsamma, så skall jag anse mig öfverbevisad."

"Ni är i sanning icke svår att tillfredsställa," sade ett ungt fruntimmer, hvars liflighet och eleganta tolett förut fäst min uppmärksamhet.

"Tycker ni det? Nåväl! Hvilken som helst af er, mina damer, må nu hitta på någonting, hvarigenom herr Klaes kan visa oriktigheten af mitt påstående, att tillfälligheterna och inbillningen alltid kunna vara oss öfvermäktiga."

"Ni går för långt i er djerfhet, doktor," sade den vackra damen, hotande honom med sin solfjäder. "Hur kan ni påstå, att just *nu* en tillfällighet skall inträffa, som hindrar honom i bruket af sin fria vilja? I sanning, om ni får rätt, så skall jag likväl proklamera ert nederlag, ty i så fall vore man frestad att tro, att *ni* just känner konsten att befalla dessa makter."

"Om *jag* verkligen skulle synas göra det, så kullkastar det icke min sats, angående andra menniskor," sade doktorn.

"Seså, mina damer, jag längtar att visa er min hörsamhet," sade Klaes.

Alla fruntimmerna bildade en grupp, och man hörde endast deras halfhöga prat och skratt under

några ögonblick. Man tycktes emellertid icke komma till något beslut, och ändtligen utropade den unga frun, som nyss talat:

“Vi ega ingen uppfinningsförmåga alls i afton, utan besluta, att ni, herr doktor, må sjelf ålägga honom något, likväl med rättighet för oss, att modifiera eller förkasta detsamma.“

“Är ni nöjd dermed?“ sade doktorn, vändande sig till Klaes, som just nu bugade sig mycket djupt för en högväxt herre om fyrtio år. hvilken i detsamma inkommit med hans mor, och för hvilken hon presenterade honom.

Den främmande sade honom några ord och bad honom sedan icke afbryta den lek, hvarmed man var sysselsatt.

Klaes gick tillbaka fram till doktorn, som med låtsad högtidlighet sade:

“Nåväl, djerfve unge man, jag ålägger er det svåra värfvet att gå ut i biljardsalen, uppför trappan till öfra våningen, genom förstugan och in genom första dörren till venster; der inne hänger en stor spegel, ni går fram och räcker handen åt den figur ni deri ser; jag tillägger min öfvertygelse, att ni *icke* skall fullgöra detta.“

“Men det är ju sig sjelf han får se i spegeln?“ sade den unga damen frågande.

“Naturligtvis, ja,“ svarade doktorn leende.

“Nå, men min Gud, hvad för svårt ligger väl häruti?“ upprepade alla fruntimmerna om hvarandra.

“I bifallen således? Och ni äfven?“ sade doktorn vändande sig till Klaes.

“Ja, utan tvifvel. Det är ju till ert eget rum jag skall gå; men hur skolen I alla här nere veta, att jag uppfyllt denna befallning?“

“Man utser någon att följa med; ni, baron Gösta,“ sade den unga frun lifligt till den unga herrn, som nyss hållit vad med doktorn.

“Och ni Jakob!“ tillade Laura, hvars ögon i detsamma föllo på mig i min vrå invid dörren.

“En skål för er lyckliga färd, herr riddare!” sade doktorn, tog ett glas ifrån brickan, som en betjent i detsamma kringbar, räckte det åt Klaes och drack sjelf ur ett annat.

Helt förlägen öfver att bli så der plötsligt framropad, följde jag efter Klaes och baronen, som pratande med hvarandra aflägsnade sig, sedan de gjort en ceremoniös afskedshelsning.

Under det vi gingo genom den långa raden af upplysta rum, funderade jag på hvem den främmande herrn kunde vara, hvilken min stolta matmor visade en artighet, som gränsade till vördnad.

Hela hans utseende visade också hans öfverlägsenhet; jag tyckte att en konung kunde knappt se annorlunda ut; jag ser honom ännu i minnet så väl, det var den vackraste och ståtligaste herre man kunde tänka sig. Just då jag gick förbi honom, hörde jag hennes nåd kalla honom “ers excellens”. Jag hade icke sett honom anlända och förmodade att han kommit med det förnäma herrskapet ifrån Löfstad, som kommit senare.

Hvad som emellertid ännu mera än hans utseende fäste min uppmärksamhet, var att han vid åsynen af doktor Testa, som icke tycktes hafva varseblifvit honom, visade en bestörtning eller rörelse, som, ehuru den genast beherrskades, likväl var omiskännlig, och då han straxt derefter satte sig i en fåtölj helt nära mig, hörde jag honom säga till hennes nåd:

“Hvem är den der herrn?” i det han med blicken visade på doktorn, som stod midt på golfvet.

Han tycktes emellertid icke igenkänna hans namn, ty han ryckte blott på axlarne och sade halfhögt: “jag trodde mig hafva sett honom för flere år sedan i Paris; hans utseende väckte mycket sorgliga minnen,” och i detsamma ombytte han samtalsämne.

Vi voro nu uti biljardsalen, och jag öppnade dörren till trappan, som för upp till öfversta våningen eller rättare vinden, ty det finns endast fyra gästrum deruppe, hvaraf doktorn då bebodde de två till venster.

Der uppe var alldeles mörkt, och bländade af ljussketnet ifrån rummen, som vi lemnat, kunde vi knappt urskilja trappstegen.

“Men medgif likväl, att detta är bra barnsligt; om någonting skall afhålla mig ifrån att räcka handen åt min egen spegelbild, så är det då det löjlige i saken,” sade Klaes famlande framför sig.

“Ja verkligen, och doktorn är en odräglig pratmakare, som jag tror har förhexat alla fruntimmerna; apropos, hvar har din kusin, den vackra mamsell Malin, tagit vägen?” sade baronen.

“Jag hörde af en betjent att hon blifvit illamående i parken och gått in i sitt rum; aj! fan jag stöter emot öfverallt; det var bra dumt att icke medtaga ett ljus. Jakob, du, som bättre än jag är hemmastadd här, gå förut och öppna dörren till den dumma doktors rum, och återvänd sedan efter ljus; ty för att se något måste jag väl hafva ljus.

Jag gjorde som Klaes bad och famlade mig fram till dörren, som jag öppnade; derinne var emellertid icke mörkt, i det inre rummet brann en liten lampa med en blek blåaktig låga, som upplyste det tillräckligt för att kunna se att det verkligen hängde en stor spegel midtför på väggen, ett stort poleradt schatull stod öppet på golvet och fäste min uppmärksamhet, derföre att det var fullsatt med flaskor och burkar af olika storlek.

Vi hade alla tre stannat i yttre rummet och sågo oss omkring.

“Här luktar någonting mycket starkt, man blir yr i hufvudet deraf,” sade Klaes, i det han vände på en kappasom låg kastad öfver en stol.

“Nå, skynda dig då, jag känner ingenting,” sade baronen, otålig att komma tillbaka, under det jag tände ett par vaxljus, som stodo på bordet vid lampan, och ställde dem vid spegeln.

“Seså, nu kan man spegla sig så väl, som om man ville göra den sorgfälligaste toilett,” sade jag, under det jag drog mig tillbaka. Emellertid var jag full-

komligt öfvertygad att någonting skulle inträffa, hvilket skulle hindra Klaes att spegla sig; hela min sinnesstämning var denna afton så öfverretad och förvirrad, att jag skulle hafva kunnat tro hvilken orimlighet som helst, angående doktorn åtminstone. Det var mig därför alls ingen surpris, när jag såg Klas — som framgått till spegeln, under det vi båda stannade bakom honom vid dörren — stanna och vända hufvudet tillbaka, derpå åter fästade sina blickar på spegeln, sedan stryka sig långsamt öfver pannan, utan att närma sig vidare.

“Nåväl! Gå då fram och räck honom din hand, som du lofvat?” sade baronen, förundrad öfver Klaes' tvekan.

Klaes tog liksom med ansträngning handen ifrån ögonen och stirrade framför sig, men vacklade i det samma åt sidan, under det han med qväfd och onaturlig röst utropade:

“Nej, nej! För Guds skull, låt oss gå härifrån,” och störtade tillbaka emot oss med omisskännelig fasa och förskräckelse i sitt ansigte.

“Hvad felas dig? Hvad är det? Är du tokig,” sade baronen förvirrad och bestört.

“Jag vet icke, jag vet icke; såg du ingenting?” stammade Klaes och drog oss båda med sig utom dörren och nedför trappan med en sådan styrka att vi befunno oss åter i den upplysta biljardsalen, innan vi tänkt på att hejda honom. Nedkommen sjönk han nästan afsvimmad i mina armar.

“Men hvad vill detta säga,” sade baronen alldeles förbluffad, under det jag ropade på Anton, som gick förbi, och bad honom ledsaga Klaes till sina rum.

“Jag tror, att den der vedervärdige doktorn är djefvulen sjelf,” svarade jag förvirrad och förbittrad, under det vi gingo in tillsammans.

“Hvad skall man nu säga? Klaes' olyckliga illamående skall gifva doktors prat om “inbillning” och hvad det allt var en vigt och ett värde inför hela sällskapet, som förskaffar honom en verklig triumf.”

“Det är sannt, men vi skola åtminstone försöka att gifva det så liten betydelse som möjligt.”

Vi gjorde det också verkligen, men man såg på hvarandra och hviskade. Doktorn hade i alla fall haft rätt, och då han med glädttig och likgiltig ton sade:

“Jag såg att den unge herrn var echaufferad; man behöfde alldeles icke ega mycken observationsförmåga för att inse att han inom några minuter skulle få en lätt öfvergående svindel, som i alla fall skulle hindra honom att utföra hvilken obetydlighet som helst,” så minskade detta icke intresset för doktorn och beundran för hans skarpsinnighet.

“Klaes kunde väl icke hafva druckit för mycket?” frågade Laura mig helt sakta och bekymrad.

“Jag har icke sett honom dricka ett enda glas mer än det som doktorn gaf honom nyss,” sade jag, och med detsamma tillstår jag, att det föll mig in, att det kunnat vara något i vinet, som förvirrat hans hjerna. Jag hade ett sådant misstroende till doktorn, att ingenting syntes mig omöjligt.

Just som Laura aflägsnat sig för att dansa med baron Gösta en “fransysk menuett”, som hon sade, och nästan hela sällskapet samlat sig i salen för att åse densamma, hörde jag bakom mig någon med halfhög röst säga:

“God afton, herr Lucifer, Cagliostro, Mesmer, Testa, eller hvad ni för närvarande kallas.”

Jag vände mig om och såg genom den öppna dörren in i andra rummet den förnäma herrn, som lade sin hand på doktor Testas axel, och såg på honom med ett föraktligt leende.

Doktorn tyktes mig ett ögonblick se litet generad ut, men svarade straxt derpå i obesvärad ton:

“Herr grefve, ni gör mig för mycken ära med alla dessa stora namn; den stackars ofullkomliga lärjungen förtjenar icke mästartens anseende. Hvad tillskyndar mig emellertid äran af herr grefvens återseende här långt uppe i björnarnas land?”

“Åhja! Det må väl förundra er, herr profet; ty mitt ömkliga slut borde ju längesen hafva inträffat,” sade grefven högdraget och håfullt, “akta er emellertid, herr charlatan, ty här i “björnarnas land“ är man icke så lättrogen, som i Paris och Neapel, men lika hårdhänt som der.” Han vände doktorn ryggen med ett förkrossande förakt och gick ut i salen, hvarifrån menuettens långsamma och släpande toner hördes.

Doktorn gjorde samma aplika grimas som jag sett förvandla hans utseende så sällsamt förut i trädgården, hotade med fingret efter den bortgående och mumlade:

“Tålamod, excellenza! Tålamod,” derpå knäppte han med fingrarna och gjorde ett hopp, som jagade sista skymten af den eleganta kavaljeren, hvilken nyss förtjusat damerna, på flykten och lät mig se en så fullkomlig apskeptad, som det var möjligt, klädd i balkostym; han tycktes hafva fått en mycket lycklig ingivelse, att döma af hans glada luftsprång. Emellertid inträdde han i nästa ögonblick i salen med den fina och belevade hållning och min, som jag sett honom hela denna afton förut antaga. Jag såg honom gå rakt fram till grefven, med hvilken han nyss talat och stanna tätt bakom honom. Grefven sade några artiga och förbindliga ord åt Laura för hennes dans, och tycktes icke märka doktors närvaro.

Efter några ögonblick förlorade jag honom ur sigte och förmodade att han lemnat rummet, men återfann honom stående bakom baron Göstas stol, hvilken satt och pratade med en annan herre. Han tycktes icke deltaga i deras samtal och gick helt tyst ut genom dörren efter några ögonblick.

Jag vet icke hvarföre, men jag kände mig orolig, när jag icke såg honom, och när jag stått en stund på samma ställe utan att se honom återkomma, ämnade jag följa efter honom. Som sagdt är, jag var denna afton så upprörd och besynnerlig till sinnes, att jag gaf allting betydelse och vigt. Jag hade stannat vid ett fönster i salen; dess fönster ligga, som ni vet, utåt terrassen; det är icke mycket långt till marken; jag

störde armbågen emot fönsterposten och beskådade helt tanklöst de främmande, som stodo i grupper der och hvar på golfvet; då erfor jag hastigt en sällsam känsla i nacken, liksom om man vidrört mig med ett kallt och spetsigt jern, eller snarare som om man kunde föreställa sig beröringen af en fin vattenstråle, hvilken icke spridde sig vidare.

Jag vände mig hastigt om och såg doktor Testa, stående med ryggen vänd åt mig och på så långt afstånd, att han omöjligt tycktes kunna hafva någon gemenskap med den blixtnabba stöten i mitt hufvud. Emellertid hann jag icke göra några vidare reflektioner deröfver, ty ett doft besynnerligt buller, som jag hvarken visste hvarifrån det kom, eller hvaraf det härörde, nådde mina öron.

Jag såg att alla i salen hörde detsamma, ty man såg sig omkring och vaxlade undrande blickar; snart antog detta buller ett mera bestämdt ljud; det liknade en otalig människomassas förvirrade rop, skrik, hurrande, svordomar, det oafbrutna trampet på en stengata och kom ifrån trädgården utanför.

Jag hade naturligtvis aldrig hört det hemska ljud, hvarmed en uppretad, vildsint pöbel fyller luften, men likväl var jag med ens säker om att det var detta vi hörde.

En isande förskräckelse genomfor mina ådror, jag kände benén svigta under mig, ty ni bör veta, att detta förfärliga ljud, som tio år förut ifrån Frankrikes hufvudstad genljöd öfver halfva verlden, hade genom böcker och tidningar äfven hunnit mig, ehuru ung jag var och undångömd i denna skogsbygd.

Besynnerligt, när jag nu tänker tillbaka på denna qväll, ligger det ett sällsamt ljus deröfver, men ett ljus, som liknar månens; vissa detaljer äro klara, andra drömlika och dunkla. Ja, minnet är ju icke annat än vår hjernas måne, som får sitt sken ifrån den förgångna verklighetens sol.

Nåväl! Alla trängde sig fram till fönstret, och i deras ansigten läste jag samma tanke som bemäktigat

sig mig. Främst stod den högväxta förnäma herrn, han var mycket blek, hans näsborrar vidgades och han höjde hufvudet med ett trotsigt och föraktfullt drag kring sina fina sammantryckta läppar. Han lutade sig emot rutan, och vi alla, som stodo närmast, gjorde detsamma. Ah! Aldrig skall jag glömma hvad jag såg derute; en böljande massa af menniskor, sammanpackad, rörande sig i vågor, varelses med af rus och vildhet förvridna drag, liksom komna ifrån afgrunden, och ibland det förvirrade skrålet och bullret urskilde jag namnet "Fersen! Fersen!" blandadt med svordomar och förbannelser; i samma ögonblick höjdes upp på ytan af detta förfärliga haf en varelse, blodig och vanställd, med sönderslitna kläder, och sjönk på ögonblicket derefter ned igen, gripen af otaliga mordiska händer; men i denna döende varelses bleka fina drag, ännu i döden ädla och stolta, igenkände jag den främmande grefvens, som stod bredvid mig, och hvars namn jag för första gången hörde derutanför, skrålad af folkhoppen.

Förfärad vände jag mig om. Han stod ju kvar midt ibland oss, med ett sällsamt drömmande uttryck, stirrande på fönsterrutan.

Jag vände åter mina blickar till fönstret; månen sken på terrassens blommor, nattvinden böjde trädens toppar och den hvita daggen låg som ett flor öfver gräset. Försvunnen var allt hvad jag nyss med så förskräcklig klarhet sett, intet spår fanns till den afskyvärda scenen, allt var lugnt och tyst.

Emellertid hade vi alla, som stodo närmast fönstret, sett detsamma; jag såg det på deras förfärade utseende och de blickar vi vaxlade med hvarandra, ehuru intet ord kom öfver våra läppar.

Alla de andra, som voro längre bort i salen, hade emellertid skockat sig emot dörren, och då den i detsamma öppnades och Anton syntes, bestormades han med frågor om det buller man hört.

"Det är endast vagnarne, som körde fram," svarade han bugande.

Alla, som ingenting sett, voro fullt belåtna med detta svar, men mig förekom alltsammans såsom en infernalisk dröm. Jag tyckte att ljusens lågor spredo ett så blekt och flämtande sken, att jag hade möda att andas, och alla dessa utstyrda menniskor, som trängdes om hvarandra för att taga afsked, förekommo mig såsom vålnader. Jag hade förlorat all förmåga att mäta tiden, jag visste icke om en timme eller en minut förgått ifrån det ögonblick jag kände den besynnerliga stöten i mitt hufvud, tills detta ögonblick, liksom då man öfverraskats af sömn för några minuter, men tror sig sofvit i flera timmar, ty så fullkomlig har ens känslolöshet likväl varit under dessa minuter.

Det måtte emellertid endast hafva förgått en qvarts timme, ty det stora vägguret slog i detsamma qvarten öfver midnatt. Salen var nästan tom, men grefven stod ännu kvar på samma ställe, liksom jag sjelf. Slutligen for han med handen öfver pannan, drog ett djupt andetag och vände sig om. I detsamma stod doktor Testa framför honom och bugade sig mycket djupt med en illparig min.

“Afskyvärda hexmästare! Laga att jag aldrig mera får återse er,” mumlade grefven med hotande röst.

“Ni skall det heller aldrig, ers excellens; men jag hoppas, att ni nog en gång skall påminna er hexmästaren och charlatanen,” sade doktorn halfhögt, men troligen utan att höras af grefven, som vändt sig ifrån honom och lemnat salen.

“Tio år derefter såg jag i verkligheten på Stockholms gator det förfärliga uppträde, som den mystiska doktorn denna qväll framkallat för våra blickar. Jag glömmer det aldrig. Jag var der med min matmor för första och sista gången i mitt lif.”

Gubben tystnade och lutade hufvudet i händerna; minnets makt tycktes öfverväldiga honom, och äfven vi voro alltför intresserade af hans berättelse, för att afbryta den med någon fråga.

“Ja!” fortfor han efter en stund, “den der italienska doktorn föreföll mig då såsom ett verkligt sändebud

ifrån afgrunden; jag hade ännu ingen kunskap om det andeskåderi, de hexmästare, magnetisörer, det ordensvurmeri och i allmänhet den utomordentliga lutning åt mysticism, som den tiden voro rådande. Jag hörde sedan både i tal och tryck, att klokare och förnämre personer än jag och min omgifning, varit till en ytterlig grad beherrskade deraf. Det var tidens lynne, och det vill en utomordentlig öfverlägsenhet till, för att helt och hållet göra sig oberoende af sin tid.

Nu förekommer mig doktors hela uppträdande här helt annorlunda. Han hade mycket rätt, att inbillningen och tillfälligheterna tillsammans kunna spela en ganska stor rol i menkliga lifvet, och mycket af hvad jag då ansåg underbart och oförklarligt finner jag nu förklaradt af min egen sinnesstämning.

Denna fest med de många olika sinnesrörelser jag känt derunder, har ständigt stått lifligt för mitt minne, och de grymma ord, hvilka liksom afslutade densamma, voro refrängen af den då så ofta omtalda marseillersången, hvilken doktor gnlade, under det han gick upp för trappan till sitt rum.

Q'un sang impur abreuve nos sillons! Jag upprepade dem mekaniskt ända till dess jag somnade med denna omedvetna envishet, som ofta af en melodi eller några rim skapar ett enformigt ackompagnement till våra mest sorgliga eller oroliga tankar.

“Tvenne månader voro förflutna, sedan den afton jag trott mig upptäcka Malins kärlek till doktor Testa, och oaktadt all min ansträngda uppmärksamhet hade jag aldrig mera sett en skynt deraf. Malin var numera alltid inne ibland familjen; hon var väl ännu mera blek och tyst än före den olyckliga utländska resan, men tycktes likväl ännu mera stark och frisk än vid sin hemkomst. Doktorn syntes mig också mera likna andra menniskor, jag hade hvarken sett honom göra apgrimaser eller något annat af hans besynnerligheter. Kanhända att jag också mera vant mig vid honom,

eller att han nu, i fullkomligt hvardagslag, suspenderat sina konster. Laura var förlofvad med unga baron Gösta, hvars föräldrar voro våra närmaste grannar, och både han och hans syster voro mycket ofta här.

Vi voro i November månad. Det var en kall och ruskig qväll; jag hade som vanligt gått upp för att visa patron några räkningar, klockan var endast fem på qvällen, och hela familjen brukade då vara församlad i stora förmaket kring eldbrasan, innan ljusen tändes. Dessa aftonstunder voro för mig den lyckligaste tid på hela dagen, ty jag hade då ledighet och tillåtelse att vistas deruppe, der hon, som jag ännu alltjemt älskade lika högt, åtminstone dröjde i min närhet.

Baron och hans syster, fröken Ebba, voro här denna afton. Då jag helt tyst och blygsamt inträdde, sutto de båda förlovade bredvid hvarandra i en liten soffa vid kakelugnen. Hennes nåd satt i en länstol midt på golfvet och Anton var sysselsatt att flytta eldskärmen, så att den skuggade hennes ansigte. Vid ett hörnbord, upplysta af eldskenet, sutto patron och doktorn och spelade schack, och Ebba och Malin stodo småpratande vid ett fönster.

“För tredje gången matt; jag har icke på flera dagar kunnat vinna ett parti på er, doktor,” sade patron missnöjd, just då jag satt mig ned i min vanliga vrå invid dörren; “kom hit, Jakob, dig kan jag då ännu någon gång besegra,” tillade han, vändande sig till mig, och stälde pjeserna ånyo i ordning.

Doktorn steg upp och lemnade mig sin plats, under det han sjelf upptog sin guitarr ifrån soffan, och sätande sig på en kullerstol med ena knäet emot golfvet, började han en af de många italienska visor eller sånger, hvilka han sjöng med en liflighet och ett uttryck, som i början syntes mig alltför öfverdrifna för att vara behagliga, men som både Laura och hennes nåd voro så förtjusta uti.

Brasan i den stora kaminen var halft nedbrunnen, doktorn hade tystnat och satt med ögonen stirrande i

elden, försänkt, som det tycktes, i sina egna minnen eller tankar, liksom vi andra. Hastigt slog han några häftiga ackorder, reste sig upp och sjöng: "*Allons enfants de la patrie*". Ännu efter sextio år genljuder den stundom i mina öron, och jag ser framför mig denna kraftfulla mörka gestalt, dessa brinnande ögon, dessa passionerade, vilda åtbörder, som för hvarje vers af den blodiga sången stegrades allt mer. Jag tyckte mig ovilkorligt förflyttad till Medelhavets strand, under Marseilles solheta himmel, till dess solheta befolkning, och jag förstod hvilken förfärlig inspiration dessa ord, sjungna på detta sätt, borde väcka. Det var såsom om jag hört revolutionens tema sjunget högt upp i Norden, under det novemberstormen förde de första snöflingorna emot rutorna, och alla detta temas hiskliga och grymma variationer lågo med detsamma för min fantasi.

Doktorn hade synbarligen gifvit vika för minnet, det var fortsättningen af sina egna tankar, det var för sig sjelf, icke för oss han sjöng. Vi lugna nordboar åhörde honom också med en bäfvande och andlös uppmärksamhet, och sjelfva den gamle lugne patronen glömde sitt drag och betraktade med halföppen mun den liflige italienaren, belyst af det fladdrande eldskenet.

Han slutade lika tvärt som han börjat; kastade gitarren ifrån sig och sjönk ned i en soffa. Patron gned sig i ögonen, liksom yrvaken, och satt länge med upplyftad hand och utsträckt finger, innan han kunde återfinna sina planer och flytta sin pjes.

"Men här är ju alldeles mörkt, ring efter ljus," sade han, sedan vi suttit en stund utan att någon med ett enda ord afbrutit tystnaden.

Just som jag reste mig upp för att efterkomma hans befallning, öppnades dörren och Anton inträdde med postväskan, åtföljd af en annan betjent med ljus.

Alla samlades nu omkring bordet. Patron öppnade väskan, uttog tidningarna, de voro hvarken så många eller så stora den tiden, samt flere bref. Ett ibland dessa lemnade han åt sin fru. Hon bröt det

genast; men sedan hon läst några rader, såg jag henne skifta färg samt hastigt stiga upp och lemna rummet. Jag tror icke att detta märktes af någon mera än mig och doktorn, hvars lifliga ögon voro uppmärksamma på allt, oaktadt han, tillika med de unga flickorna och baronen, var sysselsatt att bläddra i några böcker som ankommit.

En lång stund derefter inkom hennes nåd. Jag tyckte att hon såg blek och tankspridd ut. Hon bad mig gå ned och tillsäga att supén skulle serveras så tidigt som möjligt, ty baronens ville resa snart.

Då jag gick tillbaka och passerade förbi dörren till patrons rum, såg jag att den stod på glänt, att det lyste derinne och hörde att någon talade. Jag ämnade stänga dörren och fortsätta min väg; men jag hörde då att det var hennes nåd som talade derinne, Jag kunde icke höra hennes ord, ty hon talade mycket lågt, men jag förstod att hon var mycket ond. Jag vågade derföre icke låta märka min närvaro, utan aflägsnade mig helt sakta, i det jag hörde patron med bestämd ton säga:

“Nej, min vän, det blir inga penningar af.”

Om aftonen, sedan baronen och hans syster voro resta, då hvar och en gått till sina rum och jag kommit in i min kammare i flygeln, märkte jag att ett af de papper jag haft med mig upp, fattades. Jag hade troligen tappat det i förmaket, och som jag såg att ljusen icke ännu voro släckta, gick jag tillbaka för att söka detsamma. Jag hittade det också genast då jag inkom; men som jag såg Malins stickning ligga qvar der hon suttit vid fönstret, kände jag en oemotståndlig lust att se på den, taga den i min hand och föra den till mina läppar. Jag hade så nyss sett den mellan hennes små hvita händer. Just som jag så stod, hörde jag personer komma både ifrån rummen utanför och ifrån lilla kabinettet bredvid.

Innan jag hann att besinna mig, gaf jag vika för den blyghet och motvilja jag kände att bli öfverraskad

med Malins arbete, tryckt till mitt hjerta, och insvepande mig i den tjocka nedfallande gardinen höll jag mig tyst och orörlig.

Det var hennes nåd och doktor Testa, som kommo ifrån hvar sitt håll.

“Hvarmed kan jag tjena er?” sade doktorn gäspande och satte sig ned i en stol vid bordet.

“Jo, doktor! Ni måste skaffa mig penningar,” svarade hennes nåd med allvarsam röst och ställde sig framför honom.

“Min Gud! Det är ju alldeles samma ord jag brukar ställa till er, ehuru med något mera artighet,” återtog doktorn leende.

“Nu ha vi ingen tid med artigheter! Jag måste hafva penningar ännu i afton. Posten går ju så långsamt, det bref jag fick i qväll är redan gammalt, jag måste kunna skicka penningar i morgon. Ännu en gång, ni måste hjälpa mig, doktor.”

“Men på hvad sätt?”

“Och det frågar ni? På samma sätt som förut.”

“Malin?”

“Ja visst! Genom Malin.”

Jag trodde mig icke hafva hört rätt och var nära att förråda min närvaro genom den sinnesrörelse och förvåning, som Malins namn väckte hos mig. Jag hade förut velat gifva mycket för att obemärkt kunna komma derifrån, nu deremot ville jag icke för allt i världen förlora en bokstaf af hvad som sades.

“Men har ni talt med er man?” sade doktorn liksom motvillig.

“Naturligtvis, men förgäfves; och jag måste hafva penningar. Jag vet att han har ganska mycket inne; men jag vet icke med visshet hvar han förvarar dem.”

“Vet ni hvad, min fru. Jag känner mig icke det ringaste disponerad för att hjälpa er; till hvad ämnar ni använda dessa penningar?”

“Det är min sak,” sade hon med stolthet. “Jag behöfver dem, det är nog; ni hjälper mig att utan

strid och bråk erhålla hvad som endast är min rättighet och ni skall sjelf icke förlora derpå.“

Doktorn bugade sig, men svarade icke.

“Nåväl! Hvad säger ni?”

“Nej!”

“Nej! Hvad vill det säga?” utropade hon med vredgad röst och hennes svarta ögon blixtrade, men doktorn svarade helt lugnt:

“Det vill säga, först att jag i sanning icke är disponerad för dylikt i afton och sedan att... att jag älskar Malin.“

“Ni älskar Malin? Bah! Ni älskar henne kanhända på samma sätt som ni älskar er öfriga hexmästar-attiralj;“ sade hennes nåd med ett skratt, så obehagligt att jag fann henne afskyvärd i detta ögonblick.

Doktorn fingrade på sitt krås och teg.

“Hvartill tjenar detta krängel vänner emellan? Säg hvad ni önskar; ni vet att jag bifaller om det står i min makt; det skulle vara mig rent af omöjligt, att utan er hjälp få hvad jag behöfver med den skyndsamtighet som är nödvändig; min tacksamhet skall motsvara den tjänst ni gör mig.“

Doktorn gick fram och tillbaka på golvet liksom öfverläggande med sig sjelf,

“Nåväl! Jag vill försöka, men är det alldeles nödvändigt att det sker i afton; jag säger er ännu en gång, jag är nästan säker att misslyckas.“

“Vi hafva i dag torsdag; posten går om lördag morgon; ni inser att jag i morgon måste hafva allt i ordning för att fara in sjelf till staden, ty jag kan icke skicka någon i denna affär.“

“Ni skulle likväl kunna fara tidigt om lördag?”

“Men en så tidig resa skulle väcka hela husets förvåning och dessutom att så dröja till yttersta tiden?”

“Det är likväl nödvändigt, om ni med säkerhet vill räkna på mitt bistånd.“

Hennes nåd teg några minuter.

“Nåväl! Jag har intet val, jag skall vänta.“

“Ännu en sak, om er man saknar dessa pengar, om...”

“Min Gud, hvad ni blifvit samvetsgrann och försigtig, doktor,” afbröt hon och ryckte på axlarna.

“Laga ni blott att jag får dem; det öfriga skall jag nog sjelf rangera. Godnatt!”

Hennes nåd försvann genom kabinettsdörren och doktorn blef ensam.

Han satt qvar några ögonblick försänkt i tankar och mumlade några ord, som jag icke förstod, derpå reste han sig upp, släckte ut ljusen, som brunnö på bordet, och smög sig ut så tyst att jag med yttersta ansträngning knappt kunde höra honom.

Jag stod qvar i mörkret nästan osäker om jag var ensam eller ej; med en villervalla i mina tankar, som jag icke kan beskrifva, och ständigt återkommande till den frågan, som gäckade min oskyldiga och oerfarna slutkonst: hvad skulle Malin kunna göra vid denna sak?

Allt mer och mer ängslig och orolig för den jag älskade, fördjupade jag mig i de mest barnsliga och förvirrade tankar och sjönk suckande ned på stolen bredvid. Gud vet, hur länge jag skulle kunnat sitta här, om icke bullret af förstuguporten, som Anton stängde, väckt mig derur; förskräckt sprang jag upp, skyndade ned för trappan och lyckades träffa Anton, som helt förvånad öfver min sena härvaro, öppnade åt mig.

Morgonen derpå vaknade jag med det fasta beslut, att på hvad vilkor som helst skaffa mig ett samtal med Malin, och berätta henne hvad jag hört.

Hon skulle icke kunna neka mig den upplysning jag begärde. Hon skulle förklara för mig det besynnerliga inflytande denne främmande hemlighetsfulle doktor utöfvade på henne; jag var i min ungdomliga ifver öfvertygad derom.

Emellertid räckte denna tillit icke länge; jag påminde mig hennes tystnad och förvåning öfver mina frågor i parken, och min förhoppning sjönk allt som dagen skred fram, utan att jag ännu sett henne. Min

ångest tilltog; jag måste likväl tala vid henne, och öfvervinnande min blyghet och motvilja att ens nämna hennes namn, för att icke förråda min kärlek, frågade jag ändtligen Anton, om hon var inne i sitt rum, men fick till svar att både hon och Laura gått ut att promenera.

Litet förundrad öfver en promenad i det kalla vädret, satte jag mig i biljardsalen, föresättande mig att invänta dem. Jag hade emellertid knappt satt mig, innan Anton hastigt kom tillbaka och bad mig följa med för att hjälpa honom upplyfta patronen, som fallit öfver mattan i sitt eget rum och troligen vrickat foten; ty han kunde icke alls stödja sig derpå, och Anton mäktade icke ensam resa honom.

Så snart vi lyftat upp honom och lagt honom på soffan, skyndade Anton efter doktor Testa, som förklarade att det alls icke var någon vrickning, endast förskräckelse och kraftlöshet, anbefalde honom stillhet och gaf några droppar.

Då doktorn hade gått och jag äfven ville aflägsna mig, sade patron:

“Nej, stanna Jakob, jag ville tala några ord vid dig.“

Litet misslynt att bli hindrad i min bevakning af Malin, stannade jag orörlig vid dörren.

“Kom hit och sätt dig bredvid soffan,“ fortfor han i en ovanligt faderlig och vänlig ton.

“Du är en bra gosse, Jakob; jag har med glädje märkt hur troget och förståndigt du skött mina räkenskaper; inspektorn berömmar dig också mycket. Det är äfven en annan sak, jag tyckt mig märka, att du fattat en stor tillgifvenhet för Malin; nå, du behöfver icke ursäktas dig, jag finner intet ondt deri. Om du fortfar att sköta dina åligganden lika väl som hittills, så bör du kunna begära hennes hand om en fem sex år; jag har i mitt testamente ihågkommit både dig och henne och äfven uttryckt min önskan att I båda blifven ett äkta par.“

Den hederlige gamle herrn teg och jag böjde mig ned öfver hans hand, ur stånd att säga ett enda ord, öfverväldigad af tacksamhet, glädje och sorg på samma gång. Ack! jag kände väl att oakadt hans godhet skulle Malin aldrig bli min hustru.

“Hör på, Anton, du kan taga mina nycklar här och öppna min pulpet; i lådan till venster ligger ett papper, tag hit det,” sade patron efter några ögonblicks tystnad.

Anton, som sedan han lindat ylle om sin herres fötter, och bäddat kuddar under hans hufvud, varit sysselsatt att tömma snus ur en burk i en annan fram vid fönstret, gjorde nu som han befaldes och bar fram papperet.

Patron uppvek det och försökte att läsa; men det var skumt der han låg, och lemmande det till mig, befalde han mig att uppläsa det för honom.

Det var hans testamente, hvaruti han förordnade att hela hans stora förmögenhet skulle delas i tre lika delar mellan hans fru och hans tvenne barn.

Lagman B., en af hans gamla vänner, var utsedd till Lauras förmyndare; för öfrigt hade han gjort flere ganska stora dispositioner, deribland till Anton och mig samt en ansenlig hemgift åt Malin, med den uttryckta önskan att hon med mig måtte bli förenad, i fall det öfverensstämde med hennes eget tycke.

Då jag hade slutat läsningen af detta papper, som för mig var af så mycket större värde, var jag så rörd och öfverraskad af min husbondes ädelmod mot mig, en fattig obetydlig yngling, att jag knappt märkte att han, under det han återtog och sammanvek det, sade:

“Detta är skrifvet innan vi reste utrikes och bevittnadt af lagman B. Jag vill ingen ändring göra deruti, ehuru Laura väl snart gifter sig och således ingen förmyndare behöfver. Lägg in det igen, Anton, i innersta lådan, innanför den lilla skåpdörren i midten; så der, gif mig nycklarne igen. Du kan stanna qvar och läsa något för mig, Jakob,” fortfor han vändande sig med möda på andra sidan.

I detsamma inkommo hennes nåd och Laura, för att höra hur han mådde, men gingo snart sin väg, då patron försäkrat dem, att han mådde fullkomligt väl, men kände sig litet matt och ville stanna i sitt rum hela aftonen.

Anton hade tändt ljuset i en stor ljusstake med skärm och jag började att läsa. Jag hade emellertid icke läst många sidor, innan jag hörde att patron andades tungt och märkte att han sof. Jag fortför likväl en stund, men tystnade sedan och försjök i mina egna tankar. Då Anton, som varit ute ett par timmar, återkom, tillbjöd jag mig att stanna öfver natten inne hos patron, i synnerhet som vi båda, under det vi afklädde och förde honom till sängs, funno honom i en feberaktig dvala, hvarur han endast för några ögonblick emellanåt uppvaknade. Anton tackade mig och gick till sitt rum.

Klockan var tio på qvällen, en mycket sen timme på landet. Allt var tyst i huset och jag hörde porten stängas dernere. Jag var ej det minsta sömning, jag putsade ljuset, tog en gammal bok för att läsa och flyttade ljuset närmare intill mig, sedan jag väl igen dragit gardinerna kring sängen, hvarifrån de jemnare andetagen antyde, att den gamle nu sof lugnare.

Hvad en natt kan vara lång, då man vakar ensam. Hur många tankar dessa timmar kunna inrymma och hur bizarra dessa tankar kunna vara. Det är då, som pulsens slag och hjernans förnimmelser äro i en oupphörlig vevsverkan, som fantasien regerar vår varelse och, oberoende af alla yttre företeelser, låter oss genomflyga dagar och år, och till och med öfverstiga jordlifvets gräns.

Med hufvudet lutadt i handen, lyssnande till det stora silfverurets höga taktmässiga knäppningar och den sofvandes andedrägt, hade jag suttit, jag vet icke huru länge, ty boken hade längesedan fallit ur min hand och det oputsade ljuset brann dunkelt och rökigt med en stor svart lilja på vecken, då ett lätt buller,

som jag liksom mera kände än hörde, kom mig att upplyfta hufvudet.‡

Aldrig skall jag glömma hvad jag såg och den obeskrifliga verkan denna syn gjorde på mig.

Strax innanför dörren stod tyst och orörlig en smärt hvit skepnad; den lutade sig åt dörren, liksom den lyssnat utåt. Jag visste icke rätt om jag var vaken eller ej och stirrade, förlamad af en blytyngd i hela min kropp, oafvändt på den sällsamma uppenbarelsen.

Ändtligen reste den långsamt upp hufvudet, skakade det sakta, förde händerna till hjertat och suckade djupt.

I detsamma nedföll branden ifrån ljusveken, ett klarare sken upplyste det stora rummet, och jag igenkände Malins drag.

Ja, det var verkligen Malin, men sådan som jag skulle föreställa mig henne som död. Hennes ögon voro öppna, men glanslösa och orörliga, hon var blek som snö och öfver hennes ansigte låg ett så främmande och underligt uttryck, att jag oupphörligt tvekade om det verkligen kunde vara den varelse jag högst älskade, hvilken stod framför mig.

Hon var klädd endast i sin nattdrägt och hennes långa ljusbruna hår föll oordnadt nedåt ryggen. Ingenting antydde att hon såg mig och jag kunde icke förmoda annat än att hon gick i sömnen; så var det väl också, ehuru denna olyckliga sömn var framkallad och beherrskad af djefvulens konst.

Efter några ögonblicks tvekan, såsom det tycktes, sväfvade hon fram långsamt och ohörbart till nattduksbordet vid sängen, tog hastigt nycklarne, som Anton, då han afklädde sin herre, lagt der och gick rakt fram till pulpeten.

Hastigt begrep jag allt; hon var hitsänd af doktorn och sin tant, ehuru jag då icke förstod hvad medel de begagnat. Jag ville resa mig upp, jag ville tala till henne, ville hindra henne, men jag var som förlamad, och innan jag hunnit besegra denna domning

och den mängd af olika intryck, som med ens rusat öfver mig, hade hon tyst och hastigt öppnat klaffen, utvalt en annan nyckel, öppnat ännu ett lås innanför, utdragit en låda och framtagit en pappers- eller sedelbundet, igenläst pulpeten, lagt nycklarne på sitt ställe och återvändt till dörren.

Alltsammans hade skett med en säkerhet och vana, som om hon fullkomligt väl hade känt hvarje vrå i den stora gamla byrån, och med en hastighet och ljudlöshet, som syntes mig onaturliga.

Hon försvann. Dörren var stängd. Allt hade varit några minuters verk. Jag förde handen till min brännande panna, osäker om jag icke varit ett rof för min egen inbillning.

Patronen hostade i detsamma, öppnade på sänggardinerna och ropade "Anton".

"Ja så, är det du, Jakob; hur kommer det till att du är här?" sade han vid min åsyn.

"Jag tyckte det var någon, som gick öfver golfvet bort till min byrå; det var väl du?"

"Nej! ja, kanhända," svarade jag tvekande.

"Hm! kanske jag drömde," mumlade han, vände sig om och somnade igen.

En förfärligt smärtsam tanke genomfor mig. Om dessa penningar saknades, hvem hade stulit dem? Malin eller jag sjelf... Skulle jag säga patron allt? Skulle han väl tro mig? Förvirrad, ett rof för de mest olika tankar, sjönk jag ned på stolen igen och betäckte ansigtet med händerna. Ack! hvilken olycklig ingifvelse hade förmått mig att vaka här denna natt? Och likväl välsignade jag denna ingifvelse. Om någon annan i mitt ställe hade sett Malin?

Jag vet icke om sömnen slutligen öfverväldigade mig, men helt yrvaken sprang jag upp vid ljudet af vagnshjul. Klockan var icke mer än fem på morgonen det var ännu mörkt, men jag hörde tydligt en vagn, som rullade bort. Det var bekräftelsen på min nattliga syn; Malins beskickning hade lyckats, det var hennes tant, som nu for bort med den stackars somnambulens rof.

Åter förgick ett par långsamma timmar af denna natt, som ännu med alla dess detaljer står så lifligt för mitt minne. Det var redan dager, då Anton åtföljd af doktorn inkom. Jag hade icke under denna tid hört något, som antydde att patronen var vaken; han tycktes mig sofva lugnt och stilla. På doktors fråga kunde jag likväl icke afhålla mig från att berätta honom, att patronen under natten varit vaken, ropat på Anton, och trott sig se någon inne i rummet, som öppnat hans pulpet, men att jag sjelf varit inslumrad och ingenting märkt.

Doktorn kunde icke dölja en hastig min af bestörtning och sade liksom för sig sjelf:

“Han har varit vaken!” Derpå gick han fram och drog sakta undan gardinen; jag såg honom hastigt luta sig ned öfver den sofvande och med ifver lägga handen på hans bröst. Han dröjde i denna ställning i flere minuter, derpå reste han sig upp, drog väl igen omhänget kring sängen och sade:

“Han sofver så lugnt och andas så sakta, att jag fruktade han var död; emellertid är denna sömn af största nytta för hans svaga krafter, ju längre den räcker desto bättre. Jag skall sjelf sätta mig härinne för att vara till hands när han vaknar. I kunnen gerna aflägsna er, mina vänner, det är alls ingen fara för er gamle husbonde.”

Doktorn slog sig ned i länstolen vid fönstret och fortfor med samma hviskande röst:

“Ni, herr Jakob, kan nu behöfva hvila er, efter ni vakat här i natt; och ni, Anton, var god och bär hit chokolad.”

Anton och jag gingo ut, men jag tror att vi båda gjorde det med lika motvilja, så stort var vårt mistroende till den förmente läkaren.

Ack! Jag såg aldrig mer den gode gamle herrn. Flera gånger under dagens lopp frågade jag Anton huru patronen befann sig och fick ständigt samma svar. Han sofver alltjemt, och doktorn sitter inne hos honom.

Vid midagsbordet var jag ensam med inspektoren. Laura åt på sitt rum och Malin mådde icke väl, svarade betjenten på mina frågor efter dem.

I skymningen återkom hennes nåd. Så snart vagnen stannat utanför trappan, hörde jag doktorn komma ut ur patronens rum, och i hopp att få se huru patronen verkligen befann sig, skyndade jag mig dit medan doktorn var ute, men dörren var stängd och nyckeln urtagen. Ängslig och förvånad, ville jag vända om, då jag hörde doktorn och hennes nåd komma utför trappan; jag vet icke hvarför, men liksom instinktligt drog jag mig undan mot väggen i korridorens mörker för att icke möta dem.

Jag hörde då doktorn säga med mycket låg röst, under det han satte nyckeln i dörren för att öppna:

“Ingen i huset vet det ännu.“

“Min Gud, doktor, edra droppar kunde väl icke . . .“ svarade hennes nåd lika sakta med darrande röst.

“Var lugn; de gjorde icke ens åsyftad verkan ty Jakob som . . .“ Mera hörde jag icke, ty dörren slöts i detsamma efter dem.

Det dröjde flere timmar, innan hvarken doktorn eller hennes nåd syntes till. Emellertid herrskade i hela huset en ängslig och dyster spänning. Hvarken Anton eller jag hade egentligen talat om patrons tillstånd såsom oroande, och likväl tror jag att hvar och en ansåg honom döende, kanhända att våra oroliga och sorgsna ansigten ingåfvo denna tro emot vår vilja.

Slutligen kom hennes nåd ut; hon var mycket blek och upprörd, och befalde att en vagn genast skulle förspännas, för att hemta prosten i församlingen, en gammal beskedlig gubbe, för hvilken patron hade mycken vänskap. Patron var mycket svag och önskade tala med honom, tillade hon, och förde näsduken till ögonen.

Jag skyndade ut att verkställa hennes befallning, och en timme derefter ankom prosten. Hennes nåd mottog honom själf i förstugan och förde honom in, i

det hon tillsade mig att uppkalla inspektoren och själf medfölja honom in i patrons rum.

Den scen jag nu deltog uti har alltid synts mig så hemsk och spöklik, och tillika så oförklarlig, att jag aldrig kunnat fatta någon bestämd mening derom; kanhända bidrog min egen upprörda sinnesstämning att öka dess dystra effekt; emellertid hafva hvarken åren eller eftertanken kunnat sprida mer ljus deröfver. I alla händelser ber jag er ihågkomma, att jag berättar detta, liksom allt öfrigt, helt enkelt sådant det förekommit mig, utan att vilja påstå att mitt uppfattningssätt varit det rätta. Ni må sjelfva möjligen draga andra slutsatser af de fragmenter jag visar er.

Då vi inkommo i rummet, dit hvarken jag eller någon annan fått inträda, sedan Anton och jag på morgonen lemnat det, satt doktorn vid sängen i en länstol. Bakom honom stod ett litet bord, hvarpå ljuset stod och der bredvid låg patronens gamla bibel, några andra andeliga böcker, som han ofta brukade läsa, samt ett hopviket papper.

Rummet, som var stort, upplystes mycket illa af det enda ljuset, så att inspektoren, Anton och jag, som stannat vid dörren, måste några minuter vänja våra ögon vid den skymning, som herrskade, innan vi kunde urskilja, att sänggardinerna voro något bortdragna, och patron satt uppe i sängen med hufvudet understödt af kuddar.

Just som vi inkommo, vinkade han matt med handen åt prosten, som stod midt på golvet, samt sade några ord så sakta att jag icke alls kunde urskilja dem, men jag tyckte att hans röst var mycket förändrad.

Prosten höll ett litet tal af deltagande och uppmuntran, hvarpå patronen endast nickade med hufvudet till svar, samt tecknade med handen och sade några otydliga ord åt hennes nåd, hvilken stod bredvid sängen. Hon lutade sig ned för att höra bättre, och sade derpå vänd till prosten:

“Min man önskar att få det testamente uppläst för sig, som han senast skrifvit, och att ni, herr prost,

och alla tillstädesvarande måtte bevittna hans underskrift.“ Prosten bugade sig, och hennes nåd vinkade åt mig att komma fram.

“Sätt dig der vid bordet och uppläs högt och tydligt det papper du ser derpå,” sade hon.

Jag lydde, men då jag kom närmare sängen och kastade en blick på patronens ansigte, i det jag gick förbi, blef jag förfärad öfver hans stirrande ögon och hemska utseende; jag tycker mig kunna svära på, att det var ett lik och icke en lefvande menniska, som satt der.

Jag var så upprörd att papperet darrade i min hand, då jag uppväk det, och orden dansade omkring, så att jag icke på flera minuter kunde läsa dem. Jag var emellertid så öfvertygad om att jag redan läst det aftonen förut, att jag, då jag började, läste det till hälften utantill. Det var också i början lika, men snart fann jag att detta likväl var ett helt annat. Intet ord nämdes här, hvarken om mig sjelf, Anton, Malin eller någon annan disposition, allt sådant var lemnadt åt hennes nåds godtycke, hvilken i sin listid skulle bibehålla hela förmögenheten, odelad och ensam; jag tror att något, jemförelsevis obetydligt, skulle tillfalla Laura i hemgift, och äfven Claes fått något motsvarande, men jag minnes icke detta; jag var så ung, oerfaren och ointresserad af dylika saker, att jag endast uppfattade, att testamentet var fullkomligt olikt det jag dagen förut uppläst, och att *detta* var ensamt till hennes nåds fördel.

Emellertid var det skrifvet med patronens grofva svenska, eller som vi nu kalla det *tyska* stil, och dateradt för några månader sedan.

Jag kunde icke afhålla mig från att kasta en frågande och förundrad blick bort till Anton, som stod orörlig vid dörren.

Hennes nåd hade fallit på knä bredvid sängen och dolde ansigtet i sin näsduk. Jag trodde nästan att hon var afsvimmad, ty ehuru doktorn gick fram och frågade patronen om han önskade underskrifva

hvad jag uppläst, och han ganska tydligt svarat "ja", och doktorn framburit papperet, reste hon sig likväl icke upp, förr än doktorn upplyfte henne och förde henne till soffan.

Han doppade derefter en penna och lemnade åt patronen, men handen, hvaruti han satte den, syntes stel och doktorn måste hjälpa honom att skrifva.

Då han sedan lade papperet på bordet, såg jag likväl att det liknade patronens namnteckning, ehuru den var mycket darrande.

Prosten och inspektoren skrefvo derefter sina namn, men jag anmärkte att doktorn drog till sänggardinen något mer, innan inspektoren kom närmare, så att, efter hvad jag sedan hörde, han icke kunnat urskilja om patronens ansigte var förändradt. Att prosten icke märkt det, förundrade mig icke, ty han var gammal och såg mycket illa, och det var mycket skumt inne i rummet.

Straxt derefter tackade patronen oss med matt, men tydlig röst, tog afsked af prosten och sade sig vara mycket trött och önskade vara allena.

Vi gingo alla ut, endast doktorn blef kvar.

Hennes nåd komplimenterade prosten för hans störda nattro, men jag hade aldrig sett den stolta frun så medtagen och blek som denna natt; hon tycktes knappt kunna hålla sig uppe, vi hade alla icke väntat att se så mycken kärlek af henne till sin man.

Klockan slog tolf, då vagnen rullade bort med prosten, och jag smög mig ned i min kammare; men ehuru trött jag var, hade jag svårt att somna, ty patronens slocknade ögon och förställda drag stodo ständigt för mig i inbillningen; äfvensom jag icke kunde återkomma ifrån min förvåning, att han skulle låta mig läsa dagen förut och förklara sig nöjd med ett testamente, som genom ett senare var helt och hållet ogiltigt.

Den förste jag mötte morgonen derpå berättade mig att patronen var död. Då jag uppkom i stora byggningen, bekräftades det af Anton och den gråtande

Laura, som jag fann i matsalen. Just som jag helst bedröfvad tänkte vända om ned till kontoret, rullade en schäs fram till trappan och en herre steg ur. Jag igenkände honom genast, det var den gamle doktor Aller, som egentligen var herrskapets husläkare innan de reste utrikes.

Anton mottog honom och berättade honom sin husbondes död. Doktorn, som varit på något sjukbesök i trakten, hade endast ämnat helsa på och såg helt sorgsen och bestört ut vid den oväntade underrättelsen. Emellertid ville han se sin gamle vän och Anton följde honom till den dödes rum. Äfven jag följde med, men stannade vid dörren, medan den gamle doktorn gick fram till sängen, under det Anton berättade honom de närmare omständigheterna vid sin herres korta sjukdom.

Doktorn tog med synbar rörelse den dödes hand och sade halft för sig sjelf:

“Han har varit död mer än ett dygn.”

“Nej, bevars! han dog i morse klockan tre. Ännu i går qväll satt han uppe och underskref sitt testamente,” sade Anton.

Doktor Aller vände sig om, spärrade upp ögonen och fixerade Anton; derpå tog han åter likets hand i sin, skakade med mycken bestämdhet på hufvudet, men sade ingenting.

Då han åter kommit ned för trappan, kom hennes nåds kammarpiga hastigt springande och bad honom stiga upp till hennes matmor. Doktorn dröjde derinne ganska länge och när han kom ut, såg han mycket allvarsam och tankfull ut.

Emellertid hade de ord jag hörde honom säga i likrummet: “Han har varit död mer än ett dygn“, gjort på mig ett outplånligt intryck och gifvo mig ett ämne till ständigt återkommande grubbel, och ännu i dag är jag stundom färdig att tro att han redan var död, då testamentet underskrefs, oaktadt jag likväl icke kan neka, att jag såg honom röra sig och hörde honom tala; men jag tänker ännu ibland, liksom jag tänkte då, att det blott var en synvilla, tillstæld genom doktor

Testas konster, liksom det upptråde jag såg utanför fönstret vid festen.

Det var ett halft år efter sedan gamle herrn var död. Klaes, som kommit hem till begrafningen och dröjt öfver julen, var längesedan återrest till Upsala. Doktor Testa hade äfven varit borta ett par månader, jag vet icke hvar, och fruntimmerna hade i anledning af sorgen mottagit mycket litet främmande och gjort endast få besök.

Lauras fästman och hans familj voro nästan de enda, som varit här. Vi voro i April månad, då doktor Testa en dag helt oförmodadt, som jag tror, hemkom åkande i en simpel skjutskärra.

Jag hade under den tid doktorn varit borta njutit af ett välbefinnanda, som jag icke kan beskrifva. Icke derföre att Malins och mitt förhållande till hvarandra åter blifvit hvad det en gång var; men hon hade blifvit mera fri och vänlig i sitt sätt emot mig, hennes kinder voro mindre bleka och hon såg mindre rädd och sjuk ut.

Vi sutto just vid middagsbordet, då betjenten anmälde doktors hemkomst. Jag kastade ovilkorligt ögonen på Malin och såg med hjertat fullt af bittra känslor, hur hon först rodnade som en ros och sedan blef blek som döden.

“Nå det var rätt väl, att doktorn återkommer en gång, och med sitt prat, sina upptåg och sånger ger litet lif åt våra tysta aftonstunder!” utropade Laura helt glad, under det vi sköto stolarne ifrån bordet. Jag mumlade en förbannelse öfver honom och gick min väg.

Nedkommen hörde jag en piga och en betjent, som voro sysselsatta med att inbära doktors saker, nämna Malins namn under ett opassande skratt. Jag stannade och hörde dem småskrattande vexla några ord om doktor Testa och Malin, som kommo mig att rodna af harm. Jag vinkade åt betjenten att följa

med mig i mitt rum, och djerf genom den uppbrusande vreden, frågade jag honom, sedan jag stängt dörren, på hvad grund han kunde tillåta sig sådana yttranden om någon af sitt herrskap.

Förlägen och rädd svarade han, att Malins och doktors kärlekshandel var ett allmänt samtalsämne mellan tjenstfolket, och att då hvem som helst kunde få se mamsell Malin helt sent om qvällarne i doktors rum, så trodde han sig ursäktad.

Öfvervåldigad af sorg och vrede, kastade jag mig på min soffa, då jag blef ensam. Så långt var det då kommet. Den arma flickans rykte skulle bli förstördt genom denne tvetydige äfventyrares konster, ty jag trodde numera verkligen icke på någon kärlek dem emellan, och hennes tant, som skulle vara henne i moders ställe, gynnade och föranledde detta. Förbittrad hvälfde jag i mitt hufvud det ena förslaget orimligare än det andra, men stannade slutligen dervid att tvinga doktorn till en bekännelse om sitt verkliga förhållande till henne och ett löfte att för framtiden lemna henne i fred.

Jag kan icke annat än skratta åt min orimliga dårskap. Jag, en fattig beroende yngling, en tjenare i det hus, der han tydligen utöfvade det största inflytande! I sanning, då hade mitt första förslag att gå till hennes tant, säga allt hvad jag sett och hört och bönfalla hos henne om Malins bortskickande, varit långt klokare, ehuru troligen lika fruktlöst. Emellertid var den fruktan, som jag bar för min matmor, så stor och inrotad ifrån barndomen, att jag föredrog att söka besegra doktorn.

Jag kunde naturligtvis icke föreställa mig annat än att med handkraft skaffa mig gehör; och jag var stor och stark, jag tyckte mig kunna mörda honom, vreden och kärleken gjorde mig förtviflad. Rufvande på denna tanke, njöt jag redan i förväg af att tillklämma hans strupe. Ungdomen är alltid fallen för sanguiniska förhoppningar; hvad mig angick glömde jag helt och hållet att, om jag i kroppsstyrka var den

spenslige italienaren öfverlägsen, så var han hundrade gånger framför mig i fintlighet och konster. Och jag kan sannerligen icke fatta huru jag kunde glömma detta.

Som det var mig omöjligt att träffa honom ensam, oaktadt jag i flera dagar oupphörligt sökte tillfälle dertill, beslöt jag äntligen att gå till honom på hans rum. Den första häftiga vreden hade lemnat rum för ett slags romantiskt hjeltomod; jag insåg att jag kanhända för alltid skulle utestänga mig ifrån den familj, som uppfostrat mig och som jag ansåg mig tillhöra; men genom att eftertryckligt skrämma min hatade rival, trodde jag mig i alla fall tjena den jag älskade. Alltsammans förefaller mig nu högst barnsligt och dumdrigt, men jag var i ett slags exalterad sinnesstämning, som icke tillät någon förnuftig eftertanke.

Nåväl, en afton sedan hvar och en gått till sina rum, gömde jag mig i förstugan, i stället för att gå ned till mig. Då jag hört porten stängas och allt var tyst i huset, smög jag upp till doktors rum. Hvad jag icke betänkt, men som var högst naturligt, var att nyckeln var urtagen; jag slapp icke in. Jag knackade halft obeslutsam på dörren, den öppnades genast. Kanhända att min rädda knackning lät doktorn förmoda ett kärare besök! Denna tanke satte mig med ens in i en passande sinnesstämning. Jag steg hastigt in i rummet, slog dörren i lås efter mig och stoppade nyckeln i fickan.

Förundrad öfver min åsyn, tänkte han alls icke på att hindra mig, och sade blott:

“Hvad står på? Har ni något bud ifrån er matmor?”

Jag svarade honom med en i början temligen lugn förklaring öfver mitt besök, men mina egna ord ökade min svartsjuka och min vrede, och inom några minuter hade jag öfveröst honom med ett ordsvall, som borde varit i hans egen smak. Emellertid förblef han fullkomligt lugn och sade slutligen när jag äntligen tystnade:

“Med hvad rätt kommer ni hit för att moralisera mig, er matmors gäst och vän?”

“Med den rätt, som kärleken till Malin ger mig.”

“Nåväl, på hvad sätt tänker ni förmå mig att respektera denna tvetydiga rätt?”

“På detta sätt!” utropade jag ursinnig öfver hans försmädliga lugn och störtade öfver honom.

Doktorn var emellertid äfven i brottning mera erfaren än jag förmodat, och det fordrades hela min ansträngda kraft för att slutligen fälla honom till golvet. Upphetsad af striden och utan annan tanke än att hämnas Malin, omfattade jag redan hans strupe och skulle kanhända i mitt ursinne strypt honom, om han icke med en förtviflad ansträngning fått lös sin ena hand, som han förut stuckit in mellan västen och som jag fasttryckte, då jag låg med knäet emot hans bröst.

Hastigt strök han ett par gånger helt sakta öfver mitt ansigte; det var ett ögonblicks verk, jag kunde icke hindra det och tänkte icke heller derpå.

Ögonblickligt kände jag en iskyla genomlöpa hela min kropp, mina fingrar släppte maktlösa sitt tag, det svartnade för mina ögon, jag kände att jag i min tur kastades till golvet och förlorade med detsamma allt medvetande.

Den första känsla jag derefter kan påminna mig, var den ljufvaste mitt hela långa lif skänkt mig. Ack, för mycket ljuf att vara jordisk, flydde den, på samma gång mitt medvetande återförde mig till jorden. Man talar om att röna en försmak af himlens sällhet; om man verkligen kan tillåta sig ett sådant uttryck, så är det utan tvifvel då man vaknar ur en lång sjukdom eller en djup vanmakt, då alla grumliga minnen och passioner flytt, då själen icke ännu känner kroppens band, utan stilla och heligt njuter af dens åsyn och närhet som den älskar, då dess bild speglar sig i vårt öppna öga, för att sprida sin ljufhet genom hela vår varelse, liksom det gyllne molnet speglar

sig i källan och genomdränker dess lugna vatten med sitt guld.

Jag kände varma tårar på mitt ansigte, jag öppnade mina ögon och Malins ögon sågo in i mina; jag tänkte och mindes ingenting, jag kände blott hennes närvaro så som man känner solstrålarne en vårdag. Ännu några ögonblick och hon var försvunnen, och minnet, smärtan, verkligheten stodo framför mig; jag var fullkomligt vaken och försökte resa mig upp.

“Ligg stilla, kära Jakob,” sade min mor, som satt bredvid mig; jag suckade och föll tillbaka emot kudden, under det mina blickar långsamt och mekaniskt öfverforo mitt tarfliga rum och stannade på några medikamentsflaskor på ett bord vid sängen.

“Ack! Jag tyckte Malin var härinne?” mumlade jag omedvetet och tillslöt ögonen.

“Ja, hon var så också, stackars barn; hon ville se dig ännu en gång innan...”

“Hvad? Var det sannt? Drömde jag icke? Var hon verkligen här? Ah? Jag mins nu, jag var hos doktorn, berätta mig nu allt; hur har jag kommit hit, säg?”

Jag hade åter rest mig upp, och den arma gumman, förskräckt öfver min häftighet och ångrande sin egen oförsigtighet, visste icke hvad hon skulle svara.

“Det var i natt och nu är det full dager.”

“Det var för tjugo nätter sedan, min stackars gosse, fast du icke haft ett redigt ögonblick sedan dess; men lägg dig nu ned igen, så lofvar jag berätta dig hvad som passerat sedan dess.”

Alldeles utmattad, med svettperlorna på pannan föll jag ned igen och fäste så bedjande ögon på min mor, att hon ansåg klokast att hålla sitt löfte.

“Jag var i doktors rum,” började jag sjelf för att påskynda henne, då hon tycktes besinna sig.

“Ja, herre Gud, det var du visst; jag ville icke nu banna dig, men hur i herrans namn kunde du komma dit midt i natten?” vidtog hon, men fortfor,

då hon såg min otålighet. "Nå, det kan du säga mig när du blir frisk. Jag låg den natten i min djupa sömn, då jag hastigt kände någon ruska på mig och hade så när fått slag af förskräckelse, när jag ser en hvit gestalt stå vid min säng; men i detsamma igenkände jag hennes nåd i nattkläder, som mycket brådskande sade till mig:

"Kära fru Svensson, kasta hastigt på sig några kläder och följ med mig." — "Herre Gud," sade jag, "är det hennes nåd, hvad står på?" Då berättade hon mig, medan jag klädde på mig helt hastigt, att hon länge hört ett besynnerligt buller ofvanpå i doktors rum, och att det slutligen tyckts, som om någon fallit i golfvat.

Du vet, att vi alla äro liksom litet rädda för doktorn, och folket tror att han trollar och har "kompakt" med hin håle; det är jag då för upplyst att tro, men i alla fall blef jag litet illa vid och bad hennes nåd att få väcka Anton. Men hon sade, att hon alls icke ville att någon mer än jag skulle följa henne, hon hade icke velat ringa en gång, för att icke väcka någon, utan sjelf gått ut till mig. Jag kunde icke göra flera invändningar och måste följa med, fastän hjertat satt mig upp i halsgropen af förskräckelse.

När vi kommo upp, så var dörren läst, och det var alldeles tyst innanför, men hennes nåd knackade ändå på, och då doktorn igenkände hennes röst öppnade han slutligen:

Men du min Gud och skapare, hvad jag blef bestört, när jag kom in och såg dig ligga utsträckt på golfvat såsom död; det var nära att benen svikit mig och jag fallit öfver dig der du låg. Doktorn hade en handduk lindad om sin ena arm och höll den hvilande i andra handen, under det han länge och ifrigt talade med hennes nåd sådant der språk, som de bruka ibland och som en kristen menniska icke kan begripa. Hennes nåd såg mycket ond och förvånad ut, samt vände sig till mig och sade, att du kommit upp och öfverfallit doktorn, som slutligen lyckats kasta dig i

golfvet, hvarvid du förlorat sansningen; men doktorn sjelf var illa sårad i venstra armen. Jag tyckte allt detta lät bra besynnerligt; men jag såg nu att det var blodfläckar på golfvet, och då vi hjälpte doktorn af med rocken, var hans arm så illa åtgången, att jag tror aldrig den blir annat än ofärdig, ty senorna voro alldeles afskurna, tyckte jag. Jag kan ändå icke begripa hur härmed tillgått, ty i rockärmen satt en lång smal knif, som jag då aldrig sett dig begagna och som doktorn sade var hans egen. Först sedan vi förbundit doktorn efter som han sjelf sade och visade oss, fick jag taga hand om dig. Äfven du var blodig, men jag tror att det var doktors blod, ty jag kunde icke finna att du fått en enda skråma.

Doktorn gaf oss flera små flaskor att låta dig lukta på, men ingenting kunde bringa dig till sans och slutligen måste jag dock väcka Anton, för att hjälpa mig bära dig ned på mitt rum. Att hennes nåd var mycket ond på dig, är säkert; hon sade mig till och med att du skulle lemna huset genast, så snart du återkommit till sans; men som du icke förr än nu varit redig, och tre veckor snart äro förgångna sedan denna natt, samt hennes nåd nu fått bröllopen att tänka på, så hoppas jag att hon förlåter dig, så mycket mer som jag genast anade, att denna oreda och olycka hade något afseende på Malin, efter hennes giftermål blef så hastigt beslutadt några dar derefter.“

“Malins giftermål? Hvad säger ni? Med hvem skall hon gifta sig?“ utropade jag förvirrad.

“Med doktor Testa. Nå, du måtte väl hafva hört hvad folket pratat om dem? Jag tycker ändock att det är synd om Malin, för jag kan icke få i mitt hufvud, att hon tycker om den svartbruna fulingen. Jag tänkte till och med på hur mycket hon höll af dig i eder barndom, när hon nu var inne hos dig och grät så mycket. Det lyser andra gången i dag för henne och mamsell Laura; hör du hur klockorna ringa så vackert, det är söndag, men du vet om ingenting, min stackars gosse! Det måtte varit ett hiskligt

slag du fått, för du låg hela dagen såsom död och när du vaknade upp, så yrade du och har allt sedan varit sjuk.“

Hon kunde hafva talat huru länge som helst, jag tänkte icke mera på att afbryta henne, jag hade ingenting mera att fråga; hvad intresserade mig vidare! Min obetänksamhet, min dåraktiga ömhet, som ville gagna Malin, hade utan tvifvel i stället framkallat hennes slutliga olycka och skilt oss åt för alltid.

Hvad skall jag säga mer; det ligger som ett töcken öfver mitt minne sedan denna dag, hvarur endast några scener framskymta.

Häriifrån räknar jag min ålderdom, det tycks mig som jag i dag icke är äldre än jag då med ens blef; jag har sedan lefvat här på samma ställe som ett murmeldjur i dvala; jag har rört mig och handlat som en automat, lydig min matmors vilja och rätt nöjd att aldrig, så länge hon lefde, behöfva någon egen vilja, tanke eller handling. Det är rätt beqvämt detta lif, då ens hjerta är stelnadt.

Besynnerligt nog var den sista kraftyttringen af min vilja, den att besegra kroppens svaghet, för att ännu en gång se den jag älskat.

Jag såg henne vigas vid Testa, hvars arm ännu uppehölls af ett band, såg henne blek och maktlös stiga upp i den vagn som bortförde dem, och sedan — sedan såg jag henne aldrig mer.

Det blef ingen fråga om att afskeda mig, jag fruktade det icke mera, men likgiltig för allt stannade jag qvar. Malins namn nämdes aldrig mera, hon var snart glömd af alla och blott i djupet af mitt hjerta lefde och lefver ännu lika klart hennes bild och hennes minne.

Emellertid hade besynnerliga rykten spridit sig om äktheten af gamla herrns testamente. Jag vet icke på hvad sätt, kanhända genom några obetänk-

samma yttranden af Anton, hvilken man försummat att nog hastigt tillfredsställa. Allt nog, en dag ankom baron Gösta, åtföljd af en annan ung herre, som kallades häradshöfding.

En lång och mycket liflig öfverläggning hölls inne i hennes nåds kabinet, och man skildes åt, som det tycktes, föga vänskapligt. Straxt efter sedan herrarne rest, inkallades jag till hennes nåd. Hon talade med mig i en ton och på ett sätt, som jag aldrig förr hört henne begagna, icke ens emot sina egna barn, och väl aldrig kunde tro mig få höra af min högmodiga och stränga matmor. Den sluga qvinnan visste alltför väl, att detta var det enda sätt, hvarpå hon kunde beherrska mig hädanefter. Jag måste berätta henne allt hvad jag sett och hört det senaste året, alla mina misstankar och egna tycken; hon visste så väl att förena den mest deltagande vänlighet, den moderligaste förtrolighet med den största despotism. Hon gaf mig nästan inga upplysningar, men öfvertygade mig så skickligt om pligten och behaget af ett oinskränkt och blindt förtroende och lydnad, att jag i min nedslagna och likgiltiga sinnesstämning med lätthet gaf henne min ed, att aldrig så länge hon lefde yppa ett enda ord af hvad som rörde denna familjs enskilda förhållanden.

Detta sätt af förtrolighet och nedlåtande vänlighet förändrade hon sedermera aldrig; jag förblef, så länge hon lefde, på en gång hennes vän och tjenare.

Hon hade nu inga oroande upplysningar att befara, men det oaktadt tycktes denna sak hota med osämja och skandal. Allt detta härrörde emellertid i hennes tanke från den unge advokaten, som var baron Göstas vän. Han var särdeles öfverlägsen i sitt yrke och särdeles intresserad af denna invecklade affär, som lofvade att bli ett värdigt ämne för hans skarp-sinnighet.

Nåväl! Då han en gång ankom hit, bjöd hennes nåd honom så enträget och med så mycken artighet att stanna, gjorde hans vistande här så behagligt, att

jag är fullt öfvertygad att han slutligen reste med helt andra idéer i sitt hufvud än han kommit. Ett halft år derefter ingicks en förlikning, och den process, som varit nära att börjas, blef aldrig af. Några månader derefter var den unge häradshöfdingen hennes nåds andre man.

Detta äktenskap räckte endast ett par år, och var föga lyckligt. Hennes nåd var åter enka, och jag tror att sorgen häröfver var orsaken till hennes försvagade syn. Jag blef nu hennes beständiga sällskap i egenskap af föreläsare.

Flera år hade förgått i det mest enformiga lif, endast sällan afbrutet af någon främmandes ankomst, då doktor Testas oförmodade återuppträdande gjorde epok i vårt lif.

Det var en vinterafton. Jag läste högt som vanligt, då hennes nåd, hvars hörsel blifvit ovanligt skarp i samma mån som hennes syn gått förlorad, hastigt lade sin hand på min arm för att tysta mig och lutade hufvudet åt dörren för att lyssna med återhållen andedrägt.

Vi sutto i kabinettet, som vi alltid brukat om aftnarne, betjenten hade helt nyss inburit ljus, och hennes nåd hade fattat sin knytning, som hon, ehuru nästan alldeles blind, skötte med den största noggrannhet. Jag såg upp ifrån boken och lyssnade äfven, men hörde ingenting.

“Besynnerligt! Jag tyckte mig höra doktor Testas röst,” sade hon, och innan hon hann tillägga något mera, öppnades dörren och betjenten anmälde doktorn, hvilken hastigt inträdde.

Det tycktes som det var denna person förbehållet att verka de mest häftiga rörelser i mitt af naturen lugna lynne; sjelfva min kärlek till Malin var aldrig så våldsamt, som mitt hat och min förbittring emot Testa, en bitterhet, som jag knappast ännu hunnit fullkomligt besegra.

Jag kände blodet rusa till hufvudet, och det var med möda jag kunde beherrska min rörelse, då jag vid

min matmors yttrande: "Stanna qvar, Jakob," åter satte mig ned igen, och det var med ett slags skadefröjd jag såg honom, ännu efter mer än tio år, bära sin förlamade venstra arm i band.

För öfrigt stod han framför oss fullkomligt sådan, som ni, herr Dürer, beskrifvit honom. Svartklädd, med ett rödt band i knapphållet af sin eleganta frack, något åldrad, men med samma listiga leende och nästan samma liflighet i tal och gester.

Hennes nåd vände sina stora och klara, men blinda ögon emot honom, välkomnade honom temligen stelt och kallt och bad honom taga plats. Jag drog mig något tillbaka, för att bättre kunna observera honom, och då han såg att jag skulle bli vittne till deras samtal, förde han det på franska, ehuru hennes nåd svarade på svenska. Doktorn, eller, som han nu kallade sig, professorn, syntes något generad och besvarade hennes frågor efter hans hustru helt flyktigt, med underrättelse att hon för sin fortfarande klena helsa stannat i Italien och icke medföljt honom på den "konstresa" i Sverige, hvarifrån han nu tänkte återvända, sedan han likväl först besökt en "så kär vän och slägtning" som hennes nåd. Slutligen anhöll han om några minuters enskildt samtal, och efter några ögonblicks besinning gaf hennes nåd mig en vink att lemna rummet; likväl tyckte jag mig märka att hon önskade min närhet, så att jag stannade i rummet utanför.

Efter en stund hörde jag deras samtal bli allt mera högljudt. Det tycktes vara fråga om penningar, som doktorn önskade erhålla, men som hon endast till en del sade sig kunna bevilja.

Hans pretentioner måtte emellertid icke varit ringa, ty jag hörde hennes nåd med vredgad röst försäkra sig omöjligt, i detta ögonblick, kunna disponera ens hälften af hvad han begärde, och det förslag han då gjorde henne att lemna sina juveler i stället, syntes mig bevisa, att hon stod i mera beroende af denna menniska än jag kunnat ana.

Åter fördes samtalet något tystare af doktorn, men af hennes svar trodde jag mig förstå, att hans återresa egentligen var en flykt och att hans konster, hurudana de än måtte varit, nu stält honom i någon ledsam beröring med rättvisan, hvarför hans besök måste bli helt kort. Att hennes nåd var intresserad af hans räddning, hördes tydligt, och att doktorn ämnade draga fördel af detta intresse, antingen hans fara nu var diktad eller verklig, var lätt att förstå.

Jag hörde hennes nåd uppläsa klaffen till sin pulpet, der hon förvarade sin kassa; jag visste fullkomligt huru stor denna kassa var och att den för tillfället var rätt ansenlig. Emellertid var den snåle italienären icke nöjd dermed och man tvistade nu om juvelerna. Då emellertid denna tvist tycktes öfvergå till verkligt våld, ryckte jag upp dörren och sprang fram, glömmande den utgång min förra strid med denna varelse fått, förtjust att få en anledning att ännu en gång komma honom inpå lifvet.

Det var då, som den scen spelades, hvilken en besynnerlig hägring af det föregångna visat er i dessa gamla rum.

Doktorn, som redan höll detta skrin mellan sina händer, släppte det för att försvara sig.

Han ihågkom ännu mitt tag om sin hals, och fruktande ett da capo samt kanske varnad för dolkar, gömda i rockärmen, tog han sin tillflykt till det hexmästar-grepp ni såg.

Förbryllad och förskräckt öfver de lågor, som slog emot mig, ryckte jag min matmor med mig och flydde ur rummet.

“Men skrinet? Ni lemnade det qvar?” utropade Konrad lifligt, då gubben tystnade.

“Jag lemnade det verkligen qvar, och doktorn gjorde detsamma, sedan han likväl först utplundrat det. Han var försvunnen utan att någon sett honom lemna huset, och deraf kom en sällsam tro, som ännu icke försvunnit, fortplantad genom de tjenare, som då funnos i huset, att den mystiske doktorn ännu finns qvar der uppe.

Då vi återkommo in i kabinettet, låg skrinet kvar på samma ställe, men öppnadt och tomt.

Likväl begriper jag ännu icke, att hennes nåd, då hon upptog och undersökte detsamma, log liksom triumferande och sade halfhögt:

“Ni blef likväl till största delen lurad, min sluge doktor.”

Och sedan, när hon några år derefter låg på sitt yttersta, tog hon löfte af mig att lemna detta skrin till Frans Dürer eller hans barn; men alla efterspaningar jag kunnat göra efter någon med detta namn hafva varit fruktlösa, och jag har också, jag tillstår det, icke fäst mycken vigt dervid, då skrinet är fullkomligt tomt.”

“Det tillhör då dig, Konrad, ty du bör väl kunna bevisa, att du är denne tyske målares sonson,” sade jag.

“Det behöfs inga andra bevis för ett så obetydligt arf, än er stora likhet med er farfar,” sade gubben leende.

“Jag kan då taga det med mig, när jag reser.”

“Naturligtvis, i fall ni eljest värderar detta minne af en gammal vän till er farfar. Men, mine herrar, det är redan mörkt, min historia har blifvit alltför lång, låt oss nu gå in, luften är redan kylig och mina fragmentariska minnen äro slut.”

Det hade också mörknat, utan att vi tänkt derpå, och det gamla huset, som högt och dystert reste sig framför oss, syntes oss nu helt bekant, sedan den gamle inspektorens berättelse låtit oss i inbillningen skåda några scener ur de människors lif, som fordom lefvat under dess gamla tunga tak; och med detsamma, i den ofrivilliga teckningen af sin egen person, visat oss den nu för tiden sällsynta bilden af en fullkomlig tjenare, hvars alla medfödda anlag bestämde honom till *lydande*, oaktadt den grad af bildning han fått. Han hade undergifvet fogat sig efter denna familjs vilja och alla förhållanden, böjt sig för dess despotism, äfven då hans hjertas lifligaste känslor sårades, utan att någonsin tänka på att skilja sitt öde derifrån; dess

heder, dess intressen voro hans egna, han stod och föll med densamma och lefde ännu på samma fläck der den lefvat, vakande som en skildtvakt vid deras multnande ben.

I sanning, jag kände en viss beundran för denne gubbe, ty kanhända beundrar man mest de dygder man minst känner sig böjd för.

Tidigt följande morgon ämnade Konrad och jag lemna den vänlige gubben, hvilken vi hade att tacka för tvenne ganska treffliga dagar. Jag ville till fots begifva mig tillbaka samma väg jag kommit till den lilla gård, der min betjent och vagn väntade mig, och Konrad hade fått löfte om skjuts af inspektoren till närmaste gästgifvaregård.

Vi skakade hjertligt hans hand till godnatt och gingo att för sista gången sofva i den gamla byggningen.

Syrsorna knarrade i det höga gräset, och nattvinden drog susande i de gamla trädens kronor öfver den stora gården, vindflöjeln vände sig gnisslande, och vi stannade ovilkorligt stilla några minuter, liksom väntande, att genom något fönster få se den besynnerlige doktorn titta ut och grimasera åt oss, ty denna stund, i denna omgifning, föreföll oss tron, att han ännu vandrade derinne, helt naturlig.

Morgonen derpå, då vi kommit ned och gjort oss i ordning till vår affärd, sade jag:

“Nåväl, Konrad, har du satt dig i besittning af ditt arf?”

“Ja visst, se här,” och han visade mig, öppnande sin rensel, det gamla skrinet.

Det var af sköldpadd, inlagdt med silfver, ungefär tio tum i fyrkant, ett ganska vackert och dyrbart skrin.

“Och det var verkligen alldeles tomt?”

“Fullkomligt; endast en liten gulnad papperslapp låg inuti, hvarpå står skrifvet: till Frans Dürer eller hans son.”

“Den gamla frun har då troligen velat visa, att hon mindes din farfar med ömhet, utan att såra hans

stolthet, efter han beständigt nekade att mottaga något medan han lefde.“

“Kanhända.“

“Men det förefaller mig mycket tungt, att icke vara större,“ sade jag, vägande det i handen.

“Det kommer sig af beslagen omkring. Men se der kommer jungfru Lisa och vill bjuda oss kaffe; lägg ned det igen och låt oss gå in.“

Det var den gamla hushållerskan, som helt fryntlig i morgonsolen kom ut på trappan till flygeln och helsade oss nigande.

“Kanske herrarne vilja dricka kaffe utan inspektoren, ty han är ännu icke uppe; jag har tittat i dörren ett par gånger, men han sofver så godt,“ sade hon.

“Ja, väck honom inte. Det var sent innan han lade sig i går qväll.“

“Men der kommer Jon med schäsen; jag är säker att inspektoren vill taga afsked af herrarne,“ sade Lisa ifrigt och sprang in.

Det dröjde emellertid knappt några minuter, innan hon återkom med så förvirradt och bestört utseende, att vi båda på en gång utropade:

“Hur är det? Hvad står på?“

“Ack! ack! jag tror att han är död,“ och Lisa utbrast i en högljudd gråt.

Vi skyndade in. Lisa hade rätt; den gamle trogne Jakob, den sista qvarlefvän af denna familj, var död. Han låg så lugn och oförändrad, att döden icke tycktes hafva förorsakat honom ett drag af smärta.

“Den lyckligaste död är den minst förmodade,“ mumlade Konrad, upprepande den klassiske filosofens ord, och dragande oss tillbaka ur rummet, sökte vi med några ord trösta den gråtande gamla qvinnan. Men hon tycktes nu föga vänligt stämd emot oss och vändande sig bort, yttrade hon häftigt, afbruten af snyftningar:

“Var det icke som jag sade. En olycka skulle inträffa för er envishet att komma in i det gamla

olyckliga huset. Och min gamle käre husbonde skulle denna gång bli den lidande.“

“Men, Lisa, tycker ni väl att han ser lidande ut?” sade jag, rörd och nedslagen af hennes inträffade förutsägelse.

Lisa svarade ingenting; hon gömde hufvudet i förklädet och behöll sin öfvertygelse om vår skuld i hans död, en öfvertygelse, som jag fruktar alla på godset komma att dela.

Helt vemodiga och med en känsla, som nästan liknade samvetsqval lemnade Konrad och jag den gamla herrgården; men minnet af den vänlige gubbens berättelse och gengångarne i det öde huset, som Konrad tyckte sig hafva sett, sväfva ännu mången qvällstund för mina tankar då jag sitter vid skymningsbrasan, och jag varierar och kommenterar dervid hans fantastiska försök till förklaring deröfver.

Den tillfälliga bekantskapen med Konrad har jag väl icke sedan haft tillfälle att förnya, men för ett år sedan mottog jag ett långt bref ifrån min svärmiske och andeskådande vän, och derigenom erhöll jag en hel romantisk berättelse om “Farmors skrin“.

III.

Farmors skrin.

“Att bo på landet är alldeles förtjusande, blott man har daglig kommunikation med staden, så att man kan se sina vänner, och ständigt få litet färskt, både af nyheter och matvaror,” så uttryckte sig en ung fru af mina Stockholmsbekanta, och ehuru jag då log helt medlidsamt åt hennes tycke för *landet*, så har jag sedan flera gånger tänkt nära nog detsamma.

Det var isynnerhet en ganska ruskig eftermiddag i December, då ensligheten riktigt kändes tryckande. En vresig hushållerska hade serverat mig en mer än vanligt tarflig middag, i anledning af julstöket, som redan tagit sin början och som gjort att jag i flera dagar icke sett den qvinliga tjenstepersonalen annat än springande öfver gården i vild fart, med uppvikta klädningsärmar och mjöliga förkläden. Jag vandrade fram och åter på golvet i den stora ödsliga matsalen, medan betjenten dukade af bordet; nu försvann han genom dörren med den sista tallriken, och sedan jag gått genom mina tomma rum med en känsla af villrådighet och ledsnad, slagit några ackorder på pianot, bläddrat i några planschverk utan att närmare ge akt på innehållet, kastade jag mig slutligen i en soffa, med fast beslut att sofva bort hela den långa mörka eftermiddagen.

Jag har emellertid icke den lyckan att kunna sofva när som helst, och sprang därför upp, helt glad i förhoppning på något afbrott i enformigheten omkring

mig, då skallet af min stora "Labbe", hvori alla jagthundarne instämde, förkunnade att några främmande visade sig.

"Men det är väl endast en barnunge ifrån något af torpen, eller ett bud ifrån öfverjägmästaren," mumlade jag och tittade ut genom fönstret.

Det var emellertid intetdera, utan den lilla postgubben, som "Labbe" med hviftande svans följde till trappan. Jag hade alldeles glömt att det var postdag.

Bland andra bref, som den gamla svarta, illaluktande läderväskan innehöll, var äfven ett — tjockt som ett litet paket — ifrån Konrad Dürer, den unge medicine kandidaten, hvars bekantskap jag sommaren förut gjort under en af mina jagtfärder.

Innehållet af detta bref kom mig att finna tiden ganska kort, och jag ville önska att ni funne detsamma då jag nu meddelar dess innehåll.

Simonstorps lilla anspråkslösa gästgifvargård, som ligger högt upp i Kolmårdsbergen, ser om sommaren sällan några resande. Det är endast vid vintermarknaderna, då handlande och förbönder på vägen till Sala eller Hedemora äro dess gäster, som den kan glädja sig åt någon liflighet.

Emellertid stod en afton i Augusti 1855 en stor resvagn på dess lilla gröna gård; den tycktes hafva kommit dit helt och hållet för stället egen skull, ty kusken hade beställt hästar till morgonen derpå, för att återvända samma väg, hvarifrån man kommit. Den resande, en ensam herre, klädd i ett slags burnus af grått taft för dammets skull, hade stigit ur och gått in i ett af de små rummen i gästgifvargården.

En stund derefter ankom ännu en vagn ifrån motsatt håll, hvarifrån den första kommit, och stannade äfven. Den var mindre dammig och tycktes icke hafva tillryggalagt så lång väg som den första.

En ung karl, lång och mager, med ett blekt och fint ansigte, hoppade genast ur, och såg sig omkring med uppmärksamma och spejande blickar.

Den första resandes kusk, hvilken qvarstått på gården, nalkades honom i detsamma, förde handen till mössan och frågade:

“Herr baron von Franke?”

“Ja, min vän.”

“Den herrn, som väntar herr baron, är i rummet till venster.”

Baron tog sjelf en nattsäck, som låg i hans vagn och som utgjorde all hans packning, och gick in.

Kusken strök med en viss varsamhet undan sina stora svarta mustascher, som skylde halfva ansigtet, och stoppade en bit tobak i mun, under det han mumlade:

“Så är jag här ändå i denna fördömda trakt; men reser han närmare deråt, så må f-n följa honom, som han väl också gör.” Han log åt sina egna ord och fortfor, under det han kröp in i sin herres vagn:

“Lika barn leka bäst; jag tyckte straxt att vi voro som kusiner. Antingen skall jag finna bröd eller död med honom... Ensam vågade jag mig icke åstad, och tillbaka skulle jag, om lif och frihet också kom på spel... Flickungen, flickungen! Jag kan icke glömma hennes lilla hvita ansigte och blå ögon.”

Han slog sin stora knytnäfve emot bröstet och kastade sig baklänges emot vagnens mjuka dynor.

I detsamma störde honom bullret af vagnshjul i hans tysta monolog; han tittade ut och såg ännu en resande ankomma.

Det var också en helt ung karl, med ljusbrunt hår, fina svarta ögonbryn öfver klara, grå ögon, och ett melankoliskt och drömmande uttryck, sem gaf hans ungdomliga ansigte ett särdeles behag.

Han hoppade ur den snygga trillan, hvori han åkt, klappade den lilla feta hästen, och sade, under det han stack en sedel i handen på drängen som kört:

“Tack! Tack! Helsa jungfru Lisa och inspektoren.

Han mottog i detsamma en rensel och en bleckportör, som drängen tog ur vagnen och lemnade honom.

Då Konrad Dürer, ty det var han, straxt der-
efter inkom i förstugan, mötte honom pigan med den
underrättelsen att de tvenne rum, som funnos, voro
upptagna, och att han, om han ville stanna öfver nat-
ten, måste ligga i en liten stuga straxt bredvid, på
andra sidan af gården.

Det lilla rummet, som blef honom anvisadt, upp-
togs till ena hälften af spiseln och till den andra af
fönstret och sängen. Någon stol fanns icke och Kon-
rad satte sig därför helt ogeneradt i sängen, under
det han väntade på sin qvällsvard.

Emellertid dröjde det temligen länge, och hvarken
jungfru eller qvällsvard hördes af. Det var redan
skumt, och Konrad, som började känna sig otålig, reste
sig slutligen upp och gick, för att höra om man all-
deles glömt honom.

Då han kom ut, igenkände han den lilla knubbiga
landtpigan, som anvisat honom sitt rum. Hon gick
öfver gården med en stor smörbytta i famnen. Hon
kröp i detsamma in genom den låga dörren till ett
visthus, och Konrad beslöt att invänta hennes åter-
komst, för att påskynda sin supé.

Den ljumma Augustiqvällens skuggor, ännu dju-
pare genom den omgifvande höga granskogen, hade
insvept den lilla gården nästan i ett fullkomligt mör-
ker, och Konrad stannade ett ögonblick vid åsynen af
ljussken, som strömmade ut genom ett fönster på gaf-
veln i gästgifvarebyggningen och lyste öfver en liten
trädgårdstappa, hvars gula ringblommor dervid syntes
som guldstjerner.

Antingen var det ljuset eller blommorna, som
lockade honom till sig; ty liksom glömmande hvarföre
han lemnat sitt rum, gick han långsamt och tankspridd
ditåt i stället för till dörren af huset, steg in genom
den lilla grinden och vandrade framåt den gräsbevuxna
gången mellan de gamla risiga, halft utgångna krus-
bärsbuskarne, som växte på ömse sidor deraf. Några
mossiga syrébuskar omgäfvade den lilla täppan och sedan
Konrad stått några minuter lyssnande till vaktelns

enformiga sång i rågåkern utanför, vände han om och ämnade gå ut på gården igen, då en blick åt det fönster, hvarigenom ljusskenet syntes genom de innanför halft tillskjutna luckorna, kom honom att stanna.

Tvenne män stodo derinne midt på golfvet, inbegripna, som det syntes, i ett mycket lifligt samtal.

“Franke!” mumlade Konrad, ty det var åsynen af den unge baronens ansigte, hvars profil var upplust af ljusen innanför och vänd åt fönstret, som öfverraskat honom. I detsamma vände äfven den andra figuren derinne sig om, och Konrad hade möda att qväfva ett utrop, som ofrivilligt ville undslippa hans halföppna läppar, under det han hastigt tog ett par steg närmare det låga fönstret.

De båda herrarne derinne vandrade nu, ifrigt samtalande, bredvid hvarandra fram och åter i det lilla rummet, och Konrads stirrande blickar följde baronens kamrat med alltmera häpnad. Man skulle trott att det var ett spöke han såg framför sig.

Emellertid fans ingenting särdeles ovanligt eller anmärkningsvärdt hos den som uppväckte en sådan förvåning. Det var en man om sextio år, men rak och kraftfull, med mörk hy och lifliga mörka ögon, krokig näsa och krusigt, något gråsprängdt hår. Af snitten på hans kläder, af hans lifliga gester och vexlande miner, kunde man anse honom för utlänning.

“Drömmer jag i detta ögonblick? Nej, jag är ju fullkomligt vaken; men är det väl möjligt att en sådan likhet kan existera? Ack, min Gud, till och med stelheden i den venstra armen; allt, allt utom drägten — den tillhör vår tid — men personen eller fantomet, som bär den, är oförändrad sedan ett halft sekel.“ Upprörd och förvånad, hade Konrad gifvit luft åt sina tankar i dessa framhviskade ord, och närmat sig fönstret, så att han skrubbade emot den murkna fönsterkarmen. Det lätta bullret fäste förmodligen de innevarandes uppmärksamhet, ty i samma ögonblick skötes luckorna fullkomligt igen, och endast en smal ljus-

strimma genom de otäta bräderne stal sig ut till den förvirrade ynglingen utanför.

Grubblande återvände han till sitt lilla rum, der pigan just var sysselsatt att framduka den tarfliga supé, som kunde bestås.

“Hvad är det för resande ni har deruppe?” frågade Konrad med likgiltig ton.

“Jag vet icke hvad det är för herrar; jag tyckte den gamle herrns kusk kallade honom doktor, och den unge herrn hörde jag då riktigt att han sa baron åt,” svarade flickan, under det hon, med ryggen vänd åt Konrad, af alla krafter ruskade en knölig bolster i den tarfliga sängen, som skulle bli hans nattläger.

“Det är och blir i alla fall ett besynnerligt sammanträffande,” mumlade Konrad, sedan flickan gått, under det han med långsamma steg mätte det lilla låga rummets knappa längd, tills han helt yr i hufvudet af att nästan blott vända sig rundt omkring satte sig ned i sängen.

“Jag skall åtminstone veta, om han äfven är doktor, och kanske till på köpet har samma namn,” fortfor han, efter några ögonblicks tystnad.

En stund derefter, då pigan återkom för att borttaga maten, räckte Konrad henne ett visitkort och sade:

“Se här! Lemna detta genast, när du kommer upp till baron Franke, och bed honom vara god och komma ned till mig.

Flickan gick och Konrad satte sig ned igen, väntande med otålighet, att få se honom.

Konrad och Franke hade blifvit uppfostrade tillsammans, och Konrad älskade Franke med vanans makt, ehuru de sällan tänkte lika, eller sympatiserade i något fall, utom i vänskapen för hvarandra.

De ansågo sig såsom bröder, hvilka måste älska hvarandra trots alla olikheter både i karakter och öden.

“Franke är förb. treffig, men förb. besynnerlig,” sade alla, som voro tillsammans med honom, och Konrad instämde tyst inom sig i det senare, men icke i det förra, ty ehuru Franke roade alla, syntes han sällan

road sjelf, och Konrad tyckte att det låg något tillgjordt och dödt i hans sätt och utseende. Hans ord och hans tankar tycktes aldrig öfverensstämma, knappt följas åt; han sade de löjligaste saker med den mest stela ton och tillstälde de galnaste upptåg, utan att han tycktes deltaga uti dem; med ett ord, han syntes i ordets hela betydelse dubbel och hemlighetsfull.

Att Franke var ett verkligt geni kunde ingen bestrida, men han var ett af dessa genier, som aldrig gagna och aldrig duga till någonting, hvarken för sig sjelfva eller andra, af fullkomlig brist på karaktersfasthet och sundt förnuft. Hans snille liknade de krossade bitarne af ett kristallglas; de gnistra i ljusskenet, de äro alltid kristall, men de duga till intet. Han kunde allt hvad han ville; men ville aldrig någonting tillräckligt länge för att vinna något resultat deraf. Hans hjerna hvimlade af idéer, men den ena undanträngde oupphörligt den andra, och ingen enda hade ännu — annat än "i förbigående" — blifvit fruktbarande för hans lif.

Ständigt sysselsatt med förslager, det ena befängdare än det andra, men alla vittnande om en genialitet, som, koncentrerad på ett enda rimligt företag, skulle gifvit honom anseende och oberoende, hade han hunnit tjuguåtta år utan att vara annat än en, den skickligaste kortspelare, taskspelare, skådespelare och karrikatyrtecknare man kunde tänka sig. Han hade reda på allt, kände alla människor, och kunde, ända till förvillelse, härma allas tal, sätt, gång och stil.

Han var fattig, det visste man, men han saknade aldrig penningar och lefde ständigt som om han varit rik. Hans inkomster och hans egentliga lefnadssätt voro en fullkomlig hemlighet för alla; än var han försvunnen, ingen visste hvar han fanns, än uppträdde han helt plötsligt, med välförsedd kassa och de orimligaste och äfventyrligaste berättelser om sina resor och sitt sätt att förtjena penningar, oftast afgifna med en, som det tycktes, afsigtlig, gycklande öfverdrift.

Hvad Konrad angår, så hade Franke förgäfvets sökt förmå honom att dela både sin kassa, då den innehöll något, och sina äfventyrliga nöjen; den fattige och flitige ynglingen hade hvarken tid eller lust att offentligen fraternisera med den elegante dagdrifvaren.

Det var denna litet äfventyrliga person, som likväl, i detta ögonblick, syntes Konrad den mest intressanta af alla, ty af honom skulle han få upplysning om den resande, hvilken egde en sådan förvånande likhet med den personage, som spelat en så framstående rol i den gamla inspektorens berättelse och i hans egen besynnerliga dröm eller syn i det gamla huset.

Konrad var, som ungdomen ständigt är, helt och hållet beherrskad af ögonblickets känslor, och hans senaste äfventyr uppfylde hans sinne.

Emellertid hade han en ofrivillig misstro till Franke. Han visste att *sanningen* uti ingen skepnad hyllades af honom, och att han många gånger hört honom afvika derifrån, utan annat intresse än nöjet att mystifiera folk.

Om han derföre egde det ringaste skäl att missleda Konrad, skulle denna icke få annat än de otillförlitligaste upplysningar. Detta var likväl blott en hastig och dunkel tanke, ty ett menskligt rent och öppet sinne förmår sällan fatta eller qvarhålla denna försigtiga misstänksamhet, hvars nödvändighet det icke erkänner förr än det är för sent.

“Om jag ser att han vill vara hemlighetsfull, så säger jag honom ingenting. Emellertid har Franke sällan några hemligheter för mig, då jag *vill* dela dem,” mumlade Konrad, i detsamma någon tog i läset och Franke inträdde.

“Jag kunde icke motstå lusten att språka några ord med dig, då jag händelsevis fick se en skynt af ditt ansigte,” sade Konrad efter de första helsningarna, under det han bjöd Franke den enda stol som flickan på hans begäran anskaffat, och sjelf återtog sin plats på sängen.

“Jag borde känna mig smickrad deraf, ty du vet att det annars alltid är jag som sökt dig,” sade Franke

med ett leende så behagligt, att hans ansigte syntes verkligen vackert, "emellertid är jag nästan öfvertygad om att du eger något annat skäl att vilja råka mig än en nyväckt sympati, eller hur?"

"Hm, du är verkligen bra olik andra," sade Konrad litet förlägen.

"Jag tar dina ord som en komplimang."

"Som du vill, men medgif att du i hvarje ord och hvarje den obetydligaste handling vill hos andra finna gömda skäl, och i dina egna inlägger en hemlighetsfullhet, som, uppriktigt sagdt, icke behagat mig."

"Och hvarför behagar den dig icke?"

"Derföre, att jag älskar det rätta och sanna."

"Älskar det! Det gör äfven jag."

"Men..."

"Men *du* vill att man kommer och slår dig midt i ansigtet dermed vid alla tillfällen; att man har sitt hjerta i en glaskupa, liksom Thomson sina bin, på det att hvarje nyfiket öga må kunna göra sina iakttagelser deröfver, då jag deremot..."

"Vecklar in det så väl, att du icke ens kan igenfinna det sjelf."

"Nåväl! Om så vore? Jag hade då hunnit långt i den lyckligaste filosofi."

"Åh bevars! Det der är alla blaserade och värdelösa salonghjeltars prat, men som *du* kanske har något allvar med dina ord, så vill jag säga dig, att jag finner dem dumma."

"Och jag skulle vilja säga dig, att skilnaden i våra åsichter kommer deraf att jag är sju år äldre än du; när du blir lika gammal, skall äfven du finna att ingenting är mera onödigt, mera besvärligt och till och med mera hinderligt för vår lycka än just hjertat — detta ungdomens stora ord."

"Det beror på hvad du kallar *lycka*?"

"Det kallar jag mitt *välbefinnande*. Med "hjerta i bröstet", som man säger, är det rent af omöjligt att befinna sig väl. Lågheten och elakheten under tusen former skola oupphörligt pina och martera en, småsin-

net och värdelösheten, rundtomkring en, väcka ens äckel och afsmak, och egoismen, denna ständigt vakna, ständigt närvarande mara, göra dig led vid allt; och då man föraktligt vänder sig ifrån den hos andra, då tittar den grinande fram i någon vrå inom en själf. Nej, nej, man kan icke bli fullkomlig; låt oss derföre qväfva begäret dertill; man känner ju sällan till sitt hjerta annat än då det såras; låt oss förvandla det till en köttklump, som det i själfva verket är. Man kan icke undvika djefvulens sällskap; nåväl, må vi stoffera ut honom, så att vi icke mera igenkänna honom. Tillfällena till smärta och obehag öfverväga ju oändligt tillfällena till glädje, låt oss då afskära den nerv, som tillför oss smärtans kunskap, och denna moraliska nerv är hjertat.“

“Du glömmet helt och hållet, att samma nerv, som låter oss känna lidandet, äfven tillför oss njutningen. Ditt system påminner mig dessutom om de indiska dervischernas, hvilkas hela lif är en fortsatt plåga, i det fåfanga försöket att bli känslolösa derför; för att undgå smärtan afsäga de sig glädjen, för att öfvervinna menniskan, sjunka de under djuret, och bevisa endast, att blott döden är våra känslors beherrskare. Endast vansinnet misstager sig på ondt och godt, så väl kroppens som själens.“

“Hm, du kan på sätt och vis ha rätt; jag medgifver att min teori icke är användbar för alla. Den ena har blifvit skapad med allt för känsliga nerver, eller allt för mycket hjerta, hvilket du vill. De få trösta sig med den föga afundsvärda martyrkronan, som verlden räcker dem; hvad mig angår, har jag blifvit bättre begåfvad på hufvudets vägnar, och jag vill begagna mig deraf. Men det hindrar icke att jag har ett visst tycke för romantiska och känslösamma personer, som ständigt gå och lyssna på sitt pjunkande samvete, och svärma för sanningens och dygdens mångtydiga skönhet.“

“Och det är derför, som du hedrat mig med din vänskap,“ sade Konrad skrattande.

“Alldeles.”

“Om du talade allvarsamt, skulle jag säga dig, att du just genom detta tycke helt ofrivilligt medgaf dessa personers värde.”

“Hm, ja, för andra äro de visst förträffliga, men det var ju fråga om att skapa sin egen lycka?”

“För ett ädelt sinne beror lyckan på den grad af harmoni med sig sjelf, hvartill det kan lyfta sig,” sade Konrad entusiastiskt.

“Eller på “ett lif i Gud“, som läsarpresterna säga,” svarade Franke spefullt.

“Ja väl, om du så vill, det är också ett fullkomligt riktigt uttryck för min tanke. Emellertid hafva de kristliga “termerna“, om jag så må säga, blifvit så missbrukade, att jag hellre hör deras sanning uttryckt med andra ord.”

“Svärmare! Har du icke mera aktning för den gamla omklädnaden, än att du förändrar och moderniserar den efter din smak, då tillhör du åtminstone icke den ortodoxa tron, Gudskelof, hvilket jag nästan fruktat.”

“Ortodoxa tron! Låt mig slippa höra ens detta gamla spökes namn, som så ofta skrämt hjertats varma tro på flykten; om jag hatar någonting, så är det detta skramlande benrangel; det är i sanning “en döds-kalle, stjelpt öfver en lilja“, såsom Tegnér säger; det är döden, som vill representera lifvet. Du, hvars religiösa känsla kan bindas af formen, kan finna något stöd och uppbyggelse i teologien, “döds-kallen“, hvarom skalden talar; den sympatiserar åtminstone icke med mig.”

“Det tycks som du tänkte på ingenting mindre än att skapa din egen religion.”

“Och du synes icke tänka på *betydelsen* af detta ord. Hvarje människas tro måste utan tvifvel blifva individuel. Hvars och ens hjerta utgör en verld för sig, hvars hemligheter Gud allena känner, och hvart och ett skall tillegna sig religionens skatter med olika värme och på ett olika sätt.”

“Och här af uppkomma nu de galnaste sekter: mormoner, baptister, vanvettiga läsareprester.”

“Håll! Håll! Du missförstår mig alldeles. Här af uppstår ingen skilnad, ty jag förutsätter, att ett upplyst och klart förstånd aldrig skall finna mer än en väg att nalkas det väsende, till hvilket vår längtan och vår tanke ständigt sträfva.”

“Du förutsätter i sanning besynnerliga saker. Hvad säger du då om mormonerna och alla andra galningar?”

“Att de äro galningar, utan någon religiös känsla, ehuru de påstå sig hafva en religiös tro, hvilket icke kan förklaras genom annat än en utomordentlig dumhet eller en hög grad af hyckleri och förderf.”

“Egentligen, synes du vilja dela alla religionsbekännare i endast tvenne partier, materialister och idealister?”

“Åhja, man skulle kunna använda dessa benämningar, ty jag har verkligen alltid ansett enda skilnaden bestå uti att dyrka *andan* eller *formen*.”

“Men hvad parti anser du då *mig* tillhöra?” sade Franke skrattande.

“I sanning, du tillhör det största partiet, d. v. s. dem som dyrka *ingenting* annat än sig sjelfva.”

“Och dessa anser jag vara de klokaste.”

“Hvarföre?”

“Emedan de synas mig de lyckligaste.”

“I sanning, om så är, då felas något i deras organisation.”

“Felas? Hvarföre icke så gerna antaga, att den är mera fulländad?”

“Tillstå att du framkastar en paradox. Den, som älskar endast sig sjelf, står på en bra låg ståndpunkt, och att han kan finna sig tillfredsställd deraf, betviflar jag rent af.”

“Men jag har känt gamla gubbar, som jag afundats, och hvilka njutit sitt lif i alla afseenden, muntra gamla gossar, utan famlljeomsorger, utan förmåga att störas eller röras af något i denna verlden, och helt och hållet obekymrade om den tillkommande, vandrande

från frukostrispen till middagsbordet, från kaffekoppen till toddyglaset, och slutligen, träffade af slag, dö en hastig och lätt död i Lottas eller Lisas armar, utan att hafva en skynt af annan smärta i denna världen än den af gikt eller gallsjuka.“

“Och du har afundats dessa försoffade varelser med hjertat i magen? Omöjligt, du skulle ju lika väl kunna afundas björnen i sitt ide eller ostronet i sitt skal.“

“Det vissa är åtminstone, att jag förskräckts för de känslamma och uppoffrande varelsernas öde.“

“Och hvarför?”

“Hvarför? Kan du till exempel tänka dig något olyckligare än denna kärlek, som fäster hela sin existens vid en annan; det är ju att mångdubbla smärtans tillfällen att träffa en; det är att lefva ett lif af ständigt beroende, af evig fruktan. Jag har sett flere olyckliga offer för sina sublimes känslor, och sannerligen fann jag icke nobisgubbarnes och deras likars exempel bra mycket mera efterföljansvärda.“

“Och du tror att det beror på oss sjelfva, att reglera vårt sinne i öfverensstämmelse med det ena eller andra?”

“Ja, till stor del åtminstone, och jag har verkligen beslutit, att låta mitt hjerta sjunka ned i magen, som du säger.“

“Du skulle aldrig beslutit detta, om icke naturen redan placerat det der,“ sade Konrad skrattande. “Tro mig,“ fortfor han allvarsamt, “ingen skrufvar frivilligt ned sin lefnads gaslåga. Hvad mig angår, vill jag att den skall flamma så högt och klart som möjligt, om den äfven skall näras af smärta, ännu mer än af fröjd. Lif, lif! är mitt väsendes åtrå, och lifvets vilkor är kärlek och kärlekens vilkor är tårar.“

“Hvad slag af kärlek menar du?”

“Det finns endast *en* kärlek; den jordiska är blott ett trappsteg till, en symbol af den himmelska.“

“Svärmare! Ohjelpige svärmare!“ sade Franke vemodigt, “dock, hvar och en har sin illusion att lefva för och jag medgifver att *din* är vackrare än *min*.

Emellertid tror jag att du skall se din upplöst i dimma, då min står kvar, så länge jag eger min kropp, så länge materien tillhör mig.“

“Och *min* skall öfverlefva materien, och strålande följa min själ. Den är icke mitt lifs *illusion*, den är *lifvet själf*.“

“Det är likväl bra löjligt att vi fördjupa oss i en dylik diskurs så här en passant på qvällqvisten,“ sade Franke, återtagande den lättsinniga och sorglösa ton, som var honom egen, sedan han gått några minuter fram och tillbaka i den lilla trånga kammaren.“

“Ja visst, så mycket mera som vi båda troligen komma att löpa likt tvenne parallela linier bredvid hvarandra hela lifvet igenom, utan att någonsin råkas.“

“Icke nog dermed, jag slår vad, att du utsträcker dessa liniers skilnad ända in i evigheten.“

“Åhnej, de ega i alla fall *samma* mål; de måste en gång mötas, fastän deras lutning mot hvarandra nu är omärklig, om också din bana blir längre än min.“

“Det är besynnerligt likväl, hvad jag — för att fortsätta liknelsen — har för en böjelse att låta min lefnadslinie löpa *bredvid* din.“

“Deruti ligger kanhända beviset, att vi hafva för- eningspunkten närmare än vi tro.“

“Seså! Nu slut med detta. Hvad var det egentligen du ville mig? Jag förmodar att du icke ville råka mig, för att öfva dig i proselytmakeri, så här som hastigast,“ sade Franke leende och slog sig ned på stolen igen.

“Nåväl, efter du nödvändigt vill att jag skall hafva något särskildt skäl, så måste jag väl fram dermed; det var föga viktigt.“

“Nå-å?”

“Jag tycker mig hafva sett din reskamrat förr; jag ville veta hans namn.“

“Du misstar dig säkert. Min reskamrat — såsom du kallar honom, ehuru han alls icke är det, ty vi hafva af en händelse råkats här — har aldrig varit

i Sverige, det jag tror, förrän nu, och du har ju aldrig varit utomlands?"

"Men hans namn?"

"Professor Brusquini Testa."

Konrad studsade. Ljudet af detta namn, som han icke väntat få höra på samma gång han ovilkorligen inom sig tillade främlingen detsamma, verkade en så häftig förundran, att Franke märkte hans förvirring.

"Hvarföre förvånar dig hans namn? Skulle du hafva hört det förr?"

"Är han italienare?"

"Du besvarar min fråga med en annan," sade Franke, synbarligen tveksam om han skulle lemna någon vidare upplysning.

"Säg mig uppriktigt, på hvad sätt du lärt känna och hvad du vet om denna man," bad Konrad lifligt och steg upp.

"Men . . . men, säg mig först . . ."

"Jag lofvar, att sedan berätta dig hvarför jag intresserar mig för honom."

Franke teg likväl och syntes betänka sig, under det han fixerade Konrads öppna ansigte, som glödde af den nyfikenhet han kände.

"Hör på, Franke, du är alltför skarpsinnig att icke kunna genomskåda mig, och du vet derföre huru jag betraktar ett förtroende, äfven om det skulle vara af det tvetydiga slaget," sade Konrad allvarsamt.

"Det är sannt, du är en hederspascha, men just derför . . . nå, det är visst ingenting att göra affär af. Professorn är oklanderlig, så vidt jag vet. Emellertid måste du lofva mig på din heder, att icke någonsin låta märka att du känner eller vet det minsta om honom, hvarken för honom sjelf eller någon annan."

"Jag lofvar det fullkomligt, så mycket mer som jag vill hafva samma löfte af dig tillbaka med afseende på orsaken hvarföre hans namn förvirrade mig."

"Jag ger dig det utan tvekan. Och om jag just icke är någon hederspascha, så har jag likväl begrepp om löftens helgd, en sak som, i parentes sagdt, ganska

få ega, ehuru hvar och en det oaktadt vill anses såsom hederlig karl.“

“Nåväl, börja då! Professorn är italienare?”

“Du vet det redan?”

“Nej, men hans namn tyckes antyda det.“

“Nåväl, han är italienare; hans namn vet du redan; jag lärde känna honom i Homburg, der jag var för min helsas skull.“

“Eller för din kassas?”

“Din skarpsinnighet gläder mig, ty jag hoppas då att vi bättre skola förstå hvarandra. För kassan eller helsan, det är lika mycket, alltnog, professorn syntes mig vistas der för samma ändamål. Han är en utmärkt man.“

“I hvad fall?”

“I alla. Jag egnade honom en odelad beundran. Han hedrade mig tillbaka med sin vänskap, och vi beslöto att fortsätta vår bekantskap.“

“Till hvad ändamål?”

“Å min sida, egentligen för att ega hopp att en dag kunna presentera din vän von Franke, vid sextio år, för dig lika elegant, lika klok och lika lycklig som denne professor Testa,“ sade Franke skrattande.

“Men du har icke sagt mig allt hvad du vet om honom. Hur var han ansedd?”

“För att säga sanningen, så var han en alltför lycklig spelare för att vara omtyckt; dessutom spriddes ett rykte att han gjort några andra storartade affärer, hvilkas framgångar väckt för mycken afund, för att lemna välviljan rum; med ett ord, hans rikedom, hans utomordentliga lyx, som till och med der var ovanlig, i förening med en viss hemlighetsfullhet i hans lefnadsvanor och umgängessätt, gjorde att uppmärksamheten fästes så mycket vid hans person, att han till slut, generad deraf, reste sin väg. Jag föreslog honom då, att göra en tur i Sverige, och lofvade att möta honom och åtfölja honom här.“

“Och detta är allt?”

“Allt hvad jag vet. Han hade, det är sannt, en dotter, en ovanligt skön varelse, som tycktes lika väl vara hemmastadd i den “högre magien“ som hennes far.“

“Hvad menar du? Är han professor i magien?“

“Du ser helt bestört ut. Nå ja, man påstod att han kände till en hop mystiska saker bland sällskapet på stället, isynnerhet bland damerna, och jag tror att hans vackra dotter var lika initierad i herrarnes hemligheter.“

“Förevisade han några taskspelarkonster?“

“Åh, fy! Hur kan du komma på en dylik idé. Nej, visst icke. Emellertid kan du inse att här, der man är så inskränkt och skuggrädd i fråga om sitt umgänge, skulle dessa rykten skada honom.“

“Jag inser det fullkomligt; man är nog enfaldig, att frukta dylika industririddare, och jag tycker också att du här icke valt för honom något särdeles lofvande fält att skörda,“ sade Konrad med ett sarkastiskt leende.

“Åh, här finns mycken rikedom och många dumhufvuden. Om det bara vore lika lätt, att finna den förra som de senare!“ svarade Franke skrattande.

Konrad teg. Han kände sig sorgsen och generad af Frankes ord.

“Seså, nu är det din tur att uppenbara hvad du möjligen vet,“ tillade Franke efter några ögonblicks tystnad.

“Du har ett sätt att stöta ifrån dig det förtroende du begär.“

“Jag vet det. Förlåt mig, du tycker icke om mitt skämt. Likväl vet du att jag, åtminstone bredvid dig, icke är någon så dålig varelse, och jag vill heller aldrig egentligen blifva det. Det roar mig endast att sväfva på kanten af afgrunden; det är så uppfriskande att titta ned ibland; det verkar på sinnet som en pris snus på kroppen.“

“Men denna afgrundens kant blir allt smalare, ju längre du sväfvar fram, och det är lätt att halka ned,“ sade Konrad misslynt.

“Du skall få se att jag nog balancerar mig fram. Skynda dig nu att säga mig hvad du kunnat höra talas om Testa förut?”

Konrad började sin berättelse om äfventyret i det öde huset på den gamla herrgården, och gubbens bekräftelse på sanningen af hans sällsamma syn, i början tvekande och nästan motvilligt, men slutligen med en liflighet och trohet, som öfvertygade den tviflande Franke åtminstone om Konrads egen öfvertygelse om sanningen af sina ord, och slutade ändtligen sålunda:

“Du kan döma om min bestörtning, då jag, funderande på helt andra saker, promenerade i den lilla trädgården här utanför, och vid en hastig blick in genom fönstret bredvid dig i rummet innanför, ser den fullkomliga afbilden, nej, den verkliga doktorn sjelf, fullkomligt likadan till gestalt, ålder, anletsdrag, och till och med den stela armen, lifslevvande framför mig. Jag trodde mig ännu en gång vara utsatt för en besynnerlig dröm och sannerligen, om icke din närvaro öfvertygat mig om verkligheten, skulle jag ännu tvifla på mina sinnens redighet, ty en dylik likhet synes mig höra till det omöjliga.”

“Ja, i sanning, så mycket mer som den person, hvilken för femtio år sedan var af professorsns ålder, borde nu vara öfver hundra år, och du ser, att denna Testa kan allra högst vara femtio år.”

“Men hvad skall jag då tro?”

“Att han är *son* af din doktor, det förefaller mig helt naturligt.”

“Men, min Gud, ett armbrott kan väl icke också gå i arf?”

“Hvem vet, jag kan icke döma derom. Tycker du mera om att anse honom *verkligen* vara den doktor Testa du sett, så har jag ingenting deremot. En *verklig* trollkarl vore just i min smak; och det borde han väl vara, om han vid hundratjugo år kunde se ut på det sätt han gör,” sade Franke muntert.

“Du gör narr af mig, och det väntade jag. Emelertid har jag hållit mitt löfte att säga dig sanningen.”

“Och jag skall äfven hålla mitt, att aldrig för någon nämna denna lilla episod i en svärmars drömmar. Visa mig nu det enda verkliga beviset du har på ditt äfventyr, såvida det icke, liksom i sagorna, befinnes vara en handfull jord eller några torra löf, då man nogare vill beskåda det.”

Konrad upptog sin rensel ifrån golfvet och lemnade skrinet, som låg deri, till sin vän.

“Nåväl! Du ser att det är ett verkligt skrin?”

“Jag ser det, och ett ganska vackert ändå; och du säger att det var alldeles tomt.”

Franke vände det på alla sidor och betraktade med beundran de artistiska inläggningarna af guld och silfver på locket, och de tjocka beslagen rundtomkring af samma metall.

“Har du nyckeln? Jag ville se det inuti.”

“Se här!” sade Konrad, som upptog en liten förgyld messingsnyckel ur sin västficka och lemnade honom den.

I detsamma kraftsade något emot rutan i fönstret, och Konrad gick fram för att bättre draga för den lilla snäfva och bristfälliga rullgardinen, som helt ofullständigt skylde detsamma.

Franke hade ingenting märkt; han satte just nyckeln i låset för att öppna och undersöka den gamla klenoden, då ett häftigt buller, som om en stor, tung kropp slungats emot rutan, gjorde ett hastigt afbrott i hans förehafvande. Gardinen rycktes undan, glasbitarna af det sönderslagna fönstret slogo Konrad i ansigtet, ljuset som stod på bordet utsläcktes och de båda bestörta unga männen stodo i mörkret.

“Hvad f-n vill detta säga?” utropade Franke helt förbluffad, under det Konrad, som ovillkorligt ryggat tillbaka, famlade omkring sig, för att få reda på orsaken till denna katastrof.

“Jag tror din tur att ständigt möta öfverraskningar, följer dig ännu,” fortfor han, i det han gick fram till fönstret, försigtigt klifvande bland det sönderslagna

glaset, den nedfallna gardinen och bitar af den murkna fönsterkarmen.

“Finnas här inga tändstickor?”

“Jag tyckte mig se att flickan lade några på spiselkarmen, men jag kan icke hitta dem; jo, se här.”

“Jag ser ingen lefvande varelse,” fortfor Franke, som lutade sig ut genom fönstret.

I detsamma hade Konrad fått eld på det afbrutna ljuset, och båda två beskådade nu vid dess flämtande sken det massakrerade fönstret, hvares ruiner öfvertäckte golfvet.

“Det förargligaste är att jag tappade nyckeln, som jag höll i handen,” sade Franke, under det han böjde sig ned och med foten sköt undan glasbitarne.

“Nåväl, jag får då en annan gång beundra ditt skrin invändigt. Nu går jag upp för att tillsäga om någon reparation af detta spektakel,” fortfor han, sedan begge förgäfves på golfvet sökt efter den förlorade nyckeln.

“Godnatt och farväl! Jag reser troligen förrän du i morgon. Få se, när vi råkas; professorn och jag följas åt till Medevi, och du...”

“Jag ämnar mig tillbaka till min morbror,” sade Konrad, ännu alltjemt sökande på golfvet efter den tappade nyckeln.

“Då pigan tar undan det här skräpet, skall hon bestämdt hitta din nyckel, ty jag var ju icke ifrån stället, der jag stod. Godnatt!”

Just som baronen öppnade dörren, hördes det fula enförmiga skriket af en ugglas utanför det öppna fönstret, och han tillade skrattande:

“Se der ha vi orsaken till din sönderslagna fönsterruta; ljusskenet lyste henne väl i ögonen genom den trasiga gardinen.”

Den tillkallade pigan, ruskig och yrvaken, uppväckt ur sin sömn, hade ändtligen städat i ordning och fäst ett täcke för fönstret, men hvarken hon eller Konrad sjelf var i stånd att återfinna den förlorade nyckeln, och helt förtretad, lade Konrad sin rensel med skrinet

uti under hufvudgården i sin säng; liksom fruktande att se äfven detta försvinna, och somnade slutligen, sedan han en god stund hållit sig vaken, med bemödandet att dela Frankes högst sannolika förmodan, att det var ugglan, hvars "klähvitt" han ännu hörde, som afbrutit undersökningen af det gamla skrinet och varit orsaken till nyckelns försvinnande; ett bemödande, som emellertid var fåfängt, ty han var nästan säker att han sett en mörk gestalt utanför fönstret i samma ögonblick han drog gardinen till rätta, och i denna gestalt ville han åter igenkänna doktor Testa.

En timme derefter voro alla försänkta i sömn vid gästgifvargården. Allt var tyst, och endast en katt smög sakta utmed väggen af huset och en "nattklappa" med sina stora utbredda vingar gjorde sina hastiga och ljudlösa svängningar öfver den lilla gårdens gräsmatta. Då framträdde hastigt en person ifrån hörnet af den lilla flygelbyggningen, den närmade sig resvagnen, som stod på gården, öppnade vagnsdörren och steg in.

Der inne i vagnen hade emellertid den resandes kusk tagit sitt nattläger, men antingen hade han icke sofvit, eller också var hans sömn så lätt som en fågels, ty innan den mörka figuren ännu vidrört dörren till vagnen, hade han dragit upp sina ben och krupit ihop på baksätet, som de tilldragna lädergardinerna helt och hållit skymde.

Den sist inkomne tycktes icke märka honom. Denna person öppnade hastigt lådan under framsätet och nedlade någonting, som han burit doldt under sin kappa, läste åter igen lådan, tog ur nyckeln och klef ut ur vagnen.

Nedkommen på marken, tillknäppte han omsorgsfullt gardinen utanför och gick hastigt och ljudlöst, som han kommit, öfver gården till gästgifvarbyggningen, öppnade dörren och försvann derinom.

Så snart han väl inkommit, sträckte karlen i vagnen ut sig igen och mumlade helt sakta:

“Hvad kunde det vara den skälmen bar hit så försigtigt midt i natten? Det kunde kanske löna sig att se efter,” fortfor han, lyftande undan dynan i sätet med ena handen och med den andra letande i sin rockficka.

Ett obetydligt skramlande ljud hördes, då han framdrog några större och mindre krokar, sammanbundna med ett band, och efter några minuter hade han öppnat låsen till vagnslådan, och trädde ned handen deri.

Ögonblicket derefter syntes hans hufvud försigtigt stickas fram mellan vagnens lädergardiner; detta hufvud var nu bart och hade en rikedom af tjockt svart hår. Han såg sig omkring, och då ingen lefvande varelse i detta ögonblick störde nattens stillhet rundt omkring den lilla ensliga och enstaka gården, steg han ur, bärande under armen, gömdt under sin aftagna och nedhängande rock, någonting inknutet i en smutsig kattunsnäsduk.

Med långsamma steg, sträckande på sig liksom han nyss vaknat, tog han vägen öfver gården genom den öppna grinden och uppåt den mörka skogen, som omgaf stället. Om någon sett honom, skulle man intet ögonblick tviflat att han funnit det alltför varmt i den täckta vagnen under den ljumma natten, och att han nu med rocken öfver armen ämnade söka sig ett svalare läger på marken under granarne i skogen.

Solen var ännu icke uppe, då den stora resvagnen rullade ut från gästgifvargården.

På kuskbocken satt kusken med de stora mustascherna, men det yfviga svarta håret var försvunnet, och i stället framstack några röda hårtofsar under mössan, som var djupt neddragen, liksom för att så mycket som möjligt skylla dem.

Gardinen var borttagen, den friska luften strömmade in i vagnen, och röken ifrån den italienska professors och baron Frankes cigarrer hvirflade ut derifrån.

Konrad spratt upp ur sin sömn vid bullret af vagnshjulen, gned sig i ögonen och hade svårt att

påminna sig hvar han befann sig och sina senaste intryck.

“Hm! Jag skulle väl ännu en gång, och vid dager, velat se denna sällsamma spökfigur; ty som sådan kommer jag likväl, trots allt det orimliga deri, att anse honom,” mumlade han, ädligt påminnande sig aftonens händelser.

En stund derefter steg pigan in genom dörren med kaffebrickan. Konrad var redan klädd; han hade nedtagit det gamla täcket för fönstret, och stod nu och betraktade hur solen steg upp öfver skogen; hastigt steg han upp i fönsterkarmen och hoppade ut. Flickan tittade ned genom fönstret efter honom, helt förundrad öfver hans plötsliga försvinnande, och såg honom i det samma upptaga en liten nyckel som glindrade i solen låg nedanför i gräset.

“Se der hittade herrn sin nyckel, tror jag? Jag visste väl jag, att han icke fanns här inne bland glasbitarne, fast herrarne trodde det,” sade hon helt förnöjd.

“Ja, verkligen, baron har tappat den, när han såg ut genom fönstret,” svarade Konrad och stoppade nyckeln i västfickan, under det han åter steg in genom det lilla låga fönstret.

“Äro de andra herrarne redan resta? Jag tyckte mig höra deras vagn rulla bort?”

“Ja, bevars; den gamla herrn var så ifrig och hade så brådtom, så han knappt lät baron dricka ur sitt kaffe engång.”

“Är min häst här ännu?”

“Ja, jag såg just hållkarlen komma hem med den, när jag gick ned.”

“Det är bra.”

Flickan gick och Konrad satte bort sin kopp och gick att framtaga sin rensel, leende för sig sjelf öfver sin försigtighet qvällen förut att lägga den under sin hufvudgård.

“Hvad! Hvad är detta?” utropade han helt högt ögonblicket derefter, då han framdrog den tomma renseln och fann skrinet borta.

Det dröjde några minuter, under hvilka han stod orörlig och stirrade ned på sina öfriga effekter, som orörda lågo kvar, innan han kunde fatta möjligheten af sin förlust.

“Visst har jag sofvit tungt, men till den grad, att man skulle kunna både taga bort och åter lägga dit renseln under mitt hufvud, utan att jag vaknat, det synes mig rent af omöjligt,” mumlade han helt bestördt.

Det var emellertid så. Skrinet fanns icke. Konrads häpnad öfvergick till vrede. Alla hans frågor, hotelser och sökande voro förgäfves; af svaren och utseendet hos gårdens folk märkte han, att man icke trodde på hans förlust engång. Ledsen och förargad, reste han slutligen sin väg, utan att hafva kunnat fatta den ringaste misstanke om hvem som beröfvadt honom detta gamla skrin, som han endast fått behålla i några timmar, och hvilket aldrig syntts honom af mera värde än nu, då han förlorat detsamma.

Solen hade gått ned bakom de höga granarne, och skymningen hade redan inträdt i skogen. På en liten gångstig, stenig och slingrande, en half mil ifrån gästgifvargården, vandrade en flicka om åtta eller nio år. Hennes små bara fötter trampade oförskräckt på det torra, hvassa barret; det lilla ansigtet var upphettadt af den hastiga gången, håret hängde oredigt deromkring och det grofva tjocka klädet, som varit knutet omkring hufvudet, låg halft upplöst utåt ryggen. Men de klara ögonen spelade lifligt omkring, och handen omfattade hårdt och troget ett styft, hopviket papper, omlindadt med en liten rutig näsduk. Vid hvart tionde steg kastade hon en hastig blick derpå, för att vara rätt säker att hon verkligen hade det i behåll, liksom det varit det viktigaste dokument i världen.

Hon hade mycket brådtom, men invid den stora stenen, några alnar från gångstigen, lyste så röda lingonklasar; hennes halföppna läppar voro så torra;

hon kunde icke motstå begäret att plocka dem och med några hastiga steg var hon der.

Just som hon lutade sig ned, prasslade det häftigt i det torra riset, som i en hög låg hopstapladt bakom den stora stenen, och en liten gosse, med förskräckelsen målad i sitt ansigte, sprang fram derifrån och föll framstupa midt framför henne.

De båda barnen, skrämnda af hvarandra, uppgåfvo båda ett rop, men lugnade sig genast, då de sågo hvarandra ansigte mot ansigte.

“Åh kors! Är det du, Janne, som kommer så der skrikande och skrämmer en?” sade den lilla flickan förebrående.

“Nå, än du då? Du skrek också.”

“Ja, för si jag trodde det var rået.”

“Så trodde jag med. Men hvarför är du här, Karin, så långt hemifrån?”

“Jo, husbonden skickade mig med den här ordern, som kom på eftermiddagen. Det sitter en fjäder på, så det är mycket brådtom att korporalen får den. Men hvad gjorde du? Hvar har du dina kriter? Solen är snart nere. Jag ser ingen enda ko. Du får göra, du, att hitta dem i mörkret.”

“Ja, det blir värst med Petters Bläsa, för hon är så trilsk och går aldrig med de andra.”

“Du ska' samla dem medan det är dager, vet jag. Så gör jag, när jag går vall.”

“Ja, det förstås, men se nu så hände det mig något så besynnerligt, så. Det var därför jag trodde rå'et kom, när du kom tassande i mossan.”

“Hvad då? Var det något trolltyg?” sade flickan och såg sig ängsligt omkring.

“Jag vet aldrig om jag skall säga dig det. Du talar väl aldrig om det, Karin?”

“Nej, tycker du det. Jag mins allt hvad mor sa, att vi två fattiga barn skulle hålla ihop med hvarandra; och fast det är lite att äta hos Rolfs, för barnen ä' så många, så ä' de beskedliga mot mig, men inte har jag någon att leka med eller tala till, som

till dig. Jag tiger allt med hvad du säger, det kan du lita på.“

“Ja, jag skall visa dig något underligt, men nu får du först gå fram till korporalns med papperet, medan jag drifver hem korna. Vänta mig sedan vid ledet der borta, så skall jag komma igen.“

Janne sprang sin väg, hoppande öfver stenar och stubbar, och sedan lilla Karin stått några minuter och sett efter honom, tills sista skymten af hans trasiga mössa försvunnit bakom buskarne, skyndade äfven hon, nästan springande, åt motsatt håll gångstigen framåt.

En god stund derefter återkom hon på samma väg; det angelägna papperet var nu aflemnadt, och ifrig att råka brodern och få veta den hemlighet han lofvat berätta, vidrörde de små fötterna knappt marken, då hon ilade vägen framåt, tills hon slutligen stannade vid en gärdesgård, och med flämtande andedrägt kastade sig ned på marken bredvid ett led, hvars nötta “stafver“ och “trinnar“ bevisade att här var ett vanligt öfvergångsställe.

Det var hit som Janne skulle komma och Karin lyssnade med upplyft hufvud, om icke hans steg ännu skulle förnimmas.

Skymningen sänkte sig allt djupare i skogen, hennes hjerta klappade så hårdt både af det häftiga springandet och af oro och nyfikenhet, men ingen Janne hördes af.

“Gud tröste mig, som kommer så sent hem, och moen är så hemskefull i månljus att gå öfver,“ hviskade hon sakta och såg sig spejande och ängsligt omkring.

I detsamma hördes lätta och hastiga steg på andra sidan. Gärdesgården knakade litet, då Janne svängde sig öfver, och nästa ögonblick satt brodern vid hennes sida.

“Ack, så väl att du kom! Jag började bli så ängslig.“

Karin knäppte sina solbrända och varma händer om hans hals och makade sig tätt intill honom.

“Säg mig nu fort hvad det var för besynnerligt, som händt dig i skogen. Men om det var något farligt, så tror jag att jag aldrig sedan törs gå hem; jag är så rädder af mig i qväll,” fortfor hon sakta.

“Åh, du som gått den här vägen så många gånger; och inte är det något så farligt heller,” försäkrade Janne och lade sin arm omkring systemens lif.

“Så säg då, för jag får lof att skynda mig hem, innan det blir mörkt.”

“Jo, vet du, jag satt och stickade på min strumpa, just uppe på den der stora stenen dit du kom, och bäst jag sitter, så tappade jag en sticka; nu så hade jag för längesen också tappat en, så att jag fått hjälpa mig med bara fyra stickor, och det går väl an, men se med *tre*, det är då platt omöjligt. — Jag tittade ned, och såg stickan ligga och glindra i rishögen nedanför; den hade inte kommit så långt, den låg helt vackert på ett par pinnar. Nå, jag hoppade ned och skulle ta den, men det gick inte så lätt, för, ser du, bara jag rörde vid riset, så föll den ned, längre och längre. Alltjemt så såg jag den lysa, men aldrig var jag i stånd att få tag i den; slutligen så hade jag mest plockat bort hela högen.”

“Ja, men inte var det så underligt?”

“Jo, vänta bara, när jag då kom ned ända till marken och skulle hugga tag i stickan som låg der, så får jag också tag i en halsduk, som jag i häftigheten ryckte upp och då låg der under — tyst! hvad var det? Jag tyckte det rasslade så bland buskarne derborta.”

“Åh nej, det var väl bara en fågel. Nå, hvad låg der då?” sade Karin ifrigt och hviskande.

“Jo du, en stor hårtofva; riktigt människohår, liksom en skulle ha flått af skinnet.”

“Usch, Janne, hvar gjorde du af det?”

“Jag lät det ligga, förstås, men bredvid låg en annan sak, ett skrin, så vackert och grannt, att jag aldrig sett maken.”

“Var det grannare än mors, det der blåmålade, med stora rosorna på locket?”

“Åh ja, det blänkte som guld och silfver, alldeles som det den förtrollade prinsessan hade, som Olle talte om, du vet.”

“Ja, jag mins den sagan, men hvem skulle kunnat lägga en så grann sak midt i en rishög och håret bredvid?”

“Ja, nog är det underligt. Jag kan inte bli klok derpå. Jag tänkte, vet du, jag tänkte på skogsfrun, som mor Lisa säger sitter i grantopparne och kastar ner kottar, som förvandlas till guldpengar, när de komma ned på marken, för att fresta folk, och när man då tar dem, så bli de bara torra grankottar igen.”

“Tyst, Janne! Jag tyckte också att buskarne hviftade och prasslade så underligt der borta.”

“Vi bry oss icke derom. Kom med nu till rishögen, ska vi se efter om det granna skrinet ligger kvar.”

“Men tänk om det riktigt skulle vara skogsfrun, som vill narra oss?” sade Karin tvekande mellan nyfikenheten och rädslan.

“Åh, strunt! Drängarne i byn säga att mor Lisa är barn på nytt och pratar bara dumheter,” sade den äldre brodern och reste sig upp.

Karin fattade ifrigt och hårdt hans hand, och båda barnen veko af inåt skogen, der Janne kände hvarje tufva och sten, för att återfinna den upptäckta skatten.

Knappt voro de undanskymda af buskarne, förr än en varelse försigtigt kröp fram bakom en sten, som helt och hållet doldt den för de båda barnens blickar. Det var en qvinna, temligen snyggt klädd, men med ett fräckt och obehagligt utseende. Hon bar, fastspänd på ryggen, en stor, svart låda eller kappsäck, som hon hastigt kastade af sig och gömde under granbuskarne bredvid, och väl befriad ifrån denna börda, smög hon skyndsamt och försigtigt efter de båda barnen.

Den omtalade rishögen var endast några hundra alnar från det ställe, der de båda syskonen mött hvar-

andra; de voro redan der och Janne låg framstupa för att undanrödja grenarne, som han kastat tillbaka öfver sitt fynd.

Lilla Karin stirrade ofrånvändt på det ställe, som Janne utvisat, och höll under tiden fast i det bräckliga skörtet af hans tröja.

Båda voro så upptagna af sökandet, att de icke märkte hur den främmande qvinnan smög rundt omkring dem, och nu hukade sig ned på andra sidan rishögen bakom den stora stenen.

“Se, här är det, det ligger qvar och det svarta håret också,” utropade slutligen Janne och upplyftade försigtigt och tvekande, rädd att vidröra den yfviga peruk, som verkligen låg bredvid i riset, det samma gamla skrin, som blifvit Konrad frånstulet. Dess blanka beslag och inläggningar på locket blänkte i månljuset och de båda små äfventyrarne stodo förstummade och försänkta i dess åskådning.

Men äfven ett par andra ögon fästes tindrande af lystnad derpå. Qvinnan, som legat gömd, hade sakta krupit fram uppför den mossiga stenen och stod nu lång och rak med utbredda armar och det stripiga svarta håret upplöst, hängande kring axlarne, på stens höjd, alldeles öfver barnens hufvud. Hastigt slog hon ihop händerna, så att det genljöd i skogen, och sträckte derefter ut armarne igen och alla fingrarne, liksom hon velat gripa dem i håret, der de stodo rakt inunder henne.

Janne och Karin tittade upp. Ett skrik af fasa undföll dem vid åsynen af den spöklika figuren, som förvred sitt ansigte och grinade emot dem. Den stackars gossen kastade skrinet långt ifrån sig och flydde, dragande systemen med sig halft sanslös af förskräckelse under ropet: “Skogsfrun! Skogsfrun!” Och bort öfver stenar och stubbar, i vildaste fart, med sönderrifna fötter, sprungo de förskrämda barnen, till krafterna sveko dem och de sanslösa sjönko ned några stenkast ifrån byn på andra sidan skogen.

Den långa qvinnan på stenen skrattade, samlade ihop sitt styfva, svarta hår, knöt klädet åter under hakan och hoppade ned.

“Det var då en lätt fångst,” mumlade hon, upptagande skrinet, och vändande det på alla håll, fortfor hon: “Anamma mej, ser icke detta ut som det dugde till något; det vore väl icke gömdt här, om det vore tomt.”

Döljande sitt fynd under förklädet, smög hon tillbaka igenom buskarne till gångstigen, vid hvilken hon lemnat de saker hon burit.

I en sal på kronofogden och assessorn Breitz' vackra och välbygda boställe, var en förmiddag hela familjen församlad vid frukostbordet. Vid öfra ändan deraf sutto tvenne fruntimmer, båda ungefär vid samma ålder, mellan fyrtio och femtio år, och af en omisskännelig likhet. Det ena var frun i huset, den andra hennes syster, kammarrådinnan L., eller tant Beate Marie, som hon kallades inom familjen. Hon var Stockholmsbo, men nu på besök hos svåger och syster.

Båda dessa damer buro spår af förgången skönhet. Kammarrådinnan, ehuru tvenne år äldre, hade bäst bibehållit sig, förmodligen därför att hon blifvit mycket lyckligt begåfvad med hjerta och själ. Det vill säga, hon hade högst obetydligt deraf. Hon hade aldrig i sin lefnad känt sig generad af någotdera. Hon hade ett godt förstånd i allt hvad till denna verdens yttre omständigheter hör. Hon var en förträfflig människa; högst ämabel, högst elegant, med en aldrig svikande själsnärvaro, lagom känslfull, lagom välgörande, lagom förständig, lagom hushållsaktig, lagom i allt; med ett ord, en verklig typ för en salongs-människa. Också var hon omtyckt af alla, och hade en oräknelig skara vänner och bekanta, som hon alla värderade på samma sätt som de värderade henne.

Hennes syster, “assessorskan”, hade fått samma uppfostran, men som hennes natur icke varit fullt

densamma, så hade denna ytliga uppfostran icke kunnat hindra att hon blifvit kär i sin man. Den ringa motsvarighet hennes förhoppningar på lycka rönt, i förening med hennes aflägsnande ur stora världen och bosättning på landet, hade låtit det yttre lifvet träda en smula i bakgrunden för själens och hjertats. Se der, hvarför den stackars qvinnan räknade dubbelt så många skrynklor på sitt ansigte som hennes syster; ty för att konservera kroppen, måste man hafva sitt hjerta balsameradt.

Straxt bredvid de båda fruntimmerna satt husets äldsta dotter, den sjuttonåriga Agatha.

Med sina runda kinder, mörkblå ögon och silkeslena hår var hon vacker och behaglig, som flickor äro vid denna ålder.

Den första ungdomens behag äro oemotståndliga, säger man, det fins ju ingen som icke hyllar dem; emellertid äro de kanske mest förtjusande för ynglingar och utlevade män. Den tänkande mannen, som kommit till medvetande af sig sjelf, vill hafva en *vän* i sin älskarinna, och sällan är en sjutton års flicka annat än ett fullväxt barn; själens blomma har ännu ingen annan färg än det matta återsken den fått af sin omgifning; sol och storm skola sedan afgöra om denna blomma blir svart, grå eller himmelsblå.

Till höger sutto tvenne unga herrar, båda ljushåriga, mycket finniga, och det enda som vid första ögonkastet skilde dem åt, var att den ene hade röda mustascher och den andre glasögon.

Den med mustascherne var en skrifvare, assessorns biträde, och den med glasögonen var informator för husets båda söner, tvenne välfödda och rödkindade pojkar om tolf och fjorton år, som sutto på andra sidan och beständigt tarfvade tillrättavisande blickar från sin mor, för att icke sparkas under bordet och utbrista i alltför högljudt prat och skratt. Slutligen sutto nederst vid bordet tvenne små flickor om tio och elfva år.

“Mamma lilla, får jag slå i din kopp?” sade Agatha, som rest sig upp och böjde sig framåt med kaffekannen i handen.

De båda finliga herrarne anmärkte inom sig, att Agatha var mycket smal om lifvet, men fördjupade sig genast åter i betraktandet af biffsteken på fatet framför dem.

“Nej, tack! Se der ha vi ju Emelie,” sade modern, då i detsamma dörren öppnades och ännu ett fruntimmer inträdde. Det var flickans guvernant, mamsell Emelie, en trettioårig dam af ett godt och intagande utseende.

“Nu fruktar jag att kaffet är kallt. Löfgren sade att du icke ville ha något,” sade Agatha och lade sin lilla hvita hand på kaffepannan, med bekymrad min seende på den inträdande.

“Jag vill också alls icke ha något; jag gick ned för att säga att det säkert är assessorn, som kommer i alleen.”

Denna underrättelse väckte nu en större sensation än glädje, som det tycktes. Hvar och en sköt sin stol ifrån bordet, barnen trängdes i dörren för att komma ut, de båda herrarne skyndade till sina rum och värdinnan sjelf hade en min af oro och ängslan, då hon med Agatha gick ut på trappan för att mottaga sin man.

Den enda, som syntes helt likgiltig för husbondens ankomst, var tant Beate Marie, som med sin virkning i handen satte sig helt lugnt vid fönstret.

“Svåger är sig lik med sina långa resor, kan jag se,” sade hon helt likgiltigt till guvernanten, som stod bredvid och såg ut genom rutan.

“Ja, assessorn är så road af sällskap, att han just icke trifs hemma längre än här är främmande.”

“Som kan spela kort ja... Stackars Sophie, det spelet, det spelet, det har varit mångens olycka,” sade tanten, runkande på hufvudet. “Hur länge har han nu varit borta?”

“Åh, det är bara åtta dar sedan han reste med några herrar, men jag tror att det var för affärer också,” sade mamsell Emelie ursäktande.

I detsamma stannade en vagn på gården och en lång, ännu vacker karl mellan femtio och sextio år hoppade ur. Hans hustru, som stod på trappan, gjorde en rörelse för att omfamna honom, men han nickade endast helt flygtigt åt henne och dottern, gick hastigt förbi dem, utan att säga ett ord och skyndade uppför trappan till sina rum.

“Jag tyckte han har åldrats sedan i fjol,” sade kammarrådinnan, som tittat ut.

“Åh nej, men han såg i dag mera sträng och dyster ut än vanligt.”

“Jag vill minnas att han ständigt var vid dåligt lynne, då han återkom,” sade tanten, petande med nålen för att upptaga en förlupen maska.

Emelie suckade endast och vände sig om för att se ut. I detsamma inkom fru Breitz, vaxlade en blick med Emelie i förbigående och satte sig sedan bredvid sin syster.

“Jag hoppas svåger mådde väl?” sade kammarrådinnan utan att se upp.

“Jag hoppas detsamma,” svarade fru Breitz icke utan bitterhet i tonen; “vi vaxlade intet ord med hvarandra. Fordom kunde jag åtminstone behålla *skenet* af lycka, men nu...”

“Vet du, min bästa Sophie, att jag skulle vilja gifva dig ett råd,” sade kammarrådinnan och lade virkningen ifrån sig med en viss högtidlighet, “och det vore att du alldeles kastade bort den *vana* du har — ty jag är öfvertygad att det endast är en *vana* — att visa din man en tillgifvenhet, som han hvarken förtjenar eller vill ha. Om du ignorerade honom lika mycket som han dig, så skulle verlden icke märka er ställning till hvarandra. Nu deremot, har man ständigt tillfälle, att iakttaga hans tillbakavisande kall-sinnighet och din smärtsamma förödmjukelse.”

“Du har fullkomligt rätt, men då man en gång älskat, då man trott sig finna en vän, en förtrogen, då man ständigt känner behovet deraf, då...”

“Min lilla Sophie, ursäkta att jag afbryter dig, men sannerligen finner jag inte dina ord bra opassande för en gammal förståndig människa. Hvad menar du egentligen med en “vän“, en “förtrogen“? Om du vill tala om ditt hushåll, så har du ju din förträffliga jungfru Lotta, vill du tala om dina barn, har du Emelie, som är en högst belevnad och förståndig människa, och dina öfriga vänner och bekanta sedan, som villigt initiera dig i egna och hvarandras alla angelägenheter; har du icke nog deraf? Jag lefde det lyckligaste lif med min salig Jakob, men vi hade aldrig ett ord att säga hvarandra, vi skötte hvar och en sina sysslor eller nöjen, generade aldrig hvarandra och voro de bästa vänner i verlden; det är sannt att i fråga om edra affärer, er ekonomi, kunde din man kanhända gifva dig mera förtroende och det är väl detta du menar?”

“Äfven det, ehuru jag just nu icke tänkte derpå.”

“Nå, men hvad tänkte du då på?”

“Åh, min vän, jag vet att vi äro af olika meningar i många fall. Du gifte dig af räsonnement, du var aldrig kär i din man.”

“Nej, Gud vare lof, och just derföre lefde vi nöjda med hvarandra. Och jag skall aldrig upphöra att begråta min förlust; att mista en make med hans anseende, just då han otvifvelaktigt blifvit president och hade den mest lysande bana framför sig, ah, Sophie, det är hårdt!” Kammarrådinnan dolde sitt ansigte i näsduken.

“Förlåt mig, Beate Marie, men jag beklagar dig ännu mera öfver förlusten af din Adèle; jag har alltid beundrat den styrka du visat,” sade systemn ömt och tryckte kammarrådinnans hand.

“Ja, i sanning, Gud allena vet hur förkrossadt mitt hjerta ännu är. Mitt enda barn, en dotter, hvars skönhet, qvickhet, elegans och talanger väckte upp-

seende öfver allt, och just då hon står i begrepp att göra det mest lysande parti, ett parti långt öfver min förhoppning, som skulle ersatt mig den förlust jag lidit, då salig Jakob hastigt rycktes bort.“ Kammarådinnan kunde icke fortsätta; hennes läppar darrade af rörelse och hon for åter med näsduken öfver de bleknande kinderna.

Sophie kunde icke föreställa sig att något annat än det djupt sårade modershjertat verkade denna skakning, och likväl var det endast egoismen som led hos denna qvinna, hvilken aldrig älskat någon annan än sig sjelf.

“Men hvartill detta pinsamma återkallande af det förflutna,“ sade hon ändtligen, med en våldsam ansträngning att åter bli lugn. “Hvad som icke kan ändras, *måste* man fördraga. Det tillhör en förnuftig och väl uppfostrad menniska, att aldrig förtvifla, att lefva med värdighet, så länge man lefver; man är skyldig sig sjelf detta. Mitt lif är en skugga blott af hvad det kunnat vara, men jag vill åtminstone icke göra denna skugga ännu märkbarare. Låt oss återkomma till det närvarande.“ Kammarådinnan satt åter rak och “värdig“, återtog sin virkning och fortfor, läggande sin fina hvita hand på systemens knä:

“Laga nu att du får din mans samtycke till mitt förslag att medtaga Agatha till Medevi. Det skall göra henne oändligen godt att komma litet från hemmet; hon behöfver litet sällskapsvana och ledighet; behöfver se sig om en smula i verlden. Hvem vet hvad som kan bli följden deraf. Jag vill i förtroende säga dig att jag vet en ung herre af mina bekanta, som kommer dit, mycket distinguerad, af god familj, förmögen, ansedd embetsman; med ett ord, just en man för Agatha.“

“Hvem menar du?“

“Jo, Adam Lennitz. Du minnes säkert hans far. Gubben är nu död.“

“Men, kära du, han kan icke vara ung.“

“En några och tretti år, icke mer.“

“Ja visst, men Agatha är endast sjutton.”

“Nå ja, det passar ju förträffligt.”

“Hm, nå nå, det har just icke med resan att göra. Det svåraste blir att få tala med Breitz; han såg så fasligt missnöjd och vresig ut.”

“Kanske det vore bäst att Agatha sjelf bad honom?”

“Kanhända. Hon är verkligen den af barnen, som han visat mest kärlek, och hon förtjenar det också; hennes hjerta är rent och godt som guld.”

● “Det är väl icke möjligt att hon sjelf vet om detta hjerta ännu. Jag menar, här fins väl ingen, som hon kunnat fatta tycke för?”

“Nej, derom fins ingen misstanke; här fins inga ogifta karlar, annat än klockaren och adjunkten, i hela trakten, ty de båda vi hafva i huset vill jag icke nämna,” sade fru Breitz leende.

I samma ögonblick öppnades dörren och den unga flickan, hvarom man talade, kom inrusande med denna barndomens oöfverlagda häftighet, som ännu icke hunnit bortnötas. Hon var verkligen så vacker, med purpur på kinderna och glans i ögonen af någon liflig sinnesrörelse, att modern icke kunde undertrycka en känsla af stolthet och glädje, som helt och hållet stodo i strid med hennes ord, då hon bannande sade:

“Agatha, hur kan du komma inspringande på detta sätt, som en tolf års flicka; de passa icke vid din ålder dessa häftiga rörelser.”

“Ack, mamma, Konrad kommer!” utropade hon, utan att särdeles gifva akt på moderns förmaning.

“Hvem är Konrad, mitt kära barn, efter hans ankomst väcker en sådan förtjusning?” sade tant Beate Marie litet hvasst och betraktade sin systerdotters rodnande ansigte.

“Mins icke tant kusin Konrad, pappas systerson, som varit här så mycket?” sade Agatha öfvervinnande den ögonblickliga förlägenheten.

“Åh ja, mycket rätt, den unge studenten; jag mins honom nu, fattig, men hygglig nog.”

“Han är nu medicine kandidat,” sade Agatha med en viss stolthet. “Hvad han har varit länge borta, mamma, han ämnade bara gå omkring litet i trakten, och nu är det väl tre veckor sedan han gick hemifrån.”

“Åh nej, du misstar dig, jag tror knappt att det är fjorton dagar,” sade modern leende.

“Kanhända, men det förefaller mig bra längesen,” tillade Agatha oskyldigt, och glömmande den tillrättavisning hon nyss fått, sprang hon ut med lika mycken häftighet som hon kommit in, för att förena sig med sina yngre syskon, hvilka, jubilerande och larmande, omringade Konrad Dürer, som dammig och solbränd hoppade ned ur den skramliga skjutskärren, som stannat på gården.

“Jag fruktar du glömt den der unga herrn, när du uppräknade ungarlarne i trakten,” sade tant Beate Marie skrattande.

“Det är sannt, men Konrad har vistats här som barn i huset, och Agatha har samma vänskap för honom som för sina öfriga syskon.”

“Det är bra. I alla händelser resa vi om måndag. Det är högst angeläget att Agatha får någon turnyr, hon är alldeles för barnslig. Ack, min Adèle, hon var född fullkomlig. Aldrig en gest eller ett ord, som icke var på sin plats, alltid graciös, alltid på sin vakt; hon var skapad för den högre societeten.”

“Och därför upptogs hon äfven dit,” tänkte fru Breitz helt tyst och ofrivilligt, parodierande sin systers utbrott.

Några dagar derefter reste verkligen kammarrådinnan till Medevi — efter denna brunn för året var den mest besökta — med sin unga systerdotter, som helt lycklig öfver sin nya eleganta paryr, samt det ovanliga i sjelfva resan, leende nickade åt sin tårögda mor och sin sorgsna kusin, och kysste på fingret åt sina små syskon, hvilkas högljudde afskedsrop icke upphörde förrän vagnen lemnat gården.

Ett litet drag af svårmod stal sig likväl öfver hennes rosiga ansigte, när sista skymten af hennes

barndomshem försvann bakom träden vid vägens krökning; men ingen aning sade henne ett ord om den hemska och sorgliga katastrof, som snart skulle skingra och med sorg och skam öfverhölja dess medlemmar. Det medlidsamma ödet förde henne derifrån som ett leende och lyckligt barn; ännu några veckor och hon skulle återkomma, för att se sig omgifven af det hårda lifvets alla bitterheter. Stackars Agatha, hennes tant skulle icke mera behöfva klandra hennes barnslighet, smärtan ger sina elever en hastig "turnyr".

"Ack, jag är öfvertygad att ni allesammans, mina vänner, öfverdrifva; och för att kunna få ett riktigt begrepp om denna personage, framställd på så olika sätt af hvar och en utaf eder, borde jag sannerligen ega en större skarpsinnighet än som kommit på min lott," sade tant Beate Marie skrattande, slätade ut sin klädning och satte sig ned.

Det är i en aflägsen del af parken vid Medevi, i ett slags berså, der man arrangerat en liten "bjudning", som vi återfinna kammarrådinnan och hennes systerdotter. Sällskapet är icke stort; det är endast några "förtroliga vänner" till kammarrådinnan, nästan alla Stockholmsbor, som hon med förtjusning återfunnit här genom en lycklig slump, i samma behof af Medevivattnet som hon sjelf.

"Men jag försäkrar dig att han är i högsta grad sällsam," sade öfverstinnan S., en mycket lång och mager dam, som satt på bänken bredvid kammarrådinnan, "och hvad hans ålder angår, så, ehuru jag endast sett honom en enda gång, prutar jag icke af en månad på sjuttio år, och jag begriper icke hur Therese kan vilja påstå något så orimligt, som att det är en ung karl," fortfor hon, kastande en blick bort åt andra sidan, der hennes båda döttrar, tvenne mycket långa och bleka flickor, slagit sig ned i gräset bredvid Agatha.

"Söta mamma, jag finner det lika orimligt, att mamma säger honom vara sjuttio år. Min Gud, han

skulle ju då vara en utlevvad gubbe," sade Therese och vände sig om.

"Ja, han är så också, stel af gikt och ålderdom, skrynklig, slö, och skröplig; han tycktes knappt orka framstamma några obetydliga ord, då han presenterades för mig."

"Men det är likväl omöjligt, min vän, att han är en skröplig gubbe, ty jag såg honom rida förbi mina fönster i går; han satt rak och ståtlig och med en ledighet och säkerhet, som icke tillhör ålderdomen; jag såg honom endast på ryggen, men jag ansåg honom vara trettio år," sade en liten fet gumma, placerad i en stol midtför tant Beate Marie, med ryggen vänd åt ungdomen i gräset.

"Ack, hvad tant är gudomlig, som håller med mig! Han kan icke vara mer än trettio; men det besynnerliga är att jag verkligen tyckte, då han talade vid mamma, att han såg ut som en gubbe; en stund derefter nalkades han mig och Lina, och då var jag fardig att skratta åt mitt misstag, ty han var vid närmare påseende en ung karl."

"Den som är bäst i stånd att bedöma honom är troligen Julie, som varit tillsammans med honom en hel timme, tror jag," sade den lilla feta gumman, friherrinnan Himmelsheim, och vände sig till sin granne, mamsell Julie, hennes sällskapsdam och lektris.

"Nåväl, mamsell Julie, var så god och säg sin mening, men låt oss icke heller glömma kaffet, sem jag fruktar blir kallt, om vi dröja längre," sade kamrarrådinnan, under det hon drog brickan på bordet närmare och serverade sina grannar.

"Ja, jag kan icke neka, att han gjorde ett besynnerligt intryck på mig," sade mamsell Julie, under det hon slog grädde i sin kopp,

"Säg först om du fann honom gammal eller ung," sade Therese lifligt och reste sig upp.

"Intetdera, han syntes mig vara en femti års man."

"Om hans ålder tycks det då vara omöjligt att få en sammanställande mening. Om vi nu fråga

Lina, så har hon kanske tyckt honom vara en pojke om fjorton år?"

"Nej, tant, jag bekänner, att jag alls icke tänkte på hans ålder; jag rönte ett så obehagligt intryck af hans skarpa, svarta ögon, att jag omöjligt vågade betrakta honom, utan såg rakt i golvet, under det han talade vid Therese," sade öfverstinnans yngsta dotter.

"Hvar kunde du träffa honom, Julie? Han har just icke syntts i societeten ännu?" frågade Therere.

"Låt mig först dricka ur min kaffekopp, så skall jag berätta sedan. Se så, jag hade i går gjort en temligen lång promenad, medan friherrinnan tog sin middagslur. Jag var helt ensam och gick så fördjupad i läsningen af Onkel Adams "Pastorsadjunkt", att jag glömt hur länge jag varit borta."

"Det är då en alldeles egen talang, som Julie har, att kunna läsa gående," sade friherrinnan afbrytande.

"Jag tittar upp och vill se på min klocka; den var försvunnen, jag hade tappat den; kedjan var sönder. Jag blef naturligtvis mycket bestört och ledsen, och vände genast om för att söka den. Då jag gått ett stycke, långsamt och med ögonen ständigt fästade på marken, hör jag steg bakom mig, men som jag alls inte intresserade mig för annat än att återfinna hvad jag förlorat, såg jag mig icke om, förr än en klar röst sade till mig med en främmande och besynnerlig brytning:

"Er klocka ligger der borta på andra sidan grinden, straxt vid den stora stenen, der ni satt."

"Jag spratt till och vände mig om. Det var en lång, mörk karl, elegant klädd, om femti år, med ett behagligt utseende, som, promenerande liksom jag, upphunnit mig och nu saktade sina steg, då han kommit bredvid mig."

"Ursäkta om jag skrämde er, men jag såg er oro och hur ängsligt ni sökte," fortfor han lyftande på hatten.

"Jag tänkte icke straxt på att hans ord voro bra besynnerliga, då han kom från motsatt håll och således

icke kunnat passera det ställe, der jag nu påminde mig att jag verkligen hvilat några minuter. Jag trodde först att vi voro tillräckligt nära för att kunna se föremålet för min oro, men hvarken grind eller sten syntes till. Helt förundrad såg jag frågande på honom och visste icke hvad jag skulle tänka, då han tillade: "Vi komma straxt dit," och började sedan en likgiltig konversation om trakten, om Sveriges natur, klimat och dylikt, som stadfäste min första tanke att han var utländing. Allt hvad han sade hade något så originelt, så olikt de vanliga fraser man hör upprepas mellan personer, som icke känna hvarandra, att jag blef helt intagen deraf, och då han slutligen gjorde några anspelningar på min egen person, med en säkerhet som om han känt mig ifrån min barndom, och bland annat sade mig artigheter öfver min takt och mitt förstånd att icke längre vilja synas ung, att erkänna mina fyrti år och uppföra mig i öfverensstämmelse dermed, så visste jag icke om jag skulle skratta eller känna mig stolt öfver denna sällsamma kunskap och förtrolighet af en främling. Jag hann emellertid icke säga ett ord, innan han sade mig just hvad jag tänkte, och bad mig så hjertligt och behagligt ursäktas "en gammal man", som fått en vana att ibland, då han råkade personer som intresserade honom, säga sin mening rent ut, att jag omöjligt kunde visa mig förtretad.

I detsamma passerade vi grinden, och jag som nästan, för min förundran öfver min originella bekantskap, glömt mitt förlorade ur, erinrade mig det nu, och tittade öfverallt omkring stenen der jag suttit, för att återfinna detsamma. Det skulle likväl troligen ligga der ännu, om icke min följeslagare hade med foten undanröjt grenarne af en stor halftorr enbuske, som växte bredvid, och visat mig hvar det låg, helt och hållet doldt under busken."

"Men, kära Julie, det der är ju orimligt. Hur kunde han veta hvar din klocka låg, då han icke varit med dig, när du tappade den?" sade Therese misstroget.

“Ja, det förundrar mig verkligen; jag har sedan ansett det vara helt och hållet en händelse, men att han tycktes känna några, helt obetydliga detaljer af mitt lif, som jag varit öfvertygad att *ingen* vetat, det förvånade mig mera.”

“Att han hittade din klocka, berodde blott på att han sökte bättre än du, och deri finner jag ingenting anmärkningsvärdt,” sade friherrinnan.

“Det tycks emellertid vara en intressant person,” sade kammarrådinnan.

“Ja, man har icke talat om annat, sedan han anlände, och hvilket charmant ekipage han har. Han skall vara utomordentligt rik. Skada att han är så gammal,” sade öfverstinnan betänksamt.

“Åh, hvad gör det, när flickorna finna honom ung,” sade löjtnant Thure, öfverstinnans äldsta son, en ung herre, som utomordentligt liknade sin mor och sina systrar, och som satt qvar i gräset bredvid Agatha och Lina.

“Vet mamma hvad han svarade Thure, då han frågade honom hvarför han drack brunn här?” sade Lina.

“Nej, men Thure hade förtjent en tillrättavisning, ty det är alltid indiskret att göra dylika frågor.”

“Karlur emellan, hvad gör det?”

“Nå, hvad svarade han då?”

“Att det var för ålderdomssvaghet. Jag invände att det då syntes mig bra öfverflödigt, och han tillade: Visst inte, ty jag är snart två hundra år.”

“Det kan man kalla att vara uppriktig! Se der, hvarför han komplimenterade Julie, därför att hon erkänner sina fyrtio år,” sade Therese skrattande.

“Det var som jag sade; Thure förtjenade att han dref med honom så der.”

“Ja, men vet mamma att i det ögonblick han sade så, tyckte jag, ta mig fan, att han såg så eländigt gammal ut, att jag kunde anse honom vara det. Jag blef riktigt förskräckt öfver hans förvandling eller min inbillning.”

“Du är litet tokig, min kära bror.”

“Eller också din ungdomlige professor sjelf.”

“Hur länge har han varit här?” sade kammarrådinnan, afbrytande de båda syskonens tvist.

“Endast några dagar. Men, det är sannt, baron Franke, som står der och småler helt tyst åt våra gissningar, han bör kunna upplysa oss om den här främlingen, ty jag har sett honom flera gånger i hans sällskap, och ni bor dessutom i samma hus som han,” sade öfverstinnan, vändande sig till tvenne herrar, som utan att blanda sig i samtalet, stått några steg derifrån, rökande och pratande med hvarandra. Den ene var “unga Adam Lennitz”, som kammarrådinnan kallade honom, ehuru ett betydligt månsken, en viss embonpoint och hela hans utseende för öfrigt visade att han sett sina fyrtio år. Den andra var baron Franke, som tog cigarren ur mun och nalkades damernas krets omkring det rankiga träbordet.

“Ja, han bör känna honom, han som har reda på allting,” sade Therese och Julie på samma gång.

“Ni smickrar mig verkligen mina damer,” sade Franke leende. “Jag *vet* verkligen, ingenting annat, än att han kallar sig professor Testa, samt är en högst bildad och treflig karl, som tycks hafva rest mycket.”

“Är detta allt?”

“Det är allt hvad jag *vet*; men jag kan dessutom, liksom ni, mina damer, *förmoda* en hel hop saker.”

“Ja visst, och det skulle vara bra roligt, om ni sade oss hvad ni förmodar.”

“Ja, helst som man nästan kan antaga edra förmodanden såsom visshet, då ni varit så mycket tillsammans med honom,” utropade Therese lifligt.

“Nej, jag ber, fäst intet afseende på mina tankar; i sådant fall säger jag dem ej.”

“Nåväl, som ni vill, men säg dem blott.”

Franke skrattade och sade: “Nå, jag förmodar först, att han är ganska rik, att han tänker bosätta sig någon annorstädes än i sitt fädernesland, ty han har varit invecklad i någon politisk konspiration, är

der mycket komprometterad och har endast genom sin ända till det underbara gränsande talang i mimiken kunnat rädda sig från den fara som hotade honom.“

“Talang i mimiken? Hvad vill det säga?”

“Att han kan antaga hvad utseende han vill.“

“I sanning, en lycklig talang.“

“En af mina bekanta berättade mig att, då han en afton sitter på ett värdshus i Neapel, finner han der en man, med hvilken han kommer i ett lifligt och intressant samtal. Bäst han sitter uppstår ett litet tumult utanför. Dörren ryckes upp och värdinnan kommer intrusande under utrop: “Rädda er, professor Testa! Polisen söker er“, och vinkande åt hans intressanta bordsgranne, skyndar hon in i rummet innanför. Att råka i polisens händer i Italien var den tiden ingen småsak, men emellertid tycktes hennes förskräckelse och varning alldeles icke verka på den tilltalade; han satt helt lugnt och reste sig icke en gång upp, då ögonblicket derefter rummet fylles af polissoldater. En af detta hedervärda sällskap drog fram ett papper; det var den misstänktes och anklagades signalement. Han läste halfhögt deri, under det han mönstrade svensken och hans granne, de enda gäster som funnos i rummet.

Hans förvåning och tydliga misräkning förmådde den svenske resanden, att också kasta en blick på den anklagade, men hans bestörtning öfvergick vida polisergeantens, då han finner sin intressanta bordsgranne försvunnen.“

“Försvunnen!“ utropade alla damerna i korus.

“Ja, han hade nyss samtalat med en vacker, liflig man vid fyrtio års ålder, och såg nu bredvid sig en gammal, lutad, skrynklig och utlevad gubbe, som med glanslösa, slöa blickar betraktade uppträdet framför sig. Han granskade denna gubbe; hans kläder voro de samma som professors, käppen, mot hvilken han stödde sina båda darrande händer, den ovanliga ring, hvilken svensken nyss sett lysa på hans finger, hatten som låg på bordet, allt var detsamma; och likväl låg

öfverallt en prägel af ålderdom och färglöshet; det var som om ett helt sekels stoft och damm fallit deröfver under de ögonblick, som hans uppmärksamhet varit vänd på de inträdande; det var visserligen samma varelse, men sådan som han skulle sett ut efter femtio år. Polismannen stoppade sitt papper i bröstfickan, fullkomligt öfvertygad att den han sökte åtminstone icke befann sig i detta rum, befalde ett par af sina kamrater att stanna och begaf sig skyndsamt med de andra ut genom den dörr, hvilken värdinnan i brådskan lemnat oläst. Man hörde dörrar öppnas och igenslås, hastiga steg i trappor och gångar, men efter en half timme, då hela huset var genomsökt, gingo soldaterna sin väg med oförrättadt ärende, porten öppnades och de båda gästerna utsläpptes, sedan svensken upprepat sin försäkran att han ingen annan sett hvarken gå ut eller in i detta rum, der han befann sig, än den gamle, som ännu, helt sömnig och likgiltig för alltsammans, satt kvar. Han hade icke förstått de halfhögt fram-mumlade orden, som polissergeanten läste ur sitt papper, men äfven om detta signalement öfverensstämde med främlingens första utseende, så skulle man aldrig igenkännt honom i den skepnad han så hastigt förmådde antaga. Då svensken kommit ett bra stycke ned på gatan, hörde han steg bakom sig; en man insvept i en kappå, upphann honom, slog honom på axeln och sade småskrattande, men helt sakta:

“Jag lyckönskar er, min herre, att hafva sluppit blifva invecklad i någon ledsamhet för den stackars Testas skuld.“

“Nå, men tror ni att den misstänkte professorn verkligen fanns i huset?” frågade svensken, förundrad att återse sin första bekantskap, hvars namn han icke hört, förrän värdinnan tilltalat honom.“

“Hvad vet jag?” sade främlingen i samma skämt-samma ton. “Man säger att den der mannen icke är lätt att fånga, ty, öfverträffande den gamle Janus, hvilken endast kunde skryta af tvenne ansigten, lär Testa hafva så många han vill.“

“Hvad menar ni?” sade svensken, allt mera förvånad.

“Åh, ingenting annat, än att han är den skickligaste skådespelare i världen. Felicissima notte signor!” och i detsamma var den besynnerlige professorn ett långt stycke ifrån honom. Svensken såg hans vida kappa fladdra vid ett gathörn, han hade haft god tid att springa efter honom, men ihågkommande att det icke vore rådligt, då han lätt kunde, om han sprang, sjelf blifva eftersatt af någon lurande varelse, måste han nöja sig med den tvetydiga upplysning på sitt äfventyr han fått.“

“Men hur kan ni nu veta att detta är densamme?” utropade man ifrigt.

“Se der ha vi det!” sade Franke skrattande. “Nu har ni, mina damer, redan glömt att skilja mellan hvad jag *vet* och hvad som blott är en helt lös *förmodan*; men så brukar det gå, när man är nog oförsigtig att omtala sina gissningar.“

“Nå ja, men medgif att denna gissning alls icke synes orimlig; namnet är detsamma, och just edra så motsatta tycken om hans ålder och utseende gifva mycken anledning att förmoda honom vara denne märkvärdige skådespelare,” sade tant Beate Marie.

“Det tycker också jag.“

“Och jag med.“

Franke vände sig bort småleende och drog ett drag ur sin cigarr, som var nära att slockna.

“Emellertid är det omöjligt att det är samme man.“

“Hvarför det?”

“Jo, därför att jag sjelf har sett professor Testa hängd.“

“Hängd! Hvad säger ni, baron Franke? Det der är ett af edra vanliga extravaganta raljerier,” sade den gamla friherrinnan med missnöjd min.

“Ja, sannerligen vore jag icke i stånd att tro detsamma sjelf då jag nu ser honom här lifslevvande. Han måste blifvit hängd endast på raljeri, ehuru det verkligen var af det extravaganta slaget.“

“Men, min Gud, så förklara er då!”

“En menniska, som kunnat blifva hängd, hur i Guds namn kan den komma i societeten?” sade tant Beate Marie rysande.

“Ja, det är verkligen högst besynnerligt,” sade Franke skrattande

“Jag menar, som kunnat *vara i fara* att bli hängd naturligtvis,” återtog kammarrådinnan, litet stött öfver baronens skratt.

“Åh, ni vet nog, mina damer, att i Italien är det just de hederligaste, som först råka i denna fara.”

“Hm, det har jag svårt att tro. Menniskor med uppfostran och takt kunna icke kompromettera sig i något afseende.”

“Det är väl möjligt, och som *denna* professor Testa tycks mig ega båda dessa lyckliga företräden i hög grad, så förutsätter jag att det icke var *han* som hängdes, ty att han är här vill jag blott i andra rummet antaga som ett bevis,” sade Franke och bugade sig leende för kammarrådinnan, som var alltför mycket verldsdam för att vidare låtsas om det sarkastiska i hans ord, utan svarade:

“Se så, min bästa baron, låt oss nu icke tvista, utan berätta oss i stället er hängningshistoria; jag ser flickornas ögon riktigt tindra af nyfikenhet.”

“Mycket gerna, den är helt kort. Jag kom till Neapel en kort tid efter det der uppträdet på hotellet, hvilket jag nyss berättat. Det var målaren P., som länge vistats der, hvilken omtalade det för mig, just i anledning af en afrättning, som skulle ske samma dag. Man hade upptäckt flere både verkliga och förmenta konspirationer, och många personer hade blifvit arresterade. Bland dessas namn fanns äfven Testas. P. berättade mig då sitt äfventyr och tillade: “Jag måste nödvändigt bevittna denna katastrof, ty det intresserar mig i hög grad att veta om den der sällsamma främlingen är fasttagen.” Jag beslöt att göra honom sällskap och vi följdes åt. Det der var emellertid lättare att besluta än verkställa, ty de dubbla leden af soldater och folkmassans täthet gjorde det

snart omöjligt för oss att komma ur fläcken, och, våldsamt tillbakaträngde mot väggen, skulle vi omöjligt kunnat upptäcka en skymt af de stackars offren, om icke en händelse, som nära kostat oss lifvet, gynnat vår afsigt, hvilken vi i parentes sagdt längesedan ånkrat, halft ihjälklämde som vi voro. Vi hade nemligen, oss ovetande, kommit med ryggen mot en port. Vid en ytterligare påtryckning af massan framför oss gick porten upp, och vi föllo baklänges in i en förstuga, efterföljda af dem som stodo oss närmast. Den stackars målaren stötte sig illa mot stengolfvet och jag fick en tjock slagtardräng med hela sin tyngd öfver mig, som var nära att qväfva mig, innan vi båda voro i stånd att komma upp. P., som var afsvimmad, fördes upp i ett rum, der vi sedan måste stanna, och från hvars fönster vi sedan kunde se hela platsen framför oss. Den förste af delinqventerna var en ung gosse, så blek och förvirrad att han redan syntes mig halfdöd. Den andra var en stor och stark karl af ett obehagligt utseende, och den tredje, som i allt skilde sig från sina olyckskamrater, samt i klädsel, hållning och utseende framstälde en man ur en högre samhällsklass, var så fullkomligt lik den person hvarom vi tala, och som nu lifslevande finns här på stället, att om han *icke* är densamme, så synes det mig åtminstone lika besynnerligt, som om han vore det. Målaren, hvilken återhemtat sig och stod bredvid mig, igenkände i honom främlingen, som undkommit från det omringade huset, och utbrast helt medlidsamt: "Så var det ändå verkligen professor Testa, hvars förställningskonst icke längre hjälpt honom." Dessa ord framhviskades knappt hörbart invid mitt öra, så att de, ehuru fönstret var öppet, icke kunde höras på gatan nedanför; men af en händelse vände fången i detsamma ansigtet upp mot oss, och som det sorgliga tåget icke kunde komma fort, hade jag god tid att betrakta honom. Han igenkände min kamrat och helsade småleende på honom med den mest bekymmerslösa min i verlden."

“Och ni såg honom verkligen död sedan?”

“Att han var död, kan jag icke svärja på, men det synes mig vara skäl att förmoda detta, då jag såg honom dinglande med fötterna ett par alnar ifrån marken.”

“Usch, usch! Tala inte mera derom,” ropade damerna om hvarandra.

“Nej! Nu har baron sagt alldeles tillräckligt, för att göra den utländska brunnsgästen intressant för båda terminerna,” sade med ett satiriskt leende en gubbe, som helt tyst suttit i en länstol på något afstånd från bordet, och, som det tycktes, gifvit föga akt på samtalet.

Franke såg litet förlägen ut, men svarade hastigt:

“Ja visst! Jag följer skriftens ord, att göra emot andra hvad jag önskar de måtte göra emot mig.”

“Ni skulle således önska att man trodde sig hafva sett er hängd; det är, i sanning, en egen smak.”

“Ja, hvarför icke? Likväl är det icke i sitt eget land man blir intressant på detta sätt,” sade Franke, skrattande.

I detsamma hördes bullret af vagnshjul i allén, ett stycke derifrån. Den gamle herrn reste sig upp, tog afsked af sällskapet och sedan han påtagit den ytterrock, som en betjent framlade, steg han upp i vagnen, som stannat för att invänta honom, och aflägsnade sig.

“Baron R. är en bra älskvärd gubbe,” sade öfverstinnan, seende efter den bortfarande.

“Och hvad han varit vacker och elegant!”

“Och lättsinnig sedan, en verklig “roué” och “blasé” utan grundsatser,” afbröt den gamla friherrinnan, runkande på hufvudet.

“Ja, men en verklig gentleman i behag, förfining och ädelhet,” sade Julie.

“Förfining, ädelhet! Hvad kallar du ädelhet? När man eger ett sådant hufvud och ett sådant hjerta, som baron R., och likväl icke använder sitt lif bättre, icke gjort gagn eller glädje åt någon, då förtjenar man

icke att prisas för ädelhet," återtog den gamla frun allvarsamt.

"Det är nog sannt, men jag jemförde honom med så många af hans likar: gamla murkna odågor, hvilkas ungdom tillbragts i de mest grofva och lumpna nöjen, utan hvarken lust eller förmåga till en enda ädel och upphöjd tanke, värdelösa råa egoister, som på ålderdomen sjunka ned till verkliga djur af cynism och dumhet. Baron R:s laster har åtminstone alltid haft en viss förfining; han har aldrig sjunkit till grofhet i sin smak och sina seder; han har haft tusen fel, begått tusen dårskaper, men han har haft ett *hjerta* med allt det der, han har älskat någon annan än sig sjelf, och haft ett förstånd, som höjt honom öfver hans sällskapsbröder."

"Så mycket sämre, min vän. Jag har redan sagt det, ju högre förstånd man har, ju mera är man pligtig att använda det, och hvad det beträffar, att han älskat någon annan än sig sjelf, så betvivlar jag den saken, åtminstone älskade han då icke sin hustru. Han är min kusin och gamle vän, men jag har aldrig gillat honom; om honom kan man säga att han "gräft ned sitt pund" och hvad värre är, han har gräft ned det i dårskapens och lättsinnets dy, hvarur man sällan förmår att återfinna det. Ni kallar honom *gubbe*, och han är likväl tio år yngre än jag; han är knappt öfver femtio år, men ett förfeladt lif ger tidig ålderdom."

Den gamla damen svepte sin schal omkring sig och reste sig upp. Detta var signalen till allmänt uppbrott. Stödjande sig emot mamsell Julies arm, gick friherrinnan förut, tant Beate Marie och öfverstinnan följde efter och de unga slutade tåget.

Agatha gick sist med herr Adam Lennitz vid sin sida och hade svårt att besvara hans torra och dumma artigheter och anmärkningar. För första gången utom hemmets verld, var hennes fantasi uppfylld af pratet om den besynnerliga professorn, och äfven af friherrinnans och mamsell Julies halfhöga anmärkningar om den gamle baronen.

Denna gubbe, med sitt sjukliga utseende, sitt bleka, ännu vackra ansigte, sin något böjda, men imponerande figur, hvilken, tankfull och liksom frånvarande suttit ibland dem, hade väckt ett intresse hos den unga flickan, som ålderdomen, sällan inger de unga. Skälet dertill kunde hon sjelf icke inse, men det var likväl ingenting annat än den instinktlika och naturliga sympatien dem emellan; det var just ungdomens sympati och det fanns ingen i hela sällskapet, till hvilken hon kände sig mera dragen, än till denne gamle man, med de ömsom så matta och ömsom så lifliga ögonen.

Det finnes människor, som, ehuru de blifva gamla, ehuru verdens laster och sorger hinna att nedsöla deras själ, likväl till lynne och hjerta i visst afseende aldrig blifva annat än barn; de kunna aldrig öfvervinna en viss enkelhet i sina tycken, en friskhet i sina känslor och en lättrördhet och ömtålighet, som annars tillhöra barnet. De äro på visst sätt att beklaga, ty de kunna sällan, i följd af dessa egenskaper, göra sig gällande i verden, de komma i en ständigt beroende ställning och blifva alltid bedömda med ett visst förakt af sin "kloka" omgifning; ty i motsats till dem äro människorna vanligen så tidigt gamla, så torra och visa, att man skulle kunna tro dem *aldrig* varit barn.

Det låg något i den gamle mannens ögon och miner, som helt tyst sade Agatha allt detta, och hon tänkte mera på honom än på den gamla, feta, sjelfbelåtna ungarke, som, troende sig tillskynda henne den största lycka och ära med sin uppmärksamhet, nu omgaf henne med både rökoffret af sin cigarr och sin dumma och dåliga hyllning.

Herr Adam Lennitz var den enda rika sonen af en bryggare, däst och tjock af öl och vört, med ett klent förstånd, dryg och dum i åminnelse, och hans dugtiga och raska hushållerska; ty den rika "patronen" var alltför högmodig att äkta sin sons mor, som åtminstone i förstånd vida öfverträffade sin husbonde, hvars hushåll hon skötte exemplariskt, i den ständiga förhoppning att en gång blifva upptagen till hans fru;

en förhoppning, som likväl icke realiserades förr än på hans sotsäng.

Herr Adam hade i alla afseenden fått en dålig uppfostran; ömsom bortskämd, ömsom hundsvotterad, och behandlad, som en dräng af sin råa och obildade far, med en lika obildad och föga grannläga mor, hade hans af naturen medelmåttiga anlag utvecklat sig och gjort honom till en högmodig egoist, hvilken utan särdeles förädling trädde i sin fars fotspår. Han hade nu den präktigaste våning, med möjligaste minsta smak anordnad, de syperbaste hästar och grannaste vagnar. Han hade vistats utomlands utan annan reflexion deröfver, än att de engelska biffstekarne voro bättre än dem han kunde få i Stockholm, att han ätit delikata syltfötter i Paris, och att det fanns alltför mycken ohyra på hoteller och värdshus i Italien.

Emellertid var hans rikedom respektabel och tant Beate Marie, som likvisst gerna skulle sett att han varit af en bättre familj, hade med moderlig omtanke beslutit att hennes systerdotter skulle bli den rika fru Lennitz.

Det var derföre med en hemlig förnöjelse, som hon märkte öfverstinnans sneda blickar, hvilken äfven för någon af sina döttrar kommit till samma beslut, och med afsigt saktade hon sina steg, på det att Agatha måtte få tid att något så när inse sin följeslagares värde, innan man uppnådde brunnssalongen, der man skulle skiljas åt.

Just som man stannade för att taga afsked af hvarandra skyndade en ung karl fram emot kammarrådinnan och med verklig förtrytelse igenkände hon Konrad Dürer, som i sin oskuld helt okunnig om tantens planer, glad och lycklig, helsade på henne och sin vackra kusin.

Den sötsura minen och föga vänliga tonen i hennes fråga: "Hvar i Guds namn kommer du ifrån?" undgick honom alldeles; och med ögonen fästade på Agathas rodnande ansigte, svarade han glädtigt:

“Jag ämnar mig till Stockholm och kom på morgonen till Motala, men kunde icke förneka mig en liten afväg för att råka tant och Agatha.”

Herr Adam, på hvilken Agathas barnsliga skönhet gjort endast ett helt svagt intryck, var redan trött att spela kurtisör, och lemnade henne utan det minsta groll till hennes kusin, och de båda unga vandrade hem med tant Beate Marie, som förargad mumlade för sig sjelf: “Den der dumma och sömniga människan, måste man kasta en hustru i famnen på, om han någonsin skall få någon, och som jag ser på Therese, att hon är villigare att låta kasta sig dit än Agatha, så måste jag hålla ögonen öppna, om min plan skall lyckas.”

På landsvägen mellan Motala och Medevi vandrar en man om tretio år, snyggt klädd, i en rock med blanka knappar och vaxduksmössa, tydande på något slags livré. Han går med långsamma och släpande steg, som röra upp dammet till ett moln omkring honom, och tyckes vara så försjunken i tankar, att man kan ega godt tillfälle att betrakta honom, om man skulle vilja, utan att han märkte det. Hans ansigte har denna ljuslätta hy, som är ovanlig för människor af hans lefnadsställning, men som förklaras af det rödbruna håret. Hans skägglösa läppar röras liksom han talade för sig sjelf, under det hans blå ögon, obetydligt skuggade af de ljusa ögonhåren, ömsom äro sänkta mot marken, ömsom kasta skygga blickar omkring sig.

Betjenter äro en privilegierad klass af människor, deruti att de vanligen undgå all uppmärksamhet och allt intresse; de betraktas som mekaniska verktyg för vår upppassning, utan att man någonsin tänker på deras utseende. Emellertid skulle denne ensamme vandrare, hvilkens klädsel liknade en sådan persons, likväl, om man observerat honom, betydligt skiljt sig ifrån det vanliga utseendet af sjelfbelåtenhet och maklighet, som karakteriserar hans medbröder. Någoting oroligt i hans ögon, en ofta återkommande nervös ryckning i

hans öfverläpp och det vårdslösa i hans hållning voro alldeles icke öfverensstämmande med en väl uppfostrad betjents.

Då han passerade en krökning af vägen, spratt han till vid bullret af några rasslande grenar innanför gärdesgården till venster, och kastade en hastig och rädd blick ditåt; men lugnade sig genast, och knytande handen emot bröstet, med en vredgad rynkning af ögonbrynen, tycktes han harmas öfver sin besynnerliga lättskrämdhet, så mycket mera, som han icke kunde upptäcka någon lefvande varelse. Der innanför mellan granbuskarnes grenar och gärdesgårdens springor tindrade likväl ett par skarpa, bruna ögon, som bespejade vandraren på vägen med ihärdig noggrannhet, så länge han syntes.

Den som på detta sätt betraktade honom var en qvinna om femtio år, med grofva drag och mörk hy, af ett rått och motbjudande utseende; hon hade bredvid sig en uppslagen stor låda, hvars innehåll: band, knappar, nålar, halsdukar, och dylikt, hon syntes varit sysselsatt att ordna eller öfverräkna, men hvaruti hon afbrutits genom åsynen af mannen på vägen.

“Jag ger mig f-n på att det är Frans. Så sannt jag lefver, är det icke Frans Thorson,” mumlade hon sakta för sig sjelf, läggande den ena af sina stora händer i den andra af förvåning och tittande uppmärksamt efter den gående.

Hon besinnade sig ett ögonblick, men i det nästa sammanråfsade hon sitt handelskram, spände igen remmarne öfver lådan, kastade den på ryggen och genomträngande buskarne, som doldt henne åt landsvägen, kom hon fram till gärdesgården, klef öfver den och stod nu på den dammiga vägen.

Mannen, som ännu gick mycket långsamt och lik-som obeslutsamt, ty han stannade ibland alldeles stilla, hade icke hunnit långt, och efter några minuter hade hon hunnit upp honom.

Vid det lätta bullret af hennes steg i sanden

vände han sig om, men vid åsynen af den gamla qvinnan, böjd under sin börda och med ansigtet doldt under en gammal halmhatt, sådan som rodderskorna i Stockholm bruka, fortsatte han sin gång utan att vidare tänka på henne, tills hon kommit bredvid honom och i det hon vände hufvudet emot honom och sade:

“God afton, Frans Thorson!”

Mannen spratt till och ryggade ett steg tillbaka som om man satt en knif i bröstet på honom. I nästa minut öfvervinnande den bestörtning detta oförmödade tilltal syntes hafva väckt, antog han en likgiltig min och sade, fortsättande sin väg:

“Ni tar miste, madam, jag heter Lundbom.”

“Ja, det förstås, ni kan ha så många namn ni vill, men när vi bodde tillsammans hos Lundinskan, så hette ni då Frans Thorson,” fortsatte qvinnan, hållande sig bredvid honom, och sköt med detsamma hatten tillbaka, så att hennes bruna ansigte blef fullkomligt synligt, och räckte honom handen med ett vänskapligt grin.

Den tilltalade syntes också icke med likgiltighet kunna betrakta hennes obehagliga fysionomi, ty han blef förvirrad, stannade tvärt och tycktes betänka sig.

“Nå, känner ni icke igen mig ännu?”

“Hon har riktigt känt igen mig,” mumlade han så sakta, att det mera liknade en tanke än en hviskning, och räckande henne handen, utbrast han med väl spelad förvåning och hjertlighet: “Kors, minsann är det icke madam Sellin. Jag kunde väl aldrig vänta att få se er här; ni har slagit er på handel, tror jag?”

“Ja, hvad ska' man göra; förtjensterna voro klena, allting misslyckades på sista tiden, men säg mig hvar ni hållit till alltsen, ni förstår, ni lemnade Stockholm. Jag gjorde er en ordentlig väntjenst då, eller hur? Det är fyra år sen, men jag glömmer inte så lätt hvad det var nära att kosta mig. De förbannade konstaplarne lemnade mig aldrig ur sigte, sedan var det rakt omöjligt att få någon trefnad i Stockholm mer.”

“Men så fick ni också allt hvad jag egde; och det var inte så lite det.”

“Åh nej, jag klagar inte på det, men också så hade ni den grå tröjan att vänta för lifstiden.”

“Tyst, tala inte så högt,” sade Thorson och såg sig rädd omkring.

“Ja ja, det är nu glömdt, och ni har blifvit en riktig herre, kan jag se, och ger nog Sellinskan en liten dusör för gammal vänskaps skull, innan vi skiljas åt. Jag skall säga er, att allt hvad ni gaf mig, det var ingen välsignelse med, eftersom Sellin, det fyllnötet, fick nys om'et och skulle ha sin del. Men berätta mig nu hur det gått er och hvad ni har för er.”

“Det skall jag säga er sedan; först vill jag veta hvart barnet tagit vägen, om det lefver eller är dödt?”

“Hvilket barn?”

“Saras lilla flicka.”

“Jaså, ert barn. Ja, nog lefde hon i våras, när jag gick hemifrån, men ett eländigt lif var det.”

“Huru då, var hon sjuk?”

“Sjuk, ja det förstås; smuts och svält och stryk och sådant der; hon kämpar med'et. Få se, hvilken som rår, döden eller lifhanken?”

Den rödhåriga mannen förde handen till pannan, på hvilken ådrorna syntes uppsvällda och blå, under det han med osäker röst sade:

“Men hvar är hon då? Brelinskan lofvade ju att taga henne till sig.”

“Ja visst, hon har henne också, men se de ha många barn sjelfva, och nu har hon slagit sig på att supu lika väl som mannen, och den der eländiga betalningen från barnhuset, den räcker icke långt. Kors, jag tror ni riktigt blir ängslig för flick-kräkets skull; det kan ni väl veta, att fosterbarn inte kan må så väl; ju förr det är slut med dem, ju bättre är det.”

Mannen svarade ingenting, han andades blott tungt och gick så fort, att madamen hade svårt att följa honom.

“Dessutom,” fortfor hon, “så var hon ju endast några månader, när ni blef tagen, och när ni sedan kom ut, så var Sara död och flickan tagen till barnhuset.”

“Bo de qvar — Brelins menar jag — på samma ställe än?”

“Åh nej, de ha väl flyttat tjugo gånger sen ni var der; nu bodde de långt ned vid Jaktvarfsgränden. Brelin skulle få lite arbete vid snickerifabriken, men han är en sådan slarfver, så det räcker väl icke länge.”

“I Jaktvarfsgränden,” mumlade Thorson, liksom för att fästa denna underrättelse i minnet.

I sjelfva verket tycktes minnet af detta barn, som efter qvinnans naiva utsago kämpade för att hålla sig fast vid lifvet, hafva väckt en skymt af känsla och reflexion hos den rödhårige mannen; hans lömska och irrande blick hade blifvit liksom fuktig och öfver det själlösa, obehagliga ansigtet spred sig ett sken af melankoli eller mildhet. Denna själ, rå och dunkel, detta hjerta, fullkomligt förhärdadt, och detta outvecklade, dimmiga förstånd hade likväl en enda sträng, som ljöd någorlunda rent, då den anslogs: det var den instinktlika ömheten för sitt barn, ett bevis att mannen stod framför tusen af sina likar, att ett medel ännu fanns att återväcka de bättre känslorna i hans varelse. Minnet af hans egna lidanden som barn, den omgifning, de exempel han haft, de upprepade slag och smärtor, som barnets veka både själ och kropp måst uthärda, innan mannen — sådan han nu stod der — hunnit blifva förhärdad i både fysiskt och moraliskt afseende, låg dunkelt och oredigt framför honom; han förmådde icke reflektera deröfver, men han kände en ångest, som hans egna faror, nöd och brott aldrig framkallat. Den som är i stånd att älska något annat än sig sjelf, den som ännu kan känna en enda oegennyttig och ädel rörelse är ännu icke andligen död; det finnes en gnista qvar, som lefver under askan i de kallnade kolen; men den varma andedrägt, som kunde blåsa den till låga, hvar finnes den? Den

uppglimmande lilla gnistan lyser en sekund och dör, utan att hafva värmt det bröst, der den var den sista glimt af själens gudomliga anlag.

“Hm, ni är er icke lik, Frans! Ni hänger hufvudet för en barnunge. Dessutom går det väl icke henne värre än det gått er sjelf; jag mins er sedan ni var en sådan der bleknosig, halfdöd stackare, och ändock lefver ni,” sade qvinnan med skämtsamt ton, liksom hon annat sin följeslagares tankar.

Mannen teg och tyktes försänkt i sina egna betraktelser, och hon fortfor alltjemt i vänskaplig och fortrolig ton:

“Seså, berätta mig nu edra öden, sedan vi råka- des, och hur ni kan komma att bära sådana här kläder, alldeles som en herrskapsbetjent.”

“Mina öden, ha ha ha! Ni tror väl att jag gått omkring och fnaskat gräs som en lam-unge,” svarade Thorson, återttagande sitt förra illpariga utseende, “efter ni tänker att jag är färdig, att ramla upp dem för er midt på landsvägen. Nej stopp, mutter Sellin, visst har jag haft några små paschaser, men det är visst ingenting att tala om; en lär medan en lefver, ser ni, och det kan allt ha sin nytta med sig att få hugga sten i godt sällskap. Men hur jag fått de här kläderna, det kan ni få höra om ni vill. Ser ni, jag är betjent hos en italiensk professor.”

“Det måtte då vara en dummerjöns?”

“En dummerjöns, jo det ska ni se! Om någon är klipsk, så är det väl han.”

“Ah-ha, jasanya, ettdera skulle det vara.”

“Ja, ser ni, det är en kurre, som jag inte kan bli slug på. Jag har många gånger trott att han är fan sjelf; han ser kontant midt igenom en, som en vore af glas, och det allt hvad en tänker.”

“Hu då! Hvarför är ni i lag med en sådan en?”

“Ja, det kom sig så; och så känner jag på mig, att han icke gör mig något ondt.”

“Men hur blef ni bekant med honom?”

“Åh, det skedde på ett eget vis. Det var i Norge; der finns en stad som heter Kristiania; han är just icke så stor, men der var en marknad som dugde: så många fria skojare och muntergökar har jag aldrig sett på *ett* ställe, också råkade jag straxt i klammeri med dem, och lät förleda mig till en dumhet, som så när gifvit mig respass hem igen. Det var icke värdt att göra sig till hund för ett så litet ben, men saken var att deras bränvin är mycket ettrigare än vårt; jag tålte icke riktigt vid’et; hade jag varit riktigt klar, så hade det aldrig händt. Det var, ser ni, frågan om en gammal klocka,” tillade Thorson med hviskande röst, och lutade sig småskrattande intill qvinnan, synbarligen gifvande vika för det oemotståndliga nöje han kände att meddela sig till en gammal vän, som fullkomligt sympatiserade med honom. “Det skrället var icke värdt fem riksdaler, men det var så lustigt att tuska med bonddrumlarne; jag låtsade taga den, men smusslade den i stället än i den enas fickor och än i den andras, och då egaren ville ha reda på den och antastade mig, så beskyldde jag en annan att hafva den, och som han än hittade på den hos sig sjelf, än hos en annan — ni vet att jag var lite slängder i fingrarne — så blef ett larm och en villervalla, som väckte uppseende. Hela bondhögen kom i lufven på hvarandra, och derunder ämnade jag smyga mig min väg med klockstrunten, men då började kanaljerna skrika efter mig som kråkor och mycket säkert hade jag råkat i någon förargelse, om icke i samma ögonblick, som jag vände omkring i ett gathörn, en herre kommit rakt emot mig. Han spände ett par ögon i mig, som jag aldrig sett maken till, och fattade mig i armen. Jag tyckte hans hand var så mjuk som en svamp, men ändock var det som jag blifvit förlamad; jag kunde icke komma ur fläcken, jag tyckte fötterna sutto fast vid gatan i detsamma. Jag kan icke säga om det var det norska bränvinet, som slog mig så i hufvudet, eller hvad det var, men jag kände mig riktigt sjuk. Jag trodde det var sjelfvaste polismästaren

eller åtminstone stadsfiskalen, och tänkte min sista stund vara kommen, icke för klockan just, men, ni förstår, om jag blifvit fast, så hade de lätt fått reda på hvem jag var. Det var i en blink jag tänkte det der; men jag trodde nästan att jag drömde, när han hastigt tog af sig kappan och kastade den öfver mig, drog "kapuschongen" öfver mitt hufvud och hviskade till mig: "kom med mig, min gosse, så skall jag hjälpa dig undan". Med detsamma tog han mig under armen och vände om med mig samma väg jag nyss sprungit ifrån folkhopen. Också mötte vi straxt derpå hela högen, som satte efter mig, men ingen enda tänkte på att hindra oss, ehuru vi blefvo lite knuffade innan vi hunnit förbi dem."

"Nå, var den der herrn er nuvarande husbonde?"

"Det var just den utländske professorn."

"Men hur kom det till att han hjälpte er?"

"Ja, det kunde jag alls icke begripa. Jag kom sedan ihåg, att jag bland folkhopen sett en bättre klädd karl, som betraktade mig helt envist, medan jag stod och tuskade med bonddrängarne, och det oroade mig litet, men som han straxt derefter var borta och jag inte mera såg honom, så glömde jag det, men jag tyckte mig sedan i professorn igenkänna densamme. Hur det nu var, så sade han mig att jag skulle få komma i hans tjenst och följa honom åt, och på samma gång sa' han mig en hel hop saker, som jag trodde endast fan sjelf skulle kunna veta om. Det var så att svetten lackade af mig. Jag visste inte om jag skulle sticka mig af i väg och fly för brinnande lifvet, eller stanna qvar hos honom och lita på honom. Han radade upp hela mitt lif för mig, men han sa' det på ett så besynnerligt sätt ändock, att fastän jag kände igen hvarenda bit, så skulle en annan icke begripit någonting. Jag vet mig aldrig, sedan jag var barn, hafva känt förskräckelse för någon menniska, men den här professorn pressar ihop själen i kroppen på mig, så att jag kan icke tänka på att sätta mig emot honom. Och nu ser ni . . . Men låt oss gå in i skogen här, så

skall jag säga er hvad jag gick och tänkte på, när ni kom och skrämde mig med att ropa ut ett namn, som ni väl vet att jag aldrig käns vid, och som jag råder er att hålla inom tänderna, i fall ni vill behålla dem kvar i er gamla käft.“

“Ni kan lita på att jag aldrig nämner det heller. Det var bara för att göra mig igenkänd af er, efter vi voro rakt ensamma,” sade qvinnan, på intet sätt stött öfver den föga artiga hotelsen.

I detsamma klefvo båda öfver diket, som skilde landsvägen ifrån skogen, och fördjupade sig i buskarne och ormbunkarne, tills de funnit en plats, der de ansågo sig utan fara för att blifva hörda eller öfver-raskade.

Madamen kastade af sig sin tunga börda och hennes följeslagare knäppte upp sin rock, aftog sin mössa och for med handen genom det af svett fuktiga håret; vädret var ännu varmt, ehuru det var i September månad, men det tycktes som om hans egna ord och tankar upphettat honom mera än luften. Tigande lade han sig ned i gräset, och då qvinnan, som oafvändt betraktat honom, en stund fåfångt väntat på det utlofvade förtroendet, sade hon:

“Nå, hvad tänkte ni på? Var det något som ni behöfver hjälp till, så lita på mig, jag är ingen nybegynnare, det vet ni, och inte blödig af mig heller. Men det ska vara något som lönar sig. Jag vill icke som Pettersonsskan, det nötet, låta knäppa mig för ett par gamla skor.“

“Nej, det är ingenting sådant. Jag tycker ibland att jag är trött dervid. Om man bara kunde sluta, sedan man en gång börjat, men det man är född till, det ska man väl vara och förblifva.“

Han suckade. I denna suck låg en så bitter anklagelse emot det samhälle, hvarur han var utstött, och en ännu bittrare emot dem, som gifvit honom lifvet, utan att gifva den ringaste anvisning att framlefva detta lif med frid och förnuft; den mor, som lik harhonan födt honom endast för att öfvergifva honom,

och den far, som kanske aldrig vetat att han funnits till. Hans fatalistiska tro är alldeles icke hvarken ovanlig ibland hans likar eller besynnerlig, ty det är helt naturligt att det barn, som släpar fram sitt bleka, tynande lif under hårdhet, nöd och betryck, på hvars slumrande förnuft aldrig en solstråle fallit för att utveckla dess förmåga, hvars sinne aldrig fått mjukna genom en moders smekning eller ett ord af ömhet, och hvars begrepp inskränkt sig till striden emellan begäret att ega så mycket som möjligt af detta livvets goda och fruktan för straffet vid åtkomsten deraf; det är naturligt att *det* anser sig *födt* till denna strid, der dess tidigare eller senare nederlag beror af dess större eller mindre lycka och fintlighet, likaväl som det förnäma, rika och bortfjesade barnet anser som sitt öde och sin rättighet det företråde det eger och den lyx som omgifver det.

De tusentals barn, som i hufvudstaden uppväxa utan föräldrar, det är om dem som man i sanning kan säga, att de födas till samhällets "parias". Man säger att på kejsar Napoleons fråga: hvad barn behöfva till en god uppfostran, madame Campan svarade: "*Mödrar*". Ack! Hon hade utan tvifvel rätt, men hur sällsynta äro icke sådana mödrar som hon menade!

"Hm, jag säger ännu en gång, att jag icke känner igen ert humör, Frans!" sade qvinnan, sedan båda tegat ännu några minuter. "Jag ämnar mig till Medevi; der skall vara mycket herrskaper, rikt folk. Kanske er professor är der också?"

"Ja, så är han."

"Nå, kanske ni tänkte på någonting som angår honom?"

"Just det gjorde jag, men inte åt det håll som ni inbillar er."

"Nå, men så kläck ut edra tankar då, det börjar skymma på och jag ville hinna fram innan qvällen."

"Ja, vänta, ska ni få höra," svarade Frans, vaknande ur sin tankspriddhet. "Ser ni, saken var den, att jag råkade göra en dumhet; det var en *qväll*, då

tillfälle erbjöds att knipa en sak som tillhörde min husbonde. När man fått vanan, ni vet, så har en svårt att låta bli, när dom lägger något midt för näsan på en isynnerhet. Nå, det der såg mera ut för, än det var. Det var ett grannt och besynnerligt skrin.“

“Ett skrin!“ utropade madamen helt bestört, men hejdade sig genast, då hon såg mannen förvånad fästa ögonen på henne.

“Hvarför blir ni så häpen för det?“

“Åh, jag kom att tänka på en sak, som jag skall säga er sedan.“

Frans fäste en lång och misstrogen blick på henne; icke därför att han gjorde sig reda för hvad hon tänkte, men menniskor i hans ställning frukta allt. Lugnad af hennes uppriktiga och likgiltiga min, fortsatte han emellertid:

“Det såg så präktigt ut, att jag lät narra mig deraf.“

“Hvad innehöll det då?“

“Det är detta jag icke vet; jag hann icke öppna det, men säkert var det pengar eller dyrbarheter, ty professorn värderade det fasligt och så snart han saknade det, sade han mig att han visste att jag tagit det, och att jag nödvändigt skulle återskaffa det, såvida jag icke ville att han angaf mig. Om det varit en annan menniska, som sagt så der åt mig i enrum, så skulle jag skrattat deråt, men ni känner icke professor Testa; han skulle kunna taga rätt på mig, om jag sjönk ned i helvete, tror jag; och nu funderar jag på hvad jag skall göra.“

“Gif honom igen skrinet, det är det bästa, efter ni icke tror er om att behålla det.“

“Det tror jag fan så väl, om jag kunde.“

“Har ni sålt det då?“

“Nej; men jag har gömt det så väl, att jag icke är karl att hitta det igen.“

“Har ni sökt?“

“Ja visst, jag kommer just nu ifrån den resan. Det var flera mil härifrån vid en gästgifvargård. Jag

gömde det om natten i skogen — jag kunde icke taga det med, kan ni förstå — men jag hade mycket brådtom och tog icke riktigt märke på stället, kan jag tro. Jag har genomsökt skogen rundtomkring, men det är mig omöjligt att återfinna den rishög, der jag lemnade det. Jag har rifvit i väl femtio rishögar, men det stod inte till “

Gumman kastade en hastig blick bort till sin rensel och sade med tankspridd röst:

“Hvad tänker ni göra nu då?”

“Ja, det är just knuten. Jag kan hvarken bli besluten att ge mig af så långt vägen räcker, eller att återvända till den fördömda professorn.”

“Men, för katten, jag tycker det är bra besynnerligt att ni låter leda er som en hund i band. Hvad har ni för godt af honom.”

“Jo, ser ni, jag vill tillbaka till Stockholm, och jag vågar mig icke ensam dit.”

“Är ni klok, ni? Tror ni menniskan kan göra er osynlig, eller hur skulle han annars kunna hindra att man knep er.”

Thorson teg och syntes försänkt i tankar. “Om han bara *vill*, så nog kan han göra mig så godt som osynlig; jag mins väl hur han gjorde i Kristiania, både med mig och hästarne, men jag vågar mig icke tillbaka utan det förbannade skrinet.”

“Med er och hästarne? Hvad menar ni för slag?”

“Åh, det blef för långt att tala om,” sade Frans med trött och likgiltig röst.

“Åh kors, hvad ni blifvit för en dålmåns! Krya upp er nu och säg mig hvad den der konstiga menniskan gjorde vid er.”

“Ja, inte vet jag hvad han gjorde vid mig, men nog vet jag, att jag inte kände igen mig sjelf en gång; och så fint väderkorn ni äfven har, madam Sellin, så besitta mig, ni nu hade ropat mig vid namn, om jag ännu sett ut på samma sätt.”

“Hm, det var väl bränvinet ni talte om, som förvillade er, kan jag tro.”

“Nej, jag var så nykter som jag är i denna stund; dessutom kunde jag väl icke gå full i ett par dar utan att smaka en droppe. Ser ni, så snart jag kommit upp i hans rum, så sa han till mig så här: “Hör på, min gosse, jag behöfver just en sådan karl som du är; jag vet till punkt och pricka hur det hänger ihop med dig,“ och så sa han mig i en handvändning en hop saker om allt hvad jag både tänkt och gjort, som jag sa er nyss. “Det der kan nu icke ändras,“ fortfor han, ‘men du vet väl, att du får betala det en gång; likväl så länge du stannar hos mig, skall ingen kröka ett hår på ditt hufvud. Att börja med, så skall du sälja några hästar åt mig präktiga, dyrbara hästar — det är *dina* hästar, förstår du; du talar och handlar som om du rådde om dem; men endast, såsom jag har sagt dig förut, för att kunna se ut för en hederlig och ordentlig hästhandlare, måste du få ett annat utseende. Der inne i kammaren bredvid, finner du andra kläder; snygga dig nu fort, jag kommer in till dig om en qvart.“ Jag gjorde som han sa — för jag var alls inte missnöjd med det der — tog på mig de kläder jag fann der inne; de voro så tjockt stoppade med bomull eller hvad det var, så att jag såg ut som en prost, och fina och vackra dessutom. Jag hade knappt hunnit bli i ordning, förrän professorn kom in; han hade tvenne flaskor, en liten burk och en kamm i handen, och sedan han befallt mig att sitta ned på en stol, började han smeta mig i synen kors och tvärs, och pomada och kamma mig, alldeles som en ordentlig perukmakare. Jag satt liksom och skämdes, för aldrig i min lefnad hade någon kammat mig i håret på annat sätt än med alla fem, så att hårtofsarne flögo omkring, såsom den förbannade käringen gjorde, hvilken jag var hos som litet barn. Nå, äntligen så var jag färdig; professorn betraktade mig noga och lät mig sedan stiga upp och betrakta mig i en stor spegel. Och, vet ni hvad, jag blef så förbluffad, att jag på en lång stund icke kunde få klart för mig, att det verkligen var jag sjelf som syntes der. Och för att känna igen mig,

måste jag se på det stora ärret här på näfven, som den kanaljen Håkanson skar mig en gång, ni vet, för det var rakt det enda, som var sig likt.“

“Hur såg ni då ut?”

“Åh, jag såg ut som fan sjelf; nej, det var då orätt, jag såg ut som en riktig hederspascha, liten och välmående, för jag hade blifvit mycket kortare, tyckte jag, med mörkgrått hår och svarta ögonbryn, och gammal sen; jag såg väl ut att vara sextio år.“ — “Nå, tror du någon af dina gamla vänner eller fiender ska känna igen dig nu?” sade professorn, skrattande åt min förvåning. — “Nej, min själ; nu skulle jag kunna dricka brorskål med sjelfva Jæderin och hela hans anhang,” sade jag. Och aldrig i min lefnad har jag känt mig så lätt om hjertat. Ja, vet ni, madam Sellin, jag tror jag skulle blifvit hederlig karl, om jag fått behålla mina sextio år, min grå peruk och min stora mage.“

“Hå, det der förefaller mig ofantligt besynnerligt,” sade madamen, som med öppen mun och lifligt intresse åhört hans berättelse.

“Vänta då, ska ni få höra det som jag tyckte inte vara sämre. Professorn tog mig nu under armen och vi gingo ned på gården; der fanns ett stort stall och derinne en fyrtio eller kanske flera hästar. Ni vet att jag tjenat både hos en hyrkusk och en åkare, så att jag förstår mig någorlunda på hästar, som jag alltid tyckt om. Bland alla de här kreaturen fanns ingen, som var värd öfver trehundra riksdaler; de flesta voro gamla eländiga krakar, magra och fulla af spatt, och jag trodde därför att karlen var galen, då han präg-lade uti mig priset på hvar och en, ett pris som man väl borde vara ifrån sina sinnen för att betala. Jag sade honom också detta, men han småskrattade bara, och påstod att det skulle gå som en dans att sälja dem; att många spekulanter redan funnos och att här var fullt af folk, som voro komna endast för att köpa hästar, och att inga goda hästar funnos på marknaden mer än dessa. Jag brydde mig icke om att motsäga

honom, men jag hade då redan sett dem som voro långt bättre. Sedan under hela qvällen lärde han mig hur jag skulle bära mig åt; hvart jag skulle gå, hur jag skulle tala och svara, och allting; och inom några timmar hade jag så riktigt inbillat mig, att jag rådde om hästkrakarne och kommit på marknaden för att tuska om dem, att det föreföll mig mycket lätt allsammans. Och om det syntes mig lätt att vara hästskojare om qvällen, så blef det mig ett riktigt nöje morgonen derpå. Vi gingo då ned i stallet igen, och om jag förut tyckt att han förhexat mig sjelf, så hade jag ännu mera skäl att tro honom hafva förhexat hästarne. Nog visste jag om många konster en kan ha för att narra folk, men maken till karl att kunna "vända syn" tror jag man får leta efter. Gud vet hvad han hade gjort med dem under natten; jag såg att han gick dit, sedan vi skiljts åt, och att ljus lyste genom stallfönstret, men om morgonen kände jag icke igen kreaturen. Jag blef liksom ängslig och underlig till mods i början, för jag trodde att förståndet svek mig. Jag sade något om den der besynnerliga förvandlingen; och då skrattade han bara så der underligt, som han gjort förut, och påstod att jag i qvällsskymningen icke kunnat se och värdera dem rätt.

"Nå, hur gick det då?"

"Det gick som han sagt. Jag sålde dem alla, så när som på fem. Och om deras ålder och utseende, när jag såg dem om qvällen, voro de verkliga, då hade vi lurat oss till dubbelt emot hvad de voro värda. Tre dagar derefter reste vi vår väg, men jag vet att förtjensten på hästhandeln var strunt emot hvad vi förtjente på annat sätt."

"På hvad sätt då?"

"Jo, vi spelte; ett spel, som jag icke sett förr. Det fick gå i smyg förstås. Professorn skötte den saken sjelf, och jag fick bara vara med, för att låtsas vinna ibland, ty det var just ingen annan som vann något så det var värdt med, men så tappade de i stället så mycket bättre."

“Den der professorn kunde man allt ha nytta af på många sätt. Han kommer nog till Stockholm; man kunde hota att ange honom.”

“Är ni rasande? Jag råder er att inte sticka sta. När han talte om skrinet och hotade mig, så lät jag just undfalla mig något ditåt, och jag gör inte om’et.”

“Nå, hvarför det, han kan väl icke sluka oss lefvande heller?”

“Det är detsamma, men om jag trodde att ni nämner en halfdragen anda om hvad jag nu sagt, så märk mina ord, jag hittar er allt, och skulle icke bry mig om, ifall jag tystade er gamla sqvallertunga för alltid. Jag stälde mig icke värre för det, än hvad ert prat redan gjort mig.”

Mannen hade lutat sig framåt och hans ord hade öfvergått till ett mummel, mer uttrycksfullt än den mest högljudda hotelse.

Madam Sellin kände sin gamle vän alltför väl, för att underkänna värdet af hans ord, och sade därför helt vänligt:

“Så ni tar vid er! Hvad skulle *jag* hafva för gagn af att sqvallra? Det var om er jag talte.”

“Nå, då är det stopp med den saken.”

“Men det der skrinet ni talte om. Om ni skulle gå ännu en gång för att söka det?”

“Det lönar sig ej. Dessutom har jag mina skäl att undvika den trakten.”

“Kanhända ni skulle kunna beskrifva för mig hvar ni gömt det,” fortfor madamen med inställsam och pröfvande ton.

“Hur kan ni tro det, då jag icke kan hitta det sjelf? Men skulle ni händelsevis få någon spaning derom, att någon hittat det, eller om det på ett eller annat sätt kunde komma i edra händer, så vet ni att ingen kan betala det bättre än jag.”

“Om icke professorn sjelf?” sade hon med en illparig min.

“Ja, försök på! Jag tror aldrig det bekom er väl; jag vill då icke nämna, att ni sedan kunde räkna på

min återtjenst," sade Thorson, hvars ansigte återtagit sitt vanliga uttryck af elakhet och lömskhet, i det han skrattade hånfullt och reste sig upp.

"Nå nå, det der är då väl omöjligt. Hur skulle jag få reda på edra gömmegods," tillade hon likgiltigt.

"Hvar tänker ni bli öfver natten?"

"Jag får husrum i en stuga här straxt bredvid hos en gumma, som binder qvastar och som jag råkade framme vid värdshuset. Och ni?"

"Jag går fram till brunn. Jag gör ett försök att säga honom sanningen; efter han vet allt, så måtte han väl tro mig, och om han icke gör det, så sätter han ändå icke sin hotelse i verket; han vet att jag fruktar lika mycket att mista hans beskydd, ty i samma stund jag icke mera är i hans tjenst, så är jag fågelfri."

"Vi råkas kanske då vid brunn."

"Kanhända, men vi känna icke hvarandra; jag anses der för utlänning, liksom min herre."

"God natt med er då!"

Thorson nickade blott, och fortsatte sedan vägen framåt Medevi, under det qvinnan, som några minuter stått stilla, liksom villrådlig, slutligen tog af en liten gångstig inåt skogen, under det hon mumlade tyst för sig sjelf:

"Det är kanske inte rådligt, att gå till den der trollkarlen; han torde icke ge mig någonting. Jag kunde komma i trassel. Nej, då är det långt bättre att sälja det till gamla Aron, han är just den som förstår sig på sådana der saker. Beslagen äro säkert af silfver och kanten omkring af guld. Jag vill bli fördömd, om inte skrinet, så tomt det är, ändå ger mig mera vinst än hela skräpet i lådan."

"Jag begriper icke, Agatha, hvarför du ständigt antar en min, som om du fått en tesked recinolja i mun hvar gång unga Lennitz talar dig till!"

“Ack, tant lilla, det kommer väl deraf att hans artigheter verkligen smaka af recinolja.”

“Hvilket opassande uttryck!” sade tant Beate Marie harmsen och flyttade sig häftigt högre upp i soffan. “Se på Therese S., hvilket behagligt utseende och sätt hon visar; det är en flicka med takt och omdöme; jag önskar du ville taga henne till föresyn.”

Agatha, som satt vid fönstret och fäste stora bandrosetter på en kjol af hvitt taft, fälde sitt arbete ned på golvet och fäste så skalkaktiga och tillika bedjande blickar på tanten, som synbarligen gjort sig i ordning att hålla ett långt tal, att den gamla frun blef konfunderad ett ögonblick.

“Vet tant, jag tror att Therese är kär i herr Lennitz.”

“Det tror jag just icke,” sade tanten blidare, “men Therese är en förståndig flicka; hon tänker att det vore en lycka att få en rik och hederlig man, och ehuru Lennitz synbart föredrar dig, så skall han gifta sig med Therese, om du icke ändrar ditt uppförande emot honom.”

“Men, tant, icke bör jag med afsigt ställa mig i vägen för Thereses lycka.”

“Bevars, hvilken samvetsgrannhet! Du skulle icke säga så, om du bedömde Lennitz rätt, om du hade något tycke för honom.”

“Kanhända, men nu har jag intet tycke alls för honom, utan i stället verklig afsmak,” sade Agatha med ett litet trotsigt uttryck och tog upp sitt arbete.

“Vet du hvad, Agatha, att jag vill säga dig en sak så god som två, och det är, att flickor vid din ålder sällan ega hvarken *tycke* eller *smak*, och de gjorde därför oändligen väl, om de läto förnuftigt folk råda sig, på det att ångern sedan icke må komma, då det är för sent. Ser du, mitt barn,” tantens röst antog här en ton af ovanlig hjertlighet, “du är uppfostrad som en rik flicka; du har tycken och vanor derefter; du har aldrig saknat något, men du är i sjelfva verket utan allt hopp om någon förmögenhet; dina för-

äldrar hafva lefvat nästan luxuriöst, men när din far dör, skall ni troligen icke ega någonting. Om du nu gifter dig med en fattig man eller förblir ogift, hur kan du då tänka dig att uthärda ett lif i fattigdom och försakelser? Den förmögenhet jag eger, har jag visserligen tänkt skulle blifva din, efter du är min guddotter, men endast i händelse du gifter dig efter mitt tycke.“

“Tant, bästa tant, hvarför nu tala om dessa led-samma saker?” sade Agatha med ängslig röst, sprang fram och kastade sig ned på pallen vid tantens fötter.

“Jo därför, mitt barn, att ett förträffligt parti erbjudes dig. Lennitz är mycket rik, rikare än du kan föreställa dig.“

“Ack, hvad bryr jag mig derom!”

“Du talar som ett barn och du är likväl för gammal till dylika yttranden; du skall tacka mig en dag, om du lyder mig nu.“

“Men jag är ju ännu så ung, och denna gamla skalliga Lennitz är väl icke den enda rika man i världen.“

“Hör på, Agatha, jag vill berätta dig historien om en ung flicka af mina bekanta, Charlotte D. Hon var en så älskvärd och vacker flicka, som någonsin du; hennes mor uppoffrade det obetydliga hon egde för att gifva henne en sådan uppfostran, att hon antingen kunde ega hopp om ett godt giftermål, eller åtminstone att som guvernant lefva ett bekymmerfritt lif. Nåväl, olyckan ville att den dåraktiga flickan, medan hon ännu var i pensionen, fattar tycke för en ung, vacker karl, fattig som hon, och med, Gud vet hvad, för utsigter på framtiden. Då hennes uppfostran var slutad, skref hennes mor, som varit en af mina ungdomsvänner, mig till, och bad att Charlotte skulle få tillbringa en vinter hos mig, innan hon återvände till modren. Det var mig ett nöje att hafva henne hos mig, och jag biföll det gerna. Nåväl, innan kort erbjöds henne ett parti, långt öfver hvad hon kunnat hoppas, men det oerfarna och öfvermodiga barnet nekade

bestämtdt. Hon svarade alldeles som du; mina föreställningar voro förgäfvnes och slutligen erkände hon att hon redan gjort sitt val. Ett år derefter var hon också verkligen gift, gift med en fattig landtmätare. Det var lätt att förutse hvad öde som väntade henne. Hvarken hennes uppfostran, hennes tycken eller vanor voro egnade för ett tarfligt lif af försakelser, af arbete och pligter, hvarom hon icke egde något begrepp; af förödmjukelser och lidanden, som blefvo henne outhärdliga, och som hon, uppfödd vid väfstolen, vid köks-spisen och tvättbunken, utan fruktan skulle kunnat trotsa eller aldrig känt, men hvilka nu öfverstego hennes krafter. Jag såg henne ännu några gånger glad och elegant. Efter ett halft år skymtade hon äfven förbi mig, mindre väl klädd och med mindre lyckligt utseende; sedan försvann hon, såsom tusende försvinna i Stockholm, der det verkliga armodet och lidandet sällan visar sig. Tre år derefter mötte jag henne på Hötorget, tarfligt klädd, bärande en liten mjölkkruka i ena handen och en korg med potates i den andra. Hon såg mig lyckligtvis icke, men hela hennes utseende sade mig i hvad ställning hon befann sig, och om jag icke tillräckligt uppfattat detsamma, så skulle jag några dagar derefter, af en händelse, få mera upplysning derom. Jag stod i en lärftsbod, der jag handlade några saker. Under det gossen i boden mätte upp hvad jag köpt, hörde jag röster ifrån ett rum nästintill, hvartill dörren stod öppen; utan att behöfva lyssna, hörde jag hvarje ord som taltes derinne. En grof och grötmyndig röst, förmodligen bodegarens egen, grälade öfver dröjsmålet med något arbete, och en röst, mycket olik de vanliga sömmerskornas hvassa och fräcka ton, urskuldade sig rädd och sakta. Det var just denna röst, som fäste min uppmärksamhet. — "Nå, vill frun sy skjortorna till det pris jag sagt, så tag dem. Jag ökar icke på en skilling. Tolf skilling stycket, det måtte kunna vara nog; jag kan få sydda så många jag vill för tio skilling," sade herrn derinne, med brådskande och vresig ton. — "Men, det är omöj-

ligt; jag hinner icke mer än *en* om dagen.“ — “Då måtte frun vara fan så långsam af sig.“ — “Långsam, då man har två små barn att se efter!“ — “Det kan jag icke hjälpa. Som jag sagt, hon kan göra hvilket hon vill. Jag har flera sömmerskor än jag behöfver.“ Och i detsamma skyndade han in i boden, der flera personer inkommit. Straxt derefter utkom ett fruntimmer, ytterst tarfligt och dåligt klädt, bärande en stor packe med väf under armen. Hon hade ett tätt flor nedfäldt öfver sin miserabla hatt, men jag blef i alla fall säker i den öfvertygelse jag redan af hennes röst fattat, att det var den stackars Charlotte, ehuru hon var blek och mager, nästan oigenkännelig. Då bodherrn såg att hon fattat sitt beslut att sy för det eländiga pris han utsatt, ropade han åt henne just som hon tillslöt dörren: “Jag vill ha dem färdiga till den bestämda tiden, kom ihåg det!“ — Du kan föreställa dig, min lilla Agatha, hvad det vill säga att återse sina vänner på detta sätt.“

“Men sökte icke tant upp henne? gjorde tant ingenting för henne?“

“Ack, kära du, hvad skulle jag göra? Jag hörde ju att hon hade två barn. En familj af fyra personer, hvad skall man kunna uträtta för den? Det skulle icke velat litet till. Dessutom så är man ständigt så upptagen; just samma qväll var jag bjuden till friherrinnan Himmelsheim, som bedt mig hjälpa henne att arrangera en tableau vivant; den stackars Charlotte föll mig sedan alldeles ur minnet, och först på våren råkade jag tyvärr få kunskap om hennes sorgliga slut. Det var en dag, då jag som vanligt gjort min lilla promenad uppför Drottninggatan och tillbaka igen, då jag, innan jag gick hem, beslöt att sjelf gå och skynda på min sömmerska, som alla mina bud icke kunnat förmå att komma hem med en kappa, som jag var i högsta behof utaf. Det var temligen långt ned i Klara-trakten, på den gemena Munklägersgatan, och jag ångrade mig nästan, när jag famlade mig fram i en mörk förstuga uppför en

brant trappa. Under all den tid jag var inne hos menniskan, måste både hon och jag skrika oss hesa för att kunna höra hvarandra, ty en barnunge i rummet näst intill skrek oupphörligt af alla krafter. Jag skulle emellertid icke gjort någon egentlig reflexion deröfver, om icke symamsellen hade, liksom till ursäkt för oljudet, sagt: "Det bor en stackars menniska härinne, som legat sjuk länge, och aldrig gör barnen annat än skrika, efter modern icke kan se efter dem, förstås. Hennes man är en rumlare, som sällan är hemma, och när han någon gång kommer, så är han lite halfsmord. Det är nog herrskap bevars, han ska vara landtmätare, och för en månad sen for han ut åt landet för någon förrättning, som han sa; men hustrun får han väl aldrig se mera, om han icke skyndar sig bra, ty hon dör väl innan dess." Ordet *landtmätare* påminde mig om Charlotte, och jag kände mig riktigt altererad, när jag efterfrågade den sjukas namn. Det var mycket riktigt hon, och du kan föreställa dig mina känslor dervid. Jag gick naturligtvis in genast, och jag glömmer aldrig det intryck jag rönte. Jag önskar att alla romaneska flickor i världen som tro att man lefver af kärlek och väder och vind, hade sett detta mörka fuktiga rum, smutsigt och ovårdadt, denna tomhet och torftighet öfverallt, dessa stackars små smutsiga och magra barn, hvaraf det yngsta skrikit sig trött och somnat på golvet, och det andra ännu gråtande satt uppkrupet i en eländig säng bredvid modern, som lyckligtvis icke mera hvarken såg eller hörde dem, ty hon var död. En madam kom in i detsamma, och sedan hon förundrat och beskärmat sig öfver den döda, försäkrade hon mig att hon brukat "titta till" den sjuka frun och barnen, men att hon just i dag icke fått tid att gå in förrän nu, och lifligt deltagande — i anseende till min närvaro — tillbjöd sig att taga barnen in till sig så länge." Tant Beate Marie tystnade, och Agatha syntes verkligen rörd af hennes helsosamma berättelse för unga flickor.

“Men vet, tant,” sade Agatha blygt, “jag tycker att den största olyckan låg icke deruti att hennes man var fattig, utan deri att han var en *dålig* karl.”

“Ja, men jag är fullt öfvertygad att han blef dålig, just därför att han såg sig ur stånd att försörja sin familj. Ser du, fattigdomen är ett så stort ondt, att du icke har begrepp om *allt* hvad detta ord innebär, och man kan aldrig taga nog många försigtighetsmått för att derifrån skydda sina barn. Det säkraste och bästa ligger i en uppfostran, som gör flickorna till raska och bastanta varelser, hvilkas kraftfulla händer icke sky något arbete, och hvilkas känsla icke lider af att “munhuggas” med en månglerska, eller pruta med en kund; hvilkas sinne, med ett ord, icke *känner* någon förödmjukelse, och hvilkas kropp icke känner tyngden af ett hårdt arbete. Med *din* uppfostran deremot finns intet sätt att trotsa fattigdomen; ty om du äfven skulle kunna *höja* dig öfver förödmjukelserna och försakelserna, så skall din kropp likväl duka under för ett lif, hvartill du icke blifvit uppfödd; och öfvertygelsen att du i alla fall handlat *oklokt*, då du uppoffrat ditt lif, utan att glädja eller gagna någon, ty den med hvilken du delat detta lif, är vanligen den, som — i fall han är en hederlig och finkänslig karl — du gjort det mesta onda, då du lagt bördan af ert mörka lif på hans samvete. Medvetandet härom skall icke en gång skänka dig martyrkronans tröst. Och, i sanning, mig förekommer ingenting mera tröstlöst och bedrägligt än upptäckten att man af brist på omdöme och klar uppfattning af sin ställning ålagt sig uppoffringar och försakelser, som varit gagnlösa; att man af öfverdrifven känslsamhet trott sig uppfylla pligter, som varit ganska hårda, då man i sjelfva verket endast begått dumheter. Jag har, Gud vare lof, alltid aktat mig därför, ty jag skulle aldrig förlåta mig sjelf, om jag haft en enda bitter stund, som jag kunnat undvika,” sade kammarrådinnan, som det syntes, mycket belåten med det föredrag hon hållit, och hvilket också utan tvifvel innehöll rätt mycket behjertansvärdt.

Skada blott, att hennes åhörarinna just icke tycktes lemnat mycken uppmärksamhet deråt.

Agatha hade i stället tittat ut genom fönstret, och som tanten såg hennes ansigte i detsamma skimra helt rosenrödt, steg hon upp och kastade äfven en blick ditåt. Det var Konrad, som leende helsade der nedanför, och tant Beate Marie sade i sträng ton:

“Du fäster ju bandet afvigt, Agatha, ser du icke det?”

“Hur tycker nu tant att det här ser ut?” frågade den unga flickan, för att dölja den lilla förlägenhet, som tantens stränga min förorsakat henne, och satte kjolen framför sig.

Kammarrådinnan kastade ögonen i ett uppslaget häfte af den franska mode-journalen, som låg på bordet, och sade begrundande:

“Den här drägten är rätt bra; den kommer att passa dig ganska väl, men har du tänkt på alla blom-mor det fordras?”

“Ja, Konrad har lofvat att skaffa mig dem ifrån herrgården; de skola bindas rundt omkring herdestafven, som tant ser; det blir rätt mycket besvär; jag får sitta inne hela eftermiddagen. Therese ville att både jag och Lina skulle kläda oss som dalkullor, men jag tycker den drägten är bra klumpig.”

“Om du nu vore förståndig kunde du i morgon vara Lennitz' fästmö, det är jag säker om. Du kommer att bli rätt täck i afton.”

“Tant lilla, hvarför just alltid Lennitz? Här finnas ju flere karlar; baron Franke, som ser så hygglig ut.”

“Och som är fattig som en kyrkråtta, och af en tvetydig karakter, en spelare, en industri-riddare nära nog.”

“Nå, baron R., han är ju mycket rik, och den der lilla brukspatron ifrån Norrköping,” sade Agatha skrattande, för att vända tantens uppmärksamhet på någon annan än sin fruktade kurtisör.

“Nå, men du förvånar mig verkligen, du anser Lennitz gammal, som icke är fyrtio år, och du nämner den gamla baron R., som är tio år äldre än jag.”

“Ah, tant, det är icke möjligt! Nå, i alla fall, om han äfven vore åttio år, så tycker jag väl hundra gånger mera om honom.”

“Hm!- hvad säger du?” sade tanten synbarligen träffad af en helt ny idé. “Men det är omöjligt, han gifter icke om sig igen. Man har likväl sett sådant, han har varit en riktig fruntimmerskarl. Gubbar äro ofta mera lätta att fånga. Hm, sådana ideer flickor kunna ha!” mumlade den gamla frun fundersamt, och helt och hållet intagen af detta nya förslag.

Agatha var okunnig om den lyckliga verkan af hennes oskyldiga list, och sydde småsjungande på sin balkostym, under det hon emellanåt kastade en blick ut genom fönstret och nickade åt sin kusin, som med en bok i handen satt på en bänk under de höga träden som stodo nedanför.

I detsamma rullade en vagn förbi. De många vaxduksklädda koffertar och askar, hvarmed den var belastad, antydde en ny brunnsgäst. I vagnen sutto tvenne fruntimmer; den enas kostym och plats på baksätet visade att det var en kammarjungfru, och det andra fruntimret, som mera låg än satt, var så insvept i sjalar och slöjor, att man icke kunde urskilja hvarken hennes växt eller anletsdrag. Emellertid just som de resande passerade förbi Konrad, lyfte hon på sin täta slöja och böjde sig fram.

Ett moln af damm lät vagnen i nästa ögonblick försvinna, och Konrad slöt ögonen, förblindad deraf, men ännu mera af den syn han sett, af det mest förtjusande ansigte han någonsin i sin fantasi kunnat måla sig.

“Ack, tant, aldrig har jag sett ett så vackert fruntimmer! Såg icke tant henne när hon tittade fram, just som hon för förbi?” utropade Agatha förtjust.

“Ja, vet du, jag är säker att det var den utländska grefvinnan, hvarom Thilda berättade att hon hyrt rum nere vid brunnshuset,” sade kammarrådinnan, hvilken med vanlig nyfikenhet beskådat den nya brunns-gästens vagn.

Klockan var sex på qvällen samma dag. Den stora brunnessalongen var eklärerad. Man hade kommit öfverens att dansa några timmar, kostymerade efter hvars och ens smak. Det var en helt och hållet improviserad tillställning, utan all pretention och just derföre så mycket mera lofvande.

I ett rum, en trappa upp i samma hus, der den italienske professorn bodde, rådde i detta ögonblick den största oreda. Askar och kappsäckar voro kring-spridda på golvet, och midt deribland låg en brunett qvinna, om trettio år, på knä, sökande i en öppnad nattsäck med en min af oro och brådska, som stegrades för hvarje minut. Det ena plagget kastades ut kring bord och stolar efter det andra; snart var hela rummet förvandladt till ett kaos af fruntimmerseffekter af alla slag.

Dörren till det inre rummet uppslogs i detsamma, och ett ungt fruntimmer visade sig. Det var detsamma som ett par timmar förut farit förbi kammarrådinnans fönster, och som Agatha funnit så vackert.

Hon var också mera än vacker, hon skulle varit verkligen skön; men i detta ögonblick vanställdes hennes ansigte af den allrahäftigaste oreda. Emellertid kunde en betraktare åtminstone förtjusas af hennes figur, som var beundransvärd, ehuru den mörkgröna sidenrobens dubbla kjolar voro mycket tillskrynklade och hela hennes drägt var högst ovårdad. Den veckiga klädningen fasthölls omkring lifvet med ett smalt skärp af guldyg, och hade halkat ned öfver axlarne, så att den fina och hvita, men skrynkliga underklädningen, som vid halsen var tillknäppt med en stor knapp af

granater, syntes; men oakadt denna brist på pryd-
lighet och ordning, rörde sig tillräckligt den välformade
kroppens smidighet och skönhet.

“Nå, Georgette! Har du icke funnit den ännu?”
utropade hon på franska, med en ton som ännu rörde
någon sjelfbeherrskning, eller åtminstone *önskan* derom.

“Nej, madame, det är mig rent af omöjligt att
begripa hvart den tagit vägen,” svarade flickan, som
till hälften reste sig upp ifrån golfvet.

“Åh, ditt odjur! min bonbonière, min bonbonière!
Mina pastiller, som jag icke kan lefva utan!” Och
den unga damens röst öfvergick till verkligt skrik,
hon blef mörkröd ända upp till hårfästet, slog hän-
derna tillsammans i ohejdadt raseri och slutligen, ka-
stande den hopkramade näsduken, som hon höll i
handen, midt i ansigtet på Georgette, sprang hon in
tillbaka igen och föll handlöst ned på en soffa i inre
rummet.

Kammarpigan steg upp helt lugn och började
hopsamla de kringspridda kläderna, mumlande för sig
sjelf: “Så är det då öfver för denna gången. Jag vet
att hon sjelf har slarfvat bort bonboniern.”

I detsamma knackade det på dörren. Georgette
gick att öppna och professor Testa steg in.

“Nå, är ni nu äntligen här? Hvad har för-
orsakat ert långa dröjsmål?” sade professorn och klap-
pade flickan förtroligt på kinden.

“Åh, vi hafva haft våra egna små affärer att
afsluta först. Vi ha ändå skyndat rätt mycket,” sade
Georgette nigande, med sakta och hemlighetsfull röst.

“Du får sedan redogöra för hvad som passerat,
sedan vi skildes.”

Georgette lade endast fingret på läpparne utan
att svara, och professorn fortfor med högre röst:

“Säg till din matmor att jag är här!”

Och utan att vänta på något svar sköt han undan
henne, så snart hon utsagt hans namn i den half-
öppna dörren, och gick in till den uppretade damen
derinne.

“Jag säger ju, att jag icke vill se någon. Gå ut på ögonblicket, min herre! Jag är dödssjuk, jag vill icke höra ett ord!” ropade den unga qvinnan, som låg utsträckt i soffan, och fläktade på sitt upphettade ansigte med en stor brokig fjederruska, fästad i ett konstigt skuret skaft af elfenben.

“Så lyckligt, att jag just nu kom, efter ni befinner er så illa, min vackra vän,” sade professorn mycket lugnt, och nalkades med minen af en intresserad och deltagande läkare.

“Ack, ni nedrige plågoande, tror ni nu att ni åter fått mig i edra klor? Aflägsna er genast! Jag är icke i lynne att låta tyrannisera mig. Aflägsna er! Gå er väg eller . . .”

Den unga qvinnan flög upp med blixtrande ögon och i ett ursinne, som verkligen syntes vådligt. Hon hade tydligen i ensamheten allt mer och mer stegrad sitt häftiga lynnes förbittring och begärde nu icke bättre än att få någon, mot hvilken hon kunde låta den utbryta.

“Se så, Fillide! Se så, lugna er nu; låt mig stryka den här essencen öfver er heta panna, så går det snart öfver,” sade Testa leende, och med en faderlig ton, under det han med sin stela venstra arm sökte freda sig för den vackra qvinnans små fina hvita fingrar, hvilka tydligen hade tagit hans ansigte till mål för sin roflystnad, och med andra handen stänkte han en starkt parfymrad essence ur en liten kristallflaska öfver hennes hufvud.

“O, hvad ni är afskyvärd med edra infernaliska flaskor! Men jag vill . . .” Fillides ögon, som sprutat eld, förändrade hastigt uttryck; de halft slöto sig och antogo ett mildt och svärmodigt uttryck; hennes öppnade läppar afslöto icke den i förbittring började meningen; de blossande kinderna bleknade, hela hennes gestalt vacklade och hon skulle fallit till golvet, om icke professorn mottagit henne och fört henne till soffan, der han satte sig bredvid henne.

Den unga qvinnan suckade djupt några gånger, förde händerna till bröstet, tillslöt ögonen fullkomligt och tycktes antingen falla i sömn eller svimning.

Professorn knäppte med fingrarne och gungade med ena benet öfver det andra, under det hans qvicka, mörka ögon öfverforo rummet, utan att röja minsta deltagande eller intresse vidare för sin granne i soffan.

“Min Gud, bästa vän, hvad min häftighet ständigt komprometterar mig inför er!” sade Fillide efter några minuter, och satte sig upp med den mest lugna och oskuldsfulla min i verlden, under det hon räckte sin hand åt Testa.

“På intet vis. Ert blod blir alltför varmt; det stiger er åt hufvudet, se der allt, ni är nu lugn igen, eller hur?”

“Fullkomligt.”

“Nåväl, låt oss då hålla en liten öfverläggning!”

“Öfverläggning? Ack, min Gud, här syns icke vara någonting att öfverlägga om. Hvad är väl att företaga i denna vå af verlden? — Jag har icke sett en lefvando varelse under de tvänne timmar jag varit här,” sade Fillide med missnöjd och nedslagen min. “Jag begriper sannerligen icke hvarför ni kallat mig hit; jag skall säga er att det var ingenting mindre än angenämt för mig.”

Professorn höjde på axlarne och sade leende: “Ser ni, min vackra vän, det är en stor konst att kunna rätta sig efter omständigheterna. Om menniskorna insåge vigten och vissheten deraf, så vore de hundra gånger lyckligare. Det är sannt att här är icke tillfälle till någonting stort, men ni vet sjelf att eder skönhet och min vishet väckt alltför mycket uppseende i verlden — professorn log härvid betydelsefullt — vi måste låta verlden *glömma* oss; vi måste försvinna för en tid. Här kunna vi nästan anse oss lefva i månen. Nåväl, låt oss i alla fall nu begagna de resurser som finnas.”

“Och dessa äro?”

“För er, min vän, tvänne gamla ungarlar, den ena sextio år, snillrik och varmhjertad — en högst märkvärdig förening — den andra dum och kall, fyrtio år gammal.“

“Och rika?”

“Ja, jämförelsevis.“

“Infamt tråkigt och liten belöning.“

“Hvad skall man göra? Vill ni kanske roa er med att vara känslolös och dygdig för ombytes skull, så gerna för mig, men jag vill erinra er i förväg, att ni icke bör räkna på min kassa, ty den är i det närmaste tom.“

“Nå, deruti ligger ingenting nytt. Himlen vet hvar ni gör af edra penningar.“

“Jag använder dem till mensklighetens väl,“ sade italienaren allvarsamt.

Fillide storskrattade.

“Nå, lika godt, jag sköter mig nog sjelf; det vill säga, vår gamla öfverenkommelse står i alla fall fast; vi kunna ändå ingenting egentligen uträtta utan hvarandra.“

“Det gläder mig att ni påminner er detta. Och nu, som ni dröjt bra länge — terminen är snart slut, då alla menniskor resa sin väg — så kläd er fort och uppträd redan i afton i societeten.“

“Här finns då verkligen en societet?”

“Ja visst, om den likväl icke är så talrik som i Carlsbad, Spaa eller Pyrmont.“

“Men jag kan icke röra mig med samma ledighet ibland hundra personer, kanhända, som ibland tusende?”

“Visserligen! Men påminn er också att dessa hundrade äro enfaldiga barn, oskyldiga ända till förvåning, emot dem ni hittills sett.“

“Så mycket värre!”

“Så mycket värre; hvad säger ni?”

“Endast sanningen; för mycket och för litet skämmer allt här i verlden. Hvad skulle vi till exempel göra i en bondby?”

“Rätta oss efter omständigheterna, ingenting annat. Jag har nyss bevistat en marknad i Kristiania. Der fanns knappast annat än bönder, hästar och några eländiga skojare.“

“Kristiania! Hvar ligger det, på Spetsbergen?“

“Icke alldeles.“

“Nå, hvad gjorde ni der?“

“Detsamma som öfverallt; samlade erfarenhet, gjorde iakttagelser öfver menskliga naturen och muntrade mig.“

“Ni borde sagt: *samlade* penningar,“ sade Fillide skrattande.

“Jag försäkrar er, att jag ställer det *sist*.“

“Då är jag mera uppriktig och mera klok, när jag säger er att jag ställer det *först*.“

“Rätt bra, var endast konsekvent, haf detta mål *beständigt* för ögonen och ni skall lyckas.“

“Apropos, jag såg en ung karl som satt och läste, när jag kom. Han behagade mig mycket. Han var lång och smärt, med blondt hår, mörka mustascher och ögonbryn, ett drag af, jag vet icke hvad, något högst tilldragande.“

“Ni förvånar mig! Ni hade ju icke sett en enda lefvande själ. Och dessutom *nöjet* sist, penningarne *först*, var det icke så?“ sade professorn skrattande. “Ni har här för kort tid att sköta båda delarne, gör därför genast ert val. Adjö! jag hemtar er om en halftimme.“

Konrad Dürer hade kommit till Medevi af tvenne skäl, och det var svårt att säga hvilket af dessa skäl var det mäktigaste. Emellertid gjorde han sig sjelf alldeles icke reda för något af dem; och deruti låg ingenting ovanligt, ty det är bra sällan som vi göra oss mödan att eftersinna de verkliga bevekelsegrunderna för vårt handlingssätt, och framställa de sig emot vår vilja, så benämna vi dem åtminstone högst oegentligt.

Det ena af dessa skäl var den emotståndliga böjelsen att följa Agatha på hennes första utflygt i världen. Han älskade henne och kände en obestämd fruktan, en obehaglig aning, då han såg henne lemna hemmet under tant Beate Maries beskydd. Och dessa aningar försvunno alldeles icke vid tantens tvära och kalla sätt emot honom sjelf. Det var således helt naturligt, nästan af instinkt, som han följde efter sitt "hjärtas utvalda".

Det andra skälet var kanske lika naturligt vid hans år och med hans lynne; det var en sällsam dragningskraft till den resande främlingen han sett på gästgifvargården i Frankes sällskap. Denna förvånande likhet med den drömbild eller vålnad han sett i det gamla huset syntes honom så underbar, smekte så hans håg för det mystiska och tjuste till den grad hans inbillning, att han förkastade alla förnuftiga förklaringsderöfver. Han fann det så lockande, att anse honom *vara densamme*, som han sjelf sett, densamme, hvarom den gamle Jakob talat, som man aldrig sett lemna det hus, der man ännu trodde honom finnas och stundom visa sig för den som hade mod att nattetid besöka honom, att han med en verklig förtjusning hängaf sig åt denna idé.

Det är hos vissa menniskor en så smal, så obestämd gräns emellan förnuftet och fantasien, att de sällan riktigt veta när de öfverskrida den, eller på hvilken sida de befinna sig. Det skulle vara lika orimligt att påstå att Konrad *trodde* på detta fantom i hans inbillning, som det var omöjligt för honom att helt och hållet förkasta detsamma.

Och då han fann sig bestulen på det gamla skrinet, detta naturliga bevis på sannolikheten af hans nattliga uppenbarelse, var det i full öfverensstämmelse dermed, som han misstänkte den italienska professorn.

Det var således för att bevaka sina båda klenoder — båda kanske lika chimeriska — som han kommit hit, men om någon sagt honom detta rent ut, skulle

han säkert blifvit litet förbryllad och generad af detta påstående.

Det var temligen sent, då Konrad kom upp på den improviserade balen. En nyss ankommen vän, en ung magister, som han helt oförmodadt stött på, hade uppehållit honom, och för att undgå dennes skämt och frågor rörande den otålighet han visat, hade Konrad nödgats öfvervara dennes toilett, invänta och åtfölja honom.

Nu stodo ändtligen de båda herrarne inom dörren till salongen och Konrads ögon flögo sökande omkring rummet, der alla de unga damerna uppenbarade sig i mer eller mindre lyckade kostymer för hans ögon, utan att han ännu fått sigte på sin kusin.

I detsamma slogos dörrarna upp midtemot i andra ändan af salen, och magistern gaf Konrad en så äkta och veritabel studentknuff med armbogen, att han tog ett steg åt sidan och helt förargad såg upp, för att besvara hans fråga, hvilka de inträdande voro.

Det var professorn, som Konrad nu först återsåg, sedan han sett honom genom fönstret om qvällen på gästgifvaregården. Men icke sådan han sett honom då, eller om natten i drömmen, utan snarare sådan Jakob beskrifvit honom, ung, elegant, liflig och vacker. Hvar voro nu de sextio åren, det gråsprängda håret, den stela hållningen och det hemska och listiga leendet. Det var samma man, men vid tretio års ålder.

Konrad kände en ovilkorlig häpnad och en viss kyla smyga öfver sin kind, på samma gång hans nyfikenhet och intresse ökades. Och så ihärdigt hängde hans blickar fast vid professorn, att han helt och hållet förbisåg det fruntimmer han förde vid armen.

En ny och ännu kraftigare knuff af hans vän ryckte honom likväl ur hans förvåning, och underrättade honom, att han ännu icke tillfredstält hans nyfikenhet, en nyfikenhet som helt och hållet gälde damen och icke kavaljeren, som ledsagade henne.

“Aldrig i min lefnad har jag sett maken till qvinna. Vet du då icke hvem hon är, eller har förtjusningen

gjort dig både döf och stum?" sade magistern ifrigt, och strök upp sin hvita lugg i en styf spets öfver den fnassliga pannan.

"Nej, jag vet verkligen inte hvem hon är," svarade Konrad, ovillkorligt hänförd af samma beundran som lifvade hans vän.

"Har du aldrig sett henne förr?"

"Jo, för ett par timmar sedan såg jag henne komma; men insvept i hufvor och kappor, som hon var, kunde jag icke uppfatta hennes skönhet; hon är verkligen beundransvärd."

"Åh! Göttlich, Göttlich!" utropade magistern alldeles utom sig. Och hvar och en tänkte eller sade detsamma mer eller mindre enthusiastiskt; ty den vackra italienskan var af denna strålande och förbländande skönhet, som är öfver alla anmärkningar, som genom lifligheten och friskheten ännu mera än genom dragens regelbundenhet hänför och berusar.

Hon var klädd i en grekinnas pittoreska och vackra drägt, kanske mer dyrbar och smakfull än trogen, och hennes förtjusande ansigte, omgifvet af det svarta håret, hvares glans ännu mera förhöjdes genom de skimrande perlorna och glindrande små guldmynten kring hennes hufvudbonad, framtittade liksom ifrån den sky, som den långa slöjan bildade bakom henne.

Båda dessa personer, som nu, lifligt samspråkande, vandrade framåt, skulle väl kunnat väcka uppseende i en talrikare och mera lysande societet än der de nu befunno sig.

Professorn presenterade sin vackra landsmaninna för några af de äldre damerna, och nu satte hon sig ned bredvid den gamla friherrinnan Himmelsheim, som, oaktadt sin ålder, likväl var den tongifvande i det förnämsta kotteriet vid brunnen.

Konrad och hans Upsalavän trängde sig nu fram emellan de valsande paren, den ena för att på närmare håll granska den intressanta främlingen, den andra för att beundra hans följeslagerska; och Konrad var rätt nöjd, att deras intresse icke hade samma föremål,

ty han var generad af sin väns högljudda frågor och utrop.

Professorn hade stannat hos kammarrådinnan och öfverstinnan S. och Konrad skyndade sig att komma bakom dessa damer för att börja den tysta och noggranna observation, hvilken han beslutit att låta italieneren undergå.

Just som han intagit sin plats, yttrade tant Beate Marie sin beundran och nyfikenhet öfver den vackra främlingen, som professorn nyss infört.

“Ja, hon är bra vacker. Jag känner henne mycket litet; vi hafva sett hvarandra i Paris, och som landsmän hade grefvinnan godheten förnya vår bekantskap, när hon fick veta min härvaro. Hon är enka sedan ett par år och ganska rik, efter hvad jag vet om henne.”

“Ni dansar icke,” sade öfverstinnan, sedan konversationen fortsatts en stund om likgiltiga ämnen.

“Jag dansa! Hvad tänker ni på, min nådiga? Om också icke mina år förbjödo mig det, så betänk hvilken figur jag skulle göra.”

Professorn visade leende på sin stela arm.

“Hvilken olycka har förlamat er arm?” frågade öfverstinnan deltagande.

“Åh, en rätt löjlig olycka i sanning, och, jag kunde säga, just derigenom så mycket vedervärdigare; ty är det icke sannt, att man lättare underkastar sig följderna af en oundviklig olyckshändelse, än det som synes oss komma af en småsak, som vi lätt kunnat undgå?”

“Det är sannt. Hvad var då orsaken?”

“En allt för lumpen händelse. Jag hade fordom en vana, som är mycket allmän i mitt fädernesland, att ständigt gå beväpnad, det vill säga, i min venstra rockärm bar jag en stilet, som dessutom var ett dyrbart minne af en förlorad vän. Nåväl, en vacker dag råkar jag helt oskyldigt uppväcka en ursinnig svartsjuka, och detta hos en helt underordnad person, en tjenare. I ett anfall af verklig galenskap, tror jag,

tränger den galningen sig in i mitt rum, och innan jag anade hans afsigt, kastar han sig öfver mig och är nära att strypa mig. Jag lyckades slutligen att kasta honom till golfvet, men min arm var sönderskuren genom brottningen.“

“Min Gud! Hvad de sydlänningarne äro passionerade och vådliga!“ sade öfverstinnan och skakade ömkande på hufvudet.

“Nu dömer ni allt för hastigt,“ sade professorn leende. “Det var alldeles ingen sydlänning, hvars svartsjuka hänförde honom, utan en af edra egna landsmän, en blondhårig, kallblodig svensk, som på detta sätt öfverföll sin förmenta rival.“

Konrad, som lyssnade med den mest spända uppmärksamhet, spratt till vid detta ord, som han väntade och som likväl väckte hans bestörtning när det uttalades. Han andades knappt, och böjde sig framåt, för att icke förlora den minsta rörelse, det minsta ljud af professors svar, när tant Beate Marie helt förundrad sade:

“En svensk, det är icke möjligt!“

“Så var det likväl, en förälskad kammartjenare, eller bokhållare, eller något sådant, jag minns icke så noga, ty det är mycket länge sedan.“

“Ni var då mycket ung?“

“Åhja, jemförelsevis, det är väl sjutio år sedan.“

De båda damerna sågo på hvarandra med en min, som tydligen visade deras tanke: “Han har icke alla skrufvar i ordning“; och det låg en viss tvekan och förlägenhet i tantens svar:

“I sanning, professor, ni måtte vid er tidsräkning begagna er af det “dubbla italienska bokhålleriet“, eller kanhända att ni, öfverträffande våra skollärare, räknar fyrdubbla år?“

Professorn skrattade, och sade i samma skämtsamma och vårdslösa ton, hvilken han alltjemt begagnat:

“Anser ni, mina damer, då för så afgjort, att alla människors lefnadsår skola inristas i skrynklor och veck på deras panna?“

“Ja, tyvärr, vi göra den obehagliga erfarenheten dagligen,” sade kammarrådinnan skrattande.

“Men emellertid har ni utan tvifvel hört talas om personer som, trotsande åren, varit unga ännu vid en ålder, då andra äro gamla och skröpliga. Ninon de l'Enclos till exempel, och många andra.”

“Fabulösa personligheter, på hvilkas långvariga ungdom jag alls icke tror!”

“Och deruti gör ni orätt. Men så är det vanligtvis, människorna *tro* icke annat än hvad de *se*,” sade professorn allvarsamt, och böjande sig fram emot de båda fruntimmerna, hviskade han sakta:

“Hvad ålder vill ni då tillägga *mig*?”

De båda damerna bleknade och kände en kall rysning genomila sig, ty det skrynkliga, förtorkade, gulbruna, mumielika ansigte, som grinade framför dem, liknade med sin breda tandlösa mun, sina förslappade käkar, hängande tunga och djupt ur sina hålor framlysande ögon den mest vedervärdiga hexas.

Konrad hade lika väl som de båda fruarna sett denna sällsamma och blixtnabba förvandling, men då professorn genast reste sig upp till sin förra längd, och leende med största artighet räckte öfverstinnan sin näsduk, hvilken hon i förskräckelsen tappat och som han endast tycktes hafva lutat sig ned för att upptaga, skulle han tagit alltsammans för ett misstag, en villa af hans egen upprörda fantasi, om han icke sett sin egen blekhet och rörelse återspeglad i de stackars fruntimmernas häpna fysionomier.

Aldrig i sin lefnad hade den verldserfarna kammarrådinnan till den grad tappat koncepterna som i detta ögonblick, och hon blef professorn skyldig svaret på hans fråga, ehuru han med den mest oskyldiga och artiga min i verlden tycktes några ögonblick vänta derpå, innan han med en bugning aflägsnade sig.

“Hvad var detta, lefva vi uti spökeriernas dagar eller yrar jag?” sade tant Beate Marie, rysande och svepande schalen omkring sig.

“Jag mår riktigt illa,” hördes öfverstinnans röst, men Konrad brydde sig icke om hennes utrop; han måste följa den besynnerliga trollkarlen, och glömmande till och med att uppsöka sin vackra kusin, trängde han sig fram genom salen.

“För tusan, se dig för! Du springer ju omkull folk,” utropade den hvithåriga magistern, då Konrad, hvars ögon endast sökte den italienske professorn, stötte emot honom, just då han med näsan i vädret, för att hålla glasögonen qvar, svängde omkring i valsen en liten fet och gladlynt flicka, kostymerad i rött kallikå och svarta sammetsband, som i hennes egen föreställning gjorde henne till en förtjusande och smakfull zigenerska.

Straxt derefter törnade ett annat par emot honom. Det var den vackra utländskan, förd af herr Adam Lennitz, som för första gången gjorde sig det stora omaket att valsa, och hvars upplifvade ansigte utvisade att han ansåg sig belönad för denna ovanliga motion. För att bespara sig flera knuffar och vredgade ögonkast, hoppade nu Konrad upp på gradinen, som lyckligtvis var tom ända till dörren, och skyndade ut der han sett professorn försvinna, oaktadt Agathas ögon just i detsamma med ett förebrående uttryck mötte hans.

Hennes kavaljer var i detta ögonblick den föga förledande brukspatronen ifrån Norrköping, och Konrad ansåg henne utom all fara.

Professorn stod emellertid icke att finna, och Konrad, hvars upphettade inbillning icke tillät honom tänka på annat, påminde sig i detsamma att han möjligen kunde finna den han sökte i de rum, der man rökte och spelade kort.

Han återvände andra vägen och fann honom mycket riktigt der. I rummet funnos tvenne spelbord; vid det ena pratade man högljudt, vid det andra herrskade den djupaste tystnad.

Här voro placerade den gamla baron Stein, Franke, Testa och en grefve med tunnhårig hjessa, vidt upp-

spärrade näsborrar, tjocka läppar och yfviga mustacher, hvars namn Konrad hört, men glömt.

Man spelade här det då nyss införda spelet "Preference", hvars mångdubblade räkensätt är så gynnande för älskare af höga spel, som likväl vilja bibehålla skenet af måtta. Fyra eller fem personer voro samlade omkring som åskådare och Konrad anmärkte genast den ansträngda uppmärksamheten, det lifliga intresset hos alla, utom hos Testa, hvars likgiltiga min och ofta kringflygande blickar tycktes visa att han fäste mycken liten vikt vid spelet. Han satt mycket långt ifrån bordet, i följd af venstra armens stelhets, som hindrade honom att kröka den tillräckligt, och besvarade aldrig en enda gång sin medspelares blickar.

Konrad satte sig midt emot honom och lät sina ögon oafvändt hvila på italienarens ansigte. Detta ansigte, som nyss syntts honom så vanständt och förhärjadt af en fabulös ålderdom, det var nu utan en enda skrynkla, blekt och gulbrunt, men af denna jemna och friska teint, som tillhör, om icke den första ungdomen, likväl den kraftfulla åldern mellan trettio och fyrtio år. Hans svarta hår var så rikt, och de strån af silfver, som skimrade der och hvar, visade endast ännu bättre dess glans och mjukhet; hans läppar voro tunna, men friska och röda och slöto sig öfver tänder, så hvita och starka som en jagthunds. Hvad hade kunnat åstadkomma denna otroliga synvilla? Hvilken konst, hvilken mimisk talang skulle kunna förvandla hvarje drag? Det kunde icke hafva verkligen existerat; det var ett gyckel af Konrads egen inbillning, ingenting annat.

"Men tant Beate Marie, öfverstinnan, dessa damer synas mig icke hvarken fantastiska eller romantiska, och de sågo detsamma som jag," tänkte Konrad, med blicken alltjemt fästad på den mystiske italienaren, som alldeles icke tycktes ega någon aning om den mönstring han undergick, och hvilken Konrad, som satt i halfdunklet, också helt obemärkt kunde tillåta

sig, så mycket lättare som ljusen på bordet helt och hållet upplyste de spelande.

Alla de besynnerliga tilldragelser, som träffat Konrad sedan en kort tid, återkallades och skärskådades i hans minne; den ena halftimmen efter den andra förgick; spelarne vid det andra bordet, några hederliga familjefäder, hade slutat sin sista bestämda robbert och gått sin väg; ett par af åskådarne vid andra bordet också, endast trenne voro kvar tillika med Konrad, som, halfsofvande emot soffkanten, tycktes taga föga del i spelet, som han dessutom icke kunde observera.

Icke ett ord vexlades, endast kortens fall emot bordet och markernas skrammel afbröto den djupa tystnaden.

Konrad såg att den gamle baron Steins ögon med en viss glans fixerade Franke och Testa, samt att hans medspelare flera gånger skiftade färg.

Hastigt kastade grefven korten på bordet och sköt sin stol tillbaka, en rörelse som kom alla de närvarande att spritta till genom det plötsliga bullret; endast professorn lade sig bakut på sin stol, till hälften döljande en gäspning med sin fina och hvita hand.

“Mina herrar, detta går för långt! Jag kan icke längre tro på rimligheten af mina egna och medspelares många misstag. Jag kastar ruterkung och finner tvåan liggande på bordet, och det är tjugonde gången detta händer mig i qväll; det kort jag spelar ut sitter kvar i min hand och ett annat ligger på bordet; och med er, baron Stein, är det på samma sätt. Hvad säger ni derom? Äro vi fulla eller galna? Drifver man med oss, eller hvad säger ni?”

Grefven talade så fort och häftigt, att han nära mistade andan.

Den gamle baronen svarade ingenting, han lade endast ned sina kort och såg sig omkring med en godmodig uppsyn.

“Jag erkänner, att jag verkligen anmärkt edert besynnerliga sätt att spela, mina herrar,” sade professorn

lugnt; "emellertid besparar mig er häftighet en oundviklig bet. Se här!"

Testa lade upp sina kort, och grefven, som med en blick öfverfor dem, sade lugnare:

"Det är besynnerligt! Det var mig omöjligt att förmoda dessa kort på er hand."

"De misstag, hvaröfver ni beklagar er, herr grefve, äro i sanning förargliga; jag har sjelf varit utsatt därför en hel qväll, eller rättare, natt," sade Franke, "det var mig rent af omöjligt att spela de kort jag ville; lyckligtvis blef utgången bättre än jag förmodadt, men det föreföll mig som om fan sjelf stått bakom mig och spelat i mitt ställe."

"Men en dylik otur gör mig vidskeplig eller misstänksam."

"Nå, hvilken verklig spelare är icke detta?"

"Skola vi ge om?"

"Som ni behagar. Detta spel har i alla fall så liten differens, att vi kunna lemna det till fortsättning," sade italienaren i det han reste sig upp.

"Fan besitta, *liten differens!* Vi skulle icke behöfva lång fortsättning deraf, innan jag skulle finna mig ruinerad," sade grefven bittert skrattande, under det han räknade sina marker.

"Mina herrar, det är sent, låt oss skynda att göra upp," sade baron Stein, hvilken helt tyst suttit kvar vid bordet. "Jag är brunngäst och känner mig ganska trött."

Emellertid såg baronen alldeles icke sömnig ut; tvärtom, hans utseende var tankfullt, och det var med ett besynnerligt granskande uttryck, som hans ögon tid efter annan hvilade på Testas ansigte, och för hvarje gång deras blickar möttes tyckte Konrad att ett drag af oro och villrådighet röjdes hos den senare.

Grefven, som länge och noggrannt studerat sitt protokoll, var ändtligen förvissad om summan af sin förlust, och sedan han med en van spelares contenance uppgjort sina affärer med Franke och funnit sin plånbok nästan tom, ref han ett blad derifrån, skref några

ord med en blyertspenna och, lemnande det åt professorn, yttrade han vårdslöst:

“Ni ursäktar mig kanhända tills i morgon?”

Testa bugade sig och stoppade papperet i bröstfickan.

Man beredde sig nu att gå och Konrad, van att skatta penningar högt och tvungen att noga betänka hvarje utgift, kunde icke undertrycka sin häpnad öfver de summor han såg ifrån barons och grefvens händer öfvergå i Frankes och Testas, och i synnerhet öfver den ligkiltighet, med hvilken de både lemnades och mottogos.

“Det är besynnerligt hvad ens hågkomster länge kunna ligga liksom halfvakna inom oss,” sade baron Stein halfhögt, under det han närmade sig professorn och tog hans arm, för att stödja sig på vid nedstigan- det utför trappan, “men hastigt säges några ord eller en högst obetydlig omständighet inträffar, som med ens öppnar våra ögon. Hela denna afton har ett oredigt minne plågat mig; det har förefallit mig som om jag drömt eller verkligen upplefvat förut allt hvad som tilldragit sig i qväll. Det har under ett par timmar synt mig som om jag hört berättas en redan hörd historia, der hvarje ord och omständighet voro mig förut bekanta. Nå väl, i samma ögonblick ni uppsteg från spelbordet såg jag någonting glindra under håret vid ert högra öra, och nu stå de erinringar, hvilka jag förut icke kunde reda, fullkomligt klara för mitt minne.”

Konrad, som gick bakom med Franke, hörde hvarje af dessa ord, ehuru lågt de yttrades; han kunde icke se de talandes ansigten, men han inbillade sig röja samma oro och tankar i Testas ord, då han svarade, som han förut sett i hans drag.

“Jag har ofta, likasom ni, erfarit dylika reminiscenser, men ganska sällan har jag funnit deras ursprung.”

“Jag fann det nu emellertid. Er fullkomliga likhet — som gränsar till det orimliga — med en person, hvilken jag i min första ungdom såg, var

orsaken till dessa erinringar. Det var i Paris för öfver fyrtio år sedan; jag gjorde min debut i ett af dessa offentliga spelhus, för hvilka jag lyckligtvis snart fick afsmak. Jag hade endast af nyfikenhet gått dit, ledsagad af en vän, hvilken stannat i ett annat rum, der man spelade kort. Jag var ännu mycket ung och oerfaren, jag fann mig snart generad af den tvetydiga och sällsamma societet, som omgaf mig, och gick tillbaka in, der jag lemnat min ciceron. Just som jag kom, slog han korten i bordet på samma sätt som grefven nyss, och uttalade precis samma ord som hans motspelare... Jag skulle vilja säga, att det var *ni*, professor Testa, men som detta är omöjligt, så tillägger jag, att han så fullkomligt liknade er som det är möjligt, hans hållning, hans ord, allt var detsamma. Jag fann min kamrats misstag löjliga och bad att få intaga hans plats. Han stannade bakom min stol och jag satte mig ned. Det gick emellertid på samma sätt med mig som med honom; jag var högst sällan i stånd att spela ut det kort jag önskade. Det var som en ond ande hade förvexlat dem; det jag trodde mig kasta ut satt kvar i min hand, och ett helt annat föll på bordet. Jag tröttnade snart vid denna vedervärdiga otur, som vållade mig en rätt anseelig förlust. Då jag kom hem och knäppte upp min väst, faller till min förvåning en mängd kort ned på golvet. De hade legat inom mina kläder, men hur de kommit dit var mig omöjligt att förstå. Jag styrktes emellertid derigenom i min tro, att vår motspelare varit en rätt skicklig taskspelare, en sak som alldeles icke är ovanligt att råka ut för på dylika ställen.“

“Och nu väntar ni kanske att detsamma skall hända er, då ni lägger af edra kläder i afton?” sade professorn skrattande. “Det var emellertid ingen lycklig likhet jag eger,” återtog han efter några minuters tystnad.

“God natt, god natt,” ljödo i detsamma de andra herrarnes röster. Man hade kommit midtför det hus der grefven bodde, och skildes nu åt. Konrad skulle

velat gifva mycket för att ega någon förevändning att följa Testa och baron Stein, men Franke drog honom med sig, och han såg dem vandra arm i arm framåt allén och snart försvinna i mörkret.

“Nej, det är sannt,” sade baronen besvarande italienarens anmärkning, “och jag skulle kanske känna ovilja emot er på grund af denna likhet, om jag sedan aldrig mera träffat denna person.”

“Ni återsåg honom då?”

“Ja, och han räddade då mitt lif, åtminstone skulle jag blifvit rätt illa tilltygad utan hans mellankomst. Det var på en af dessa baler, der man den ena stunden gör entrechats och gapskrattar hvarandra midt i ansigtet, och den andra är färdig att slåss på lif och död. Jag hade några vänner med mig, vi voro litet muntra och oförsigtiga, några tvetydiga artigheter, sagda till en flicka, hvars följeslagare tog humör, vårt främmande uttal, som förlöjligades, uppväckte vreden å ömse sidor. Jag mins icke riktigt nu anledningen, jag mins blott att ett häftigt tumult i en hast uppstod, och att en atletisk sotare — ty man var kostymerad och maskerad — i synnerhet utsett mig till mål för sin yrede. Jag hade flera gånger undkommit hans förkrossande knytnäfvar, men hastigt såg jag mig inklämd emot väggen och en lösryckt bänk färdig att med hela kraften af min fiendes kolossala arm falla öfver mitt hufvud.”

“Åh ja, nu mins jag!” utropade Testa hastigt, “åh, det var ni! Hvad ni blifvit förändrad. En hvitklädd polichinell hjälpte er till rätta, eller hur?”

“Ni vet då? Men det är omöjligt!”

“Ja visst, jag såg er fara och förmådde sotaren att lugna sig; jag mins det nu mycket väl.”

“Men jag kan icke tro . . . Det är nära fyrtio år sedan.”

“Hvad mer! Ni känner ju igen mig? Skall jag berätta hela förloppet för er?”

“Ja,” sade baronen, hvars bestörtning icke tillät honom göra några vidare reflexioner, och sättande sig

ned på en bänk vid sidan af allén, der de stannat, gjorde han ett tecken åt professorn att taga plats bredvid.

“Det var ingen lätt sak att kunna hejda honom i sin ifver, men hastigt fick jag en idé; det föll mig in, att jag förut sett den vildsinte krabaten och kunde ega något värde öfver honom,” sade Testa skrattande, och satte sig ned.

“Det är sannt, ni gjorde några tecken framför hans svarta näsa. De syntes mig *då* obegripliga, och jag ansåg som trolldom den hastiga förklarning de verkade. Ni hviskade några ord i hans öra och nästa minut lyftade jätten mig, trots mitt motstånd, upp ifrån golvet, och bärande mig genom trängseln, skjutsade han in mig i ett rum bredvid, och slog dörren igen efter mig. Jag befann mig här alldeles ensam, helt förvånad öfver denna upplösning, och lyssnade en stund till sorlet utanför, bullret af vaktens ankomst och larmets slutliga aftagande.”

“Och troligen ämnade ni söka er en annan utgång, då polichinellen kom in till er, och ni slösade flera tacksägelse på honom än han i sjelfva verket var värd.”

“Vi superade sedan tillsammans. Aldrig har jag gjort en mera intressant bekantskap. Han var på en gång verldsman och filosof, djupsinnig och bizarr; han nedsjönk omedelbarligen ifrån det mest svärmiska och dystra räsonnement till den mest lumpna och krassa gyckelmakares ideer och intressen; och lika rörlig, mångfaldig och vidunderlig, som hans själ tycktes vara, var äfven hans ansigté; än syntes han mig gammal; än ung, än utvisade hans drag den mest fräcka och kalla elakhet, den mest vedervärdiga list, än strålade de af genialisk liflighet och trovärdig bonhommie och i dessa ögonblick föreföll det mig omöjligt att han var densamme, hvars lumpna konster qvällen förut lockat af mig mina pengar, och likväl igenkände jag honom fullkomligt.”

“Det tycks som denna arma satan fått på sin lott, att framställa en profkarta på hela mensklighetens dårskaper, laster, och sublima enfald,” sade Testa med ett dystert leende.

“Ja, så föreföll det äfven mig. Det låg något spöklikt i hela hans väsende, det var som om denna kropp icke gömde en varm och lefvande menniskosjäl, utan endast en död och känslolös spegel, i hvars tusen facetter alla möjliga känslor och passioner afspeglades, utan att likväl värma hans eget blod.”

“I sanning, ni är skarpsinnig, herr baron,” sade italienaren och skrattade så hemskt och torrt, att hans åhörare ryckte till dervid.

“Han var en mycket hög medlem af det vidt kringspredda brödraskap, som jag anser för en heder att äfven tillhöra. Vi blefvo bröder.”

“Och vi äro det ännu!” utropade den sällsamme främlingen, reste sig upp och stod i stjernljuset hög och imponerande framför baronen. Han hade öppnat sin rock och ryckt undan den fina skjortan, så att hans bröst var helt och hållet bart ett ögonblick.

Den gamle baron Stein, som äfven rest sig ifrån bänken, tog ett steg baklänges, for med handen öfver ögonen, liksom han misstrott deras vittnesbörd, och bugade sig sedan så djupt och ödmjukt, som om en konung stått framför honom — — —

“Och jag, som nu är en gubbe, återfinner er oförändrad, vid samma ålder. Denna hemlighet...”

“Har ni ju redan upptäckt; ni sade ju nyss, att mina passioner icke värma mitt blod. Det blod, som aldrig blir varmt, kan heller aldrig stelna. Ni vet ju att värmens och köldens vevsverkan, är livvets och på samma gång förgängelsens kraftigaste orsak,” sade italienaren i en smärtsam och godmodig ton.

“Nå ja, orsaken må vara hvilken som helst, jag önskar icke frånrycka er denna hemlighet, som, besynnerligt nog, varit föremål för så ifriga önskningsar. Hvad mig angår, finner jag livvet så glädjelöst, att jag skulle vilja, i stället för att förlänga detsamma,

sluta det i detta ögonblick, om jag endast visste att det steg jag derigenom tager *förer mig framåt* och icke *tillbaka*."

"Framåt, tillbaka? Hvad menar ni väl med dessa ord? Hvar lägger ni slutet eller början af en cirkel? En oändlig cirkel är kosmos. Himlens och jordens grundritning är en cirkel; i eviga cirklar kretsar det organiska lifvet, fast dessa cirklar för vår ståndpunkt ömsom äro för små, ömsom för stora att kunna fattas. Er egen tillvaro, så väl materiens dagliga förbränning och förnyelse, som andens lif, vi se icke deraf mer än cirkeln ena hälft, ty födelsen och döden draga ett tvärstreck deröfver, dess mystiska *början* höljes i natt och "grafven har ingen tunga". — Just därför vill jag icke påskynda den hemlighetsfulla katastrof, som skall fästa en annan form omkring min varelse, hvars vigt kanhända skall synas mig oändligen förminskad i samma mån som förändringen icke motsvarar vår uppskrämda inbillning."

"Ni har kanske rätt. Denna tanke har äfven föresväfvat mig. Det finns inga *verkliga luckor* i skapelsen, det är endast vår okunnighet som finner sådana, och sjelfva de tomrum, "de öde trakter" af rymden, hvarom Herschel talar, skola utan tvifvel en dag för våra skärpta synredskap synas lika stjernstrålande som det öfriga himlahalvvet. Det är derföre som dödens process, denna fruktade ombildning af materien kanhända, som ni antydde, icke är så utomordentlig. Vi tänka oss detta steg så *stort*, därför att vi icke hafva något ljus att upplysa den fläck, der vår lyftade fot skall finna fäste. Liksom den blinde, hvilken med klappande hjerta hoppar öfver ett inbilladt dike och stannar på samma dammiga väg, der han stod, endast ett par alnar längre fram."

"Vet ni hvad som förskräcker mig?" sade italieneren, efter några minuters uppehåll, i samma ton af lättsinnigt skämt, hvilket gjorde det omöjligt att veta, om någon grad af allvar, eller verklig mening låg under hans afbrutna och nyckfulla hugskott "Jo, det

är icke *döden*, utan *lifvet*, just *lifvets evighet*, möjligheter att denna hemlighetsfulla *död* icke finns, att denna människoslägtets buse blott är en chimera, att ständigt *vara*; ständigt *vexla former*, men evigt som ett irrbloss genomlöpa den ena cirkeln af organiskt lif efter den andra, för att återkomma i samma ring och aldrig finna *slut* och *hvila*."

Hans hufvud sjönk tillbaka emot kanten af bänken och baronen häpnade öfver den askfärgade blekhet, den slapphet och ålderdom, som liksom en mask betäckte hans nyss så lifliga och friska ansigte.

"Ser ni," fortfor han, liksom om han sett sin grannes tankar, "ser ni hur gammal jag är. Den ungdom, hvilken nyss väckte er förvåning, är blott ett förrädiskt skimmer, och denna mumielika kropp, hvars hjerna ensam trotsat tiden, är zinkad och hopkittad som ett gammalt porslinskrälle."

Professorn strök skrattande med handen utåt hela kroppen och detta torra hemska skratt, förenadt med ett skramlande ljud, då han skakade på sig, liksom om man ruskat ett benrangel, kom baronen att känna en ovilkorlig rysning.

"Jag har lyckats öfverlefva några generationer och deruti ligger just ingenting så storartadt, och under denna tid lärt mig några små konster, hvilka människorna ännu icke i allmänhet känna. Hör på, baron, ni sade nyss att ni finner lifvet glädjelöst, men ni måste medge att detta yttrande var litet förhastadt af er."

"Alls icke, mitt lif är fullkomligt tomt, utan det ringaste intresse."

"Ni misstar er! Så länge människorna ännu ega *någon* illusion, har lifvet ännu en tanke, ett intresse att fästa sig vid."

"Men jag eger ingen sådan."

"Ingen? Mins ni att det i Paris för fyrtio år sedan fanns en utomordentligt skön qvinna, åtminstone i edra ögon. Hennes man förde henne hastigt derifrån, alla medel att återfinna hennes spår voro fruktlösa,

ni rasade, ni förtviflade, ty ni var då icke mycket öfver tjugo år. Jag hjälpte er då, ni fick *se* henne till och med, och..."

"Med detsamma var min kärleksyra botad, ja, jag mins det mycket väl," sade baronen afbrytande och leende åt det minne den mystiske italienaren framkallat.

"Nåväl! Jag erbjuder mig att i natt göra er samma tjänst."

"Hvad menar ni?"

"Att jag i edra ögon läst en *önskan* — det vill säga en illusion — som jag kan uppfylla."

"Huru? Ni skulle känna? Ni skulle veta?"

"Att ni äfven *nu söker* någon eller något, jag vet icke hvilket, och med mera tröstlöshet och brist på hopp än då."

"O, det är sannt! Visa mig dem jag söker, låt mig återfinna mina barn, och min tacksamhet, min erkänsla skall aldrig upphöra," sade baronen uppspringande och sträckte händerna bedjande och med hänförelse emot sin sällsamme vän, hvilken leende betraktade honom.

"Barnslige gubbe!" mumlade Testa och vände sig bort. "Jag vill icke lofva er mera än jag kan hålla," återtog han högt. Det är möjligt att dem ni söker icke mera finnas till; att återfinna dem kan vara omöjligt, men ni skall åtminstone *se* hvad ni lifligast tänkt på; jag kan endast göra de bilder *synliga* för er, hvilka redan ligga fasttryckta på er egen hjernas grund, fästade der genom värmen af er egen viljas magnetism, hvars daguerratypiska kraft, er sjelf omedvetet, trotsat afståndet emellan er och dem er tanke omfattat."

"Jag förstår icke; hvad menar ni?"

"Jag ville säga er, att de sinliga företeelserna reflektera sig uti idéverldens djup och återgifvas af hjernans mystiska spegel, ehuru vi icke förmå *uppfatta*

och *förnimma* dem, som ligga utom de vanliga inskränkta gränserna för vår förmåga.“

“Hm, jag lemnar edra spetsfundiga förklaringar i sitt värde, men jag litar på er heder, att icke vilja leka med en gubbes enda återstående varma känslor, att icke vilja göra honom till narr för några bedrägliga och eländiga marchschreiarkonster,“ sade baronen nedslagen och med allvarlig röst.

“Ah, min vän, lita icke derpå,“ svarade italienaren leende. “Lita hellre på ert eget förstånd. Ser ni, *heder, varma känslor, bedrägliga konster* äro utan betydelse för mig. Jag har längesedan öfverskridit jernförelsernas gräns; för mig är *allt lika*. Alla dessa abstrakta begrepp, hvarom människorna ständigt råka i kollision, äro för mig endast dunster. Tro endast, om ni så vill, att det i afton roar mig att helt rätt och slätt säga er mina tankar, sådana de för ögonblicket äro, men detta hindrar icke att jag i morgon kanhända vill söka lura er. Det finns ju mera förvånande saker, än den enkla konst, hvaraf jag är i besittning. Dessa stjernor, som stråla öfver oss, har man ju vägt och mätt; man har *sett* gräset växa, och “kastat lodlinan“ i himlahvalfvets djup. Ni tviflar icke derpå. Nåväl, hvarför tvifla på möjligheten att återkalla bilderna af det förflutna eller se det närvarande, ehuru det tilldrager sig utom den vanliga synkretsen.“

I ett rum, hvares väggar voro behängda med tjockt grönt damast, som till och med skylde taket och sammanhölls der i dess midt af en stor rosett, satt baron Stein helt ensam i en soffa, öfverklädd med samma enkla enfärgade tyg som väggarna. Det fanns intet fönster, hela det lilla rummet liknade ett tält, upplyst af en från taket nedhängande lampa af brons, hvares gröna glaskupa spred sitt dunkla färgade sken deröfver.

Baronens ansigte syntes mycket blekt, kanhända genom lampskenet, hans hufvud hvilade emot den magra och ådriga handen, och hans ännu rika hår

nedföll öfver soffkarmen; han satt orörlig, försänkt i tankar, och först vid det lätta prasslet af det undanskjutna tyget på väggen midt framför honom, reste han hufvudet upp och såg den italienske professorn inträda.

Han hade aflagt sina vanliga kläder och var insvept i en vid och veckig nattrock af mörkt siden, sammanhållen kring lifvet af en konstigt arbetad och sammanflätad kedja af stål, hvars öfverallt fullkomligt lika länkar, blanka som glas, skimrade i den blekgröna halfskymningen. Hans hår var deladt åt ömse sidor och nedföll mjukt och glänsande på båda sidorna af hans ansigte, hvars milda och tankfulla uttryck starkt kontrasterade emot det drag af spefullt skämt eller trotsig köld, som nyss under de båda männens samtal varit rådande. De vida rockärmarne voro uppvikta och lemnade hans magra och hvita händer synliga ända öfver handleden. Han bar en liten slipad kristallflaska och ett glas, båda fastsatta i ett litet fodral eller skrin af silfver.

“Jag har låtit er vänta,“ sade han med en röst, så mjuk och låg att den stod i fullkomlig harmoni med hela denna scen, öfver hvilken det hvilade en sådan underbar tystnad, stillhet, domning och mystiskt behag, hvilka drömmen stundom skänka.

“Se här, min vän, drick detta!“ fortfor han i det han närmade sig ljudlöst på den tjocka mattan, som betäckte golfvet. Stannande midt för sin gäst, slog han det lilla glaset, som hade form och storlek af ett äggskal, fullt med en mörkröd vätska, hvilken fräste och gnistrade som champagne.

“Ni ser att flaskan är tom; det är det sista, och receptet till detta elixir har jag olyckligtvis förlorat; man stal det ifrån mig för längesen; nu först har jag kunnat upptäcka hvar det förvaras, har till och med haft det i mina händer, men slumpen, denna obetvingliga makt, som aldrig helt och hållet kan beherrskas, ryckte den åter ifrån mig.“

Italienaren räckte det lilla glaset åt baronen, som drack ur det utan att yttra ett ord och sedan åter lutade sig mot soffans ryggstöd. I nästa ögonblick bredde sig en mörk rodnad öfver hans ansigte, hans läppar öppnades, hans ögon framträngde ur sina gropar, han förde händerna till hufvudet, som om han känt en liflig smärta, reste sig häftigt upp till sin fulla längd, men sjönk genast tillbaka ned igen med en djup frampressad suck.

Professorn stälde det lilla chatullet ifrån sig, och närmande sig åter till soffan, lade armarne i kors öfver bröstet, och fäste sina ögon skarpt och forskande på baronens ansigte, med uttrycket hos en läkare, som observerar en patients sjukdomskris.

Den starka färgen hade nu försvunnit på detta ansigte, som återtagit sitt vanliga lugna och tankfulla utseende, läpparne slöto sig åter, hans ögon sänkte sig till hälften och ett obeskrifligt uttryck af välbefinnande tycktes efterträda den plågsamma spänning, som nyss herrskat deri.

Testa tog ett steg fram emot sin patient, sträckte ut armarne och förde händerna flera gånger uppifrån och nedåt i luften framför honom, närmade sig alltmer och strök slutligen sakta sina fina, hvita fingrar utefter den halfliggande baronens tinningar, slutligen fattade han hans venstra hand i sin och satte sig bredvid honom i soffan.

Den gamla Stein andades tungt några gånger, och tillslöt ögonen helt och hållet.

“Hur mår ni nu, min vän?” frågade Testa med samma låga halfhviskande röst som förut.

“Jag mår förträffligt, bästa Testa! Det är visserligen en matthet, som liksom håller mig fången, som sprider sig ända till fingerspetsarne, men denna matthet är så ljuf, att jag aldrig skulle vilja besegra den; det är en känslolöshet som innehåller så mycken salighet att den endast kan tillhöra de döde. O, om detta tillstånd kunde räcka evigt!” sade Stein långsamt och

sakta, med en ton af hänförelse och njutning, som var omisskännelig.

“Ni har då glömt er önskan, att finna dessa varelser, som ni så länge fåfängt sökt, edra barn?”

“Jag har funnit *allt* hvad jag sökt i detta ögonblick, den eviga hvilans ljufhet, denna själens saliga domning, denna frånvaro af alla jordlifvets sorger och fröjder, hvarom man endast kan drömma en sekund, den tillhör mig nu. Låt mig behålla den!”

“Jag kunde låta honom verkligt dö,” hviskade eller rättare tänkte Testa, och ett drag af svärmod och ömhet flög öfver hans ansigte, men i nästa ögonblick sade han högre:

“Öppna ögonen, min vän, och ni skall se dem ni sökte.”

Baronen öppnade långsamt och liksom motvilligt ögonen och stirrade medvetslöst framför sig. Efter några minuter återfingo hans blickar sin vanliga glans, de lifvades alltmer, han höjde hufvudet och syntes anstränga sig för att urskilja några föremål på väggen midtemot.

“Berätta mig hvad ni ser,” sade Testa och lade sakta sin hand på hans bröst.

“Jag ser ingenting tydligt; det är ett kaos af dunkla bilder, som jaga hvarandra. Ah, nu ljusnar det, de sväfvande föremålen fixera sig, det blir allt tydligare. Jag ser ett litet rum, denna smakfulla möblering, denna soffa, denna rosiga matta; jag känner igen det, det är Charlottes rum, och der, der är hon sjelf, hon bär samma dräkt, som då jag sista gången såg henne. Ack, hvad hon var vacker, en sådan tjusande qvinna hon var, men hvad hon är blek, hon gråter, hon sjunker ned på knä och gömmer hufvudet i händerna! Och, hvad är det? Det är en medaljong hon för till sina läppar, det är mitt eget porträtt, jag känner nu igen det, men der bredvid henne på mattan leker ett barn; nu vänder det ansigtet upp emot henne. Ah, min Henrik, mitt barn!”

Stein sträckte armarne med passionerad häftighet emot det föremål han tyckte sig se och reste sig upp.

Italienaren tryckte honom tillbaka ned i soffan och hviskade:

“Stilla er! Kom ihåg att det är blott *skuggor* af det förgångna, som ni ser.“

“Nu äro de försvunna. Jag ser ingenting,“ suckade baronen och sjönk ned. “De sväfva åter som dimmor öfver hvarandra, jag kan ingenting urskilja, nu smälta de darrande och obestämda tillsammans, nu klarna de och koncentrera sig till bilder, men jag känner icke dessa föremål. Jag har aldrig sett denna trakt. Det är en skog, en smutsig landsväg går derigenom, trädens toppar böja sig för blåsten och regnet, der går en qvinna mycket långsamt och matt, hon är nedsmutsad och illa klädd, hon bär ett barn i sina armar, nu stannar hon och ställer sin börda ned på vägen, gossen tycks vara sjuk, han kan icke stå, han hänger sig fast i hennes kjol. Jag ser icke deras ansigten. Nu kommer någon åkande; det är en bonddräng, som kör i full fart med en tom vagn; han är rusig, qvinnan närmar sig, hon tycks ropa åt honom, han ser dem icke, hjulet går öfver dem, de falla. Det är blod på gossens kläder. Qvinnan reser sig, hon upplyfter barnet; nu ser jag deras ansigten. O, min Gud! Det är Charlotte och Henrik! Henrik!“

Baronen utropade åter detta namn med så mycken smärta, att en annan än Testa skulle känt sig rörd deraf.

“Det är åter mörkt. Jag ser ingenting. Jo, det är de mörka kala väggarne i en torftig stuga; nu urskiljer jag spiseln der borta, några trästolar och en säng. Det är ett otydligt föremål, som... Ah, det är ett lik... en död qvinna... Jag *känner* att det är hon, offret för min passion, min egoism och mitt lättsinne,“ sade Stein långsamt och sorgset, samt stirrade fortfarande på väggen framför sig. “Hon är då död, men der på golvet nedanför sängen rör sig ett annat föremål. Det är en gosse. Kan det vara Henrik? Han

är nu äldre, men hur blek och mager; dessa trasiga kläder, dessa förgråtna ögon... Jag igenkänner honom likväl. Ack, sådan har jag i min inbillning redan hundra gånger föreställt mig honom! Ja, ja, det är han.“

Den gamle mannen for med handen öfver ögonen, men fortfor efter några minuter med samma röst, ömsom häftig och brådskande, ömsom långsam, låg och drömmande, liksom om orden halkat öfver hans läppar utan hans medvetande och vilja.

„Mod, mod! Jag skall slutligen träffa honom och alla hans barndoms lidanden skola bli ersatta. Se der ser jag en skog, månen skiner mellan granarne. Hur vackert detta landskap är! Der smyger en figur emellan trädens stammar, han har en bössa under armen; nu stannar han bakom en stubbe, han undersöker geväret, han ser på knallhatten, nu lyser månen på hans ansigte, det är icke Henrik, men det är likväl min son, jag igenkänner honom alltför väl, den arme Frans! Hvad tänker han väl göra midt i natten?“

Baronen andades tungt, hans panna var blek och fuktig, hela hans själ låg i hans ögon, som skarpt och ifrigt syntes följa de föremål, hvarom han talade.

„Det sväfvar fram en annan figur på gångstigen, som slingrar sig mellan stenarne. Nu är den fullt synlig i månskenet. Der är Henrik, min son, mitt älskade barn! Hur vacker han har blifvit! Men hur sorgset och blekt hans ansigte är! Han lutar ned hufvudet, han går långsamt framåt. Ah! hvad? Frans lyfter bössan till ögat... Henrik faller... Han är död... Den ena brodern har mördat den andre. Han släpar bort honom. Håll! Olycklige! Ah!...“

Den gamle Stein hade störtat upp och sjönk med utsträckta armar afsvimmad ned på golfvet.

Några dagar efter den qväll, då Konrad både i balsalongen och i spelrummen varit en tyst och overksam åskådare, vandrade han långsamt framåt vägen

helt ensam, funderande öfver alla de omständigheter, hvilka i hans tycke förenat sig att väcka och underhålla hans fantastiska idéer. Bland dessa omständigheter räknade han nu äfven den, att morgonen efter den qväll, då han lemnat den gamle baron Stein och Testa tillsammans, utan att kunna finna någon förvändning eller något tillfälle att följa dem eller höra slutet af det samtal, som väckt hans nyfikenhet, under rättelsen hastigt spred sig, att den gamle baronen, hvilken ankommit, ledsagad af Testa, senare på natten till sina rum så illamående att hans gamle betjent måst bära honom uppför trappan, på morgonen helt hastigt affidit.

Konrad hade lemnat dem klockan tio på qvällen. Baronens hade icke hemkommit förrän efter midnatt. Hvar hade han varit under denna tid? Vägen emellan brunnssalongen och det hus der han bodde, var icke mer än några hundra steg. Konrad kunde icke afhålla sig ifrån att tillskrifva den hemska främlingen, med det dubbla ansigtet, denna trollkarl, denna gengångare, som han inom sig kallade honom, detta hastiga dödsfall, och mer än någonsin intagen af den föreställningen att det försvunna skrinet fanns i hans händer, hvälfde han tusen förslager att kunna återtaga det, att intränga i hans rum och visitera hans saker, att gömma sig der och öfverraska honom, att af folket i huset söka utforska något; men inseende det orimliga, löjliga och komprometterande i alla dessa planer, förkastade han dem alla, utan att likväl kunna afhålla sig ifrån bemödandet att uppfinna nya.

Midt under dessa tankar framblixtrade äfven minnet af tvenne tjusande svarta ögon, som flera gånger under dessa dagar med ett sällsamt uttryck mött hans bli kar.

Konrad älskade verkligen Agatha, men äfven i det renaste hjerta kunna sådana ögon som den vackra italienskans väcka oro och grubbel, då man läser deri en mening, så smickrande för ens fåfånga, så eldfarlig för ens tjuguariga dygd. Och den sköna Fillide, med

hvilken han icke talat ett ord, hade likväl så tydligt visat honom sin bevågenhet, att det blott berodde på honom att mottaga den rol man bjöd honom.

“Den svarta fogeln“ hviskade i detta ögonblick till honom, liksom till Frithiof, sina onda råd:

“Försumma icke den lycka som vinkar dig! Njut af den stund som är, den kommande tillhör dig icke! Det är god tid att älska Agatha, som du vill egna hela ditt lif. Några stunder, offrade åt nöjet och berusningen, äro intet brott emot den du älskar.“

Hur vanlig är icke denna advokatyrt hos sinnen, som i grunden äro ädla, ty män af det vanliga slaget behöfva icke ett ögonblick motivera en dålig handling, de följa sina låga och lumpna passioner utan reflexion och utan tvekan. Konrad var högsinnad, ofta ända till romantiskt svärmeri — åtminstone efter Frankes mening — men han var tjugu år och hade denna ålders varma blod och liflighet, och frestelsen var ganska stor att blifva hjälte i ett äfventyr af detta slag.

Just som han med lågande kinder och ögonen sänkta emot marken långsamt vandrade framåt, väckte bullret af en vagn honom ur hans farliga tankar.

Han såg sig om, och i samma ögonblick var vagnen midt framför honom, och han befann sig ansigte mot ansigte med den förledande qvinnan.

Hon åkte med öfverstinnan S. i Lennitz' vackra ekipage, och egaren sjelf satt midt emot henne på baksätet. Då vagnen passerade förbi Konrad, lutade hon sig framåt, vinden förde undan hennes slöja och han kände åter strålen af hennes blick liksom brännande flyga öfver sitt ansigte; och då han bländad nedslog ögonen, låg den stora bukett af dahlier och reseda, som hon hållit i handen, framför hans fötter.

Konrad lutade sig ned och upptog den. Vagnen var redan långt borta, han stannade villrådig; det föreföll honom, som om han handlade bäst, om han kastat långt ifrån sig dessa oskyldiga blommor, hvilkas doft innehöll ett så farligt och berusande gift.

Emellertid kunde ju ingenting vara mera oskyldigt än att både förlora och återställa den, och med denna tanke ämnade han fortsätta sin promenad, då bandet, som sammanhöll blommorna, fastnade i en knapp på hans rock; han lossade det och varsblef med detsamma ett papper, instucket mellan stjelkarne. Den unge kandidaten rodnade som en flicka och tvekade verkligen en sekund om han skulle undersöka hvad denna lilla hoprullade rosenfärgade pappersrimsa möjligen kunde innehålla, då någon i detsamma ropade hans namn bakom honom.

Hastigt glömmande alla samvetsskrupler, ryckte han papperet ur buketten och stoppade det i västfickan, just lagom för att icke bli ertappad af sin vän, den ljushårige magistern, som dammig, svettig och varm, med håret rakt i vädret, upphann och slog honom på axeln.

“Hvad, finner jag dig här promenerande, ensam och sömning? Vet du icke, att hela brunnssällskapet i eftermiddag beslutit för sin helsas skull ruska upp sig ur den skadliga nedslagenhet och sorg, som den gamle Steins död förorsakat, att man gör en utflykt till Kjersby. Alla de unga damerna äro till häst och en hel mängd karlar, men jag kom för sent och kunde icke få någon krake. De voro redan upptingade rundt omkring, och nu har jag intet annat parti att taga än att gå. Det är ju icke så långt genom skogen?”

Magistern var helt andfådd och väntade icke på något svar, utan fortfor:

“Men hvad fan har du der? En bukett, stor som en sopqvast! Ämnar du dig kanske till någon herdinna i trakten, hvares namnsdag det är eller... Men, besitta mig, är det icke den italienska grefvinans blommor; jag känner igen det der röda bandet, som är omlindat; jag såg när hon satte sig i vagnen och observerade just att hon hade sådana blommor. Hvar har du fått den ifrån? Är du både döf och stum?”

“Hvarken det ena eller det andra, men du lemnar mig ju icke tillfälle att svara.”

“Nå, så säg nu, har du sett henne, har hon gifvit dig den?”

“Du är verkligen enfaldig! Hon åkte förbi för tio minuter sedan och tappade den der borta på vägen, antingen hon eller öfversten som satt bredvid, jag vet icke hvilken af dem den tillhörde.”

I detsamma kom bullret af hästtramp och vagnshjul de båda unga männen att vända sig om.

“Se der ha vi nu hela sällskapet! Vursten är fullpackad af gamla fruar och gubbar också, och der ha vi ungdomen. Fan så förargligt att jag icke kunde få en häst. Ah, se der är din vackra kusin — rasande söt flicka — hon vore den vackraste här, om icke den gudomliga grefvinnan funnes.”

Konrad hörde icke på sin väns prat, han stod med sin stora bukett i handen skyldrande vid vägkanten, insvept i dammet ifrån alla dessa bondhästar af alla färger och former, som galopperade, trafvade, skumpade och lunkade förbi honom med sina skratande eller rädsla ryttrarinnor.

Vid åsynen af Agatha glömde Konrad både biljett, bukett och grefvinna, och skyndande fram till henne, fattade han betset af den lilla feta, ljusröda häst hon red, för att kunna hålla sig bredvid henne några ögonblick.

Den unga flickans glada och leende min försvann emellertid helt och hållet vid hans närmande; den olyckliga buketten hade hon troligen lika väl som magistern igenkänt, ty hon vaxlade hastigt färg och vände sig åt andra sidan, för att dölja sin rörelse.

“Agatha, låt mig säga dig några ord! Jag har icke fått tala med dig på så länge,” sade Konrad hastigt i bedjande ton, men hon gaf endast hästen ett slag af ridspöet utan att svara. Konrad måste släppa tyglarne och såg med harm den lilla brukspatronen, som red bakom, guppa fram till henne.

“Vi skynda genom skogen, så hinna vi nästan lika fort fram, ty det skall finnas en genväg tvärsöfver,” sade magistern tröstande, då Konrad icke kunde dölja sin förtret.

“Såg du, att den besynnerliga professorn åkte med i vursten? Vet du, man pratar vid brunn så mycket om honom? Min städerska berättade i morse att doktorn, som var hos baron Stein då han blef sjuk, sagt att hela hans förmögenhet skall tillfalla den der främlingen; att baronen, innan han dog, låtit skriva och bevittna ett testamente till professorn eller rättare till ett ordenssällskap, som professorn tillhör, att baronen lär hafva varit bekant med italienaren i sin ungdom och att de här nu igenkännt hvarandra just lagom innan gubben dog.”

“Hm, har då baron Stein inga arfvingar?” sade Konrad, glömmande Agathas ovänlighet för intresset af sin väns underrättelser.

“Nej, som du vet var han enkling utan barn, och har endast aflägsna släktingar på sin hustrus sida. Han var sjelf hög frimurare, och jag tänker för min del, alldeles som kapten Roller sade i går, att det är till frimurareorden han gjort testamentet. Nå ja, professorn är väl frimurare då? Möjligt, det qvittar mig då lika, men bra kuriöst är det likväl att alla fruntimmer äro i behof af hans råd, sedan de kommit underfund med att han är läkare.”

“Är han läkare?”

“Han säger så sjelf åtminstone, ehuru han alldeles icke vill utöfva sin konst, och det är just rätta sättet att bli tvingad dertill.”

“Hur vet du det der?”

“Äh, en tillfällighet lade hans skicklighet i dagen. För tvänne dagar sedan voro några af brunnsällskapet och deribland din tant och den gamla friherrinnan Himmelsheim tillsammans i parken, då en fattig gumma med ett barn, en flicka om tio år, kom fram till dem och tiggde. Just som damerna letade i sina pirater och portmonnäer, faller flickan ned framför dem och

får konvulsioner; naturligtvis blefvo alla fruntimmerna altererade och skrämnda, och det var också fan så otäckt att se henne vända hvitögat ut, bita sönder läppar och tunga och kasta sig på marken. Nå väl, professorn, som var närvarande, stod en stund och betraktade henne noga, derefter tog han upp en liten flaska ur sin bröstficka och höll den för barnets näsa, strök hennes panna och hällde några droppar in mellan hennes hopbitna tänder; och nästan ögonblickligen lugnade hon sig, sträckte ut den hopdragna kroppen och kunde efter en tio minuters förlopp resa sig upp och gå derifrån. Det var endast några af damerna, som stannat kvar och kunde bevittna professorns kur, men det var tillräckligt för att göra den känd, så mycket mera som den fattiga qvinnan med sitt barn hvarje dag sedan varit vid brunn, och med tacksamhet och lof berättat, att hon af den främmande herrn fått en salva att bruka för sitt sjuka barn, som helt och hållet botat henne, ty allt ifrån hennes späda barndom har ingen dag förflutit, utan att dessa konvulsioner återkommit, men sedan det sista anfallet i parken är hon fri derifrån.“

“Det vill säga tvenne dagar,“ sade Konrad mistroget leende.

“Ja, endast tvenne dagar, men under dessa tvenne dagar har professorn fått så många patienter, att han måste förklara att hans praktik egentligen omfattade själens och icke kroppens åkommor, en förklaring som alls icke minskade deras antal, helst som denna förklaring, efter hvad jag osedd och händelsevis råkade få höra, lär gifvits på ett mycket hemlighetsfullt sätt, och kunde tydas hur man ville. Följden är emellertid den, att jag observerat den ena efter den andra af sällskapet inbegripna i mycket förtroliga räsommanger och konsultationer med den undergörande läkaren, hvars råd lär vara lika dyra som dyrbara.“

“Men af hvem har du nu hört detta?“ sade Konrad skrattande.

“Åh, än af den ena, än af den andra, och i går qväll hörde jag sjelf någonting rätt besynnerligt.“

“Och det var?”

“Jo vänta, skall du få höra. Jag sökte efter dig, du gick ut så hastigt ifrån biljarden, jag ville taga reda på dig. Blummer och jag tänkte göra dig ett förslag på qvällqvisten. Nå, det hör icke hit; jag gick ut, och en pojke som jag mötte sade mig att en herre just i detsamma gått åt den lilla bersån till, der nere vid slutet af allén; jag går dit och då jag var blott några steg derifrån, hör jag hviskande röster genom löfven; jag trodde du hade ett rendez-vous med den vackra utländskan, ty man har märkt att hon utmärker dig, och man har äfven märkt att hon är af dessa gudomliga qvinnor, af hvilka man vågar hoppas något,” sade magistern skrattande, “så att min tanke var icke så orimlig. Jag stannade alltså för att lyssna — du ursäktar mig väl — men till min förvåning igenkänner jag professor Testas utländska brytning. Han talade så sakta att jag icke kunde få något sammanhang af hans ord; endast namnet “Lennitz“ upprepades några gånger. Jag kunde sannerligen icke förstå hvad den sömniga bryggaren kunde intressera detta hviskande par, då de i detsamma reste sig upp och Testa lågt, men tydligt sade: “Lita på mitt ord, min fru, de skola vara trolofvade innan ni lemna brunn, men villkoret har jag sagt er.“ — “Och jag går in derpå i samma ögonblick förbindelsen är eklaterad. Ack, hvad gör man icke för sina barns lycka och framtid! Hon älskar honom så högt...“ sade en röst, som jag alldeles icke igenkände, och straxt derefter utkom ett långt fruntimmer insvept i en kappa; hon såg sig omkring, men upptäckte mig icke, ty det var redan mörkt och hon tyktes hafva mycket brådtom att komma derifrån. Jag visste nu att det icke var ett kärleksmöte jag bespejat, utan ett drag af den främmande doktors hemliga praktik, men ännu har jag icke kunnat gissa hvem den insvepta patienten var, som inhemtat hans råd i sina moderliga bekymmer.“

“Men är det icke en historia du uppdiktar för att pröfva min lättrogenhet?” sade Konrad, mer in-

tresserad af den berättelse han hört än magistern kunde ana.

“Min själ, är det icke sannt; men lofva mig vid din heder att icke nämna ett ord om hvad jag sagt; det vore f-n så försmädligt att råka i något slags kollision med folk.”

“Du kan lita på min tystnad; men såg du att detta fruntimmer var långt?”

“Ja långt, och gick mycket rak.”

“Hade hon en brun kapp af siden?”

“Ja, jag tror väl, men det kan jag icke svära på. Kanske du vet hvem det var?”

“Nej, åh nej,” sade Konrad likgiltigt, men tyst för sig sjelf mumlade han: “Det är icke något tvifvel. Det var tant Beate Marie. Den fördömda gumman vill para ihop Agatha med den gamla rumlaren Lenitz, jag har alltför väl märkt det; men att Agatha skulle älska honom, nej, det är omöjligt.”

Men icke desto mindre sjöd Konrads blod af harm och fruktan, och han snarare sprang än gick öfver stenar och tufvor i sin omedvetna häftighet.

“Dürer! För f-n vänta då! Spring icke så förbannadt fort! Vi bli ju alldeles genomvåta af svett,” ropade magistern, som blifvit långt efter och halkade på rötter och stenar under bemödandet att upphinna sin vän.

“Jag ser en stuga der till venster. Låt oss gå in för att få lite vatten; jag dör af törst,” fortfor magistern efter några ögonblick åt Konrad, som ännu var ett godt stycke framför honom.

Som Konrad verkligen var i lika stort behof af förfriskning som sin kamrat, vek han af ifrån gångstigen och stod några minuter derefter invid en koja, temligen förfallen, som låg midt inne i skogen, utan någon annan inhägnad än den halft nedfallna gärdsgård, som sträckte sig endast från ena sidan ett stycke framåt, och tycktes fordom varit stängslet kring en gård, hvaraf nu intet spår fanns.

Dörren var endast tillskjuten och lemnade en tillräcklig öppning att kunna se in i det lilla rum, som var kojans hela interiör. Klockan var fem på eftermiddagen och solen, som stod mycket lågt, lyste endast der och hvar genom grenarne, men lemnade de tätaste ställena i skogen i verklig skymning. I vester om den lilla kojan var emellertid en uthuggning eller glesare skogsdal, hvarigenom solstrålarne nu inkommo genom rummets fönster på baksidan och upplyste det fullkomligt för Konrad, som stannat ett ögonblick i den lilla halfdunkla förstugan.

Der inne vid ett rankigt bord satt en qvinna och räknade några kopparslantar och trasiga sedellappar, som hon upptagit ur en smutsig börs, hvilken låg på hennes knä. En korg med nyss upptagen potates stod vid spiseln, en "långrock" och ett såll med kardad ull, i hvilket en katt helt lugnt tagit plats, ett ämbar med vatten och några torftiga husgerådspersedlar, voro rummets hela innehåll, i hvilket qvinnan vid bordet samt ett litet barn, sofvande i den eländiga sängen, voro de enda invånarne.

Emellertid märkte Konrad ingenting mer än qvinnan, hvars dräkt och hela utseende tycktes utvisa att hon icke tillhörde huset, samt det föremål, som stod på det gamla sneda bordet bredvid henne och som ännu långt mindre syntes öfverensstämma med den torftiga omgifningen; och detta föremål, som solstrålarne belyste och som skimrade deri, det var — han kunde icke misstaga sig derpå — det var, hans förloerade skrin, detta arf, som han erhållit på ett så mystiskt sätt.

I nästa ögonblick ryckte han upp dörren och steg in utan annan tanke än att bemäktiga sig sin återfunna skatt; men innan han hunnit taga ett steg, hade qvinnan hastigt som blixten kastat skrinet ned i en stor låda, som stod på golvet vid hennes fötter, läst igen locket och stoppat nyckeln inom sin tröja.

I samma ögonblick såg han utanför fönstret hufvudet af en karl, som kastade spejande blickar in i

stugan; deras ögon möttes en sekund och i den nästa var denna syn försvunnen, utan att Konrad fäst någon vikt dervid. Qvinnan hade vändt sig helt och hållet ifrån fönstret, rest sig upp och kom emot Konrad.

“Hör på, min kära madam,” sade Konrad, mera häftigt än klokt; “jag såg ett skrin der på bordet, som det skulle roa mig att höra hvar ni fått ifrån.”

“Hvad menar herrn?” svarade qvinnan med förundrad och enfaldig röst.

“Jag menar, att det skrin jag nyss såg icke tillhör er, förstår ni?”

“Nej, det är icke godt att förstå. Menar herrn min låda der med småsaker uti, som jag går omkring och säljer.”

“Ni vet alltför väl, att jag icke menar lådan, utan det dyrbara skrin, som ni gömt deri, som ni stulit och som tillhör mig.”

“Ve mig, om jag kan förstå hvad herrn kommer hit och grälar efter, kallar mig för tjuf, och...”

“Tig nu, och läs upp er låda der, eller ni skall få följa mig till länsman genast,” sade Konrad i häftig vrede, afbrytande madamens djerfva svar.

“Hvad är detta? Hvad ställer du till för spektakel? Låt käringen vara i fred,” sade magistrern, som i detsamma kom in och helt förundrad åhört de sista orden.

“Jag är en ärlig menniska, och hvarken rädd för länsman eller någon annan. Jag har mina papper i ordning och låter inte skrämma mig,” utfor qvinnan i denna högljudda och fräcka ton, som är egen för Stockholms “hamnbusar” af båda könen.

“Ni lemnar mig skrinet eller följer mig,” sade Konrad, med möda beherrskande sin häftighet.

“Jag lemnar icke ifrån mig en annans egendom, ty skrinet är icke mitt, utan jag har fått låna det af en fru i Wadstena, som jag säljer spetsar åt, för att förvara dem uti,” sade madamen med en så tvärsäker ton att Konrad blef villrådig.

I samma ögonblick nådde ett gällt nödrop utanför i skogen de båda unga männens öron; Konrad lyssnade och magistern utropade, ledd af en naturlig idéförbindelse:

“Det var en qvinnas röst. Tänk om någon olycka händt något af fruntimmerna.”

I detsamma påminde Konrad sig det ansigte han nyss förut sett genom rutan; detta vilda och lömska ansigte, omgifvet af ett tofvigt och eldrödt hår, var väl egnadt att uppväcka hemska fantasier, och i för-
ening med hans kamrats ord verkade det nu en rörelse, som kom honom i ögonblicket att rusa ut ur kojan, glömmande både skrinet och madamen.

Ett nytt rop, mera aflägsset och otydligt, lät dem båda skynda åt det håll, hvarifrån ljudet hördes.

De hade båda sprungit ett godt stycke, utan att ett spår till någon lefvande varelse syntes; allt var tyst och likväl voro de nu fullkomligt så långt ifrån kojan som ropet kunnat höras.

Konrad stannade och lyssnade med klappande hjerta, och magistern flämtade och var alldeles andlös af den ovana och häftiga rörelsen.

“Jag hör ingenting. Icke det minsta ljud,” sade Konrad med häftig och upprörd röst.

“Inte jag heller, men att det var en qvinna, som skrek med så ångestfull röst som om man velat mörda henne, det är säkert. Tänk om vi sprungit åt orätt håll? Jag har hört att ljudet i skogen är mycket missledande.”

“Vi skola söka rundtomkring, men på hvar sitt håll.”

“Men om någon fara är på färde, kunna vi båda behöfvas.”

“Då ropa vi åt hvarandra.”

“Men jag är så obekant med denna trakt att jag icke vet hvart jag kommer.”

“Den här skogsmarken kan icke vara särdeles stor och du hittar väl tillbaka till kojan igen?”

“Det vete f-n.”

“Om jag icke träffar dig förr, så vänder jag tillbaka till landsvägen,” ropade Konrad, som redan skyndat framåt mellan buskar och stubbar, och var långt ifrån sin vän. Magistern stod orörlig. Han var våt om fötterna, med nedsmutsade byxor och halsduken på sned.

“Egentligen så vet jag icke hvad det tjenar till att springa omkring här utan den minsta ledning. Kanhända, när allt kommer omkring, att vi låtit narra oss af någon okynnig vallpojke; ty menniskan, som ropade om hjälp, skulle väl icke kunnat sjunka; hon borde väl kunna svara på våra rop. Se der har jag ett hål på knäet; nu är det omöjligt att gå fram till Kjersby och visa sig för sällskapet. Jag vet, min själ, icke hvart jag skall gå för att snarast komma hem,” mumlade magistern förargad och såg sig omkring.

Konrad hade emellertid sprungit än hit och än dit i skogen, ty litet emellan tyckte han sig höra ett svagt och halfqvåft rop, än i det ena väderstreckket än i det andra, och hans uppjagade inbillning lät honom tro sig igenkänna den otydliga röst han hörde.

Än stannade han och lyssnade, då var allt tyst omkring honom, endast en fogels vingslag i grenarne eller en ekorres prassel hördes; än tog han några steg framåt, villrådig i hvad riktning han skulle vända sig, och just som ett felsteg på de mossiga trädrötterna kom honom att snafva, så tyckte han åter, att detta ängsliga nödrop nådde honom än närmare, än aflägsnare.

Just som han, helt och hållet modfälld öfver sitt fåfänga sökande, stannade igen, hörde han ett häftigt rassel i buskarne på sidan om sig, och med återhållen andedrägt, rädd att genom den minsta rörelse förlora det spår han trodde sig upptäcka, stannade han orörlig, med blicken spänd på det ställe, der han nu tydligt såg att grenarne rörde sig.

Inom några sekunder framträdde också, långsamt och mödosamt, en qvinna nedböjd under bördan af en ofantlig knippa granris.

“God afton, mor, är det ni som ropar på hjälp?”

sade Konrad, förundrad öfver denna fredliga uppenbarelse.

“Gud signe!” svarade gumman i det hon tittade på sned upp till Konrad, så mycket hennes nedböjda hufvud tillät.

“Har ni icke ropat?” frågade Konrad ännu en gång.

“Ropat? Nej, hvad skulle jag ropa för?”

“Har ni icke hört några rop då?”

“Hva sa?” frågade hon långsamt, med denna bondflegma, som stundom är så retsam.

“Ack, min Gud; hör ni icke att jag frågar om ni hört några rop om hjälp,” sade Konrad ifrigt.

“Gud hjelpe mej, om jag vet hvad herrn menar. Jag har stått och huggit ris här hela eftermiddagen, men hvarken har jag ropat eller hört några rop.”

“Det var besynnerligt. Jag har likväl hört det helt tydligt. Har ni icke sett någon menniska här då?”

“Ingen lefvande själ.”

“Det lät så ångestfullt. Det är icke möjligt att min inbillning bedragit mig. Det var ju dessutom icke jag ensam, som hörde det,” mumlade Konrad tvekande och orolig.

“Åh kors; vet herrn, det är bara skogsrået, som narrat herrn, för jag ser nu att vi äro just vid risvården,” sade gumman, som nedlagt sin börda och stannat framför Konrad, hvars upphettade ansigte och nedsmutsade kläder visade henne att han gått långt och var upprörd och orolig.

“Skogsrået? Risvården? Hvad vill det säga?”

“Jo, ser herrn, rået grasserar så argt i den här trakten, för se för många år se'n, så blef en vestgöte ihjälslagen här, och der som dom hittade hans döda kropp ha de hoplagt den der rishögen, som ingen bör gå förbi utan att lägga en risqvist på. Nu äro vi just i närheten, och det är bara rået som skriker så der hemskfullt om qvällarne, men om man kastar en gren på högen, så gör det intet ondt.”

“Men jag hörde dessa rop långt härifrån och har följt dem ända hit.”

“Det kan väl vara, men i skogen, ser herrn, kan en ibland höra så underliga läten, så en ska' aldrig fundera på'et, utan bara gå sin väg rätt fram. Jag har väl både sett och hört så mycket, men inte aktar jag derpå, och aldrig har jag fått något ondt deraf, mer än en endaste gång, då jag oförvarandes kom att titta mig om.”

Konrad hörde icke på gummans prat, men kunde icke besluta sig att lemna det ställe, der han sist tyckt sig höra dessa ängsliga ljud, som så upprört hans inbillning, och stod därför ännu lyssnande på samma plats.

“Det ligger straxt bredvid derborta en gammal stuga; det var der, som vestgöten blef dödad, fast de sedan gömt honom der rishögen ligger; och hvar endaste qväll, när det är nymåne, så lyser det genom fönstergluggarne och dörrspringorna, och om man tittar in, så får man se liket ligga der blodigt och hemskfullt, fastän han blef riktigt begravnen för så många herrans år se'n.”

“Har ni sjelf sett det der?” sade Konrad, som icke kunde afhålla sig från ett leende åt hennes vidskepelse.

“Nej! Tycker herrn att jag skulle vara så dum och nyfiken, som att gå sta och sticka näsan i hin håles konst-funder med en fattig syndig vestgötes kropp.”

“Nå, hur kan ni då tro på sådana enfaldiga lögner och sager?”

“Lögner och sager! Det hörs att herrn ingenting förstår af det slaget,” sade qvinnan, stucken af hans misstro.

“Nej, det är sannt, jag förstår verkligen ingenting deraf.”

“Herrn kan gå dit och titta åt sjelf, så får han se. Månen kommer snart upp.”

“Om jag bara hade tid, så skulle jag också göra det, men jag tror icke det vore lönt att uppskjuta sin nattro för den saken,” sade Konrad skrattande.

“Det tror jag med, efter som herrn sedan aldrig skulle få någon nattro mer i all sin dar. Vet herrn hur det gick med en dräng i Offerby, som också var så der morsker och icke ville tro på'et? Jo, han blef kringvriden i hela sin kropp som en granvidja och kunde aldrig bli menniska mer; det hörde jag mor min tala om och sjelf såg jag honom väl hundra gånger med sina ofärdiga armar och ben sitta utanför fattigstugan.“

“Och orsaken till hans lamhet var att han tittat in i en gammal stuga?”

“Ja, ser herrn, han slog vad med en annan pojke, att han skulle göra't och gick dit om qvällen, men om morgonen, när han icke kom igen, så sökte de upp honom, och då låg han sådan der utanför dörren.“

“Det var väl en kall och dimmig höstnatt, kan jag tro?” sade Konrad småleende.

“Det vet jag inte,” svarade gumman tvärt, och sökte att lyfta den stora granrisruskan upp på ryggen igen.

Konrad gick fram och hjälpte henne tillrätta dermed, och blidkad af hans artighet återtog hon:

“Men, hvad jag vet är, att jag i flere qvällar, då jag samlat ris här bredvid, sett två långa mörka spöken smyga deromkring och rakt försvinna, när de kommit nära kojan; det är nymåne nu, ser herrn, men jag har läst “fader vår“ och skyndat mig hem, utan att göra ett enda tittande åt sidan en gång.“

“Och således har ni räddat edra armar och ben? Men säg mig nu genaste vägen, för att komma ut på landsvägen åt Medevi.“

“Ja, då är bäst att han går tvärs öfver mossen, rakt förbi den gamla stugan; det finns ingen gångstig, ty folk undvika gerna det der stället. När herrn sedan är förbi stugan, så gå framåt till en kullblåst gran, som ligger litet till höger, och så rakt fram till en hiskeligt stor myrstack; gå sen i samma streck

framåt, så att han får kärmmossen till venster, så kommer han snart ut på vägen. Gu' qväll!“

“Adjö!“ sade Konrad, som såg gumman aflägsna sig mellan grenarne åt motsatt håll, och sedan han ett ögonblick funderat på om han icke i stället att återvända hem skulle gå tillbaka för att uppsöka qvinnan, som hade hans skrin, beslöt han sig likväl för det förra.

Dels föreföll det honom möjligt, att han kunnat misstaga sig, — qvinnans så trovärdigt utsagda försäkran att hafva fått det i Wadstena, tycktes åtminstone bevisa att hon sjelf icke var tjuften, och som han endast hunnit med en hastig blick uppfatta det föremål, på hvilket han så mycket tänkt, kunde han ju låtit sin inbillning villa sig; i alla händelser hade han nu en vägledning för att återfinna detsamma — dels dref honom en ofrivillig ängslan att snart träffa Agatha, för att försäkra sig om att hon kommit lyckligt hem från sin ridtur.

De oförklarliga nödrop han hört hade upprört honom, ty liksom alla älskande, alla hvilkas hela själ är intagen af *ett enda* föremål, hänförde han allt hvad han hörde och såg och stälde alla omständigheter i sammanhang med detta föremål.

Emellertid var det icke så lätt att följa den anvisning han fått, som han föreställt sig. Det var nu temligen mörkt i skogen och alla föremål skymtade orediga och bizarra i dunklet.

Han gick likväl, att börja med, åt det håll gumman pekade; ifrån den stora rishögen, den mördades minnesvård, åt det håll der den förfallna stugan borde ligga; men nu hade han redan gått så långt att den skulle synas. Kanhända hade han afvikit ifrån den rätta kosan, kanhända låg den också helt nära honom. Mörkret i skogen tilltar hastigt en septemberqväll; han kunde icke se många steg ifrån sig och snafvade ofta öfver grenar och rötter, som han icke såg.

Förtretad öfver långsamheten af sitt framåtskridande, stannade han för att taga en öfversigt af platsen

der han befann sig och för att derefter bättre kunna rikta sina steg. Då skimrade hastigt ett matt rödaktigt ljussken fram emellan träden.

Konrad studsade; här fanns ju ingen bebodd koja i närheten. Kanhända var det blott en synvilla, ty nu syntes ingenting.

I alla fall borde han vända sina steg åt detta håll, ty antingen hade gumman rätt, att ljus lyste ur den gamla stugans fönster, eller hade han kommit åt en annan sida, der folk bodde och der han kunde få en vägvisare genom skogen.

Knappt hade han också tagit några steg framåt, förrän den bleka ljusstrimman åter syntes, och Konrad skyndade sig så mycket som möjligt, af fruktan att åter se den försvinna och att förlora denna ledstjerna.

Man kan sällan bestämma afståndet emellan sig sjelf och den ljusstrimma man ser i mörkret framför sig, och Konrad tyckte att han, oaktadt sina hopp öfver stenar och stubbar för att närma sig detsamma, ständigt hade det lika långt ifrån sig. Ett ögonblick föll det honom in att han villades af en lyktgubbe, en af dessa små bleka strimmor, som irra hit och dit öfver kärr och moras i höstnätternas dimmor och som i bondfolkets sagor och poeternas inbillning spela en så stor roll, då han hastigt med blickarne på ljusskenet och glömmande att se på marken framför sig stötte hufvudet hårdt mot en stubbe och föll baklänges.

Då han reste sig upp, var han nära att tro sig i sällskap med ett af dessa spöken, hvarom granrigumman talat, ty ett mörkt föremål stod liksom lutadt öfver honom, men han fann att det var en halfrutten och lutande grindstolpe, hvaremot han hade fallit. Han såg sig omkring och öfvertygades genast att han äntligen påträffat den gamla öfvergifna stugan, hvilken mörk och otydlig framskymtade mellan en- och granbuskarne, som växt upp omkring dem. Den låg på en liten bergsluttning, och de till hälften nedrasade murarne lemnade den grå och sotiga skorstenspipan synlig ett långt stycke.

Det var tydligt att stugan var helt och hållet öfvergifven, och likväl hade gumman rätt; ljus lyste verkligen genom hålen på de murkna bräder, som voro fästade innanför fönstret, i stället för de längesedan sönderslagna rutorna.

Det gifves människor som påstå sig vara helt och hållet fria från all tro eller fruktan för dessa nattliga fantasier, dessa öfvernaturliga väsenden och ting, hvilka under alla tider, hos alla folk, uppträdt och spelat en mer eller mindre vigtig rol, men den unge medicine kandidaten, som nu stod ensam i mörkret, var alldeles icke ibland dessa; tvärtom, hans sinne var alltför fantastiskt, hans inbillningskraft alltför lifvig, för att icke hafva en stark böjelse för tron på dylika saker, och det var därför som en nästan berusande nyfikenhet öfverföll honom, på samma gång en ofrivillig rysning gjorde hans kind litet blekare än vanligt.

Detta ställe hade också någonting så ödsligt och spöklikt att, då minnet af det mord här var begånget förenades dermed, det föreföll helt naturligt, att den ständigt lefvande vidskepelsen skulle välja det till skådeplats för sina uppenbarelser.

Konrad stod orörlig några ögonblick och lät sina blickar granskande sväfvä öfver platsen. Intet spår syntes till människors närvaro. På ena sidan om kojan låg en grushög öfverväxt af vilda krusbärs- och berberisbuskar, och lemningar efter en nedfallen och murknad lada. Invid gafveln, der ljusskenet lyste genom springorna, växte stora kardborrar, bolmörtstånd och enbuskar, men hela framsidan, der berghällen var alldeles kal, låg öppen och fri.

Om Konrad äfven tänkt på någon fara, så skulle troligen nyfikenheten öfvervägt alla andra känslor; han måste se hvarifrån detta sken, som ömsom lyste, ömsom försvann, härledde sig, och veta om andar eller människor valt detta gamla ruckel till natt-herberge.

Tyst och försigtigt smög han alltså fram till det igenspikeade fönstret på gafveln, der buskarne helt och

hållet kunde dölja honom, och lutande sig ned, sökte han efter något hål, som bättre än de smala springorna kunde tillåta honom kasta en blick in i det hemlighetsfulla huset.

Mot sin vilja återkallade han gummans ord i sitt minne och skulle i detta ögonblick alldeles icke blifvit öfverraskad, om han fått se den mördades vanställda kropp derinne.

Men fåfängt bemödade han sig att upptäcka någon större öppning, och springorna mellan bräderna läto honom visserligen se att ljus fanns derinne och att något, som skymde detta ljus, stundom skymtade förbi, men dertill inskränkte sig också hans upptäckter. Emellertid kunde dessa svaga ljusstrimmor icke hafva vägledt honom hit; det måste finnas ett annat fönster, och Konrad reste sig åter upp och smög, tyst som en ande, rundtomkring denna gamla ruin, som med hvarje ögonblick föll honom alltmer intressant.

På andra sidan var stället nästan otillgängligt, ty rutnade stockar och bräder från taket lågo här öfver hvarandra, skylda och öfverväxta af enbuskar och tistlar; der hade aldrig funnits något fönster och ingen enda skymt af ljus syntes. Den andra gafveln och framsidan, der dörren var anbragt, hade den kala berghällen utanför, och Konrad, som påminde sig gummans ord om dessa mörka nattvandrare, hvilka brukade smyga omkring detta ställe, skyndade sig der förbi, utan att just göra några noggranna observationer, af fruktan för en möjligen obehaglig upptäckt, och återvände till skyddet af de stora enbuskarne, hvilket var så mycket mera behöfligt, som månen nu kommit upp öfver skogen och lyste full och klar på den lilla öppna platsen framför stugan.

Just som han lutade sig ned, kom ljusskenet honom rakt i ansigtet, så starkt och oförberedt, att han helt öfverraskad drog sig tillbaka några steg.

Det var en öppning, nästan så stor som ett kort, ett hål under fönsterkarmen mellan ett par murkna stockar. Det var derifrån skenet lyst på afstånd, men

troligen hade någonting der innanför betäckt det sedan en stund. Konrad närmade sig nu helt försigtigt, af fruktan att han sjelf skulle kunna bli sedd, och vågade först, sedan han med en flik af sitt rockskört förminskat denna öppning, titta in.

Det var ett förfallet rum, hvars nakna mörka stockväggar blott helt dunkelt upplystes af en lampa, hvilken likväl spred ett mycket klart sken på de närmaste föremålen. Denna lampa stod på ett bord med tre fötter, sådant som landtmätare bruka ute på fältet, midt på det murkna golfvet, hvars bräder lemnade jorden under synlig på flera ställen. Framför bordet stod en lång mörk figur, med ryggen vänd åt Konrad, så att endast konturerna af hans kropp, i framlutad ställning, gånge Konrad tillfälle till någon granskning.

Han stod orörlig och syntes vara sysselsatt att skriva eller rita, ty flera papper, större och mindre, af flera färger, lågo kringspredda vid kanten af bordet, på den sidan deraf, som blef synlig.

Nedanför på golfvet stod ett öppnadt schatull, men hvad det kunde innehålla var omöjligt att se, ehuru Konrad slöt af de små färgkoppar, ritstift och pennor, som lågo utbredda på ett slags pallett eller bricka bredvid, att det endast var ett förvaringsrum för dessa saker.

En fällstol stod vid ena sidan och derpå låg en kapp, till hälften nedfallen på golfvet, en pistol med tvånnepipor och en gammal hatt af brun filt.

“Det der är ju alla attributer för en tragedihjelte,“ mumlade Konrad, och lät sina blickar nu med mera frihet kringsväfvade den dunkla stugan.

Der fanns emellertid ingenting vidare anmärkningsvärdt, utom några ännu glindrande eldkol i spiseln, samt en stor slät sten i ena hörnet, som syntes blifvit begagnad till bord eller stol, ty några småsaker, hvilkas beskaffenhet Konrad icke kunde urskilja, lågo kastade derpå.

Tio minuter hade väl förflutit och ingen rörelse af stugans invånare hade tillåtit Konrad att se honom

annat än på ryggen, endast rörelsen af hans arm och hufvudets lutning visade att han icke var liflös.

Emellertid fanns det någonting hos denna figur, hvars klädsel var temligen sluskig och dålig, som föreföll Konrad bekant, och han var fullt beredd att vänta hur länge som helst för att få se hans ansigte.

I detsamma ådrog sig ett obetydligt buller utanför Konrads uppmärksamhet. Som han låg nästan alldeles ned på marken i skuggan under buskarne, behöfde han icke frukta att bli upptäckt, och utan minsta ljud vek han undan bladen och tittade fram. Straxt nedanför den lilla berghällen, vid kanten af de granbuskar, som närmast omgäfvos kojan, såg han en mörk figur stå orörlig; nu tog den ett steg framåt och skuggan betäckte den icke längre; månljuset visade Konrad en karl, klädd i en grof rock med en gammal mössa på hufvudet och hvars hela utseende liknade en af traktens arbetare.

Han stannade åter och tycktes lyssna, liksom för att öfvertyga sig om att han var fullkomligt ensam, och då intet ljud hördes gick han hastigt fram till stugans dörr.

Konrad hörde ett krafande ljud, och straxt derpå det hesa, men tydliga skriket af en ugglas, så fullkomligt naturligt, att han icke visste om icke verkligen en af dessa fåglar tagit plats i granarne bredvid.

Han lutade sig nu ned igen till hålet i väggen, som han förut haft den försigtigheten att skyla med sin rock, på det icke samma sken, som vägledt honom sjelf, skulle observeras af någon annan. Den smygande figuren hade kommit ifrån motsatt håll och således icke kunnat blifva det varse.

Mannen i kojan reste upp hufvudet och lyssnade. Krafandet på dörren och ugglans "klähvitt" upprepades och Konrad såg honom lemna bordet och gå fram till dörren, som han öppnade.

Straxt derefter inträdde den, som han nyss sett utanför, med nedböjdt hufvud, för att icke stöta emot den låga dörrposten, så att skuggan af den långt ned-

dragna mössan gjorde det omöjligt att urskilja hans ansigte i halfdunklet, och nu stälde den förste sig midtför honom, medan de samtalade lågt och ifrigt.

Af detta samtal kunde Konrad endast uppfatta orden: "det går förträffligt", samt "Hamburg" och "vexlar", hvilka senare ord flera gånger upprepades. Sedan båda närmat sig bordet och tillsammans, som det tycktes, granskat de papper, hvilka betäckte detsamma, hörde Konrad åter den sistkomne säga med något högre röst:

"I sanning, ni öfverträffar min förväntan!"

I detsamma började båda att skyndsamt hopsamla alla de saker, som lågo kringspridda, och slutligen äfven bordet och stolen, men under allt detta hade likväl den, som först varit derinne, icke någon gång kommit att vända ansigtet emot Konrads gömställe. Nu lutade han sig ned under bemödande att upplyfta en plankan i golvet och derunder syntes hans ansigte ändtligen i profil och klart upplyst af lampskenet.

Konrad kunde emellertid icke uppfatta hans utseende, ty en stor svart plåsterlapp betäckte hälften af hans ansigte på denna sidan, och den fruktan, som genast bemäktigat sig honom, att denna figur möjligen var honom bekant, blef egentligen hvarken bekräftad eller undanröjd.

Deremot, då den andra äfven böjde sig ned för att hjälpa sin kamrat, blef Konrad nästan öfvertygad om, hvad rösten redan förut låtit honom misstänka, att det var den italienske professorn han här såg uppträda i en ny hemlighetsfull rol och kostym; ty denna figur nyttjade icke mera än den *ena* armen, och den andra höll han oupphörligt instucken i rocken, och detta föreföll så mycket mera orimligt, som han synbarligen ville påskynda sin kamrats göromål.

Slutligen var plankan upplyftad, men i detsamma också Konrads utsigt stängd, ty troligen kom den att hvila mot väggen just der hålet fanns.

"Det vore kanske bäst att nu retirera i förväg, ty troligen ännu de nu lemna sin nattliga tillflyktsort,"

tänkte Konrad, "men det kunde också vara roligt att se åt hvad håll de begifva sig." Och han stannade därför qvar orörlig på sin plats.

Efter en stund lyste ljusskenet åter fram, och Konrad såg den första af stugans invånare stoppa pistolen inom rocken, svepa kappan omkring sig och påsätta hatten, under det de båda sakta och lifligt samtalade; strax derefter släcktes ljuset och Konrad vände nu sina ögon emot dörren, för att se dem utkomma och sedan följa obemärkt efter dem.

Men han väntade förgäfvets. Det var redan tio gånger den tid förliden, som hade fordrats för att öppna och stänga en dörr, och ingen syntes till. Det var omöjligt att de kunnat utkomma denna väg, utan att blifva sedda af sin gömda åskådare, och Konrad lutade örat till öppningen i väggen, för att utröna om de ännu voro qvar, men intet ljud hördes, det var fullkomligt tyst och mörkt derinne.

"Hvad vill detta säga? De hafva undgått mig. De hafva kommit ut en annan väg," mumlade Konrad förtretad, och reste sig upp, likväl med en viss försigtighet, ty dessa mystiska nattvandrare kunde ju ändock vara qvar i grannskapet.

Ansträngande både syn och hörsel till det yttersta, stannade han orörlig ännu en stund, men endast vinden, som sakta susade i grantopparne uppöfver honom, hördes; ingen lefvande varelse kunde upptäckas, och öfvertygad att han icke skulle kunna utröna något mera eller få någon närmare upplysning om detta äfventyr, beslöt han äntligen att fortsätta sin väg.

Emellertid är det märkvärdigt hvad man kan vara ihärdig att vänta, och hur svårt man ofta har att tro på ett aflägsnande, som man icke sett. Vi vilja se ännu en gnista skymt af någon som vi älska, som sagt oss farväl, och vi dröja väntande och spanande, långt efter sedan allt hopp att få se honom är förbi. Man säger oss till och med att han redan passerat den punkt, der våra ögon äro liksom fasttrollade, men vi

hafva mycket svårt att *tro* det, efter vi icke *sett* honom, och det förefaller oss likväl som han vore qvar.

På samma sätt var det nu med Konrad; han hade fattat en så liflig föreställning om deras utträddande genom dörren, att han var nästan öfvertygad om att de ännu voro qvar derinne, oaktadt att lampan var släck; och det var först sedan han ännu en gång gått rundt omkring stugan och öfvertygat sig om att han hvarken kunde finna någon annan utgång eller få någon bekräftelse på deras dervaro, som han aflägsnade sig.

Klockan var två på natten då Konrad hemkom, uttröttad, smutsig och våt. Alla menniskor sofvo vid brunnen, och ingen underrättelse kunde naturligtvis erhållas om dem, för hvilka han intresserade sig. Men så fort han på morgonen var klädd, skyndade han till det hus, der Franke och Testa bodde.

Franke var redan utgången och på Konrads fråga svarade hans städerska, att "baron varit hemma hela eftermiddagen i går, emedan han icke måtte väl, så att han ej kunnat medfölja brunnssällskapet till Kjersby."

"Det var således icke honom jag såg i natt, Gudskelof!" mumlade Konrad lugnad, "det må då vara hvem det vill, som den förbannade Testa gör sina konster med; ty att det var italienaren med sin stela arm, detta lyte, som han med allt sitt hexeri icke kan bota, det förefaller mig fullkomligt säkert, ehuru jag icke i skymningen kunde få den ringaste föreställning om hans ansigte. Jag såg honom visserligen i wursten vid tant Beate Maries sida, det är sannt, men han kunde lemnat sällskapet, för att uppsöka sin kamrat i skogen och bytt om kläder också; ingenting är omöjligt för den menniskan."

Konrad skyndade vidare för att uppsöka sin kusin, och få sin farhåga äfven för henne undanröjd, men båda fruntimmerna voro redan vid brunnen, sade tantens

kammarpiga, som med en damborste i handen mötte Konrad i dörren.

“Då väntar jag tills de återkomma. De kommo lyckligt hem i går qväll, och befinna sig väl?” frågade Konrad.

“Ja bevars! Brukspatron följde dem hem. Hm, jag tror att han allt är mamsell Agathas fästman,” sade flickan, angelägen att vara den första, som berättade en förment nyhet och kanske äfven för att se dess verkan på Konrad, hvars känslor hon, med sådana människors vanliga instinkt i dylika fall, rätt väl anade.

Konrad skiftade färg och gick in, icke aktande på hennes ursäkter för den ännu ofulländade damningen.

Han kastade sig på soffan i yttre rummet, och genomgick i minnet alla Agathas ord och blickar; han påminde sig den hjertliga välvilja hon ständigt visat honom så oförstäldt ända tills dessa sista dagar här vid brunnen. Här hade hon undvikit honom; han hade ofta sett tårar i hennes ögon, funnit hennes barnsliga liflighet försvunnen och sett henne tyst och tankfull.

Om den unge kandidaten haft någon erfarenhet, skulle dessa tecken långt ifrån att oroa honom, varit en anledning till tillfredsställelse; nu deremot fruktade han att brukspatronens frieri och tantens förord och uppmaningar dertill voro orsaken till Agathas tvekan och nedslagenhet. Till någon del hade hon äfven rätt, men hans eget uppförande var likväl i främsta rummet anledningen, och detta föll honom alldeles icke in.

Agatha visste nu, sedan några dagar, att hon älskade Konrad, en sak som hon hittills varit helt och hållet okunnig om, och denna kunskap var det som förändrat henne långt mer än tantens alla giftermålsförslager.

Kammarpigans ord hade emellertid verkat en nedslagenhet i Konrads sinne, som tusen fattiga ynglingar troligen känt, då de sett föremålet för sitt hjertas första ömhet ryckas ifrån dem af en annan, som, lyckligare

än de, eger det materiella livvets alla fördelar att bjuda deras afgud, hvilken halft omedveten om det offer han gör, öfvertalad, tvekande och ängslig, räcker sin hand åt den, för hvilken hennes hjerta aldrig skall känna någon sympati.

Konrad lutade hufvudet i handen och försjök i tankar. Hans morbrors godhet, på hvars bekostnad han hittills lefvat, Agathas lycka, hedern och pligten fordrade ju att han aflägsnade sig, att han icke sökte vinna sin vackra kusins kärlek, då han icke egde något mera än denna kärlek att tillbjuda henne.

Det var rätt vackert tänkt, men olyckligtvis låta tillfälligheterna oss oftast glömma våra mest aktningvärda beslut. Nåväl! vi få trösta oss med att vi likväl en gång af fullt hjerta egt dem, och det är alltid något.

Midt i Konrads sorgliga tankar framstälde sig hastigt minnet af den tappade buketten, som han sjelf sedan på fullt allvar tappat och sedan helt och hållet glömt under inflytandet af de vexlande känslor af öfverraskning, oro, ängslan och nyfikenhet han rönt qvällen förut.

Det var med temligen mycken likgiltighet han nu undersökte sin västficka för att återfinna den lilla pappersremsan och den låg också mycket riktigt kvar.

Konrad uppvek den och läste:

“Jag är hemma i afton klockan 10.“

Intet namn, ingen adress, och det behöfdes icke heller. Adressen hade Konrad läst i de vackraste ögon man kunde se; han skulle varit den dumaste man i verlden, om han tvekat om hvem denna biljett tillhörde.

“Besynnerliga qvinnor! Det finns troligen icke mer än en enda man här, som afsäger sig denna lycka, och just till denne blir den erbjuden,“ mumlade Konrad, melankoliskt leende och hopkramade papperet i handen.

“Och denne kallsinnige skulle vara du,“ sade en låg och darrande röst, besvarande hans halfhögt uttalade ord.

Konrad vände sig om, och Agatha stod rodnande och förvirrad bakom honom. Hon hade läst biljetten öfver hans axel och hört den reflexion han gjort deröfver.

Det är mycket lätt att blifva öfvertygad om hvad man lifligt önskar vara sannt. Alla de tvifvel och den svartsjuka, som Konrads frånvaro, tankspriddhet och besynnerliga uppförande gifvit anledning till, voro snart skingrade, och hvem kan undra om Konrad glömde alla de vackra föresatser om resignation och flykt, som han helt nyss fattat; om han icke egde mod att afsäga sig den lycka, som lofvades honom i de blå ögonen, lika hjeltomodigt som den de svarta förespeglat honom; med ett ord, om han begagnade sig af tillfället att omtala sin länge närda kärleks hela vidd och värma, just det hvarom han beslutit att tiga.

Det der händer så länge världen står, och troligen kommer det också att hända, att älskande alltid blifva störda, innan de fått utbyta alla de försäkringar de anse af nöden.

Konrad och Agatha glömde både tid och rum under den himmelska mångbesjungna dröm, som sänker sig ned till de dödlige under deras prosaiska lif och förgyller några minuter deraf med en guldglans, som bleknar först i döden, eller som kanske då strålar ännu högre.

“Hvad betyder detta? Agatha, hvad tänker du på!” utropade tant Beate Marie, hvars annars mjuka och behagliga röst nu tonade skarp och högtidlig som domsbasunen, och den gamla frun stod innanför dörren med högt upplyftad parasoll och minen af en förolämpad drottning.

De båda älskande flögo förskräckta ur hvarandras armar, men som det var omöjligt för den förvirrade unga flickan att säga, hvad hon tänkt på, så iakttog hon en fullkomlig tystnad och lät Konrad svara för dem båda.

Den förgrymmade tant Beate Marie afbröt emelertid hans ganska rörande framställning af deras

kärlek och förhoppningar med en straffpredikan, hvilken slutligen öfvergick till en moralisk föreläsning, som för Konrad var ganska svår att besvara, och han stod helt och hållet handfallen, när hon slutade med dessa ord:

“Just nu har jag här ett bref till Agatha från den aktningsvärda brukspatronen; du kan gissa hvad det innehåller, då jag sjelf åtagit mig att framlemna detsamma! Om du, Konrad, nu icke med ditt lättsinniga och tanklösa kärleksprat förvillat Agathas ömdöme, så är jag nästan säker, att hon skulle blifvit en rik och aktad mans hustru; nu deremot skall hon kanhända icke ens tänka derpå, utan bortkasta den lycka, som kunnat blifva hennes, och i stället gå och gråna och tråna som en gammal flicka, för att sjuklig och gammal slutligen träda i brudstol med en man, som kanske är föga tacksam för hennes trohet och med ganska måttlig förtjusning mottager gåfvan af de föråldrade behag hon förvarat åt honom; ty ni måste båda medgifva, att Konrads förhoppning på bergning är bra aflägsen.“

Hvad skulle man väl svara på detta? Den tunga, kalla, otrefliga sanningen i hvarje af tantens ord föll som ett takdropp öfver de ungas hjertan; tårarne trängde fram i bådass ögon, och ingen af dem fann ett ord till svar.

För Agathas minne framstodo flera gamla hektiska och melankoliska fästmör, med lindad förlofningsring på sitt afmagrade finger; hon hade till och med varit brudtärna på bröllopet för en af dem och mindes mycket väl brudgummens månsken och resignerade utseende och brudens knotiga hals, som inga halsband kunde dölja.

Och öfver Konrads själ smög ångern att hafva väckt en känsla hos Agatha, som skulle gifva henne valet mellan fattigdomens pligter och försakelser eller den långa väntan, som skulle bleka hennes ungdoms rosor.

Båda stodo förstummade, och tant Beate Marie, som fann sig betydligt blidkad af den verkan hennes predikan åstadkommit, fortfor i mildare ton:

“Jag skall anse som denna scen aldrig hade passerat, men så länge Agatha står under mitt beskydd, må ni betrakta er som fullkomligt skilda åt; hennes föräldrar må sedan handla efter sitt godfinnande. Du, Konrad, reser härifrån, och jag litar på din heder att icke på något sätt söka förnya det dåraktiga och opassande uppträde jag nyss bevittnat.“

Konrad svarade ingenting. Han gick endast fram och fattade Agathas hand, men då bådas ögon möttes, voro alla de moln, som tanten hopat omkring dem, glömda och skingrade för solljuset, som strålade dem till mötes, och då Konrad öppnade sina armar, föll Agatha till hans bröst.

“Se så, se så! Låt det nu vara nog med barnsligheter,” sade kammarråddinnan, som fann deras afsked högst litet viktigt och till hvad pris som helst ville sluta denna scen, som i fall flera ord spildes derpå, skulle få en storartad tragisk effekt och fästa sig allt för djupt i de båda älskandes minne.

“Må du glömma mig och blifva lycklig!” hviskade Konrad, hänförd af denna häftiga smärta, som ungdomen tror vara obotlig, och som stundom genom sinnesbeskaffenheten och omständigheterna verkligen blir det.

Tant Beate Marie förde Agatha in i ett annat rum, och Konrad störtade ut, med hela häftigheten af en älskare i en dram.

Hemkommen kastade han sig i soffan, ett rof för denna förvirring, tomhet och förtviflan, som man känner, då en plötslig omstörtning skett i vårt inre, då vår inbillning, våra tankar och hela vårt intresse länge varit koncentrerade kring ett föremål, som hastigt försvunnit. Spänstigheten i vår själ är med ens flydd, vi sjunka tillsammans, vi famla efter något som kan återgifva oss lifvet, och först när vi funnit det, kommer själens eller fantasiens urverk åter i gång.

Emellertid spelades en annan kärleksscena med en lyckligare upplösning i den vackra Fillides rum.

Ett af dessa rum, som ursprungligen varit ganska tarfligt och år efter år hyst mindre pretentiösa brunngäster, hade nu, tack vare den fransyska kammarjungfruns smak och talang, förvandlats till en ganska förtjusande boudoir, hvars hvita och rosenfärgade draperier läto herrskarinnans skönhet framträda i sin mest förföriska glans.

Hvilande som uti en sky af musslin och spetsar, satt den vackra italienskan i en låg soffa eller rättare på en hög af mjuka kuddar, och hennes bara arm, mer hvit än spetsarne som omgäfvade den, var stödd under hennes hufvud. Hela hennes utseende vittnade emellertid om föga belåtenhet. Hennes blickar, matta och ligkiltiga, sväfvade än öfver blommorna, som ställda i stora vaser, fylde rummet med sitt doft och hvars lifliga färger syntes ännu bjertare i halfdunklet, än öfver alla dessa granna småsaker, hvarmed kvinnorna älska att omgifva sig, och hvilkas bestämmelse och behag äro en hemlighet för dem sjelfva, än sänkte de sig ned öfver herr Adam Lennitz tunnhåriga hjessa, hvilken presenterade sig ödmjukt nedanför hennes knän, och vid hvarje sådan blick spred sig ett drag kring hennes röda läppar, som kunnat tydas på många sätt.

Den gamle rumslaren satt på en pall vid hennes fötter och framhvisade, med hennes ena hand slutet i sin, alla de fadda dumheter, han kunde påminna sig sedan den tid han prenumererade på lånbibliotek. Dessa "sinnrika enfaldigheter", som madam Girardin kallar dem, hvilka, sagda med kärlekens inspiration i röst och blick, äro så förledande, men, framkrystade endast som besvärliga preliminärer, sakna all illusion.

Det finns kanske ingenting mer vidrigt och onaturligt, mer stridande emot all ren känsla och smak — för att helt och hållet lemna det omoraliska åsido — än dessa så ofta upprepade scener, dessa vedervärdiga parodier, der den ena *gifver* med ligkiltighet eller afsmak, och den andra *mottager* med djurets råhet

hvad som aldrig borde vara annat än den renaste kärleks myster.

“Ni är så tankfull i dag, Fillide! Hvad fattas er?” frågade Lennitz ömt, då han en lång stund fåfängt bemödat sig att möta hennes blick.

“Det är sannt, jag tänker verkligen på något, men det var endast på hvar den unga studenten tagit vägen, som ingen sett sedan i går,” svarade Fillide helt uppriktigt med en oskyldig och likgiltig min.

“Jag kunde verkligen bli svartsjuk på det intresse du visar honom.”

“Åh nej, genera er icke dermed,” sade Fillide skrattande, “utan gå nu i stället er väg och laga att jag får veta hvar han finns. Den der långa magisterns berättelse om röfvare, och hvad det allt var, har i hög grad väckt min nyfikenhet.”

“Ack, min Gud, hvad ni öfverdrifver, han talade ju aldrig om några röfvare. Sådana finnas, Gud ske lof, icke hos oss.”

“Om det icke var röfvare, hvarifrån kommo då dessa förfärliga rop och pistolskott, och . . .”

“Jag hörde honom aldrig nämna den saken.”

“Lika godt, jag vill hafva underrättelser om detta uppträde, om den unge mannens försvinnande,” sade Fillide häftigt, i det blodet rusade upp till tinningarne och ögonen lågade.

“Min engel! du skall få allt hvad du vill, men lugna dig blott.”

“Lugna mig, då ni motsäger mig oupphörligt, i sanning ett nytt sätt att tillvinna sig mitt tycke,” sade den unga damen och stötte med foten undan sin tillbedjare.

Denna lilla fot i sin mörkröda sidentoffel var verkligen så förtjusande, att man kunde förlåta den hvad som helst, och Lennitz tog den också och förde den till sina läppar, med något som liknade verklig berusning.

“Hur kan du föreställa dig att jag har en annan tanke än på dig? Låt studenten hafva råkat ut

för röfvare, vexlat skott, blifvit massakrerad, gerna för mig.“

“Men jag vill hafva reda på saken, nu i detta ögonblick, nu, nu genast, hör ni,“ utropade italienskan med hela häftigheten hos ett vildsint barn, och slog sina små händer tillsammans af otålighet.

“Ack, men jag vet ju ingenting! Jag har frågat alla människor vid brunnen; ingen har sett honom, han var icke hemkommen i natt ännu klockan två. Men du kan väl förstå, att en ung karl kan råka ut för något annat än röfvare.“

Fillide kastade en ursinnig blick på sin älskare och sprang upp.

“Förlåt, förlåt! Det var icke min mening att motsäga dig,“ sade Lennitz förskräckt, och mumlande helt sakta, fortfor han: “fan till besvärlig qvinna, hon är som en katt.“

“Gå, min herre, gå på ögonblicket, och visa er icke mera för mina ögon, innan ni kan gifva mig de noggrannaste detaljer om denna händelse.“

“Fillide!“ suckade Lennitz och antog en bönfallande ställning.

“Hör på!“ återtog hon hastigt, sedan hon gått fram och tillbaka några gånger, och stannade tvärt.

“Det är ännu en sak ni måste verkställa, innan vi återse hvarandra här.“ Den sköna qvinnan, hvars ansigte hvarje minut vexlade uttryck, lät nu ett förtrollande småleende efterträda vreden.

“Allt, allt hvad som står i en människas makt,“ utropade Lennitz, på hvilken detta leende verkade elektriskt.

“Sätt er här, och kom ihåg att ett enda ord till motsägelse stänger denna dörr för alltid för er!“

Fillide kastade sig åter ned i soffan och den förtjuste och hoppfulle Lennitz sjönk ned framför henne.

“Tala! Begär hvad du vill; mitt lif, min förmögenhet, allt tillhör dig,“ hviskade han och öfverhöljde hennes händer med kyssar.

“Nåväl! Det ena vill jag dela med er,” hviskade hon ömt, “och det andra vill jag skänka åt en annan; se der, hvad jag begär!”

“Jag förstår dig icke. Mitt förstånd är i detta ögonblick alltför omtöcknadt af din åsyn; du måste tala tydligare.”

“Öfverstinnan S. reser härifrån i nästa vecka; ni lär hafva visat hennes dotter någon uppmärksamhet, innan jag kom hit; den unga flickan dör af kärlek till er; ni måste bli hennes trolofvade, innan hon reser.”

Lennitz sprang upp, förfärad öfver det oväntade förslaget.

“Men det är omöjligt, Fillide! Hvilken begäran, då jag tillber er, då jag icke kan lefva utan hoppet att en dag få ega er!”

“Jag begriper också icke hvarför Testa är så angelägen om detta giftermål, men det gör också det-samma,” tänkte Fillide; “det skall emellertid ske, efter jag lofvat honom det.” Och högt fortfor hon i samma smekande ton:

“Det är också för att vinna detta mål, som ni uppfyller min begäran, hvilken också öfverensstämmer med hederns och rättvisans fordringar.”

“Men jag försäkrar er att det är ett misstag. Therese älskar mig icke.”

“Lika godt, påminn er hvad jag sagt, det är icke invändningar utan lydnad, som förskaffar er min ömhet. Det är som hennes fästman ni återkommer och finner Fillide eller också aldrig.”

Det heta blodet färgade åter hennes fina tinningar, hon steg upp och försvann inom dörren till sin sängkammare, hvars regel Lennitz hörde raspa emot dörrkarmen.

“Men detta är väl mycket! Att gifta mig helt tvärt, när jag icke tänkt derpå. Hvilket infall!” suckade han och reste sig upp.

Man säger att den verkliga kärleken intager vår själ helt och hållet, och suspenderar alla andra känslor, och detta är äfven till en viss grad sannt, det vill säga för någon tid, i synnerhet hvad de båda ytterligheterna beträffar, nämligen kärleken i sitt sällhetsrus och den absolut hopplösa; men hvad Konrad och Agathas kärlek angick, så var den vid ingendera af dessa stadier, det var blott ett tillfälligt moln, som skydde deras himmel; så hviskade hoppet åtminstone i den unga flickans själ och äfven Konrad kunde omöjligt på fullt allvar afsäga sig en böjelse, som hos honom redan var gammal och nu vunnit visshet om gensvar.

Tiden synes oss i allmänhet mycket lång under ungdomen, kanhända därför att den är så rik på intryck, och några timmar, tillbragta under sorg och tårar, är en ofantlig tid; sinnet har så liten mottaglighet för smärtan, den stöter den tillbaka som en onaturlighet, och skakar den ifrån sig lika lätt som svanen skakar vattendropparne från sina fjädrar. Det var därför, som Konrad rätt snart kände sin rörelse och sin sorg minskas, och glädjen att veta sig älskad förenade sig med hoppet, som, trots alla tantens mörka förespeglingar, likväl lefde i hans hjerta; så mycket mer som ålderdomen, denna buse, hvilken hon framkallat, egentligen är någonting som, ehuru besynnerligt det kan låta, ungdomen aldrig tror på, lika litet som på döden, eller rättare — tanken kan icke fatta dessa båda saker.

Hans sinnes spänstighet återkom och med det samma nyfikenheten och intresset för den italienske doktors hemligheter, äfvensom planer till det gamla skrinets återfinnande. Dessa båda intressen sysselsatte hans tankar, om icke till lika hög grad som kärleken, åtminstone tillräckligt mycket för att icke kunna glömmas.

Han genomgick i minnet gårdagens äfventyr och beslöt att icke lemna Medevi, innan han fått någon upplysning derom.

“Hvarifrån kommo dessa rop, som hindrade mig att öfvertyga mig om att det skrin jag såg verkligen var detsamma som jag en gång egt. Skulle de kunnat hafva något sammanhang med de hemlighetsfulla personerna i kojan? Nej, deras sysselsättning tycktes icke vara af någon våldsamt art, men farlig utan tvifvel; man behöfver icke laddade pistoler bredvid sig, för att freda ett lofligt företag. Kunde det vara Franke? Hans djerfhet och orediga begrepp om rätt och orätt låta mig frukta allt af honom. Eller kunde det möjligen vara den obehagliga figur, hvars ruskiga fysionomi jag såg i fönstret helt hastigt, och som bidrog att afleda min uppmärksamhet från skrinet? Detta vore mest troligt, ehuru han föreföll mig alltför kort till växten för att vara densamme. I alla händelser går jag åter dit i afton. Tant Beate Marie kan icke begära att jag reser på ögonblicket; det är tillräckligt i morgon, och i natt kan jag måhända få veta allt hvad jag önskar,” slutade Konrad sin halfhöga monolog, och steg upp.

Några minuter derefter stod han åter vid Frankes dörr, men äfven nu lyckades han ej träffa honom. Baronens var bortrest, berättade pigan, han for för några ögonblick sedan, hon visste icke hvart, men han skulle återkomma om ett par dagar.

Konrad kände sig nedslagen och illa till mods. Han hade vant sig att meddela sig under alla förhållanden med sin regellösa vän, öfvertygad att, om ingenting annat fanns att lita på hos Franke, hans vänskap likväl alltid var oföränderlig. Nu hade han emellertid undvikit Konrad, allt sedan denne kommit till Medevi, och detta visste han vara ett säkert bevis att Franke för tillfället var sysselsatt med något som vännen skulle ogilla.

Nedstämd vandrade Konrad framåt till brunns-
huset. Det var midt på förmiddagen, ingen människa syntes till, öfverallt var tyst och tomt, och Konrad visste icke hvad han skulle fördrifva tiden med, tills det efterlängtrade mörkret inbröt.

Då slog honom någon i detsamma på axeln bakifrån, och utropade med verklig förtjusning:

“Ah, välkommen igen, herr kandidat! Ni lär ha råkat ut för äfventyr i går qväll, som gjort er intressant för alla damerna vid brunn! Man har icke talat om något annat än er!”

Det var Lennitz, som syntes helt belåten att hafva råkat på honom och nu förtroligt stack sin arm under hans.

“Berätta mig nu för all del hvad som händt er, så att äfven jag kan få någon del af intresset genom att i min ordning omtala det.”

“Det är verkligen ledsamt under sådana omständigheter, att icke hafva något att berätta,” sade Konrad skrattande.

“Inte hafva något att berätta, då magister Lerman säger att ni sprungit som en verklig riddare genom skog och ödemarker, för att rädda en osynlig skönhet, hvars nödrop isade edra hjertan!”

“Det är sannt, jag sprang verkligen som riddaren af la Mancha, utan att finna någonting annat än en gammal gumma, som helt fredligt högg granris i skogen.”

“Men ni återkom icke förrän sent, klockan två på natten.”

“Nej, ty jag förvillade mig i mörkret och var alldeles uttröttad, nedsmutsad och sönderrifven, när jag äntligen hemkom.”

“Således ingenting märkvärdigt att berätta?”

“Inte det minsta!”

“Det var skada, ni hade annars kunnat, åtminstone för några dagar, blifvit hjälten vid brunn, det vill säga hjälten numro två, ty numro ett blir ändock alltid den italienske professorn. Har ni hört att den gamle baron Stein testamenterat honom hela sin förmögenhet, med ett vilkor likväl?”

“Ja, testamentet har jag hört omtalas, men icke vilkoret.”

“Det kunde likväl snarare kallas en begäran, ty testamentet läser icke upphävas af dess uraktlåtenhet,

och i fall jag uppfattat den besynnerlige herrn riktigt, så kommer han icke att genera sig för detta vilkor.“

“Hvilket är det då?”

“Åh, ingenting annat än att han skall taga rätt på en viss person, som äfven bör hafva en andel, en son till den affidne, på sidolinien förstås, och hvars namn och signalement är en hemlighet mellan professorn och den döde; ett gränslöst förtroende eller hur?”

“Hur vet man detta? Har professorn sagt det sjelf?”

“Nej, naturligtvis icke, men man säger det som mycket annat. Kanhända det icke är sannt? Jag vill åtminstone icke svärja derpå. Ah! men se der kommer han just, i sällskap med den gamla behagsjuka greffinnan från Skåne. Man säger att hon fått ett skönhetsvatten af honom, som utplånat hälften af hennes skrynklor, och sanningen att säga, tycker jag också, att hon fått en viss fraicheur sedan någon tid. Men hon lär också fått betala det bra. Nu komma de hitåt; jag vill icke råka dem; den karlen generar mig riktigt med sina inqvisitoriska blickar. Adjö!”

De båda herrarne skildes åt, men Konrad, för hvilken Testa hade en magnetisk dragningskraft, kunde icke motstå begäret att återigen på nära håll se denna varelse, som aldrig kunde synas honom naturlig eller likgiltig, och satte sig därför på en bänk, för att se de båda promenerande passera förbi.

“Besynnerligt, att jag icke kan besegra den ryning, som denna menniska inger mig; att jag icke kan glömma drömmens barnsliga och dunkla ångest; icke fatta annat än att det är ett fantom jag ser, och icke besluta mig att någonsin tala till honom,” mumlade Konrad sakta för sig sjelf.

“Hur kan ni förundra er öfver detta?” sade en låg, mjuk röst tätt bredvid honom, besvarande hans tankar, och då han häftigt vände sig om, stod Testa bakom honom.

Konrad snarare sjönk än satte sig ned på bänken igen, bedöfvad af samma oförklarliga bäfvan som han känt om natten i det gamla huset.

“Hur kan ni förundra er öfver att den vackra fjäriln, hvilken fladdrar i solskenet en sommardag, icke kan fatta eller älska den mörka läderlappen? Och om fjäriln, dårad af nattfågeln hemlighet, skulle följa och kringsvärma honom, skulle få aning om nattens mysterier, då skulle solstrålarne icke mera väcka hans tjusning, dagens illusion vara flydd, och nattens skuggor väcka hans fasa. Likväl har lifvet blifvit tändt i båda dessa former, de hafva båda sin utveckling och sin förvandling, men så länge den ena är fjäril och den andra läderlapp, kunna de icke hafva något gemensamt. Må fjäriln kyssa sin rosenknopp och lefva sitt sollif och icke komma i vägen för nattdjurets kalla, svarta vinge, den kunde krossa hans bräckliga varelse.“

Testa stod framför honom och fäste sina mörka ögon med en viss melankolisk välvilja på Konrads ungdomliga ansigte, under det han långsamt och lågt yttrade dessa ord. Derpå rörde han handen till en helsning och gick allén framåt med sänkt hufvud och långsamma steg.

Konrad satt tyst och orörlig qvar en stund, der-
efter reste han sig och mumlade beslutsamt: “Må så vara, men fjäriln vill följa läderlappen, skulle det än kosta honom både hans illusioner och hans vingar.“

Klockan var sju på qvällen, när Konrad framkom till dörren af den lilla stugan, der han aftonen förut sett qvinnan, som hade det gamla skrinet. Just som han steg öfver tröskeln, mötte honom en hustru med ett vattenämbar i handen, och han igenkände gumman med granrisbördan, som han mött i skogen.

“Är detta er stuga?” frågade Konrad, sedan han helsat på sin bekanta sedan gårdagen.

“Ja, jag bor här ensam med flickan, sedan i våras, då gamla Annika dog; det var hennes stuga, och nu är det hennes brorson, Jerker i ängen, som rår om den, men jag får bo här så länge.“

“Men jag råkade i går qväll en madam här, som jag skulle vilja tala vid.“

“Jaså, jag vet, hon går omkring och säljer en hop småsaker. Herrn vill väl handla något, kan jag tro? Hon har mycket rara saker, hon, som kan passa åt herrskapsfolk också.“

“Ja, det är just det jag vill. Är hon derinne?“

“Nej vars, hon gick sin väg i dag morse. Hon skulle gå fram till brunn, efter som hon sa, så herrn, som väl är derifrån, råkar henne nog. Hon har annars bott här en tid, medan hon gått omkring i trakten.“

“Kommer hon hit igen?“

“Ja, det tror jag nog! När hon fått afsålt hela sitt skräp, så kommer hon allt, innan hon ger sig af upp till Stockholm igen.“

Konrad gick, föga uppmuntrad af sitt fåfänga försök att träffa den han sökte; det var naturligt, att om hon stulit skrinet, så stannade hon icke kvar för att invänta honom.

Skulle han kanske misslyckas äfven i sina bemödanden att upptäcka de båda nattvandrarne i skogen? I detta fall ville han uppskjuta sin resa, ty till något resultat måste han nödvändigt komma i sina korsande gissningar om den sällsamme främlingen.

Månen steg röd och stor upp öfver horisonten, då Konrad lemnade stugan och fördjupade sig i skogen för att hinna den förfallna kojans, innan mörkret skulle försvåra hans bemödanden att återfinna vägen dit. Han hade sprungit så fort qvällen förut, och lockad af de rop han hört, icke tänkt på annat än att finna den som uppgaf dem, och således gjort många omvägar.

Detta bekräftades också deraf, att han rätt snart fann sig vara på samma ställe, der han träffat gumman. De afhuggna grenarne rundtomkring, och den stora rishögen bredvid minnesvården öfver den mördade, läto honom straxt igenkänna stället.

Konrad satte sig ned ett ögonblick, han kände sig trött och rönte denna oemotståndliga matthet i sinnet, som ofta efterträder häftiga sinnesrörelser, en

reaktion som är lika naturlig för själen som för kroppen. Tystnaden och mörkret omkring honom bidrogo att öka denna domning, som lifliga och känsliga naturer oftare än lugna och jemna falla uti; denna sinnets och kroppens orörlighet och dvala, då fantasien, likt ett ostyrigt barn, hvars vårdare somnat, gör de mest bizarra utflygter, de djerfvaste luftsprång.

Han höll just på att, oberoende af verkligheten, fantisera ihop slutet af sitt äfventyr, då ett rassel i buskarne, så aflägsset att han knappt kunde uppfatta det, väckte hans uppmärksamhet.

Hastigt kastade han sig ned mellan de höga ormbunkarne, som växte omkring stubben der han satt, för att icke blifva sedd, i händelse någon nalkades. Bullret närmade sig också och efter några ögonblick såg han otydligt i mörkret mellan träden på temligen långt afstånd ifrån stället, der han låg, tvenne personer passera förbi åt det håll, der han visste den öfvergifna kojans låg.

Den ene af dem gick lutad och tycktes bära något, och båda stannade flera gånger och tycktes häftigt tvista om någonting, ty det orediga ljudet af deras röster nådde Konrads öra, utan att han kunde urskilja ett enda ord, men tonen antydde icke ett vanligt lugnt samtal.

Efter några minuter voro de försvunna och Konrad, fullt öfvertygad att han sett de båda invånarne i den gamla kojans, som nu begåfvo sig till sin nattliga sysselsättning, lät dem få ett temligen stort försprång, för att sedan obemärkt kunna smyga sig efter dem.

En kvarts timme hade väl passerat, då Konrad reste sig upp, och tyst men hastigt tog samma väg, under det han inom sig gjorde den reflexion, att, i fall den ene verkligen var Testa, så hade han gjort en bra stor omväg, ty de båda vandrarne kommo ifrån ett motsatt håll från brunnen.

Han hade ungefär efter sin uträkning hunnit halfvägs, då han häftigt stannade vid ett ljud, som ovilkorligt jagade en rysning öfver honom; det var ett

nödros, som uttryckte hela den ångest och fasa, hvilken förer underrättelsen om dödsfara till det öra, som uppfattar detsamma.

Konrad lyssnade med klappande hjerta, men det upprepades icke, intet ljud hördes mer, han var färdig att, lydande endast sin instinkt, skynda åt det håll hvarifrån han tyckt sig höra detta hemska ljud, men han ihågkom i detsamma hur fruktlöst han sökt efter anledningen till ett liknande qvällen förut. Skulle gumman möjligen hafva rätt, att i dessa trakter föregick något öfvernaturligt och hemlighetsfullt? Konrad var i denna stund mer än någonsin böjd att tro derpå.

Likväl var detta rop ännu mera hemska än dem han hört förut; det var så tydligt en döende menniskas förtviflade rossliga stämma, att hans panna blef fuktig af svett.

Ännu en minut stod han kvar, men då allt var tyst, fortsatte han slutligen sin vandring och stod efter femtio steg på den öppna plats, der kojan låg.

Liksom förra qvällen lyste några bleka ljusstrimmor fram emellan springorna af det igenspikade fönstret, och Konrad närmade sig varsamt till det gömställe, som han redan kände till, sedan han öfvertygat sig att ingen fanns i närheten; en öfvertygelse som likväl icke kunde bli särdeles fullkomlig, då skog och busksnår omgafvo hela platsen.

Djerfvare än förra gången, vågade han känna med handen, om öppningen i väggen ännu var oförändrad, och han blef straxt öfvertygad derom, då ljuskenet i detsamma strömmade ut derifrån.

Den första blick han kastade ditin visade honom, att allt var som förra qvällen derinne, med den skilnad blott, att den person, som då stod vid bordet med ryggen vänd åt den sida, der Konrad låg nedkrupen, nu stod på andra sidan, insvept i kappan och med hatten på hufvudet. Han tycktes således icke ämnas dröja här länge och var sysselsatt att ordna några bref och papper i en portfölj, som låg framför honom.

Emellertid förbisåg Konrad allt annat, för att endast betrakta hans ansigte, som han oaktadt den stora svarta plåsterlappen och de breda skuggande hattbrättena, dock igenkände, nu när han såg det midt framför sig. Det var Franke; han var öfvertygad derom; och om han ännu haft något tvifvel, så blef han fullt säker, då den svarta lappen i detsamma föll ned på bordet och lemnade ansigtet alldeles obetäckt.

Franke tog upp den genast helt lugnt, höll den en sekund öfver lamplågan och fasttryckte den igen, utan att vända ögonen från de papper han granskade, men Konrad hade tillräckligt väl igenkänt barndomsvännen och en suck var nära att tränga sig fram ur hans beklämda bröst och förråda honom.

Allt var honom nu klart. Dessa papper voro penningar, sedlar af olika valörer, ehuru de måste tillhöra ett annat land, ty Konrad tyckte sig icke igenkänna dem. Dessa små graverade plåtar, som han såg på bordet, dessa färgkoppar, pennor och stift, dessa papperslappar, och slutligen den skicklighet som gravör, ritare och efterapare af allt, som han visste Franke ega, i förening med denna hemlighetsfullhet; ack, det var intet tvifvel, vännen var förlorad!

Konrad lät hufvudet sjunka, bedöfvad af de tankar, som vexlade inom honom; men i nästa ögonblick var hans beslut taget, han ville gå in i kojan, kauske skulle hans föreställningar och böner kunna förmå Franke att lemna och förkasta dessa farliga och oredliga företag.

Han kastade likväl ännu en blick in genom öppningen, och denna blick var tillräcklig att hejda honom, ty Franke var icke ensam. I sin öfverraskning och rörelse hade Konrad icke märkt, att den andra figuren sedan gårdagen äfven befann sig derinne.

Testa, ty han var nu fullkomligt öfvertygad att det var han, stod bredvid Franke, lutad öfver bordet med ryggen åt Konrad. Nu vände han sig om och gick några slag på det ojemna gropiga jordgolvet, under det han ifrigt samtalade med Franke på italienska.

Konrad hörde väl ett och annat ord, men utan att förstå hvad han sade; det var honom också likgiltigt; han hade förstått tillräckligt af den scen han såg.

Äntligen tände Testa en sticka på lamplågan, och närmade sig spiseln. En klar låga uppflammade och visade Konrad att det var en hög papper som brann. Testa rörde med noggrannhet omkring i elden, för att förvissa sig att ingen enda bit deraf undkommit förstöringen, och gick derefter fram till bordet igen.

Båda två hopsamlade derefter allt som kunde rödja deras besök i kojans, upplyftade åter de båda återstående stockarne i golfvet, och gömde alla dessa saker derunder, liksom qvällen förut och släckte lampan.

Konrad, som beslutit att följa dem, då de utkommo, för att utröna åt hvad håll Franke begaf sig, efter han ansågs vara bortrest och således troligen vistades någonstädes i trakten, kröp fram till hörnet af kojans, så långt som buskarne gånge honom skygd.

Emellertid visste han att de icke skulle komma ut genom dörren, förmodligen därför att den icke kunde stängas utanför. De måste hafva någon annan utgång och Konrad ansträngde sig för att kunna bevaka den lilla öppna platsen omkring stugan.

Hastigt såg han tvenne skuggor försvinna i skogs-brynet. Oaktadt allt hans bemödande hade de således osedda kommit öfver den lilla, af månen upplysta fläcken. Utan besinning skyndade han efter dem. De syntes icke mera, ty mörkret i skogen dolde dem, men han hörde i nattens djupa tystnad det lätta prasslet af deras steg, bullret af en eller annan afbruten eller undanböjd gren, och dessa ljud vägledde honom.

Det tycktes honom emellertid, kanhända i följd af hans upprörda fantasi, som om de egt vingar, ty det var endast springande han förmådde hålla sig så nära, att detta buller nådde honom. Nu hade de hunnit till en trakt, der marker var kal och bergig.

Det var ett "fall". Skogen var afbränd, de ömsom hvita, ömsom sotiga stubbarne, som qvarstodo, liknade dvärgar i månskenet. En och annan liten björkbuske

hade skjutit upp mellan granrötterna, men månen spred sitt bleka sken obehindradt öfver hela platsen och Konrad såg dem båda sväfvande deröfver, snabbt och ljudlöst såsom skuggor; endast den lösa och lätta mulden mellan stenarne hvirflade upp litet ibland efter deras steg.

Konrad vågade icke följa dem, innan de åter inträdt i skogen på andra sidan; han såg att de ständigt höllo sig till höger och således troligen ämnade sig till brunnen.

Nu försvunno de under granarnes skugga, just der en enstaka marig tall sträckte fram sina krokiga grenar vid kanten af fallet; och med ögonen på detta kännemärke skyndade Konrad i deras spår.

Han hade hunnit öfver denna kala mark och endast några steg återstodo, för att komma till skogsbrynet, då, ehuru hastigt han gick eller snarare hoppade emellan stubbarne på den steniga och ojemma marken, hans blickar föllo på något hvitt, som lyste i månskenet vid hans fötter.

Han lutade sig ovilkorligt ned, för att se hvad det kunde vara, och upptog, utan särdeles förundran, ett litet konvolut eller paket, ombundet med ett snöre; fullt öfvertygad att det var tappadt af dem han förföljde, hvilka nyss framgått öfver detta ställe, gaf han sig icke tid att närmare undersöka detsamma, utan stoppade det hastigt i sin rockficka och fortsatte sin väg, glad att dessa papper, hvilkas möjligen komprometterande innehåll kunnat skada Franke, icke fallit i någon annans händer.

Emellertid hade de båda nattvandrarne försvunnit, och han lyssnade förgäfvets efter något buller, som kunde vägleda honom. Villrådig vände han sig åt alla håll; mörkret i skogen hade icke, i synnerhet på så långt afstånd, tillåtit honom att se hvartåt de styrt sina steg, då de inkommit i densamma, och troende sig slutligen höra något prassel åt ena sidan, gick han ditåt. Han hade likväl icke hunnit många steg, innan han verkligen framför sig, men på långt håll i en

glesare trakt af skogen, dit månen kunde sända några ljusstrimmor, såg dem båda framskymta.

Glad att hafva kommit på spåret igen, skyndade han framåt, men snafvade i detsamma med foten emot några stora grangrenar, som lågo på marken och hvori han intrasslat sig, och föll framstupa. Han kände sig våt och nedsmutsad på händer och kläder; marken var troligen sumpig, men utan att akta derpå reste han sig hastigt och skyndade framåt, rädd att bullret af hans fall kunnat väcka någon uppmärksamhet.

Vägledt ömsom genom rasslet af deras steg, ömsom genom en hastig skymt af dem sjelfva, hade Konrad nästan springande tillryggalagt en, Gud vet hur lång väg. Den syntes honom åtminstone oändligt lång, då han med ens förlorade dem helt och hållet ur sigte, och i detsamma fann sig stående på en jemn väg, hvarest han efter någon besinning igenkände parken vid Medevi.

De hade alltså verkligen återvändt dit. Konrad besinnade sig en stund. Han kunde icke se hvad klockan var; månen som hittills skymtat fram mellan molnen, var nu alldeles insvept deri, men troligen var det långt öfver midnatt; han gick långsamt hem till sig.

Inkommen i sin kammare, letade han tankspridd efter eldstickor, utan att finna några. Asken var tom; han måste kläda af sig i mörkret. Emellertid föll det honom in att, om han dröjde till morgonen utan att råka Franke, skulle denne antingen verkligen vara borta eller åtminstone icke insläppa honom; han borde uppsöka honom ännu i natt, det kunde annars blifva för sent. Intagen af denna föreställning, påtog han hastigt andra kläder och gick ut. Just som han tillstängde dörren, ihågkom han det lilla paketet, som han hittat, men lugnande sig med att han snart skulle återkomma, tog han nyckeln ur dörren och skyndade bort.

Hvar och en har kanske någon gång anmärkt, huru alla omständigheter stundom i vårt lif på ett sätt öfverensstämma uti att föra oss till ett olyckligt mål, som sedan synes oss så oändligen lätt att hafva

kunnat undvika; ty hvar och en af dessa små tillfälligheter, hvilka sammanfogat vårt öde, tyckes så obetydlig, att den vidrighet den medfört förefaller oss derigenom dubbelt outhärdlig.

Emellertid kommer detta endast deraf, att vi ständigt äflas att bibehålla tron på vår fria vilja och trösta eller plåga oss med idéen om mera förutseende en annan gång.

Konrad tänkte likväl annorlunda, när han i minnet sedermera återkallade denna natt, och ansåg sig sällan hafva varit ett mera påtagligt och blindt verktyg i ödets händer för beredande af sin egen ofärd.

Han hade icke hunnit tio steg utom dörren af det hus der han bodde, hvilket låg temligen aflägsset, innan han hastigt kände sig gripen bakifrån af tvenne kraftfulla armar, som fasthöllo honom, under det en lång mörk figur rängde sig in på honom och böjde hans hufvud bakåt.

Att ropa på hjälp är någonting, som troligen hvarje ung och frisk man finner temligen motbjudande, åtminstone så länge han eger den minsta förhoppning att hjälpa sig sjelf, och Konrad hann dessutom icke hvarken tänka eller verkställa någonting, ty innan han öfvervunnit den ögonblickliga öfverraskningen, kände han sina sinnen förvirras, sitt hufvud svindla; allt sammanflöt som ett kaos för hans tankar; en maktlöshet och domning spredo sig öfver hans kropp, förstelnade hans tunga och kommo hans ögonlock att sänkas, men denna känsla var så angenäm, att den icke egde någon likhet med en vanlig svimning. Lifvet tycktes fly, men så sakta och behagligt som sömnen sänker sig öfver ett barns ögon, och med ett leende på läpparne sjönk den unge mannen i sina båda angripares armar.

“God morgon, mitt herrskap!” ropade friherrinnan Himmelsheim, redan på långt afstånd, då hon fick se tant Beate Marie, Agatha och magister Lerman, hvilka

promenerade i allén. "Ni har väl redan hunnit dricka några glas, förmodar jag, ty klockan är half åtta. Jag har verkligen haft en orolig natt och därför kommit sent ut," fortfor hon, sedan hon och mamsell Julie stannat framför det sällskap de mött.

"Hur står det till? Du ser verkligen blek och matt ut," sade kammarrådinnan deltagande, i det hon och hennes sällskap vände om för att följa friherrinnan till brunnshuset.

"Åh, friherrinnan har haft en obehaglig alteration," vidtog mamsell Julie, som slöt sig till Agatha, hvilken med magistern gick bakom de båda äldre damerna.

"Ja, det är sannerligen rätt olyckligt att sådana saker passera vid en helsobrunn, dit man kommit för att sköta sin helsa, och i synnerhet undvika allt som kan uppröra och nedslå sinnet."

"Men hvad har då händt, min bästa vän?" sade tant Beate Marie med lifligt intresse och spände ned sin parasoll, hvars yfviga fransar med försmädlig envishet fastnade i hennes hattskärm och hindrade henne att riktigt se sin altererade väns ansigte.

"Men är det möjligt, att du icke redan hört den obehagliga händelsen?"

"Inte ett ord! Jag vet om ingenting; min hufvudvärk hindrade mig i går qväll att följa er, som du vet, och först för en kvarts timme sedan kommo jag och Agatha hit."

"Nåväl, det var rätt lyckligt för dig att stanna hemma! Jag ser icke till grefvinnan P. och den gamla prostinnan, som åkte med; säkert hafva de, lika väl som jag, haft obehagliga sviter af sin förskräckelse."

"Du gör mig riktigt nyfiken! Berätta då ert äfventyr!"

"Föreställ dig, min vän, att just som vi vände vid den vackra skogsbacken, så få vi se en hop folk komma från en liten skogsväg, med länsman och fjerdingsskarlen i spetsen — och sådant folk äro min horreur — jag skulle då icke hafva vetat hvilka de

varit, om icke kusken sagt det; vi hålla stilla ett ögonblick och se att det är en vagn, hvaromkring dessa menniskor äro samlade. Häradshöfdingen, som alltid är nyfiken, stiger ur, och vi sitta qvar i wursten och vänta väl en qvart, innan han kommer tillbaka. Nå ändtligen, just då vårt tålmod var alldeles uttömt och vi säga till kusken att köra, kommer han och berättar oss, helt sans façon, utan den ringaste förberedelse, att man hittat en mördad person i skogen, och att det är detta lik man nu möter oss med.“

“En mördad! Hu, det var rysligt obehagligt,“ utropade tant Beate Marie förskräckt.

“Ja visst! Du kan föreställa dig våra känslor; att se detta tåg passera oss förbi på två stegs afstånd.“

“Såg du det verkligen?“

“Nej, min Gud, jag höll näsduken för ansigtet, så att jag var nära att qväfvas, och den stackars grefvinnan P. fick spasmer och höll på att svimma.“

“Hur oförsvarligt af häradshöfdingen; han kunde ha tegat med alltsammans!“

“Visserligen, han påstod att han ämnat detta, men att vi så öfverhopat honom med våra frågor, att han icke kunde undvika att svara; det är visst möjligt, ty vi kunde naturligtvis icke imaginera oss en dylik afskyvärd händelse.“

“Bästa tant, visste man icke hvem den mördade var?“ frågade Agatha med darrande röst och blek som ett lik.

“Jo, sedan jag fått sansa mig efter den första förskräckelsen, lät jag häradshöfdingen berätta mig allt hvad länsman sagt... det är en rätt besynnerlig historia, men jag måste nu gå in och dricka mitt glas; jag hinner i dag aldrig det bestämda antalet.“

Hela sällskapet skyndade in, utom Agatha som satte sig utanför dörren på ett gungbräde för att invänta sin tant. Den arma flickan kände en sällsam ångest sammanpressa sitt bröst, utan att kunna göra sig redo därför; kanhända i följd af den nedslagenhet och den nervösa sinnesstämning, hvori hon befunnit

sig, alltsedan Konrads afsked och hastiga försvinnande. Det är sannt, att tant Beate Marie ålagt honom att resa, att han lofvat detta, men Agatha hade likväl i hemlighet hoppats att få se honom ännu en gång.

Af magistern visste hon, att han ännu varit kvar dagen efter den scen, som afgjort deras öde, men äfven den beskedliga Lerman syntes förundrad öfver hans hastiga resa utan ett ord till afsked.

Det var nu trenne dagar sedan han så plötsligt försvunnit, och i Agathas fantasi hade många förklaringar öfver detta tysta aflägsnande efterträdt hvarandra, utan att någon syntes henne fullt antaglig.

Då nu tanten och friherrinnan, tillsammans med en stor del af brunnssällskapet, utkommo, skyndade Agatha och slöt sig till dem med en feberaktig nyfikenhet, för att få del af den hemska berättelsens slut.

Emellertid var det icke så lätt att få ett redigt sammanhang af en sak, hvarom alla talade på en gång, der frågor och svar, gissningar, invändningar och utrop bildade ett kaos; och Agatha smög sig slutligen intill häradshöfdingen, hvilken tycktes hafva bäst reda på alltsammans och halfhögt samtalande med en gammal major derom.

“Man sade att ett barn var den första, som hittade på kroppen,” sade majoren frågande.

“Ja, en liten flicka, den samma hvilken damerna här intresserade sig så mycket för, hvilken hade fallandesot och som professorn botat; hennes mor bor i skogen icke långt ifrån stället, der mordet blifvit begånget, ty kroppen har sedan blifvit släpad troligen långt öfver en kal backe, ett så kalladt fall, och blifvit gömd straxt på andra sidan derom under några rishögar. Detta var just anledningen att den så snart påträffades, ty flickan, som var utgången för att samla ris, ville begagna de grenar hon såg redan vara afhuggna och då hon upplyftade dem, fann hon liket derunder.”

“Har man igenkänt den döde?” frågade majoren och räckte fram sin snusdosa.

“Ja, detta är just det kuriösa; man ansåg sig hafva funnit liket af en karl,” sade häradshöfdingen och tog sig en väldig pris, “men snart finner man, att det var en qvinna, klädd i karlkläder.”

“En qvinna!” utropade Agatha ofrivilligt och sjönk ned på gungbrädet, vid hvilket hon stod, med en rörelse och glädje, som gjorde henne likgiltig för fortsättningen af de båda herrarnes samtal.

“En qvinna i mansdrägt!” utropade äfven majoren förvånad, och klef ett steg närmare intill berättaren.

“Det har sedan vid närmare undersökning ansetts säkert, att dessa persedlar blifvit henne pådragna efter döden, och att hon blifvit plundrad äfven på de kläder hon sjelf haft på sig. Den döda qvinnan har af barnets mor, en hustru, som ofta varit här, och som försörjer sig med att göra qvastar, sälja granris och dylikt, blifvit igenkänd såsom en kringvandrande krämerska, hvilken haft husrum hos henne, medan hon gått omkring i trakten.”

“Sådana människor äro ofta utsatta för lifsfaror,” sade majoren betänksamt.

“Naturligtvis, de hafva litet penningar, som fresta de landstrykare de möta; och allt hvad denna egt, så väl saker som penningar och kläder, är försvunnet; det besynnerligaste synes mig emellertid vara den artighet som förmått mördaren, att pådraga henne sina egna kläder i stället, men hoppet att derigenom bättre dölja sitt brott, är naturligtvis orsaken.”

“Se der hafva vi nu gåtan löst om dessa mystiska jämmerrop, som magister Lerman berättade sig hafva hört den afton, då vi voro vid Kjersby,” sade löjtnant S. leende och vände sig till magistern, men denne, som annars ständigt pratade, stod nu tyst och försänkt, som det tycktes, i obehagliga tankar.

“Åh nej, de rop magistern då hörde äro ännu lika obegripliga, ty mordet är begånget för endast fyra dagar sedan,” sade häradshöfdingen.

Magistern spratt till och svarade ingenting.

“Det är emellertid en högst upprörande händelse, och våra promenader komma troligen icke att sträcka sig åt detta håll mera,” sade friherrinnan, som tillika med det öfriga sällskapet nu började finna detta ämne uttömdt och begaf sig hemåt för att frukostera.

“En nyhet af angenämare beskaffenhet kan jag berätta dig, i fall du icke redan känner den,” sade kammarrådinnan, under det de båda fruntimmerna vandrade genom parken.

“Nej, jag vet om ingenting annat än att tvenne af sällskapet bryta upp i dag.”

“Jo, nyheten om Thérèse S. förlofning.”

“Och med hvem?”

“Med Lennitz.”

“Ah, det var verkligen oväntadt; man har sagt . . .”

“Att han var fångslad med olösliga band på annat håll,” sade tant Beate Marie med något försmädlig ton.

“Ja, så har det också sett ut. Den vackra italienskan, nå hon reser då i dag?”

“Det är kanhända ett vilkor för förlofningen; hon är utan tvifvel ett tvetydigt fruntimmer och hennes förbindelse med Lennitz har varit temligen skandalös. Jag förundrar mig verkligen öfver den tolerans, som öfverstinnan visat i detta fall.”

“Min bästa vän, man finner ibland att det är klokast att blunda en smula,” sade friherrinnan leende.

“Men hvem är det mera, som reser sin väg?”

“Franke, den vildhjernen! Vi förlora verkligen på att mista honom; han har alltid något nytt att berätta eller något roligt att säga.”

De båda damerna skildes åt, och tant Beate Marie med Agatha gick upp för trappan till sina rum. Uppkomna, funno de på bordet ett bref med svart lack, adresseradt till kammarrådinnan.

Agatha märkte icke att stilen var hennes forna guvernants, mamsell Emelie, men den alltid betänksamma tanten, som genast igenkände både stil och poststämpel, och af det svarta lacket anade ledsamma

underrättelser ifrån sin syster, bad Agatha lemna henne, innan hon bröt brefvet.

Tant Beate Marie läste emellertid brefvet och man skulle nästan kunna påstå, att hon bleknade, åtminstone tycktes hennes vanliga lugn mycket rubbadt, ty hon omläste brefvet tvenne gånger, sammanvek papperet mycket långsamt, satt ännu en stund qvar orörlig i soffan, och syntes helt och hållet upptagen af de tankar, som brefvet framkallat. Slutligen mumlade hon halfhögt och omedvetet, liksom för att skaffa dessa obehagliga tankar luft: "Min Gud, hvad jag beklagar den stackars Sophie, och det arma barnet här sedan! Hur skall jag väl kunna säga till henne: Din far har icke kunnat bära sin ruin, sin vanheder och sin ånger; han har skjutit sig. Du och dina syskon äro tiggare och din mor döende af sorg. — I sanning, det gifs vedervärdigheter i lifvet, som vi hvarken kunna ignorera eller undvika, men det anade mig att en olycka skulle blifva följden af ett dylikt lefnadssätt. Om Agatha nu varit den rika brukspatronens fästmö ändå! Hvilken olycklig dårskap är icke kärleken, denna oförlåtliga svaghet, för hvilken man får plikta så dyrt!"

Med det öppnade brefvet i handen gick tanten långsamt ut för att uppsöka Agatha och så skonsamt som möjligt underrätta henne om den första sorg, det första mörka moln, som skymt den unga flickans himmel.

Der inne i sin kammare låg emellertid Agatha redan känslolös utsträckt på soffan. En underrättelse, hvarom tanten aldrig kunde drömma, hade redan träffat henne, och med sin fabelaktiga hemskhet förvirrat och bedöfvat henne af smärta och förskräckelse.

Den grymma nyhet tanten ämnade meddela kom för sent, för att bli hennes första olycka, och förlorade derigenom nästan något af sin bitterhet, ty hjertat är icke i stånd att känna mera än ett visst mått af lidande; den sorg, som lägger rågan derpå, låter det antingen brista eller finner det redan oåtkomligt.

Tidigt på eftermiddagen samma dag, hade största delen af de manliga brunnsgästerna följt den vackra Fillide till Borens hult, der ångbåten, med hvilken hon skulle följa med till Stockholm, låg. Nu var den i sista slussen och den sköna damen steg ur sin vagn.

“Hvilket offer har jag icke gjort för dig!” hviskade Lennitz, då han ledde henne till kanalbanken.

“Anser du då belöningen icke svara deremot?” svarade hon leende och lika sakta.

“Du svär att icke lemna Stockholm?”

“Jag har ju lofvat det.”

“Om åtta dagar är jag hos dig. Farväl!”

“Au revoir!” hviskade Fillide och lutade sig öfver relingen.

Slussportarne voro öppna, ångbåten ilade ut i Boren och Lennitz kastade sig på sin häst och red tillbaka till Medevi så fort som möjligt, för att undvika sin fästmöes frågor.

Senare på qvällen låg en annan ångbåt vid Motala, färdig att gå ut i Vettern.

Tvenne herrar stodo på stranden, den ena resklädd, föregången af en bärare med nattsäck och schattuller, satte just nu foten på landgången, då han ännu en gång vände sig om emot sin följeslagare, som stod kvar på stranden, lutade sig tätt intill honom och hviskade:

“Kom ihåg hvad jag sagt. Om han icke skulle kunna bevisa sin oskuld, om denna olyckliga tillfällighet skulle inveckla honom i något obehag och om ni icke räddar honom derur, så lemna jag *allt* och återkommer. Jag litar icke på något löfte af er, men jag litar på er fruktan för min återkomst.”

“Lita på intetdera, min vän, utan afvakta händelsernas gång och förhastad er icke i edra beslut; det skulle skada både er och honom,” svarade den andra lika lågt, svepte kappan omkring sig och steg tillbaka för matrosen, som kastade in landgången.

Testa, ty det var han, stannade ännu en minut, och följde med blicken fartygets väg ut på Vetterns korta glänsande vågor, och mumlade för sig sjelf: "Han måste stanna der han kommer; en så vacker affär får icke lemnas ofullbordad. Han motsvarar för öfrigt icke mina förhoppningar, denna vänskap är en abnormitet i hans hjerna. Den skulle likväl kunna suspendera klokheten och förvärfsbegäret, ehuru utvecklade än dessa organer äro; och detta får icke ske."

Han vände sig om och uppsteg i den vagn, som fört honom och Franke till Motala, och straxt derefter hade den aflägsnat sig på vägen åt Medevi.

"Hvar är jag? Hvad är detta? Drömmer jag ännu?" mumlade Konrad och såg sig långsamt omkring. "Detta buller, detta squalp af vatten, detta lilla rum, en ångbåt. Men hur har jag kommit hit?"

Han satte sig upp på britsen, der han legat. Solen sken in genom fönstret i den lilla hytten; den stod lågt på himlen, det var på eftermiddagen; minnet, som icke vaknat lika fort som medvetandet, började småningom ljusna; han satt orörlig en stund, med hufvudet lutadt i händerna, under bemödandet att leta sig till den punkt, der hans hastiga domning gjort ett afbrott och bildat liksom en lucka i hans tillvaro.

Ändtligen hade han åter sammanknutit den Brustna tråden. Han såg sig åter omkring, hans lilla nattsäck, den enda packning han medfört till Medevi, stod vid dörren, han såg på sig sjelf, han var temligen slarfvigt klädd i de kläder han i mörkret och hastigheten påtagit om aftonen, då han ämnade uppsöka Franke, han såg på sin klocka, den hade stannat, men, "för huru längesedan? Och hvart för mig denna båt?" frågade han sig sjelf halfhögt.

I detsamma knackade någon på hans dörr, och vid hans tveksamma "stig in!" visade sig en jungfru, som leende hoppade inom dörren och utropade:

“Nå ändtligen så är då herrn vaken! Du min Gud och skapare, en sådan sömn! Jag började tro att herrn var död, och det hade också varit rätt åt honom, att storma på sitt lif på sådant sätt.”

“Hvad har jag då gjort?” sade Konrad förvånad öfver hennes prat och förtrolighet.

“Åh! jag vet det nog. Gud bevars! Den herrn som följde med berättade alltsammans, för vi äro gamla vänner, baron Franke och jag.”

“Nå, hvad berättade han då?”

“Jo, att herrarne hade slagit vad om hvem som skulle kunna dricka mest innan de skildes åt. Usch! Sådana vad! Att kandidaten nog vunnit vadet, men också blef alldeles sanslös. Emellertid, så har jag icke för någon lefvande själ ombord nämt att vi hade en sådan sjuosofvare, för baron bad mig det, och jag är icke den som sqvallrar om sådana der saker. Men nu är klockan sex på eftermiddagen och jag tänker herrn ska känna sig bra hungrig; vi äro snart framme, men om herrn vill ha någon mat innan dess, så skall jag . . .”

“Men hvar äro vi då? Hvert fara vi?” frågade Konrad, afbrytande hennes prat.

“Nå, min tid! Har herrn kunnat bli så hvimmelkantig, att han rent af glömt att han sjelf skickat sina saker ombord, för att fara till Stockholm?”

“Ah, jasanya, vi fara nu till Stockholm?”

“Ja, det förstås! Hvert skulle vi annars fara; vi ha nyss passerat Telje. Herrn vet icke mer om sig, än en gris som legat i en säck; men se här är en biljett ifrån baronen, som jag skulle lemna herrn, när han blef redig igen.”

Hon uppdrog ett litet bref ur sin klädningsficka, gaf det åt Konrad och gick sin väg.

“Franke således!” utropade Konrad, då han blef ensam, och vreden färgade hans ansigte högrödt; han kastade biljetten harmsen på bordet och reste sig upp. Men som den lilla hytten icke medgaf någon rörelse, hvarigenom han kunde gifva sina känslor luft, kastade

han sig baklänges ned igen på den smala britsen, mumlande mellan de sammanbitna tänderna:

“Det är då icke Testa, den hemlighetsfulla skojar-
ren jag har att tacka för denna tvungna resa! Franke,
Franke!” utropade han åter med vrede och smärta.
“Hvilken lumpenhet, hvilken eländig misstro! Ah! han
förtjenade, att jag behandlade honom lika groft och
skoningslöst.”

Det dröjde en lång stund, innan det kokande blodets vågor lade sig, innan Konrad kunde lemna rum åt någon annan känsla än den naturliga harmen öfver det våld man brukat för att aflägsna honom. Ändtligen lugnades hans häftighet något och han ryckte biljetten till sig, öppnade den och läste:

“Förlåt mig, Konrad, den obehagliga brutalitet, hvartill jag lånat mitt biträde, och var öfvertygad att, om jag icke insett giltigheten af Testas skäl, för att skyndsamt aflägsna dig, och icke tillika vetat att jag icke kunde hindra denna man från att utföra hvad han beslutit, så skulle jag aldrig deltagit deruti. Ditt besvärliga intresse för hans person och företag ville han befria sig ifrån, och du inser alltför väl att äfven jag, så länge min fördel är gemensam med hans, helst ser att du och jag äro främmande för hvarandra. Jag vet hvartill din nyfikenhet fört dig, jag vet hvad din vänskap skulle besluta i öfverensstämmelse dermed, men jag hvarken kan eller vill lyssna till dina råd. Jag måste vandra min bana framåt; hvar den slutar, om i mörker eller ljus, är ovisst, men det vissa är, att jag för din skull icke mera vill, att vi hafva annat än minnet af vår vänskap gemensamt. Farväl!

Franke.“

“Förlorad!” suckade Konrad, helt och hållet glömande sin vrede för den smärta detta bref förorsakade honom. Franke tycktes således hafva lemnat sig helt och hållet i den besynnerlige italienarens våld, allt hopp att återföra honom var förloradt och Konrad kunde icke förundra sig öfver att detta äfventyrliga och hemlighetsfulla lif, som Testa förde, skulle full-

komligt öfverensstämma med Frankes smak, på samma gång det var lätt att förstå, att Testa i Franke skulle finna ett förträffligt redskap för utförandet af sina tve-tydiga spekulationer.

Tusen tankar och planer korsade hvarandra i Konrads hufvud, och allt emellanåt frambröt åter hans harm öfver det tvungna aflägsnandet ifrån skådeplatsen för de scener, hvilkas närmare utveckling så lifligt intresserade honom.

Han glömde helt och hållet att han redan förut beslutit frivilligt resa, och inventerade med nedslagen min sin tomma portmonnä, för att bedöma om den icke skulle tillåta honom, så snart han kom i land, återvända till den plats, der han lemnat alla sina intressen.

Nu väckte honom ångpipans skarpa hvissling ur hans tankar, och några minuter derefter befann han sig med sin nattsäck i handen på landgången.

Just som han tog första steget i land, knuffade någon till honom. Han vände sig om och såg en qvinna, som kom ifrån ångbåten, och bar på ryggen en stor krämarlåda.

Qvinnans kläder och lådan, som hon bar, påminde Konrad i ögonblicket om hans skrin, som han funnit och åter förlorat lika hastigt. Det var ganska möjligt att denna qvinna kunde vara densamma han sett i kojan.

Med några skyndsamma steg upphann han henne i backen midt för bärarekontoret.

Hon hade emellertid hufvudklädet djupt neddraget, och gick mycket lutad. Konrad kunde icke se hennes ansigte tydligt, och sade därför, under det han gick bredvid henne:

“Madam har också varit med på ångbåten ifrån Motala, tror jag?”

Den tilltalade ryckte till, såg upp och svarade ett enstafvigt “ja“, med detsamma hon vek af åt höger på Riddarhustorget.

Det var icke hon. Konrad erinrade sig fullkomligt hennes skarpa och mörka drag. Denna var yngre

och mera ljuslätt, ehuru icke derföre mera behaglig, men äfven detta ansigte föreföll honom icke alldeles obekant; emellertid tänkte han icke vidare derpå, utan fortsatte sin väg fram öfver torget uppför Storkyrkobrinken.

Qvinnan med lådan på ryggen tog vägen förbi Munkbron ända till Saltmätargränden, vek af in i denna smala och smutsiga gränd, gick öfver Nygatan till Gåsgränden, klifvande med långa steg mellan sophögarne, som lågo midt i vägen, förbi kopparslagarepojkarne, som stodo utanför sin verkstad, kastade en hastig blick in i smedjan, då hon gick förbi och skyndade genom det smala och mörka hvalfvet, som leder ut till Vesterlånggatan.

Saktande sina steg och böjande sig ännu djupare ned, gick hon framåt, utan att en enda gång kasta en blick på alla dem som mötte eller följde henne på den smala, ständigt af folk hvimlande gatan.

En stund derefter stod hon på Köpmangatan utanför en liten mörk och föga inbjudande diversebod, hvars gammalmodiga och förlegade knappar och bandbundtar, rostiga saxar och pennknifvar, piphufvuden, dockor och fingerborgar, uppsatta i det dammiga och smutsiga fönstret, icke tycktes mycket lockande, och nästan icke mera gjorde något anspråk på att någonsin få lemna sin plats.

Just som hon ämnade gå in i den mörka, af smuts öfverfyllda portgången, kom en ung karl med en liten nattsäck i handen ifrån Stortorget. Qvinnan gjorde en grimas vid hans åsyn, tog hastigt ett skutt öfver rännen och drog sig in i portgångens mörker.

Den unga herrn, hvars blickar hon tycktes vilja undvika, var Konrad Dürer; han passerade också förbi, utan att märka henne och gick in genom porten till nästa hus. Så snart han försvunnit, gick qvinnan åter ut på gatan, klef uppför de små branta trappstegen till boddörren och öppnade den.

Det tycktes som denna dörr icke ofta brukade röras, ty först efter en kraftig knuff gick den upp och

satte med detsamma en ringklocka i en så häftig skakning, att dess ljud räckte i flera minuter. Derinne var så mörkt, att då man kom ifrån den visst icke ljusa gatan, man i alla fall icke kunde upptäcka någonting, innan ögat hunnit vänja sig vid det dunkel som rådde. Vid klockans ljud öppnades en dörr i bakgrunden af den smala mörka boden, och vid det röda och matta ljussken, som lyste derifrån, sågs en liten svart figur, qvick och obehaglig som en spindel, hvars väf man vidrört, hoppa ned ifrån den stol, å hvilken han suttit, och komma ut.

Det var en liten gubbe, hvars små ögon och långa spetsiga näsa voro så röda att de tycktes målade med lingonsaft. Han var klädd i en mycket trådsliten, svart rock, hopknäppt ända till hans gråskäggiga haka, och en sliten, hög och bucklig hatt med smala brätten.

“Hvad behagas?” sade han hastigt med en vresig och yrvaken röst, sköt upp glasögonen i pannan, och sökte att i mörkret utforska hvem den anspråkslösa människovarelse kunde vara, som lockats af hans utställda artiklar.

Det var emellertid omöjligt att upptäcka annat än otydliga konturer emot fönsterrutans sparsamma dager, och ehuru den inträdande svarade: “Det är madam Sellin,” så gick gubben genast tillbaka in efter ljuset och hållande det framför sig och skuggande ögonen med handen, gick han fram till qvinnan, som stod innanför dörren.

“Madam Sellin?” upprepade han frågande och synbarligen ansträngande sitt minne, under det han granskade den föga behagliga figur, som stod framför honom.

“Ah, jo nu mins jag! Ni köpte lite saker af mig i våras, för att bära omkring på landet och sälja. Ja, ja, vi äro gamla bekanta. Ni kommer kanske för att få mera? Handeln har gått bra, eller hur?”

“Jag kommer just icke för att få något af er, utan snarare för att lemna er något.”

“Det var icke värdt. Jag sade er ju att jag icke återtar något. Har ni icke fått sälja edra saker, så göm dem till en annan gång, men jag vill icke se dem mera.”

“Ack, herr Moses, ni misstar er!” Det är icke ert gamla skräp jag vill lemna igen, det är något som jag vill sälja åt er.”

“Ah, ja så, ja så, det var en annan sak.”

“Man kommer öfver ibland dyrbara saker för godt pris, ni förstår!”

“Ja, ja, jag förstår mycket väl,” sade den lilla gubben med tindrande ögon. “Har ni något med er i qväll?”

“Ja, det ligger i lådan här; har ni tid att se på det?”

“Åhja, åhja, men kom in, så skall jag stänga boden.”

Gubben satte ljuset på den smutsiga och maskättna disken, gick förbi qvinnan och lade en stor jernstång för dörren, hvilken han väl läste och reglade innanför, skrufvade luckorna för fönstret och förvisande sig sedan, med en granskande blick rundtomkring den lilla boden, att ingenting af dess eländiga effekter saknades, tog han ljuset och ämnade gå in i det rum, hvarifrån han kommit, men tog i stället ett steg baklänges af förskräckelse, och öppnade munnen liksom till ett anskri, då han kastade ögonen på sin kund vid dörren.

Qvinnan lutade sig just i detsamma ned för att upplyfta den låda hon medfört. Klädet, som ända hitills dolt hennes ansigte, föll dervid ned på axlarne och visade ett kort rödbrunt hår, hvars åsyn tycktes alldeles förstena den lilla juden.

I samma ögonblick reste hon sig åter upp, och då hon blef varse gubbens förfärade utseende och öppna mun, tog hon ett steg fram, utsträckte handen emot honom och sade halfhögt och hotande:

“Icke ett ljud, icke ett ord, Moses, eller ni ångrar er! Sansa er, jag tänker icke mörda er, bara ni tiger och låter tala vid er. Det är väl icke första gången!

Ni känner väl igen mig, eller hur? Seså, jag tycker det kan komma på ett ut, om ni köper af Sellinskan eller mig!“

“Thorson!“ mumlade gubben och hemtade djupt efter andan. “Hvad är det som för er hit igen; ni sade ju att ni aldrig skulle komma till Stockholm mera.“

“Det var så, det, men nu är jag här, som ni ser.“

“Och Sellinskan? Har ni lånat hennes kläder?“

“Ja, och hennes namn äfven.“

“Hvar har hon då sjelf blifvit af?“

“Hon stannade nere på landet.“

“Och hvad vill ni nu?“

“Ungefär detsamma som jag ville sist vi taltes vid. Jag vill att ni skaffar mig kläder. Jag trifs icke i de här qvinfolksdonen, de voro bra att komma hit med, men här duga de icke.“

“Men hvad skulle ni här att göra? Så sannt jag heter Moses, man skall icke dröja länge med att knipa er.“

“Kanhända,“ sade Thorson dystert, i det han drog upp de långa slankiga kjolarne öfver sitt smala och magra ben, för att klifva öfver den mängd af gammalt skräp, som uppfylde golvet i rummet innanför boden, då han följde gubben, som med ljuset i handen gick förut. “Kanhända, men jag tänker icke bli här så länge. Det är fem år sen jag var här, och nu ha de längesen glömt mig, tänker jag.“

“Åh, det finns nog någon som känner igen er, men brottslingen drages ju ständigt till straffet, som myggan till ljuset,“ mumlade gubben halfhögt för sig sjelf.

“Ser ni, jag har i lådan här något, som ni skall tycka om, en sådan der gammal dyrbarhet, som ni sedan får så väl betald, men ni måste gifva mig kläder och tillräckligt pengar att lefva för, och sedan kunna komma härifrån, utan att jag behöfver ställa mig i några vidlyftigheter; der har ni mitt ärende, gamle lurifax, hvad säger ni derom?“

“Vi få se, vi få se! Kom in emellertid,” sade gubben och öppnade ännu en dörr, då de båda hade passerat det mörka och skräpiga kyffet innanför boden.

Det var några dagar sedan Konrad kommit till Stockholm. Han hade börjat tjenstgöra på Serafimerlasarettet. Denna hans första praktik hade i hans sinne väckt en ängslan och spänning, som hvarje ung läkare med lifligt och känsligt lynne torde hafva svårt att undgå. Det var redan sent, då han vandrade öfver den långa Kungsholmsbron, med tankarne ännu fästade på de scener af hemskt intresse han nyss bevittnat.

Det föreföll honom som han nu först begrep vigten och vidden af den bana han beträdt.

“Jag måste antingen gå så långt som möjligt eller stanna der jag är, antingen blifva en utmärkt läkare eller alls ingen,” mumlade han för sig sjelf, uppfattande i en hastig tanke de kropps- och själsansträngningar detta kall fordrade, den uppoffring, den själförnekelse, hvartill den utmärkte läkaren måste döma sig.

Konrad suckade, med tanken på Agatha, vacklande mellan kärleken till henne och kärleken till vetenskapen.

Qvällen förut hade han fått underrättelse om sin morbrors hastiga död. Denna sorgliga katastrof, som gjort Agatha lika fattig och öfvergifven som han sjelf, hade liksom ännu mera närmat dem till hvarandra, och gifvit honom ännu mera skäl att taga *bergningen* till lifvets mål, och icke kärleken till konsten och menskligheten.

Det är få ädla och om sig sjelfva medvetna naturer, som icke hafva en kris att genomgå inom sig sjelfva i det ögonblick de känna de stöd, som hägnat deras barndom och ungdom, ramla, dessa stöd må hafva varit verkliga eller inbillade, andliga eller materiella; i den stund man säger till sig sjelf: “Det finns icke mera något *utom* mig att hålla mig till, mitt *eget* förstånd, min *egen* kraft är *allt* hvad jag eger!” Det

är i denna stund man rangerar sig i ledet af de fullvuxna människorna, dessa lifvets kämpar, som antingen skola gå framåt, stiga allt högre i intellektuelt och moraliskt hänseende, eller blindvis famla sig fram, med oklara begrepp och illa använda krafter, som äflas helt matt, skjutas undan och förtrampas.

Lyckligt om förståndets kraft och friskheten och modet, med hedern till väktare, låta oss i detta ögonblick känna, att vi verkligen äro *fullvuxna människor*.

Det gifs emellertid naturer af en viss poetisk vekhet, sådana som vilja sätta poesien i praktik, vilja "lefva poesi"; de sakna icke skarpsinnighet, icke mod och karaktersstyrka, men de sakna en tillräckligt "tjock hud" för detta lifvet. De skola gå framåt, de skola kanske höjas öfver mängden, men de skola ständigt komma att lida mera än andra; och det var någonting sådant som dunkelt framstälde sig för Konrads tankar under hans tysta omedvetna och osammanhängande sjelfpröfning, då han vandrade vägen fram till sitt hem.

Detta hem, ett litet möbleradt rum tre trappor upp på den mörka, smala och smutsiga Köpmangatan, hade han just nu upphunnit och klef upp för den första af de trenne smala och branta trapporna.

Det var nästan alldeles mörkt i trappan, ty det svaga ljussken, som kunde smyga sig upp ifrån förstugan, gick helt och hållet förloradt i krökningen. Just i denna krökning fanns en dörr eller rättare öppning i muren, hvars kolsvarta mörker alldeles icke syntes inbjudande. Konrad hade gått den förbi hvarje gång han passerat trappan, men aldrig tänkt på hvart den ledde. Nu, då han långsamt steg uppför, höll han hastigt på att falla framstupa öfver något mjukt, som låg i vägen för hans fot några trappsteg lägre än denna dörr.

Han lutade sig ned, för att undersöka hvad det var, men i detsamma halkade det undan, och han urskilde en liten varelse, som hastigt och tyst sväfvade upp framför honom, och dök ned i mörket af hålet i muren.

Förundrad stannade Konrad ett ögonblick. Det var nu tredje qvällen detta händt honom, då han gått uppför trappan. Var det en människovarelse eller kanske en hund, som stördes i sin sömn; mörkret tillät honom icke afgöra hvilket. Dörren, hvarigenom den försvann, ledde troligen ned till en källare, men hvarken hundar eller människor välja just en dylik tillflyktsort.

Emellertid var han alltför sysselsatt med sina egna tankar för att vidare fästa sig dervid, utan fortsatte vägen till sin egen lilla kammare.

Men denna kammare syntes i qväll mera dyster och otreflig än vanligt, och sedan han gått några slag på golvet, försökt att läsa utan att finna intresse därför, att skrifva, med lika liten framgång, kände han en oemotståndlig lust att gå ut igen, för att uppsöka en kamrat, som föreslagit honom att supera tillsammans, men hvartill han då nekat, trött som han var, i förmodan, att ensamheten vore honom mest angenäm.

Då Konrad famlat sig ned för de tvenne trapporna och kom till den sista, som jemförelsevis syntes mindre mörk, emedan skenet från en smutsig lykta i förstugan utanför dörren till ett brödmagasin gaf den en obetydlig belysning, såg han åter en liten varelse, snabb och tyst som en vessla, komma fram ur källardörren, rulla som ett klot utför trappan, och då han hastigt följde efter, upptäckte han ned i förstugan att det var ett barn, om fem eller sex år, hvars grofva och trasiga kläder gjorde det mera likt ett bylte än en människovarelse.

Det låg emellertid i det lilla barnets snabba rörelser, i de rädda blickar det kastade omkring sig, samt i det stora knyte, hvilket det släpade med sig, någonting som ovilkorligt väckte Konrads nyfikenhet; och då den lilla bytingen gled ut genom dörren till gatan, tog han de återstående trappstegen i ett enda hopp och sprang efter ut genom porten.

Det dröjde några sekunder, innan han kunde upptäcka den lilla varelsen; den hade emellertid icke

hunnit långt, ty antingen var den för klok att springa, eller hindrade det stora knytet som den bar dess steg, och Konrad upphann den utan svårighet.

Det var en liten flicka, att döma af det urblekta gamla klädet, knutet kring hennes hufvud, och de fantastiska trasor, som utgjorde hennes öfriga kostym. Konrad såg henne vika af inåt Skärgårdsgatan och ledd af ett sällsamt infall att se hvart hon tog vägen, följde han efter. Af hennes oroliga vridningar på hufvudet åt alla håll insåg han att hon troligen icke var stadd i något lofligt ärende, och närmade sig därför icke mer, än att han bibehöll henne i sigte, för att icke skrämma henne.

Hon hade nu vikit af flera gånger och så fördjupat sig i den labyrinth af mörka, smala och smutsiga gator, som i denna trakt korsade hvarandra, att Konrad icke viste hvar han befann sig, då hon hastigt stannade och nästan ögonblickligen försvann.

Konrad skyndade fram, troende att hon åter vikit omkring något gathörn, men här fanns ingen tvärgata; han stod vid en mur och då han såg sig omkring, såg han Tyska kyrktornet resa sig öfver sitt hufvud och fann att han kommit till denna sällsamma rad af butiker, som förr inrymdes i sjelfva kyrkmuren och innehöllo denna fruktansvärda samling af hopkittade och öfversmorda gamla stöflar, hopklistrade hattar, och rockar af den mest obestämda form och färg, sammanhållna endast af den smuts och det mögel, hvarmed de voro öfverdragna.

Genom en af dessa väl tillbommade dörrar måtte barnet hafva försvunnit. Konrad gick närmare det ställe, der han sett henne stanna. Der stod utmed väggen ett rankigt, gammalt bord, som man icke ansett värdt att flytta in, eller som kanske icke hade plats i den trånga skrubben innanför, och den dörr, som fanns der bredvid, tycktes vara stängd.

Helt tanklöst och mekaniskt satte Konrad sin käpp i dörrspringan, och dörren gick upp.

Förvånad öfver denna oväntade tillfällighet, stannade han villrådlig om han skulle begagna sig af denna omständighet och fortsätta barnets förföljelse, eller vända om och gå sin väg, då låga och qväfda snyftningar i förening med häftiga halfhöga svordomar och hotelser genom dörren nådde hans öron.

Sakta och försigtigt öppnade han den litet mera, men derinne var fullkomligt mörkt och ljudet af den grofva vredgade rösten aftog småningom och tystnade slutligen alldeles, liksom barnets gråt.

Konrad tvekade om han skulle gå in. Hvad hade han väl här att göra? Alldeles ingenting, svarade hans förnuft. Möjligen skulle han endast råka ut för obehagligheter, men emellertid händer det ganska ofta att man företager sig saker tvärt emot all rimlighet och utan alla skäl; man känner en oemotståndlig lust därför; det är nog, och denna böjelse följde Konrad.

Det fanns ingen människa i den smala backen, gatan var öde och tom i detta ögonblick, ehuru klockan i tornet uppöfver nu slog endast tio. De ruskiga, rödbrusiga eller grågula och pussiga figurer, som om dagen bruka, hvilande på sina bårar i rad utmed motsatta väggen, vistas här, svärjande, skämtande, grälände eller halfsofvande, hade nu aflägsnat sig för att öfverlemnna sig åt sömnen i sina mörka kyffen. Konrad kunde icke upptäcka en lefvande varelse och smög sig hastigt in genom den olästa dörren.

Inkommen stannade han och lyssnade. Intet ljud hördes, det tycktes ingen människa finnas i närheten, men han besinnade sig ännu, innan han vågade röra sig ur fläcken, ty han hade flera gånger observerat dessa små hålors inre beskaffenhet; fullproppade med skräp, som de äro, skulle man hafva ganska svårt att taga ett enda steg utan buller, äfven vid dager, och detta var troligen omöjligt i det fullkomliga mörker, som nu omgaf honom.

Också hade han icke hunnit mera än på försök lyfta den ena foten innan han föll framstupa i en stor gryta, en invalid som, lutande på sina snedt afslagna

ben, stod som en råttfälla straxt innanför dörren. Strykande sitt knä, som sved af slaget emot den skarpa kanten, och kännande med andra handen försigtigt omkring sig, reste Konrad sig upp och stötte i det samma hufvudet emot en bundt stöflar, som föll öfver hans axlar, i sällskap med en gammal förrostad fågelbur, och då han sökte befria sig derifrån, råkade hans armbåge i kollision med en kaffebrännare, som dervid föll i hans famn och slog honom på näsan.

“I sanning, detta är en barrikad, som man icke lätt slår sig igenom,” mumlade Konrad förargad, och gaf kaffebrännaren en knuff, som endast hade den verkan, att ett dussin gamla byxor rycktes ned och begrafde honom under ett moln af damm, dragande med sig ett tungt och sotigt väffeljern, som föll likt en guillotins öfver hans tår.

Grimaserande af smärta och storknande af damm, tänkte han endast på att komma derifrån, utan att blifva antastad som tjuf bland alla dessa förskräckliga mobilier, då skenet af ett ljus på långt afstånd åter uppväckte hans nyfikenhet och intresse.

Han stannade orörlig för att se hvad som möjligen kunde inträffa, fruktande att det buller han gjort kunde ditlockat folk. Emellertid närmade sig icke ljusskenet; det kom tydligen ifrån springan till en dörr, som på föga afstånd ifrån honom syntes i den lilla bodens bakgrund.

Denna ljusstrimma, ehuru svag den var, gaf likväl en så stor belysning, att Konrad kunde utan vidare äfventyr kila fram mellan de olika saker, som, uppstaplade på ömse sidor, betäckte den svarta och fuktiga muren i denna nisch eller håla, med namn af “klädstånd”.

Stannande vid dörrspringan, kastade han spejande blickar in derigenom, och såg ett stort rum eller rättare bod eller skjul, der det första som mötte hans ögon var högar af multnade bräder och ben, gammalt murbruk och tegel, och deribland en eller annan bättre bibehållen vägg eller gafvel af en likkista. Midt der-

ibland spred det dunkla skenet af en lykta sin belysning, likväl endast åt det håll der Konrad stod, ty lyktan hade träväggar i stället för glas på trenne sidor; men denna belysning var i alla fall tillräcklig att visa honom en grupp, som fäste hela hans uppmärksamhet.

Nedhukad på golvet, snyftande och torkande sina ögon med den grofva smutsiga ärmen af sin klädning, satt den lilla flickan, hvars spår han följt ända hit, och bredvid henne låg en kvinna på knä, sysselsatt, som det tycktes, att undersöka innehållet i en gammal sjal, hvilken låg utbredd framför henne. Hon höll i handen öfra delen af en sönderbruten silfverljusstake, och hennes tindrande ögon öfverforo med ett glupskt uttryck flera andra saker, kringströdda på sjalen, men Konrads häpnad blickar förbisågo allt annat, för att endast fästa sig vid det skrin, hvars gyllne sirater blänkte i ljusskenet, och som låg midt deribland.

Hans eget skrin, som han nu för tredje gången återsåg, så långt ifrån det ställe, der han sist trodde sig hafva återfunnit det.

Misstog han sig då, eller misttog han sig nu? eller var det både då och nu endast ett spel af hans fantasi? Detta sällsamma gamla skrin började allt mera synas honom som ett blott foster af hans inbillning, efter det tycktes honom vara så svårt att egu och bibehålla det.

Han såg sig omkring; det föreföll honom som om han drömde; denna besynnerliga omgifning, denna vedervärdiga kvinnofigur, nedhukad bland knotorna i ett på årtal icke begagnadt benhus, detta gråtande lilla barn, hvars ljusblå ögon blickade så skygga omkring och hvars rödbruna lockiga hår och sjukliga hy väckte några obestämda erinringar i Konrads sinne.

Det var tydligt, att den lilla flickan stulit de saker, som kvinnan nu besigtigade, och af hennes ännu fortfarande vresiga mummel uppfattade han, att hennes vrede mot barnet angick just detta skrin, hvilket hon ansåg för mycket komprometterande och alldeles oan-

vändbart, på samma gång han med häpnad och nästan beundran hörde, huru denna späda varelse letat sig genom den mörka källaren, för att sedan genom en sönderfallen mur krypa in i ett annat hus, der hon flera gånger tycktes hafva varit i samma afsigt och med samma framgång.

“Det bästa är då att taga från tjufköpare, för de kunna icke larma om’et,” muttrade qvinnan till slut, liksom för att blidka sig sjelf, under det hon samlade ihop sakerna och knöt tillsamman sjalsnibbarne.

Konrad skulle i detta ögonblick haft lust att skynda fram och återtaga hvad han ansåg som sin tillhörighet, om icke en viss tvekan derom hade uppstått hos honom, ty huru skulle han väl kunna anse det troligt, att detta skrin, som han för endast några dagar sedan trott sig se på ett helt annat ställe och i helt andra händer, kunde vara detsamma han nu såg. Dessutom kände han en synnerlig motvilja att uppträda fiendtligt mot denna *megära* på detta ställe. Han tyckte sig redan känna hennes kalla knotiga fingrar knäppas kring sin hals och se hennes gnistrande ögon ända inpå sig.

I detsamma reste qvinnan sig upp, tog knytet i handen och gaf den lilla flickan en knuff till tecken att följa sig, och aflägsnade sig i mörkret, sedan hon ställt lyktan bakom en brädhög.

Konrad följde försigtigt efter och såg både qvinnan och barnet stanna ett ögonblick längst bort vid en ljusare fläck i den mörka boden.

Ett sakta rassel, som af en försigtigt öppnad dörr, hördes i detsamma och båda två försvunno. Konrad skyndade fram efter dem och såg sig stående vid en af dessa svarta dörrar af grofva galler, som ifrån dessa bodar föra ut till kyrkogården. Det svaga skenet utifrån genom gallret var orsaken till det ljus han observerat.

Tyska kyrkogården, i fall denna lilla stenlagda plats kan kallas så, är om dagen för ingen del något fredligt och ensligt ställe, då den tjenar till kommuni-

kation mellan de båda gator, som gå vid kyrkans båda sidor. Om nätterna äro emellertid dessa båda portar stängda, och Konrad undrade därför hvart qvinnan ämnade taga vägen med sitt byte.

Snart blef han likväl öfvertygad att det var här hon ville gömma det. Stannande i skuggan under träden, som stå utanför, såg han henne taga vägen öfver kyrkogården bort till venstra sidan af kyrkporten, hvars starkt framskjutande vinkel bildade en trång mörk plats mellan kyrkans äfven framskjutande hörn.

Här stannade hon. Konrad såg henne luta sig ned, hörde ett svagt buller af stenars raspande mot hvarandra och öfvertygades att hon upplyfte en af de huggna flata stenar, som bilda liksom en sluttande trottoar omkring kyrkan, och i ett hål under densamma nedlade just det skrin, hvars egande och bibehållande ådragit honom så många äfventyr.

“Nå väl, ingenting kan nu hindra mig att återtaga det,” tänkte Konrad. “Jag stannar här, tills hon har gått sin väg, och då jag funnit skrinet, inväntar jag morgonen för att komma härifrån; ingenting är enklare, så vida icke alltsammans är en dröm.”

Knappt hade Konrad hunnit draga sig tillbaka och gömma sig bakom en stor brädhög, som låg ute på kyrkogården till höger om porten, hvarifrån han följt efter qvinnan, än både hon och barnet återkommo för att vända tillbaka samma väg de kommit. Han såg dem smyga in genom gallerdörren och försvinna i mörkret af den gamla likboden.

De kunde hafva hunnit tio steg innanför, då ett hastigt ljussken derinne lät Konrad genom gallret se en sällsam scen. Ljuset upplyste med ens de svarta, oformliga och tunga konturerna af en stor likvagn med sitt tak, sina fjädderruskor i hörnen och sin höga kuskbock. Just som qvinnan och barnet skulle passera förbi denna vagn, som här hade sitt förvaringsrum, vändes blindlyktans sken fram emot dem, af en person, som suttit på kanten af vagnen och nu hoppade ned.

Denna person, hvars hela ansigte och figur ganska väl syntes i ljusskenet, igenkände Konrad genast. Detta mörkröda hår, denna skygga och vilda blick, denna bleka och sjukliga hy hade han sett blott ett ögonblick, en enda gång, men han var likväl fullkomligt öfvertygad om att det var samme man, hvars olycksbådande fysiologi skymtat förbi fönstret af stugan i skogen vid Medevi, just då han förra gången stod i begrepp att återtaga det igenfunna skrinet, med hvilket denne mans närvaro syntes stå i ett sällsamt sammanhang.

Qvinnan derinne syntes alldeles tillintetgjord vid denna plötsliga uppenbarelse, och vacklade åt sidan, förskräckt lika mycket af ljusskenet, som hon synbarligen icke älskade, som af mannens åsyn, och hennes nästa rörelse var tydligen den att fly.

Mannen med lyktan grep henne emellertid hastigt i armen och utropade, tillräckligt högt för att höras af Konrad utanför:

“Hvad fan springer ni för? Jag är väl intet spöke, fast jag sitter här, och ingen poliskonstapel heller? Jag har kommit för att helt vänskapligt språka med er, men som det icke roar mig att söka upp er i ert skräphål derute i muren midt på ljusa dagen, och det är knäfveln så svårt att träffa på er i ert hem, så valde jag att passa ut er en qvällsstund. Nu bar det så bra till, att jag slapp in genom er råttfälla derute; och som jag tyckte mig se att ni hade något att syssla med der på kyrkogården, så satte jag mig här att vänta er.”

Detta tal hade fullkomligt lugnat den förskräckta qvinnan, som i stället att svara mannen, gaf barnet bredvid sig en häftig knuff under utrop:

“Det är du, din förbannade unge, som lemnat dörren öppen åt gatan, och här står ni och flaxar och lyser med lyktan, så att hela stan ska se oss, som i en transparang,” fortfor hon och ryckte lyktan ur mannens hand.

“Det der var den sista knuffen ni har gifvit den här stackaren. Det är just för att taga henne från er, som jag kommit till stan, och som jag sökt er i många dar,” sade mannen och tog i detsamma det sömniga, förskrämda och förvirrade barnet upp i sina armar.

Då Konrad nu såg deras båda ansigten bredvid hvarandra, fann han af deras likhet att det måste vara fadern, som höll sitt barn i famnen.

“Hvilken far, hvilket barn och hvilket återseende!” mumlade han, betraktande scenen i likboden med melankoliska blickar.

“Tänker ni taga flickan ifrån mig nu, då hon börjar bli så stor att hon kan göra litet nytta, då får ni också betala mig för all den tid jag klädt och födt henne,” sade qvinnan argt och vände sig om för att gå förut med lyktan.

“Ja, det lär icke vara mycket mera värdt än barnhuspengarne, som ni fått; hon är ju icke annat än skinn och ben, kringlindade med några trasor,” svarade mannen hånfullt, men i detsamma stannade han hastigt och stirrade med ett förfäradt utseende fram mot den lilla dörren i muren, som skilde klädstandet från likboden, samt tycktes lyssna med yttersta uppmärksamhet.

“Det är någon som smyger der ute! Här kommer någon. Om ni förråder mig, så är ni dödens,” hviskade han brådskande och drog sig dödsblek tillbaka, ryckte till sig det tunga svarta bårklädet, som hängde sammanviket öfver likvagnen, kastade det öfver sig sjelf och barnet, som han tryckte intill sig, hoppade upp i vagnen och släppte ned gardinerna deromkring.

Allt detta hade skett inom några sekunder, och qvinnan, som knappt uppfattat hans orediga ord, stod kvar på samma ställe och mumlade helt förundrad:

“Jag tror han yrar? Jag hör icke ett ljud;” men då hon i detsamma upplyfte lyktan och lät skenet deraf falla rakt framför sig, studsade hon och hennes grofva, bruna ansigte blef mörkrödt, ty tvenne karlar,

dem hennes vana och skarpa ögon genast igenkände för poliskonstaplar, oaktadt deras civila kläder, kröpo in genom den smala dörren och stodo hastigt midt framför henne.

Ett ögonblick tycktes hon sinnad att blåsa ut ljuset och söka gömma sig, och utsigten dertill syntes heller icke vara dålig ibland allt det skräp som uppfylde den stora mörka boden, men hastigt besinnande sig, valde hon den långt klokare utvägen, att med förvånad och förnärnad uppsyn själf nalkas sitt ovälkomna främmande.

“Hvad vilja herrarne här, och hvem söker ni så sent på qvällen?” utropade hon med uttrycket af en vänskaplig förvåning, och lyste med lyktan på de båda karlarnes ansigten. — “Jag gick ut hit för att lägga lite råttmos omkring, der och hvar, innan jag gick hem, för råttorna äta upp allt hvad jag har derinne. I går såg jag att de ätit sönder en alldeles ny rock för mig,” fortfor hon pratande för att få tid att utforska de nykomne.

“Hör på, fru Stenborg!” sade den ena af de båda karlarna och steg fram ett steg, under det hans ögon forskande flögo rundt omkring, och slutligen skarpt och stadigt fästes på qvinnans inställsamma ansigte. “Det har en ung herre smugit sig in i er bod här i brinken vid tiotiden; han har icke kommit ut igen; kyrkogården är stängd, han måste således vara kvar här.”

“En ung herre?” sade qvinnan, som den artige konstapeln titulerade för fru, med verklig eller låtsad förvåning, och skarp betoning af sista ordet, ty hennes tvetydige gamle väns i likvagnen sluskiga dräkt och misstänkta utseende syntes henne göra föga anspråk på denna benämning.

“Ja visst, en ung herre i ljus paletot och hatt. Han är läkare. Ni ser att jag har fullkomligt reda på honom, det är icke värdt att ni nekar.”

“Ja, det är väl för er det, men jag har, min själf och Gud, icke mer reda på en ung läkare i hatt och paletot, än det barnet som föddes i natt,” sade frun

med tvärsäker och förändrad ton, på en gång befriad från de misstankar och den fruktan hon först känt.

Emellertid var den gömde Thorsons ställning icke mycket förbättrad; antingen man sökte honom eller en annan, skulle man i alla händelser snart upptäcka honom, om hon icke kunde aflägsna poliskonstaplarna från detta ställe.

“Nå, det är detsamma, vi skola i alla fall genom-söka både likhuset här och kyrkogården utanför, ehuru det vore bra mycket klokare af er, att genast säga oss hvar han är,” sade konstapeln, under det han steg fram och ville taga lyktan från henne.

“Ja, sök så mycket ni behagar, men lyktan vill jag behålla, för att se åt hur det står till i boden derute. Och om ni hittar någon doktor eller hvad ni kallar honom, så skall ni få färga mig svart som en neger,” sade frun ond och ryckte lyktan till sig.

“Åh ja, den saken kan snart vara gjord, efter ni redan är grundad med brunt,” sade den andre konstapeln skrattande.

“Gå ut, Jonson, efter lyktan, som vi ha med oss,” afbröt den första i myndig ton.

“Men nog kan väl konstapeln begripa, att om någon vore gömd här, så hade jag väl inte lemnat dörren åt gatan öppen,” invände frun, besegrande sin vrede öfver det ogrannliga skämtet öfver hennes väder-bitna hy, för att göra ännu ett försök att få dem derifrån utan någon undersökning.

“Det kan vara möjligt att han gömt sig här utan fruns vetskap,” anmärkte konstapeln, som verkligen blef något tvekande genom säkerheten i hennes ton och utseende.

“Tänk, då måtte han kunna göra sig osynlig också, för här har jag då icke haft annat sällskap än råttorna, som pipit i vråarne den lilla stund jag varit här,” återtog hon med förtviflans lugn, reserverande sig på förhand för hvad som möjligen kunde inträffa.

I detsamma inträdde Jonson med en större lykta och den villrådiga qvinnan såg med bestörtning att

ännu tvenne poliskonstaplar tagit plats i hennes öfverfyllda klädstånd.

“Men hvad i Herrans namn har den der unga herrn, som ni söker, då gjort?” utbrast hon nyfiket och följde efter de båda karlarne, som hastigt och ifrigt gingo fram emellan högarne af benknotor, brädstumpar och skräp, lysande med lyktan rundtomkring.

Konstapeln svarade ingenting, han var allt för sysselsatt, att genomleta hvarje vrå i mörkret för att gifva akt på hennes oroliga frågor, och med förskräckelse såg hon dem allt närmare nalkas den svarta vagnen, inom hvars dammiga gamla förhängen tvenne hjertan klappade af dödlig ångest: den fogelfrie mannens med tillräckligt många brott på sitt samvete för att veta att hans upptäckt var döden, och barnets, hvars uppskrämde inbillning kanhända målade sig en fara, hvars dunkel var ännu fruktansvärdare.

“Nej, vänta!” utropade qvinnan och fattade den ena polisbetjenten i armen, just som hans hand redan fattat tag i en flick af de svarta gardinerna. I hennes hufvud upprann nu idén att genom en diktad berättelse kunna föra dem derifrån, och hon började redan preludierna dertill, alltjemt fasthållande hans rockärm, då den andra konstapeln i detsamma utropade:

“Hollah, Jansson! Kom hit; mannen är funnen.” Och i detsamma lyfte han sin lykta upp emot gallerporten utåt kyrkogården.

Den förbluffade frun tystnade, konstapeln ryckte sig lös ifrån henne, och båda sågo i lyktskenet Konrads figur och bleka ansigte utanför porten.

Han hade, hänförd af nyfikenhet och intresse för scenerna derinne, närmat sig intill porten, och ehuru hans första rörelse, då han såg sig upptäckt, var att draga sig undan, insåg han likväl genast, att han derigenom gaf sig ett hemlighetsfullt och misstänkt utseende, ehuru han aldrig ett ögonblick fallit på den tanken, att det var honom man sökte, och stannade därför orörlig, belyst af ljuset, under det den tillkallade Jansson öppnade porten.

“Herr Dürer, det är er vi söka; var så god och kom in,” sade den första konstapeln, med en ton af aktning, som Konrads utseende och hållning ovilkorligt ingaf honom.

“Mig?” utropade Konrad i högsta förvåning och gick in genom den öppnade dörren. “Det är icke möjligt! Ni misstaga er säkert.”

“Nej, visst icke! Ni är ju kandidaten Dürer?”

“Ja visst, men hvad kan föranleda er att söka mig vid denna tid och på detta ställe?”

“Vi hafva order att häkta er, *hvar* ni än må anträffas, och att vi funnit er här förminskar icke de misstankar ni ådragit er,” sade konstapeln kallt.

“Men jag vet hvarken hvem ni är eller hvilka dessa misstankar äro,” sade Konrad uppbragt.

“Se här, kan ni få reda på båda delarne!” mannen uppknäppte sin rock, visade Konrad sin bricka och räckte honom ett papper.

“Mord!” utropade Konrad, som uppvecklat papperet och hastigt genomgnat det. “Store Gud! Drömmer jag eller är jag vaken,” fortfor han upprörd och såg sig omkring med en min, som om alltsammans, denna dystra och besynnerliga omgifning och dessa främmande menniskor, som syntes honom likna spöken i det flämtande och osäkra ljusskenet, varit foster af en obehaglig dröm, hvarur han sökte att slita sig lös.

“Men det ligger ju icke den ringaste rimlighet uti allt detta! Hvad kan man hafva för anledning att misstänka mig för något så förskräckligt?” sade Konrad, hvars förstånd omöjligt kunde förlika sig med denna oväntade upplösning på hans äfventyr.

“Detta tillhör icke mig att bedöma. Var nu så god och följ med!” återtog konstapeln otåligt, och sköt Konrad sakta framför sig.

Hvad var att göra? Ett ögonblick ingåfvo honom ungdomens och oskuldens naturliga mod och trotsighet tanken att sätta sig till motvärn, men eftertanken och åsynen af de tvenne karlarne, som väntade i det lilla

skräpiga klädstandet, visade honom både det fåfånga och det okloka i detta försök.

Utanför i den smala och branta Tyska Brinken väntade en hyrvagn, och Konrad måste sätta sig upp bredvid sin höfliga, men kallsinniga bevakning.

Den förvånade klädstandsfrun, som så lyckligt undslupit obehaget att se en gammal bekant, hvars ofrivilliga beröring med rättvisan kunnat hafva ledsamma följder för henne sjelf, bli upptäckt och igenkänd, bommade nu igen sin dörr med ett triumferande utseende, som kom den villrådige Konrad att ett ögonblick tillskrifva henne sitt obegripliga och sällsamma missöde.

Vagnen rullade bort och Konrad hörde, nästan i ett slags dvala, klockan i tornet slå sina entoniga och afmätta tolfslag.

Den som sett eller sjelf såsom handlande person på något sätt deltagit i det skådespel, som ett tingsställe företer dagen före ransakningen af ett gröfre eller mera inveckladt brottmål, har troligen vid denna syn rönt bra många olika intryck.

Det tragiska och det löjliga, det vedervärdiga och det lumpna, sammanblandade med hvarandra, äro ofta så att man är frestad att brista ut i skratt, omedelbarligen efter det man varit upprörd af deltagande eller afsky.

Då man betraktar platsen utanför, skulle man tro att alla dessa menniskor, med sina livvade, glada och intresserade fysionomier, samlats för att deltaga i den mest angenäma högtid, och så är det äfven i sjelfva verket.

Den menskliga, eller rättare djuriska, råheten, som känner livvets fullhet och njutning endast genom sinnets uppskakning, är alltför belåten med ett dylikt fall, allt för tacksam emot *den*, som temperament eller händelse tilldelat förbrytarens rol, för att icke känna ett visst tacksamt deltagande och intresse för honom, och detta stegras i samma mån han står högt i list

eller grymhet, alldeles som handklappningen och skratet ljuda starkast vid gycklarens eller taskspelarens mest oväntade konster.

Om detta är händelsen på landet, i hur mycket högre grad är det icke då i hufvudstaden, der folkets smak och intresse för brott af alla slag ständigt väckas och underhållas genom tidningarnas omständliga och "con amore" skrifna berättelser derom. Man ser der dagligen i en omisskännelig stil af "puff" sådana rubriker öfver dessa berättelser eller referater som: "förfärligt mord", "otrolig grymhet emot djur", "ryslig vidskepelse", och dylikt, och den delen af den läsande allmänheten, hvars förstånd och bildning stå lågt, och för hvilken denna lektyr utan tvifvel är afsedd, alla dessa herrar och mamseller bakom boddiskarne, krogarnes, kökens och verkstädernas befolkning, de kasta sig också öfver och sluka den med ett välbehag, som endera dagen låter dem sjelfva bli de intressanta skådespelarne i dylika dramer, hvilka kunna försäkra dem om äran att bli porträtterade "i fängelset fyra dagar efter mordet", liksom gardisten Göthe, eller få se sin intressantå biografi skrifven liksom Johanna Åkerberg.

Det var någon tid efter den qväll, då Konrad, förledd af sin smak för det mystiska, följt efter den lilla flickan, som kommit framsmygande ur källaren, och sjelf råkat i ett så oväntadt äfventyr, som backen omkring Motala tingshus hvimlade af folk.

Den manliga delen af ortens ståndspersoner, anländ i schäsar och trillor, bondgubbar i kärror, flinande pigor i grupper, skämtande eller druliga och dåsiga drängar blandades om hvarandra, alla lifvade af den mest spända väntan och nyfikenhet att få se den person anlända, som var anklagad för mordet på den kringvandrande krämerskan, hvars lik man funnit i skogen nära Medevi.

Detta mord var förenadt med så många ovanliga omständigheter, och den anklagade tillhörde en sam-

hällsställning, der dylika brott, under sådana förhållanden, äro så sällsynta, att det intresse detta mål väckte var temligen naturligt.

Den församlade mängden utanför började finna den nya häradshöfdingens frukost bra lång, så mycket mer som den bleka oktobersolen icke spred mycken värme och vinden blåste kall här uppe på backen.

Ändtligen uppstod en rörelse uppe vid trappan. Domaren hade intagit sin plats och nämndemännen trängde sig in, vinkande åt några bekanta att följa sig för att få fördelaktiga platser vid det efterlängtade skådespelet, "herrarne" sutto redan derinne, och nu spred sig ryktet att den anklagade kom.

Man trängdes och skuffades, och alla konsiderationer uraktlätos för att komma framför hvarandra.

"Usch, Petter, ni borde skäms att trampa skorna af mig," utropade en rödbrusig bondpiga och satte sina kraftiga armbågar i vinklar för att skaffa sig rum, under det hennes kamrat, hvilken höll sig bredvid henne, sökte rycka sitt hufvudkläde tillrätta, hvilket kommit framför ansigtet på henne, och lika energiskt uttryckte sitt missnöje emot en lång och skranglig pojke, hvars rockknappar trasslat in sig i hennes hår.

"Det får ingen mera rum derinne. Der är alldeles packadt. Se så; ser ni inte att "fjerdingen" hotar med käppen vid dörren; men Petter Niklas, han är då så "påspänd", ropade flickan andtruten, och knuffade omkring sig för att komma fram.

Petter Niklas, en stor hvithårig bonde, som stod framför henne, tycktes också göra skäl för hennes anmärkning, ty han framgick med långsamma, men säkra steg emot allas gemensamma mål, dörren till tingssalen, känslolös för alla knuffar och med en kraft, som lika litet hejdades af mängdens motstånd som af fjerdingsmannens käpp.

Föremålet för all denna uppståndelse och nyfikenhet, den bleke unge mannen, som var anklagad för det brott, hvars detaljer nu skulle afhandlas och skärskådas på alla möjliga sätt och vis, stod emellertid der-

inne i den fullproppade och dunkla tingssalen, och såg sig omkring med en blick, hvilken vittnade om den ända till ytterlighet pinsamma känsla, som alla dessa dumma och nyfikna ansigten. dessa gapande munnar och känslolösa blickar, hvilkas mål han var, måste ingifva honom.

Konrad Dürer, hvars ansigte egt detta ungdomens friska och rena behag, som ovilkorligt intager alla, därför att det icke alltid tillhör ungdomen, ty det åtföljer säkrare *själens* liflighet och friskhet, än kroppens, hade nu under den korta tid han suttit inspärrad undergått en stor förändring. Det svärmiska och nästan barnsliga uttrycket i hans ögon var försvunnet, det ömsom vemodiga, ömsom dystra leendet, som så förtjusat den vackra italienskan, fanns icke mera, de hoppressade läpparne och de halfslutna ögonen visade för hvar och en, som sett honom förr, hvilken strid som föregått, innan det stolta och finkänsliga sinnet förmåts att bära den börda af skymf, orättvisa och förnedring, hvarmed den sällsamma anklagelsen för mord belastat honom, en anklagelse, hvars egentliga grund han ännu icke kände och som han icke tviflade på att genast kunna tillintetgöra, men som icke desto mindre var allt för hård, alltför förnedrande att besvara.

Det var därför som harmens och förödmjukelsens brännande lågor flögo öfver hans bleka kinder, då domaren efter de vanliga inträdes-formulären frågade efter hans ålder, släkt och namn, och han hade svårt att med lugn kunna svara, så häftigt rusade det sjudheta blodet åt hjertat.

Denna rodnad och rörelse, i mängdens ögon redan ett bevis på hans skyldighet, tycktes emellertid bättre uppfattas af domaren, ty i hans ton låg ett deltagande, som verkade lugnande och välgörande på den unge mannens sinne, då han fortfor:

“Herr Dürer, man har för trenne veckor sedan i skogen nära Medevi helsobrunn funnit liket af en qvinna, som blifvit mördad medelst ett enda möjligen oöfverlagdt slag, ty intet eggjern eller mordvapen har

blifvit användt. Det har emot er yppats så många graverande omständigheter, att man ansett sig kunna häkta er.“

“Så mycket vet jag redan, men hvori dessa graverande omständigheter bestå, torde nu vara tid att låta mig veta, på det jag må kunna genast befria mig ifrån denna lika orimliga, som afskyvärda misstanke,“ sade Konrad häftigt och afbrytande domarens långsamma och högtidliga tal.

“Sakta, sakta! Om ni icke afbrutit mig, så skulle ni redan fått del deraf.“

“Förlåt, men föreställ er qvalet af min ställning.“

“Ni ökar det genom er häftighet, och jag ber er nu utan afbrott afhöra länsman Persons protokoll om anträffandet af den mördade qvinnans lik,“ sade domaren allvarsamt och vinkade åt länsmannen, som redan stod färdig med sitt papper i handen.

Konrad gick ännu ett steg närmare, för att fullkomligt uppfatta hvad länsmannen läste och åhörde med spändt intresse den omständliga berättelsen om hur ett barn under en rishög upptäckt liket af en qvinna, hvilket barnets mor igenkänt såsom i lifstiden varande en kringvandrande krämerska, som vistats i trakten och bott i hennes koja, att denna qvinna tydligen blifvit mördad ett långt stycke derifrån, helt nära en öde och förfallen koja i skogen, der man funnit blod i gräset, och hvarifrån spår kunde skönjas till det ställe, der kroppen sedan blifvit gömd, att döden varit den omedelbara följd af ett hårdt slag i nacken, tilldeladt med ett trubbigt föremål, en knölpåk, en sten eller dylikt, att hon efter döden blifvit afklädd de kläder hon haft på sig och i stället ofullständigt insvept i en temligen snygg mansdrägt, samt slutligen att man på ett så kalladt fall, midt emellan det ställe der mordet blifvit begånget och det der liket funnits, påträffat en sammanrullad näsduk, fläckad af blod, nedfallen mellan tvenne afbrända trädstubbar, att denna näsduk var märkt med hela namnet “Konrad Dürer“,

och följaktligen gifvit första anledningen till misstankar emot näsdukens egare.

“Här är denna näsduk! Herr Dürer, igenkänner ni den kanhända?” sade länsmannen med en viss skärpa.

“Jag igenkänner den fullkomligt väl, och har till och med i detta ögonblick en alldeles likadan på mig,” sade Konrad med någon förundran.

“På hvad sätt förklarar ni näsdukens anträffande på detta ställe och de fläckar, hvilka ni ser på den?” sade domaren.

“Jag kan icke förklara det på annat sätt, än att jag tappat den, innan dessa fläckar kommit dit.”

“Ni hade således gått denna väg vid samma tid?”

“Jag vet icke vid hvilken tid detta mord blifvit begånget, men torsdagsaftonen den 26 gick jag öfver det fall i skogen, hvarom ni tycks tala,” sade Konrad, men hejdade sig hastigt, på en gång intagen af tanken på det hemska skrik han hört, då han närmade sig den förfallna kojan, för att spionera på de båda nattvandrarne, som upphållit sig der.

“Det var just under den tid, då mordet anses vara begånget; ni torde således kunna hafva någon kännedom derom?”

“Jag vet icke om jag inte också, nu när jag påminner mig några omständigheter vid denna tid, äfven har det, men jag anhåller att först få veta om något mera än upphittandet af denna näsduk förekommit emot mig.”

“Tyvärr, alltför mycket! Låt vittnena framträda,” fortfor domaren, vänd till länsmannen, som straxt derefter halft med våld framdrog en ung flicka med fördelaktigt utseende, som häpen och förlägen fäste sina ögon på Konrad.

“Igenkänner ni, herr Dürer, denna qvinna?” frågade domaren, sedan flickan efterstafvat den vanliga eden samt sagt sitt namn och sin ålder.

“Mycket väl, hon tjenade i det hus, der jag bodde under mitt korta vistande vid Medevi, städade mitt

rum och besörjde min upppassning under denna tid," sade Konrad.

"Nåväl, det är riktigt, och du, Sara, är öfvertygad om att denne man är den samme du känt såsom hyresgäst i din matmors hus?"

"Ack ja, skulle jag inte känna honom, hvars stöflar och rockar jag borstat i nära tre veckors tid och som alltid var så vänlig och glad ända till de sista dagarne."

"Syntes han förändrad till lynnet de sista dagarne?"

"Ja, Herre Gud, inte vet jag hvad han tänkte på, men jemt såg han så fundersam ut; aldrig hörde han hvad jag sade, innan jag fått upprepa det ett par gånger, och spratt till när jag kom i dörren, liksom han blifvit rädd för mig. Jag hörde då att han skulle hafva fått korgen af ett ungt vackert fruntimmer, som han friat till, och kanske han sörjde för den saken. Han hade . . ."

"Hon har på sätt och vis rätt," sade Konrad hastigt afbrytande flickan, af fruktan att få höra Agathas namn nämndt på detta ställe och under dessa förhållanden. "Jag hade under denna tid ledsamma familjeangelägenheter att tänka på, men jag inser icke hvad detta kan ega för sammanhang med denna sak."

"Fortsätt er berättelse, Sara, och håll er till ämnet så mycket möjligt är, utan inblandning af annat så länge," sade domaren, med ögonen stadigt fästade på flickans ansigte.

"Hvad menar lagman?" sade hon villrådig.

"Jo, att du nu helt enkelt berättar hvad du tycker kan gifva dig anledning att misstänka herr Dürer att hafva mördat qvinnan, hvars lik man funnit, eller rättare hvad som passerat i din matmors hus de sista dagarne herr Dürer bodde der."

"Jaså, jo, se der passerade ingenting annat än att herr Dürer de sista qvällarne var fasligt länge borta, så att jag, som skulle släppa honom in, fick sitta uppe halfva natten, och sista qvällen trodde jag mest, att han icke skulle komma igen mera, helst som han nämnt

att han skulle resa, och på eftermiddagen låtit afhemta sina saker, och inte var han något skyldig frun heller, men jag väntade ändå, för jag tänkte som så, att han kanske ämnade ge mig lite drickspenningar, om han kom, och lite småsaker hade han också kvar i rummet. Nå, der satt jag och råkade slutligen att somna till litet, men vaknade vid att dörren till hans rum öppnades, och jag såg honom komma ut derifrån. Han hade väl kommit hem, utan att jag hört det. Han gick mycket fort, och som det var bra mörkt, så förlorade jag honom snart ur sigte. Jag satt en stund och tänkte att han snart skulle komma tillbaka, efter som han lemnat förstudörren öppen efter sig, men det dröjde så länge, att jag ändtligen stängde den och gick till sängs.“

“Men hur kunde han slippa in förut?”

“Jo, se jag hade icke stängt, utan skulle sitta och vakta dörren, fast jag kom att somna ett ögonblick.“

“Är du fullt säker på att det verkligen var Dürer, som du i mörkret såg komma ut ifrån kammaren?”

“Ja, visst var det han, jag igenkände hans hvita mössa, men icke kan jag svärja på'et ändock,“ sade flickan dröjande.

“Det kan du göra, om du vill, ty jag kan icke inse hvarför jag icke skulle erkänna att det var jag. Jag var derinne endast så länge, som jag bytte om kläder och gick utan att se eller tala med någon,“ sade Konrad likgiltigt.

“Men det kunde mycket väl hafva varit någon annan, som begagnat herrns mössa,“ sade flickan, liksom hon funnit mycket behag i denna idé.

“Men jag säger ju att det var jag sjelf,“ upprepade Konrad otåligt.

“Jaså, nå det var så mycket värre för herrn då.“

“Hur då? Det förstår jag icke. Skulle jag icke få komma eller gå ifrån det rum jag ansåg för mitt?”

“Hvarför bytte ni om kläder så sent på natten?” frågade domaren, som flera gånger vexlat blickar med notarien, som förde protokollet.

“Derföre att de voro smutsiga och våta.”

“Såå . . . Nå fortsätt nu, Sara; du återsåg icke mera herr Dürer på natten?”

“Nej, och inte dagen derpå heller, och som jag var säker att han rest sin väg och inte mera skulle komma igen, så ville jag ställa rummet i ordning efter honom, men dörren var stängd och nyckeln borta. Jag visste inte hur jag skulle slippa in, men hittade slutligen på att försöka några andra nycklar, och en af dem öppnade också dörren. Derinne var helt tillskräpat, herrns kläder lågo qvar, kastade öfver en stol, och då jag tog upp dem, såg jag att de voro fulla af smuts och blod. Det syntes mycket väl, efter de voro af ljusst sommartyg, och i handfatet, der vattnet ännu var qvar sedan han tvättat sig, syntes det tydligt att han varit blodig om händerna.”

“Hvad säger du, skulle jag varit blodig?” utropade Konrad bestört.

“Ja, det är dagsens sanning. Jag tänkte ändå ingenting annat derom, än att herrn gjort sig illa på något sätt, och som kläderna voro qvar och några småsaker äfven, så trodde jag att herrn icke rest ännu; men som han aldrig kom och då jag några dagar derefter fick höra talas om den här döda människan, så . . .”

“Mina kläder blodiga?” upprepade Konrad alldeles förvirrad.

“Ni visste det således icke?”

“Nej, på min ära!”

“Ni glömmer att er ära är i detta ögonblick en ganska problematisk sak.”

“Det är sant. Det fanns inga eldstickor i min kammare, åtminstone hittade jag inga, jag tvättade och klädde om mig i största hast i mörkret, men likväl förundrar det mig, att jag ingen aning hade om att det var blod som sölat ned mig.”

“Men likväl eger ni väl någon aning om det lilla paket, som låg i er rockficka, och som man vid edra kläders nogare undersökning hittade?” frågade domaren med någon skärpa.

Konrad rodnade starkt; han kunde icke förhindra det förrädiska blodet att visa den sinnesrörelse, som minnet af det paket han funnit i skogen och som han ansåg tillhöra Franke, nu förorsakade honom.

“Jag ser att ert minne börjar vakna,” sade domaren med en ton, som visade att den fördelaktiga tanke Konrads uppriktighet ingifvit honom började vackla.

“Jag vet att jag hade ett litet paket i min ficka, men jag vet icke hvad det innehöll.”

“Såå, men ni vet åtminstone hvem det tillhörde?”

“Nej,” svarade Konrad med bestämdhet, fullt besluten att icke, under några vilkor, säga någonting som kunde leda till upptäckt af Frankes hemlighetsfulla förehafvande i den gamla kojan.

“Ni gjorde bättre att uppriktigt berätta allt hvad ni företagit er denna natt. Kom ihåg att enda sättet att befria er ifrån de misstankar, som i detta ögonblick synas mycket svåra, är att kunna bevisa hvar ni varit, och hvad ni företagit er under den tid, då mordet blef begånget.”

Konrad teg. Det syntes honom i denna stund som om händelsernas nät insnärjt honom i så konstiga maskor, att han fåfångt skulle söka befria sig derur. Dessutom kom nu tanken på det möjliga sammanhanget mellan detta brott och de upptäckter han sjelf gjort i skogen att förvirra hans inbillning. Kanhända skulle hvarje ord, som kunde belysa hans egen oskuld, blifva ett medel till upptäckt af barndomsvännen.

Då Franke hade en kamrat, sådan som den italienske läkaren, så kunde Konrad frukta allt. Den staccars krämerskan hade kanhända med lifvet fått plikta för samma nyfikenhet som endast kostat Konrad en enlevering.

De vexlande rörelserna i Konrads ansigte, hvilka dessa tankar väckte, tänkte han icke på att dölja, och under den tystnad, som inträdt, hade hvar och en tillfälle att anmärka dem.

Ransakningen af detta brott hade hastigt antagit en helt annan karakter och ett annat intresse för

Konrad än hans eget, och det var med utomordentlig nyfikenhet och oro han frågade:

“Nåväl, haf den godheten att säga mig hvad detta paket innehöll!”

“Hvad det innehöll var af föga vigt; det var endast några små pennknifvar, fästade på en kortlapp, men dessa obetydliga saker äro igenkända att hafva tillhört den mördade qvinnan och funnits i hennes krämarlåda.

Domaren tystnade, ovilkorligt frapperad genom det omisskännliga uttryck af tillfredsställelse och lättnad, som denna underrättelse framkallade i den anklagades ansigte.

“Ni förbiser, kanhända, hur mycket detta fynd i edra kläder försvårar misstankarne emot er?”

“Ja, jag tänkte icke derpå.”

“Härtill kommer ännu, att samma flicka, hvilken upptäckt liket, berättar sig varit närvarande, då ni, tillsammans med en annan herre, hvars namn hon icke kände, dagen förut en afton inkommit i hennes mors stugå, och då ni der träffat den nu mördade krämerskan, hvilken bott der under någon tid, kommit i en häftig ordvexling med henne, beskyllt henne för tjuveri och slutligen hastigt sprungit er väg. Flickan är ännu ett barn, men hennes berättelse eger alla tecken af sanning. Erkänner ni den äfven som sådan?”

“Ja!”

“Ni inser utan tvifvel att detta erkännande af er berättigar till den förmodan, att ännu en ordvexling kunnat ega rum emellan er och den mördade, att ni, öfverväldigad af mer eller mindre berättigad vrede, tilldelat henne det slag, hvaraf döden följt?”

“Jag inser det fullkomligt. Alla omständigheter hafva verkligen på ett sällsamt sätt hopat sig emot mig.”

“Och tillägg, på ett lyckligtvis högst *sällsynt* sätt,” sade domaren sarkastiskt.

“Det är sannt. Emellertid råkade jag aldrig denna qvinna mera.”

“Barnets mor berättar likväl att ni samma qväll som mordet skett kommit ännu en gång till hennes stuga, för att söka krämerskan, och vid underrättelsen om att hon gått derifrån redan på förmiddagen begifvit er inåt skogen, alldeles åt det håll der man sedan funnit spår af blod på marken. Det kan således förmodas att ni verkligen påträffat henne.”

“Jag sökte qvinnan i stugan, der jag sett henne förut, det är fullkomligt sannt, men jag träffade henne icke, hvarken der eller sedan i skogen.”

“Hvar uppehöll ni er under den tid, som förgick emellan klockan sju, då ni frågade efter krämerskan i kojan, till klockan två, då ni kom ut ur ert rum vid Medevi?”

“Jag tillbragte denna tid på vägen mellan stugan i skogen och Medevi?”

“Ni skulle då skridit fram som en sköldpadda.”
Konrad svarade ingenting.

“Hur hade edra kläder och händer blifvit blodiga?”

“Jag vet det icke, men förmodar att, då jag en gång halkade omkull i skogen, och kände mina händer och kläder våta, jag fallit just der den döda qvinnan nyss blifvit gömd, så mycket mer som jag mins, att det var en rishög, i hvilken min fot blifvit insnärjd.”

“Hur kom det lilla paketet i eder rock?”

“Jag hittade det vid kanten af det fall i skogen, der man funnit min näsduk, och stoppade det på mig utan att undersöka dess innehåll.”

“Men då ni på denna ganska korta väg tillbragte så många timmar, synes det som ni borde ega någon kunskap om hvad som under samma tid föregick der.”

“Jag hörde också verkligen en gång ett häftigt nödrop, men som det icke förnyades och jag qvällen förut äfven hört sådana rop i skogen utan att kunna upptäcka någon människa, så egnade jag icke någon annan uppmärksamhet deråt än den obehagliga känsla det uppväckte?”

“Har ni inga misstankar om hur eller af hvem detta mord blifvit begånget.”

“Inga,” svarade Konrad bestämdt, ehuru han påminde sig de tvenne personer han sett passera förbi sig i skymningen i skogen, men som han fattat den idén att dessa båda figurer, hvilka han alldeles icke kunnat igenkänna, varit Franke och Testa, så nämde han ingenting derom.

“Ni erkänner att ni tillbragt flera timmar på samma ställe och vid samma tid, der brottet begåtts, ni har hört nödrop utan att undersöka eller veta af hvem eller hvarifrån det kom, ni återkommer till ert hem med blodiga kläder, medförande saker som tillhört den mördade, och slutligen reser ni hals öfver hufvud er väg, utan att underrätta någon derom. I sanning, det synes icke kunna uppstå mer än en tanke om denna sak,” sade domaren allvarsamt och fäste sina ögon forskande på Konrad, och likväl låg det i denna blick någonting som sade att denna enda tanke alldeles icke var hos den skarpsinnige juristen sådan som hans ord antydde, och som mängden omkring uppfattade den.

Liksom Leverrier, hvilken af den synliga planetens rubbningar uträknade den osynligas existens, likaså uträknade den erfarne människokännaren af den anklagades ord och utseende visserligen tillvaron af en hemlighet, men anade att denna hemlighet var en helt annan än den blodiga, hvilken han sökte.

Åhörarne hade under hela tiden, som detta ovanliga förhör räckte, känt sig missbelåtna med den sällsynta tonen deri, ty den vanliga seden att behandla en anklagad som om han redan vore öfverbevisad syntes dem långt mera passande och uppbygglig, och hvar och en kände en verklig fruktan att se hela det lofvande skådespelet upplösas utan all effekt, en fruktan som också i sjelfva verket bekräftades, då intet egentligt resultat syntes vunnet genom denna första ransakning.

“Om ingen omständighet inträffar, ingen upplysning, intet vittne till er fördel framstår, måste jag anse er nästan öfverbevisad,” sade domaren slutligen, sedan han uttömt sig i snärjande frågor och sökt ifrån

alla håll närma sig den hemlighet, som Konrads tystnad bevarade på bekostnad af hans heder.

“Jag inser det allt för väl; ingenting annat än upptäckandet af den *verklige* mördaren kan rädda mig från misstanken för detta, allt för sannolika brott,” sade Konrad sorgset.

I detsamma stannade hans blickar på en person bland åhörarne, hvars mörka ögon med en forskande ihärdighet hvilade på honom. Konrad studsade, dessa ögon syntes honom bekanta, dess magnetiska och hemlighetsfulla uttryck hade han förr känt och anmärkt, det fanns endast en person, hvars blick utöfvade denna verkan, och denna person var den italienske doktorn.

Konrad kunde icke se mera än hans hufvud, ty mängden framför skymde hans gestalt, men detta hufvud liknade icke egentligen Testas. Emellertid var han öfvertygad att det var han, och då domaren tillade:

“Ni har således sjelf ingenting vidare att tillägga till ert försvar?” var det med ögonen fästade på den förmente eller verkliga Testa, som Konrad svarade “nej”.

Ransakningen för dagen var slutad, de få vittnena voro hörda, andra skulle instämmas, deribland magistrerna, som åtföljt Konrad till stugan och åhört hans ordvexling med den mördade kvinnan.

Konrad suckade vid tanken på att återse en vän och kamrat på detta sätt, och i det han fördes ut, sökte hans ögon ännu en gång den okände, som betraktat honom så envist, men han fanns icke mer, han var försvunnen och den anklagande blick af bitterhet och förakt, som den olycklige unge mannen ämnade honom, träffade icke sitt mål.

I Linköpings cellfängelse satt Konrad Dürer inspärrad sedan 14 dagar. Fjorton dagar, hvilken oändlig tid är icke detta under dylika förhållanden, hvilken här af tankar, hvilken massa af känslor kunna icke inrymmas deri!

Man kan ofta roa sig med, under det man ligger utsträckt i sin soffa med cigarren mellan läpparna och kaffekoppen med likörglasat bredvid sig, halfslumrande efter en god middag, att låta fantasien måla de mest bizarra förhållanden och äfventyr, hvaruti man ville komma, men om man i verkligheten skulle blifva delaktig deraf, så hafva de inom några timmar förlorat allt behag; de måste vara diktade för att ega något lockande.

Konrad hade sedan sitt häktande haft god tid att ifrån den första förvåningen hinna genomgå alla grader af harm, vrede, otålighet, sorg, förtviflan och slutligen djup nedslagenhet.

Många gånger hade han varit frestad att omtala orsaken till sin långa promenad i den olyckliga skogen, men förkastade det genast med afsky. Det var honom icke möjligt att upptäcka Frankes brott, och äfven om han kunnat besluta sig till denna, i hans tycke låga handling, så skulle detta meddelande kanhända icke mycket gagna honom, ty huru skulle han väl bevisa sanningen af sina ord? Mordets begående på samma tid och samma ställe, der han sjelf uppehållit sig, gjorde honom i alla fall lika misstänkt, då ingen annan person varit synlig der. Och att äfven för detta brott kasta misstankar på de hemlighetsfulle äfventyrarne i kojor var en nedrighet, äfven om hans egen tanke stundom irrade ditåt med afseende på Testa.

Konrad satt orörlig, med hufvudet lutadt i handen och ögonen stirrande på golvet, der solstrålarne, som föllo in genom den lilla gluggen på väggen uppöfver honom, just nu försvunno. Klockan var fem på eftermiddagen och oktobersolen sjönk, så att ingen skynt deraf mera kunde intränga genom det lilla fönstret.

Öfver fångens kind började redan utbreda sig denna slapphet och blågrå färgton, som tankens ansträngning, kroppens orörlighet och fängseluften lägga deröfver. De insjunkna ögonen, de torra läpparna och den nervösa darrningen af hans afmagrade hand kunde

i detta ögonblick rätt väl antagas vara följden af brott och samvetsqual.

Ingenting annat än bevakningens steg, som tunga och långsamma hördes utanför, afbröto denna tystnad, denna dödande enformighet, som låter själen liksom sammanpressas allt mer, som ger anledning till blodets våldsamma och onaturliga upphettning och hjernans öfverretning, till dessa utbrott af ursinne och vildhet, hvarom man hör talas, utan att kunna fatta dem, skådespel sådana som den grekiske lotsen Antonellos för icke länge sedan uppförde i Stockholms cellfångelse och som göra cellsystemet så vådligt i sin tillämpning, då det ifrån en välgerning kan förvandlas till den mest grymma tortyr, medförande hvarken ånger eller bättring.

Det liknar dessa läkemedel, som bestå af gifter: de kunna gifva både lifvet och döden, allt efter som de användas.

Hastigt urskiljer Konrads öra, skärpt genom den ytterliga känsligheten af hans nerver, ett buller utanför, som han icke igenkänner, steg och röster, som, ehuru dämpade, hinna till honom; någonting har afbrutit den vanliga enformigheten; det må nu vara hvad som helst, allt vore honom i detta ögonblick efterlängadt.

Nyckeln sättes i låset på hans dörr, blodet rusar till hans hufvud så häftigt att han nästan beröfvas förmågan att se eller känna; han vill resa sig upp, men hans sinnesrörelse öfver detta oväntade afbrott i hans ensamhet verkar en förlamning; den unge, starke mannen är svag och nervös som en qvinna.

Emellertid är dörren öppen och befälhafvaren skjuter in en qvinna, hvars svarta täta slöja är omsorgsfullt dragen omkring hennes hatt och döljer hennes ansigte. I det han stänger dörren bakom henne, säger han halfhögt:

“Endast en halftimme.“

Den inträdande låter kappa och slöja falla och står nu framför Konrad i cellens skymning.

“Agatha!” utropar den unge mannen med ett uttryck, som innebär den högsta smärta och den högsta glädje, och sluter sin gråtande älskarinna i sina armar.

“Det är icke *luft*, utan *kärlek* man andas i den älskades närhet“, säger Alphons Karr, och Konrad ansåg honom säkert hafva rätt i detta ögonblick, ty han kände icke mera fängseluften omkring sig, han kände endast Agathas varma andedrägt på sin kind och hörde hennes osammanhängande hviskningar, som borde förklara hennes närvaro, men endast förklarade hennes kärlek.

Hvem vet icke huru svårt det är att väl använda en bestämd, afmätt och kort tid, då man har mycket att berätta och fråga, i synnerhet om återseende och afsked innefattas deri.

Båda förskräcktes öfver den förändring, som den korta tiden åstadkommit i deras utseende; sorgen hade lemnat allt för tydliga spår i bådans ansigten, och hand i hand sjönko deras blickar allt mera tillsammans, tills tårarne fördränkte bådans bild.

Nu hördes steg i gången, kanske kom man nu att hemta Agatha, och ännu hade hon ju icke hunnit berätta, huru mycket hon lidit, huru underrättelsen om faderns död och älskarens sällsamma och mystiska olycka samtidigt träffat henne. Huru hela hennes familj blifvit upplöst, huru hon sjelf nu skulle resa upp till Stockholm för att mottaga en plats såsom guvernant, hvilken tant Beate Marie skaffat henne, och slutligen huru hon genom många böner och hårdt anlitanande af sitt mod och sin kontenans lyckats få komma in till den stackars fången, innan hon reste, för att kanske aldrig återse honom mer.

Man läste upp dörren; Konrad utstötte ett rop af förtviflan och slöt Agatha i sina armar.

“Och jag skall se dig gå och icke kunna följa dig; icke veta när detta förfärliga misstag skall bli upptäckt! Förnedrad och brännmärkt som jag är, skall du slutligen afsky och glömma mig!”

“Aldrig, aldrig! Så fort du är fri, blir jag din hustru, och om du aldrig blir det, nåväl, då skall jag vistas och lefva i ditt grannskap och . . .”

Den inträdande vaktknekten afbröt de båda älskandes passionfulla och förtviflade afsked, och halft sanslös fördes den unga flickan derifrån.

Konrad kastade sig på golvet, gråtande som ett barn; men Agathas återseende, hvilket framkallat dessa tårar, som icke förr fuktat hans brinnande ögon, verkade emellertid en svalka i hans blod, som åter lät honom hoppas på en utgång ur den labyrint, hvori han råkat.

Tiden, denna chimèr utan verklighet, som egentligen endast är begreppet om några olika handlingar i vårt lif, “står stilla“, säga vi, då ingenting inträffar, som visar oss dess fart, eller rättare som ger oss behof af detta betydelselösa ord. För Konrad hade nu uppenbarelsen af Agatha, hans drömmars tjusande föremål, återgifvit honom begreppet om tid; det var en stjärna, hvars strålar upplyste mörkret omkring honom och återgafvo honom spänstigheten i hans sinne och tankar. Den ängslan, som bemäktigat sig honom, var bortblåst; vissheten att Agatha älskade honom ännu och att hon intet ögonblick kunnat tro honom delaktig i detta förhatliga brott, som likt ett förfärligt spöke hängt sig fast vid honom och befläckt honom med blod och vanheder, hade liksom återgifvit honom lifvet, och för första gången var det sömn som tillslöt hans ögonlock, i stället för den tunga dvala, som hittills lagt sig lik en mara öfver honom och beröfvat honom all annan känsla än af tyngd och ångest.

Samma natt som Konrad sof i cellen i Linköping, kringgycklad af alla de fantastiska figurer och sällsamma omständigheter, som drömmen lånade ifrån de sista månaderna af hans lif, tilldrog sig en scen på Stockholms gator, hvarom drömmen icke gaf honom

någon aning, ehuru den skulle ega så stort inflytande på hans öde.

Konrad vändas åter under de glasartade och döda blickarne af sin gamla farmor i det öde huset; han ser den hemska doktorn med det dyrbara skrinet, som han grinande gömmer under sin långa svarta kappa, och då denna kappa öppnas, synes Frankes bleka upp- och nedvända hufvud skymta fram under doktors arm; han ser den mördade qvinnan, som träder ut ur den förfallna kojans i skogen och söker släpa med sig vestgötens tunga, spökande kropp, hvarom granrisgumman talat; han är åter i det mörka trånga klädståndet i kyrkmuren och känner med förskräckelse huru alla dess smutsiga och tunga inventarier falla öfver honom; han vidrör en hand, som sträckes emot honom, och då han fattar den för att undkomma detta skramlande och bullrande kaos omkring sig, så ser han den tillhöra den rödhårige mannen, som med barnet i sin famn sträcker sig ut genom den svarta likvagnen. Allt sammanröres i fantastiskt virrvarr, och badande af svett, vänder han sig om på den hårda halmmadrassen.

Der uppe i Stockholm förbi operahuset smyger emellertid i verkligheten den figur, som drömmen sist visat Konrad, alldeles sådan han ser honom nu med barnet i sina armar.

Klockan är två på natten, gaslågorna äro släckta och oktobernattens mörker hvilar öfver torg och gator. Den store kungens hand sträcks hotande ut i mörkret öfver torget, som bär hans namn; ett och annat ljus skimrar ännu i slottets höga fönster och dimman ligger tjock och kall öfver strömmens mörkgröna vatten.

Den rödhårige mannen smyger tyst och snabb fram ifrån gathörnet upp på trottoaren vid Norrbro; hans spejande ögon, som aldrig ännu med trygghet och lugn skådat ut i denna världen, sökte nu, mera oroliga och ängsliga än någonsin, att genomtränga mörkret omkring honom. Allt var tyst, ingen enda vandrare syntes; det fina kalla regnet, som föll ned och uppblötte gatornas dam till en smutsvälling, gjorde

en promenad föga lockande. Mannen tryckte det halfsofvande barnet närmare intill sig och fortsatte sin väg, säker att obemärkt hinna ut ur den stora mörka sofvande staden, der han sjelf vuxit upp i mörker och brott, insupit alla dess förpestade ångor och nu fågel-fri smög omkring för att kunna rädda det lif, som icke ens mera tillhörde honom och som han äfventyrat under det instinktlika begäret att rädda och bevara detta barn, det enda i verlden som med rätta tillhörde honom.

“Hon, denna lilla eländiga varelse, skulle nu blifva en annan Antigone för denna moraliskt blinda oedip.“ Så tänkte han, eller rättare, en obestämd, halft omedveten känsla målade något dylikt i sväfvande bilder för hans dunkla förstånd.

Den religiösa förhoppningen om det *godas* slutliga framgång se vi emellertid så ofta gäckad och skulle kanske finna det helt naturligt, om vi något litet modifierade våra begrepp om *ondt* och *godt* efter frenologernes mening derom. “Det *goda* är egentligen ingenting annat än den *normala*, det *onda* ingenting annat än den *abnorma* verksamheten hos själens grundkrafter“, och den fria viljan är slutligen icke annat än resultatet af de starkaste motiven.

Den tolerans, som borde bli följden af detta åskådningssätt, torde emellertid väl aldrig komma i tillämpning, och troligen komma vi ständigt att straffa och afsky dessa olyckliga varelser, der den abnorma verksamheten hos deras organer blir menlig för andra, och detta är också helt naturligt.

Det *onda* och det *goda* skola ständigt kämpa och ständigt vexla, men *aldrig* upphäfvva hvarandra så länge lifvet varar; men dessa ord äro egentligen endast uttryck för våra olika begrepp, liksom orden “*rödt*“ och “*blått*“.

I detta ögonblick under den kalla mörka natten, då den rödhåriga mannen vandrade ensam och tyst fram på de slippriga och våta gatstenarne, rörde sig några dunkla goda känslor inom honom, ett begär efter

frid och lugn, en förhoppning om försoning, eller, såsom frenologen skulle säga, de normala organerna voro hos honom i denna stund verksamma i en sådan kombination, att de blefvo de öfvervägande, men de yttre händelserna skulle i nästa ögonblick upphäfva denna verksamhet och låta andra träda i deras ställe, och således skulle de försvinna, dessa minutens töckenbilder i hans hjerna.

På andra sidan i vinkeln af bron, nedanför trappan, som går ned till kajen och skymde af den, stodo tvenne karlar. De tycktes med lika mycken uppmärksamhet, som vandraren midt emot låta sina ögon, hvilka nätt och jemt voro i jemnhöjd med bron, spana omkring, men mörkret hindrade dem, lika väl som honom, att se någonting.

En lång mörk figur uppdök i detsamma straxt bredvid dem, liksom han kommit ur jorden, tog ett enda långt hopp fram till trappan och lutande sig ned till dem, som stodo dolda nedanför, sade han hastigt och lågt:

“Der, på andra sidan går han. Skynda er efter, men håll er på denna sidan! Har ni posterat någon vid andra ändan af bron, ty han är snabb och vaksam som en fogel?” De tre poliskonstaplarna voro i ett ögonblick uppe på trottoaren och en af dem utstötte en skarp och hög hvissling, under det alla tre skyndade fram med pilens hastighet.

Den mörka figuren, hvilken förrådt den flyktande brottslingen, stannade deremot qvar och lutade sig lugnt öfver brons stenbalustrad. Mannen med barnet stannade också, häpen öfver hvisslingen som ljud i hans öra, och anande faran, såg han sig omkring för att ögonblickligen fatta en plan till flykt, om det behöfdes.

Det var emellertid för sent. Nästan i samma ögonblick, som han hörde hvisslingen, hade tvenne karlar uppträdt framför honom i mörkret, och då han vände sig om för att fly, mötte honom äfven der trenne

mystiska figurer, och nästa ögonblick såg han sig omringad af de fruktade poliskonstaplarna.

“Så ha vi dig ändtligen, din gamle skälm!” utropade den främste af dem triumferande och fattade mannens arm. “Du, Pettersson, känner nog igen honom, ty du var med att söka honom när han rymde ifrån Långholmen?” fortfor han.

“Frans Theodor Thorson! Ja bevars, jag känner nog igen hans röda peruk,” svarade en annan af konstaplarna och tog hans andra arm.

Thorson svarade emellertid ingenting, han syntes ett ögonblick alldeles bedöfvad, men plötsligt gjorde han sig med en våldsamt ansträngning lös, kastade sig baklänges emot brons bröstvärn, lyfte barnet, som han höll i famnen, upp i höjden, tryckte det åter en sekund intill sitt ansigte, och släppte det sedan ned i den mörka, brusande strömmen. Den sofvande lilla varelsen sjönk i dimman såsom i en bädd af hvita bolstrar, och de gröna kalla böljorna derunder mottogo det, för att aldrig låta dess sömn upphöra; ett enda kort ångestrop, och allt var tyst.

Allt detta hade skett så hastigt och oväntadt, att först då den förtviflade mannen sjelf skulle hoppa upp på stenpelaren för att följa sitt barn, hunno konstaplarna fram för att hindra honom, och han sjönk i stället med en djup suck ned på bron liksom liflös.

På andra sidan, med armarne i kors öfver bröstet, stod den, som utpekade offret, och tycktes med sina skarpa, svarta ögon kunna genomtränga mörkret, som inhöljde scenen midt emot; ty då konstaplarna några minuter fåfängt varit sysselsatta att få fången på fötter igen, gick han långsamt tvärs öfver bron och fram till den känslolöse mannen, lutade sig ned till honom och hviskade några ord i hans öra.

Thorson reste upp hufvudet, stirrade på honom och mumlade liksom i sömnen: “Testa“!

En stund derefter var platsen tom. De enstaka ljusen i slottsfönstren voro släckta, regnet plaskade i

droppar, mörkret var mera ogenomträngligt än någonsin och vågorna under Norrbro hade längesedan bortfört det döda barnet, hvars tynande och eländiga lif flämtat upp och försvunnit såsom det bleka irrskenet öfver ett träsk.

Af alla de prydliga cellfängelser, hvilka hastigt uppstått öfverallt i riket, liksom vackra symmetriska svampar, och liksom dessa, för ögat behagliga resultat af osunda vätskor, tager sig det för Stockholms stad icke sämst ut, då man ser det ifrån Mälaren eller Rosenbad. Det ligger som en götisk borg helt romantiskt, med Norrströms ständigt sorlande vågor vid sin fot och den vackraste utsigt ifrån sina fönster i korridoren, som går rundt omkring hela byggnaden.

Innanför dess släta ljusgrå murar, troligen utan den ringaste känsla för dess prydighet och symmetri, låg sedan tvenne dagar, hopkrupen i en af dess skumma celler, den rödhåriga mannen, som den dystre främlingen på Norrbro utpekade för poliskonstaplarne.

Allt sedan han fördes dit, hade han legat på samma sätt, stum, orörlig och känslolös för hvarje tilltal och hvarje behandling.

Den posterade vaktnekten utanför hans dörr hade nyss tittat in genom det lilla synhålet på dörren och mumlat för sig sjelf, under det han vände och såg på sin tuggbuss:

“Antingen är han väl halfdöd eller galen, intet annat jag kan förstå; ty ögonen rulla så hemskt i skallen på'en.”

Och troligen kom han sanningen temligen nära, ty förtviflan, denna grymma furie, med smärtan till mor och ilskan till far, satt brinnande i hans torra blodsprängda ögon och syntes endast kunna vika för den apathi och domning, som öfvergå till fånighet eller vansinne.

I detta ögonblick hördes steg i korridoren, ett bevis att någon främmande nalkades, ty fängelsets

vaktknektar gingo tysta som spöken på sina mjuka filtskor, och tvenne personar närmade sig hastigt. Den ene var befälhafvaren för bevakningen och den andre en lång karl, insvept ända upp till ögonen i en vid ytterrock, så att det enda man kunde se af hans ansigte var ett par tjocka, svarta ögonbryn och tvenne mörka och lysande ögon.

Han stannade tyst vid fångens cell och befälhafvaren gjorde lika tyst ett tecken åt vaktknekten att öppna dörren.

Denne tvekade emellertid att mottaga nyckeln, som räcktes honom, och mönstrade förundrad den hemlighetsfulle främlingen från hufvud till fot.

“Öppna dörren, Larsson! Herr pastorn här har direktörens skriftliga tillåtelse att slippa in till fången, för att tala med honom huru länge han behagar,” sade befälhafvaren med hviskande röst och lemnade nyckeln åter till den försigtige vaktknekten, som ändtligen närmade sig dörren.

“Jag skall stanna straxt utanför, ty pastorn kunde nog behöfva någon hjälp. Han ser alldeles vild ut derinne,” sade Larsson lika tyst, under det han satte nyckeln i låset, med ett tydligt frågtecken i sin röst vid ordet “pastor”.

“Det är öfverflödigt, min vän, du kan gå så långt du behagar. Han skall hvarken rymma eller företaga sig något vådligt, hvarken för sig sjelf eller andra, så länge jag är här,” svarade främlingen med öfverlägsen ton och en utländsk brytning i uttalet.

Vaktknekten öppnade dörren, bugade sig, lät honom passera och stängde mycket noggrannt efter honom igen.

“Nå, hjälp dig så godt du kan; om du blir strypt, så är det icke mitt fel,” mumlade han derpå, och följde efter befälhafvaren, som aflägsnat sig några steg.

“Skulle det vara en prest, den der?” fortfor han frågande i samma låga ton, då han upphunnit sin förman. “Han såg mig så besynnerlig ut, den ena armen på honom slängde som om den icke hängt fast, och när han gick öfver tröskeln, så skramlade det som om

det varit en knippa med gamla ben och icke en människokropp under rocken. Och sådana ögon sen! Hm, såg befälhafvaren riktigt, att han hade direktörens tillstånd att gå in?“

“Det måtte jag väl sett! Se här är det; jag har det i handen ännu, fast här är så skumt att jag icke kan läsa det.“

“Nå, det är bra! Jag skulle annars trott att det var fan sjelf, som kom för att hemta den förstockade Thorsons syndiga själ.“

“Åh, då hade han nog kommit in utan någons tillåtelse.“

“Det är sannt, men var det en prest, så såg han ut att kunna läsa lagen för en.“

“Det var en engelsk missionsprest, som särskildt egnat sitt lif åt fångars väckelse och omvändelse, efter som han sjelf sade mig, och nu hade han fått tillåtelse att försöka sina krafter på den här inpiskade kanaljen, som så länge gäckat rättvisan och nu till slut mördat sitt eget barn,“ sade befälhafvaren patetiskt.

“Nå, jag önskar honom lycka, men nu har jag lust att kasta ett öga in genom gluggen och se hur han blef mottagen.“

Larsson vände om tillbaka, och befälhafvaren följde med fram till celldörren.

Den senare, som var en liten karl, sträckte sig på tåspetsarne för att titta in.

“Luckan sitter så hårdt, att jag icke får upp den. Öppna den du!“ sade han åt vaktknekten, som stod bakom.

“Fan ock, den sitter fast som berg. Det var då märkvärdigt!“

Båda två bemödade sig fåfängt att skjuta upp den lilla luckan på dörren, men utan framgång.

“För tusan, han måtte väl icke mörda presten derinne! Hör du något?“

“Nej, det är tyst som i grafven; men om jag skall säga min mening, så har presten snarare mördat honom. Jag skall öppna dörren.“

“Nej vänta, det står i tillståndsbeviset, som han gaf mig: “ostörd tala vid fången, så länge han behagar,” sade befälhafvaren betänksamt.

“Men det var då väl knäfveln, presten kunde ju sitta derinne i flera dar. Låt oss se beviset!”

“Han har nog varit en halftimme derinne nu?”

“Nej, klockan slog fyra när han kom med er i korridoren, och hon har ännu icke slagit half fem. Det går väl icke så fort att väcka en syndare, kan jag tro, men låt oss i alla händelser se beviset.”

Båda två gingo skyndsamt fram till det närmaste fönstret i korridoren, för att åter genomläsa den papperslapp, hvilken befälhafvaren höll i handen.

“Hvad vill detta säga? Papperet är ju alldeles rent!”

Den förbluffade karlen vände och vek det på alla sidor; der fanns icke ett streck, icke ett enda ord.

“Det är icke det papperet. Ni har tagit felt, leta i edra fickor,” sade den tydliga mera skarpsinnige vaktnekten ifrigt, under det han alltemellanåt kastade ögat åt dörren till fångens cell, som var belägen i fonden af den långa gången.

Befälhafvaren vände ut och in på alla sina fickor, en tennknapp, några ostkanter, en bit griffel och en bit tuggtobak föllo ned på stengolfvet, men intet papper fanns.

“Det är detsamma, jag är säker på, att det var detta papper; jag har aldrig släppt det ur min hand; jag har hållit det hela tiden, det var starkt blåaktigt; jag anmärkte just det, likadant som jag vet att direktören begagnar, och jag igenkände hans stil och namnteckning och ordet “ostörd“ understruket.”

“Men om der varit skrifvet något, så måste det väl stå der. Gif mig papperet.”

“Nej, fan i mig, jag kan se ett ord; der finns ingenting. Ni är lurad, Mellberg, det är klart som dagen,” sade vaktnekten hastigt, kastade papperet, som han hållit upp emot dagen, på golfvet och skyndade tillbaka till celldörren.

“Vänta, Larsson,” ropade Mellberg orolig och med dämpad röst, i det han stoppade den hemlighetsfulla pappersslappen på sig och sprang efter, “gör intet buller! Det har ju ingen skada skett. Vi hafva två fångar i stället för *en*, det är allt; släpp ut den förbannade presten igen, om han lefver, och dermed är allt klart.”

“Allt klart? Fan ock, vi mista tjensten, både ni och jag.”

“Låt oss därför icke bullra, utan släppa ut honom bara. Se här är nyckeln.”

“Det är tyst derinne. Jag hör icke ett andetag engång. Öppna då, skynda dig.”

“Det är godt att skynda, ni ger mig ju en rasande nyckel.”

“Nå, gå undan då! Jag skall öppna sjelf. Se så, nu kommer Pettersson och tänder lamporna så att man kan se, gudskelof! Bed honom skynda sig hit, jag är icke i stånd att finna den rätta nyckeln. Ett, två, tre, fyra, fem. Hvad fan, det felas en nyckel; en nyckel är borta ifrån kedjan.”

Den stackars befälhafvaren bleknade och vacklade på benen.

“Det var *du*, Larsson, som stängde dörren.”

“Ja, och gaf er nycklarne!”

“Men du hör ju, att just den nyckeln felas.”

“Hur skulle den hafva kommit derifrån, kedjan är ju hel. Detta är fans konst, inte annat jag förstår.”

“Kanske du lemnat den kvar i låset?”

“Hur kan ni tänka så dumt?”

“Låt oss söka på golfvet! Vinka åt Pettersson, att han skyndar sig hit med ljuset.”

Alla tre letade omkring dörren på golfvet. Befälhafvaren räknade och mönstrade åter sina nycklar med feberaktig brådska och darrande fingrar, men oaktadt sin ifver och oro bibehöllo de likväl den föreskrifna tystnad, som bevakningen under intet vilkor får bryta och blott ett sakta mummel hördes dem emellan.

“Hvad skola vi göra? Klockan tio återkommer

direktören. Hvad skall jag säga?“ hviskade befälhafvaren andlös.

“Visa honom hans egen skriftliga order,” sade Larsson grinande.

Befälhafvaren gjorde en grimas och framtog papperslappen, som befanns lika ren och oskrifven som förut, huru noga han än vid ljusskenet beskådade den.

I detsamma voro alla tre nära att uppgifva ett rop af öfverraskning och förskräckelse, då celldörren gaf vika för den ena vaktnekten, hvilken under sökandet på golfvet stält sig deremot, och nu, då den öppnades, föll baklänges in i cellen, i samma ögonblick den gälla hvisslingen af direktörens pipa ljud genom korridoren.

Befälhafvaren stod alldeles handfallen och Larsson skuffade undan den fallne kamraten, som sjelf icke var angelägen att stanna inne i mörkret hos den hemska och fruktade fången, och sökte nu att stänga dörren, hvilket emellertid var omöjligt, då nyckeln saknades.

Direktören, som fåfängt väntat någon hörsamhet på sin kallelse, nalkades i detsamma och begärde med vredgad röst en förklaring öfver denna oväntade oordning.

Den stackars befälhafvaren gaf denna förklaring så stammande och oredigt, att den mera kallblodige Larsson måste hjälpa honom, och då den uppretade och förvånade direktören, som icke visste hvad han skulle tro om hela detta uppträde och ännu icke visste om den förlorade nyckeln, äntligen fått någon reda på saken, var hans första befallning, att öppna celldörren och släppa ut den förmente presten.

Dörren slogs upp, ljuset ifrån lamporna i korridoren strömmade in och upplyste fullkomligt det lilla rummet; direktören steg in, men hans blickar sökte förgäfvets någon främmande derinne; endast fången var på sin plats, men till hans förundran låg han icke längre hopkrupen och känslolös i ett hörn, han satt på sängkanten med hufvudet lutadt emot händerna och då direktören steg in, reste han sig upp i god ordning.

“Nåväl, min gosse, du har sansat dig något, ser jag; det gläder mig! Har du haft besök af någon i afton, som förändrat din sinnesstämning?”

“Nej, jag har ingen sett,” svarade Thorson kort och med matt röst.

“Har ingen varit här inne? Man har likväl öppnat din dörr?”

“Det vet jag icke ... Jag har sofvit länge ... Jag skulle önska att bli förhörd,” tillade han, liksom med ansträngd beslutsamhet.

“Godt, godt! Du skall så bli. Var blott lugn och uppriktig, i motsatt fall förvärrar du din sak. God natt med dig!”

Fången log bittert, men svarade ingenting, och bugade sig blott, då direktören gick ut, kastande ännu en blick kring cellens tomma väggar.

“Om jag aldrig trott på spöken, så gör jag det nu. Det var ingen lefvande menniska med kött och blod, den der presten, det är säkert! Och att finna nyckeln innanför i cellen och dörren oläst, då jag kan våga mitt lif på att jag läste dörren och lemnade hela nyckelknippan åt er,” sade Larsson, som vandrade bredvid befälhafvaren korridoren framåt, för att tillsammans med honom i direktörens rum undergå ett mera noggrannt förhör om denna sak.

Resultatet af detta förhör blef emellertid ingenting annat, än att de båda karlarne vidhöllo sin berättelse om den spökande presten, som besökt fången, verkat hans hastiga förändring och försvunnit på ett oförklarligt sätt.

Direktören måste låta sig nöja dermed, inom sig troende, att båda drömt eller varit utsatta för en oförklarlig synvilla.

Derinne i cellens mörker låg emellertid den fångne mannen med öppna ögon i sin hängmatta, mumlande afbrutet och ohörbart för den utanför ljudlöst vandrande vaktknekten:

“Ja, ja, jag vill lyda honom. Han har rätt ... jag kommer derigenom härifrån ... om han icke håller

sitt löfte, så qvittar det mig lika ... förr eller senare, hvad gör det mig ... kanske att jag långt, långt härifrån icke mera skall höra hennes skrik ... se hennes små armar sträckas upp ur dimman ... åh! åh!“

Han fattade med båda händerna om sitt hufvud och slog det nästa minut mot väggen med våldsamt.

Vaktknekten utanför, som hörde det tunga slaget, var allt för van vid dylikt för att störas i sin enformiga promenad; han kastade en sömning blick åt dörren och gick vidare.

I ett litet, mycket lågt och mörkt rum, med utsigt åt en temligen smutsig gård i ett stort hus på Blasieholmen, satt Agatha försänkt i tankar. Med händerna sammanknäppta, hvilande i knäet och hufvudet ned-sänkt, märkte hon icke sjelf hur den ena tåren efter den andra rullade utför kinderna, hvilkas rundning och rosenfärg nästan försvunnit.

Klockan var sex på qvällen; det var redan mörkt och endast det sken, som gaslågorna i ett midt öfver gården beläget kök återkastade i hennes lilla kammare, spredo någon upplysning omkring henne.

“Om man ser en ung man med ett blekt, tankfullt och lidande utseende, så äro damerna genast färdiga att sympatisera med hans smärta och finna honom intressant; emellertid är det ingenting annat än att han grubblar på en spelskuld, eller tar in hemorrhoidalpulver,“ säger “Onkel Adam“, och vi måste mot vår vilja leende gifva honom rätt, ehuru plågsamt det kan förefalla oss. Det är i qvinnans hjerta Skaparen förvarat lidandets heliga mystèr, och det är blott sällan vi förstå att lyfta ens en flik af den slöja, som döljer densamma.

Sorgen skulle förvandla Agatha ifrån ett ystert, gladt, sjelfsvåldigt och öfvermodigt barn till en sjelfständig qvinna, som i sin undergifvenhet lägger hela sin styrka och sitt mod, och bär sin smärta, utan att

begära medlidande och utan att söka tröst annat än i sitt eget hjerta och hos Gud. Men denna förvandling sker icke i ett ögonblick. I denna stund hade emellertid olyckan nedtryckt hennes sinne mera djupt än vanligt; hon hade nyss genomläst det bref, som låg framför henne; det var ifrån hennes mor, och den sorg och nästan nödställda belägenhet, som deri framlyste, föll tungt på Agatha, på samma gång hon hörde att Konrads sak ännu var lika mörk.

Hon hade suttit orörlig mer än en timme och icke märkt det buller och prat, som hördes ifrån nästa rum. Nu hade detta prat öfvergått till ordvexling och slutligen till ett häftigt gallskrik, och Agatha spratt upp ur sina tankar vid att dörren upprycktes och en piga ropade med gäll röst:

“Mamsell, mamsell! Var då så god och kom in! Jag får alls inte kläda Ebba; hon ligger framstupa och sparkar och skriker och vill inte hafva sina lackerade kängor. Inte passar det att vara klädd i skor på spektaklet?”

“Skola barnen på spektaklet i afton?” frågade Agatha matt.

“Ack, du min Evige, vet inte mamsell det? Det är för en timme sedan, som friherrinnan skickade ned och sade att mamsell och barnen få fara på operan. Jag var ju inne och sade mamsell det eller kanske jag glömde det, ty barnen larmade så mycket i glädjen? Nu får mamsell skynda sig att bli klädd; klockan är strax half sju, men kom först in och befall Ebba att kläda sig.“ Det var allt för kort tid sedan Agatha sjelf varit ett bortskämdt barn, med lifligt och trotsigt sinne, för att icke det skulle kosta henne en hård strid, att i detta ögonblick kufva sin djupa motvilja för denna ostyriga barnskara, denna brådsåkande toalett och tvungna spektakelfärd. Hon, som förr fått följa sina nycker, fått gifva vika för sina lifliga intryck af motvilja eller glädje, hon kände i denna stund en så oemotståndlig böjelse att stänga sin dörr för detta

oväsen och stanna hemma i sitt rum, att besegrandet deraf nästan öfversteg hennes krafter.

Vid en ny uppmaning af den ifriga jungfrun, pressade emellertid Agatha läpparne hårdt mot de hvita tänderna, sväljde tårarne, som nästan kommo henne att qväfvas och gick ut till sina små upproriska elever, som det icke var någon lätt sak att bringa till ordning och lydnad.

Ändtligen var man klädd och Agatha skyndade utför trappan på en brådskande betjents uppmaning, som sade att friherrinnan väntade.

Då hon kom ned till vagnen, ljöd en skarp röst derinifrån:

“Jag får be mamsell en gång för alla att slippa få vänta på barnen; jag har suttit här i flera minuter;” och då Agatha satte foten på vagnssteget återtog samma röst i mildare ton: “Ursäkta, mamsell, jag ser att vi icke få rum; barnens kjolar bli så tillskrynkade; mamsell torde vara god och gå den lilla biten. Berggren får följa mamsell.”

Den med anordningen föga belätne betjenten, som ämnat sätta sig upp bredvid kusken, slog igen vagnsdörren framför Agatha med sådan fart, att en snibb af hennes sjal fastnade emellan och var nära att rycka omkull henne, då vagnen rullade bort.

Den unga flickan stod qvar orörlig, öfverväldigad af en känsla, så mycket bittrare som hon icke ens förut känt den till namnet: *förödmjukelsen*.

Det ädla sinnet *höjer* sig deröfver på samma gång det underkastar sig den, och bitterheten deraf försvinner, men i Agathas barnsliga och oerfarna hjerta kändes den i detta ögonblick i förening med hennes beroende och värlöshet, och de förut återhållna tårarne rullade ohejdadt ned.

Det var en svår debut i konsten att beherrska sig, då hon svepte kappan omkring sig och borttorkade dessa tårar vid betjentens vresiga och näsvisa anmärkning om hennes dröjsmål, och seende sig omkring på den smutsiga och mörka gatan började vandra framåt.

I ungdomen förstår man mindre att reda och särskilja sina känslor; de framstå derföre mera bittra och öfverdrifna, och aldrig hade Agatha känt sig mera olycklig än under denna otrefliga och tvungna vandring.

Framkommen till operahuset, var trottoaren utanför, som vanligt, full af karlar, och den stackars flickan, ovan att finna sig ensam vid denna tid, såg sig förskräckt om efter sin drumlige följeslagare, som råkat förlänga de föreskrifna tre stegen till mångdubbelt denna längd och alldeles icke syntes till. För att undvika alla dessa mönstrande ögon, som mötte henne, gick hon hastigt ned på gatan igen och kom med det samma alldeles midt emot en liten näsvis kontorist, som med en oförskämnd blick strök henne under hakan och sade henne några plumpa artigheter.

I samma ögonblick for den lilla herrn åt sidan, med en fart och en förskräckelse, som om han fått en elektrisk stöt; en hand fattade Agathas och en låg och behaglig röst sade tätt vid hennes öra:

“Lugna er, stackars barn! Tag min arm, jag är tillräckligt gammal för att blifva er ledsagare.”

Den ångestfulla Agatha såg upp; en lång mörk figur stod framför henne, och villrådlig och förundrad stammade hon: “professor Testa!”

“Ja visst, jag är ju en gammal bekant! Tillåt mig föra er till er loge.”

Öfverväldigad af alla de minnen, som italienarens åsyn väckte, och kännande samma hemlighetsfulla bafvan, som hon erfarit vid hans åsyn förut vid Medevi, stannade den unga flickan orörlig.

“Kom, kom!” fortfor han, och hans sällsamma ansigte, hvilket Agatha sett antaga så många uttryck, hade i detta ögonblick ett så faderligt och vänligt utseende, att hon sakta lade sin hand på hans arm och följde med.

“Er lefnads sol har gått i moln, mitt vackra barn, och rosorna på edra kinder hafva bleknat litet dervid; men, ser ni, kontrasterna, jämförelserna, äro vilkoren för vårt omdöme; värdet, stegringen af vårt lif beror

på mångfalden af våra känslor . . . man visste icke om *dagen*, ifall *natten* icke funnes, och liksom gräsen växa af regn och solsken under den korta sommaren, så fostras människorna af leenden och tårar. Det der har ni utan tvifvel hört hundra gånger förr, men jag vill säga er något, som säkert skall göra mera intryck på er, och det är, att åtta dagar härefter skall ni icke mera minnas dessa tårar, ty den ni tänker på skall stå vid er sida, lika fri som ni själf.“

“Konrad! Ack, vet ni något om honom? Säg, professor Testa, har ni sett eller kanske talat vid honom?“ Agatha stannade, rodnande af glädje och rörelse.

“Tyst, man väntar på er! Farväl!“ Vaktmästaren hade redan öppnat logedörren. Testa sköt henne in derigenom och aflägsnade sig, mumlande med dyster ton:

“Ungdomen! Se der det enda som har någon tjusning! En evig ungdom! O, en evig ungdom! Eländige dåre! Med dessa ord har du ju sagt en galenskap, de upphäfva sig själfva och tillvarons vilkor och möjlighet,“ fortfor han, skrattande torrt och hemskt, hånande sitt ofrivilliga utbrott af känsla.

Agatha satte sig, tankspridd och upprörd, ned på bänken bakom sina elever, som öfverhopade henne med anmärkningar och frågor, hvilka hon hörde och besvarade liksom i en dröm; den gamle mannens sista ord hade väckt ett hopp, som förbländade henne; hon hade icke den ringaste uppmärksamhet för sin omgifning, och märkte knappt, att den gamla friherrinnan Himmelsheim satt i logen näst intill, ifrigt samtalande med sin granne. Hon lutade sig bakåt och sade i detsamma helt högt:

“Det är en utomordentlig skandal . . . två dagar efter brölloppet . . . de voro bjudna på en soupé. Den unga frun går in i sin mans rum för att se om han var klädd. Klockan var åtta på aftonen, hon hade icke sett honom sedan middagen; han var icke inne; hon går af en händelse fram till hans skrifbord och

ser ett försegladt bref, adresserat till sig sjelf. Vagnen väntade emellertid; hennes kammarjungfru som icke ser till hvarken herre eller fru, och tänkande att de nygifva kunna behöfva en erinran om soupén, som hon förmodar att de under sitt kärleksjoller förglömt, går slutligen in att söka dem, och finner sin matmor afdånad på golfvet med det öppnade brefvet i handen.

“Nå, men hvad innehöll då detta bref?” frågade den gamla damens granne, som satt alldeles bredvid Agatha, hvilken mot sin vilja måste åhöra detta samtal.

“Ingenting mindre än en helt uppriktig bekän- nelse, att han aldrig älskat sin fru, utan begärt hennes hand, endast för att tillfredsställa en obegriflig nyck af sin älskarinna, den vackra italienskan, som han lärt känna vid Medevi, att hon nu rest sin väg med hans hjerta, och hvad värre var, nästan hela hans förmö- genhet, hvilken hon på tusen sätt tillnarrat sig, samt slutligen att han sjelf hals öfver hufvud begifvit sig efter henne, för att söka återfå både det ena och det andra, men troligen, som den uppretade öfverstinnan S., svärmodern, trodde, för att aldrig återkomma.

“Min Gud, hvilken olycka! Der sitter nu den arma menniskan ruinerad, beklagad och beskrattad kan- hända?”

“Den stackars modern är nästan lika beklagans- värd, ty detta parti var helt och hållet hennes verk.”

De båda damernas samtal fördes nu mera lågt; Agatha hörde intet vidare och mumlade sakta för sig sjelf: “jag bedrog mig då icke i min motvilja för denne Adam Lennitz. Stackars Therese!”

“Se, Agatha, mamma nickar åt oss!” ropade ett af barnen framför henne och räckte sig emot loge- kanten, för att återgifva helsningen till friherrinnan, som satt på amfiteatern nedanför.

Ridån gick i detsamma ned, och den lilla flickan fortfor:

“Nu resa mamma och onkel sig upp; låt oss skynda att komma med dem.”

Nedkommen i förstugan, tyckte Agatha sig ännu en gång se Testas mörka, skrynkliga ansigte ibland mängden; det förekom henne liksom han åter skulle komma till hennes beskydd, i fall det behöfdes, och tankfull och drömmande om detta möte, somnade hon slutligen i sin lilla otrefliga kammare.

“Att återigen blifva begäpad och förhörd, väcka afsky, förundran eller medlidande — döden vore mig nästan mindre bitter — men att köpa den med en lögn, och hvilken död!” mumlade Konrad ångestfull, då han satte sig upp, nyss väckt ur nattens oroliga drömmar med det tryckande medvetande, som genast infann sig, att denna dag skulle den vedervärdiga ransakningen fortsättas. Man hade samlat flera vittnen och Konrad ryste vid tanken att på detta sätt återse en kamrat, den långa, dumma magistern, som blifvit instämd deribland.

Den bleka höstsolen gick i detta ögonblick upp och kastade genom gluggen ett återsken på muren midt framför honom. Den stackars ynglingen lade händerna öfver sin bleka och fuktiga panna och sjönk ned på madrassen igen, hviskande med svärmisk röst: “O Franke, Franke! Du skall en gång få veta att jag icke öfvergifvit mitt sköna ideal, att känslan för det rätta i ett ädelt hjerta aldrig kan qväfvas, att dygden synes oss ännu skönare, då dess strålgans brytes igenom våra tårar. Ack! jag trodde icke, att jag skulle få ett sådant tillfälle att visa att icke alla menniskor ytterst äro egoister, som du påstod”.

I samma ögonblick spratt han upp vid det häftiga skramlet af en vagn, som körde in under porthvalfvet, och hans af tystnaden skärpta hörsel uppfångade steg och röster utanför, ehuru tysta de än voro.

Det måste vara en ny fånge, som anländt. Konrads hjerta bultade hörbart; hvarje afbrott i den dödande enformighet, hvori han så länge dvalts, verkade på hans försvagade kropp och retliga nerver.

Tiden syntes honom oändlig, man borde ju längesedan hafva afhemtat honom.

Med hvarje minuts dröjsmål ökades hans pinsamma oro och ångest, de stego till en grad som förvirrade hans sinnen och var nära att låta honom falla i vanmakt.

Hvar taga styrka ifrån, att med värdighet och lugn uthärda den förnyade tortyr, som förestod honom? I tillfredsställelsen att följa sin öfvertygelse? Ack, ja; men ett känsligt sinne behöfver ännu något mera under förödmjukelser och smärta. Konrad hviskade Agathas namn och reste sig upp med återvunnen kraft.

Se der hvad som kommer oss att uthärda det yttersta, den exalterade ömheten för ett annat väsende, en varelse, verklig eller tänkt. Vår själs förmåga att älska, det är den som ger den högsta styrka och det högsta lif.

Ändtligen öppnades dörren, ändtligen stod han i denna åter fullpackade tingssal, nästan utan att veta huru han kommit dit. Alltsammans förekom honom som en ängslig och oredig dröm, och denna föreställning ökades genom den djupa och långvariga tystnad man iakttog. Hvad väntade man på? Hvarför började man då icke dessa på hundra sätt framställda frågor, som han icke kunde besvara. Det mörknade för hans ögon, svettperlorna framträngde på hans panna, han måste sätta sig ned.

I detsamma öppnades dörren der nere, man makade åt sig och lemnade rum för någon som inträdde. Detta buller var tillräckligt att verka en diversion. Konrad andades åter och såg med förvåning en illa klädd person framföras. Han gick fram ända till bordet och stannade midt framför Konrad.

Båda betraktade hvarandra ihärdigt; ett halft medlidsamt, halft föraktligt leende syntes på den främmandes ansigte, och en blixst af ovilkorlig glädje och förhoppning flög öfver Konrads.

“Stackars unge herre, hvad han ser medtagen ut! Annorlunda var hans utseende, när jag såg honom sist. Jo, jo, herrskapsfolk äro icke födda att tåla fruktan och skam, mager kost och fängelseluft,” sade den främmande bittert.

“Känner ni denna man, herr Dürer?” frågade domaren allvarsamt.

“Jag känner honom icke, men jag har sett honom en enda gång några ögonblick,” sade Konrad med den forna ungdomliga friskheten i sin röst.

“Nåväl! Hvar? Och under hvilka förhållanden?”

“Det var *ni*, som befann er utanför den koja i skogen, der jag fann denna qvinna, som nu är död.”

“Som man påstår att *ni* knackat hjäl,” rättade den främmande med ett rått grin.

Konrad ryste till och fortfor: “Ni tittade in genom rutan ett ögonblick, jag igenkänner ert hår och edra anletsdrag.”

“Der ser man fördelen af att hafva eldrödt hår,” återtog mannen, som icke var någon annan än Frans Thorson, cellfången i Stockholm, som den hemlighetsfulla presten besökt och bragt till bekännelse.

“Nå, det var besynnerligt, att ni i ert betryck här nere icke tänkte på mig.”

Konrad tyckte nu detsamma sjelf; han hade alldeles förgätit detta ansigte, som han aldrig ett ögonblick sammanställt med de händelser som sedan mötte honom.

“Hvarför tänka på er? Ni skulle vara . . . ni skulle hafva . . .” stammade Konrad, tvekande och upprörd.

“Ja visst; det var jag som råkade ge käringen knäcken i brådskan och häftigheten; det är just därför jag har kommit hit.”

Konrad bleknade, hans styrka öfvergaf honom helt och hållet, alla dessa under så lång tid hopade känslor strömmade öfver honom, den plötsliga och oväntade befrielsen och glädjen beröfvade honom sansningen, och under det sorl af öfverraskning, deltagande

och nyfikenhet, som uppstod, låg den unge mannen utsträckt liksom död i de närståendes armar.

Det förgick en lång stund, innan ransakningen, som nu tycktes komma att angå en helt annan person, kunde fortsättas, och på domarens högtidliga frågor och förmaningar till uppriktighet, började Thorson sin berättelse, hvilken snarare syntes roa än genera honom att afgifva. Så olika kan man uppfatta sin ställning och sina öden här i världen. Den nyfikenhet, det föga afundsvärda intresse och förvåning han väckte, tycktes göra honom stolt och belåten med sig sjelf och komma honom att glömma följderna af sin bekännelse, eller också hoppades han undgå dem.

“Hvilka mina föräldrar voro,“ började han, “det vet jag lika litet, som största antalet af de barn, som födas i Stockholm. Jag blef inskrifven på barnhuset under namn af Frans Theodor Thorson, men det är det namn som jag minst har brukat. Gud vet hur jag burit mig åt för att hålla lifhanken qvar i kroppen på mig, både medan jag var barn och ända till denna stund, det vet jag icke sjelf, men att det varit fan så svårt, det vet jag. Vid aderton år, eller så der, jag mins icke så noga, kom jag till Långholmen för tjufveri. Och den der lusten att lägga mig till äfven det, som jag just icke behöfde till lifvets uppehälle, den har just varit min olycka och är orsaken till att jag nu står här. Nå, på Långholmen hade jag just icke sämre än jag haft förut, men jag lagade mig likväl snart derifrån och strök omkring en tid, men jag dummade mig och råkade i dåligt sällskap, och så knep man mig igen, och först efter flera år lyckades jag åter komma ut. Nu var jag likväl klokare, men som jag ledsnade på att arbeta och ett präktigt förslag kom mig i hufvudet, så verkställde jag det också. Jag uppehöll mig då icke så långt härifrån och var känd under namn af Sotar-Olle, för se jag brukade alltjemt smörja mig litet i synen, efter jag tyckte mig hafva för fin hy. Nå, den der affären jag företog mig, angick posten, och jag fick flera tusen riksdaler; men som jag icke kunnat

vara alldeles ensam, lockade jag en pojkvasker att gifva mig en liten handräckning, och det var nära att bringa mig i olycka; jag var tvungen att tysta mun på honom... men allt det der kan jag tala om sedan, nu hör det icke hit... Jag begaf mig då öfver till Norge och derifrån till England. Det var emellertid ingen lång glädje med det; man stal ifrån mig största delen af mina pengar, och se'n så ska jag säga nådig lagman, att jag hade en liten flicka i Stockholm.“

Thorson teg länge och harskade sig slutligen djupt innan han åter började:

“Hon var nyss född, när jag begaf mig derifrån, men jag tänkte jemt på det lilla kräket. Jag ville rå om henne, ha henne sjelf, om det ock skulle kosta aldrig det. Det kan tyckas bra besynnerligt, men det föreföll mig som om, om...“ Han tvekade och såg förvirrad ut, liksom han alldeles icke kunde begripa hvad han sjelf ville säga.

“Som om,“ fortfor han åter, “allting skulle bli förändradt med mig, om det hade funnits någon varelse, hvilken icke fruktade mig, och hvilken jag icke fruktade, som var min. Ja, ja, i alla fall så ville jag prompt tillbaka till Stockholm, och det föll sig så bra att jag råkade på en utländsk herre, som i Kristiania tog mig i tjänst. Jag skaffade mig en svart peruk, svärtade mitt skägg, som jag lät växa, och fick derigenom ett så olika utseende, att jag väl kunde våga mig till hemtrakterna igen. Men, se nu ville det sig så, att en natt under resan, då jag på en gästgifvargård satt i vagnen halfsofvande, kommer min husbonde dit liksom smygande och bar under armen, doldt af sin kappa, någonting som han omsorgsfullt nedlade i vagnslådan, hvilken han igenläste och hvartill han medtog nyckeln. Han hade icke sett mig, som krupit upp i ett hörn af vagnen, och som han tycktes hafva mycket brådtom, märkte han icke att låset icke tog riktigt. När han var gången tillbaka in i gästgifvarbyggningen, öppnade jag lådan bara af nyfikenhet; men då jag såg ett stort paket eller knyte, väl in-

svept med en silkesnäsduk, kunde jag icke motstå frestelsen att bemäktiga mig det, utan att betänka, att hvad det än kunde vara, så skulle det alltid mera skada än gagna mig.

“Jag begaf mig hastigt inåt skogen med mitt byte och då jag funnit en enslig och otillgänglig plats, aftog jag näsduken och såg att det var ett skrin, som såg mycket dyrbart ut. Säkert innehöll det bara guld och silfver, men det var läst och tjockt beslaget med silfver rundt omkring. Jag försökte att öppna det med min fällknif, men låset var mycket starkt och säkert, och som det redan började dagas och jag fruktade att man kunde sakna mig, vågade jag icke längre bråka dermed, utan gömde det djupt under en rishög, för att, sedan jag i Stockholm uppsökt och medtagit min lilla flicka, på återvägen igenfinna min fångst, som kanske skulle göra mig rik för alltid.

“Emellertid var jag bra dum som icke genast tänkte på att min husbonde skulle allraförst misstänka mig, när han saknade sitt skrin. Han gjorde det också, så snart vi kommit till Medevi, der han till min förtret tänkte stanna en längre tid, och han sa' straxt åt mig att han visste att jag stulit det, och hotade mig så häftigt med att angifva mig, om jag icke skaffade det tillrätta, att jag var villrådig om detta icke också vore det klokaste.

“Som han emellertid kört bort mig, så gick jag tillbaka för att återfinna och bättre bedöma värdet af detta skrin och låta detta bestämma hur jag skulle göra. Men fastän jag trodde mig riktigt hafva påträffat platsen der det var gömdt, kunde jag icke mera hitta det. Min stora svarta peruk, som jag tappat om natten och då i brådskan icke kunde hitta, låg ännu kvar i skogen ett stycke derifrån, så att jag var säker att vara på samma ställe, men skrinet var borta. Jag visste icke hvad jag skulle göra. Att utan pengar och ensam utan skydd återkomma till Stockholm, der jag så lätt kunde bli igenkänd, vågade jag icke, och *dit* måste jag likväl. Just under det jag gick på lands-

vägen mellan Medevi och Motala och funderade på hvad jag skulle företaga, kommer Sellinskan med en krämarlåda på ryggen vandrandes. Vi hade varit gamla bekanta och hon igenkände mig genast. Jag var just icke så belåten med den saken att börja med, men sen berättade jag henne alltsammans. Den inmariga käringen låtsade om ingenting, hon, utan vi skildes åt i all vänskaplighet; men dagen derpå, då jag tänkte söka upp henne för att få låna lite pengar af henne, och kommer till stugan, der hon bodde, så bär det så till, att jag först tittade in genom fönstret, för jag var just icke angelägen att råka ut för någon främmande. Nå, hvad får jag se, om icke Sellinskan, som sitter vid bordet och har mitt skrin framför sig. Att hoppa in, hugga käringen i lufven och taga mitt rof, hade varit gjordt i en handvändning, ehuru hon icke var något lam, utan nog skulle försökt att taga igen det, men just som jag lägger näfven på fönsterkarmen, så öppnas dörren midt emot och den der unge herrn kommer in i stugan.“ Thorson pekade dervid på Konrad, som följde hvarje ord i hans berättelse med den lifligaste förvåning och uppmärksamhet.

“Han hade då en helt annan uppsyn än nu,“ fortfor han småskrattande, “han höll en stor blomqvast i handen, och var minsann lika blomstrande som rosorna deri.“

Det sorl af deltagande för Konrad, som äfven hade tycke af bifall åt berättaren, blef i detta ögonblick så starkt, att den rödhårige mannen måste afbryta för några minuter, hvarunder han såg sig omkring i tingssalen och märkte rundtomkring hur intresset för hans berättelse kommit all ovilja för berättaren att glömmas.

“Jag hejdade mig,“ återtog han, “och såg till min stora förundran, att den unga herrn stirrade på skrinet, precis med samma min af igenkännande och förvåning som jag sjelf. Jag hukade mig ned under fönstret, och hörde nu mycket väl genom de stora springorna, hur den här herrn beskyldde käringen att hafva

stulit detta skrin, som han påstod tillhörde honom, och trätan dem emellan blef så häftig, att jag fruktade han skulle taga skrinet ifrån henne. Jag visste icke hur jag skulle kunna förhindra detta i en hast och visste intet annat råd än att plötsligt uppgifva ett gällt nödrop utanför. Det lyckades också. Han glömde skrinet för att lyssna, och då jag upprepade mitt rop med mera dämpad röst, kom både han och en annan herre, som jag förut icke sett, utrusande ur stugan för att hjälpa den förmente nödstälde. Då jag lyckats att aflägsna dem tillräckligt långt bort, återvände jag för att söka rätt på den listiga käringen, men hon hade tagit tiden i akt att skyndsamt undkomma. Emellertid såg jag i stugan — der ingen annan fanns än en liten flicka, som låg i sängen och sof, som jag tyckte — flera af hennes klädespersedlar, som hon i brådskan lemnat qvar, och trodde således att hon nog ämnade återkomma, och som hon icke sett mig och icke hade något skäl att frukta att jag misstänkte henne, så skulle jag nog träffa på henne igen, om jag bara höll mig i närheten. Jag gjorde så också qvällen derpå, men jag såg äfven då den här herrn i skogen. Han gick der och lurade på någon, äfven han, men om det var på Sellinskan, så var han åtminstone bra drumlig eller närsynt, ty hon gick rakt förbi näsan på honom, och han såg henne icke, lika lite som han såg mig, som låg gömd under ormbunkarne. Jag skulle nästan tro att det var ett yngre och vackrare qvinfolk han gick och väntade på, för jag hörde honom flera gånger för sig sjelf säga ett fruntimmersnamn, som jag nu icke mins,“ tillade han med oväntad grannlagenhet.

Konrad kunde icke beherrska en lätt rodnad, och domaren nickade åt honom på ett sätt, som tydligt sade: “Det är detta jag var öfvertygad om.”

“Jag såg henne emellertid, jag, och reste mig upp och följde med henne. Hon blef allt lite perplex vid att se mig, men, som sagdt är, hon var ingen rädder dufva, inte. Jag sa henne att jag visste hvad hon

hade i lådan, som hon bar, och se'n hon käbblat emot en stund, så beslöt hon sig ändtligen att tillstå saken. Vi satte oss ned i skogen, och sedan hon hotat mig på alla sätt, för att förmå mig låta henne behålla hvad hon tagit, kastade hon det slutligen till mig i vredesmod, under utrop: "Ni kan gerna taga det. Det är tomt som en maskäten nöt och skall bara bringa er i fällan igen." — "Är det *tomt*, så är det ni som plundrat det," sade jag, och vreden steg mig så åt hufvudet, att jag, då jag såg skrinet öppet och verkligen alldeles tomt, gaf henne en knuff, så kraftig att hon aldrig reste sig mera, och knölade på henne rätt bra; men min mening var likväl icke att mörda henne, och det föll mig aldrig heller in att hon tagit någon särdeles skada deraf. Hon hade allt varit ute för så farligt förr. Det var först efter en lång stund, då jag undersökt det förbannade skrinet på alla håll, utan att finna så mycket som en knappnål deri, som jag märkte att hon låg alldeles orörlig, och då jag lyfte på henne låg hon i en pöl af blod."

Thorson ref sig betänksamt i sitt yfviga röda hår och teg en stund. Konrad andades ut, liksom befriad från en tung börda, och sorlet i tingssalen måste åter tystas innan fången kunde fortsätta.

"Det var nära på den värsta förargelsen hon kunde göra mig, att lägga sig och dö tvärt för några slag af en knölig trädgren. Jag trumlade om henne på alla håll, men det var slut, hon var död som en stock och det var nu icke lång tid att besinna sig på. Det föll mig då in att låta henne lefva upp igen i min egen person. Jag tyckte det vara ett ljust påhitt; på det sättet kunde jag allra bäst komma till Stockholm. Jag bytte därför kläder med henne, men se det var hastigare tänkt än gjordt. Tjugo gånger trodde jag att hon lefde och höll fast i kläderna på sig. Vi riktigt sletos om dem, och mörkt var det, och månen tittade bara fram ibland, för att jag skulle riktigt märka huru vindögdd hon blifvit efter döden, och hur hon kikade på mig, än med det ena ögat, och än med det

andra. Och att sedan krångla mina kläder något så när på liket, det var då lättare, ty det föreföll mig, som hon var nöjd att få något på sig igen. Jag ville icke hafva ett sådant bestyr ännu en gång, om jag ock kunde rädda lifvet dermed.“

Thorson ruskade på sig och teg några ögonblick, och för första gången nedslog han sina irrande oroliga blickar emot golvet, liksom för att undvika alla dessa ögon rundtomkring, hvilkas mål han var.

“Ändtligen var det då gjort,“ fortfor han, sedan han druckit ett glas vatten, “hon var lika lång som jag, och hennes kläder passade mig riktigt bra. Emellertid tyckte jag att det ställe, der vi kommit i gräl och der hon dött, icke var nog undangömdt, utan släpade henne med mig öfver en flack och stenig höjd, som låg straxt bredvid, och gömde henne på andra sidan derom, der skogen var tätare, under en stor hög af granris, som jag träffade på. Jag tänkte sedan att detta var mycket dumt, ty troligen ämnade man begagna detta ris, och skulle således just der snarast upptäcka henne. Det kunde emellertid icke hjälpas; jag vågade icke gå tillbaka, ty jag ville ännu samma morgon söka komma med någon ångbåt till Stockholm. Jag samlade upp alla de saker, som under vår strid om lådan fallit derur, lade det olyckliga skrinet deri tillsammans med allt annat småskräp, som hon haft att sälja; glad att finna en gammal börs med pengar deribland, tog jag lådan på ryggen och begaf mig på väg. Det var ännu knappt dager, när jag kom ned till Motala och gick ombord på en ångbåt, som qvällen förut kommit ifrån Göteborg. Man gaf ingen akt på mig under resan, jag kom verkligen lyckligt till Stockholm, men här blef jag igenkänd och gripen just då jag funnit mitt barn och tänkte fly derifrån för alltid. Jag visste hvilket lif detta barn fört dittills, och hvad öde som väntade det. Allt var förbi, jag kunde icke mera få ega och skydda henne, och . . . och jag släppte henne ned i Norrström, som jag tyckte mindre mörk och kall och hotande än denna stora stad med allt sitt gömda

elände. Jag ville sedan komma derifrån till hvad pris som helst, och bekände derföre det brott jag begått här, utan att veta att någon annan var anklagad derför.“

Thorson tystnade. Han såg utmattad ut. Domaren lät honom afträda och uppsköt alla frågor, för att ytterligare få bekräftad sanningen af denna bekännelse, hvarpå icke syntes något skäl att tvifla.

Konrad var fri ifrån denna förfärliga misstanke, som han så länge måst bära, och om man icke bar honom i triumf, som det händer i dylika fall vid de franska domstolarne, så väckte hans frikännelse likväl ett deltagande och en glädje, som icke kunde döljas.

Han var fri, men minnet af den skymf och det lidande han genomgått lemnade honom aldrig, och gaf hans ansigte ett uttryck af ännu djupare melankoli än som det förut egde. Den lätta skugga af vemod, som förr hvilat öfver hans panna, var utplånad genom de tunga spåren af den smärta och förödmjukelse, som tågat deröfver.

Det är en kall och blåsig dag i November. Den sista ångbåten för året, som går till Lübeck, har nyss passerat Waxholm.

Vågorna stänka sitt skum ända upp på hyttfönsterna, men i en af dessa små hytter sitter ett ungt nygift par, som alldeles icke vet om hvarken vågor eller vindar. De sitta hand i hand och blicka in i hvarandras ögon, tysta och lycksaliga.

“Men, Konrad, är du verkligen säker på att han undkommit?” sade den unga frun, som först återtog samtalets tråd och drog sin hand ur sin mans, för att ordna några paketer som lågo på bordet framför dem.

“Fullkomligt säker. Jag läste ju en lång berättelse om hur man funnit hans cell tom, hur ingen af bevakningen kunde gifva den ringaste upplysning om hans rymning, och att den anmärkningsvärda omständigheten dervid, i fall den hade något afseende derpå, var att en lång karl af ett besynnerligt utseende varit

sedd af olika personer i skymningen utanför fängelset, att man funnit celldörren öppen och vaktnekten så hårdt insomnad eller afdånad, att han på flera timmar icke kunnat bringas till sans, men att, då han äntligen vaknat, han icke vetat om något, och icke kunnat erinra sig annat än att han hastigt känt sig illamående och fallit i vanmakt.“

“Men det der är ju bra besynnerligt. Han skulle ju vara en undergörare, denna olyckliga och förfärliga varelse, för hvars brott du lidit så mycket,“ sade Agatha.

“Icke han, men den som hjälpt honom.“

“Du tänker på Testa?“

“Ja. Hör vidare, så skall du bli öfvertygad, liksom jag, att ingen annan än han kunnat hjälpa Thorsson att fly på detta mystiska sätt. Jag vet ju sjelf hvad denna djupa vanmakt vill säga, och ännu mer de spår efter hans dervaro, som man funnit, äro för mig så tydliga som om jag sett honom sjelf.“

“Hvad menar du?“

“Hör på, Agatha, man har i fångens cell funnit de kläder han haft på sig mycket ordentligt sammanlagda, och då man undersökt dem, har man hittat, fasthängande vid en knapp, ett öra.“

“Ett öra? Hvad säger du?“ utbrast Agatha rysande.

“Ett öra af vax, utmärkt väl gjordt, med en vid-sittande liten fjeder af guld.“

“Men hvarför anser du detta vara ett spår efter den italienske professorn?“

“Derför att jag flera gånger vid Medevi observerade en sådan smal blänkande fjeder under håret vid hans venstra öra.“

“Det synes mig likväl vara ett mycket svagt bevis,“ sade Agatha leende.

“Icke för mig.“

“Jo, ty du vill blanda denna man i allt som händer och sker.“

“Och jag har skäl dertill.“

“Nå, i alla fall är jag icke missnöjd med att denne Thorson undkommit; han räddade dig ändå med sin bekännelse.“

Ett moln flög öfver Konrads panna vid minnet af hans lidande, och Agatha fortfor:

“Låt oss icke mera tänka på detta, utan berätta mig i stället, som du lofvat, den egentliga orsaken till vår närvarande lycka.“

“Ja visst, jag har lofvat det, när jag bara får tid dertill,“ svarade Konrad och kysste sin hustru.

“Får tid dertill? Så har du alltjemt sagt. Nu har du ju alls ingenting annat att fördrifva tiden med.“

“Intet?“

“Nå, men börja nu! Jag vet ju ännu icke, om jag skall skänka min erkänsla åt skrinet eller trollkarlen,“ fortfor Agatha skrattande.

“Du skall skänka den åt min gamla farmor.“

“Nå, ett spöke blir det då i alla fall.“

“Nämn henne med mera vördnad, min vän!“

“Åh, med allra djupaste vördnad, men börja en gång.“

Konrad lutade hufvudet i handen och satt tyst några minuter, slutligen blickade han upp och sade långsamt:

“Vet du, Agatha, jag anser för den största lycka — näst den att få ega dig och detta var endast möjligt derigenom — detta bref ifrån Franke, der hans vänskap och ånger så lifligt och varmt framlysa, och der han tillbjuder mig denna plats, som gör det möjligt för mig att lemna Sverige, der jag aldrig skulle funnit någon lycka mer.“

“Äfven om jag, såsom nu, suttit vid din sida?“

“Du skulle då aldrig suttit vid min sida, en vanhedrad mans.“

“Hur kan du säga så?“ sade Agatha ömt och sorgset.

“Man skulle aldrig glömt denna skymf, och huru skulle jag sjelf kunnat finna lycka i ett land, der man misstänkt och anklagat mig för ett sådant brott, och

hvars fängelseluft jag så länge andats? Nej, nej! aldrig! Då Franke skaffat mig denna anspråkslösa plats, har han uppfyllt min enda och varmaste önskan.“

“När jag nu tänker tillbaka,“ fortfor Konrad, lågt och tankfullt, “så förefaller det mig som om jag varit styrd af någon hemlig, oemotståndlig makt, alltifrån den stund jag trädde inom detta gamla hus, min farmors forna ödsliga hem; som om denna gamla tyranniska fru ännu ur sin graf ville utöfva sin despotism öfver sin sista ättling, och verktyget, medlet till denna makt anser jag Testa, denna hemlighetsfulla främling, detta sändebud ifrån grafven, vara. Le icke åt mig, jag kan icke frigöra mig ifrån denna föreställning. Ser du, jag tycker det ligger något onaturligt i mina egna känslor och handlingar allt sedan denna tid, och i synnerhet i den envisa kärleken till detta gamla skrin. Så snart jag blef fri, hvad tror du väl att jag tänkte på? På dig? Nej, visst icke hälften så mycket som på detta skrin, och i fängelset sedan . . . ständigt skrinet. Huru fruktade jag icke, att det under ransakningen kunde fästas någon vigt dervid, att det skulle blifva efterspanadt och upptäckt. Det tycks som jag ingenting hellre skulle önskat, men nej, jag var lika rädd och svartsjuk derom, som om dig; jag önskade att ingen måtte veta derom, ingen se eller röra det. Nåväl, äntligen var jag åter i Stockholm; och det första jag gör är att begifva mig dit, der jag sett det gömmas. Jag hade suttit och väntat på att det skulle bli mörkt, mitt sinne och mina tankar voro i en besynnerlig spänning, då jag vandrade framåt till kyrkogården, smög mig in och gömde mig der. Under allt detta förekom det mig, som om jag åter beredde mig någon ny olycka, men likväl drefs jag framåt med en infernalisk makt. Jag såg ljusen släckas i fönsterna rundtomkring, utom i ett. Der var bal, dansmusiken ljöd ned till mig, jag såg de dansande sväfva förbi, jag tyckte mig stundom vara midt ibland dem och höra deras prat och skratt sorla omkring mig, med ett ord, jag var i en sinnesstämning, som kunde i denna stund

låta mig tro att allt hvad jag nu berättar dig endast varit en dröm. Äntligen var midnatten förbi, jag närmade mig stället invid muren, der jag sett qvinnan upptaga stenarne och nedlägga skrinet. Jag lyste omkring med den lilla blindlykta jag medtagit, och fann snart samma fyrkantiga släta sten. Den var spräckt, jag igenkände den mycket väl vara densamma som jag då gifvit akt på. Jag hade medtagit ett jern för att lättare lossa stenarne, och satte nu lyktan så att dess sken föll på stenen, medan jag sjelf skymde det ljus, som möjligen ifrån gallerporten utåt gatan kunnat märkas. Detta arbete var mindre svårt än jag förmodat; stenen, som var tunn och flat, var icke tung; jag upplyfte den utan möda och såg nu, hvad jag förmodat, att den dolde en öppning i muren derunder. Jag tog lyktan och lyste ned. Villades jag af min inbillning och min lifliga önskan, eller var det väl sanning, skrinet lyste emot mig dernere, jag såg dess blanka gyllene sirater och silfverhörn, det låg icke djupare ned än att jag kunde räcka det med armen.

I detta ögonblick slog klockan två i tornet uppöfver mig, och strax derefter tyckte jag mig höra ett svagt skramlande ljud; det lät som det kommit inifrån kyrkan, jag kastade ögat åt dess höga mörka fönster, som voro straxt bredvid, och tyckte att ett blekt och hastigt sken lyste till derinne. Jag blickade in genom de små rutorna, men det syntes intet mera, kanhända var det blott en synvilla; man ser ofta i mörkret falska blixtar för ögonen. Jag lyssnade, intet ljud hördes mer, endast rasslet af trädens grenar, som vinden förde emot taket af likboden.

Ännu en gång lyste jag ned i hålet vid mina fötter. Jag såg mitt skrin helt tydligt dernere, och läggande mig på knä, räckte jag ned armen och kände omkring med handen i muren. Jag höjer mig kanske icke i ditt omdöme, min Agatha, då jag tillstår för dig, att kanske ingen menniska är i stånd att känna en så liflig och så ytterlig förskräckelse som jag, men denna känsla har för mig en sådan tjusning, att långt ifrån

att undvika den, har jag med verkligt barnslig ifver sökt densamma, förmodligen af samma skäl som låter barnen mest älska spökhistorier, hvilka äro nära att skrämma vettet af dem. Nåväl, aldrig har jag i högre grad känt denna på en gång rusande och förlamande nervskakning än denna natt, då jag, sakta trefvande omkring bland gruset på botten af denna öppning, för att få tag i den klenod jag nyss sett, hastigt känner en kall och knotig hand omfatta min egen. Hur skall jag kunna beskrifva för dig min förskräckelse? Aldrig kunde Don Juan med kommandörens hand i sin känna en mera isande fasa och ett mera trotsigt mod.

Jag försökte att slita mig lös. Omöjligt, min hand satt fast som uti ett städ, och en iskyla spred sig derifrån ända ut till håret på mitt hufvud, det svindlade för mina ögon en minut, men i den nästa var jag åter vid full besinning, och omfattande i min ordning denna hand, som icke ville släppa min, drog jag den af alla krafter till mig.

Det gick ganska lätt, denna invånare ifrån grafvarne inunder mig tycktes icke begära något bättre än att åter blifva förhjelpt ofvan jord. Snart syntes ett hufvud och tvenne skuldror ofvanför öppningen, och i nästa ögonblick stod med ett viggt och kraftfullt hopp en lång mörk figur framför mig och höll mitt efterlängtrade och dyrbara skrin under armen. Jag kunde icke se hans ansigte tydligt, men jag *kände*, så att säga, att det var ingen annan än Testa, denna gåtfulla varelse, som både i min fantasi, mina drömmar och mitt verkliga lif sedan några månader spelat en så stor rol.“

“Djefvul eller menniska!“ utropade jag förbittrad, ty vreden har en naturlig frändskap med förskräckelsen. “Detta skrin är *mitt*, och jag skall ega det, om det ock skulle kosta mitt lif.“

“Ni behöfver icke begagna mera än *ett* af de epiteter ni tillägger mig, ty de äro fullkomligt synonyma,“ sade Testa lugnt, och böjande sig ned i gropen igen, upptog han en liten kantig lykta, som dervid spred

öfver hans ansigte ett blekt rosenfärgadt sken i det-samma han åter reste sig upp.

Jag vet icke om det kom sig ifrån denna magiska lykta eller hans egendomliga talang att vexla utseende, men det vissa är, jag stod häpen öfver den lugna skönhet, det milda svårmod, som låg utbreddt öfver hans ansigte, hvilket jag aldrig förr sett på så nära håll, och som deremot nyss, då han hoppade upp ur öppningen framför mig, lifligt påminde om det aprika utseende, hvarom den gamle inspektoren talat.

“Hur har ni kommit hit? Och hvad vill ni med detta skrin, som icke tillhör er?” sade jag, bemödande mig att bibehålla samma ton, ehuru min uppblossande vrede redan var öfver.

“Hur jag kommit hit? Då man söker *samma* sak, så träffas man ju i detsamma man finner den. Ni säger att detta skrin icke tillhör mig, men jag kunde säga er att jag är detta skrins *ande*; eller har ni icke hört om talismaner, som alltid framkalla samma syn?” svarade Testa med denna spefulla ton och min, som jag förr sett.

Jag *tänkte* i sjelfva verket just hvad han *sade* och rodnade därför mot min vilja, då jag hörde honom liksom persiflera min ofrivilliga idé.

“Låt oss emellertid tala allvarsamt,” fortfor han, och återtog sitt tankfulla och lugna uttryck. “Ser ni, jag har sökt detta skrin lika ifrigt som ni; vi hafva båda i samma ögonblick funnit det. Låt oss därför *dela* detsamma.”

“Hvad menar ni?”

“Jag menar dela dess innehåll.”

“Nå, den saken lär bli lätt eller svår, allt som man tar det, ty det är ju fullkomligt tomt,” sade jag skrattande.

“Långt innan ni blef född, sökte jag fåfängt hvad detta skrin innehåller, men först för en kort tid sedan lyckades jag upptäcka att det fanns deruti.”

“Jag förstår er icke?”

“Vill ni dela dess innehåll? Jag tager endast det som för er har *intet* värde, emedan ni icke förstår det. Se här!”

I detsamma drog Testa sig djupare in i vinkeln af kyrkmuren, vinkade mig att följa sig, stälde sin lykta på en afsats vid fönstret, så att dess klara sken föll öfver honom sjelf och skrinet, som han höll framför sig, och vände det hastigt upp och ned.

Botten gick i detsamma upp som ett lock, då han troligen berörde en fjeder, hvarom jag icke hade någon aning, och då jag sträckte mig fram, förblindades jag af glansen ifrån den mängd juveler, som strålade i ljusskenet.

Testa stack ned sina hvita och knotiga fingrar deribland och framdrog derunder ett litet gulnadt pergamentsblad, sammanviket i tvenne delar.

“Ser ni, det är detta jag sökt, och det är hög tid att jag funnit det. Om ni såg ut som jag, så skulle ni skatta detta recept högre än alla världens juveler. Tag nu ert skrin, mitt barn, och gör er några lyckliga dagar dermed, ni stundens bräckliga dagslända. Då edra vingar redan äro stoft, skall gamle Testa genom detta ännu vara ung.”

Jag såg upp och hade svårt att tro mina ögon. Testas gestalt var sammanfallen, hans ansigte grått och skrynkligt, och öfver hela hans figur låg liksom en tjock fällning af stoft och damm; han tycktes vara blott en formation af falaska, som nattens minsta vind kunde förskingra.

“Se här! Ni finner att det verkligen tillhör er,” fortfor han och lemnade mig skrinet, “en kraftig vilja verkar ännu efter döden. Var inte rädd att jag mera skall uppenbara mig, då ni vidrör detta gamla skrin; jag har fått hvad jag sökt. Farväl!”

Hans röst blef allt mera låg och otydlig, den smälte samman med vindens sus omkring mig, och hans “farväl” upplöstes deri liksom hans gestalt.

Jag stod qvar, knappt vetande om jag drömt eller ej, men den ännu öppna gropen vid mina fötter och

skrinet, som jag höll tryckt intill mig, voro åtminstone verklighet. Jag lade stenen tillrätta, släckte min lykta, som ännu brann, och skyndade hem, allt emellanåt fastare omfattande detta hemlighetsfulla skrin, som under alla sina öden så väl och troget förvarat sin dyrbara hemlighet.

Med feberaktig brådska stängde jag min dörr och påtände ljuset, för att öfvertyga mig om verkliga tillvaron af den skatt som var min. Den var i alla fall icke tillräckligt stor för att någonsin låta mig glömma hvad dess besittning kostat mig.

Jag vände skrinet på samma sätt som jag sett Testa göra och en liten stålknapp, så stor som en knappål, syntes vid ena kanten. Då jag tryckte derpå, gick botten upp, och hvad som då genast föll mig i ögonen var ett miniatyrporträtt af mig sjelf; jag skulle åtminstone kunnat tro det, om jag icke visste att jag utomordentligt liknade min farfar och af det långa benade håret igenkändt den bild, som den gamle Jakob gaf mig af honom.

Detta porträtt var infattadt på insidan af locket och vid kanten deraf var fäst en smal pappersremsa, gulnad af tiden, på hvilken jag läste följande ord:

“Dessa juveler och detta skrin skola en gång tillfalla Frans Dürer eller hans barn, så vida min vilja kan göra sig gällande.”

Jag hade icke på kyrkogården märkt hvarken porträttet eller pappersremsan, men nu förstod jag meningen med Testas ord: “En kraftig vilja verkar ännu efter döden“, och bugade mig djupt för min stolta farmors minne, hvars ande tycktes liksom ännu ega makt att verkställa sina forna beslut.

Hvad juvelerna angår, så förstod jag icke deras värde, de förbländade mig endast der de lågo hoppackade öfver hvarandra, i form af rosetter, nålar, ringar, spännen, hals- och armband, på sin purpuröda sammetsbädd.

Den konstälskande Hammer förstod emellertid deras värde bättre, och betalte mig för endast en liten del

deraf tillräckligt, att jag kunde våga bedja dig blifva min hustru och följa mig ut till det land, som hädanefter skall gifva oss åtminstone en måttlig utkomst," sade Konrad, och slöt Agatha i sina armar.

"Och i farmors skrin hafva vi vår reservfond," sade Agatha leende. "Emellertid skall jag aldrig kunna undertrycka en ovilkorlig bäfvan, att hvarje gång det öppnas se skrinets mystiska "ande" framträda."

"Vi skola derfor spara på vår skatt och öppna det så sällan som möjligt," tillade Konrad glädtigt, och båda två glömde under de kyssar de vexlade alla andra andar än kärlekens.

Harolds skugga.

“Det gifves utan tvifvel menniskor, som äro alldeles enkom skapade för stadslifvet, som lefva i dess buller, qvalm och feberaktiga brådska såsom fisken i vattnet, men hvad mig angår, så är jag lika säkert skapad och ämnad att lefva i enslighet på landet. Det är i skogens dunkel jag först riktigt känner mig lefva, det är först under inandandet af dess friska doft, som själ och tanke få sin spänstighet, sitt verkliga lif.“ Så tänkte jag helt högt för mig sjelf, under det jag vandrade framåt med bössan på axeln under de höga mörkgröna furornas hvalf en varm och vacker eftermiddag i Augusti, och lät mina tjusta och drömmande blickar smekas af den gröna mattan under mina fötter och den ljusblå himlen med sina små silfvermoln uppöfver mig.

Jag hade också för endast åtta dagar sedan återkommit till Sverige och mitt älskade hem.

Halfqväfd af dammet, uttröttad af bullret och bråket i Paris, gaf jag vika för den längtan efter våra svala, friska skogar, som förtärde mig, och flydde med de sista förtorkade löfven på boulevardernas träd; så mycket mera som jag med hvarje dag kände mig af hemsjukan blifva allt mera grälaktig, obehaglig och stötande för de älskvärda vänner jag förvärfvat i denna Europas hufvudstad, der jag ämnat att dröja mycket längre.

“Herrliga, tjusande nordiska natur! . . . Gudomliga känsla af hemmets företräden! . . .“ deklamerade jag högt i utbrottet af den fulla, glada lifskraften inom mig, men fortfor strax derpå helt prosaiskt med lägre röst: “Det var fan hvad jag är törstig!”

Det var också en ovanlig värme och jag hade gått långt. Jag såg mig omkring, det fanns ingen källa, icke ens en pöl i närheten och jag beslöt att gå ut till landsvägen, som jag borde hafva temligen nära till höger om mig, och sedan söka upp T—s gästgifvaregård, som icke kunde vara långt borta.

En half timme derefter hade jag också hunnit dit. Den otrefliga gården, med sitt uppkörda mjölrika damm, sitt halmboss och sina förtroliga svin, samt sjelfva byggningens solstekta och ruskiga utseende syntes mig visst icke inbjudande, men man borde väl finna något att släcka törsten med derinne, och jag öfvervann min tvekan och gick in, i det jag helt tankspridd kastade ögonen på en tom resvagn, som stod utanför dörren.

En jungfru, bärande en bricka med glas och buteljer, mötte mig genast i förstugan. Jag kunde icke önska mig bättre och utropade helt förtjust:

“Ack, det var skönt, tag hit, min vän!“ Men hon skyndade förbi mig uppför en skral och brant trappa, under försäkran att tvenne herrar väntade deruppe på henne, och att jag strax skulle få allt hvad jag ville, om jag följde henne och väntade ett ögonblick.

Hon pekade på en dörr bredvid den, der hon sjelf ingick, och jag hade intet annat val än att gå in och invänta det utlofvade ögonblicket.

Förargad att på en gång stöta foten emot den höga tröskeln och hufvudet emot den låga dörrkarmen, störtade jag in med en alldeles ofrivillig fart öfver det sneda sluttande golfvet ända fram till ett bord, som endast hade tre ben, och stödde sig emot väggen för att kunna stå. Bordet ramlade nu öfver ända, och i min orättvisa harm gaf jag det ytterligare en spark, under det jag helt varsamt satte mig ned på

en stol, hvars ryggstöd, oaktadt min försigtighet, genast föll ned på golvet.

“Eländiga kyffe,” mumlade jag, öfvervåldigad af den uppbrusande vrede, som dylika löjliga småsaker ofta uppväcka, och stötte med detsamma, för att minska hettan derinne, upp det lilla smutsiga fönstret, der en svärm af stora flugor surrade om hvarandra.

Det blef emellertid ett mycket långt “ögonblick” att vänta, och jag ämnade gå ut igen för att uppsöka min förrådiska Hebe, då några ord, uttalade helt högt i rummet nästintill, kommo mig att stanna.

Det var det utomordentliga väljudet i den röst jag hörde, som frapperade mig och lät mig helt och hållet glömma orden.

Jag lutade mig ofrivilligt ned emot den otäta dörren, och hörde nu en hes basstämma med ett komiskt uttryck besvara de ord, som nyss väckt min uppmärksamhet.

“Hur kan du säga något så dumt, i samma ögonblick som du ser *mig* framför dig . . . Du har känt mig sedan min barndom, och, ehuru lyckan varit ganska njugg emot mig, så trotsar jag dig att någonsin hafva sett mig annat än belåten och nöjd; och det endast därför att jag icke, såsom du, tråkat och gjort mig något onödigt omak. Verlden är sådan man tar den, min bror, och sällheten är visst ingen dröm, som du säger.”

“Just du, min kära Thure, synes mig likväl vara ett bevis därför,” återtog den klangfulla rösten skratande, “ty hela din lefnad är en oafbruten sömn, och som du troligen aldrig vaknar, så har du förträffliga garantier för varaktigheten af din sällhetsdröm.”

“Mjuka tjenare, jag anar att du med det der vill säga mig en malice, men det rör mig föga. Du är rik, du är lärd, efter hvad man påstår, ty sjelf förstår jag icke dylikt, och ändå vill jag icke byta med dig, ty med alltsammans är du en förbannadt olycklig galning, som aldrig har någon ro, som tror på ingenting, njuter af ingenting och har fördömdt ledsamt,

utan att räkna alla de fiender du gjort dig, då jag deremot är nöjd med mig sjelf och med hela världen och vän med alla menniskor.“

“Du har rätt. Jag är icke lycklig,“ inföll den första stämman med ett lågt och sorgset uttryck.

“Och det endast genom dina dumma känslor,“ återtog basstämman, docerande. “Jag lider aldrig af dylikt; jag är egoistisk, lat, tanklös och har en högst medelmåttig portion af förstånd och människokärlek, och likväl anses jag för en högst aktningvärd karl, då du deremot, som är eller åtminstone varit en entusiast för dygd och rättvisa och dylika högtrafvande barnsligheter, du har, så vidt jag vet, ingen enda vän utom mig, och ditt rykte såsom hederlig karl är ganska tvetydigt; också uppför du dig i sanning bra besynnerligt: den ena tiden af året uppträder du i världen på ett sätt, som rätt ofta ådrar dig obehagligheter af allvarsam art, och den andra tiden försvinner du, såsom om jorden uppslukade dig med hull och hår.“

“Det är sannt, och som tiden för mitt *försvinnande* just nu inträffar, så tror jag vi söka att påskynda den långsamma hållkarlen,“ afbröt den melodiska rösten skämtsamt.

Jag hörde de båda herrarne derinne resa sig upp och samtalet afbröts.

Just i detsamma nådde bullret af vagnshjul mina öron. Jag närmade mig det öppna fönstret och såg en dålig bondvagn, fullpackad af illa klädda personer af båda könen. En gevaldiger med vaxduksmössa och sabel mellan knäna satt bakom på det sista sätet och visade mig att det var en transport af fångar, som stannat på gården.

De båda herrarne, hvilkas röster jag hört, hade i detsamma kommit ned i porten, och, nyfiken att se huru dessa begge resande, hvilkas karakteristik jag nyss åhört, sågo ut, drog jag mina blickar genast ifrån de nyss ankomne.

Jag kunde icke ett ögonblick tvifla på att basstämman tillhörde *den*, som nu närmade sig resvagnen.

Det var en fet, rödlätt karl om tretiofem eller fyrtio år, med glest, ljusst hår, tunna röda mustascher och ett oföränderligt drag af belåtenhet, godlynthet och flegma på sitt skinande ansigte. Han var klädd i en fullständig drägt af nankin och hans utstående ljusblå ögon voro försedda med blå glasögon.

Hans kamrat motsvarade deremot icke alls den föreställning jag redan fattat om honom. Han tycktes vara emellan fyrtio och femtio år, med en mager och spenslig kroppsbyggnad. Hans djupt liggande ögon, som sutto ovanligt nära hvarandra, gulbruna hy och blåsvarta, mycket kortklippta hår, som högt uppringadt vid tinningarna liknade en kalott af svart schagg, gjorde honom ingenting mindre än behaglig.

Huru hade denna milda, ungdomliga och klangfulla röst, som jag beundrat, kunnat utgå ifrån dessa tunna, hårda läppar, öfverskuggade af korta, styfva, sotsvarta mustascher! Jag väntade att få se en tredje person utkomma, ty omöjligt kunde denna hårda, torra, gamla man hafva egt en så musikalisk stämma.

Det var likväl så, ty nu yttrade han några ord till sin reskamrat, och ehuru jag icke uppfattade hvad han sade, igenkände jag likväl hans röst. De båda herrarne tycktes med synnerlig uppmärksamhet betrakta den nyss ankomna vagnen, och jag följde ovilkorligen riktningen af deras blickar.

Gevaldigern och skjutsbonden hade stigit ned från vagnen, och på dess baksäte satt nu ensam en mager, gulblek trashank, hvars dumma och slöa blick tycktes utvisa att hans belågenhet icke särdeles generade honom. Det främsta sätet deremot intogs af en stor och utomordentligt groflemmad karl, hvars nya kläder voro, såsom det tycktes, genom hans egen eller andras våldsamhet, på flera ställen sönderslitna, hans ena axel var naken, och den temligen rena skjortan var blodig. Hans korta och tjocka hals, hans stora hufvud, som saknade all annan betäckning än ett lurfvigt svart hår som i oordning nedföll öfver hans låga panna, och hvarigenom hans inflammerade, oroliga och ilska ögon

framlyste, hans vilda och kraftfulla drag, hans herkuliska växt, allt ingaf mig samma hemska intresse, som han tycktes hafva väckt hos de båda resande.

Det var ett obestämdt obehag, ett ofrivilligt medlidande jag kände vid hans åsyn; ty en stor moralisk eller fysisk kraft som är kufvad, väcker ofta i första ögonblicket, innan man hunnit reflektera öfver nyttan eller nödvändigheten deraf, en instinktlik känsla af ovilja och medlidande.

Åtminstone tyckte jag mig finna i den äldre af de båda herrarnes ansigte någonting, som liknade dessa känslor, då hans svarta ögon hvilade på den fångna och vanmäktiga tigern i vagnen.

Den feta herrn deremot tycktes helt och hållet upptagen af att betrakta den tredje innehafvaren af det obehäliga sätet i fångvagnen, och pekande med käppen sade han leende och helt högt:

“I sanning, man behöfver intet bättre bevis på att rättvisan är blind, än då man ser en sådan varelse placerad på en fångkärra, och till på köpet midt i armarne på en dylik galgkandidat.“

Och jag gaf inom mig den jovialiske herrn rätt, ty den varelse, som nästan låg i armarne på sin förfärliga granne, var en ung qvinna eller rättare ett barn om femton eller sexton år, hvars hufvud, hvilande emot hans bröst, utgjorde den skarpaste kontrast till hennes beskyddares.

Hennes ansigtets fina oval, hennes rena panna, de långa svarta ögonhåren, som skuggade en kind, hvars djupa blekhet sken igenom den jemna gulaktiga hyn, och de fina röda halföppnade läpparne förenade sig att göra henne till det mest behagliga föremål jag någonsin skådat, ett föremål, hvars skönhet och ömtålighet syntes ännu mera utmärkt genom dess afskyvärda omgifning. Hennes ljusbruna hår, fint och lent såsom silke, hängde hoptrassladt ned öfver hennes välbildade nacke och hals, som ofullständigt skyldes af en grof halsduk, hvars snibbar den fångne mannen

sökte sammanhålla under det jern, som fångslade hans båda händer.

Flickan hade slagit sina armar omkring hans kolossala lif, och höll sig fast med sina små magra solbrända händer i hans vadmalsjacka, och sof så djupt och lugnt som om hon legat i sin mors famn.

I detsamma kommo gevaldigern och hållkarlen fram med nya hästar. Den förre, en kort och tjockhalsad karl, med en obehaglig uppsyn, gick fram till vagnen och sade med en ton af gäckeri och öfvermod, i det han slog fången temligen hårdt i hufvudet med skaftet af den läderpiska han höll i handen:

“Nå, min gubbe, har du hunnit skaka ilskan ur dig ännu? Hva' sa'?”

Den tilltalade vände icke på sig och kastade endast en blick af hat och vanmäktigt raseri på sin retsamme fiende.

“De kännas väl de här armbanden, förmodar jag,” fortfor gevaldigern, i det han undersökte jernet, som omgaf fångens handleder, och lyfte på kedjan, som hängde ned derifrån, och var fäst i det trästycke, hvori hans fötter voro fastsatta, hvarvid han temligen omildt stötte undan den sofvande flickan.

Hon vaknade likväl icke; endast ett drag af smärta sammandrog hennes fina ögonbryn, och hennes hufvud föll tungt tillbaka på sin förra plats.

Men hennes herkuliska beskyddare, hvars vrede icke längre tycktes kunna undertryckas, gaf i detsamma den nedlutade gevaldigern en knuff för bröstet, som, ehuru den syntes ganska lindrig, kom denne att ragla ett par steg baklänges.

Rodnande af harm och under en ström af ovet och förbannelser, störtade han åter fram och gaf fången ett slag i ansigtet med flatsidan af den sabel han bar vid sidan.

Ett bredt, blårodt märke flammade upp i den slagnes ansigte; raseriet, som tydligen sedan en stund sjudit inom honom, var bragt till sin höjd; i ett nu kastade han den yrvakna flickan ifrån sig ned på mar-

ken, reste sig upp i vagnen, som brakade under hans tyngd och tycktes vilja falla öfver ända med den resliga gestalten, som blott en sekund stod upprätt deri, i den nästa hade han hoppat ned och kastat sig öfver den häpna gevaldigern, som nästan krossades under hans tunga kropp.

Allt detta hade skett inom några ögonblick. De förskräckta skjutsbönderna och hållkarlen stodo i en flock och betraktade uppträdet med gapande munnar och uppspärrade ögon, utan att röra sig ur fläcken, och intet tvifvel fanns att den beväpnade och fria fångföraren skulle duka under för denna fängslade man, som med sitt af raseri och ansträngning vanställda ansigte, sina blodsprängda ögon och fradgade läppar mer liknade ett vilddjur än en människa.

Hela denna scen, upplyst af den blekgrå och kalla färgton, som en himmel full af åskmoln ger åt föremålen, och framställd på skådeplatsen af den otrefliga gästgifvaregården, bland svin och gödselhögar, föreföll mig lika hemsk och upprörande som vämjelig.

De båda stridande, som tysta och ursinniga endast flåsade och stånkade som djur och uppsparkade ett moln af damm och jord omkring sig, och den stackars förskrämda flickan, som, nedsjunken på knä bredvid vagnen, höll händerna öfver ögonen för att icke se hvad som föregick, luftens qväfvande stillhet och himlen som, mörk och hotande, tycktes sjunka allt djupare och djupare ned för att i sina tjocka molnfläckar skyla människornas skam och förnedring, alltsammans hopade sig att liksom betaga mig rörelseförmågan och andedräkten, der jag stod uppe i fönstret, ett tyst och obemärkt vittne till scenen nedanför.

Den stackars fångföraren skulle ofelbart med sitt lif fått plikta för sin kitslighet, om icke den resande med mörka håret skyndat fram och i samma ögonblick, som fångens båda hopplänkade knytnäfvar, dubbelt fruktansvärda genom att den lösryckta kedjan höjdes öfver gevaldigerns hufvud, fattat den ursinnige bakifrån i

kragen och derigenom brutit de förbluffade böndernas förtrollning och gifvit dem signal till anfall.

Tio eller tolf piskor, käppar och andra tillfälliga vapen höjdes öfver den olyckliges hufvud, och likväl tycktes den lugna och milda blick, som från den resandes mörka ögon strålade rakt in i den uppretade mannens, förlama och förbrylla honom mer, än hela denna hop af ifriga angripare, och gifva den halft ihjelklämda gevaldigern tid att komma på fötter igen.

Jag såg den resande tyst draga sig tillbaka, utan att fången sökte hindra honom, och straxt derefter den uppretade mannens arm blodig nedsjunka för ett hugg af gevaldigerns sabel, och bönderna, i sin uppväckta ifver och dumma grymhet, fortforo ännu att slå och knuffa den redan öfvervunne och bundne mannen, som, nedsölad af blod, svett och damm, kastades på botten af vagnen.

Den unga flickan, som icke rört sig ur stället och icke yttrat ett ljud, rycktes upp från marken af den vredgade fångföraren, sattes upp på sätet bredvid honom, och under böndernas svordomar, prat och skrik rullade vagnen bort i ett moln af damm.

De båda resandes hästar hade nu också anländt och blifvit förspända, den ljushårige herrn satt redan i vagnen insvept i en uniformskappa, rökande sin cigarr och betraktande den åskdigra himlen med bekymrade blickar, under det att hans kamrat med ett sällsamt uttryck lutade sig emot vagnsdynorna, liksom han lidit af ett häftigt illamående; han var blek ända till lifvärg, hans läppar darrade spasmodiskt och han syntes nära att svimma, hela hans utseende var så förändradt att jag skulle haft svårt att igenkänna honom såsom samma trotsiga, hårda och kalla man jag nyss sett utkomma från gästgifvaregården.

I detsamma for vagnen derifrån, men detta ansigte med sitt vexlande och stridiga uttryck, sina hemlighetsfulla ögon och sitt korta hår, som icke gaf det någon skugga, inpräglade sig i mitt minne för att aldrig lemna det.

“Det var näcken te argsinter krabat,” utbrast den bonden, hvars flämtande hästar nyss spänts ifrån fångskjutsen, och som sjelf måst deltaga i striden.

“Ja, nog såg han ut till som han gjort gerningen; men så fick han också så mycket han tålde,” inföll hållkarlen, seende efter de båda vagnarne, som nu försvunno bakom skogen.

“Åh, det var för ofantligt hvad han fick stryk. Men tro han kände det mer än stallväggen derborta?” återtog den andre, i det han, mindre yr och upprymd af slagsmålet än de andra, som ännu pratade och svuro om hvarann, torkade sina hästar tanklöst och drumligt midt i ögonen med det styfva hårtäcket, som han upp-tagit från marken.

I detsamma öppnades dörren till min kammare, jag vände mig om ifrån fönstret och såg nu ändtligen flickan inträda med det utlofvade sockerdrickat, under många ursäkter för det hon “alldeles glömt bort herrn.”

Jag hade nemligen sjelf glömt både henne och min häftiga törst, under intresset för det uppträde, som nyss egt rum, och ursäktade henne därför helt beskedligt.

“Vet du hvad han heter och hvad han gjort, den der vildsinta fången?” frågade jag nyfiket.

“Ah, de kalla honom Stora Jan, men han heter egentligen Jan Kyller,” svarade flickan. “Gevaldigern, som var inne för att få en sup att svalka sig med, sade att han under vägen så illa slagit den fångfö-aren, som först for af med honom, att han därför måste sitta fängslad så der.”

“Men den unga flickan, som var med?”

“Ja, se hon skulle visst vara hans dotter eller syster, och gevaldigern trodde att hon var oskyldig, men Stora Jan påstod att hon också varit med att bryta sig in hos prestens, och då togo de henne med så länge, för hon hängde fast vid far sin som en kardborre på en bagge.”

“Kan du nu skaffa mig en häst och en vagn så fort som möjligt, ty det ser ut att bli regn och jag

är verkligen för trött att gå hem," afbröt jag, som såg himlen mörkna allt mer och mer och fruktade ett åskväder efter den heta och qvalmiga dagen.

"Ja bevars! Gästgifvarens trilla och häst gå nog an att få; jag tycker just att herrn ser bra trött och dammig ut. Jag kan inte begripa hvarför herrn går till fots i värmen, när han kan få åka," fortfor hon helt förtroligt och vänskapligt.

Som jag misströstade att kunna förklara den saken för henne, bad jag i stället henne skynda sig att till-säga om hästen och straxt återkomma med dagboken.

Jag ville se hvilka de båda herrarne voro, hvilka jag nyss sett bortfara.

"Löjtnant Thure Linz och herr Harold" läste jag då flickan återkom.

Herr Harold, det var således namnet på den bleka främlingen, hvars utseende och röst i så hög grad hade väckt mitt intresse.

Jag hade i detta ögonblick velat gifva bra mycket för att veta något mera om honom än detta enstaka, intetsägande namn. Jag kunde icke sjelf förklara den sällsamma nyfikenhet, som intagit mig, och helt förtretad suckade jag: "troligen skall jag aldrig mer återse hvarken honom eller hans visa och flegmatiska vän, den sjelfbelåtna feta löjtnanten". En kvarts timma derefter satt jag i vagnen för att möjligen kunna hinna hem innan natten.

Det var emellertid icke mitt öde att hinna hem denna natt och att icke ens förrän långt efter midnatt finna tak öfver hufvudet.

Jag hade öfver tre mil till mitt hem och borde passera ännu en gästgifvaregård. Då vi hunnit ungefär halfvägs till denna, gick vagnsaxeln tvärt af; vi färdades utför en backe och både skjutsgossen och jag voro nära att bryta halsen af oss, då vi helt oväntadt kommo på hufvudet i diket.

Hvad var att göra? Klockan var åtta på qvällen och stora enstaka regndroppar började nu falla. Den stackars pojken, som först var alldeles tröstlös och yr

af fallet, lugnades ändtligen och tillbjöd sig rida tillbaka efter en annan vagn, men som jag gående kunde hinna lika fort till nästa gästgifvaregård, så bad jag honom icke vidare bekymra sig om mig, utan föra vagnen tillbaka till en smedja, som vi kort förut passerat, och lemna honom der.

Jag fick således fortsätta vägen till fots i mörkret genom skogen, som hela detta skjutshåll var ovanligt djup och vild, och detta hade icke varit särdeles anmärkningsvärdt, om icke regnet tilltagit allt mer och mer och gjort min nattliga promenad allt annat än behaglig.

Jag såg mig omkring efter något skydd, ty regnet strömmade nu ned och förvandlade landsvägen till en fullkomlig sandvälling, der vattenbäckarne korsade hvarandra. Gossen med vagnen var redan försvunnen för längesedan. Jag skyndade framåt, halkande i slasket, och, då jag vid vägens krökning såg framför mig, alldeles vid vägkanten, tvenne stora täta enbuskar, förenade till en enda rundsvarfvad pyramid, med en tillräcklig öppning emellan sig för att kunna rymma en människa, tog jag hastigt mitt parti att söka skydd derinne och kröp ihop på marken som en igelkott.

Då jag väl satt mig i ordning under mitt provisoriska tak, upptäckte jag att en vagn stannat helt nära kanten af vägen straxt bredvid busken der jag låg. Jag hade icke gifvit akt derpå i min brådskan att undkomma störtregnet, och, då jag nogare betraktade den, trodde jag mig igenkänna att det var de båda resande herrarnes, som jag för en timme sedan sett på gästgifvaregården.

Jag bedrog mig icke, ty till min innerliga glädje såg jag ögonblicket derefter löjtnant Thures godmodiga fysionomi titta ut från den uppslagna suffletten.

Jag säger till min glädje, ehuru jag icke kan gifva det ringaste skäl till den belåtenhet jag kände, som likväl var så stor att jag lyckönskade mig till det missöde, som bragt mig att söka skydd i enbusken. Det vissa är, att man stundom beherrsкас af intryck, som äro

lika så sväfvande, oklara och obegripliga för oss sjelfva, som de äro starka och gripande. Jag hade med en slags sällsam instinkt fattat aningen om en hemlighet, ett äfventyr, förenadt med denne främling, och min fantasi följde omedvetet den magnetiska och fångslande kraften af denna aning, liksom jagthunden ofrivilligt och blindt följer vildbrådet's spår, som hans väderkorn upptäckt.

“Jag försäkrar dig att det endast var åskan, som jag länge hört mullra,” sade löjtnanten, då han tittat ut, liksom till svar på någon fråga eller förmodan af hans kamrat inne i vagnen.

“Nej, hör du icke nu igen? Det är icke åskan,” sade i detsamma den andre resanden, och jag såg Haralds magra, gulbleka ansigte hastigt skymta fram mellan de nedsläppta lädergardinerna.

“Jag hör ingenting annat än suset i grantopparna och regnets plaskande,” återtog Thure med en skymt af otålighet i rösten; “huru länge vill du att vi skola sitta här och lyssna derpå?”

“Då är du också döf. Det är ju rop, såsom af människor i någon fara,” fortfor Harold och reste sig med häftighet upp i vagnen, lyssnande med örat vänt emot vinden.

“Ja, på min ära, jag tror du har rätt, jag hörde verkligen något buller,” sade Thure uppmärksam, och i sjelfva verket hörde äfven jag nu, då jag lyssnade, ljud, som liknade otydliga rop och svordomar af flera människor, ehuru på långt afstånd.

Regnet fortfor ännu, ehuru mindre häftigt, och som skogen omgaf oss rundtomkring, var skymningen så djup att, äfven om jag velat lemna mitt gömställe, jag icke kunnat upptäcka hvad som tycktes passera så långt derifrån.

Den enda fria plats jag kunde upptäcka på andra sidan i skogen var en stor sandgrop, der den tunna undergräfd jordskorpan på flera ställen var nedrasad och i fallet hade blottat en mängd trädrötter och

stubbar, hvilkas fantastiska former sågo sällsamma ut i skymningen.

“Fördöme mig, tror jag icke att ropen närma sig. Det felas bara att vi skulle blifva kallade till vittnen i något bondgräl. Det är som jag sagt: om man nödvändigt vill skaffa sig mödor och obehag, så bör man begifva sig ut att resa,” knotade löjtnanten.

En blyxt, så klar att den tycktes sätta hela himlen i låga, afbröt honom i detsamma och en knall, som kom hästarne att segna ned till jorden af förskräckelse, brakade genom skogen och upprepades af ekot. I samma ögonblick lossnade en stor sten, som hängt fast vid kanten af sandgropen, och rullade, följd af en mängd sand och småsten, ända ned till diket vid landsvägen.

De små skjutshästarne, alldeles bedöfvade af åskan, ryckte endast på sig till tecken af sin förskräckelse.

“Men se! Hvad är det som flyger der?” utropade kusken med häpen röst i detsamma och pekade med piskan uppåt skogen.

De båda herrarne i vagnen och äfven jag vände på samma gång våra ögon ditåt, men mörkret tillät icke att urskilja annat än att något syntes röra sig uppe vid kanten af gropen, på samma ställe der stenen lossnat.

En ny blyxt upplyste för en sekund trakten rundt omkring, och jag såg nu ett hvitt, oredigt föremål, hvarom jag icke kunde fatta något begrepp, som tycktes sväfvä i luften öfver bråddjupet.

Harold hoppade i detsamma ned från vagnen, hvars dörr han slog igen efter sig.

“Ämnar du gå att förvilla dig i skogen, så få vi väl sitta här hela natten,” sade Thure förtretad.

“Jag vill endast se hvad det är, jag kommer strax tillbaka,” sade hastigt Harold, som redan steg öfver det forssande diket för att gå omkring gropen och komma upp på höjden, der det sällsamma föremålet för vår gemensamma nyfikenhet ännu syntes skymta i halfmörkret.

“Kanhända jag skall följa dig?” ropade löjtnanten och stack ut hufvudet igenom vagnsgardinerna, men liksom flat öfver sin egen ovanliga propos, drog han sig genast, utan att vänta på svar, in i vagnen igen och beredde sig på att med tålmod vänta på utgången af sin väns äfventyr.

Åskan, som dragit längre bort, hördes emellertid ännu, och efter långa mellanstunder lyste det bleka och osäkra skenet af aflägsna blixtar. De rop som hörts hade helt och hållet upphört, och endast regnets smattrande emot grenarne störde tystnaden i skogen.

Några minuter föringo och kuskens, hvars mössa och kappa dröpo af vatten, vände sig inåt vagnen och sade med bekymrad ton: “Det var märkvärdigt hvad herrn dröjer länge, tycker inte löjtnanten det?”

“Åh ja! Är han icke igenkommen ännu?” frågade Thure, som tydligt fallit in i en liten slummer och nu väcktes af kuskens ord. “Det regnar ännu, ser jag,” fortfor han gäspande, “fördöme mig om jag begriper huru man kan vilja gå omkring och klifva i mörkret bland stubbar och ris, riskera att bryta benen af sig i denna otillgängliga mark och blifva våt om fötterna, som är det ohelsosammaste och obehagligaste i verlden, och detta allt för det att en sten rullar ned i en grop.”

“Men jag tycker det vore bäst att jag gick och sökte rätt på herrn, jag fruktar han råkat i någon olycka,” återtog den gamle kuskens, “jag tordes ingenting säga när han gick, men jag är nästan säker, att det der spöket vi sågo der uppe icke var något annat än skogsrået eller sådant der sattyg, som alltid hålles i skogen och synes i åskväder.”

“Du är ett nöt, min kära Berglund,” sade löjtnanten, helt lakoniskt afbrytande hans prat, “och hvad det angår att gå och söka din herre, så tjenar det till ingenting; för det första skulle jag då få hålla hästarne, som nu tröttnat att stå stilla, och sedan så skulle du icke finna honom, utan endast förvilla dig sjelf och låta oss vänta äfven på dig.”

Berglund mumlade någonting, som säkert icke var smickrande för löjtnanten, drog ned sin mössa och ruskade af sig regnet.

Båda förblefvo tysta några minuter och löjtnanten ämnade åter öfverlemna sig åt sin böjelse för halfslummer, då han väcktes af en blyxt, klarare än de föregående, vid hvars sken jag tyckte mig se Harolds resliga gestalt lutad öfver bråddjupet, på hvilket jag alltjemt hållit mina ögon riktade.

I nästa ögonblick var allt åter insvept i mörker, så mycket ogenomträngligare som jag ännu var bländad af det starka skenet.

Jag hörde emellertid en mängd sten och grus rasa utför branten i flera repriser, samt ett buller såsom af afbrutna trädgrenar och slutligen ett kort genomträngande skrik och derefter var allt tyst.

Jag lyssnade ångestfullt och beredde mig nu i min ordning att lemna mitt gömställe, för att uppträda såsom handlande person i den mystiska scen, som troligen spelades der borta bakom granarnes täta och mörka kulisser.

Till och med löjtnanten stack fram sitt hufvud med ett uttryck af oro, och Berglund, hvars kärlek till sin herre, nu då han trodde honom i verklig fara, öfvervann hans klena mod, steg ned ifrån kuskbocken.

“Ja, nu ska jag säga att löjtnanten får svara för sig sjelf, men jag kan inte sitta här och låta min herre mördas,” sade han beslutsamt och närmade sig vagnsdörren, liksom i hopp att få Thures sällskap.

“Hör på, kära Berglund,” sade denne, sedan han besinnat sig ett ögonblick, “det var tydligen icke din herres röst vi hörde; efter min öfvertygelse var det en gris eller en barnunge som skrek så der otäckt; en karl piper icke på det viset. Jag stannar der jag är, men gå du, om du behagar, jag åtar mig att hålla hästarne.”

“Nå, det besväret är måttligt efter de stå som stolpar,” mumlade Berglund, tog ett raskt beslut och hoppade öfver diket, som skilde landsvägen ifrån skogen,

och, under oupphörligt ropande af sin herres namn, klättrade öfver stubbar och stenar fram åt det håll hvarifrån skriket hörts.

Som löjtnant Thures ansigte ännu syntes utom vagnen i det hans blickar följde den försvinnande kusken, dröjde jag att aflägsna mig, för att icke väcka hans förvåning och misstankar genom åsynen af min genomblotta figur, framkrypande ur busken.

Jag hann emellertid icke komma ur fläcken, ty just som jag ämnade resa mig upp, hördes tunga steg på landsvägen bakom mig, och jag såg en person långsamt och med ansträngning nalkas, bärande på armarna någonting, hvars tyngd tycktes alldeles utmattat honom.

Det var först då han kommit alldeles intill vägkanten der jag låg, som jag igenkände Harold, som nu helt varsamt nedlade sin börda på vägen och stödde sig sjelf ett ögonblick emot vagnen.

“Kommer du då äntligen! Jag började tro att du gått vilse i skogen. Men hvad fan för du med dig? En säck, tror jag... du är ju alldeles utmattad,” sade löjtnanten förvånad och deltagande.

“Tyst,” svarade Harold, som hemtat sig och såg sig uppmärksamt omkring. “Hvar är Berglund? Jag ser icke till honom.”

“Han gick att söka dig.”

“Så mycket bättre. Stig ur, Thure, och hjälp mig att lyfta detta upp i vagnen.”

“Upp i vagnen? Hvar tusan tänker du att det skall få rum?”

“Jag tänker bedja dig taga plats bredvid Berglund.”

“Hör på, Harold,” började löjtnanten i patetisk ton, “ehuru man sitter förbannadt illa på kuskbocken, ty der är intet ryggstöd, så skulle jag likväl...”

“Kära Thure, spara alla anmärkningar, jag ber dig derom, ty vi hafva icke tid att rasonnera. Jag vill komma in i vagnen med min börda innan Berglund kommer tillbaka; vill du hjälpa mig eller ej?”

Dessa ord uttalades i en ton, som icke tålde någon tvekan. Löjtnanten suckade och klef makligt ur, sedan

hans vän öppnat vagnsdörren och slagit ned fotsteget för honom.

Harold hade redan åter till hälften upplyft det föremål han burit, då Thure nalkades och ämnade hjälpa honom, men studsade i detsamma ett steg tillbaka och utropade med verkligt deltagande: "Min Gud, Harold, du är sårad, du blöder, ditt ansigte är blodigt, hvad har då händt?"

"Tyst då, och hjälp mig i stället! Vi äro ju midt på landsvägen, här kan komma folk och jag vill icke gifva anledning till uppseende och spektakel; du ser ju dessutom att jag mår väl."

Löjtnanten tycktes finna att det icke var värdt att fråga vidare, han böjde sig ned och tog tag i denna hemlighetsfulla börda, som väckte äfven min nyfikenhet, men träffad af ännu en öfverraskning, släppte han den hastigt och sade med ett uttryck af ovilja och förskräckelse:

"Hvad i himlens namn är detta? En människa! Ett lik insvept i din kappa och denna kappa är ned-sölad af smuts och blod. Hvad har händt? Tala! Säg, Harold! Dina begrepp om brott hafva alltid varit besynnerliga... skulle du?..."

"Tyst då för djefvulen, din galning, du skriker som du vore besatt och jag ber dig ju vara tyst. Der ha vi nu Berglund, jag hör hans röst," sade Harold i harmsen och brådiskande ton, under det han med ansträngning fattade det insvepta föremålet, som verkligen föreföll mig såsom ett lik, och lyfte det ensam upp i vagnen, der det nedsjönk stelt och orörligt på botten och steg sjelf upp efter, i det han höll näsduken för sitt ansigte, som i sjelfva verket var blekt och vanstäldt af blod.

I detsamma syntes Berglund vid skogskanten och ropade redan på afstånd med bekymrad röst: "Är icke herr Harold återkommen?"

"Jo bevars, jag sitter redan i vagnen, skynda dig blott," svarade Harold, men hans röst, hvars melodiska klang jag förut beundrat, var nu matt och upprörd.

“Antingen är detta ett brott eller en galenskap,” mumlade löjtnanten, under det han med resignation uppsteg på sin anvista plats, och jag instämde nästan i hans mening, der jag låg och bespejade hela uppträdet.

“Kors, ska' löjtnanten sitta här?” sade kusken förvånad, under det han fattade tömmarne och piskan för att väcka upp de nästan insomnade skjutshästarna.

“Ja, herr Harold har råkat ut för ett litet äfventyr i skogen, han är trött och vill sträcka ut sig för att kunna sofva,” svarade löjtnanten med mycket allvar.

“Vi komma icke att stanna i Jönköping i natt såsom det var ämnadt, utan fortsätta resan tills vi skiljas åt vid Artala. Ursäkta mig, kära Thure, och väck mig icke när vi byta om hästar vid gästgifvaregården,” ssde Harold.

Gardinerna drogos igen och vagnen rullade bort.

Jag satt qvar ännu i några minuter, funderande på det äfventyr jag så oförmodadt bevittnat. Skulle jag någonsin få förklaring deröfver? Jag hoppades det verkligen, huru orimligt det än kunde synas, genom min sällsamma tur och förmåga att “förstå endels och profetera endels“, alldeles som den helige Paulus.

Två timmar derefter kom jag, genomvåt och uttröttad, fram till gästgifvaregården, hvilken de resande redan för längesedan passerat.

Man hade der icke sett någon annan än löjtnanten, som betalt dubbla skjutspenningar för att få hästar genast under natten.

Tvenne år förflöto utan att jag fick den ringaste påminnelse eller förklaring på den händelse, hvartill jag osedd varit vittne den der regniga qvällen i skogen. Den tillfällighet hvarpå jag hoppats, och som fantaster sällan behöfva sakna, tycktes icke vilja infinna sig. Jag hade nästan glömt mitt äfventyr och endast någon gång i ensliga skymningsstunder skymtade den mörka

främlingens sällsamma ansigte fram ur den dunkla bakgrunden af mitt minne.

Det var emot sensommaren, ungefär vid samma tid som jag för två år sedan hade befunnit mig på T—s gästgifvaregård, då jag en afton vandrade framåt en liten skogsstig i en alldeles okänd trakt, i hvarje ögonblick väntande att möta en skogsvaktare, som borde ledsaga mig till sin stuga, der jag skulle bo under några dagars förrättning i den skog, der jag nu befann mig.

Jag hade lemnat min vagn vid ett ställe, dit vägen ännu var farbar och hade nu gått till fots ett långt stycke, allt för långt till och med, ty det började redan skymma och ingen skogsvaktare syntes till.

Jag såg mig omkring; den omgivande skogens vildhet och enslighet förtjuste mig, på samma gång jag icke utan en obehaglig känsla öfvertygades att jag gått alldeles vilse och troligen längesedan passerat den utsatta mötesplatsen. Den lilla stig, jag i min tankspriddhet följt, var endast trampad af kreatur, och då jag närmare granskade spåren, som der och hvar i den mjuka marken voro synliga, så kunde jag icke tvifla att det var elgar som gått fram. Jag var således troligen långt ifrån människoboningar.

Jag sköt af min bössa i luften, ropade ett par gånger och lyssnade en stund efter svar, men allt var tyst, och jag egde icke annat val än att fortsätta min vandring i den riktning, hvaråt jag trodde skogsvaktarens stuga vara belägen.

Trakten blef emellertid allt mera eländig, vindfällan och mossa gjorde det nästan omöjligt att komma vidare och mörkret hindrade mig dessutom att se särdeles långt omkring.

Oförutsedda händelser och äfventyr äro visserligen mycket i min smak, men denna afton kände jag mig trött och illamående, och utsigten att få tillbringa natten i ett kärr — ty i ett sådant befann jag mig nu — var ingalunda angenäm.

Jag stannade villrådig, fasthållande mig i en halfmurken alstam, och funderade öfver sättet att åtminstone komma ur detta vidsträckta moras, der jag sedan en hel timma alltjemt fördjupat mig. Det skarpa ljudet af en hackspetts näbb emot en trädstam hördes i det samma till venster om mig; jag lät detta gälla för en vink att vända mig åt detta håll, och verkligen, sedan jag hoppat på de mjuka, svamplika tufvorna ännu en stund, nådde jag kärrets slut och befann mig vid en af dessa sällsamma och i mitt tycke hemska ställen, som man stundom påträffar, der hela trakten framställer ett kaos af idel stora kullerstenar, den ena invid och öfver den andra, kastade huller om buller, liksom ditvräcka af en jättes hand. Icke ett träd eller en buske hade funnit plats för att slå rot, endast ofantliga stenar, hopade ofvanpå hvarandra, ofta liggande så löst, liksom sväfvande i luften, att man fruktade att ett ljud eller en vindfläkt skulle bringa dem ur jemvigt och komma dem att rulla ned; och likväl hade de legat så i årtusenden och mossan hade bredt sitt gröna mjuka täcke öfver dem.

Glad att vara befriad ifrån kärrets förrådiska dy, klättrade jag öfver dessa ofantliga stenblock, utan annat hopp än att uppnå skogens fasta mark och varma skydd emot nattens kyla.

Ändtligen aftogo stenarne i storlek och mängd, en och annan odonrisbuske tittade redan fram emellan dem, och snart sänkte sig marken och några krokiga och mossiga björkar sträckte sina spöklika armar emot mig.

Jag gick ännu några steg och stannade sedan liksom förtrollad af den syn, som nedanför den steniga sluttningen utbredde sig framför mig.

Månen hade just nu framträdt och lyste öfver den mest förtjusande lilla dal jag någonsin sett. Midt framför mig låg ett litet hus eller eremitage, en pittoresk och fantastisk liten koja, stödd emot bergsväggen, omslingrad af kaprifolium och vilda vinrankor. En bäck störtade ned utför en bergsskrefva, glindrade i månljuset och mottogs nedanför i en bassin af mossiga

stenar samt slingrade sig sedan fram genom en liten trädgård, der små broar af konstnärligt sammanfogade grenar, grupper af blommor och buskar, gräsplaner och sandgångar bildade en taffla så intagande att jag satte mig ned, uttröttad som jag var, för att betrakta och beundra densamma.

Jag är säker att Astolf, då han sänktes ned på "Lycksalighetens Ö", aldrig kunnat finna den mera förtjusande än jag i detta ögonblick fann den lilla dalen framför mig.

Vi ega stundom en benägenhet att finna skönheter, att beundra saker, som vid andra tillfällen och under andra förhållanden skulle synas oss föga anmärkningsvärda; orsaken är kanske vår egen själs stämning, våra egna ögons tillfälliga uppfattning af föremålen, eller hvilken annan som helst; det vissa är att jag i denna stund kände mig hänförd af det stilla, sköna landskapet nedanför mig, åt hvilket månskenet gaf en magisk silfverglans. Ju längre jag betraktade dessa rosenbuskar, dessa rankor, sväfvande i festoner från det ena trädet till det andra, eller hängande i kransar utför bergets sidor och den lilla stugans väggar, detta glittrande vatten och detta fina sammetslena gräs, ju mera kände jag mig intagen af en sällsam och barnslig känsla, som jag skulle hafva svårt att beskrifva.

Denna lilla instängda dal väckte hos mig minnet af de sagor jag hört i min barndom om elfvornas hemvist, om förtrollade ställen i skogen der féer och troll uppslagit sina bopålar, och den underbara tjusning, den oemotståndliga dragningskraft dessa ställen utöfva på de menniskor, som händelsevis råka att få se dem.

Jag hade suttit stilla i flera minuter och njutit af dessa halft omedvetna föreställningar, då dörren till hyddan öppnades och en karl kom ut med en spade i handen.

Han gick framåt sandgången och stannade vid kanten af den lilla trädgården helt nära under den bergslutning der jag satt.

Här låg en mängd stora stenar, sammanförda utan ordning, tydligen bortröjda från den lilla trädgården, och nu, som det syntes, ämnade till fortsättning af den mur, som var påbörjad till stängsel från skogen på denna sida.

Mannen stälde ifrån sig spaden, lade armarne i kors öfver bröstet och tycktes beskåda det halffärdiga arbetet med betänksamma blickar. Som han nu stod, med ansigtet vändt emot månljuset, igenkände jag honom genast: det var den mörkhyade främlingen, hvars minne så länge förföljt mig, det var herr Harold. Hans resliga växt, hans dystra och hemlighetsfulla utseende, hans korta och svarta ögon, allt var det-samma, utom drägten, som nu mera liknade en bond-drängs än en fin och elegant herres. Det var mig i alla fall fullkomligt säkert att det var samma man jag sett på gästgifvaregården och på landsvägen för tvenne år sedan.

Emellertid fanns med all denna likhet en stor olikhet som förbryllade mig, och det var ansigtets uttryck. Det anmärkningsvärda hos Harold, och som just fäst sig i mitt minne, var lifligheten, vexlingen i hans utseende, hans utomordentligt rörliga fysionomi, och denna person, som nu stod framför mig, hade i hela sitt ansigte något dödt, förstelnadt och själlöst, som hos mig uppväckte en rysning. Jag skulle kunnat påstå att jag såg Harolds kropp utan hans själ.

Just som jag inom mig gjorde dessa anmärkningar, lutade mannen sig ned, vek upp sina skjortärmar och fattade omkring en af de stora stenarne framför sig.

Jag begrep icke genast hans afsigt, ty stenen var så ofantlig att dess tyngd skulle hafva varit för stor för tvenne karlar, och då jag det oakadt såg honom lyfta den upp ifrån marken, var jag nära att förråda min närvaro genom ett utrop af öfverraskning; det liknade ett af dessa tvifvelaktiga konstgrepp, som tillhöra akrobaternas prestationer.

Jag gned mig i ögonen, jag trodde mig dårad af någon synvilla; men nej, mannen dernere bar verkligen

långsamt, utan särdeles ansträngning, såsom det tycktes, detta stenblock, som efter alla naturens lagar borde hafva förkrossat honom under sin tyngd, bar det öfver tretio steg och lade det slutligen med mycken omsorg, för att få det att passa, bredvid den sista stenen i den påbörjade muren, som jag nu anmärkte till största delen bestod af dylika stenar, hvilka icke tycktes hafva kunnat passas tillsammans utan sex eller åtta karlars förenade krafter.

Han reste sig åter upp, granskade mycket noggrannt från alla sidor stenens läge och böjde sig ånyo ned för att jemka och rätta den med samma lätthet, som en annan jemkar en vanlig tegelsten.

Det händer oss ofta, att, då vi se något som tyckes afvika ifrån de allmänna lagar, hvilka vår instinkt uppfattat innan vårt förstånd reflekterat deröfver, så är den första känsla vi röna ett slags ofrivillig bäfvan, vi känna oss liksom rubbade i vårt vanliga föreställningssätt och vacklande på den lugna hvardagliga grunden, der vi trott oss stå så säkert; vi blifva helt villrådiga och ifriga att få fotfäste igen inom den lilla kretsen af vår fattningsförmåga, och låta oss icke nöja förr än vi anse oss hafva funnit skäl och orsak till hvad vi sett.

Så var det åtminstone nu med mig. Detta prof på en alldeles öfvermenschlig styrka, som här helt tyst och utan vittnen i nattens stillhet och dunkel utfördes af samma man, som jag för två år sedan sett svigta och blekna under en börda, som jag sjelf jemförelsevis skulle hafva funnit mycket lätt, syntes mig så obegripligt, att jag strök mig öfver pannan för att försäkra mig om att jag var fullt vaken.

Jag blef emellertid icke säker derpå; en sällsam matthet förlamade mig och smög sig såsom en domning genom alla mina leder, trädgården, det lilla huset, vattenfallet utför berget och den jättestarka mannen dernere med sitt stela ansigte, allt syntes mig så underligt och spöklikt, och då jag nu såg honom långsamt vända tillbaka, böja sig ned och utvälja en annan sten,

knappt mindre än den förra, blefvo alla dessa föremål, som jag redan en stund betraktat, dunkla och sväfvande om hvarandra, min tankekraft stannade och öfvergick i drömmens omotiverade och lösryckta förnimmelser, jag somnade, eller kanhända svimmade jag, utmattad af ansträngning och fastande sedan tidigt på morgonen.

Huru länge den vanmakt eller sömn, som öfverväldigat mig, hade räckt, vet jag icke, den var så djup att jag endast med våld kunde ryckas derur af någon som ruskade mig och slutligen sökte att resa mig upp.

Jag öppnade ögonen och fann mig halft liggande i den väntade skogvaktarens armar.

“Kors bevara mig, hvad herrn kan sofva hårdt; jag började bli riktigt ängslig att han fått slag, när jag äntligen fick se honom liggande här i skogen,” yttrade mannen välvilligt, under det jag, helt yrvaken och ur stånd att genast reda mina tankar, satte mig upp och gned mina ögon.

Efter några utbytta frågor och svar klarnade äntligen mitt minne; jag såg mig omkring, men platsen der jag befann mig var icke den, der jag somnat in om natten.

Förmiddagssolen sken nu klar och varm öfver alla föremål omkring mig, men dessa föremål voro icke desamma, som jag med en så sällsam tjusning sett månen försilfra, jag sökte fåfångt upptäcka den steniga höjden, på hvilken jag suttit, och den lilla dalen nedanför.

“Nåväl, det är naturligt, jag har af trötthet insomnat och drömt alltsammans; men det var i alla fall en underbart liflig dröm,” mumlade jag för mig sjelf och sade sedan högt i det jag reste mig upp: “Det var besynnerligt att Kjellman fann mig här; det förefaller mig att jag somnade in på ett helt annat ställe i skogen.”

“Ja det förundrar mig också, att jag icke i går qväll, sedan jag fåfångt väntat vid mötesplatsen, fann herrn här, då jag gick tillbaka, ty vi äro midt på

vägen; men herrn har väl kommit hit senare, ty klockan var väl icke mera än tio då jag återvände.“

Jag såg mig omkring, vi stodo verkligen på den temligen breda, fast steniga skogsvägen, som jag borde hafva följt, men hvilken jag med säkerhet visste mig aldrig hafva sett eller passerat.

“Jag måste hafva gått i sömnen och lyckats bättre finna vägen än då jag var vaken,“ sade jag skrattande, “ty det är säkert, att jag passerade med rätt mycken svårighet ett vidsträckt kärr och kom till en stenig höjd, der jag satte mig ned och somnade.“

“Åh fan! Den höjden ligger på vestra sidan om kärret och vi äro nu på den östra sidan derom.“

“Jag skulle då hafva gått tillbaka tvärs öfver kärret för att vara här?“

“Hm, det hade väl fallit sig litet svårt i mörkret; det är gungfly midt uti kärret, som för resten är nära en half fjerdingväg bredt,“ sade skogvaktaren leende.

“Men hur har jag då kommit hit?“

“Det må väl herrn sjelf bäst veta.“

“Jag klättrade bland kullerstenarne och såg en liten dal, det vackraste ställe jag någonsin sett.“

“Åh kors, då har herrn tagit af till venster i stället för till höger, när han var vid Logtorpet och kommit på den sidan, som en inte gerna går åt,“ sade Kjellman med förvånad uppsyn.

“Den der dalen med den lilla vackra stugan finns då verkligen? Jag trodde mig hafva drömt.“

“Ja, nog finns den alltid. Det var väl Harold's stuga kan jag tro, som herrn såg, och då är det icke underligt om han blifvit litet kollrig och icke vet hvart han sedan gick,“ sade skogvaktaren mumlande och tog upp sin bössa, som han lagt ifrån sig på marken.

“Harold's stuga?“ upprepade jag studsande vid namnet. “Det var således verkligen Harold, som jag såg,“ tänkte jag och fortfor, under det jag följde efter min vägvisare, som hunnit några steg framför mig: “Hvarför skulle jag bli *kollrig*, som ni säger?“

“Åh, det är detsamma, jag mente bara att herrn kommit alldeles vilse.”

“Jag tyckte att ni sade att egaren till det lilla vackra eremitaget hette Harold?”

“Ja, de kalla honom så här i trakten.”

“Känner ni honom?”

“Nej. Den, som säger sig känna *honom*, den skulle då säga en ren osanning efter min tro.”

“Hvarför det?” frågade jag nyfiken och intresserad.

“Åh, det är icke godt att känna folk riktigt,” sade Kjellman undvikande.

“Har han bott här i trakten länge,” återtog jag, fullt besluten att nu söka få reda på denne man, som redan för längesedan väckt min lifliga nyfikenhet.

“Åh ja, det är väl ett par somrar, kan jag tro.”

“Somrar? Han flyttar då härifrån om vintrarne?”

“Ja, inte vet jag. De säga också att han ligger der inne qvar, fast ingen ser till honom, och stället tycks stå öde.”

“Men det der låter rätt besynnerligt. Berätta mig hvad ni vet om denne man.”

“Det är platt ingenting, det,” sade Kjellman bestämt, synbarligen med stor motvilja för ämnet, och påskyndade sina steg, så att jag hade svårt att följa honom

“Hör på, Kjellman, ni tycks icke vilja tala om den der herr Harold, men jag skulle verkligen visa mig tacksam, om ni kunde gifva mig några upplysningar om honom,” sade jag med en vältalig gest åt min bröstficka.

“Hm, ja, om jag kan tjena herrn så . . . Men se, jag vet ingenting för säkert, förstås,” återtog Kjellman mera förtroligt, under det han såg sig rädd omkring.

“Jag tror ni fruktar, att han skall gripa er i håret om ni talar om honom,” sade jag skrattande.

“Säg icke så,” sade skogvaktaren rysande och med ängslig röst, i det han nästan sprang ifrån mig och stannade sedan tvärt en tjugo steg framför mig.

“Jag skall säga herrn,“ började han i en helt trygg ton, då jag hunnit fram till honom, “att de påstå den der herr Harold stå i kompakt med hin håle, och en vill icke gerna tala om honom så länge en är på hans egna egor, hvilka gå ända till den der rishögen, men här inne i löfdungen kan jag gerna säga sanningen.“

“Åh bevars, var det hemligheten?“ sade jag, förtretad öfver hans dumhet. “Nå, hvad är då orsaken till denna tro?“

“Ack, vet herrn, det är många orsaker det. Först så vill jag väl fråga om någon kristen menniska kan vara dubbel, eller “vända syn“ för en, som han gör, så att på samma gång som jag ser honom på ena stället, så har en annan sett honom långt derifrån, och sen så kan väl herrn förstå att en fin och sjuklig herre, som han tycks vara, inte ensam kan odla och bygga hus och plantera och välta sten och arbeta som tio karlar; och likväl så har allt det der blifvit gjordt vid “Drömmen“, som hans stuga kallas, utan att någon menniska hjälpt honom dermed. Men om man går dit en natt, så får man se huru det går till, fast en kan få plikta för sin nyfikenhet med lifvet, som Kalle i Brostugan fick, och därför så får han allt vara i fred sedan dess.“

Skogvaktaren tystnade, och huru barnslig hans berättelse syntes och öfverensstämmande med de hundrade mer eller mindre fantastiska bevis jag fått på folkets sällsamma, ofta poetiska vidskepelse, så återförde hans ord likväl minnet af min egen nattliga syn och sällsamma försvinnande från stället; jag kunde ju alls icke förklara hvarken hvad jag sett, eller hur jag sjelf kommit en half fjerdingväg derifrån öfver det djupa, försåtliga kärret.

“Har ni sjelf någonsin varit der?“ frågade jag tankfull.

“Ja, en enda gång, ett ärende från vår patron; men jag vrickade min fot så illa, när jag snafvade öfver en sten på hemvägen, att jag ännu har ondt

deraf och aldrig kan bli bra, efter hvad doktorn säger, och jag skulle icke gå dit mera för någon betalning, huru stor som helst. Pojken min, stackare, gick och plockade bär och kom oförvarandes deråt, och han blef alldeles bedårad af ett spel och en sång, som var så vacker, att han måste sätta sig ned och blef alldeles som förlamad deraf. Det kom ifrån "Drömmen", sade han, som låg framför honom, när han tittade upp, och först en stund sedan sången tystnat kunde han resa sig upp och gå hem."

"Ja, troligen kom det ifrån hans egen dröm," mumlade jag leende och tillade högt: "Men ni talte om någon som tillsatt lifvet för sin nyfikenhet?"

"Ja, det var en dräng det, som nödvändigt ville se hur hin håle drog plojen på Harolds åker, och det fick han också, men tre dagar derefter var han ett lik."

"Men han kunde väl dö, utan att hans besök vid Harolds åker hade del deri?"

"Ja visst, men han dog så hastigt, och nog tror jag och alla andra här omkring att han lefvat ännu, om han styrt sin förvetenhet och aldrig gått dit."

Jag log åt hans inbillning, men beslöt inom mig att nästa natt med mera noggrannhet undersöka det hemlighetsfulla stället, som äfven på mig utöfvat en så magisk verkan.

Då qvällen kom, hade jag hvilat ut i skogvaktarens stuga och, sedan jag lyckligen öfverstått alla hans varningar och olycksprofetior, tog jag bössan på axeln och begaf mig den genaste vägen till dalen med det mystiska namnet.

Det var alls icke långt ifrån skogvaktarebostället, och jag kunde icke taga miste om vägen nu, då jag fått litet reda på belägenheten och trakten, der jag befann mig.

Solen var ännu icke nedgången. Jag var nu hvarken utsvulten, eller trött, eller nervös, som jag förmodade mig hafva varit den föregående aftonen; jag skulle nu med vakna och lugna blickar betrakta stället och dess egare.

Denna gång behöfde jag hvarken plumsa i kärret, eller klättra på kullerstenarne; den lilla gångstig jag följde var den behagligaste promenad i världen.

Emellertid hade jag icke gått mera än en half timma, då stigen plötsligen upphörde vid ett snår af hagtorn. Af skogvaktaren visste jag likväl att det var en knapp timmas väg jag borde gå; jag kunde således icke vara långt ifrån mitt mål och fortsatte därför att gå framåt mellan de afbrända stubbar och de unga björkbuskar, som uppvuxit i askan på den afsvedjade marken.

Hastigt träffades mitt öra af sorlet från en liten bäck; det måste vara densamma, som jag sett hoppa ned utför berget vid stugan, jag behöfde endast följa den för att finna hvad jag sökte; och min beräkning visade sig också riktig; inom några minuter låg den lilla dalen framför mig.

Jag stod nu på motsatta sidan deraf, men äfven här, ifrån den mycket lägre bergsslutningen, föreföll den mig lika tjusande.

Solen hade gått ned innan jag hann fram, och skymningen i dalen stred med aftonrodnaden öfver skogstopparne. Frukten att bli sedd, innan jag sjelf observerat allt på stället, förmådde mig att afvika från bäcken och välja en annan väg, litet mera brant men öfvervuxen af träd och buskar, och sakta nedstigande närmade jag mig det lilla grönklädda huset ända till kanten af trädgården, hvarifrån jag kunde se blomsterrabatterna deromkring och de öppna fönsterna.

Ingen mensklig varelse syntes, och jag funderade redan på om jag skulle hitta på någon förevändning för att gå fram och gå in, eller om jag skulle söka smyga mig dit, för att osedd kasta en blick genom det öppna fönstret, då några klara, fulla toner från ett piano och straxt derefter ljudet af den mest rena och ljufva röst jag någonsin hört, fängslade mig qvar der jag stod bakom buskarne nedanför berget.

Aldrig tyckte jag mig hafva hört något dylikt, det förekom mig som en andes sång; jag *hörde* den

icke, jag *kände* den bäfva genom min själ, liksom de englalika melodier man såsom barn hör i drömmen.

Dessa toner, som blefvo allt mera smältande och vemodiga, söfde och tjusade mig på en gång; min besinning flydde, hela min varelse var liksom upplöst, jag njöt och led på samma gång, jag var som förtrollad.

Då de sista ljuden ändtligen förklingat, vaknade jag som ur en dröm och påminde mig med möda hvarför jag var här och hvad jag ville.

Jag tänkte på den beskedlige Kjellmans berättelse och fann nu gossens hänförelse, åt hvilken jag skrattat, helt förklarlig; jag tyckte ju sjelf att jag hört en trollsång och påminde mig med detsamma den musikaliska klangen af Harolds röst, som jag anmärkt, då jag på gästgifvaregården hörde honom tala med sin reskamrat.

Kunde det vara honom jag hört sjunga? Nej, det var en qvinna, derom kunde jag icke misstaga mig. Icke ens en manlig engel, i fall en sådan finnes, kunde sjunga så.

Det måtte vara en qvinna, en ung och skön qvinna, som fanns i detta hus, och jag måste se henne på hvad vilkor som helst.

Det tycktes mig också alls icke svårt, skymningen var nu temligen djup och de höga bergen omkring huset gjorde den ännu djupare. Jag smög allt närmare i skydd af en hög hallonhäck, som gick ända fram till väggen af byggningen, och stod om några minuter ända invid det öppna fönstret, som var så lågt ned till marken, att jag utan möda kunde se in.

Den scen jag nu såg skall jag aldrig kunna glömma; den tycktes mig framställd ur Irvings sagor och, troligen förhöjd af min egen, då unga fantasi, har den kvarstått i mitt minne med samma varma och rika färger hvari jag såg den.

Ehuru det var i Augusti månad, brunno några risgrenar på en låg, hvit spishäll och upplyste delvis ett temligen stort rum, hvars väggar voro af en mörk purpurrod färg, och kastade sitt sken på en gestalt, som, insvept i en blus af nankin, låg halfslumrande

på en låg soffa midtför fönstret. Detta bleka ansigte med sina regelmessiga drag, sitt korta svarta hår och mustascher igenkände jag genast; det var Harold, som jag sett för tvenne år sedan och sist qvällen förut i trädgården. Hans fina, hvita hand hängde ned emot soffdynan och kom mig ovilkorligt att tänka på den herkuliska styrka jag då sett honom utveckla.

Han låg alldeles orörlig, och jag anmärkte nu, liksom qvällen förut, den sällsamma stelheten och orörligheten i hans ansigte. Han liknade icke en sofvande menniska och inte heller ett lik; man skulle trott honom fånglad af någon magisk dvala, liksom trollkarlen i Alhambras sagor.

Från den slumrande vandrade mina blickar hastigt kring rummet, som midt på golfvet hade en bassin, der vattnet — troligen inledt från den lilla bäcken — sorlade sakta, kringkransadt af blommande vattenväxter, som doppade sina stänglar deri, liksom för att undkomma det onaturliga rödgula skenet af eldkolen från spiseln, som allt emellanåt lyste på dem.

Intagen af det sällsamma i denna anordning hade jag glömt min åtrå att få se den förmodade sångerskan, då ett svagt buller vid ena väggen kom mig att hastigt draga mig tillbaka mellan löfven utanför, och nu framträdde sakta, liksom rädd att väcka den sofvande mannen, en luftig och ljus varelse, som först lutade sig ned emot bassinen och sedan sväfvade fram till fönstret der jag stod, alldeles invid mig.

Jag hade, hänförd af hennes röst, föreställt mig henne skön; men denna unga flicka öfverträffade likväl min inbillningsförmåga. Den ousägliga finheten och englalika renheten i hennes ansigte, hvars oskuldsfulla, lugna uttryck gjorde ett så underbart intryck på mig, väckte minnen, som jag icke genast kunde reda, men som inom en minut hade klarnat till full visshet. Denna eleganta dam, som stod framför mig, klädd som en prinsessa, var samma stackars barn, som, höljdt i grofva trasor, låg sofvande i den vildsinte fångens

famn på fångkärran vid T—s gästgifvaregård för tvenne år sedan.

Mitt hjerta slog så hastigt och hårdt af öfverraskning och beundran, att jag tyckte att hon skulle höra det der hon stod med pannan stödd emot fönsterkarmen och blickade drömmande framför sig ut i qvällens skymning.

Ju längre jag betraktade henne, ju mera olik alla andra qvinnor jag sett syntes hon mig, ju mera liknade hon en ljuf och fantastisk drömbild, med sin enkla drägt, som tycktes så dyrbar och ändock utan alla prydnader. Det silkesfina mjuka tyget i hennes klädning, som låg lik en klar rosenfärgad sky omkring henne och lät mig tydligt se armens hvithet och rundning derunder, den milda färgen i hennes skärp, hvars breda band nedföll öfver kjolens veck och fasthölls kring lifvet af ett spänne, som liknade en liten slät blank plåt af guld; alltsammans stod i en sådan harmoni med hennes ansigte och glänsande ljusbruna hår, hvars tjocka flätor voro lindade kring hufvudet, att hennes skönhet fördubblades och fick en underbar tjsning deraf.

Jag vet icke huru länge jag hade stått försjunken i hennes betraktande, då hastigt en arm lades kring den unga flickans lif och Harolds mörka ansigte syntes bakom henne.

Jag spratt till af öfverraskning och ovilja; det föreföll mig såsom ett ohelgande att vidröra denna gudomliga varelse.

Hon tycktes emellertid alls icke fästa någon vigt vid hans förtrolighet, ty hon vände sig helt sakta till hälften om och sade några ord, hvilkas betydelse jag icke uppfattade.

Det besynnerliga uttrycket i Harolds ansigte var nu helt och hållet försvunnet. Han var sig åter lik, sådan jag sett honom den första gången; han syntes mig yngre och behagligare till och med, och då han nu böjde sig ned och kysste den unga flickans panna, var han nästan vacker.

Båda två aflägsnade sig ifrån fönstret, och jag stod qvar ännu en stund orörlig, liksom fånglad af minnet från den scen jag nyss sett och sökande förklaringen deröfver.

“Kan det väl vara hon? Huru har hon kommit hit? Är hon hans älskarinna, hans hustru eller blott hans fosterdotter?” frågade jag mig sjelf i tankarne. “Ack, kanhända blott det sednare, ty det låg ingen eld, ingen kärlek i uttrycket af någonderas ansigte,” fortfor jag, under det jag tyst och långsamt drog mig tillbaka och satte mig ned under en stor fläderbuske på sidan af trädgården.

Det ligger alltid ett lockande behag uti att betrakta en vacker qvinna i hemlighet, då hon tror sig obemärkt, och detta behag hade nu af omständigheterna ökats. Jag var ung, jag kände mig upprörd och förvirrad af en känsla, som jag förr aldrig erfarit. Det var icke en vanlig qvinna jag sett, det var ett mystiskt tjusande väsende, tyckte jag, som bragt mitt sinne fullkomligt ur jemuvtigt. Jag gjorde mig ingen reda för mina tankar och känslor, jag gaf endast vika för en oemotståndlig naturlag, då jag kände mig sakna styrka att aflägsna mig från detta ställe och stannade därför en stund orörlig på samma plats.

Det var redan mörkt och månen hade hunnit öfver skogstopparna, då jag såg dörren till huset långsamt öppnas och Harold komma ut.

Han gick framåt på den lilla sandgången, rakt fram ditåt der jag satt; ungefär tjugo alnar ifrån mig vek han af och gick in några steg på gräsvallen, fattade en spade, som stod der, och började gräfvä.

Jag kunde nu icke se honom sjelf för buskarne som skymde honom, men jag hörde ljudet af hans spade och såg den jord och de stenar, som han kastade på sidan.

Äfven nu måste jag beundra den styrka och den lätthet, med hvilka det tunga arbetet utfördes. Stenar, som det tycktes att ingen spade skulle kunna röra, kastades upp och rullade omkring i gräset som bollar,

och snart hade den nattlige arbetaren fördjupat sig så i jorden, att endast hans hufvud syntes öfver kanten af den öppning han gjort.

Nyfikenheten dref mig att på närmare håll granska denne sällsamme man, som man med rätt mycket skäl tillade öfvernaturliga krafter.

Jag steg upp och närmade mig långsamt. Marken var här våt och slipprig och af växterna deromkring förmodade jag att här fanns ett källsprång, och att det var en brunn han ämnade gräfva.

Emellertid hade jag nu kommit honom på tio steg nära, alltjemt i skuggan af de buskar som skilde oss åt, då han med ett raskt hopp sprang upp på kanten af gropen, och lade armarne i kors öfver bröstet. Liksom qvällen förut såg jag månen belysa hans ansigte och liksom då var uttrycket deri hemskt och dödt. Jag skulle kunnat tro att det icke var samme man, jag nyss sett i fönstret tillsammans med den unga flickan, så olika syntes han mig, och dock kunde jag icke tvifla på att det var Harold; hans utseende var allt för originelt, för att man skulle kunna förblanda honom med någon annan; jag igenkände ju till och med samma kläder jag nyss sett honom bära.

Liksom förra aftonen öfverföll mig äfven nu en ofrivillig rysning, då jag betraktade detta lefvande lik, och då han hastigt reste upp hufvudet och ryckte till, då han blef mig varse, genomfor mig en obeskriflig känsla af obehag, och jag skulle velat gifva bra mycket, om jag kunnat undkomma den sällsamma på en gång döda och brinnande blick, som liksom banade sig in i mina ögon.

Det var likväl omöjligt; han hade upptäckt mig, och min åsyn behagade honom icke, det var tydligt. Jag ville gå fram för att förklara och ursäktas min närvaro, men dessa genomträngande, orörliga ögon, med sitt stela och hemska uttryck, kommo mitt blod att stelna; jag ville emotstå deras trollkraft, ville stålsätta mina förrädiska nerver. Förgäfves, blodet stoc-kade sig kring hjertat, en svindel grep mig, jag gjorde

ett försök att bekämpa min sällsamma förstening, men fötterna voro som fastgrodda vid marken; detta ansigte, dessa ögon, som trängde in i mina, måtte haft Medusas makt; jag kände mig vackla och falla, hjälplös som en qvinna, utan att harmen öfver min svaghet — som var den sista känsla jag uppfattade — kunde hålla mig uppe.

“Jag sade ju herrn, att det skulle gå illa på något vis. Han kan tacka sin Gud, att han sluppit ifrån med lifvet,” sade Kjellman tröstande, då jag om aftonen, dagen efter mitt äfventyr vid det mystiska lilla eremitaget, låg på en knölig spjalsoffa i haus s. k. “anderstuga“, d. v. s. gästrum, och utfor i häftiga anatemer öfver mitt olycksöde, som låtit mig befinnas sanslös och full af skråmor och blånader, liggande på andra sidan af bergslutningen, som omgaf den lilla dalen åt skogvaktarebostället, då Kjellman, som blifvit orolig öfver min långa bortovaro, gått ut att söka mig.

“Det är nu andra gången som jag fört hem herrn, sedan han kommit hit, och jag kan icke tro att han ännu en gång sätter sitt lif på spel, efter han af Harolds gunst och nåd fått behålla det ännu,” fortfor han förmanande.

“Jo, det kan du vara säker på, att jag går dit igen, så fort min fördömda fot blir bra,” sade jag förargad.

“Men då får herrn gå derifrån sjelf så godt han kan också, ty jag befattar mig icke mera med att gå och söka herrn.”

“Det kan också vara detsamma, men berätta mig huru och på hvad sätt du fann mig.”

“Jo, som jag sagt, när morgonen kom och herrn icke syntes till, så tänkte jag som så: få se om han icke ligger der död eller vingskjuten i skogen, och det dröjde icke länge innan jag också fann herrn liggande som död. En skulle kunnat tro att *han* tagit er som en kattunge i lufven och låtit er rulla utför berget

som en fjerding; ty ni var sönderskrpad i ansigtet af stenar och törne, full af stötar och blånader, och när jag fått lif i er och skulle resa er upp, så kunde ni ju knappt släpa er hem, så illa var ert ben medfaret.“

“Besynnerligt i alla fall,“ mumlade jag för mig sjelf, “det var ju i trädgården strax invid huset, som jag förlorade sansningen.“

“Se här är herrns klockkedja, den var lössliten och hängde fast vid en knapp i rocken, jag tog den till vara när jag fick se den,“ fortfor Kjellman och räckte mig en bit af en konstigt arbetad urkedja af silfver, utan särdeles värde, med en liten vidhängande urnyckel.

“Den är icke min,“ sade jag förvånad, och påminnande mig att jag sett en dylik blänka i månskenet på Harolds väst, fann jag deri en anledning att antaga skogvaktarens mening om mitt bortförande.

Funderande hit och dit öfver anledningen till den våldsamma medfart jag måtte hafva rönt och hvarom jag var alldeles okunnig, vände jag den lilla kedjan mekaniskt i handen och såg då att urnyckeln väl äfven var af silfver eller mycket blekt guld, men hade öfverst en sten infattad, som utan tvifvel var en briljant af ganska högt värde.

Denna upptäckt försatte mig åter i godt lynne och lät mig glömma ömheten och styfheten i min mörbultade lekamen; ty återlemmandet af denna dyrbarhet skulle blifva en förträfflig förevändning att komma in i huset, och dit skulle jag, det var mitt fasta beslut.

Jag skulle veta hvilken den sköna flickan och hennes hemlighetsfulle väktare voro, om den senare var en dåre, en sömngångare eller en skurk, och hon sjelf ett förrymdtt korrektionshjon. Ah, huru kunde jag, om ock blott i tankarne, nyttja ett sådant ord om denna engel! Jag måste emellertid hafva denna hemlighet upptäckt, jag skulle icke vika härifrån förr, skulle jag än i åratals belägra det hemlighetsfulla huset.

Styfheten i mitt ben tilltog emellertid till min förtviflan. Det fordrades tvenne dagar innan jag kunde

gå längre än tvärs öfver rummet. Denna väntan och sysslolösheten, som stegrade min otålighet och nyfikenhet, blefvo mig till slut odrägliga. Tvenne dagar äro vid några och tjugo års ålder en lång tid, man kan derunder hinna öfvergå från väntan till oro, från oro till otålighet och slutligen blifva rent af förtviflad. Jag hade hunnit till detta stadium, då jag på tredje dagen beslöt att pröfva min förmåga och följa med min värd, skogvaktaren, då han gick ut för att efterse orsaken till det misstänkta ljud af yxhugg, som han qvällen förut trodde sig hafva hört någonstädes i skogen.

Det föll sig visserligen temligen svårt att hålla jemna steg med den hederlige Kjellman, hvars prat under vägen påtagligen var ämnadt till min uppmuntran, och det förfelade icke heller helt och hållet den åsyftade verkan.

Han var en rätt klok och klipsk karl, en typ för smålänningarne, med sin spetsiga näsa och sina smala ben i blå ullstrumpor, der han gick framför mig med bössan på ryggen och ett litet knyte dinglande på yxskaftet öfver axeln, oupphörligt berättande historier med den mest godsinta och gnällande dialekt i verlden.

Oaktadt hans välvilja och mina egna osparda bemödanden, så måste jag likväl, efter en half timmas mödosam vandring, medgifva att det var mig omöjligt att komma vidare. Jag satte mig ned på en sten och beslöt att vänta tills min följeslagare återkom ifrån sin förrättning eller, om det dröjde alltför länge, att ensam vända om hem, sedan jag hvilat mig tillräckligt.

Jag lade mig ned på mossan, otålig öfver mitt värkande ben, och mumlade åtskilliga eder och mindre välvilliga önskingar öfver den hårdhändte Harold, som icke ens tålte att man såg på honom eller fanns i hans grannskap.

Jag hade legat så ungefär en half timma, då ljudet af steg, rasslande mellan riset och stenarna på något afstånd ifrån stället der jag låg, kom mig att lyssna, och helt ofrivilligt, utan afsigt, lutade jag ned hufvudet

bland mossan och lingonriset der jag låg, för att icke blifva sedd.

Strax derefter framträdde sakta mellan björkbuskarna en man, som stannade och såg sig omkring, lyssnade och hukade sig genast ned bakom löfvet, för att några sekunder derefter förnya samma manöver och slutligen qvarstanna, gömd mellan de höga ormbunkarna omkring honom.

Jag lyckönskade mig sjelf att vara dold, ty både hans misstänkta beteende och ännu mera hans utseende rättfärdigade min fruktan för den rol af spejare, hvori jag helt obetänkt inkommit.

Jag hade vid första ögonkastet igenkänt honom, ty hans vilda fysiologi och herkuliska gestalt hade lifligt fäst sig i mitt minne; det var "Stora Jan", den våldsamme fången, som öfverföll gevaldigern vid gästgifvaregården, och hvars minne stod i så nära samband med de tvenne personer, hvilka redan upptogo alla mina tankar och hela mitt intresse: Harold och den unga flickan i skogshyddan.

Jag igenkände honom oaktadt han jemförelsevis hade ett hyggligare utseende på fångkärran än nu. De tvenne år som förflutit syntes hafva fört honom till randen af brottets och olyckans afgrund, och det aftärda ansigtet, de dystra, djupt liggande ögonen vittnade lika tydligt som den grofva, smutsiga grå tröjan, hvarifrån han kom och huru han tillbragt dessa år.

"Kan det vara möjligt att Harold står i någon förbindelse till denna arma, samhällets förkastade son, liksom jag funnit dennes skyddsling under hans tak, skulle alla dessa tre personer, som då jag såg dem första gången, tycktes hafva ingenting gemensamt, nu finnas förenade här?" frågade jag mig sjelf i tankarne, under det att den förrymde fångens tunga andedrägt då och då nådde mitt öra från buskarne der han låg gömd, okunnig om att tvenne nyfikna ögon sökte genomtränga hans gömställe.

Det var tydligt att han väntade på någon antingen i fiendtlig eller vänlig afsigt, och jag beslöt att

orörlig och tyst afvakta hvad som möjligen skulle förklara hans närvaro.

Minuterna skredo långsamt, solen sjönk nedom skogen; min tvungna ställning började i hög grad genera mig, och jag fruktade hvarje ögonblick skogvaktarens återkomst; han skulle säkert af vänskaplig omtanke för mig skynda sig tillbaka allt hvad han kunde och beröfva mig nöjet af den upptäckt, på hvilken jag hoppades.

Ja, nu hörde jag också ljudet af steg som närmade sig, men de kommo för långt vester ifrån; det kunde icke vara Kjellman; de kommo ifrån det håll der Harold bodde; det var kanske ändock honom, som fången väntade. Jag andades knappt af väntan och spändt intresse.

Min aning var riktig; det var verkligen Harolds smärta och långa figur, som framträdde, följande en liten gångstig mellan stenarne, som gick alldeles förbi der jag låg, mellan den gömde mannen och mig.

Harold var klädd i en ljus sommarrock och halmhatt, höll en liten smal käpp i handen, som han tankspridd svängde fram och åter, och hade den andra handen instucken mellan västen. Han gick med lutadt hufvud, och huru allvarsamt och blekt hans ansigte var, bar det dock intet spår af den dödsdvala, som jag under de båda nätterna anmärkt och som väckt min fasa.

Jag kunde icke längre vara oviss om att, i fall fångens närvaro angick Harold, den hvarken var väntad eller angenäm för den senare; ty jag hade sett det lurfviga hufvudet höja sig öfver buskarne vid bullret af den ankommandes steg, och hans ögon lysa af en fruktansvärd eld, i detsamma han åter dök ned mellan stenarne och lät vandraren ostörd passera förbi det ställe der han låg.

Denna blick hade förberedt mig på hvad som skulle komma, och instinktmessigt lade jag handen på bössan, som låg bredvid mig i mossan.

Harold hade nu hunnit ungefär fyra steg framom sin lurande fiende, då denne hastigt tog ett språng,

kastade sig vig som en tiger, framför den oförberedde vandraren och stälde sig i vägen för honom.

Jag hade rest mig upp till hälften, viss att ingendera af de båda männen framför mig skulle märka min närvaro.

Harold studsade, tog ett steg tillbaka och stannade orörlig, bevakad af den andres brinnande, hatfulla blickar, hvilka han återgaf med en blandning af förvåning och medlidande, men utan ett drag af oro eller förskräckelse.

“Jag har skrivit till er två gånger; jag har talt vid er och påmint er hvad ni sade om natten för två år sedan, då jag samtyckte att lemna henne åt er... det var nöden som dref mig dertill. Jag har hotat er att med våld återtaga mitt barn, men ni tror väl att en förrymd lifstidsfånge ingenting förmår! För sista gången frågar jag er därför, vill ni låta henne följa mig eller ej?”

Stora Jan hade brådskande, med hes och rosslig röst uttalat dessa ord, under det hans ena stora knutna näfve hängde ned längs sidan, och den andra var instucken under tröjan på ett misstänkt sätt.

“Hör på, Kyller,” svarade Harold lugnt, med denna milda och klangfulla röst, som jag förr anmärkt, “släpp knifven, som ni håller under tröjan, ni skall ändå icke komma att begagna den, och hör hvad jag säger. Ni minns nog sjelf den der natten, ni hade slagit fångföraren nästan till döds, skrämt skjutsgossen sanslös och ämnade fly med er dotter, som ni kallade henne; men då jag kom till er, var ni sjelf nära medvetlös af det slag ni fått, då ni med edra fångslade ben i mörkret skulle hoppa öfver de branta klipporna i skogen. Gerdas klagan och er egen belägenhet rörde mig, jag hjälpte er sjelf och tog barnet med mig.”

“Ja, men ni lofvade och svor att ge mig henne åter, då jag fordrade det,” afbröt Stora Jan häftigt.

“Jag lofvade, det är sannt, att låta henne återvända till er; men ni glömmer villkoret därför, och det var att *hon sjelf* skulle *vilja* komma till er. Tror

ni att jag så illa skulle hafva använt dessa tvenne år till hennes uppfostran, att hon sjelfvilligt skulle kasta sig tillbaka i den afgrund, hvarifrån jag ryckt henne?"

"Ack, ni eländige förrädare, är det så ni tänker krångla bort ert löfte?" sade Kyller hväsande. "För sista gången, vill ni lemna henne åt mig eller ej?"

"Aldrig! Jag kunde lika gerna döda henne."

Harold hade icke ännu uttalat det sista ordet, innan Stora Jans knif blixtrade öfver hans hufvud och skulle sjunkit i hans bröst, om han icke hastigt hade kastat sig åt sidan, men i nästa ögonblick gripen och fasthållen af Kyllers jättelika näfve.

Min första instinktliga rörelse var att skynda fram, men i nästa ögonblick påminde jag mig de prof af en alldeles öfvernaturlig styrka jag sett Harold utveckla, och viss att han med en enda stöt skulle kasta sin kolossale angripare till marken, hejdade jag mig ett ögonblick.

Till min förvåning syntes denna ovanliga kraft nu vara alldeles försvunnen. Harold svigtade genast för den andres tag och segnade maktlös och bleknande ned framför den ursinnige mannen, parerande endast med sin promenadkäpp det hugg, som den andre måttade åt honom.

Min hotande röst och bösspipan, som var honom på tio steg nära, hejdade emellertid hastigt den upplyftade armen, och då i samma ögonblick skogvaktarens ljudliga "Po-oh" hördes helt nära, släppte den öfverraskade förbrytaren sitt tag, kastade ännu en ursinnig och hotande blick på sin fiende, tog ett skutt in ibland buskarne och försvann.

Jag ämnade förfölja honom och ropade åt skogvaktaren att hjälpa mig, men Harold's röst återhöll mig, och ihågkommande mitt styfva ben och Kjellmans ringa mod och styrka, insåg jag äfven fruktlösheten deraf.

"Det ser ut som ni hade räddat mitt lif, min herre," sade Harold, som blek och med ett utseende af matt-
het stödde sig emot en trädstam.

“Ja, det ser verkligen så ut,” sade jag leende och förvånad öfver hans obegripliga likgiltighet för en hjälp, som han tycktes hafva varit i det allra största behof af “Man skall ega ovanlig skicklighet eller mycken styrka, om man obehäpnad, som ni var, skall kunna försvara sig emot en sådan der krabats knif,” fortfor jag, närmande mig till Harold, som sökte att återhenta sig.

“Ja visst, och jag är en smula nervös, som ni ser.”

“Jag ser det, till min förundran, ty jag har förut sett och äfven sjelf, som jag tror — jag pekade härvid på mitt sårade ben — rönt de mest förvånande prof på er utomordentliga styrka.”

Jag fäste mina ögon forskande på Harold's ansigte, men han tycktes icke alls förstå mig, utan svarade med en min af förvåning, som gjorde mig villrådig: “Jag är mycket tacksam för er mellankomst vid detta obehagliga tillfälle, men jag är säker, att jag *nu* ser er för första gången.”

“Är det verkligen så? Jag deremot är fullt säker att vi sammanträffat förr. Om ni tillåter att jag följer er hem till ert förtjusande lilla eremitage, så skall jag bevisa er det.”

Den stackars skogvaktaren — som icke ville lemna mig allena med sin fruktade granne, hvilken i denna stund i sanning såg ingenting mindre än fruktansvärd ut — var under hela tiden oändligen generad och gjorde oupphörliga tecken och vinkar för att få mig hem med sig, och hade visat mycket litet deltagande för den fara hvori Harold sväfvat.

Då jag nu bad honom gå ensam och uttalade min önskan att följa Harold, tog han likväl mod till sig och sade helt käckt: “Vet herrn, att jag tycker han just kunde låta bli att gå åt det hållet mer... jag har ingen lust att gå och söka honom sedan, och finna honom halfdöd igen.”

“Det har ingen fara, jag ställer mig denna gång under herr Harold's speciella beskydd, för att kunna nalkas hans förtrollade borg, utan fara att få mina

ben krossade,“ sade jag skrattande och nickade till afsked åt den missnöjde och mumlande Kjellman.

Harold syntes under allt detta förvånad och villrådig, liksom han icke förstod ett ord, och sade slutligen tvekande och liksom efter någon öfverläggning: “Jag är en gammal enstöring, som aldrig får något besök. Mitt hus skulle också troligen icke vara behagligt för någon, men om det roar er att följa mig, så är ni välkommen.”

Jag utbredde mig i tacksägelser och beskref för honom, med ungdomens öppenhjertighet och värma, den sällsamma förtjusning, hvarmed jag redan beskådat detta hem. Han såg på mig med ett leende af faderlig öfverlägsenhet, men svarade ingenting.

Samma underbara vaxling i hans ansigte, från uttrycket af hård och torr likgiltighet och trotsig moralisk kraft till melankolisk vekhet och nervös svaghet, som jag märkt första gången jag såg honom, frapperade mig äfven nu under det vi vandrade tillsammans och jag, dels med beräkning, för att möjligen lära känna denne mystiske man, dels af lynnets liflighet, förde samtalet hit och dit i alla ämnen, med den barnsliga regellöshet och ringa djupsinne, som äro vanliga vid tjugo år.

Jag glömde plågan i mitt ben för hoppet att genomtränga den hemlighet, som förvarades i den lilla dalen och i full förtjusning öfver den vänlighet, som Harold visade mig, ankommo vi slutligen till hans hem.

I aftonrodnadens sken, under hvalfvet af den gröna verandan återsåg jag den sköna Gerda, jag visste att hon hette så, innan Harold presenterat sin “fosterdotter“, och några minuter derefter kom en gammal gumma — som varit Harolds amma och nu var hans hushållerska — ut ur huset och bjöd oss, med någon förvåning vid min åsyn, att äta qvällsvard vid ett litet bord, dukadt under träden vid husets gafvel.

Vi satte oss ned och den timma som nu följde, medan Gerda satt midt emot mig, hvad vi sade, hvad som passerade, ända tills hon och den gamla Lena

bjödo oss godnatt och försvunno inom husets dörr, har helt och hållet försvunnit ur mitt minne. Jag var så förvirrad, så tjusad af hennes närvaro, att jag liksom först då vaknade upp till medvetande och besinning, när hon var borta.

Jag vet icke om Harold hade märkt min yrsel, men han såg på sin klocka och syntes orolig öfver mitt dröjsmål. Jag skyndade därför att taga afsked, och glad att han icke tvärt afslagit min anhållan att få återkomma, ämnade jag aflägsna mig.

Då jag reste mig upp från bänken der jag suttit, var smärtan i mitt ben nästan outhärdlig, och jag fann att den långa promenaden hade låtit det svullna till en oerhörd grad. Jag ansträngde mig emellertid till det yttersta, för att hinna ut från den lilla trädgården, och sedan tillbringa natten i skogen; men efter några steg, som jag släpat mig fram, var det omöjligt att komma vidare; jag måste stödja mig vid ett träd, för att icke falla till marken, och jag var nära att skrika af smärta.

Harold skyndade fram till mig, med någonting i sin blick, som påminde mig om hans ögon den der natten, då jag såg honom gräva i brunnen, och förtviflad öfver att genom min oförmåga att lemna stället uppväcka hans vrede, bönföll jag att han måtte hjälpa mig ett stycke på hemvägen.

Emellertid försvann det missnöjda draget i hans ansigte genast, då han öfvertygat sig om mitt tillstånd; och, sedan han rätt faderligt och mildt klandrat min oförsigtighet att anstränga det sjuka benet, tog han mig under armen och sade, under det att han med oro såg sig omkring: "Ni kan icke stanna härute, försök att gå in, jag har en liten kammare der ni kan ligga öfver natten, den är icke beqväm, men ni får åtnöja er dermed." Och stödjande mig så godt han kunde, förde han mig med synbar ifver och brådska in i huset.

Det var mörkt och smärtan gjorde mig föga iakttagsam; jag kände som i en dröm, att han lade mig

ned på en temligen hård madrass och urskilde gamla Lenas figur i rummets skymning, samt huru hon uppskar min stöfvel och baddade det svullna benet. Jag framstammade mina tacksägelser, såg dörren slutas efter min gamla vårdarinna, kände den välgörande lindringen af hvilan och de kompresser hon omlindat och somnade slutligen, intagen af förundran öfver att höra dörren läsas i lås utanför, och det angenäma medvetandet af att hvila under samma tak med den sköna Gerda, här i det lilla hemlighetsfulla huset, kring hvilket alla mina tankar sedan flera dagar vändt sig.

Jag sof emellertid icke tungt, smärtan i det värkande benet väckte mig snart. Jag visste icke hvad klockan var, men det var ännu mörkt och som jag icke kunde somna, återkommo mina fantasier och gissningar rörande min besynnerliga värd, som tycktes förändra natur sedan solen gått ned.

Hundrade sällsamma idéer kommo i mitt hufvud, och jag stannade vid den, som jag tyckte mest sannolik, att han var sömngångare. Troligen hade han sjelf ingen aning om hvad han då företog sig, och möjligen var det för att icke under detta tillstånd kunna inkomma i mitt rum, som han stängt dörren, så att jag var inläst.

Jag fann denna gissning högst trolig, och liksom för att bekräfta densamma hörde jag hastigt tunga och långsamma steg utanför.

Jag satte mig upp med en temligen obehaglig känsla och hörde med återhållen andedrägt att man utanför famlade på min dörr. Detta släpande ljud kom mig att svettas; kanske att han skulle öppna och komma in. Nej, jag andades åter, stegen aflägsnade sig; men några minuter derefter hörde jag att någon vidrörde fönstret. Jag befann mig till mods som en rätta inkommen i fällan, då hon ser katten utanför gallret.

Det var icke ännu något tecken till dagning; men natten var likväl tillräckligt ljus, för att låta mig urskilja att en person stod utanför det låga fönstret, och att denna person var Harold kunde jag ganska väl uppfatta.

Det var nattens mörka, hemlighetsfulla Harold, med sitt orörliga ansigte och sina stela likväl brinnande ögon. Jag ryste och sjönk tillbaka på kudden, väntande hvarje sekund att se honom inkomma genom fönstret, hvarifrån det tycktes mig att ingenting borde hindra honom.

Men antingen såg han ingenting i det mörka rummet eller hade han något annat skäl att lemna mig ostörd; han aflägsnade sig efter några minuter och jag beslöt inom mig att icke ännu en natt taga hans gästfrihet i anspråk.

När morgonen kom och jag skulle försöka att stiga upp, fann jag emellertid att det var omöjligt; ingen ansträngning förmådde besegra den olyckliga svullnaden och smärtan i benet, jag måste ligga stilla, och den gamla Lena, som kom in till mig, lade nya kompresser och bandager deromkring, under vänlig försäkran, att om jag bara hölle mig stilla skulle jag nog dagen derpå kunna stiga upp, helst hon skulle koka några kryddor att lägga på.

En stund derefter kom äfven Harold in, och ovilkorligt ryste jag till vid hans åsyn; men han talade så vänligt, frågade huru jag mådde, rättade min kudde och öppnade fönstret, så att den friska morgonluften strömmade in, och nu såg jag att fönstret utanför hade ett grönmåladt galler, troligen af jern.

Han satte sig bredvid mig och gjorde några skämtsamma anmärkningar öfver min arrestering, och jag kände mig dervid i hög grad frestad att berätta honom hvad jag sett om natten och begära en förklaring deröfver; men vid den första anspelningen derpå återtog hans ansigte sitt allvarsamma och stränga uttryck, och strax derefter lemnade han mig, anbefallande lugn och tålmod och förtroende till gamla Lenas läkedom.

Besynnerligt, tänkte jag då han gått, säkert delar denna öfverlägsna och sällsamma man andra vanliga människors motvilja att erkänna och höra talas om en ofullkomlighet eller ett lyte.

Emellertid beslöt jag att söka få någon underrättelse af Lena, och i alla händelser ville jag återlemna Harold sin kedja och säga honom huru jag först sett honom både på gästgifvaregården och på landsvägen, då han förde den sanslösa flickan i sin vagn och huru jag sedan hört hans samtal med den förrymda fången.

Tiden blef mig emellertid lång; jag granskade för tionde gången det lilla enkla rummet der jag låg, med sina ljusblå väggar, sin enda stol af flätad säf och målad ståltråd, högst sinnrikt och nätt sammansatt, och ett litet bord af samma slag, utan att upptäcka något anmärkningsvärdt, som min inbillning och sysslolöshet så gerna ville finna.

“Hur mår ni, herr arrestant?” ljöd en mild och glädttig röst från det öppnade fönstret, och Gerdas ljufva ansigte skymtade fram mellan kaprifoliebladen utanför.

Jag spratt till och framstammade några ord, knappt hörbara för den häftiga rörelse jag kände vid hennes åsyn.

“Om ni är tålig och ligger stilla, så får ni i morgon komma ut till oss. Här har ni emellertid att roa er med,” tillade hon skrattande och kastade en hand full af blommorna utanför in till mig.

Jag mottog dem i min famn, kysste dem och tryckte dem till mitt hjerta, och jag är säker att de bidrogo till mitt botande långt mera än Lenas alla omslag och kryddor.

Nu föreföll mig tiden icke mera lång, jag tillslöt ögonen och framkallade åter den sköna bild jag nyss sett, och berusad af doften från dessa blommor, som hon gifvit mig, sjönk jag i ett lycksalighetsrus, som man endast kan känna vid tjugo år och som minnet sedan icke ens kan återkalla eller själen fatta.

Jag begriper icke hvarför man lefver längre än man är ung. Och man skulle icke heller kunna lefva, om icke ungdomens illusioner, den varma gnistrande stjärnan, som från vårt eget hjerta strålar ut och målar världen så grann, sedan hon höjt sig allt mer, försvunnit en tid från våra sorgsna blickar och lemnat oss ensamma och förtviflade på den mülna, torra jorden,

slutligen hunnit öfver molnen och klarare och varmare än någonsin strålade emot oss från himlen, der vi igenkänna och återfinna henne.

Äntligen kom aftonen af denna dag och med den den välvilliga Lena med min supé. Jag sökte qvarhålla henne så länge som möjligt och frågade henne slutligen, då hon tillslöt gallret för fönstret, hvarför man stängde in mig?

“Åh, det har blifvit en vana här i huset, efter vi bo så ensligt, och ni kan ju icke gå upp och stänga sjelf.”

“Jag vet icke om jag hörde rätt, men jag tyckte att någon famlade på min dörr i natt, och sedan syntes någon stå utanför fönstret,” tillade jag och fixerade Lena.

“Åh, det har ni väl drömt; ni tycktes också hafva litet feber i går qväll, och då föreställer man sig mycket saker.”

“Men säg mig, Lena, jag fruktar att jag generar er herre och väcker hans misshag med mitt ofrivilliga qvardröjande här! Om det finnes en vagn eller endast en häst...”

“Åh nej, oroa er icke. Herr Harold tager aldrig emot någon här, det är sannt, men ni är säkert en hederlig och god yngling, som han fattat tycke för, ty jag har aldrig sett honom visa så mycken välvilja för någon främmande. Hvad det angår att skaffa er åkande härifrån, så vore det omöjligt, ty vägen är ju knappt sådan att man gående kan komma hit.”

Gumman gick och mötte Harold i dörren. Han kom för att fråga huru jag befann mig och satte sig ned bredvid min säng med en så godlynt och välvillig uppsyn, att han syntes mig riktigt behaglig. De sista solstrålarne skimrade på väggen och öfver hans blekbruna ansigte och gånsv hans korta, slätliggande hår, styft och glänsande som håret på en utter, en metallisk glans. Detta hår, som tydligen aldrig varit klippt och aldrig växte, var ett ständigt föremål för min förundran, ty jag inbillade mig alltid att han hade ett stycke häst- eller hundhud fastsmetadt på hufvudet.

Han frågade efter min släkt och mina familjeför-

hållanden, mina framtidsplaner och min närvarande ställning, med en så okonstlad grannlagenhet och ett så vänligt intresse, att jag — som dessutom ingenting hade att dölja — berättade honom hela min enkla historia med fullkomlig öppenhjertighet.

Vi pratade slutligen i andra ämnen och aldrig har jag lyssnat till ett mera fångslande resonnemang, mera djupsinniga anmärkningar, mera genialiska och originella idéer, mera poetiska och sublimes tankar och slutsatser, framställda med den mildaste och mest melodiska röst i världen. Hela min själ och mitt intresse följde hvarje hans ord, och jag sade honom hvad jag tänkte, att sedan han en gång talat med mig, så hade han för hela lifvet bundit mina sympatier vid sig.

“Om så är,” sade han med ett melankoliskt leende, “så skall jag kanske en dag påminna er om edra ord och om denna afton. Men det är sent, jag har suttit här alltför länge; godnatt!” Han sade de sista orden med låg röst och mycket långsamt liksom i sömnen, räckte mig sin hand och då jag fattade den, grep han om min hand med en konvulsivisk styrka i det han gjorde ett bemödande att resa sig upp. “God natt,” upprepade han ännu en gång, och tillslutande ögonen tycktes han falla i sömn.

Jag gjorde några lindriga försök att väcka honom, sedan jag väntat i några minuter, men utan framgång; och äfven då jag rätt hårdt ruskade hans arm, medförde det ingen verkan, han tycktes sofva så djupt och tungt, att jag slutligen lemnade honom i fred, väntande att han skulle vakna om en stund.

Det hade blifvit nästan mörkt i rummet och endast ett svagt skimmer från fönstret upplyste Harolds maktlösa figur, utsträckt på stolen, med hufvudet bakåtlutadt emot kanten af min säng.

Då jag fann alla bemödanden att väcka honom fruktlösa, ville jag försöka att somna sjelf, men det var mig omöjligt. Öfvertygelsen att han snart skulle resa sig upp i somnambulisk dvala och fasan för honom i detta tillstånd höll mig vaken och fäste mina ögon

med ett slags förtrollning vid hans orörliga ansigte, som syntes mig i det bleka månskenet, hvilket nu genomträngde löfverket utanför fönstret, lika dödt och hemskt som då jag natten förut sett det. Hvarje ögonblick väntade jag att se hans slutna ögon öppnas och fästas på mig med detta djurlika, gnistrande och ilskena uttryck, som hade beröfvat mig sansningen, då han nalkades mig i trädgården. Minuterna växte till timmar, jag vågade icke röra mig och hade redan öfvergifvit min första tanke att söka släpa mig till dörren och ropa på Lena, hvilket dessutom troligen icke skulle tjenat till något, då jag hört att de båda fruntimren lågo i tvenne små rum ofvanpå och således icke skulle hört mig.

Harold sof alltjemt, och jag började redan hoppas att morgongryningen skulle finna min fruktade sängkamrat i samma ställning, då jag tyckte mig höra steg utanför, liksom förra natten. De blefvo allt tydligare, jag lyssnade; kunde det vara Lena, som saknat sin husbonde och kom att befria mig ifrån min hemska gäst? Nej, det var icke Lena; dessa tunga, långsamma, släpande steg voro desamma jag hört natten förut, de voro nu utanför dörren, man famlade derpå liksom då, men dörren var nu oläst.

En sällsam förfäran intog mig, ty jag visste icke sjelf om jag drömde eller var vaken; nu sköts dörren långsamt upp och Harold inträdde...

Harold! Ja, Harold sjelf... Men han låg ju der bredvid mig... Mina stirrande blickar vandrade från den ena Harold till den andra. Hvad var detta? Var jag ett rof för en vild och orimlig feberfantasi?

Jag hade i min förfäran satt mig upp och dragit mig tillbaka emot väggen så mycket som möjligt; men var likväl helt ofullkomligt dold af sänggardinerna. Emellertid hade min paniska förfäran hunnit det stadium, då man liksom förlorat all besinning och reflexionsförmåga. Jag stirrade endast helt förlamad på denna gestalt, med sitt döda utseende och sina spöklika ögon, som närmade sig helt långsamt till sin egen spegelbild

och, helt och hållet ignorerande mig, lutade sig ned öfver honom.

Aldrig skall jag kunna glömma denna natt och det sällsamma intryck, den känsla af hemskhet och onaturlighet som jag erfor, då jag såg denna dubbelvarelse framför mig i månskenet, såg honom med den fabelaktiga styrka, som jag förut beundrat, upplyfta sin sofvande eller döda afbild, sin andra kropp, och bära den ut med sig genom dörren med samma lätthet som jag skulle burit min rock.

Jag vet icke om jag kom på två eller ett ben till dörren, men i ett nu var jag der och omvred nyckeln i låset. Jag skulle kunnat komma dit om jag varit aldeles utan ben tror jag, ty förskräckelsen gaf mig vingar, och nästan sanslös kastade jag mig tillbaka på sängen, med den enda bestämda tanken att på intet villkor stanna ännu en natt i detta hus.

Men kärleken öfvervinner både gastar och spöken, och ännu en tredje natt skulle jag tillbringa här, på det att den skulle afgöra öfver hela mitt lifs lycka.

Jag vaknade om morgonen vid solens klara sken, och då nattens sällsamma skuggor framstodo för mitt minne, var jag nästan öfvertygad att jag drömt alltsammans, så mycket mera som nyckeln, hvilken jag trott mig vrida om innanför i låset, alls icke fanns der, och om jag verkligen stängt dörren sjelf, så skulle ju ingen kunnat öppna och borttaga densamma. Just som jag funderade på detta, hörde jag Lenas röst utanför, och strax derpå huru hon isatte nyckeln och öppnade. Jag hade således verkligen varit instängd äfven denna natt. Förvånad och villrådig frågade jag den inkommande gumman om hon haft nyckeln hos sig.

“Nej, herr Harold läste sjelf dörren då han gick ut från er i går qväll,” svarade hon fryntligt, bjudande mig kaffet som hon medfört.

“Harolds besök var således ingen dröm åtminstone,” tänkte jag och tillade högt: “Det är besynnerligt, jag minns icke alls när herr Harold skildes från mig.”

“Det tror jag nog, ty ni sof som ett godt barn, då han gick.”

“Nej, min gumma, det inbillar du mig icke,” mumlade jag förtretad, men hon hörde ingenting och fortfor helt förtroligt:

“Försök nu att böja ert ben; ser ni, det går för sig, nu skall jag lägga omkring det ännu en gång, och i morgon svarar jag för att ni går så raskt som jag.”

“Det var icke mycket lofvadt,” menade jag skratande, helt förnöjd att verkligen kunna stödja på foten utan smärta.

Det var i dag jag skulle få återse Gerda. Jag kunde åter stå på mina ben, kunde gå omkring i rummet, och under oupphörliga förslag till det tal jag ville hålla, för att, med anledning af den upphittade urnyckeln, förmå Harold till en förklaring öfver allt det mystiska och obegripliga i hans person och handlingar, tillbragte jag tiden ända till middagen.

Ack, hvilken middag! Jag fick åter sitta under de skuggande träden midt emot Gerda, och jag var åter nästan lika förvirrad och upprörd deraf som förra gången. Solen sken så varmt och klart, hvem kunde nu tänka på nattens fantastiska skuggor. Jag tyckte mig sväfvä i ett paradis, i ett rus af sällhet och blomsterdoft, och Harold, som läsande i en bok satt bredvid mig på gräsbänken, tycktes icke märka eller åminstone icke visa missnöje med min troligen föga beslöjade förtjusning.

Timmarna flögo bort, skuggorna blefvo allt längre och Harold bad Gerda sjunga för oss; han följde henne in i huset och sade leende i det han gick: “Jag återkommer strax för att hemta er, min stackars invalid.”

Jag blef ensam och njöt nästan deraf, ty mitt hjerta var allt för öfverfullt; den första vaknande kärlekens styrka nästan öfverväldigade mig. Jag lutade hufvudet i handen och försjönk i dessa ljufva, obestämda drömmar, som det varma blodet för till hjernan.

Den gamla Lena kom i detsamma ut ur huset; hon var stadd i något hushållsgöromål, med sitt stora

hvita förkläde och en korg med grönsaker på armen. Jag vinkade henne till mig, och visande henne den afslitna kedjan, som jag förvarade i västfickan, sade jag sakta: "Säg mig, Lena, om icke denna tillhör er husbonde? Om så är, så tag den, ty det tycks vara en vacker och dyrbar sten som han förlorat."

"Hvar har ni hittat den?" frågade Lena med synbar förundran.

"Fasthängande vid mina egna kläder den natten då jag fick mitt ben så illa medfaret."

Lena tycktes mycket brydd; hon teg en stund, liksom besinnande sig, men sade derefter med låg röst: "Ni gjorde mycket rätt, som gaf den åt mig. Det är vissa saker som herr Harold icke vill tala om. Hvarje människa har sitt kors här i verlden. Om ni vill behålla hans vänskap, så visa ingen barnslig nyfikenhet för det som icke rör er." Gumman nickade vänligt åt mig och aflägsnade sig, under det hon stoppade den afslitna urkedjan i sin kjortelsäck.

"Hm, det tycks minsann röra mig, då det nära kostat mig lifvet," mumlade jag halft leende och halft förargad.

Det var således gifvet: Harold led af denna obehagliga sjukdom, som gör människor till sömngångare, och beröfvar dem nattens ro och hvila, jag var nu säker derpå, men, men . . . Jag hann icke vidare i mina tankar. Harold kom nu ut, gaf mig sin arm till stöd och förde mig in i den salong, der jag i hemlighet första gången sett Gerda. Jag uttryckte min förvåning öfver dess sällsamma möblering, eller rättare brist på all sådan.

"Ja, ni finner den besynnerlig, den har ju hvarken stolar eller bord, men de behöfvas icke här. Gerdas plats är antingen vid pianot eller på golfvet vid bassinen, och min på soffan der, då vi äro härinne. Jag älskar vattnets sorl så högt, att jag fört den lilla bäcken hit in till mig," sade han leende, under det han förde mig till den låga mjuka soffan och satte sig sjelf bredvid.

"Men hvem har lärt er att sjunga på detta sätt," sade jag hänryckt, då Gerda tystnat och satt dröm-

mande sedan hon sjungit en liten förtrollande romans, hvars ord voro lika ljufva som dess melodi.

“Harold, naturligtvis,” sade hon naivt.

“Men det tycks mig, som om ni haft en engel till lärare.”

“Åh ja, han är också min goda engel. Han har lärt min själ att tänka och mitt hjerta att älska... han har lärt mig att lefva,” återtog Gerda entusiastiskt, steg upp ifrån pianot och lade sig sakta på knä vid Harolds sida.

“Se så, sjung nu den der gamla visan, hvars melodi du sjelf komponerat,” sade Harold, under det han smekande strök hennes hår och reste henne upp.

Gerda gick tillbaka, och hennes ljufva och vemdiga röst fyllde åter min själ med denna tjusande melankoli, som är angenämare än den mest strålande glädje. Den sista versen hade förklingat:

“Haf tack, du elfvadrottning — det glömmet jag ej mer —

Ej heller fruktat jag att hemåt vandra.

Se der, i måneus strimma min rätta väg jag ser

Farväl! Vi glömma icke brådt hvarandra.

Väl är jag mycket ringa, ej har jag gods och guld,

Men Herren vill jag lofva att aldrig för min skuld,

Det sucka skall så tungt uti skogen.”

Och jag upprepade rörd med tårfyllda ögon, hänryckt af stundens tjusning, de sista orden i djupet af mitt hjerta: “Men Herren vill jag lofva, att aldrig för min skuld, det sucka skall så tungt uti skogen“. Det var ett löfte, gjordt i en själens sabbatsstund, hvars enda behållning blef det *för sena* och förödmjukande minnet deraf.

Gerda hade aflägsnat sig, Harold och jag voro ensamma och ehuru det ännu icke var mörkt, ämnade äfven jag återgå till mitt rum, ty minnet af den föregående natten oroade mig; men Harolds samtal var nu som då så fångslande, att det hänförde mig mot min vilja.

Slutligen sade han hastigt, sedan han suttit tyst och tankfull en stund: "Ni, som är ung, ni tror säkert på aningar. Och jag vet icke, hvarför man någonsin skulle misstro dessa själens dallringar före den annalkande stormen; jag har ganska ofta erfarit dem, men aldrig så tydligt, som i detta ögonblick... någonting nalkas oss... *mig*, men jag vet icke hvad namn det har." Han tystnade och lät hufvudet sjunka emot bröstet för några minuter, och jag kände en underlig beklämning vid hans låga och högtidliga röst.

Vattnet sorlade framför oss så ljuft och musikaliskt i qvällens tystnad, och den svala vinden fläktade genom de öppna fönstren, men jag njöt icke deraf, jag endast bevakade Haralds ansigte med oro och bäfvan.

"Hör på, min unge vän," återtog han med mera liflighet, "det tycks som jag icke skulle kunna efter en så kort sammanvaro känna er, men likväl tror jag er icke i stånd att svika ett gifvet förtroende. Jag har här ingen vän, som kunde beskydda den ljuftva varelse, som nyss lemnade oss. Gerda skulle vara alldeles värlös, om jag dog innan jag kunnat anförtro henne åt en broderlig eller faderlig vän. Vill ni mottaga detta bref och, om något skulle hända mig, sända det till sin egare, det är en gammal vän, som skall bli Gerdas förmyndare. Ni för henne och den gamla Lena antingen genast till honom, eller också stannar ni här, tills han hinner att komma hit. Ni vet icke hvilken förfärlig olycka Gerda skulle kunna bli utsatt för, om..."

"Förlåt mig, jag hörde ert samtal med den förrymde fången i skogen och jag vet därför hvad ni fruktar."

"Nåväl, så mycket bättre!" I detta fall känner ni vigten af att det arma barnet ställs under säkert beskydd."

"Jag lofvar det heligt, och..."

"Jag tror er. Kom ihåg att en döende man har lemnat henne åt er heder och ert beskydd. I fall jag skulle bedragit mig, och molnet som nu sväfvar om-

kring mig skulle skingras, så är hvad vi nu talat gömdt emellan oss, ni förstår. Ni sade i går, att ni kände er fäst vid mig med en olöslig sympati. Jag trodde mig icke behöfva vädja dertill så snart. Men, vi måste skiljas, det är sent, god natt!“

Harold tog hastigt och liksom med en nervös ifver min arm och förde mig genom den lilla förstugan till mitt rum; men då han ville stänga dörren, hejdade jag honom och sade leende: “Med er tillåtelse, så vill jag nu stänga” sjelf, då jag kan gå hvart jag vill.“

“Nåväl, gör det då. Men lofva mig vid er heder att icke gå ut ur ert rum i natt, af hvad anledning som helst.“

“En besynnerlig begäran, men jag lofvar det.“
“God natt!“

Harold gick och jag kände mig helt tillfreds då jag undersökte låsen och ansåg mig vara i ro, och för att ytterligare öka min trygghet, släppte jag ned rullgardinen; jag ville icke se hans hemska ögon utanför, jag var trött af tvenne natters vaka och orolig sömn och kastade mig genast på sängen.

Den ro på hvilken jag hoppats, blef emellertid icke långvarig. Jag vaknade hastigt uppfarande vid ett ångestfullt rop. Yrvaken såg jag mig omkring, allt var lugnt i mitt rum, den nedsläppta gardinen gjorde det nästan mörkt, jag hörde ingenting och trodde nästan att jag endast drömt, då i detsamma ett doft buller uppöfver mig kom mig att skynda ur sängen och lyssna.

Lyckligtvis hade jag, ledd af någon oöfverlagd instinkt, icke afklädt mig. Jag rullade upp gardinen, det var öfver midnatt, månen höll på att gå ned, men jag urskilde tydligt allt i den lilla trädgården omkring huset, och ingenting ovanligt mötte mitt spejande öga. Bullret som jag hört förnyades icke. Allt var fullkomligt tyst under några minuter.

Plötsligt hördes åter ett rop, men svagare och hastigt dämpadt; det var uppöfver mitt rum och med

blixtens hastighet insåg jag, att det måste komma från Gerdas kammare.

Harolds samtal om qvällen, hans aning om någon olycka, hans omsorgsfulla stängande af fönster och dörrar, den förrymde fångens hotelser och uppsåt: allt föll öfver mig i samma ögonblick med en ström af fruktansvärda tankar.

Strax efter nödropet hörde jag några tunga steg, som kommo taket att darra uppöfver mig, derefter ett knarrande ljud, liksom om ett fönster öppnats och ett knakande, som om någon begifvit sig ut derigenom nedåt väggen, hvilket i sjelfva verket också var mycket lätt, då huset var lågt och hela väggen klädd med en tät spalier, som ännu mera förstärktes genom de sega och knctiga grenarne af de vilda vinrankorna deromkring.

Dessa iakttagelser voro alla gjorda i ett ögonblick, och i det nästa fattade jag bössan, som jag haft med på min promenad ifrån skogvaktarestugan och som stod i ett hörn af rummet, och försökte att öppna fönstret för att hoppa ut. Mitt löfte att icke lemna rummet ansåg jag helt och hållet omöjligt att hålla, det hade tydligen afseende på andra förhållanden.

Men antingen att ifvern gjorde mig så oskicklig eller att fönstret hade någon hemlig fjeder, som öppnade det, nog af, jag var icke i stånd att komma ut. Jag slog sönder glaset, men jerngallret kunde icke besegras. Jag ruskade det förgäfvets i min förtviflan, då jag hörde den person, som klättrat utför väggen, nu helt tungt hoppa ned på marken, på sidan om fönstret, så att jag hindrad af gallret icke kunde se någonting.

Jag ropade och bullrade för att möjligen skrämma våldsvarkaren och skyndade med detsamma ut genom dörren. Utkommen såg jag förstugudörren öppen och hörde ropen af den gamla Lena, som kom i nattkläder, springande så fort hon förmådde utför trappan.

“Tjufvar! Mördare! Gerda! Gerda!” skrek hon öfverljudd, och dessa rop behöfdes icke för att låta

mig störta utför trappan och ut i trädgården, i det jag ropade åt henne att skyndsamt väcka Harold, hvars rum jag visste låg på andra gafveln af huset, och som kanske ingenting hört.

Då jag kom ut och skulle vika om en häck för att följa Gerdas förmodade röfvare, hejdades jag likväl hastigt midt i min väg af en mörk massa, som jag icke genast kunde urskilja. I nästa ögonblick igenkände jag Harold, kämpande i en fruktansvärd omfamning med den kolossale Jan Kyller.

Det var en brottning på lif och död, jag såg den förrymde förbrytarens arm lyftad i höjden med en knif i handen, blänkande i det bleka månskenet, men denna arm omfattad af Haralds hvita hand, hvars muskler vore spända och hårda som stålfjedrar, såg Haralds gnistrande och hemska ögon genomborra sin motståndare, hvilken, oberedd på det motstånd han nu mötte, troligen helt och hållet obekant med *nattens* förfärlige Harold, svigtade och föll, besegrad lika mycket af sin motståndares herkuliska krafter, som af den paniska skräck denne troligen ingaf honom.

Jag såg allt detta i ett ögonblick, men Gerda såg jag icke. Hvar var hon väl?

Jag ropade hennes namn förgäfves, jag sprang framåt med förtviflans hastighet, förföljd af de båda brottandes dofva, flämtande andetag och tunga, flåsande suckar.

Ah, der borta, endast hundra steg framför mig, ser jag en mörk figur skynda undan. Det var således icke Jan som varit uppe i Gerdas rum. De hade varit två, och den ene hade tydligen stått på vakt, för att skydda den andres flykt med det dyrbara rofvet.

Jag ropade åter Gerdas namn, blandadt med hotelser och förbannelser öfver hennes röfvare, och med mina rop förenade sig snart den förskräckta Lenas.

Det var tydligt att karlen framför mig hade en tung börda, han skulle annars längesedan undkommit. Det var nu icke mera än femtio steg emellan mig och honom, då jag hastigt såg honom snafva och falla till

marken, samt strax derefter, lemnande sitt byte — för hvilket han troligen mycket litet intresserade sig för egen del — springa sin väg med obehindrad fart och försvinna i skogen.

Det var utan tvifvel Jans kamrat, öfvertalad till detta dåd, som båda troligen ansågo mycket lätt att utföra i den lilla ensliga stugan, bebodd endast af den svaga och nervösa Harold, den gamla qvinnan och flickan; ty om min tillfälliga närvaro hade de tydligen ingen aning, lika litet som om Harold's sällsamma periodiska styrka.

Jag skyndade fram, andlös af den förfärligaste ovisshet, om jag skulle finna den unga flickan lefvande eller död. Och då jag äntligen fann henne liggande på marken, insvept i en stor schal, halfqväfd af det kläde man bundit för hennes mun, blek och afsvimmad, fruktade jag verkligen det senare.

Jag hade icke hunnit mer än borttaga klädet och resa upp hennes hufvud innan den gamla Lena kom. Hon skyndade till bäcken efter vatten, men våra för-enade bemödanden kunde icke bringa henne till sans, och villrådig om jag icke borde lemna henne i Lenas vård för att återvända och hjälpa Harold, frågade jag Lena om hon sett de båda stridande.

Lena suckade blott; hon var så förskrämd, att hon troligen icke förstod hvad jag sade och som Gerda nu långsamt öppnade ögonen och efter några minuter sjelf kunde resa sig upp, så förde vi henne sakta till en bänk för att lugna sig något innan hon återvände till huset, der troligen en syn skulle möta henne, som väl kunde fresta mera härdade nerver.

Emellertid oroades jag af att hafva lemnat Harold ensam med sin fruktansvärde motståndare, hvilken likväl troligtvis, då han såg sig upptäckt och sitt företag misslyckadt, endast skulle söka att undkomma. Jag återförde derfor de båda fruntimren så snart den staccars flickan hemtat sig tillräckligt.

Det förvånade mig likväl under vägen att, på Gerdas oroliga frågor efter Harold, Lena svarade med

mycket lugn att han sof och visste om ingenting, men att han kanske vaknat och kommit ut sedan vi aflägsnat oss.

“Hon har således gått en annan väg och icke sett eller hört de båda stridande,” tänkte jag, och undvikande gafveln på huset, der jag sett de båda männen, förde jag Gerda upp i Lenas rum och återvände sjelf till stället der jag lemnat Harold.

Förvånad blickade jag omkring mig, jag såg ingenting. Den uppsparkade sanden och de afslitna qvistarna på buskarne bredvid visade mig likväl stället, der de båda männen kämpat. Men hvem hade segern tillfallit? Jag sökte med ängslan omkring för att upptäcka detta.

Gryningen började nu sprida sitt klara ljus öfver föremålen, och vid den täta hallonhäcken, som gömt mig sjelf den aftonen då jag osedd beskådade det lilla husets invånare, såg jag nu en varelse ligga undankrupen, som det tycktes för att likt det vilda djuret dö osedd och i hemlighet.

Spår af blod ledde mig till stället, jag gick närmare, tvekande och med rysning, böjande undan grenarne, som dolde honom endast till hälften. Det var Harold jag såg, med sönderslitna kläder och död.

Ur ett djupt och bredt knifstyg i halsen framträngde blodet ännu. Jag lutade mig ned, uppskakad af den hemska synen och den smärta jag kände och betraktade den dödes ansigte, som nu syntes mig mindre stelt och onaturligt än jag nyss sett det under striden med hans mördare.

Hans aning hade således varit riktig, det var *dödens* mörka moln, hvares annalkande han känt och fruktat qvällen förut.

Jag påminde mig hvarje af hans ord; det löfte jag gifvit honom med afseende på hans fosterdotter, och sällheten att genom uppfyllandet deraf, få blifva Gerdas beskyddare, blandade sig, mot min vilja, i rörelsen vid den förfärliga utgången af detta äfventyr och sorgen öfver en man, hvares originela hemlighetsfullhet

ökade det intresse och den vänskap jag fattat för honom.

Lutande mig öfver honom upplyfte jag hans hufvud, i hopp att ännu finna något tecken till lif, och lyssnande lade jag mitt öra till hans bröst och läppar, sökande med min näsduk aftorka den mörka, lefrade bloden, som genomdränkt hans skjorta och väst och spridt sig i sanden der han låg.

Allt hopp om räddning var emellertid förbi; den arm jag fattat föll stel och tung tillbaka, och den bleka pannan, på hvilken jag lade min hand, kändes redan kall.

Just i detsamma såg jag Lena utkomma genom förstugudörren och nalkas åt det håll der jag stod, bredvid hennes döda husbonde; så snart hon fick se mig ropade hon med glad röst, utan att ana hvad som händt:

“Gudskelof, att allt slutade med blotta förskräckelsen! Gerda är redan återställd och Harold, som icke lemnat sitt rum, vet troligen om ingenting.”

Jag reste mig upp, gick mot henne och visade tyst och med bortvändt ansigte på liket. Jag hade inga ord för att upplysa den stackars gamla amman om hennes misstag.

Hon ryckte till, uppgaf ett rop och störtade fram, men till min förvåning öfvergick hennes första häftiga förskräckelse så småningom till ett uttryck af vemodigt lugn och nästan tillfredsställelse, då äfven hon, som knäböjt bredvid den döde, öfvertygat sig att de pulsar, efter hvars slag hon med oro lyssnade, för alltid stannat.

“Han är död! Han är död, den arma varelsen!” utropade hon sagta. “Död under det han, likt en trogen hund, försvarade sin herres boning . . .”

Jag var i detta ögonblick så upprörd och förvirrad af alla de gåtfulla händelser, som tilldragit sig omkring mig sedan några dagar, att jag stirrade på den gamla qvinnan utan att förstå, eller ens göra någon reflexion öfver hennes besynnerliga ord, och då

hon, kyssände den mördades kind, slutligen reste sig upp, fattade min hand och drog mig med sig, följde jag henne in i huset helt tyst, utan någon anmärkning.

Morgonsolen lyste nu in genom fönsterna i salongen, vattensprånget plaskade i bassängen och blomorna stodo lika friska deromkring, allt var sig likt, som qvällen förut och med en ovillkorlig känsla af fasa såg jag äfven Harold ligga som då på soffan.

Jag förde handen till pannan, öfvertygad att jag yrade; Harold, som jag nyss lemnat derute i trädgården, som ett blodigt och stelnadt lik! Denna orimlighet, att se honom dubbel, hvilken nu för andra gången mötte mig, kunde endast genom en febers fantasier eller vansinne förklaras, och lät ett hastigt och förfärligt misstroende till mitt eget förstånd isa igenom mina ådror.

Harold reste sig i detsamma upp, räckte mig handen och mottog den gråtande Lena i sin famn.

“Han är död!” hviskade amman snyftande.

“Ja, han är död, jag känner det,” sade Harold med strålände ansigte och rörda och tårfulla blickar. “Han är död, denna arma vareelse, mitt hela lifs fasa och förbannelse. Jag är fri; tyngden för min arma själ att bära bojan af tvenne kroppar är borttagen. Jag tackar dig, min Gud,” fortfor han med högtidligt allvar och sträckte sina hopknäppta händer med hänförelse emot höjden.

“Arme broder! Olyckliga fantom af mig sjelf, den bleka gnista af min själ, som jag måste låna dig, är då slocknad eller återförenad med min egen; jag rår *ensam* om den själ, som hittills varit delad och du är befriad ifrån ditt hemska skenlif!”

“Och ni, min unge vän,” tillade han, vändande sig till mig, “ni har räddat min stackars Gerda, då jag sjelf icke förmådde det; men hädanefter skall min sömn icke mera blifva en maktlös dvala, jag skall våga att öfverlemna mig åt hvilan utan fruktan att förlora mig sjelf, utan den förfärliga ängslan, att hvarje natt känna min själ flytta i en annan kropp; min egen arm

skall kunna skydda hvad mitt hjerta älskar; jag känner det med ny och underbar förtjusning.“

Harold tystnade, och jag trodde mig ännu drömma; jag förstod ingenting, mina tankar kunde endast med möda klarna och reda sig, och då Harold gått in i sina rum, sade jag tvekande till Lena, som sakta gråtande satt qvar på soffan:

“De voro således *två*?”

“Ja, de voro tvillingbröder, som båda legat vid mitt bröst, jag har uppfostrat dem båda,” sade amman torkande sina ögon.

“Men . . .“

“Denna hemlighet var Harolds förtviflan och olycka . . .“

“En sådan likhet är likväl underbar.“

“Den var likväl icke det mest besynnerliga; om likheten varit fullkomlig, hade vi icke haft skäl att sörja deröfver; men då de båda barnen växte till och Harold blef qvick och liflig, blef den stackars Henning en idiot, som endast tycktes ega en enda känsla, en enda instinkt, den af en blind och passionerad tillgifvenhet för brodern, hvilken denne å sin sida icke kunde återgälda med annat, än en sällsam fasa för sin egen förnuftslösa spegelbild, en oöfvervinnelig leda och ett plågsamt medlidande; man skulle kunna säga att den stackars Hennings hela lif blott var en svag reflex af Harolds, ett slags spöklik uppenbarelse af dennes ordiga och vilda drömmar, ty han uträttade ofta under natten, då Harold sof, hvad denne tänkt och velat göra under dagen, och förekom därför denne som en gengångare af honom sjelf, en regellös mekanik, verkande i en kropp utan ande och förnuft.“

“Då den ena brodern vaknade somnade nästan alltid den andra i en djup och dödlik dvala, och om Harold någon gång kunde motstå denna domning och med Henning liksom kämpa om besittningen af sin egen själ, så förlorade han likväl snart sitt omdöme och sin kraft, och föll innan kort i den sömn, som ensam tycktes skänka hans arma vanlottade bror det

torftiga lif, hvaraf han njöt; allt förenade sig i sanning att gifva stöd åt den föreställning, som förbittrade Harolds lif, att de båda olyckliga bröderna för alltid voro fastkedjade vid hvarandra och att möjligen en dag rolerna kunde ombytas; det irrande förnuftet kunde stanna i Hennings hjerna, och Harold blifva idioten, utan annan kraft och förmåga än det vilda djurets.“

“Ni kan nu fatta hvarför vi prisa Gud för den stackars sinneslöses död, om den också skett på ett våldsamt och onaturligt sätt,“ tillade amman suckande.

Den sällsamma berättelse, Lena meddelat mig, hade nu ändtligen för mig förklarat den besynnerliga nattvandrarens hemlighet och grannfolkets vidskepliga tro derom, men den hade också med ens kastat mig in i metafysikens förledande spekulationer; ifrån det speciela intresset för Harolds och Hennings mystiska samband flög min tanke till tusen sällsamma frändskaper och företeelser i naturen, som jag aldrig skulle få förklarade, och först ljudet af Gerdas röst väckte mig ur min tankspriddhet.

Om aftonen kom Kjellman, - den hederliga skogvaktaren, för att uppsöka mig, som han så länge förgäfvets väntat, och om hvars öde han tycktes hafva gjort sig de mest besynnerliga föreställningar.

För att vara mera trygg i det vågsamma företaget att nalkas den fruktade dalen, der Harolds skugga injagat förskräckelse hos alla som kommit deråt, hade han fått tvenne andra karlar med sig, och under vägen hade de, icke långt från eremitaget, funnit den förrymde och för länge sedan efterlyste fästningsfängen Jan Kyller, eller “Stora Jan“, död i skogen; han hade ansigtet sönderrifvet och de trodde honom hafva fått bröstet krossadt, ty en ström af blod hade runnit ur hans mun, der han låg.

“Man skulle trott honom hafva råkat ut för en björn och blifvit klämd och rifven af denne,“ sade skogvaktaren, som i sjelfva verket med denna förmodan kom sanningen närmare än han sjelf anade.

Dagen derpå reste Harold med Gerda ifrån sin romantiska sommarboning, hvilken efter denna natts hemska äfventyr i hans ögon förlorat allt behag; den gamla Lena skulle förena sig med dem, så snart han bestyrt om den stackars Hennings begrafning och äfven jag fick tillåtelse att besöka dem, då de bestämdt sin blifvande bostad.

Ett helt år förgick innan jag fick den efterläng- tade underrättelsen derom. Jag hade blifvit "dödligt kär", som man blir vid ett par och tjugo år, jag hade väntat och längtat och hoppats och brunnit; minnet af den lilla tjusande dalen och de trenne nätter jag tillbragt i det ensliga skogshuset, hvars hemlighet varit nära att kosta mig lifvet, vek aldrig ur mina tankar, och det var med en slags vild hänförelse jag slutligen mottog ett bref från dess fordna egare.

Jag uppslet förseglingen, hvad innehöll det väl? Jo, underrättelsen att den vackra adertonåriga Gerda älskade sin fyrtiåriga fosterfar och helt nyligen blifvit hans maka.

O! de qvinnorna! De qvinnorna! Hvem har någon- sin blifvit klok på dem?

Behöfver jag väl tillägga, att jag uppsköt min tillärnade visit.

Slut på Första delen.

P.B.

6000070576

Göteborgs universitetsbibliotek

